

DAD A
CIÓN G

COMPENDIUM

DITATIONUM

BX2186

.P82

1833

v.2

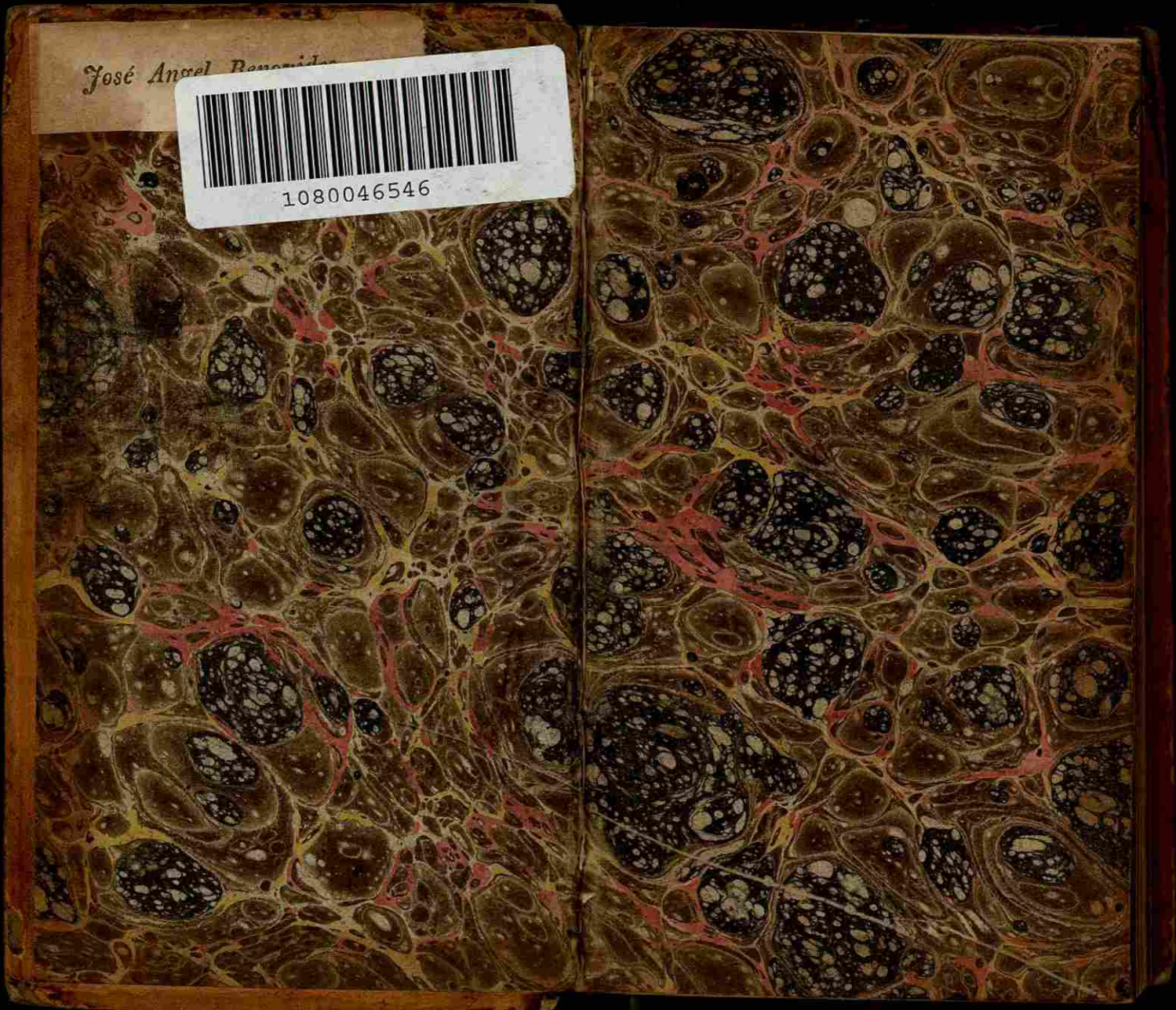
c.1

José Ansel Benavides

1080046546

646#88

240

LUD. DE PONTE,

E SOCIETATE JESU,

COMPENDIUM MEDITATIONUM,

DE PRÆCIPUIS FIDEI NOSTRÆ MYSTERIIS.

Accesserunt hâc editione, supplementum in dominicas, festa, etc., ex Joanne Busæo, Joanne Suffren, Juliano Hayneufve, Nicolao Avancino, etc., ex eâdem societate; et indices duo, 1. in singulos anni dies; 2. ad exercitia spiritualia.

TOMUS SECUNDUS.

110404

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

LUGDUNI,
APUD PERISSE FRATRES, BIBLIOPOLAS,
in viâ Mercatoriâ, n° 33.

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

PARISIIS,
IN CENTRALI DEPOSITO LIBRARIE,
in viâ diglâ Pol-de-Per St-Sulpice, n.° 8.
1853.

37978

BX2186

P82

1833

v. 2

FONDO BIBLIOTECA PUBLICA
DEL ESTADO DE NUEVO LEON

MEDITATIONUM

PARS QUARTA.

DE PASSIONE DOMINI NOSTRI JESU CHRISTI.

INTRODUCTIO

Ad Meditationes hujus quartæ partis.

De Passione Domini.

MEDITATIO de Passione Domini, tametsi peculiariter conveniat vitæ illuminativæ, confert tamen omnibus. Indè enim juvantur peccatores ad resipiscendum; incipientes, ad passiones edomandas; proficientes, ad progressum in virtutibus; perfecti, ad unionem cum Deo. Per eam innovantur prodigia mortis Christi in animis. *Terra* tremit; hoc est terrena corda concutiuntur salubri metu, à tam severâ animadversione divinæ justitiæ in Filium, ob peccata aliena. *Petræ* scinduntur; emolliente dolore de peccatis, pro quibus talia Christus perpessus sit. *Momentum* aperiuntur; per humilem confessionem, in resurrectionem novæ vitæ. *Velum templi* rumpitur à summo usque deorsum; ut revelatâ facie, gloriâ Domini speculari liceat; tum summa contemplando divinarum perfectionum, tum ima Carnis assumptæ.

Utilitas.

Matt. 27.
51 et 52.
Timor.

Contritio.

Confessio.

Contemplatio.

4 *Introd ad Medit. IV. Partis.*

Hæc petra est *refugium herinaceis*; hoc est peccatoribus, horrentibus à spinis. Hinc puriores, ut columbæ, advolant, et in foraminibus petræ hujus nidificant: et alii, quasi cervi, soliti montes excelsos petere (quorum conversatio in Cælis est,) inveniunt hic locum requietionis suæ. Hinc sugunt omnes *mel de petrâ, oleumque de saxo durissimo*. Fuit enim Christus in passione suâ quasi petra durissima, ad sustinendum cruciatus, et injurias: et ex eâ percussâ manavit oleum ad curanda vulnera nostra, et mel cælestium consolationum.

Finis. Ex hoc principio colligi potest, qualis debeat esse finis cujusque in meditando: nempe vel purgandi animam à peccatis, vel promovendi in virtutibus, vel uniendi cum Deo per affectus caritatis

ardentes. Porrò passionem meditari licet per modum, tum gaudii, tum mœroris. Gaudio est, quòd,

ut ait Justinianus,

in illo mysterio divinæ miserationis reseratur abyssus, Cælorum aperitur janua, caritatis latitudo ostenditur; et, quantus sit homo, apertissimè manifestatur. Vile esse non potest, quod Filii Dei sanguine comparatur. Hinc Abraham, in ariete, loco filii sui Isaac substituto, videns hunc diem Domini-

nicae passionis, *gavisus est*: et ipse Christus, coronationis, despunctionis, et lætitiæ cordis sui, diem hunc vocat, in cantico. Modus iste convenit perfectis. Alter modus est mœroris et compassionis, quòd Christus tanta sit passus, et ego causam præbuerim: cùmque ille sic exhorruerit, et tris-

Deut. 32.
13.

Finis.

Modus
meditan-
di.

1.

Justinia-
nus, de
Christ.
agone.
c. 20.

Gen. 22.
13.

Joan. 8.
56.

11.

De Passione Domini.

5

tatus fuerit, decet me compati; ne cadat in me illa ejus querela: *Sustinui qui simul contristaretur, et non fuit; et qui consolaretur, et non inveni.* Porrò Christus bibit calicem passionis, tum ferendo cruciatus in corpore, tum eos prius animo reputando. De priori modo dixit filiis Zebedæi: *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?* De posteriori autem apud Marcum additur: *Potestis bibere calicem quem ego bibo; aut baptismo, quo ego baptizor baptizari?* quasi assiduè biberet etiam tunc, præsentione impendentis supplicii. Sed in horto Gethsemani planè exhaustit. Quare debemus contendere, ut utroque modo etiam nos calicem bibamus, tum conformitate patiendi, tum affectu compassionis.

In affectu hoc imitabimur Christi Matrem, cuius animam *pertransiit gladius*. Est et peculiare donum Dei, de quo Zacharias: *Aspicient ad me, quem confixerunt, et plangent... quasi super unigenitum.* Quod etsi exponi solet de Judæis serò lugentibus peccatum suum, tamen convenit in eos etiam, qui seriò cogitant se dedisse causam Christi morti, et ex intimis sensibus dolent. Sed hoc satis non est, nisi accedat conformatio in passionibus; partim assumptis voluntariis pœnis corporis, partim ultrò obvenientibus incommodis gratanter suscipiendis. Nam Paulus in donis Dei ponit: *Non solam, ut in eum credatis, sed ut etiam pro illo patiamini.* Et alibi de se scribit: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes, ut et vita Jesu manifestetur in corporibus*

Pr. 68. 21.

Christus
passus
corpore et
anima.

Matt. 20.
22.

Marc. 10.
38.

Imitatio
Christi.

Luc. 2. 35.

Zach. 12.
10.

Phil. 1. 29.

1. Cor. 4.
10.

Gal. 6. 17. nostris. Et de hoc gloriatur: Ego stigmata Domini Jesu in corpore meo porto. Præter hæc, et ex his ipsis, consequetur studium imitandi heroicas virtutes, quarum vivum exemplar in suâ passione Dominus expressit: qui finis est præcipuus; et commendatur à D. Petro, cum ait: Christo igitur passo in carne, et vos eadem cogitatione armamini.

Jam, ut finem propositum in Meditatione Domini passionis assequamur, opus est præparatione: non solum ob communem rationem, quâ jubemur ante orationem præparare animam, ne simus

quasi homo qui tentat Deum; sed etiam ob specialem, quia ipsemet Dominus, ad obeundam passionem, semet magno studio comparavit. Quare cogitabo ipsum Christum mihi dicere illud: Recordare

paupertatis... meæ, absinthii et fellis. Respondebo

autem quod subjicitur: Memoriam memor ero, et tabescet in me anima mea: Hæc recolens in corde meo, ideo sperabo. Nam devota commemoratio passionis Christi fiduciam excitat. Præparatio igitur esse debet, quam præscribit Bonaventura. Debet homo tam

nobile opus aggredi humiliter, et confidenter, et instantanter, et cum quantâ potest munditiâ cordis.

I. Humiliter; non solum ex communi causâ, quia initio orationis justus prior est accusator suus; sed specialim ex consideratione, quod ego Dominum meum in eas ærumnas conjecerim: undè magnoperè confundar. Amplius reputabo me indignum, qui Christo patienti assistam. Nam privilegii fuit, quod tribus

discipulis in horto communicavit sui animi angorem, quodque Joannem et Magdalenam sibi morienti interesse voluit cum Matre suâ. Superbi autem arcen-
tur ab isto spectaculo, sicut in Job dicitur: Timebunt eum viri, et non audebunt contemplari omnes, qui sibi videntur esse sapientes.

II. Confidenter: quod fiam particeps fructus, ob quem passus est Dominus, si passionis ipsius meditationi intendam. Et excitabo fiduciam ex triplici capite: ex merito ejusdem passionis; ex affectu illo Christi, quo, misertus nostri, factus est noster advocatus per passionem suam; denique ab exemplo latronis, qui in truce locum gratiæ invenit.

III. Instantanter: ut oravit Christus ante passionem, non somnolenter, ut discipuli.

IV. Cum munditiâ: quales decet, pro tam pretioso liquore excipiendo, nos exhibere.

Restat dicere de modo meditando: qui, ad vitandum tædium, potest esse multiplex. Duo sunt modi supra indicati: vel ut consideretur universè ipsa passio, tanquam insigne beneficium nobis collatum, grates Deo agendo: vel ut summè afflictiva Christi, ei compatiendo. Sed specialius ad singulas passionis partes descendere debemus; idque duobus item modis: vel persequendo ordine historiam, et in singulis partibus immorando, pro ratione fructus qui percipitur; vel aliquam ex virtutibus Christi, in passione præcipue relucens, ob oculos proponendo, et actus omnes ubi enituit studiosè per-

currendo; vel loco virtutis, certum genus doloris aut contumeliæ, quod sustinuit per plures occasiones, similiter expendendo; vel denique, quæcumque in uno aliquo corporis membro pertulit, simul colligendo.

MEDITATIO PRIMA

ET QUASI FUNDAMENTUM RELIQUARUM

De circumstantiis Dominicæ passionis

PUNCTUM I.

^{1. Pet. 1. 23.} **QUIS** patitur? **1.** Agnus sine maculâ, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus; Sanctus sanctorum, cui Spiritus datus est absque mensurâ: quem ipsi crucifixores Filium Dei, et justum agnoverunt, quando compuncti dicebant: *Verè Filius Dei erat iste; et: Verè hic homo justus erat.*

^{Matt. 27. 54.} **2.** Patitur is, qui se totum impenderat in beneficium aliorum, benefaciendo, et sanando omnes oppressos à diabolo. Itaque non solum talia supplicia meritis non fuerat, sed omne potiùs obsequium, undè conqueritur: *Retribuabant mihi mala pro bonis.*

^{Luc. 23. 47.} **3.** Patitur magnus ille amator hominum, qui nobis omnia factus est: ipse Pater noster, Magister, Medicus, Redemptor, Pastor, Creator, Bealificator, Sponsus animarum. Si filius, patris; si sponsa debet sponsi pœnas, necemque persentire; qualiter

ego Christi, qui etiam ante passionem, in sacramento mirabili, se intimè in præcordia nostra insinuavit, ut illius vicissim passiones quasi nostras sentiremus?

PUNCTUM II.

Quantùm patitur? Ad duo capita revocatur: ad ^{Atrocitas} externas passiones, quas vocavit ipse Dominus ^{Passionis.} baptismum: *Baptismo habeo baptizari;* et ad internas, ^{Luc. 12. 50.} quas Calicis nomine significavit.

I. Quoad primum caput, sustinuit omne genus passionum. **1.** In rebus externis, quia ipsis ^{1.} ^{In exte-} ^{nis.} expoliatus vestibus, nudus palam crucifixus est, partientibus illas inter se crucifixoribus. **2.** In honore; omne genus contumeliæ in ipsum jactatum fuit: **3.** In ^{Joan. 8. 48} ^{Matt. 27} ^{63. et c. 11} ^{19.} ^{Joan. 7. 20} ^{Luc. 11.} ^{15.} famâ; variè traductus fuit. In genere virtutis; habitus est *Samaritanus et demonium habens, seductor, homo vorax, et polator vini,* blasphemus, et reprobus. In genere sapientiæ; sine litteris, in *furorem versus,* et stultus. Quoad miracula; impostor, et magus, et qui *in Beelzebub operaretur.* **4.** In corpore; cruciatus, tum per se maximos, tum ex ^{Marc. 3. 21.} complexione delicatâ, sustinuit. **5.** In amicis quantos? vel quia ab iis desertus fuit; vel quòd illorum vicem, præcipuè matris, valdè doleret.

II. Deindè licet discurrere per quinque sensus. ^{II.} ^{In sensi-} ^{bus cor-} ^{poris.} Oculi cruciabantur, visis subsannantium actibus et gestibus; contrâ verò, lacrymis ipsum amantium. Sed et sputis deturpati, et sanguine ex capite defluente oppleti, necnon propriis lacrymis exesi. Aures

currendo; vel loco virtutis, certum genus doloris aut contumeliæ, quod sustinuit per plures occasiones, similiter expendendo; vel denique, quæcunque in uno aliquo corporis membro pertulit, simul colligendo.

MEDITATIO PRIMA

ET QUASI FUNDAMENTUM RELIQUARUM

De circumstantiis Dominicæ passionis

PUNCTUM I.

^{1. Pet. 1. 23.} **QUIS** patitur? 1. Agnus sine maculâ, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus; ^{Personæ patientis.} Sanctus sanctorum, cui Spiritus datus est absque mensurâ: quem ipsi crucifixores Filium Dei, et justum agnoverunt, quando compuncti dicebant: ^{Matt. 27. 54.} *Verè Filius Dei erat iste;* et: ^{Luc. 23. 47.} *Verè hic homo justus erat.* 2. Patitur is, qui se totum impenderat in beneficium aliorum, ^{Act. 10. 38.} *benefaciendo, et sanando omnes oppressos à diabolo.* Itaque non solum talia supplicia meritis non fuerat, sed omne potiùs obsequium, undè conqueritur: ^{Pl. 34. 12.} *Retribuabant mihi mala pro bonis.* 3. Patitur magnus ille amator hominum, qui nobis omnia factus est: ipse Pater noster, Magister, Medicus, Redemptor, Pastor, Creator, Bealificator, Sponsus animarum. Si filius, patris; si sponsa debet sponsi pœnas, necemque persentire; qualiter

ego Christi, qui etiam ante passionem, in sacramento mirabili, se intimè in præcordia nostra insinuavit, ut illius vicissim passiones quasi nostras sentiremus?

PUNCTUM II.

Quantùm patitur? Ad duo capita revocatur: ad ^{Atrocitas passionis.} externas passiones, quas vocavit ipse Dominus baptismum: *Baptismo habeo baptizari;* et ad internas, ^{Luc. 12. 50.} quas Calicis nomine significavit.

I. Quoad primum caput, sustinuit omne genus passionum. 1. In rebus externis, quia ipsis exposiliatus vestibus, nudus palam crucifixus est, partientibus illas inter se crucifixoribus. 2. In honore; omne genus contumeliæ in ipsum jactatum fuit: 3. In ^{Joan. 8. 48. Matt. 27. 63, et c. 11. 19.} famâ; variè traductus fuit. In genere virtutis; habitus est *Samaritanus et demonium habens, seductor, homo vorax, et polator vini, blasphemus, et reprobus.* In genere sapientiæ; sine litteris, in ^{Joan. 7. 20. Luc. 11. 15.} *furorē versus, et stultus.* Quoad miracula; impostor, et magus, et qui ^{Marc. 3. 21.} *in Beelzebub operaretur.* 4. In corpore; cruciatus, tum per se maximos, tum ex complexione delicatâ, sustinuit. 5. In amicis quantos? vel quia ab iis desertus fuit; vel quòd illorum vicem, præcipuè matris, valdè doleret.

II. Deindè licet discurrere per quinque sensus. ^{II. In sensibus corporis.} Oculi cruciabantur, visis subsannantium actibus et gestibus; contrâ verò, lacrymis ipsum amantium. Sed et sputis deturpati, et sanguine ex capite defluente oppleti, necnon propriis lacrymis exesi. Aures

autem exulceratæ, audiendis blasphemis, falsis testimonis, atque indignissimis accusationibus adversum se. Oloratus, ab Calvarie graveolentiâ; gustatus, à siti ardenti, et oblato in solatium aceto; tactus per omnia membra cruciatus, à flagellis, spinis, et clavis.

III.
In mem-
bris ex-
ternis
Iia. 1. 6.

III. Præterea licet partes corporis præcipuas percurrere, et in singulis propria considerare tormenta: ut verum de Christo sit: *A plantâ pedis usque ad verticem, non est in eo sanitas.*

IV.
Interior
afflicto.

IV. Dolores interni maximi fuerunt, ut ex agoniâ apparet; cum sudore sanguineo.

PUNCTUM III.

Circums-
tantiam
persecu-
torum
Christi.

A quibus patitur? 1. Fuerunt ii ex omni genere hominum, summo, medio, et infimo, necnon sacro et profano, ut patet ex historiâ; et in quos contulerat plurima beneficia, toto prædicationis suæ tempore. 2. Variis concitati motibus. Alii non ferebant vitia sua ab eo coargui; alii metuebant sibi à Cæsare, alii cæco zelo religionis ducebantur. 3. Innocentes fuerunt potestates tenebrarum, dæmones.

Joan. 13. 2.
Luc. 22.
53.

Nam *diabolus misit in cor, ut traderet eum Judas*; et Christus ipse in comprehensione dixit: *Hæc est hora vestra, et potestas tenebrarum.* Nec, sicut Job

Job. 2. 6.

eâ conditione permissus est Satanæ, ut tamen animam illius servaret, ita et Christus; sed hic, absque exceptione. 4. Angebat Christi dolores, quod intueretur corda torquentium, cerneretque quantâ

in ipsum rabie agerentur; ut parva essent quæ inferebant, præ odii magnitudine.

PUNCTUM IV.

Pro quibus patitur? I. Pro omnibus omnino hominibus; ut redderet Deo honorem ab eis ablatum, ut iratum hominibus placaret; ut gratiam et media ad æternam salutem necessaria illis procuraret; ut Cælum eis aperiret, gloriâque beatitudinis acquireret. Ad quæ opus fuit infinito pretio: non solum, quia demerita fuerunt innumera; sed quia infinitæ malitiæ, ob Dei offensi infinitam majestatem. Et quamvis suffecisset una gutta sanguinis, ob patientis personæ infinitam dignitatem, voluit tamen totum fundere, ut copiosa esset redemptio, et superabundans; ac, ut ex consideratione remedii (sicut ait Bernardus,) periculi mei æstimem magnitudinem. Porro, quia totus homo saucius erat, voluit per omnia pati; ut vitis singulis propriam adhiberet medicinam: cupiditati nostræ, nuditatem suam; superbiam nostræ, opprobria sua, etc.

I.
Passus
pro om-
nibus.

Serm. 3.
de Nati-
vitate.
Toto cor-
pore pati
voluit.

II. Pro inimicis patitur, proque ipsis crucifixoribus, ut hujus ipsius peccati veniam à Deo ipsis impetret: unde et pro illis oravit in cruce Patrem, etiam excusans, quod *nescirent quid facerent.*

II.
Pro ini-
micis.

III. Ita pro omnibus patitur, ut pro singulis Patri æterno offerat cruciatus suos. Et ita illos mihi applicabo, cum sancto Paulo dicens: *Qui dilexit me, et tradidit semetipsum pro me.*

III.
Pro sin-
gulis.
Galat. 2.
20.

PUNCTUM V.

Ex amo. re passus. Ephes. 3. 18 et 19. Quo affectu Christus patitur? Ardentissimæ caritatis, de quâ sanctus Paulus: *Ut possitis comprehendere quæ sit latitudo, et longitudo, et sublimitas, et profundum; scire etiam supereminentem scientiæ caritatem Christi.* Signa sunt hujus affectûs. 1. Quod desideraverit ardens pro nobis pati: *Baptismo, inquit, habeo baptizari; et quomodo coarctor, usque dum perficiatur?* 2. Quod adventantes passionem ultrò amplexus est: contra quàm multi sunt, qui faciunt; qui profitentes illarum desiderium, refugiunt experimentum. 3. Quod paratus fuit multò plura pati, quàm hostes infensissimi excogitare potuerunt.

PUNCTUM VI.

i. Virtutes cur exercuit in passione. Virtutes Christi in Passione relucens. I. Voluit tunc præcipuè omnes exercere: tum quia venerat ut magister, verumque illarum exemplar; et ita voluit in fine, tanquàm compendio, omnium speciem præbere: tum quia, cum per passionem promeretur nobis ipsas virtutes, earundem actibus ipsas nobis mereri congruentius erat. Præterea, ut quæ jacebant in obscuro, sic magis profferret et illustraret. Tandem, ut illas, quasi ultimam suam voluntatem nobis relinqueret; quod de caritate dixerat: *Hoc est præceptum meum.*

ii. Exercuit octo beatitudines. II. Exercuit heroicos illos actus, à quibus beatos pronuntiaverat qui talibus moribus essent: Pau-

pertatem spiritûs, etiam à vestimentis, dum pendet nudus; et affinem huic humilitatem, factus opprobrium hominum, et abjectio plebis: *Mansuetudinem; qui, cum malediceretur, non maledicebat; cum patere- tur, non comminabatur: tradebat autem judicanti se injustè; et: Sicut ovis ad occisionem ductus est, et quasi agnus coram tondente se obmutuit; vel ut alibi: Quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam.* Luxit, quando preces, supplicationesque... cum clamore valido et lacrymis obtulit in Cruce: quæ et guttas sanguinis toto corpore effudit, præ lætûs magnitudine. Sitiit justitiàm insatiabiliter: cujus omnes partes implere voluit; et tandem, ut eam nobis pararet; mori, dicens: *Sitio.* Misericors fuit, ita ut sua, et se, pro sublevandis miseris nostris, mille modis impenderit, nullâ sui habitâ ratione. *Mundus corde; undè et placuit illius sacrificium Patri: Talis enim decebat ut nobis esset Pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus.* Pacificus fuit; quia per mortem suam pacificavit nos Deo, et fecit utraque unum. *Passus denique est propter justitiàm; et passus omnia illa, in summo gradu, quæ discipulis ferenda prædixerat: Cum maledixerint vobis homines, et persecuti vos fuerint, et ejecerint nomen vestrum tanquàm malum, etc.*

III. Sigillatim obedientia ejus consideranda est, ex verbis Apostoli: *Humiliavit semetipsum, factus obediens usque ad mortem.* 1. In opere difficillimo. 2. Integerrima: *Sciens, quia jam omnia consummata sunt;*

III. Ejus obedientia. Phil. 2. 8. Joan. 19. 28.

ut consummaretur Scriptura, dixit: Sitio; ut et hæc pœna impleteretur, quod potatus est aceto. 3. Promississima: *Ego autem non contradico.* 4. Humillima: subiecit se vel pessimis. *Dominus aperuit mihi aurem, ut obedirem: ego autem non contradico, retrorsum non abii; corpus meum dedi percutientibus, et genas meas vellentibus; faciem meam non averti ab increpantibus, et conspuentibus in me.* 5. Constans usque ad mortem.

Joan. 14. Atque ex amore obedivit: *Ut cognoscat mundus, quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio.*

PUNCTUM VII.

Septem
Christi
stationes.

Septem itinera, quæ Christus in suâ passione obiit; seu stationes totidem. 1. A cœnaculo ivit in hortum, ubi tristatus est, oravit et sudavit sanguinem. 2. Ab hortu, ubi comprehensus est, ad Annam. 3. Ab Annâ ad Cæipham. 4. Inde ad prætorium Pilati. 5. Ad Herodis regiam. 6. Regreditur ad Pilatum. 7. Ducitur ad Calvariam. Circa singula possunt varia considerari: Persona Christi patientis, ejusque internus sensus, et gressus, etc. Deinde socii, et loca, ad quæ circumducitur.

PUNCTUM VIII.

Dolores
B. Virgi-
nis ex
amore.
Quia
Filius.

Dolores B. Virginis ob Christi passiones. Tanti fuerant, quantus amor; qui fuit summus. 1. Quia erat filius ejus naturalis, et totus ejus; quia sine patre eum conceperat, ac proinde patris, et matris

simul amore illum prosequeretur. Accedebat ille stimulus, quod Spiritu sancto obumbrante conceperat, qui est ipse amor. 2. Quia primogenitus, et unigenitus fuit; ex quo solet exaggerari dolor: ut apud Zachariam: *Plangent eum planctu quasi super unigenitum, et dolebunt super eum, ut doleri solet in morte primogeniti.* 3. Ob similitudinem singularem; unde solent matres amare magis aliquem inter filios. Fuit autem Christus Matri simillimus toto corporis habitu; et illa vicissim ipsi Christo, morum atque virtutum præstantiâ. 4. Ob Christi miram sanctitatem, atque sapientiam. Caritas enim ordinata magis amat sanctiores; quippe Deo conjunctiores. Quod si accedat naturæ conjunctio, quæ est maxima filii cum matre, conspirantibus gratiâ et naturâ, crescit amor mirificè, ac proinde dolor. Quod si mulieres illæ adeò lamentabantur, considerantes Christi innocentiam, quid senserit mater, quæ tantò majorem illum esse noverat? 5. Ob bona à Christo accepta: nam *fecit ei magna qui potens est; et illud præsertim, quod matrem fecit, et dignam matrem.* Est autem amor gratus, cupitque rependere: quomodò ergò non afficiatur ob mala sui benefactoris, ejusque tam eximii? 6. Quod is suus filius, esset quoque Filius Dei. Quam excellentiam cum penetraret intimè, et amaret ardentissimè in Filio, debuit indignitas passionis ejus cor Mariæ planè transverberare. 7. Quia B. Maria erat planè unus spiritus cum Deo; et ita cum Filio: unde necesse erat

Primogenitus.

Zach. 12.
10.

Sibi simillimus.

Sanctissimus.

Benefactor infantus.

Luc. 149.

Filius Dei.

Quia ejusdem spiritus.

ut passiones Filii pro suis haberet, ac sentiret. quia hic ipse dolor Matris affligebat cor filii, inde ipsa novo angebatur dolore.

Præter hæc, maximè faciebat ad dolorem, quod B. Virgo vehementissimè comprehensas haberet illas circumstantias dominicæ passionis, de quibus suprâ dictum est, ex quibus acerbitas et magnitudo passionis æstimatur. Quam rei æstimationem cum acueret immensus amor erga Filium, quid eam sensisse cogitandum est? Verè animam ejus pertransiit

Luc. 2.35. gladius.

PUNCTUM IX.

Virtutes
beatoicæ
B. Virg.

Virtutes Dei Matris in passione Filii expressæ.
1. Resignatio suæ voluntatis; qualis et Filii: *Non quod ego volo.* 2. Humilitas; dum inter tot Filii opprobria se profitebatur matrem illius, atque in se omnia derivabat. 3. Fortitudo, et magnanimitas; quâ stetit ante Crucem, non victa, quamvis acerbissimis doloribus premeretur ex Filii conspectu. 4. Caritas in homines; quâ fiebat, ut non indignaretur percussoribus Filii sui; sed compateretur potius illorum cæcitati. Et quia passio ipsa ad omnium salutem spectabat, pia Mater illam pro ipsis etiam crucifixoribus, exemplo Filii, Deo Patri offerebat.

MEDITATIO II.

Prædicit discipulis de passione suâ.

PUNCTUM I.

CUM Christus quæreretur ad necem, recepit se cum discipulis suis *in civitatem Ephrem, juxta desertum.* Jonn. 11. 54. Inde mox ascendit Jerosolymam, et *præcedebat illos, et stupebant, et sequentes timebant.* Marc. 10. 32. Præcedebat, properans ad mortem, incitante gradum amore. Contra ego. ad patiendum tardus. Item præcedebat, exemplum præbens, ut nos similiter faciamus. Denique, inusitatâ festinatione; quam proindè stupebant discipuli. Excitabantur et ipsi, ut contenderent singuli proximè sequi. Sic imitabor Christum hæc et illa patientem; et in hære vestigiis ejus adlaborabo.

PUNCTUM II.

Prædicit discipulis passionem suam. Id aliàs fecerat bis: sed nunc distinctiùs: *Condemnabunt eum morte et tradent eum gentibus ad illudendum, et flagellandum, et crucifigendum.* Cor. 10. Toties meminit passionis. Matt. 20. 18 et 19. Toties meminit passionis, quia eam semper gerebat in mente, et illius delectabatur memoriâ, quamvis rei acerbissimæ; ita ut etiam in gloriosâ transfiguratione suâ, cum Moysè, et Eliâ, de hoc excessu sermonem misceret. Ut-

Cont. v. 12. nam etiam mihi sit, sicut sponsæ, *fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi! Inter ubera mea commorabitur.* Item, ideò inculcat, quòd ignominiosa hæc, de Christo, minùs credere, et assequi posse viderentur, quàm gloriosa; et ut discipuli se ad illa compararent, servantes illud: *In die bonorum ne immemor sis malorum.*

Eccl. 11. 27.

PUNCTUM III.

Luc. 18. 31, et 49. 47. *Et ipsi nihil horum intellexerunt. Et timebant eum interrogare de hoc verbo. Et contristati sunt vehementer.*
Matth. 17. 22. *Nec modò omnes intelligunt, qui audiunt arcanum passionis Dominicæ mysterium. Ideò autem apostoli non intelligebant, quia intenti erant in honores potius et commoda, quæ à Christo expectabant: indeque tristabantur, quòd flagellorum et crucis mentio ingereretur. Idem mihi eveniet, ut meditatione passionis nihil afficiar; quia affectus sum erga sensualia, et amore proprio plenus. Quin Petrus, post solemnem illam confessionem, cum Christus de passione suâ prædiceret, non jam revelante Patre cælesti, sed proprio suggerente sensu, etiam avertere Christum à morte visus est, dicens: *Absit à te, Domine! non erit tibi hoc.* Quem Dominus graviter increpuit: *Vade post me, Satana, scandalum es mihi; quia non sapis ea quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum.* Hæc videlicet est causa et radix non intelligendi verbum hoc; quòd terrena sapiamus, et cupiamus.*

Matth. 16. 22.

MEDITATIO III.

Solemnis ingressus in Jerusalem ante passionem. Matth. 21. Marc. 11. Luc. 19

PUNCTUM I.

CAUSÆ, ob quas voluit ita Christus ingredi, fuerunt quinque. Prima causa, ut ostenderet quâ alacritate mortem adiret: quam imitati sunt martyres. 2. Ut intelligeremus, cum postea tristitiam et agoniam ex consideratione passionis sensit, nihilominus in iis ipsis secundum spiritum exultasse: quod nos facere oportet cum Paulo: *Libenter gloriabor in infirmitatibus meis.* 3. Ut declararet benevolum suum animum erga ingratham civitatem, non obstantibus tot ibi contra se excitationis persecutionibus; quòdque etiam, post toleratam ibidem mortem, paratus esset illam in gratiam recipere, modò resipisceret: quod quotidie fit, quando per peccatum mortale Christo cruci affixo, conculcatoque ejus sanguine, tamen is paratus est ad eandem animam redire, suâque gratiâ illam visitare. 4. Ut doceret gloriosum esse pro Deo quævis pati, præsertim in oculis Dei, angelorum, et hominum justorum; ut triumphare nos doceat inter ejusmodi opprobria. 5. Ut tantò redderetur major ignominia passionis, quantò celebrior extitisset exceptio adventantis; juxta illud: *Exaltatus*

*Consens. in-
gressus
tam cele-
bris.*

Cor. 12.

*Pati pro
Christo
glorio-
sum*

Pi. 87. 16.

autem, humiliatus sum, et conturbatus; et apud
 Isa. 52. 14. Isaiam, de Christo: *Sicut obstupuerunt super te multi,
 sic inglorius erit inter viros aspectus ejus, et forma ejus
 inter filios hominum.*

PUNCTUM II.

Præparatio ad ingressum. 1. *Asinam* jubet adduci.
 Matt. 21. 2. *Alia* semper pedes peragravit loca, ubi prædica-
 Marc. 11. vit: nunc verò, non quadrigà, aut phalerato equo
 2. utilitur, sed asello; præferens insignia sui regni,
 Luc. 19. 35. paupertatem, et humilitatem, et mansuetudinem.
 Matt. 21. *Dicite filiæ Sion: Ecce rex tuus venit tibi mansuetus,
 5. sedens super asinam et pullum; vel ut apud Zacha-
 Zach. 9. 9. riam... Veniet tibi justus et salvator; ipse pauper, et
 ascendens super asinam, et super pullum, filium asi-
 nae.* 2. *Mittit duos, qui solvant asinam.* Sociatos esse
 vult apostolos caritate. Est apostolorum officium
 solvere peccatores. Si qui prohibeant (nam sunt qui
 obsistant bono animarum), responderi jubet: *Quia*
 Mult. 21. 3. *Domnus his opus habet; non in suum, sed illorum*
 bonum, et pro gloriâ Patris. Adducuntur, ut iis
 insideat, frænet, ac dirigat quò opus est. O in-
 fræna me, Domine, et reduc me in viam manda-
 torum tuorum!

PUNCTUM III.

Honor
 Christo
 exhibitus
 est à Pa-
 tre.
 Plausus populi. Pater æternus, sicut Filium suum
 ingredientem in mundum in paupertate et humilitate
 clarificavit, misso ad pastores angelorum exercitu,

Solemn. ingress. in Jerusat. 21

qui illius adventum celebrarent, canentes gloriam
 in altissimis Deo, et pacem hominibus bonæ volun-
 tatis: ita nunc, ad passionem solemniter Jerosoly-
 mam venientem, excipi facit à simplici populo, non
 dissimili plausu; dum canunt: *Hosanna filio David.* Matt. 21. 9.
Pax in Cælo, et gloria in excelsis. In Cælo pax, Luc. 19. 38.
 dum cælestes hominibus concilianur: undè gloria in
 excelsis ipsi Deo auctori redditur. Vestimenta subs-
 ternunt: ita ego mea, et me, ad pedes illius abji-
 ciam; felicitati ducens, quòd cedant in ipsius ob-
 sequium.

PUNCTUM IV.

Invidia pharisæorum: undè Christum interpel-
 lant: *Magister, increpa discipulos tuos.* Tales non
 sunt capaces, quibus communicetur intelligentia
 mysterii Christi; sed populus simplex. Respondit
 autem: *Dico vobis, quia si hi tacuerint, lapides cla-*
 mabunt; vel illis tacentibus, lapides de me testimo-
 nium perhibebunt, quos, ante vos, in terrâ jacere
 cernitis. Et verò lapides testificati sunt in morte
 Christi, quando *petræ scissæ sunt; et cum, in pæ-*
 nam, non relictus est lapis super lapidem, excisâ
 funditus civitate Jerusalem.

MEDITATIO IV.

Flet super Jerusalem. Luc. 19.

PUNCTUM I.

Christus
quare ille
vii.

CUR flet? Flevit aliquoties; sed mirum quòd nunc, quando excipitur tam gloriose. Flet ergò:

1. Ut ostendat se nihil tangi aut affici illo honore et plausu: 2. Ex caritate, quia intimè dolebat cæcitatem Judæorum; quòdque passio sua, ad quam appropinquabat, futura eis esset in ruinam. 3. In illâ civitate Jerusalem, supra quam flevit, representavit sibi totum mundum, tot peccatis inquinatum, cujus deperditum statum deploravit, et mea nominatim peccata, ut et cæterorum.

PUNCTUM II.

Luc. 19. Verba flentis: Quia, si cognovisses, et tu... que
42. ad pacem tibi! Nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Si cognovisses! Ignorantia tum malorum impendentium, tum oblatorum honorum, causa existit cur Christus repellatur. Pœna verò voluntariæ ignorantiae, post alias, erit extrema urbis calamitas: Non relinquent in te lapidem super lapidem, eò quòd non cognoveris tempus visitationis tuæ. Fit idem mihi, si visitationes divinas, et inspirationes non recipiam, quas assidue Deus offert. *Milvus in celo cognovit tempus suum; turtur, et hirundo, et ciconia*

Ignoran-
vie uia-
lin.
v. 44.
Jer. 8. 7.

Flet super Jerusalem.

custodiorunt tempus adventus sui: et ego meum non observabo? Quòd si Jesus ita dessevit ruinam temporalem illius civitatis, quantò magis æternam, et illius et nostram!

PUNCTUM III.

Gesta à Christo in templo post ingressum. Ac-
cesserunt ad eum cæci et claudi, et sanavit eos: et
cum tanta faceret, perversi non flectuntur. Pueri
acclamant exemplo turbarum: Hosanna; atque id
pharisæi in odium trahunt: audis quid isti dicunt?
Quibus Christus: Utique. Nunquam legistis, quia ex
ore infantium et lactentium perfecisti laudem? O absit
à corde meo illorum durities! adsit autem horum
simplicitas infantium!

Christi
bonitas.
Matt. 21.
14.
8. 15 et 16.
11. 8. 7.

Moratus usque ad vesperam, mira loquens, et faciens, circumspexit (ut ait Evangelista) omnibus, exiit in Bethaniam cum duodecim. Circumspexit, num ab aliquo hospitium offerretur; sed inter tot plaudentes nemo obtulit: sic vani sunt humani plausus.

Marc. 11.
11.

Postridie rediens, arefecit maledicendo ficum infructuosam. Sic in secundo adventu faciet, æternam maledictionem imprecatus iis, qui non benefecerunt proximis suis: *Ite maledicti in ignem æternum.*

Matt. 25.
41.

MEDITATIO V.

Cæna in Bethaniâ.

Exhibita Christo est pridie palmarum; sed hic ponitur, quia inde Judas cepit occasionem tradendi Christum.

PUNCTUM I.

MARIA... unxit pedes Jesu: Accessit... habens alabastrum unguenti... et effudit super caput ipsius recumbentis. Bis unxit: semel in conversione suâ, nunc in gratiarum actionem pro resuscitato fratre Lazaro. Et extersit pedes ejus capillis suis, à pulvere, et sudore. Tum unxit: ac fidentior facta, fracto alabastrum, reliquam effudit super caput ejus. Et nos, duplici debito tenemur, et reconciliatæ gratiæ, et beneficiorum acceptorum.

Alabastrum unguenti est cor nostrum. Id frangitur contritione salutari, et mortificatione passionum et appetitionum. Alabastrum fuit unguenti nardi spicati; ex spicâ nardi, humili herbâ; pystici, fidelis ac puri: denique, pretiosi: hæc est caritas, de corde puro, et conscientiâ bonâ, et fide non fictâ. Ungendus Dominus in pedibus prius; exercendo nos in operibus mortificationis. Christique passiones imitando. Tum ad caput licebit assurgere, et illius divinâ contemplari.

Domus

Cæna in Bethaniâ.

Domus impleta est ex odore unguenti; in totam Ecclesiam facti hujus bonum exemplum dimanavit. Sim et ego bonus odor Christi inter meos, et iis quibuscum versor.

PUNCTUM II.

Judæ obrectatio, et aliorum discipulorum ad-murmuratio. Nunquàm deerunt qui obrectent benefactis; vel malo affectu, ut Judas; vel zelo imprudenti, ut cæteri. Nam prodigalitas videbatur in re parùm necessariâ, nec multùm Christo gratâ; et indiscretio, cum meliùs in pauperes distribui pretium unguenti potuisset. Sed, nolite judicare, et non judicabimini. Non intelligebant, vel affectum Magdalenæ, vel intentionem Christi id permittentis. Palliatur obrectatio specie virtutis eleemosynæ: et constat quòd Judas intendeat de pretio fraudare. Ita passim fit. Credibile est, murmur à Judâ cœpisse, indèque alios discipulos corripuisse. Sic unius improbi exemplo, plures boni corrumpuntur, et, ab odore unguenti tota domus repleta fuerat, ita pestilens unius afflatus alios discipulos infecit; eò tamen excusabiliores, quòd non pravo affectu, ut Judas, ducebantur.

PUNCTUM III.

Defenditur à Christo Magdalenæ factum. In quo apparet in primis Christi pro suis cura, dum ab obrectatoribus eos defendit. Quod maximè facit,

B

cùm ipsi, patienter ferendo, rem totam Deo committunt; ut Magdalena egit: quam melius utique ipse defendit, quàm si multis se ipsa fuisset tutata.

Benigna. 2. Elucet benignitas in corripiendis discipulis, reddita ratione: quòd pauperibus foret occasio benefaciendi, non item ipsi Christo in sua personà; et quòd Magdalena prævenerat vivum ipsum ungerere, quem postea mortuum non posset. Id quod accidit: nam cùm venit, ut ungeret ad sepulcrum, jam Jesus resurrexerat.

Mala virtut in bonum. 3. Elucet providentià, quà Deus obreptionem illam convertit in gloriam Magdalena. Nam factum ejus per occasionem detractionis defensum à Christo, celebratur in universo mundo; quod alioqui latuisset, aut non tantam haberet commendationem:

Rom. 8. *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.*

28

MEDITATIO VI.

Christus à Judà venditur triginta argenteis. Luc. 22. Matt. 26.

PUNCTUM I.

QUIS venditur? Filius Dei, et Dominus omnium; qui, naturà suà inestimabilis, seipsum dedit pretium pro nostrà redemptione: ut impleretur illud 1m. 5a. 3. *Isaïæ: Gratis venundati estis, et sine argento redimini;* sed non sine sanguine. Igitur vendi voluit, ut

ego redimerer: et voluit propter nos sicut formam servi accipere, ita et pretio aestimari, quod est extremæ vilitatis; ut tantæ humilitatis exemplo meam deprimeret superbiam.

PUNCTUM II.

QUIS vendit? Discipulus, non ex vulgaribus, sed ex duodecim, quibus Dominus potestatem dederat pellendi dæmones, et sanandi infirmos, et tanquam amicis secreta sua manifestaverat. Vendidit autem ex cupiditate: *Quia fur erat et oculos habens.* Joan. 12. 6. Undè ægrè tulit unguenti effusionem, ex quo lucrum expectasset. Nempè, modica usurpare solitus, eò venit cupiditatis, ut etiam venderet magistrum suum; et talem magistrum. De quo ipse Christus: *Nonne* Joan. 16. 7. *ego vos duodecim elegi, et ex vobis unus diabolus est?* Sic nihil uspiam tutum in hac vità: è Cælo Lucifer, è paradiso Adam excidit. Quidui nos? Elige tu, ô anima mea, tutiora: et qui stat, videat ne cadat. 1 Cor. 16. 13.

PUNCTUM III.

Vendidit impulsore diabolo. Judas quidem, cupiditate suà urgente, exacerbatus fuerat: sed diabolus eà turbatione usus, misit in cor ejus, ut traderet Jesum. Tanti est passio immortificata. Videtur autem eam prætexuisse apud se excusationem, quòd Christus suam necem prædiceret, et alioqui Judæi in eam essent animati: ut quodammodo utrisque satisfaceret, si Jesum proderet; et interim ipse frau-

datum unguenti pretium reciperet. Discam non admittere cogitationes, quæ animo affecto ac perturbato adveniunt: nam tunc se diabolus insinuat.

PUNCTUM IV.

Inimicus
venditur.

Quibus venditur? Inimicis. Nec venditur sicuti Joseph, ut qui liberaretur à morte; sed ut eam incurreret: nam venditus est sitientibus ejus sanguinem. Credibile est Judam apud concilium prætexisse causam venditionis saltem speciosam: quòd Christus legem transgredereetur, quòd admitteret profusionem rei pretiosæ ad delicias, et alia nescio quæ; ne sine causâ deficere à suo magistro videretur. Et excipiebantur ejus omnia cum plausu. Id solatio est præsubilibus, cum à subditis calumnias patiuntur.

Fuit Christi
in igno-
minia.
sam.

Sed et alio modo hæc proditio fuit Christo ignominiosa; dum homines animadvertentes avaritiam discipuli tam enormem, ut magistrum venderet, inde faciebant judicium de magistro, et scholâ, unde talis prodibat discipulus.

PUNCTUM V.

Matt. 26.
15.
Venditur
pretio
servi.

Ibid

Pretium venditionis, *triginta argentei*. Totidem solvebat pro vitâ servi, qui illum occidisset. Itaque venditur Dominus Jesus pretio servorum, et venditur ad necem. Videtur autem Judas (quod ad majorem contemptum facit) pro quovis pretio paratus fuisse vendere Jesum; cum ait: *Quid vultis mihi dare, et ego vobis eum tradam?* Illi autem continuo

pretium servile obtulerunt. At Christus quanto pluris facit te, ô Juda? Pretio sui sanguinis te, ingrâte, vult redimere. Et ego quoties viliori adhuc æstimavi Dominum meum, quândo pro vilissimâ voluptate, aut commodo, posthabui ipsius gratiam?

Plus
cit Ju-
dam.

PUNCTUM VI.

Post venditionem, quid Judas, quid Judæi faciunt? Judas captat occasionem tradendi Christum, ideòque ad convictum illius revertitur. Quem Jesus gestorum gnarus, nihilominus benignè accipit, et de absentia rogat: ille autem, simulatè omnia. Judæi autem læti de pacto, præstolantur cupidi exitum, et quamvis in concilio suo decrevisset: *Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo*; nunc, et isto posthabito respectu, quancumque parati sunt occasionem amplecti: ita videlicet disponente divinâ Providentiâ, quæ festum et paschalem diem veri agni sacrificio destinaverat.

5.
Christus
passus in
festo die.

Collige duo documenta. 1. Quòd in quâvis congregatione vix erit ut non contingat reperi aliquos de generes, quantumvis sub industria et sancto moderatore. 2. Valere id ad exercitium magnarum virtutum, patientiæ, mansuetudinis, et caritatis; quæ præcipuè erga filios rebelles enitent. Cujus rei exemplum præbere moderatoribus voluit Christus Dominus, sustinendo Judam, et aditendo ipsum juvare.

Cur sus-
tinuit Ju-
dam tan-
diu.

MEDITATIO VII.

Esus Agni paschalis. Matth. 26. Marc. 14.
Luc. 22.

PUNCTUM I.

Zelus legis in Christo.

PRÆPARATIO agni. 1. Elucet in Christo studium observandi legem, quando idcirco Jerosolymam venit, ubi sciebat sibi parari necem; et præmisit, qui necessaria curarent, ne quis defectus committeretur in legali observatione. Sic ego studiosus sim divinorum præceptorum. 2. Duos præmisit ad hoc, Petrum et Joannem (in quibus fides et dilectio significantur,) carissimos sibi discipulos. Disponunt eadem virtutes ritè animam, ad esum veri agni in sacra Eucharistià. 3. Nuntiari jussit Domino domùs: *Magister dicit: Tempus meum prope est, apud te facio pascha cum discipulis meis.* Verba hæc ita fuerunt efficaciacia, ut confestim locum amplum, et reliqua, præbuerit. O, audiam ego ex te, quòd apud me velis pascha facere! Ecce totum cor et animam tibi offero, ubi cenes.

Matth. 26.
18.

PUNCTUM II.

Progreditur Jerosolymam, et discumbit cum discipulis. 1. Inter eundem variè afficiebantur. Christus exultabat venisse tempus complendi opus sibi à

Esus Agni paschalis. 31

Patre impositum: Judas gaudebat de occasione tradendi Magistrum: cæteri subtristes incedebant, volentes verba Christi: *Post biduum pascha fiet, et Filius hominis tradetur, ut crucifigatur.* Levabat ipsos Christus suis sermonibus. 2. Cùm accubuissent, Dominus ait: *Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, antequàm patiar.* Sæpiùs manducaverat cum illis agnum: sed hanc supremam manducationem summè semper expetiverat; tum quòd in ea exhibiturus erat edendum verum Agnum, in priore figuratum; tum quia, mox ab hac cœnà, baptizandus ipse erat baptismo illo passionis à se tam exoptato.

Luc. 22.

15.
in Christo
desiderium
patiendi
agens.

PUNCTUM III.

Editur agnus. Intereà Christus eos ritus, qui in typo illo servabantur, ad se applicabat. Intuebatur agnum supra mensam expositum, excoriatum et assum; et cogitabat sic se super crucem expansum iri, et flagellis ipsà cute exuendum, igneque tormentorum extorrendum. Secabatur agnus in partes, sed integris ossibus: sic se toto corpore luxandum; non tamen, ut latronum, crura confringenda. Festinantes comedebant: ita in se, rabie maximà, adversarios ruituros. Baculum manu tenebant comedentes: in typum ligni Crucis. Assumpto figurali agno, obtulit se Patri ad complendum, quidquid in illo præfiguratum fuerat.

Esus
agni.
typus
passionis.

MEDITATIO VIII.

Lotio pedum. Joan. 13.

PUNCTUM I.

Anoria
Christi
proprie-
tates.
Joan. 13. 1.

PRO exordio passionis Dominicæ enarrandæ, ponit Joannes ista verba: *Cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dilexit eos.* 1. Dilexit eos sicut se, imò plusquam se, cum pro illis tradiderit animam suam dilectam. 2. Dilexit constanter; usque in finem, dum ipse vixit, dum illi vixerunt, et usque in æternum. 3. Dilexit summè; quod maximum potuit, pro illis agens et patiens, et majora cupiens facere. 4. Dilexit in finem; ut assequerentur, in hac vitâ, et alterâ, id ad quod erant destinati et conditi.

PUNCTUM II.

Humili-
tas Chris-
ti lavan-
tis pedes.
Ps. 92. 1.

Excellentia personæ se demittentis: quo est humiliatio major. Est enim Deus, quem adorat multitudo angelorum. Et hic humi prostratus lavat pedes vilium piscatorum. Quâ Deus, *decorem indutus est, indutus est... fortitudinem et præcinxit se;* dum omnia verbo creavit. At hic vestimenta deponit, et linteo se præcingit, ad abluendas sordes pedum. Sed et Evangelista majestatem personæ inde æstimat, quòd omnia sciat, omnia possit: *Sciens, inquit, quia omnia dedit ei Pater in manus; et qui à Deo exivit, et*

Joan. 13. 3.

Lotio pedum.

ad Deum vadit. Sciebat cuncta quæ sibi eventura erant. Poterat autem quicquid Pater: à quo per æternam generationem exivit, et in mundum venit, homo factus; rediturus mox ad Patrem, ut sedeat ad dexteram majestatis ejus, in excelsis, secundum assumptam naturam. Hic tantus *surgit à cenâ, et Joan. 13. 4. ponit vestimenta sua, et cum accepisset linteum, præcinxit se.* Considera, quâ caritate, et humilitate, ac studio, ipse per se omnia facit, absque alterius adjutorio. Ama tu etiam obsequia humilia: nam faciendo clamat: *Discite à me.*

Illa ipsa obsequia spiritualiter exhibuit. Deposuit vestimenta gloriæ, formam servi accipiens; sanguinem omnem fudit, ut lavaret nos; et pretiosâ suâ humanitate, tanquam linteo, quo erat præcinctus, tersit sordes nostras; undè ipsa humanitas sic deturpata fuit, ut non esset ei species neque decor. Lotio pedum quid notet? Ita. 53. 2.

PUNCTUM III.

Repugnantia Petri: *Domine, tu mihi lavas pedes?* Joan. 13. 6. Hæc ait stupefactus, quòd tanta majestas tam vili servo tam abjectum exhiberet obsequium. Admonetur alto consilio id fieri: *Quod ego facio, tu nescis modò; scies autem postea.* Non acquiescit tamen: *Non lavabis mihi pedes in æternum.* Bono quidem humilitatis zelo repugnat; at Deo displicet, etiam per speciem virtutis, quævis inobedientia. Quare Dominus minatur: *Si non laverò te, non habebis partem mecum.* Ita est, Domine: *Quis enim potest facere mun-* Petrus humilis, sed perti- naciter. Job. 14. 4.

dam de immundo conceptum semine, nisi tu, qui solus es?

PUNCTUM IV.

Joan. 13. 9. Resignatio Petri: Domine, non tantum pedes, sed et manus, et caput: sic aversatur separari à Christo. Timor Petri filialis. Timor salutaris, non servilis, sed fidelis. Respondit Dominus: Qui lotus est, non indiget, nisi ut pedes lavet. Testimonium reddidit Petro, quòd sit in statu gratiæ; ut et reliqui, præter unum Judam. Nam §. 10. ait: Et vos mundi estis, sed non omnes; sciebat enim, quisnam esset, qui traderet eum. Cæterum etiam qui mundi sunt, lotionem pedum indigent, qui facile à terrâ pulverem contrahant. Hæc sunt peccata venialia: quæ ipsa sine Christi sanguine non lavantur, et impediunt partem cum Christo; quia cum illis nemo ingreditur Cælum. Quare debent in hæc vitâ, vel in purgatorio purgari.

PUNCTUM V.

Judæ etiam lavat pedes; et haud dubiè cum singulari benevolentia significatione, ut illius pectus emolliret: sed frustrâ. Discam diligere inimicos, et perficiam quoque illos demereri. Sed et cavebo à duritiâ cordis: Impius enim cum in profundum venerit peccatorum, contemnit. Et: Considera opera Dei, quòd nemo possit corrigere quem ille despexerit. O aufer à me cor lapideum!

Prov. 18. 8.
Eccle. 7. 14.
Ezech. 36. 26.

PUNCTUM VI.

Christus exponit facti sui rationem: Scitis quid fecerim vobis? Nempè non omnis assequitur divinum factorum arcanum, qui facta ipsa videt, vel audit; sed opus est gratiâ Spiritûs sancti. Porro dicit causam illius obsequii fuisse, ut exemplum inde caperent mutua inter se caritatis, et humilitatis præstandæ: siquidem ipse Dominus et Magister se usque eò demisisset.

Nihil verò profuturum, si tantum sciant quid intenderit illo facto Dominus, nisi etiam expresserint imitando: Nam servus qui cognovit voluntatem Domini sui, et non fecit secundum voluntatem ejus, vapulabit multis.

MEDITATIO IX.

De præmissis à Christo ante institutionem SS. Eucharistiæ.

PUNCTUM I.

INSTITUTIONI Eucharistiæ præmissa est lotio pedum: ad designandam cordis munditiam, quâ sumenda est Eucharistia; lotis videlicet etiam pedibus à levioribus peccatis, per sacramentum confessionis, et aquam lacrymarum: non recepturis nobis, si secus fiat, eum fructum, quem planè mundati recipiunt.

Cur lotio Eucharistiæ institutionem præcedit.

Deinde mos fuit, convivis pedes lavare: unde
Luc. 7. 44. Christus Pharisæo ait: *Intravi in domum tuam. Aquam
 pedibus meis non dedisti.* Significatur ergo exercitium
 humilitatis et caritatis, optimam esse præparatio-
 nem accubituris huic sacræ Mensæ.

PUNCTUM II.

Præmissa item cæna agni Paschalis: 1. Quia,
 ut ille sacrificabatur in memoriam liberationis ex ser-
 vilitate Ægyptiacâ; ita in Eucharistiâ immolatur
 Christus, in gratiarum actionem pro liberatione ex
 priore servilitate peccati, et diaboli. In priore tui-
 gebantur agni sanguine postes domorum; ut an-
 gelus percutiens transiret, non percussis Judæis,
 qui intus se continebant: carnes autem edebantur
 ad confortationem viæ. Ita in posteriore liberatione,
 per sanguinem Christi agni, immunes reddimur à
 damnatione æternâ; et carnibus ejus confortamur
 ad peregrinationem per hujus vitæ desertum. 2. Quia
 ritus edendi agnum erudiebant nos quemadmodam
 Christus in Eucharistiâ sumendus sit. Sumere enim
 illam debemus, *renes accincti*, per castitatem men-
 tis et corporis: *Calceamenta habentes in pedibus*;
 custoditis affectibus, ne sordescant ex rebus ter-
 renis tanquam pulvere: *Tenentes baculos in mani-
 bus*; non nisi merito sanctæ crucis, et in ejus vir-
 tute fidentes: *Comedentes festinanter*; summâ cum
 aviditate et gustu: *Adhibitis panibus azymis sinece-
 ritatis et puritatis*; *cum lactucis agrestibus*; quæ sunt
 mortificationes

Agnus
 Paschalis
 figura Eu-
 charistiæ.

Ritus
 exus.
 Exod. 12.

De institut. SS. Eucharistiæ. 57
 mortificationes sensualitatis. *Non comedendum ex eo
 crudum quid*; sed præmittenda consideratio tanti mys-
 terii: *nec coctum aquâ*; quasi languidâ meditatione,
 affectuque: *sed assum igni*; exardescendo in Dei
 amorem. Quàm ego absrum ab hâc præparatione!

PUNCTUM III.

Præfatur Christus: *Desiderio desideravi hoc pascha*
manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vo-
 bis, quia ex hoc non manducabo illud, donec implea-
 tur in regno Dei. Sic ego debeo summo desiderio ac-
 cedere ad hoc Sacramentum: ut qui maximè indigeo
 hâc refectione; et quia non alia cogitari potest ex-
 cellentior. Deindè sic comedam, quasi ultimùm co-
 mederem; undè et viaticum vocatur: comedam tan-
 quàm nunc moriturus.

Luc. 22.
 15 et 16.
 Commu-
 nicandum
 cum desi-
 derio.

MEDITATIO X.

*De loco, tempore, et convivis in ins-
 titutione sacrosanctæ Eucharistiæ.*

PUNCTUM I.

TEMPUS institutionis fuit, *pridie quam pateretur.*
 1. Ut sic magnitudinem suæ caritatis magis decla-
 raret, quando, cum maximè contra ipsum mortales
 conspirabant, tam eximium eis donum conferebat:
 Adeo ut vicissim nos nihil ab illius amore separare
 ullo unquam tempore valeat, quominus inter omnia

In Can.
 mis.
 Ob amo-
 ris magni-
 tudinem.

Desiderium manducandi nobiscum. **2.** Ut desiderium suum manducandi nobiscum semper ita ostenderet, voluit, in procinctu sui à nobis discessus per passionem, relinquere semet in hoc divino Sacramento. **3.** Quia hoc sacramentum erat passionis suæ memoriale, et quia in passione suâ cessabat legalis agnus, et vetera sacrificia; debuit tunc novum substituere sacrificium, quò umbræ veritas, nocti lux succederet. Et tandem; quò memoriale relictum in ipso mortis articulo, tene-rius afficeret animas diligentium: quod solet evenire.

PUNCTUM II.

Marc. 14. 15. **Locus** est typus Ecclesie et animæ. **Locus** fuit cœnaculum grande, stratum. In eodem, post resurrectionem, Christus discipulis apparuit, et Spiritus sanctus in Pentecoste datus est. Fuit Ecclesie typus, in quâ solâ edendus est hic cœlestis Agnus. Sed et animam significat, in quam Christus per sacramentum Eucharistie venit; quam caritate amplam esse oportet, ac stratam, ornatamque omni genere virtutum, tanquàm cœlum stellis. Non nominatur Dominus cœnaculi: quia apud Deum nihil interest, quisquis ille sit, quoad alios titulos, mag-nus an parvus, dum præbeat Christo idoneum hos-pitium.

Denique id cœnaculum evasit in domum oratio-nis: indèque prodire primò, ad annuntiandum Evangelium. Sic anima per Eucharistiam fit Dei tem-plum; indèque homo, ad communicandum etiam aliis quæ à Deo acceperit, foràs prodit.

PUNCTUM III.

Convivæ fuerunt apostoli, et inter eos Judas, qui suo facinori intentus, quæ dicebantur à Chris-to, non attendebat; nec si attendisset, credidisset: et ita, ut panem communem, accepit. Contra alii: devotè, et reverenter. Sed et jam: *Qui manducave-rit... vel biberit indignè, instar Judæ, reus erit cor-poris, et sanguinis Domini, quasi illum prodidisset.*

MEDITATIO XI.

De Conversione panis in corpus Christi.

PUNCTUM I.

QUOMODO in eo facto eluceat infinita Dei majes-tas. **1.** Elucet sapientia: ut, quemadmodum invenit modum conjungendi res dissitissimas, Deum et ho-minem, in unitate personæ divinæ per incarnatio-nem, ad salutem nostram optimâ ratione perficien-dam; ita etiam invenerit modum seipsum exhibendi, jam hominem factum, in speciem alimentû, ad nos-tram spiritualem nutritionem et confortationem, et quamdam nobiscum admirabilem conjunctionem. **2.** In-finita potentia. Nam momento, substantia panis in corpus Christi convertitur, ut sola maneant panis ac-cidentia velantia Christi corpus, atque sub iis ita totus maneat, ut sub quâvis etiam particulâ, nihi-lominus totum corpus delitescat, per ineffabilem

Marc. 14.
22.
Luc. 22.
19.
v. Cor. 11.
24.
Bonitas.
Joan. 3. 16.
Zelus ar.
dentissi.
mus.

unionem cum ipsis panis speciebus. Quod ut credamus fieri posse sufficit ejus omnipotentia : et ut credamus factum esse, sufficit ejus affirmatio, cum ait: *Hoc est corpus meum*. Et hæc tanta operatur, ut me servum, atque vermiculum alat in vitam æternam. 3. Bonitas, et caritas. Nam, sicut Pater æternus commendat caritatem suam, quæ sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret: ita Unigenitus ejus commendat suam, quæ seipsum nobis intimè fruendum donat, in hoc sacramento. Porro, donando corpus suum, utriquè omnia simul, sanguinem, animam, divinitatem, quæ cum corpore et in corpore ejus sunt; merita etiam, et satisfactiones, quæ hic nobis copiosè communicantur, donat. 4. Zelus salutis nostræ ardentissimus; quando non habuit satis, quod nobis salutem promerisset; verum ipsemet per seipsum fieri voluit medium et instrumentum, quo fructus suæ passionis nobis applicaretur. O si vicem reddam, et zelo gloriæ divinæ me totum impendam, et superimpendam!

PUNCTUM II.

Consideranda verba, quibus perfecit hanc mirabilem conversionem. 1. *Hoc est corpus meum*. Non signum exhibet tantum, et memoriale sui: sed corpus ipsum. Ut bona mater, quæ filios non dat aliis nutriendos, sed proprio nutrit lacte. Totum corpus dat; ut, sicut Elisæus ad suscitandum puerum membra membris applicuit, ita ego, ex membrorum Christi

Christus non sui signum, sed ipsum corpus suum dedit.
4 Reg. 4.
34.

contactu, totus incalescam; et ab ore ejus, meum; ab oculis, oculi; sicque cætera membra et sensus mei, ab illius membris sanctificentur, rectèque ordinantur; ut in nullâ re exorbitent, sed agant, quod Christus in ipsis operatur. 2. *Quod pro vobis datur*, vel ut habet Paulus, *tradetur*. His verbis, magis magisque confirmat dare se suum verum corpus; nempe illud quod morte afficiendum erat: et insinuat, quæ caritate se in mortem tradit pro nobis, eadem tradere se in cibum, et pignus salutis promissæ.

Hoc igitur est corpus, in quo illa sacratissima vulnera Redemptionis nostræ inflictæ sunt; quæ etiam nunc retinet, sed splendentia et gloriosa: in quæ introduci petam, et abscondi.

PUNCTUM III.

Quomodo apostoli communicaverint. Credendum est, ubi Christus corpus suum consecravit, simul interno lumine mentes discipulorum illustrasse, ut crederent, et singulari modo apprehenderent ejus mysterii veritatem; unde maximâ cum reverentiâ, et submissione, illud de Christi manibus acceperint: Deinde (qui est fructus hujus divini Sacramenti) magnâ interiùs spirituali lætitiâ, et dulcedine fuisse perfusos. Solus Judas, ut indignus, ita expers boni sensûs et consolationis fuit.

Apostolorum fidelis.
Dulcedo spiritualis.

PUNCTUM IV.

Ipse
Christus
communi-
cat.

Quòd Christus se etiam ipsum communicaverit, particulam Eucharistiæ sumens. Ita plures sancti existimant. Solus ille, tali hospite, id est, se ipso dignum hospitium fuit. Gravisus est, et gratulatus sibi de tanto mysterio à se instituto in sponsæ suæ Ecclesiæ tutissimum præsidium, et solatium singulare.

MEDITATIO XII.

De conversione vini in sanguinem.

PUNCTUM I.

In Can.
Christus
totum
porrigit
sangui-
nem.

Hic est Calix sanguinis mei. Non pars sanguinis, sed totus exhibetur, sicut in passione totus effusus est; cum suffecisset vel gitta ad satisfactionem ex justitiâ. Et sanguinem exhibet in vase suo pretioso, in membris, et corpore suo, contentum, in quo est anima et divinitas. Et, *mei*, inquit. Terreni reges exsugunt sanguinem subditorum, undè postea sunt liberales: Christus suum præbet, indeque nos dat.

PUNCTUM II.

Cor Novi
Testam.
Mare. 14.
24.

Sanguis Novi Testamenti. Præstat Novum Testamentum veteri, quòd vetus sanguine pecudum confirmatum est; novum autem, sanguine Christi: quia

nimirum in veteri promittebantur solum bona temporalia, in novo autem, spiritualia et æterna; ac in primis ipsa remissio peccatorum, et dona gratiæ et virtutum, et tandem hæreditas æternæ beatitudinis. Nec fuit satis Christo, quòd, ut ista nobis promereretur bona, sanguinem suum in passione fudit; sed etiam voluit ipsum sanguinem nobis relinquere, tanquam pignus, seu tabulas authenticas, quibus testatam reliquit suam ultimam voluntatem, de remissione peccatorum, et adoptione per gratiam, vitæque æternæ nobis tribuendâ. Unde hic sanguis dicitur Christi *novum Testamentum*, seu sanguis *novi Testamenti*.

Mare. 14.

Pignus
futuræ
gloriæ
datur.

PUNCTUM III.

Qui (pro vobis et) pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Pro vobis, speciatim. Pro ipsis dicit effusum, ut ad compatiendum magis moveat. Et ita, si unus tantum adfuisset, dixisset: Pro te; quæ applicatio vim habet emolliendi cor, et consolationem adfert singularem. Ergo mihi dictum cogitabo: *effundetur pro te*, et pro multis, et pro omnibus omnino, quantum est ex parte Christi. Et omnes verè dicuntur *multi*. Quòd si *multi* intelligantur, quasi non omnes, sed quàm plurimi, tamen id est verum, quantum ad fructus consecutionem, cujus non omnes se faciunt participes.

Matt. 26.

28.
Pro multis, quia non omnibus efficac.

Luce. 22.

20.

Alioqui nemo omnino ab hujus sanguinis participatione excluditur, quamvis vilis et contemptus.

Nul-
lum
Christus
excludit.

Imò, quod ad divinum attinet iudicium, tituli omnes mundi, donaque naturæ et fortunæ pro nihilo planè habentur, respectu participandæ gratiæ divinæ, seu fructûs passionis Dominicæ, hominibus applicandi. *In remissionem peccatorum*; sine limitatione: non tam multa et gravia esse possunt, quin sufficiat hic sanguis ad expiandum. *Effundetur*, copiam significat. Non guttatim; sed quasi rivi fluent.

MEDITATIO XIII.

De Sacramentalibus speciebus panis et vini.

PUNCTUM I.

CUR instituerit sub duplici specie. Prima ratio: ut quia convivium erat, in quo solet cibus potioque exhiberi, id etiam in hoc reperiretur. Etsi alioqui in singulis speciebus, totum est, quod cibis simul, et sitim animæ sedât. Secunda, præcipuè, ut repræsentaret nobis, quod per passionem fuerit totus sanguis à corpore seunctus. Atque hoc cogitare debemus, quando consecratus calix adorandus attollitur. Et quia quinque fuerunt effusiones sanguinis præcipuæ, in agoniâ, in flagellatione, in coronatione, in cruce affixione, in lateris perfossione; licet eas sub Missâ commemorare, et offerre Patri aeterno, cum gratiarum actione.

Quia convivium erat.

Ut repræsentaret nobis sanguinis effusionem.

PUNCTUM II.

Cur volnerit sub speciebus ita latere, ut nullum tantæ rei indicium foris appareret. 1. Ad humilitatis et patientiæ exemplum: sicut per incarnationem sub humanâ specie latuit, ut pro quovis de vulgo haberetur, malèque etiam acciperetur: id quod etiam hic contingit, ut pro communi pane habeatur, ac etiam conculcetur aliquando. Ita velim ego latere, et contemni. 2. Ad exercitium fidei, quando sensus omnes contradicunt, et mysterium ratio non assequitur. Unde, per excellentiam, dicitur *mysterium fidei* in ipsâ consecratione. Nec sine magno miraculo mentes apostolorum sic illustratæ in illâ cœnâ fuerunt, ut tantæ rei sine dubitatione fidem adhiberent. Discurram per singulos sensus, expendens quomodò singuli tanquàm de communi pane iudicant. Et ego nihilominus divinis potius verbis, quàm meis sensibus, firmissimè credam, non amplius esse panem triticeum; sed ipsum Christum Dominum, panem cœlestem, qui de Cœlo descendit, et dat vitam mundo. 3. Ut occultatus fiduciam daret accedendi ad se: qui si esset conspicuus, quasi averteret nos à se; et verecundaretur amor, minisque liberè in illius rueret amplexus.

Christus latens hic, humilitatem et patientiam docet.

Ad fidem allicit.

Fiduciam prubet accedendi.

PUNCTUM III.

Cur in speciebus cibi et potûs. 1. Quia voluit tanquàm intimè nobis uniri, et intra nos esse, non

intimè vult nobis conjugi.

tantum foris in re aliquâ præsens. Itane, Jesu, non refugis hoc pectus, et viscera ingredi? 2. Ut significaret se effectus omnes per hoc Sacramentum in animâ nostrâ efficere, quos cibus et potus in vitâ corporali: nutrire, conservare, augere, roborare, lætificare, et innatum concupiscentiæ calorem compescere, ne viscera depascat: *Qui manducat me, et ipse vivet propter me.* Et quomodo non appetam cibum istum? 3. Ad commendandam caritatem mutuam: siquidem panis ex multis granis, nec non vinum ex uvis coalescit. Sic per hoc sacramentum efficiamur unus spiritus cum Christo, et inter nos: unde et appellatur communio. Et quia panis non fit nisi granis commixtis; et vinum, nisi pressis uvis et calcatis: ita oportet mortificare in se inordinatos affectus, ut illam spiritus unitatem, et sacramenti hujus virtutem, et fructum, participemus; et gustare possimus *quàm suavis est Dominus.*

Quod cor-
poris et
Ejus, hoc
anima
Eucharis-
tia.

Joan. 6. 58.

Hinc de-
citur com-
municatio.

Pi. 33. 9.

MEDITATIO XIV.

Ritus à Christo usurpato in consecratione, et exhibitione corporis et sanguinis sui. Matth. 25. 26. Marc. 14. 22. 1 Cor. 11. 23.

PUNCTUM I.

ACCEPTIT panem in manus. Poterat positum in mensâ transmutare: sed in manus accepit, ut significaret opus id esse divini potentie, et divini manus; deinde opus esse maximæ liberalitatis: *Aperis tu manum tuam, et imple omne animal benedictione:* Denique, quod suo labore, et meritis nobis illum panem acquisivisset, ita ut nos labores manuum ejus manducemus.

PUNCTUM II.

Levavit oculos in cælum: ostendens hunc esse panem de Cælo verum, et corda illuc pura, cum fiducia et desiderio hujus cibi erigenda esse; sicut in Missâ admonemur: *Sursùm corda.*

Gratias egit Patri pro tanto dono per ipsum hominibus collato: easque tantò ardentiores, quàm pro panibus egerat multiplicandis, quàm istud præstabat beneficium. Quas me agere convenit, cum de illo pane participo?

Benedic-
tio Chris-
ti efficac. *Benedixit.* Benedicere Dei, est benefacere. Benedicendo igitur panem, eum transmutavit in corpus suum. O benedicte Domine! benedic etiam mihi, et muta me in virum alterum.

Matt. 26.
26.
Marc. 14.
24. Verba benedictionis fuerunt, cum dixit: *Hoc est corpus meum*; et: *Hic est sanguis meus.* Nam dicendo fecit, ut essent quod dicebantur.

Frac-
tio-
nis mys-
teriu. *Et fregit.* Integrum in manus accepit; et benedictum fregit: 1. Ad commendandam caritatem inter nos, qui de uno pane edimus. 2. Causâ mysterii; ut intelligatur quod, diviso Sacramento, tantum manet sub fragmento, quantum toto legitur. 3. Docemur hunc panem, antequam edatur, accuratâ consideratione frangendum esse; meditando magno affectu singula, quæ in hoc sacramento continentur: corpus, sanguinem, animam, divinitatem Christi; necnon et meritorum ejus, et satisfactionum infinitos thesauros.

PUNCTUM III.

Sese de-
dit.
Matt. 26.
26. Distributio sacramenti. *Deditque discipulis suis,* (ô beatum donum, et maximum!) dicens: *Accipite et comedite.* Non exhibetur nobis adorandum tantum, sed edendum, atque in viscera recondendum. Non fuissent alioqui ausi tam divinum panem edere. Matt. 8.8. *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum; sed, quia jubes, edam, et sanabitur anima mea.*

MEDITATIO XV.

De potestate conficiendi Eucharistiam datâ tunc apostolis.

PUNCTUM I.

DATA est potestas apostolis conficiendi corpus et sanguinem Christi per ea verba: *Hoc facite in meam commemorationem.* In quo elucet. 1. Caritas eximia erga hominem; cui soli, non angelis, dedit potestatem supra corpus suum; ut homo non jam diminutus sit paulò minùs ab angelis, sed supra illos exaltatus. 2. Liberalitas; quâ sine ullâ restrictione contulit hanc potestatem: non limitatam ad certum numerum personarum, neque ad qualitatem, putâ ad sanctos tantum; neque ad locum, aut tempus; sed quâ ubique et semper confici possit. 3. Dignatio, ac velut obedientia, et humilitas incredibilis, ut ad sacerdotis ritè ordinati vocem præsens infallibiliter adsit: quamvis is sit impius, et sacramento abuti velit, et quamvis indignissima quæque exercenda essent in ipsum sacramentum, et adeò in Christum ipsum. Quanto istud majus, quàm quod voci Josue obedivit Dominus, solem sistens, ut Josue victoriam prosequeretur? Sacerdotis potestas quantâ. 1. Cor. 11. 24. Ps. 8. 6. Sacerdoti Christus obedit. Josue. 10. 12.

PUNCTUM II.

Sacrificium.

Quòd per eadem verba instituti sint sacerdotes , ad offerendum Deo Patri sacrificium corporis et sanguinis Christi. Aliud enim est , sacrum conficere , aliud autem sacrificare. Utrumque verò conjungitur in hoc mysterio ; ita ut , dum conficit sacerdos sacramentum , simul offerat Deo contenta in sacramento ipso , tanquam hostiam sanctam , Deo placentem.

Quid sit ?

1. Expende , quòd sacrificium est oblatio Deo facta rei ipsi gratæ. Nulla porrò est vel pretiosior , vel gravior Deo , quàm ipsius Unigenitus , homo factus. Quare est sacrificium omnium possibilium excellentissimum.

Sacrificii effectus.

2. Quòd unicum hoc habet omnes sacrificiorum differentias multò eminentiùs. Nam est Eucharisticum , (quòd nomen tanquam proprium obtinuit ;) quia nullæ gratiæ Deo acceptiores esse possunt , quàm quòd in recognitionem beneficiorum offeratur ipsi Christus , per quem nobis omnia donavit. Est propitiatorium , ad remissionem peccatorum , et quorumvis suppliciorum condonationem : quia fructus Dominicæ passionis per hoc sacrificium efficaciter nobis applicatur , quando ipsemet Dominus Patri offertur , immolatus in memoriam ejusdem passionis. Denique est impetratorium quorumvis beneficiorum ; quia per hoc sacrificium modo singulari et excellenti in nomine Christi petitur. Promisit au-

De potestate conficiendi, etc. 51

tem ipse , dum ait : Amen , amen , dico vobis : Si Joan. 16. 23. quid petieritis Patrem in nomine meo , dabit vobis.

PUNCTUM III.

Quòd Christus jussit hoc sacrificium Christi in sui memoriam duplex sacrificium. peragi : nimirum in memoriam suæ passionis in quâ se obtulit eruentè pro redemptione nostrâ. Duplex enim oblatio facta est à Christo sui ipsius : una cruenta , per effusionem sanguinis , et realem mortem : altera incruenta , in Eucharistiâ , ubi mors Christi repræsentatur per sacramentales species , dum in alterâ corpus , in alterâ sanguis consecratur ; tametsi utrumque sub quâlibet specie contineatur. Ideò incruenta dicitur sacrificatio : quia verè sanguis non est extra corpus , neque hoc sine sanguine ; sed ex ipsis speciebus , una primò significat corpus , altera , primò sanguinem ; atque vi consecrationis , in unâ corpus tantum , in alterâ sanguis ponitur. Cætera tamen omnia concomitanter sub utrâque specie continentur.

Porrò , non potuit aptius memoriale passionis Dominicæ , neque monumentum gratiarum pro tanto beneficio efficacius inveniri , quàm ipsiusmet passi Domini viva exhibitio , et præsens oblatio. Nec modò in memoriam passionis suæ , verùm etiam reliquorum ipsius gestorum , et excellentissimarum virtutum , quarum se præbuit vivum exemplar , exstare voluit istud sacrificium ; unde ad eas imitandas proce-

mur : alioqui parum grati futuri erga nostrum Redemptorem et Magistrum.

MEDITATIO XVI.

De insinuatione proditoris super
cœnam.

PUNCTUM I.

QUOD Jesus turbatus est spiritu. Tanta erat indignitas rei, quod à discipulo et amico traderetur, et sic dolebat illius vicem. Et dixit : Amen, amen dico vobis, quia unus ex vobis qui manducat mecum tradet me; et qui intingit mecum manum in paropside, me tradet. Voluit autem indicare proditorem ob plures causas. 1. Ut intelligerent patere sibi occulta cordium : unde non parum Christo aggerabatur doloris. 2. Ut sic Judam ad sanitatem revocaret; quod efficere studuit, dum se conscium cogitationum, ac proinde Deum, et vindicem malefactorum significat : deinde, quia Judas non videbatur magni facere, quod Christum traderet, quando Christus professus fuerat se neci dandum. Monet autem Christus, inde ipsum non excusari, cum ait : Filius quidem hominis vadit; verumtamen vix homini illi, per quem tradetur : et tandem minando supplicium : Bonum erat ei, si natus non fuisset homo ille. Nec tot hisce modis potuit flectere proditorem.

Judas
Christum
turbat.
Marc. 14.
18.
Cur insinuat
proditorum.
Matt. 26.
23.

Minatur.
Matt. 26.

PUNCTUM II.

1. Quomodo affecti fuerint discipuli ex hac insinuatione proditoris! *Contristati valde, cæperunt singuli dicere: Numquid ego sum, Domine? Bonæ mentis est timere, quando etiam sibi conscia non est.*

Matt. 20.
22.

2. Noluit Christus palam facere nominatim proditorem, quamvis mox ipso facto patefaciendus esset; ne apostolorum in eum animi exacerbarentur, et ut parceret famæ : quod nobis imitandum, ne per nos fiat quod etiam alioqui futurum est.

Peccata
proximi
occultat.

3. Patefecit tamen, tum ipsi Judæ, cui interroganti : *Numquid ego sum, Rabbi? At: Tu dixisti;* tum Joanni recumbenti supra pectus, cui indicium dedit : *Cui ego intinctum panem porrexero.* Porrexit autem Judæ, cum amoris significatione, ut eum emolliret : adeò non sunt etiam inimicis neganda benevolentia signa; *prunas enim sic congregabis super caput eorum.*

Patefecit
duobus.
Ibid. v. 25.

Prov. 25.
22.

PUNCTUM III.

Obstinatio Judæ, et pœna eum secuta. Non flectitur tot indicis caritatis, sed insitit cupiditati suæ pretium recipiendi pro vendito Magistro. Pœna fuit duplex. 1. Quod post *buccellam panis ex manu Christi acceptam introivit in eum Satanas*, instigans ad executionem designati facinoris; sicut prius fuerat ingressus, cum *misit in cor ejus ut traderet Jesum*, et cum sacerdotibus pacisceretur. Ita qui caelestem

Joh. 13.
27.

Bis dia-
bolus in
Judam
ingressus.
Ibid. 2.

panem malâ conscientiâ sumit, dat locum diabolo in corde suo; qui, possessione illius acceptâ, præcipitat hominem in pejora semper. 2. Pœna, quòd desertus est à Christo, quando Christus ait: *Quod facis, fac cilius*: habui te hactenus in meo comitatu, totque modis servare studui; nunc vade à me. *Curravimus Babylonem, et non est sanata: derelinquamus eam*. Nec ideo te retrahere volui à facinore, quòd fugiam mortem; imò properari eam mihi cupio: *fac cilius quod facis*. Plus ego appeto mori pro te, et mundo, quàm tu me tradere inimicis.

PUNCTUM IV.

Quòd, egresso Judâ, Christus ait: *Nunc clarificatus est Filius hominis*; eo nimirum, quòd ex cœtu suorum excessit impius. Absit à me, ut Deus sic clarificetur à me! Sed præcipue id dicit, quia, abeunte Judâ, inchoabatur passio, quam Christus gloriam suam ducebat, quòd per eam glorificandus esset Pater. O! sint mihi passiones propter Deum, gloriæ loco. Sic gloriabatur Paulus in *persecutionibus et in angustiis*. Sed et clarificatus est Christus in passione, dum in ejus morte tot sunt edita prodigia; et quia per passionem consecutus est gloriam resurrectionis, et ut in nomine ejus omne genu flectatur.

Deserit
Judam
Christus.
Joan. 13.
27.
Jerem. 51.
9.

Joan. 13.
31.
Exitus
Judee,
passionis
initium.

2. Cor. 12.
10.

Phil. 2. 10.

MEDITATIO XVII.

Contentio apostolorum, et prædictio scandalij.

PUNCTUM I.

FACTA est contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Obliti prioris tristitiæ, ex eo ortæ, quòd ex ipsis aliquem proditorum esse Magistrum dicere-
tur, primatum jam contentiosè ambiunt: sic est impotens ambitio, et omnia postponit. Sanat Dominus humilitate ambitionem: aliter apud se agi oportere quàm in mundo; aliasque sui regni leges esse, quàm terreni: *Qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcessor est, sicut ministrator*. Idque suo exemplo sanxit: *Nam et ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat*; ita præsum, ut serviam. Videlicet in humilitate præesse oportet; et lucra amare subditorum, non ipsum prælationis honorem.

Ne tamen despondeant, laudat ipsos: *Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis*. Vel in testes adducit ipsos tribulationum quas passus sit; quòdque nihil minus, quàm commoditates suas, aut gloriam quæsierit in omni vitâ: quòd cum ita sit, nec ipsos debere talia spectare. Ego enim, inquit, *dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum*. Pater autem, ut videtis, per multas tribulationes

Luc. 22.

24

Ambitio-
nem su-
bit humi-
litas.

7. 26 et 27.

7. 18.

7. 29.

panem malâ conscientia sumit, dat locum diabolo in corde suo; qui, possessione illius acceptâ, præcipitat hominem in pejora semper. 2. Pœna, quod desertus est à Christo, quando Christus ait: *Quod facis, fac cilius*: habui te hactenus in meo comitatu, totque modis servare studui; nunc vade à me. *Curravimus Babylonem, et non est sanata: derelinquamus eam.* Nec ideo te retrahere volui à facinore, quod fugiam mortem; imò properari eam mihi cupio: *fac cilius quod facis.* Plus ego appeto mori pro te, et mundo, quam tu me tradere inimicis.

PUNCTUM IV.

Quod, egresso Judâ, Christus ait: *Nunc clarificatus est Filius hominis*; eo nimirum, quod ex cœtu suorum excessit impius. Absit à me, ut Deus sic clarificetur à me! Sed præcipue id dicit, quia, abeunte Judâ, inchoabatur passio, quam Christus gloriam suam ducebat, quod per eam glorificandus esset Pater. O! sint mihi passiones propter Deum, gloriæ loco. Sic gloriabatur Paulus in *persecutionibus et in angustiis.* Sed et clarificatus est Christus in passione, dum in ejus morte tot sunt edita prodigia; et quia per passionem consecutus est gloriam resurrectionis, et ut in nomine ejus omne genu flectatur.

MEDITATIO XVII.

Contentio apostolorum, et prædictio scandali.

PUNCTUM I.

FACTA est contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Obliti prioris tristitiæ, ex eo ortæ, quod ex ipsis aliquem proditorum esse Magistrum dicebatur, primatum jam contentiosè ambiunt: sic est impotens ambitio, et omnia postponit. Sanat Dominus humilitate ambitionem: aliter apud se agi oportere quam in mundo; aliasque sui regni leges esse, quam terreni: *Qui major est in vobis, fiat sicut minor: et qui præcessor est, sicut ministrator.* Idque suo exemplo sanxit: *Nam et ego in medio vestrum sum, sicut qui ministrat*; ita præsum, ut serviam. Videlicet in humilitate præesse oportet; et lucra amare subditorum, non ipsum prælationis honorem.

Ne tamen despondeant, laudat ipsos: *Vos estis qui permansistis mecum in tentationibus meis.* Vel in testes adducit ipsos tribulationum quas passus sit; quodque nihil minus, quam commoditates suas, aut gloriam quæsierit in omni vitâ: quod cum ita sit, nec ipsos debere talia spectare. Ego enim, inquit, *dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus regnum.* Pater autem, ut videtis, per multas tribulationes

voluit me ad regnum pervenire. Ita et vobis continget. Id quod est simile cum illo, quod Zebedæus respondit affectantibus prima loca : *Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?* Quasi dicat : De calice cogitate in hac vitâ, non de honore.

PUNCTUM II.

Cur lapsum suorum prædicit.

Matt. 26.
31.
Zach. 13.
7.

Christus denuntiat scandalum, quod apostoli passuri erant in ipsius comprehensione : nempe, ut eum desererent, et fortè dubitarent, num esset Christus, qui sic haberetur. *Scriptum est enim : Percutiam pastorem, et dispergentur oves gregis.* Hâc prædictione avertere ipsos voluit ab illis ambitiosis cogitationibus; sed præcipuè præmunire, ut saltem non planè conciderent animis, et respiscerent, animadverso eventu prædictionis. Promittit quippe solatium suæ præsentis : *Postquam autem resurrexero, præcedam vos in Galilæam.* Salubris timor, ne deseram aliquando Christum : quod si contingat, confidam tamen, quia lapsu opem pollicetur.

¶ 33.
Petri triplex error.

Petrus respondet : *Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor.* Fervor quidem, sed absque debita humilitate : unde errores tres. 1. Quòd non visus sit habere fidem Christo asserenti de omnibus, quòd scandalizandi essent. 2. Quòd aliis se prætulerit. 3. Quòd de suis viribus nimium præsumpserit. Petri exemplo, ne inferiores viderentur, *similiter et omnes discipuli dixerunt* : Etiam si

Sermo Christi post Cœnam. 57
nos oportuerit mori tecum, non te negabimus. Oportebat potius cum humilitate deprecari Christum, ut averteret ab ipsis tantum malum, quàm præfidere de se.

PUNCTUM III.

Priori reprehensioni addit solatium : ex quo tria eliciuntur. 1. Quòd tentatio non veniat absque permisso Dei : *Simon, ecce Satanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum;* ut agigaret, et perderet. Ita et in Job sibi licere cupiit. Quin nec in porcos licuit diabolo ingredi, nisi Christo sinente. 2. Quòd tentatio non vincatur, nisi Deo adjuvante, et auxiliante : *Ego autem rogavi pro te, Petre, ut non deficiat fides tua.* Licet vacillet, non deficiet tamen : quin saltem mox respiscet, ex lapsu humilior et cautor. 3. Quòd conversus à peccato, debet alios, suo malo doctus, instruere : *Et tu aliquando conversus confirma fratres tuos;* ut et illi respiscant, et redantur in fide constantiores. Hæ sunt grates, quas Dominus requirit à justificato, ut et aliis ipse fiat causa salutis.

Luc. 22.
31.
Daemon sine Deo nihil tentat.

¶ 32.
Deo juvante superans tentationes.

Conversus, alius converte.

MEDITATIO XVIII.

Sermo Christi ad discipulos post cœnam.

Joan. 14, 15 et 16.

TRIA Dominus munia sua in hoc sermone præstantissimè obit : magistri, alta de virtutibus præ-

cupiens; consolatoris, magna promittens; advocati, interpellans ardentissime pro suis Patrem.

PUNCTUM I.

Amor in Christum commendatur. I. Hortatur ut diligant ipsum, adhibita efficaci ratione: *Sicut dilexit me Pater, et ego dilexi vos; manete in dilectione mea.* Nihil magis amorem provocat quam amor; et eo magis, si fuerit singularis. Atqui meus est talis: nam *dilexi vos sicut dilexit me Pater*; quo amore non alius major. Ergo manete in dilectione mea; me diligite constanter, ut meo in vos amori respondeatis. II. Probatio amoris: *Si diligitis me, mandata mea servate.* Qui habet mandata mea et servat ea, ille est qui diligit me. Fructus hujus dilectionis triplex. 1. Qui diligit me, diligitur à Patre meo, et ego diligam eum. 2. Ad eum veniemus et mansionem apud eum faciemus. 3. Et manifestabo ei meipsum: nunc per fidem, et contemplationem; postea, facie ad faciem. III. Proponit seipsum exemplar amandi: *Si praecepta mea servaveritis, manebitis in dilectione mea; sicut et ego Patris mei praecepta servavi, et maneo in ejus dilectione.* Manere in dilectione Christi, aut Patris, potest dupliciter exponi; vel quod nos ipsum tunc verè diligimus, si praecepta ejus servaverimus; vel, quod ipse diligit nos. Utrumque est verum, et se mutuò includunt: nam qui diligit, diligitur; et qui à Deo diligitur, vicissim diligit: *Ego enim diligentes me diligo*, ait Dominus.

I. Amor Dei. Joan. 13. 9.
 x. 21. Joan. 14. 15.
 II. Amorem probat obedientia. Ibid. x. 23. x. 24.
 III. Christus exemplum amoris. Joan. 15. 10.
 Prover. 8. 17.

PUNCTUM II.

Amor proximi commendatur. 1. Præceptum dilectionis proximi vocat novum, quia penè collapsum restituit; et quia est fundamentum novæ legis, quæ est amoris; et quia per illud renovamur spiritu in adoptionem filiorum Dei: singulariter autem, quia nova amandi regula traditur: *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos; cum antiqua norma foret: Diliges proximum tuum, sicut te ipsum: denique quia est nota discipulorum Christi: In hoc cognoscent quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem.* 2. Vocat suum: *Hoc est præceptum meum, ut diligatis invicem sicut dilexi vos;* penè ob causas illis similes, propter quas vocavit novum; præsertim, quod seipsum proponit exemplar amandi: *Sicut dilexi vos;* et quoniam ipse implevit maximè illam perfectionem amoris, de qua ait: *Majorem hæc dilectionem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* 3. Inculcat jam tertio hoc præceptum: *Hæc mando vobis, ut diligatis invicem.* Innuit hoc sufficere et in illo reliqua contineri: *Plenitudo enim legis est dilectio.* Cum commendabat ut se diligerent, non est usus præcepti nomine, quod ultrò videbantur id facturi, tot provocati beneficiis: ut autem inter se amarent, futurum erat difficilius. Voluit etiam exprimere, quam sibi id esset cordi; quando tam gravibus verbis illud commendaret.

Quare mandatum novum. Joan. 13. 34.
 Matt. 19. 19.
 Joan. 13. 35.
 Joan. 15. 12.
 Quare suum dicit.
 x. 13.
 x. 17.
 Rom. 13. 10.

PUNCTUM III.

Ad orationem, quæ necessaria. *Joan. 14. 12 et 13.*

Commendatur vis orationis: 1. Quia valet ad impetranda omnia, etiam miracula; modò in fide oratur, et in nomine Christi petatur, et pro gloriâ Patris: *Amen, amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, et ipse faciet; et majora horum faciet: quia ego ad Patrem vado, et quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam; ut glorificetur Pater in Filio.* 2. Orationis efficacia pendet ex unione cum Christo per caritatem. *Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis et fiet vobis.* Qui ergo sic unitus est cum Deo, nihil petit, nisi quod ex Dei voluntate sit; atque ita semper impetrat quod petit: *Voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet.* 3. Inculcat eandem promissionem de impetrandis quæ petuntur, et hortatur ad petendum: fore enim, ut compotes facti, gaudeant: *Amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis. Usque modo non petistis quicquam in nomine meo: petite et accipietis, ut gaudium vestrum sit plenum.* Circa hanc toties, et tam asseveratam promissionem, considerandæ sunt aliquot circumstantiæ. 1. Quis promittit? Qui vocatur fidelis, et verax, qui nolit decipere, et possit præstare. 2. Quibus promittit? Discipulis, jam dimisso Judâ. Non pertinet promissio ad rebelles, et peccatores, nisi cum volunt respicere: *Qui declinat aures suas, ne audiat legem, oratio ejus erit*

erit execrabilis; et suprâ dixit: *Si manseritis in me, quodcumque... petetis... fiet.* 3. Quem oportet petere? Patrem, qui verè et simpliciter Pater est. Nam si *Luc. 11. 13.* *vos cum sitis mali, scitis bona data dare filiis vestris; quando magis Pater vester de Cælo, dabit spiritum bonum petentibus se?* Sed et Filius, et Spiritus sanctus promptissimi sunt ad largiendum. 4. Per quem petendum? In nomine Christi; per illius merita, et ut ipse glorificetur. 5. Quæ petenda? Quæ decet Patrem cœlestem largiri, et in Christi nomine peti, et quæ petenti expediunt. 6. Quomodò petendum? Cum fide et fiduciâ de liberalitate Dei promittentis, et de Christi meritis, per quem petitur; nec non perseveranter.

PUNCTUM IV.

Consolatur apostolos, et animat ad patiendum; Ab exemplo pluribus rationibus. 1. Ab exemplo sui: *Memento sermonis mei... Non est servus major domino suo: si me persecuti sunt, et vos persequentur. Absque synagoga facient vos: sed venit hora, ut omnis, qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. Et hæc omnia facient vobis, propter nomen meum.* (Hic innuitur alia ratio libenter ferendi: Quia propter Christi nomen.) 2. Quia est signum divinæ electionis: *Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret: quia verò de mundo non estis, sed ego elegi vos de mundo, propterea odit vos mundus.* 3. Quia vertetur in gaudium: *Mundus gaudebit; vos verò contristabitur*

mini : sed tristitia vestra vertetur in gaudium. Declarat
 exemplo mulieris parturientis. 4. Ab spe æternæ
 mansionis , et societatis gloriæ cum Christo : In
 domo Patris mei mansiones multæ sunt. Vado parare
 vobis locum ; et... iterum venio , et accipiam vos ad
 meipsum , ut ubi sum ego , et vos sitis. 5. A præsentis
 ipsius Christi ope : Non relinquam vos orphanos. Non
 turbetur cor vestrum , neque formidet. Audistis , quia
 ego dixi ; Vado et venio ad vos. Modicum , et non vide-
 bitis me , et iterum modicum , et videbitis me. Iterum
 autem videbo vos , et gaudebit cor vestrum , et gaudium
 vestrum nemo tollet à vobis. Possunt hæc exponi de vi-
 sitatione divinâ inter tribulationes ; etsi fortè magis
 pertinent ad finem vitæ præsentis , cum veniet , ut
 suos hinc abducat ad æternum gaudium. 6. A tes-
 timonio divini amoris erga ipsos : Ipse Pater amat
 vos , quia vos me amastis , et credidistis quia à Deo exi-
 vi. 7. A spe vincendi : In mundo pressuram habebitis ;
 sed confidite : ego vici mundum.

Premium
æternum.Joan. 14. 2
et 3.Christi
opum
Joan. 18 et 28.Joan. 16.
18.
8. 22.Amor
Patris.
8. 27.Victoriam
apud
8. 33.

MEDITATIO XIX.

*Oratio Christi ad Patrem in fine ser-
 monis.* Joan. 17.

ORAT pro se , pro apostolis , pro electis omni-
 bus fidelibus. Est exemplar perfectæ precatiois hæc
 Christi oratio : in quâ attendendum , pro quibus
 petat , quid petat , quo titulo et quis ordo petitionis ?

PUNCTUM I.

Orat pro se. 1. Attendi debet interna et externa
 reverentia orantis , verborumque affectus : *Sublevatis*
oculis in Cælum , dixit : Pater. 2. Quid petat : *Veni*
hora : clarifica Filium tuum , ut Filius tuus clarificet te.
 Petit clarificari in nocte passionis : et fecit Pater
 quod rogabatur , tot edisis prodigiis in morte ejus :
 item per gloriosam resurrectionem , et ascensionem
 in Cælum : denique per exaltationem nominis ipsius
 toto mundo , dum creditur Deus , et salvator. Petit
 autem hæc , non suam quærens gloriam , sed Patris :
Ut Filius tuus clarificet te ; nam clarificatio illius in
 tuam cedit gloriam , qui illum mundo dedisti. Licet
 mihi usurpare eandem orationem sine temeritate :
 ut petam clarificari donis gratiæ , quò inde ipsum
 Deum clarificare valeam. 3. Quo titulo petat : *Ego*
te clarificavi super terram , opus consummavi quod de-
disti mihi ut facerem : et nunc clarifica me tu , Pater !
claritate quam habui priusquam mundus esset , apud te.
 Licet obtendere apud Deum fidelia obsequia , cum
 debitâ submissione. Utinam ego haberem quæ re-
 præsentarem ! At contra , non nisi demerita habeo.
 Discitur etiam , quòd quæ Deus ab æterno destinavit ,
 nihilominus petenda nobis sunt ; quia per tale me-
 dium dare constituit. Caritatem ergo quam ante mundi
 constitutionem decrevit Deus electis , instanter ipsi
 ab illo petent ; sicut Christus hoc loco petit clari-
 tatem , quæ ab æterno ipsi fuerat decreta. Etsi , quoad

Orat pro
se.
Revereu-
ter.
Joan. 17.
v.
Ut clari-
ficetur.Joan. 17
4.

Christum, potest aliter accipi claritas; nempe, quod sit verus Filius Dei: quam claritatem habuit ab æterno. Pelit autem eadem clarificari; hoc est, innotescere pro tali, et glorificari; sicut factum

Joan. 1. scribit Joannes: *Vidimus gloriam ejus, gloriam quasi unigeniti à Patre; plenum ipsum gratiæ, et veritatis.*

PUNCTUM II.

Joan. 17. Orat pro apostolis: *Non pro mundo rogo; sed pro his quos dedisti mihi; quia tui sunt.* Ubi simul continetur titulus, sub quo eos commendat Patri: *Quia tui sunt*; qui est efficax: *Tuus sum ego, salvum me fac.*

Ps. 128. Non orat pro mundo, et filiis tenebrarum, quia indignos se faciunt; resistendo divinæ legi, et inspirationibus. Pro suis autem petit tria. 1. *Pater sancte, conserva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, ut sint*

Joan. 17. *unum, sicut et nos.* Petit, ut sint sub peculiari curâ Dei, ac proinde inter se uniti: imò ut unum sint; sicut Pater et Filius unum sunt, videlicet naturâ: et consequenter unius sensûs, et voluntatis; quod

optat Apostolus. 2. *Non rogo ut tollas eos de mundo, sed, ut serves eos à malo.* Nimirum inter malos esse, et ab eis pati, sæpè expedit; illud modò detur, ut sub protectione Dei Cæli commoremur, et ipse

inter tentationes mundi liberet nos à malo. 3. *Sanctifica eos in veritate. Pro eis ego sanctifico meipsum, ut sint et ipsi sanctificati in veritate.* Precatur discipulis veram sanctitatem, atque perfectam; non tantum declinationem à malo. Alio autem sensu de se dicit:

Ego sanctifico meipsum; id est, devoveo et immolo, ut sint et ipsi sancti: nam ex Christi morte nobis provenit sanctitas.

Tres titulos ad impetrandum apostolis adhibuit. Quotitulo peti-
1. *Quia tui sunt.* 2. *Serva eos in nomine tuo;* pro gloria tui nominis: 3. *Quia ego pro eis sanctifico meipsum;* morti offero.

PUNCTUM III.

Orat pro reliquis fidelibus: *Non pro eis tantum rogo, sed et pro eis, qui credituri sunt per verbum eorum in me.* Itaque pro me tunc oravit; habuit enim tunc omnes cognitos, et in oculis, singulos. Quid pro eis petit? *Ut omnes unum sint, sicut tu, Pater, in me, et ego in te; ut et ipsi in nobis unum sint;* unum inter se, et cum Deo. O beata unitas! Ex quo sequitur: *Ut credat mundus, quia tu me misisti.* Tanti est vera unio caritatis, ut plurimum momenti adferat ad fidei propagationem: quia ibi verè digitus Dei est, ubi caritas. Præterea petit: *Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi ego sum, et illi sint mecum, ut videant claritatem meam, quam dedisti mihi.* Hæc summa petitionum omnium, ac desideriorum finis.

Volo, inquit, et quis resistet voluntati tuæ? Dic, obsecro, pro me: Volo, et fiet.

Tituli seu motiva petitionis sunt illa: *Qui credituri sunt in me; et: Pater quos dedisti mihi.* Uterque enim respectus debet apud Patrem valere plurimum, Tituli sunt.

ut largiatur illis, primò, unitatem illam in hâc vitâ, cum Deo, et inter se per caritatem: deindè verò, ut assumat illos ad se; ubi videant claritatem, quam

2 Cor. 3. Filius à Patre accepit generatione æternâ: *Revelatâ facie, gloriam Domini speculantes. Fiat, fiat.*

MEDITATIO XX.

Christus pergit ad hortum, et tristatur.

Matth. 26. 50. Joan. 18. 1.

PUNCTUM I.

Consuetudo bona servanda.

CUR a cœnaculo ad hortum perrexerit. Prima causa, ut morem servaret suum, à concionibus, et consuetudine hominum recipiendi se ad orationem. Sic ego consueta exercitia non omitam facillè, quamvis impedimenta objiciantur: præsertim instantè necessitate, ut hic. 2. Ne crearetur aliquid incommodum domino cœnaculi, ac ne fugere videretur periculum, eò se contulit, quò Judas sciebat solitum se recipere Dominum. Undè abiturus ait: *Ut cognoscat mandus, quia diligo Patrem, et sicut mandatum dedit mihi Pater, sic facio; surgite, eamus hinc.* 3. Ut quia in horto mala libertas peccandi cœperat, in horto etiam comprehenderetur veræ vindicæ libertatis, et initium saluti daretur. Erat hortus ad montem Olivarum, id est, misericordiarum: et per torrentem Cedron ad eum transiit Christus; quia

In horto Adam peccavit, Christus pati cœpit.

miseriordia nobis à Christo exhibita multis ei consulti doloribus: *De torrente in viâ bibit: propterea exalabit caput.* Psal. 109. 7.

PUNCTUM II.

Quòd Christus voluit omne sensitivum solatium sibi adimere, quo leniri solent valdè cruciatus; ut amplius pateretur: et ita, propositis malis omnibus sibi infereudis quàm efficacissimè, et cohibito omni solatio quod à superiore parte animæ dimanare in sensus solebat, ita ut pati gestiret, laxavit habenas naturali appetitui, ut, quantum valeret aversatus mala impendentia, immensâ tristitiâ absorberetur.

Internus hic Christi affectus ab Evangelistis variè nominatur, timor, pavor, tædium, tristitia, agonia. Timor est mali impendentis; qui sæpè magis cruciat, quàm ipsa mors. Et proponebat sibi Dominus singula disertè: unde ait: *Cor meum conturbatum est in me, et formido mortis cecidit super me: timor et tremor venerunt super me, et contexerunt me tenebræ.* Tædium est quoddam rerum omnium fastidium; ut omnes accidant ingratae et molestæ. Sic luebat Christus tædium, quo ego soleo laborare, rerum spiritualium, bonarumque actionum. Tristitia est afflictio interna, tanquàm de præsentibus jam malis. De sibi paratis tristis erat, quòd ea apprehenderet ex divinâ dispositione, tanquam inevitabilia, et adeò, ut præsentia.

Porro sicut caritatis eximie fuit, quòd Christus

Luc. 22.
15. *desiderio desideraverit mori pro nobis, indeque gauderet; ita jam parvis est caritatis, quod timet, tædio afficitur, tristatur, quò ita plus patiatur pro nobis.*

PUNCTUM III.

Præter passiones ipsas fuerunt quoque aliæ causas Christi animam affligentes. 1. Multitudo innumerabilis peccatorum; gravitas maxima, ob offensam Dei infiniti; et damna æterna. Itaque Dominus hic tristabatur, ut suppleret defectum in nobis, qui vix ullo tangimur doloris sensu ob nostra peccata; et ut illa ejus pœna averteret à nobis æternas.

Ignavia 2. Quòd videret plerosque hominum non percepturos fructum ex tot ipsius laboribus et mediis, quæ offerebat; alios autem tepidè usuros. 3. Repræsentabat sibi passiones et afflictiones, quas plurimi passuri erant ipsius Christi causâ; et eas ipsas, ut proprias sentiebat. 4. Speciatim augebat perditio populi sui, ex quo erat secundum carnem; et variorum regnorum, quæ erant abjectura Christi fidem; et nominatim Judæ: ut cum membrum ex corpore abscinditur. 5. Scandalum discipulorum, et matris mestissimæ afflictio.

PUNCTUM IV.

Aperit suam tristitiam Petro, Jacobo, et Joanni: *Tristis est animus meus usque ad mortem; sustinete hic, et vigilate mecum.* 1. Usque ad mortem; qualis

Matt. 26.
38.

est in ipsâ morte; vel: quæ afferre posset mortem, nisi ad plura patiendum servarem meipsum.

2. Manifestavit ideò, ut constaret nobis interna ejus afflictio, quam propter nos subibat; ac ut se probaret hominem talium capacem; et quoddam solatium ex communicatione doloris, more humano, perciperet. 3. Illis tribus apostolis communicavit, quia iisdem gloriam glorificati corporis ostenderat: unde intelligerent, quantum hominem amaret, cujus causâ illam gloriam hâc humilitate commutaret: item quo monerentur, cum Deus singulari beneficio suos afficit, præparari sic eos ad plura ferenda: et denique ad indicandum favorem esse singularem, non tantum assumi ad speculandam gloriam in monte Thabor, sed etiam adhiberi ad communicationem passionum in monte Olivarum.

Tristitia
sua aperit.

Tribus
apostolis
solum.

MEDITATIO XXI.

Oratio in horto.

PUNCTUM I.

IN eâ tantâ tristitiâ, ad orandum se Dominus convertit, relictis tribus illis apostolis: *Et ipse avulsus est ab eis, quantum jactus est lapidis.* 1. Docemur hinc, in desolationibus recurrendum ad Deum per orationem; non per inania colloquia dissipandum animum: *Tristatur aliquis in vobis, oret; et: In die*

Luc. 22.

Tristitia
tempore
orandum.

fac. 5. 23.

Pe. 26. 3 tribulationis Deum exquisivi... et non sum deceptus. Re-
et 4. nuit consolari anima mea; memor fui Dei et delectatus

Matt. 26. sum. 2. Hortatur etiam apostolos, ut idem faciant:
38. *Vigilate mecum.* Divulsus ab illis orat; quia secretum
amat oratio; et removenda sunt impedimenta, so-
lacia postponenda.

PUNCTUM II.

Matt. 26. Orat Patrem. 1. Summâ reverentiâ et humili-
41. tate: *Positis genibus, prœcidit in faciem suam super*
Luc. 22: *terram.* 2. Fiduciali amore: *Pater mi.* 3. Resigna-
41. tione plenâ, non obstante immensâ tristitiâ: *Non*
8. 39. *sicut ego volo, sed sicut tu.* 4. Prolixè: ad horam con-
Oratio qualis. tinuavit, ut colligi potest ex illo: *Non potuistis unâ*
8. 40. *horâ vigilare mecum?* Summa orationis fuit brevis,
8. 39. et variis affectibus producta. 5. Oravit: *Si possibile*
est, transeat à me calix iste; avertatur à me. Potest
et ita explicari: Cito expediatur, sit passionis tem-
pus breve: sed non ad litteram,

PUNCTUM III.

Corripit Visitat discipulos, reperitque dormientes. Ita sol-
discipu- licitus erat de illis, ut interrumpet orationem suam.
hos. 8. 40. Corripit dormientes, sed in spiritu lenitatis: *Sic,*
non potuistis unâ horâ vigilare mecum? Præcavet ne
in tentationem; monens: *Vigilate et orate, ut non intretis*
in tentationem; quæ videlicet imminabat ex compre-
hensione Magistri: *Spiritus quidem promptus est, caro*
autem infirma; quæ proinde per orationem juvari de-

beat. Vel est hic sermo excusantis discipulos, quòd
voluntatem promptam habeant, sed fragilitate car-
nis vincantur.

Hanc socordiam in tanto periculo dormientium,
imitor ego, incurius salutis, et profectus mei. Ur-
gente tristitiâ, imperfecti contrahunt tædiurn et so-
porem: perfecti autem inde urgentur ad instantius
orandum; ut Christus facit.

PUNCTUM IV.

Secundò orat: *Pater mi! omnia tibi possible sunt:* Marc. 14.
transfer calicem hunc à me. Sed non quod ego volo, sed
quod tu. Transferri seu transire calicem à se in ho-
mines cupit; hoc est, fructum passionis. Quòd si
illum participare nequeant, nisi Christus ipse bi-
bat illum, et passionem subeat; fiat voluntas Dei.
Quasi petat, salutem conferri hominibus absque pas-
sione suâ: si autem fieri secus non valet, paratum
se offert ad exhauriendum.

PUNCTUM V.

Secundò visitat discipulos; et invenit, ut priùs, 8. 40:
dormientes: nam oculi eorum erant gravati prætristitiâ,
et ignorabant quid responderent ei. Sciebat illos dor-
mire: visitat tamen, curam exhibens circa illos. Un-
dique bonus Jesus solatio destituitur. Intempestâ
nocte, in loco solitario, consopitis discipulis, nec
à Patre exauditus est post longam repetitam oratio-
nem. Nec ideo frangitur, aut queritur; sed urgetur
Christi desolatio. (R)

ad impensius prolixiusque jam tertio orandum. Et ego velim statim exaudiri? Nequaquam fiet, nisi perseveravero pulsans.

Cur Pater
differt
respon-
sum.

Sed cur tam diu differt Pater responsum? Ut necessitas passionis ejus magis commendaretur, et Dei erga nos caritas; quandoquidem tam instanti, diuturnaque obsecratione Filii, non est flexus Pater æternus, ut ipsi condonaret calicem, aut remitteret. Nisi enim summa esset passionis, mortisque Christi necessitas, non se permitteret tam diu rogari: et nisi hominem infinitè amaret, non abnueret, etiam cum dispendio hominis, quàm primum Filio gratificari.

MEDITATIO XXII.

Confortatio et sudor sanguineus.

PUNCTUM I.

Luc. 22.
43.
Ab angelo
conforta-
tur.

Tertium oranti apparuit angelus de Cælo, confortans eum: haud dubiè missus à Deo Patre. Et fuisse Gabrielem credibile est, qui ad obsequium humanitatis Christi peculiariter fuit destinatus. Sic Deus, perseveranti in oratione impertit in tempore solatium, et auxilium.

Confortavit Christum, proponendo necessitatem passionis ejus, et gloriam inde Patris securam, et ipsius Christi, similesque rationes. Quas licet

licet ipse Dominus perspectas haberet, submissè tamen ex Angelo accepit; inde seipsum animans, et confortans pro conditione humanà. Discam non deignari ab inferiore dirigi, et solatium admittere, quando etiam nihil novi, aut ignoti profertur: fit enim, ut illuminemur magis à Deo, propter humilitatis obsequium.

PUNCTUM II.

Ob dicta Angeli, *factus in agoniam, prolixius orabat.* Agonia fuit conflictus internus: dum ex una parte timorem et tristitiam vehementem efficerent obversantes cogitationi cruciatus; ex altera autem respectus Dei, et salutis nostræ, ad amplectendam mortem incitaret.

Inter hæc *factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram*; adeò fuit vehemens utrinque conflictatio. Erat in potestate Christi timorem et tristitiam cohibere; sed specimen exhibere voluit pugnæ mox in eundem cum ipsis torcoribus et tormentis: deinde exemplum dare repugnandi nostris passionibus usque ad sanguinem. Denique docet, difficultates omnes quæ in Dei servitio occurrere possunt, præmeditari, atque adversus illas obfirmare animum; ut præsentibus minùs feriant, quippe jam antea devictæ.

Hæc spontanea sanguinis effusio est instar myrrha primæ ac probatissimæ, quæ sponte fluit ex

DEONT. Compend. II.

E

Luc. 22.
43.

§. 44.
Pugna
tristitiae
cum zelo
gloriae
Dei.

Christi
liberali-
tas in ef-

fusionem
sanguinis.

arbusto, priusquam vel pungatur, vel cortex detrahatur. Ita nunc Christus fudit sanguinem toto corpore; effusus postea totum, flagris concisus, clavibus, ferroque perfossus, et spinis punctus. Quare cogitandum est, in hâ agoniâ, per vehementissimam singulorum cruciatuum apprehensionem, passum fuisse Dominum omnes simul dolores, quos postea tortores intulerunt cruciatione corporis. Vide caritatem!

Dolor de
peccatis
nostris.

Sensit
passiones
et
torum.

Voluit etiam repræsentare nobis immensum dolorem, quem concipiebat ob peccata nostra, et Dei offensas; ut satis ei non esset lacrymis eas deslere: sed ad eluendas sanguine opus fore. Repræsentavit etiam in seipso passiones, quas corpus ejus mysticum subire debebat: et ita quodammodo, cum singulis martyribus, et confessoribus patiebatur. Quanto decet magis, ut ego ipsius Christi tormenta pro me obita intumè sentiam, et meo sanguine demerear?

Tandem considera, quàm, ex isto sudore et agoniâ, manserit debilitatus; nullo interim adhibito levamento, nullâ sudoris abstersione.

PUNCTUM III.

Lue. 22.
45.

Tertiò surgit ab oratione: *Et cum... venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes præ tristitiâ. Alacer surgit, ad configendum cum morte. Hæc fortitudo est fructus orationis. Non coarguit discipulos, sed indulget: Dormite jam, et requiescite;*

vel indicat rem jam peractam, propter quam eos vigilare jusserat. Monet tamen evigilare ob præsens periculum; quando moniti, ut orarent cum ipso, non fecerunt: *Sufficit... Surgite eamus: ecce qui me tradet propè est; non ille dormit sicut vos. Pudetiam de oscitantia meâ in Dei servitio, præ inimicorum Christi vigilantia ad eum offendendum.*

MEDITATIO XXIII.

Applicatio sensuum interiorum circa effusionem sanguinis Christi.

MEDITATIO XXIV.

Osculum Judæ et præcedentia comprehensionem Christi.

PUNCTUM I.

JUDAS, unus ex duodecim, *dux eorum qui comprehenderunt Jesum factus est. Venit ad locum, quem sciebat Christum, orationis causâ, frequentare. Pro tesserâ dat comprehensoribus osculum, alioqui pacis signum; atque audacter accedens ad eum ait: Ave, rabi; et osculatus est eum: Atque hoc fecit totum, ut vile pretium venditionis reportet. In quale profundum præcipitat hominem cupiditas! et quale Dei judicium, permittentis in suo discipulo talem lapsum! Salutari ego timore concutiar; et deprecabor à Deo similem*

Act. 1. 16.
Jude
proditoris
nequitia.

Marc. 14.
45.

fusionem
sanguinis.

arbusto, priusquam vel pungatur, vel cortex detrahatur. Ita nunc Christus fudit sanguinem toto corpore; effusus postea totum, flagris concisus, clavibus, ferroque perfossus, et spinis punctus. Quare cogitandum est, in hâ agoniâ, per vehementissimam singulorum cruciatuum apprehensionem, passum fuisse Dominum omnes simul dolores, quos postea tortores intulerunt cruciatione corporis. Vide caritatem!

Dolor de
peccatis
nostris.

Sensit
passiones
et
torum.

Voluit etiam repræsentare nobis immensum dolorem, quem concipiebat ob peccata nostra, et Dei offensas; ut satis ei non esset lacrymis eas deslere: sed ad eluendas sanguine opus fore. Repræsentavit etiam in seipso passiones, quas corpus ejus mysticum subire debebat: et ita quodammodo, cum singulis martyribus, et confessoribus patiebatur. Quanto decet magis, ut ego ipsius Christi tormenta pro me obita intumescam, et meo sanguine demerear?

Tandem considera, quàm, ex isto sudore et agoniâ, manserit debilitatus; nullo interim adhibito levamento, nullâ sudoris abstersione.

PUNCTUM III.

Lue. 22.
45.

Tertiò surgit ab oratione: *Et cum... venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes pro tristitiâ. Alacer surgit, ad configendum cum morte. Hæc fortitudo est fructus orationis. Non coarguit discipulos, sed indulget: Dormite jam, et requiescite;*

vel indicat rem jam peractam, propter quam eos vigilare jusserat. Monet tamen evigilare ob præsens periculum; quando moniti, ut orarent cum ipso, non fecerunt: *Sufficit... Surgite eamus: ecce qui me tradet propè est; non ille dormit sicut vos. Pudetiam de oscitantia meâ in Dei servitio, præ inimicorum Christi vigilantia ad eum offendendum.*

MEDITATIO XXIII.

Applicatio sensuum interiorum circa effusionem sanguinis Christi.

MEDITATIO XXIV.

Osculum Judæ et præcedentia comprehensionem Christi.

PUNCTUM I.

JUDAS, unus ex duodecim, *dux eorum qui comprehenderunt Jesum factus est. Venit ad locum, quem sciebat Christum, orationis causâ, frequentare. Pro tesserâ dat comprehensoribus osculum, alioqui pacis signum; atque audacter accedens ad eum ait: Ave, rabi; et osculatus est eum: Atque hoc fecit totum, ut vile pretium venditionis reportet. In quale profundum præcipitat hominem cupiditas! et quale Dei judicium, permittentis in suo discipulo talem lapsum! Salutari ego timore concutiar; et deprecabor à Deo similem*

Act. 1. 16.
Jude
proditoris
nequitia.

Marc. 14.
45.

cæcitatem : *Nequando dicat inimicus : prævalui adversus eum.*

Ps. 12. 5.

Christi
castitas
ego Ja-
dum.

Deinde, consideretur, quemadmodum Christus excipiat Judam, summâ caritate, et mansuetudine. Non abnuit osculum. Quidni confidam, quamvis peccator, ad eum accedere indulgentiæ causâ, quando non rejicit proditorem?

Matt. 26.
50.

Imò compellat amicum : *Amice, ad quid venisti?* Quærit, dissimulans pravam illius intentionem. Appellatione autem *amici*, revocat ipsi in mentem,

Joan. 15.
15.

quòd pro tali habitus fuerit à se : *Jan non dicam vos servos ; vos autem dixi amicos ; quòdque habere etiam in posterum paratus sit, modò perfidus ipse velit. O mansuetudo!*

Judam
corripit.
Luc. 22.
48.

Objectat nihilominus proditori crimen ; sed benevolentissimè : *Juda, osculo Filium hominis tradis?* Tradis, et osculo tradis venenum melle admiscens. O *Juda!* Blanda appellatio. *Filium hominis?* Contemptim se sic nominat. Quòd si tantum crimen, prodere Filium hominis ; quantum erit, quòd Filium Dei tradis? Neque sic emollitur.

PUNCTUM II.

Ostendit
potentiam
suam.

Christus verbo prosternit comprehensores. Voluit documentum dare suæ potentix ; et quòd nihil contra eum possent, nisi quantum ille ipsis permetteret.

Joan. 18. 5.

Ego, inquit, sum. Aliter hæc vox sonat in auribus pii et justi hominis : aliter in aure impiorum. Illi,

Pr. 34. 3.

est plena solatii ; ac si dicat : *Salus tua ego sum ;*

dilectus tuus, et omnia ; peccatoribus autem est terribilis. Quòd si nunc, quantò terribilior in magno die judicii? Et *abierunt retrorsum, et ceciderunt in terram* : Retrorsum ; qui lapsus est periculosissimus, et in quo non videt cadens quò ruat. Ita peccatores non advertunt in quæ mala peccando revolvantur. Non sic cadam ego ; sed in faciem meam per humilitatem et agnitionem propriæ culpæ, veramque pœnitentiam, ut emendatus resurgam.

Joan. 18.
6.
Retror-
sum qui
cadant.

PUNCTUM III.

Cum è terrâ surrexissent, qui fuerant prostrati, Christo permittente, secundò interrogavit : *Quem quæritis? Illi autem dixerunt : Jesum Nazarenum.* Vide cæcitatem ! Tanto miraculo conspecto, insistent adhuc malè cœptis. *Jesum Nazarenum* quærun ; profitentur illum, quamvis nescientes, et nolentes, (id quod verè est,) Salvatore et Sanctum. Interest, quomodo quærat Jesus. Quæram ego, non ut necem inferam, sed ut vitam referam ex illo. Respondit *Jesus : Dixi vobis quia ego sum : si ergo me quæritis, sinite hos abire.* Sic, bone Jesu, tuis consulis, tibi non consulis. Et fuit verbum potens, ne attingerentur discipuli ejus, sed in ipsum solum rabies ministrorum Satanz verteretur.

Obstina-
tio Judæ
et mili-
tom.
7.

Sinite
verbum
efficax.
8.

PUNCTUM IV.

Petrus amputat auriculam Malchi, petità prius veniâ : *Domine, si percussimus in gladio? sed non ex-*

Luc. 22.
49.

Luc. 22. 51. peclato responso, quod tale fuit: *Sinite usque huc; abstinete.* Factum autem redarguit pluribus modis.

Reprimi-
tur Petri
fervor,
tribus
modis.

1. *Converte gladium tuum in locum suum: omnes enim, qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Hæc erat tunc lex talionis. Quomodo mansuetus Agnus pateretur se defendi per effusionem sanguinis alieni, qui suum

Joan. 18. 11.

dare venerat? 2. *Calicem quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?* Non ego mortem aspicio ut intentatam ab inimicis, sed ut imperatam à Patre meo; ac proinde ut optatissimam. Ægrè fert impedimentum obijci implendæ voluntati Patris. Sic ego oblatos labores amplectar, et pro Dei munere ducam.

Matt. 26. 53 et 54.

3. *An putas, quia non possum rogare Patrem: et exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur Scripturæ, quia sic oportet fieri?* Possem quidem petere, et impetrare; sed nolo, quia volo ut Patris voluntas fiat. Ita hoc dicit, sicut in horto orans dixerat: *Omnia tibi possibilia sunt.* Poterat absolutè id fieri, ut transferretur calix, et legiones angelorum in auxilium venirent; sed ex suppositione divini decreti, non poterat; quòd ita Christus servatum volebat, ut etiamsi posset illud effringere, nequaquam vellet.

Marc. 14. 36.

Commendatur hinc efficacitas orationis, ad impetrandum auxilium à Deo, etiam multorum angelorum. Undè Elisæus dicebat: *Plures nobiscum sunt quàm cum illis:* deinde conformatio cum divinà voluntate, quæ debet esse in orante.

4 Reg. 6. 10.

PUNCTUM V.

Sanat auriculam Malchi; voleus reddere bonum pro malo, et non ferens propter se alicui damnum illatum; et ne exacerbati ministri læderent discipulos. Credibile Malcho redditum simul fuisse auditum fidei, et obedientiæ; quia Christus solitus erat cum corporali sanitate conferre spiritualem, et permovere ipsum potuit miraculum in se patratum, tametsi alios nihil moverit. O, sanetur in me auditus ad excipiendas inspirationes divinas! *Audiam quid loquatur in me Dominus.*

Malchus
conversus
hoc iura-
culo

Ps. 84. 9

MEDITATIO XXV.

Comprehensio Christi.

PUNCTUM I.

CHRISTUS facit potestatem suam adversariis. 1. Improperat, quòd tanquam ad latronem capiendum venirent armati. Habet ille nomen prædatoris apud Isaiam: *Voca nomen ejus: Accelera velociter spolia detrahete, festina prædori;* sed prædas agit animarum, ex potestate diaboli in libertatem eas vindicando. Velim, ut sic deprædetur cor meum, et sibi illud asserat. 2. Exprobrat, quòd, cum quotidie cum ipsis fuerit, docens in templo, non eum tenerint: quasi pro doctrinæ labore rependant hanc mercedem.

Isa. 8. 3.

Ingrati-
tudo lu-
dæorum.

Vel notat imbecillitatem; quòd, cùm in manibus eum habuerint, et pridem capere exoptaverint, non tamen sint ausi: nempè, non fuisse eis à Deo concessum. 3. Nunc autem posse annuit: *Hæc est hora vestra et potestas tenebrarum*: Permitto me vobis, et ipsis dæmonibus, qui vos instigant ad me perdendum. Virtute hujus concessionis potuerunt in Christum, quicquid ipsi fecerunt. Et sine exceptione se eis tradit; non sicut Job traditus est, exceptâ vitâ. Magna caritas et dignatio, quòd etiam dæmoni, super suum corpus tradit potestatem; ut ego eripiat! O Domine! posside ita corpus meum, et animam, totumque me, ut non sit alteri potestas super me.

PUNCTUM II.

Irruunt in Dominum, tradunt, prosternunt, calcant; ligant, collo manibusque injecto fune; et exultant sicut exultant victores, captâ prædâ. 1. Perpende humilitatem. Qui sedet super cherubim, subternitur pedibus impiorum! Quantò id majus, quàm, quòd in cœnâ ad pedes discipulorum accidens, eos lavit! Huc pertinet illud psalmi: *Miserere mei, Deus, quoniam conculcavit me homo... Conculcaverunt me inimici mei. Faciunt hoc ipsum peccatores omnes, qui Filium Dei conculcant et sanguinem Testamenti pollutum ducunt*, teste Paulo. Justi autem glorificant et portant Deum in corporibus suis. 2. Patientiam admirabilem; nullo edito signo indignationis, aut que-

Luc. 22. 53.

Hinc sui potestas.

Christi virtutes.

Ier. 9. 3.

Ps. 55. 1.

Heb. 10. 29.

rimoniæ. Et tamen *circumdederunt te vituli multi, tauri pingues obsederunt te: aperuerunt super te os suum, sicut leo rapiens et rugiens*; et poteris nutu omnes perdere. O discam ex te patienter injurias sustinere! 3. Caritatem: quâ manus offert ligandas, cùm meliùs, quàm Samson, uti fila, dirumpere funes, catenasque, potuisset. At non funes, sed caritas ipsius erga nos, vinciebat manus: manus operatrices mirabilium. Et impletum est illud: *Funes peccatorum circumplexi sunt me; et legem tuam non sum oblitus*: legem scilicet caritatis, quâ jussisti, ut ponerem dilectam animam meam pro peccatoribus.

Ps. 21. 13 et 14.

Ps. 118. 61.

PUNCTUM III.

Tunc *discipuli omnes, relicto eo, fugerunt*. 1. Ex parte discipulorum æstimanda est eorum infirmitas, quos, tot visa miracula, et credita de Christo mysteria, sermo ille postremus, et jactata ab ipsis promptitudo moriendi, et Eucharistici sacramenti in hoc sumpti firmamentum, hæc, totque alia nequiverunt à turpi desertione dilecti Magistri cohibere. Sic pedes illi, paulò antè loti, tam eximio caritatis atque humilitatis exemplo, turpi fugâ sedati sunt. Nec deseruerunt tantum; sed fide quoque nutârunt. Ultimam non ego etiam sim amicus mensæ, et prosperitatis; in arduis autem et tentationibus, desertor Christi. 2. Ex parte Christi consideretur intimus sensus, qui tulit hanc sui gregis dispersionem, usurpans illud:

Matt. 26. 56. Inconstantia discipulorum.

Hoc est Christi.

Ps. 87. 9. Longè fecisti notos meos à me; posuerunt me abominationem sibi; quasi abominabilem me devitarunt.

MEDITATIO XXVI.

Ducitur Christus ad Annam.

PUNCTUM I.

ADDUXERUNT eum ad Annam primum: erat enim *socer Caiphæ, qui erat pontifex anni illius.* Quàm crudeliter trahitur, et impellitur! Et quia properabant, et confertim Christum cingebant, opus fuit aliquandò impingere Dominum, et cadere. Et erat alioqui à sudore sanguineo debilitatus; et laxatis indè poris, debuit in hâc agitatione iterùm sudare, licèt non cruentè. In transitu etiàm torrentis Cedron impingebat in saxa, lædebatque sacros pedes, pro meorum culpis, qui veloces sunt ad malum. O, *dirige gressus meos in semitis tuis!* In ipso etiàm ingressu civitatis insolentiùs egisse ministros, militesque credibile est, ipso tumultu, clamoribusque veluti triumphantes de prædâ. Quàm iste ingressus ab illo diversus, quo urbem subiit ante paucos dies? Confer illius diei obsequia, et acclamations, cum vi et petulantia istius. Et inter hæc, quâ humilitate et patientia, bonus Jesus sustinebat omnia; et quâ offerebat Deo, caritate!

Joan. 18. 13. Christi sudor et defatigatio.

Ps. 36. 5.

PUNCTUM II.

Pontifex Annas interrogat Jesum de discipulis suis, et doctrinâ. Aderant legis doctores, scientiâ suâ inflati, qui irrisoriè Christum exceperunt, ut solent tales; subsannantes, quòd jam in potestate eum haberent. Absit à me scientia inflans!

Interrogant Jesum, quid docuerit, et quales habeat discipulos; studio calumniandi. Audit patienter et mansuetè, is qui unus est Magister, et sapientia ipsa; stans constrictis manibus coram arrogantibus legis doctoribus. Aliter hic, quàm cum annorum duodecim: *Invenerunt illum in templo, sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem eos; stupebant autem omnes... super responsis ejus; nunc autem, cavillantibus adstat.*

Christi exauit.

Luc. 2. 46.

PUNCTUM III.

Respondit Jesus de doctrinâ suâ: *Ego palam locutus sum mundo; ego semper docui in synagoga, et in templo, quò omnes Judæi conveniunt; et in oculo locutus sum nihil. Ac si dicat: Non clanculùm docui, occultare volens; sed ita palam, ut omnibus constare queat. Pergit: Quid me interrogas? Interroga eos qui audierunt. Impavidum et liberum responsum pro veritate doctrinæ suæ: quod imitari oportet in profitendâ veritate. Nascitur ea fiducia ex conscientia bonâ, et indubitâ notitiâ veritatis.*

Joan. 18. 20.

Respon- sio libera et prudens.

Ps. 21.

Non respondet in particulari quidquam; sed ipsos

generatim ad suosmet hostes ablegat; sanè prudenter. Quo factum ut omnes conticescerent, à conscientia propriâ redarguti.

De discipulis tacuit, quòd parùm sibi honori essent, cum fugissent; nec pro suâ modestiâ arguere illos vellet. Et aderat Judas, qui etiam dedecori Magistro erat. Quare omnem sentit animo dolorem; contuens seipsum planè sine discipulis ullis.

MEDITATIO XXVII.

*Alapam accipit, et amandatur ad Cai-
pham pontificem.*

PUNCTUM I.

UNUS assistens ministrorum dedit alapam Jesu, dicens: *Sic respondes pontifici? 1.* Fuit crudelis alapa, quippe à furente, et assentante domino suo. 2. Valdè ignominiosa in tali consessu; et ei homini, qui hactenus fuerat venerationi omnibus, quam et insita vultui majestas conciliabat. 3. Calumniosa pro justissimo ac prudentissimo responso. 4. Inde etiam acerba, quòd aliorum plausu excepta; causamque præbuit, ut alii in Christum talia auderent. O facies decora, in quam desiderant angeli prospicere! en ut erubescis, tum à plagâ, tum ab innato pudore, ob maximam confusionem.

Joan. 18.
22.
Alapam
erudeli.
113.

PUNCTUM II.

Respondit ei Jesus: Si male locutus sum, testimonium perhibe de malo; si autem benè, quid me cædis? Satisfacere voluit, ne videretur injuriâ affecisse pontificem. Respondit autem mansuetè et modestè, absque ullo signo turbationis; sic autem efficaciter, ut nihil replicarent: nec tamen ejus defensio locum invenit. Ut ego non turber, quando mihi similiter continget, ut rationes, vel excusationes non recipiantur.

PUNCTUM III.

*Misit eum Annas ligatum ad Cai-
pham; ad quem, ut pontificem, res propriè pertinebat. Ligatum misit, ut antea, vel etiam magis, pro majori cautelâ. Sed quò stringebatur arctius, eò caritas illius dilatabatur ampliùs, ad plura ferenda propter nos. Ductus est, ut priùs, tumultuosè, prodeuntibus etiam ex domibus spectatoribus, seque turbæ adjungentibus et colludentibus. Interea Jesus, solitâ pace, et patientiâ, ferebat omnia; et offerebat pro salute ipsorummet.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

MEDITATIO XXVIII.

Triplex negatio Petri.

PUNCTUM I.

Matt. 26. PETRUS sequebatur eum à longè, usque in atrium
58. principis sacerdotum; et ingressus intrò cum alio discipulo,
Joan. 18. accessit ad servos et ministros. Stabant illi
18. ad prunas, quia frigus erat. Erat autem cum eis et Petrus stans, et calefaciens se.

Lapsus Petri hic quasi progressus fuit. 1. Sequebatur à longè; refrixerat in animà ejus amor; undè notavit Evangelista: quia frigus erat. 2. Ingressit se in occasionem, præfidens sibi. 3. Oblivioni tradidit prædictionem Christi. Cavebo diligenter ista. Ille alius discipulus (qui putatur Joannes) non negavit, præcipuè Deo protegente: sed et, quòd non ita præsumeret de se, nec in occasionem se inferret, immiscens se ministris.

PUNCTUM II.

Luc. 22. Prima negatio occasione ancillæ. Nam ancilla ostiaria,
56. cum vidisset Petrum sedentem ad lumen, et eum fuisset intuita,
Joan. 18. dixit ad circumstantes: Et hic cum illo erat; et ad Petram: Numquid et tu ex
17. discipulis es hominis istius? Imò tu cum Jesu Nazareno
67. 68. eras. At ille negavit, dicens: Neque scio, neque novi quid dicas. Negavit ille, et dixit: Non sum.
Joan. 18. 25.

Triplex negatio Petri. 87

Nota. 1. Quòd per mulierem primò diabolus Petrum aggreditur, ut in paradiso, Adamum. Est enim mulier audacior et mollior. 2. Attende fragilitatem humanam. Ille filius columbæ, ille à Christo beatus pronuntiat, tam levi flatu dejicitur! Quid ego? 3. Timor ipse, vel mortis, vel damni, prostravit athletam. O, quoties me inanis respectus à recto avertit, aut sensualitatis illecebra, quasi ancillæ vox! 4. Proh, quanta Christo injuria irrogatur! Non sum, non novi! Et quid sensit magister bonus, dum sic à caro discipulo posthaberetur?

PUNCTUM III.

Secunda et tertia negatio Petri. Semel prostratus, foràs egreditur; et Gallus primò cantavit; sed, præ turbatione, non advertit. Post pusillum reversus ad ignem, secundò interpellatur: Numquid et tu ex discipulis ejus es? et certè tu ex illis eras. Iterum negat cum juramento, quia non novi hominem. Tertio adhuc intervallo facto quasi horæ unius, qui astabant, dicebant Petro: Verè ex illis es; et probabant; nam et Galilæus es? et nonne ego te vidi in hortu cum illo. Ille autem cepit detestari et anathematizare, et jurare, quia nescio hominem istum quem dicitis. 1. Adverte ut alias super alias machinas diabolus adhibuit, ad deturbandum Petrum. Ita facit passim, quò fortiozem oppugnat; ut nisi in magnà solidatus humilitate, non subsistat. O Domine! Non veniat mihi pes superbiæ, et manus peccatoris non moveat me.

A muliere
quanta
inialu.

Petrus
ter negat
Christum.

Joan. 18.
25.

Marc. 14.
70 et 71.

Astus
demonis.

Ps. 35. 12.

Occasio peccati fugienda. 2. Vide quàm perniciosum sit, animadverso periculo, non declinare illud. Non vitavit Petrus post primam negationem, quod fuerat ei occasio; sed ad consortium malorum reversus est. Vide etiam uti ex malo in pejus dilabatur: à simplici negatione ad jurandum et perjurium; ab hoc, ad execrationem.

Ps. 136. 7. Diabolus extrema intendit, illud urgens: *Exinanite, exinanite usque ad fundamentum.* 3. Ut Petrus post cenam præsumens, ter contestatus fuerat se non negaturum, potiùsque moriturum: ita in pœnam ter labi permittitur, ut suæ sit conscius imbecillitatis. Primò si se statim humiliasset, occurrisset secundò.

PUNCTUM IV.

Pœnitentia Petri. Ubi tertio negavit, statim gal-
lus iterùm cantavit. Et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Jesus: *Præquam gallus cantet bis, ter me negabis. Et conversus Dominus, respexit Petrum et egressus foràs Petrus... flevit amarè.*

Christi caritas. 1. Vide ut Jesus, inter suas vexationes, non obliviscitur discipuli quantumvis ingrati; sed absentem respexit misericordiæ oculis. Respice me, et omnes peccatores, ut ad te convertamur. 2. Lacrymæ Petri non jam ex timore, sed ex amore fundebantur dolentis toto corde, quòd tam bonum magistrum, et benefactorem, sic ingratus offendisset. Et intelligebat probè illud: *Quia malum et amarum est reliquisse te Dominum Deum tuum; unde et amarè flebat: quæ ipsi lacrymæ juges fuerunt totà vitâ.*

Marc. 14.
72.
Petri con-
versio.
Luc. 22.
61 et 62.

Christi
caritas.

Petri la-
crymæ.

Jer. 2. 19.

3. Observa progressum conversionis. 1. *Recordatus est verbi Jesu*: undè timorem, fiduciam, et amorem concepit. 2. *Egressus est foràs*; impedimenta relinquens, et occasiones. 3. *Flevit*; ex verà pœnitentiâ. Adde his, quòd prima omnium causa ea extitit, quòd *conversus Jesus respexit Petrum.*

MEDITATIO XXIX.

Accusatur apud Caïpham; et condemnatur.

PUNCTUM I.

CONSIDERA 1. quàm fuerit perversa forma judi-
cii. Judices erant invidiâ et ambitione depravati, et ipsimet *quærebant falsum testimonium contra Jesum.* Accusatores et testes, falsi et corrupti. Inter hos reus agebatur Filius Dei, ipsa innocentia: contra quem cum diligenter exquisivissent falsum testimonium, et multi falsi testes accessissent, non tamen invenerunt quod arguerent; juxta illud, quod ipse dixerat: *Venit princeps mundi hujus, et in me non habet quicquam.* 2. Diluit Dominus accusationes silentio: ita ut ægrè ferret Caïphas, surgensque diceret: *Nihil respondes ad ea, quæ isti adversum te testificantur? Jesus autem tacebat: sicut prædictum: Qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates. Ego autem tanquàm surdus non audiebam, et sicut mutus non*

Progres-
sus.

Judicii
perversi-
tas.
Matt. 26.
59.

Johann. 14.
30.
Silentium
Christi.

Matt. 26.
62.
Ps. 37. 13
et 14.

Vincit
qui tacet.

aperiens os suum. Valet ad exemplum; ut Deo remittamus defensionem, præsertim in manifestâ veritate. Et vincitur ita gloriosius, quando nihil respondendo diluitur calumnia. Nam solet in talibus captari ex responso occasio calumniandi aliquid; ut hic statim factum.

PUNCTUM II.

Adjuratio Caïphæ. Cùm accusationes non pro-
cederent, instituit Caïphas quæstionem: *Adjuro te per Deum vivum, ut dicas nobis si tu es Christus, Filius Dei (benedicti).* 1. Observa reverentiam, quam Dei nomini Christus detulit, ut, contra propositum suum, per illud adjuratus responderit. 2. Respondit autem fatendo se esse: *Tu dixisti; veruntamen, ne moveat vos mea hæc præsens conditio, quam à Filio Dei alienam ducitis, et ideo nihil minùs vobis persuadetis, quàm me esse talem, dico vobis: Amodò videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei, et venientem in nubibus Cæli.* 3. *Amodò, inquit, id est, postmodum: nam apud Deum mille anni, sicut dies hesternæ quæ præterit.* Ita solabimur nos ipsos in adversis, quia postmodum erit finis, et custodiemus nos in prosperis, metu imminentis judicii.

Ps. 89. 4.

PUNCTUM III.

Caïphas
hypocri-
sis.
Matt. 26.
63.

Sententia lata in Christum à concilio. *Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua, (ritus erat detestantis blasphemiam in Deum) dicens: blasphemavit.*

Pronuntiat eum blasphemum: probat autem ex facti evidentiâ: *Quid adhuc egemus testibus? ecce nunc audistis blasphemiam. Rogat ergo sententias: Quid vobis videtur? At illi respondentes dixerunt: Reus est mortis.* Sic, bone Jesu! pro blasphemo haberis, et condemnaris. Et quæ major blasphemia esse potest, quàm hæc istorum in te? Quid ibi sensit Christus? Detestabatur injustissimam sententiam, et sacrilegorum hominum impietatem: nam se esse Christum per omne prædicationis suæ tempus sufficienter comprobaverat. Suscepit tamen libenter, et pro salute omnium acceptavit istam contumeliam.

Matt. 26.
66.
Christi
humilia-
tio.

MEDITATIO XXX.

Illuditur, et exagitur apud Caïpham.

PUNCTUM I.

UBI blasphemus et reus mortis proclamatus est à concilio, *tunc expuerunt in faciem ejus, et colaphis eum ceciderunt; alii autem palmas in faciem ejus dederunt, dicentes: Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit? Quinque insignes contumeliæ Christo factæ.*

Matt. 26.
67.

I. Quòd ab illis consputus est is, qui sputo suo dederat lumen cæcis, mutis vocem, surdis auditum: ea fedata facies, quam angeli venerantur, justi desiderant: *Ostende faciem tuam, et salvi erimus.* Et consputus est à vilissimis et improbissimis homini-

I.
Contu-
melia, ex-
positio in
faciem.
Ps. 79. 4.

bus, per summam contemptionem; ita ut oppleretur totus. Porrò Agnus mansuetus faciem suam non avertēbat ab increpantibus et conspuentibus: sed singulari modestiā, et vultūs serenitate excipiebat omnia. Fuit usitata Judæis contumelia. Quin ex lege: *Spuet mulier in faciem illius qui non ædificat nomen fratris sui; hoc est non vult suscitare nomen et familiam fratris defuncti absque liberis. Et de sorore Moysis, quòd murmurasset, scribitur: Si pater spuisset in faciem illius, nonne debuerat saltem septem diebus rubore suffundi. Ecce Maria apparuit candens leprā, quasi nix. Poteras, Domine, in illos spuere, ut efficerentur leprosi: at maluisti ipse fieri sicut leprosus et percussus à Deo ut nos à peccati leprā mundaes. Nec jus fuit spuendi in te, quasi nolles suscitare semen fratris: venisti enim reparaturus genus Adæ. Sed, an non spuunt in faciem tuam passim peccatores; an non peccata sunt tibi omni colluvie detestabiliora?*

II. Quòd faciem ejus velarunt, aliter quàm Moyses suam. Is enim, ut audire illum possent filii Israel loquentem; isti autem, ut illudant Christo protervius. Et quantò, quàm Moysis, facies Christi lucentior, qui est splendor gloriæ, et figura substantiæ Patris æterni? Et quali putas operimento velarunt? Vili haud dubiè, et scædo. Velant Dei faciem, qui, ut liberius peccent, sibi persuadent illud: *Nubes latibulum ejus, nec nostra considerat. Sed hoc non est velare oculos Dei, qui ubique contemplantur bonos et malos: sed seipsos cæcos facere, dum ita æstimant.*

Velabo ego faciem Dei sicut seraphim, submissè profitens habitare eum lucem inaccessibilem.

III. Quòd colaphis, quòd alapis eum cæciderunt, et palmas in faciem ejus dederunt. Pugnis contuderunt caput, os, cervicem, dorsum, ut livore, et tumore deformaretur: palmis autem, hoc est planā manu, sacras genas percusserunt; quod est etiam dedecoriosus. Ipse autem implens consilium suum, percutienti in dexteram maxillam præbebat illi et alteram. Nec jam dicebat: *Cur me cædis?* sed, *cæde;* cupiens saturari opprobriis. Porrò cædebatur à multis, et certatim, impetuque maximo; quòd, quasi ex zelo, contra blasphemum agerent. Atque, ut gratificarentur suis dominis, quisque volebat eminere. Pugno cædunt Christum, qui, contractā manu per avaritiam, de suo non juvant Christi pauperes, aut eos etiam affligunt: palmā autem, qui effundunt omnia, ut ambitioni, voluptati, et vitiiis serviant.

IV. Quòd barbam et capillos evulserint: quod, etsi evangelistæ non exprimunt, significat tamen Isaias: *Dedi genas meas vellentibus.* Barba Aaron unguento defluente ex capite delibuta est: et tua, Sacerdos magne, discerpitur! Samson Nazaræus, Deoque consecratus, amore Dalilæ capillos perdidit: tu, meliore amore impulsus, sinis te ignominiosè decalvari?

V. Quòd verbis insultaverint, et prosteriderint Christum: *Prophetiza nobis, Christe, quis est qui te percussit?* Irrisoriè Christum appellat, et signum

Dent. 25.
7 et 9.

Num. 12.
10 et 14.

II.
Velatio
facies
Christi.

Hebr. 1. 3.

Job. 22.
78.
Prov. 15. 3.

1 Tim. 6.

16.

Matt. 26.

67. et

Marc. 14.

65.

III.

Alape, et

aliæ per-

cussiones.

Matt. 5.

39.

Joan. 18.

23.

Thren. 3.

30.

IV.

Capillo-

rum evul-

sio.

Is. 50. 6.

Ps. 137. 2.

Jud. 16. 4.

V.

Irrisio

Christi.

Matt. 26.

68.

petunt, quo se probet Christum, prodendo percussorem. At prodidit antea sæpè internas etiam cogitationes nostras: *Et alia multa blasphemantes dicebant*

Luc. 22.

65.

Convicia

innumera

in Christum.

tum.

in Christum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

in eum, quot et qualia furor infernalis ministrabat. Ibi vetera in eum convicia renovata sunt; cum Samaritanum, dæmoniacum, voracem, potatorem, amicum peccatorum, violatorem sabbati, seductorem, blasphemum vocitabant. Ut verum esset quod in personâ Christi Job dixit: *Aperuerunt super me ora sua, et exprobrantes percuesserunt maxillam meam: satiati sunt panis meis.* Et hæc omnia enarrant evangelistæ, tanquam ad ipsius Christi gloriam spectantia: nam verè in gloriam verterunt. Ita et nobis continget, si in hac vitâ socii fuerimus Christi passionum.

Job. 16.

11.

PUNCTUM II.

Totâ nocte

vinctus

illuditur.

Quid nocte reliquâ passus sit. Nam recedentibus ad quietem primoribus, mansit Christus artissimè vinctus, et custoditus à ministris pontificis et militibus, qui vices mutantes, absque cessatione ullâ, Christum exagitârunt usque manè. Ille interea pernoctans erat in oratione Dei, palantes suos discipulos Patri commendans, et nostram omnium causam.

PUNCTUM III.

B. Virgi-

nis com-

p. 511.

Thren. 2.

13.

Quòd Joannes (ut credi potest) nuntiaverit beatæ Mariæ, quomodo ageretur cum Filio, et doloris gladius pertransiverit animam ejus: *Magna est*

velut mare contritio tua: quis medebitur tui? Illa tamen ad orationem confugiens orabat, ut Filius, si possibile esset, viveret: *Verumtamen fiat voluntas tua.*

Et credendum, fuisse illam divinitus confortatam, confirmasseque socias, Magdalenam, et alias; dein legendis prophetiis, quæ de Christo erant, dedisse se: quarum consideratione *plorans ploravit in nocte*, *et lacrymæ ejus in maxillis ejus; nec erat qui consolaretur eam ex omnibus caris ejus.*

Thren. 1.

2.

MEDITATIO XXXI.

Trahitur ad Pilatum. Judas desperat.

PUNCTUM I.

ITERUM manè sistitur in concilio Caphæ. Expectaverat Christus illud manè, illam diem quâ compleret opus redemptionis nostræ: Judæi autem, ut explerent cupiditatem, suamque crudelitatem exsaturarent. Iterum quærunt: *Si tu es Christus, dic nobis*; fraudulenter; ut, si negaret, sibi esset contrarius; si confirmaret, damnaretur. Alioqui ea interrogatio, veritatis indagandæ studio facta, non fuisset improbanda.

Frauda-

lenter in-

terrogant

Christum.

Luc. 22.

66.

Detexit Christus malignitatem, respondendo sic: *Si vobis dixero, non credetis mihi; si autem et interro-* *gavero, non respondebitis mihi, neque dimittetis.* Hoc

et 67.

et 68.

petunt, quo se probet Christum, prodendo percussorem. At prodidit antea sæpè internas etiam cogitationes nostras: *Et alia multa blasphemantes dicebant*

Luc. 22.

65.

Convicia

innumera

in Christum.

tum.

in Christum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

tum.

in eum, quot et qualia furor infernalis ministrabat. Ibi vetera in eum convicia renovata sunt; cum Samaritanum, dæmoniacum, voracem, potatorem, amicum peccatorum, violatorem sabbati, seductorem, blasphemum vocitabant. Ut verum esset quod in personâ Christi Job dixit: *Aperuerunt super me ora sua, et exprobrantes percuesserunt maxillam meam: satiati sunt panis meis.* Et hæc omnia enarrant evangelistæ, tanquam ad ipsius Christi gloriam spectantia: nam verè in gloriam verterunt. Ita et nobis continget, si in hac vitâ socii fuerimus Christi passionum.

Job. 16.

11.

PUNCTUM II.

Totâ nocte

vinctus

illuditur.

Quid nocte reliquâ passus sit. Nam recedentibus ad quietem primoribus, mansit Christus artissimè vinctus, et custoditus à ministris pontificis et militibus, qui vices mutantes, absque cessatione ullâ, Christum exagitârunt usque manè. Ille interea pernoctans erat in oratione Dei, palantes suos discipulos Patri commendans, et nostram omnium causam.

PUNCTUM III.

B. Virgi-

nis com-

p. 511.

Thren. 2.

13.

Quòd Joannes (ut credi potest) nuntiaverit beatæ Mariæ, quomodo ageretur cum Filio, et doloris gladius pertransiverit animam ejus: *Magna est*

velut mare contritio tua: quis medebitur tui? Illa tamen ad orationem confugiens orabat, ut Filius, si possibile esset, viveret: *Verumtamen fiat voluntas tua.*

Et credendum, fuisse illam divinitus confortatam, confirmasseque socias, Magdalenam, et alias; dein legendis prophetiis, quæ de Christo erant, dedisse se: quarum consideratione *plorans ploravit in nocte*, *et lacrymæ ejus in maxillis ejus; nec erat qui consolaretur eam ex omnibus caris ejus.*

Thren. 1.

2.

MEDITATIO XXXI.

Trahitur ad Pilatum. Judas desperat.

PUNCTUM I.

ITERUM manè sistitur in concilio Cæphæ. Expectaverat Christus illud manè, illam diem quâ compleret opus redemptionis nostræ: Judæi autem, ut explerent cupiditatem, suamque crudelitatem exsaturarent. Iterum quærunt: *Si tu es Christus, dic nobis*; fraudulenter; ut, si negaret, sibi esset contrarius; si confirmaret, damnaretur. Alioqui ea interrogatio, veritatis indagandæ studio facta, non fuisset improbanda.

Frauda-

lenter in-

terrogant

Christum.

Luc. 22.

66.

Detexit Christus malignitatem, respondendo sic: *Si vobis dixero, non credetis mihi; si autem et interro-* *gavero, non respondebitis mihi, neque dimittetis.* Hoc

et 67.

et 68.

Luc. 22. tamen vobis affirmo: Ex hoc erit Filius hominis sedens à dextris virtutis Dei.

v. 70. Sed voluerunt expressam confessionem elicere. Undè aiunt: *Tu ergo es Filius Dei? Qui ait: Vos dicitis, quia ego sum. At ego alià mente quæram ex illo: Tu ergo es Filius Dei, qui sic tractaris, qui ab impiis judicaris?*

v. 71. Itaque concluderunt: *Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audivimus.*

PUNCTUM II.

Trahitur
ad Pilatum.

Deducitur ad præsidem Pilatum. Videlicet, trahunt eum iudicio seculari, ut atrocius puniatur. Disposuit autem id Deus, ut qui pro Judæis et gentibus moriebatur, ab utrisque pateretur.

Ducebatur, ut aliàs, cum tumultu, et prope-
ranter: sed jam tantò ignominiosius, quòd clarà luce, et maximo concursu hominum, qui tunc ob pascha aderant plurimi, comitantibus ipsis sacerdotibus et senioribus, quorum auctoritate vulgus movebatur, ut insultarent liberius Christo, tanquam insigni malefactori, qui in tanto festo, sacerdotibus agentibus, ad tribunal raperetur.

PUNCTUM III.

Execratio
Judæ.

Desperatio Judæ: 1. Tunc videns Judas quòd Jesus damnatus esset in concilio Judæorum, pœnitentià ductus, retulit triginta argenteos principibus sacerdotum

sacerdotum et seniorum, dicens: *Peccavi tradens sanguinem justum.* Ità fit: excæcat diabolus hominem, ut peccet; ubi fecit, ponit ob oculos, ut desperet. Ità et Caim dicens: *Major est iniquitas mea, quam ut veniam merear.* Sed ego non sic, mi Deus; sciens, quia voluntatis tuæ non est mors impij, sed ut convertatur à viis suis. 2. Pœnitentia Judæ constituit suis partibus. Doluit, confessus est peccatum, restituit sacrilegum pretium: sed defuit spes divinæ misericordiæ. Nec his perfectum, ut ritè confiteretur, quemadmodum David, cum dixit: *Peccavi Domino, undè statim audiit: Dominus quoque transtulit peccatum tuum.* 3. Responsio sacerdotum: *Quid ad nos? tu videris.* Sic obstinati erant, et profligatæ conscientiæ. Dura responsio Judam in desperationem impulit. Unde, *projectis argenteis in templo, recessit, et abiens laqueo se suspendit. Et suspensus crepuit medius, et diffusa sunt omnia viscera ejus;* quippè expertia misericordiæ erga Magistrum. Excipiendus infirmus in spiritu lenitatis: quomodò excepisset Christus, uti filium prodigum, si ad ipsum confugisset. Quò te, Juda, tua cupiditas præcipitavit? Illa ipsa pecunia, pro quâ prodideras Magistrum, possessa exerciabat animam tuam, ut potius abicienda tibi jam inde ab initio fuisset. Sic expleta cupiditas est ipsa tortor peccantis.

PUNCTUM IV.

Matt. 27. Quid de triginta argenteis factum? *Principes sacerdotum dixerunt; Non licet eos mittere in corbonam (arcam templi), quia pretium sanguinis est; valde videlicet religiosi! Sed Deus ita significavit, pretium sui sanguinis non fore usui sacerdotibus illius templi, et sequacibus eorum impietatis. Emerunt autem ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum; in signum, quod æterna requies pretio Christi paratur peregrinis, qui non habent hic civitatem permanentem, sed futuram inquirunt.*

Notari etiam potest Christi amor peculiaris erga pauperes, in quorum voluit utilitatem cedere pretium sui sanguinis.

MEDITATIO XXXII.

Accusatur apud Pilatum.

PUNCTUM I.

Acerbè excipitur à Pilato Christus. PRÆSENTATUR Christus Pilato, et acerbè ab illo excipitur, quod valde scelestum esse oporteret, qui tali die, et tanto primorum plebisque concursu, sisteretur tribunali. Ait ergo: *Quam accusationem affertis adversus hominem hunc? Si tu traduceris, bone Jesu, sic contemptum haberis!*

Superbia accusatorum. Respondent superbè: *Si non esset hic malefactor,*

Accusatur apud Pilatum. 99

non tibi tradidissemus eum. Sufficere volunt, quod ut reum tradant, absque aliâ criminis discussione. Malefactor diceris, Christe, qui bene omnibus facis: et fers humiliter! Feram et ego cum reddetur malum pro bono.

PUNCTUM II.

Pilatus remittit eis iudicium; sed recusant. Recusant autem tres calumnias accusatores. Recusant iudicium, dicentes: *Nobis non licet occidere quemquam.* Accusationes fuerunt. 1. *Hunc invenimus subvertentem gentem nostram; si subvertere est, ad penitentiam, atque ad omnem virtutem inducere. Quin de scribis, et pharisæis, dicebat suis: Quæcumque dixerint vobis, servate et facite: aded non subvertebat.* 2. *Et prohibentem tributa dari Cæsari: qui contra jusserat: Reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari; et ipse solvit didrachma cum Petro.* 3. *Et dicentem se Christum regem esse. Imò, cum cognovisset quia venturi essent ut facerent eum regem, fugit. Erat autem rex, quia Christus; sed non terrenus. Potuit innocens Dominus facilè diluere: sed tacuit. Pilatus de postremâ accusatione ipsum interrogavit: Tu es rex Judæorum? 1. Respondet: Regnum meum non est de hoc mundo, quale habet Cæsar; ac proinde non est quod tibi à me timeat. Confirmat autem, quia, si esset ex hoc mundo, haberet utique et ipse ministros, qui regem suum tuerentur. At constat ipsum agere vitam*

humilem, et pauperem sine ministerio et satellitio.
 2. Colligit Pilatus: *Ergo rex es tu? quomodocumque tandem? Cui Christus: Tu dicis, quia rex sum ego; nec abnuo: sed non talis. Mi Jesu! debebatur tibi, ut Rex esses super omnes reges, etiam temporaliter: at tu prætulisti humilitatem, quam ego imitarer.*

3. Christus, ad amovendam omnem suspicionem, exponit institutum suum: *Ego in hoc natus sum, et ad hoc veni in mundum, ut testimonium perhibeam veritati.* Id egit docendo, et miraculis astruendo, nec non exemplis demonstrando. Veritas ejus fuit absque admixtione ullius falsitatis: testificatus est usque ad mortem: nec in eo suam gloriam, sed Patris, quæsi-
 4. Concludit Dominus: *Omnis qui est ex veritate, audit vocem meam; id est recipit veritatem, credendo et agendo quod doceo. Ex veritate esse, idem est ac*

ex Deo esse, seu Filium Dei et veritatis: *Deus enim veritas est.* Talis audit vocem veritatis, et exequitur.

5. Quærit Pilatus: *Quid est veritas?* sed responsum non expectat. Quæram ego ex te, Domine. *Ego*, inquit, *sum via, veritas, et vita.* Et quonam modo?

quia *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum.* Hæc est via, et non alia, ad salutem: hæc veritas prima, et fundamentum aliarum omnium: hæc vita æterna. Nam, quod modò per fidem, postea, revelatâ facie contemplabimur. Hujus summæ veritatis capax non extitit Pilatus.

PUNCTUM III.

Pilatus pronunciat Christum innocentem: *Nihil invenio causæ in hoc homine.* Nam amotâ tam prudenter suspitione affectati regni, reliqua diluebantur.

Nilominus instabant sacerdotes, accusantes eum in multis; quæ Jesus silentio diluebat: *Ita ut miraretur præses vehementer, quòd in summo periculo pro se non loqueretur; quando id etiam judex expetebat, volens ipsum liberare: Posui ori meo custodiam, cum consisteret peccator adversum me.* Quanta mansuetudo et patientia! quis contemptus mortis! *Pone Domine! custodiam ori meo.* Discam silere, quæ est est summa sapientia. *Aurum tuum et argentum tuum conlla, et verbis tuis facito stateram, et frenos ori tuo rectos; et attende ne forte labaris linguâ.* Aurum et argentum sunt virtutes, tum affectûs, tum intellectûs. Hæc omnes sunt necessariæ ad rectè loquendum: *Si quis in verbo non offendit, hic perfectus est vir; omni virtute ornatus.*

MEDITATIO XXXIII.

Mittitur ad Herodem; à quo illusus,
remittitur ad Pilatum.

PUNCTUM I.

URGENTIBUS pharisæis, quòd commoveret populum, docens per universam Judæam, incipiens à Galilæa; inde intelligens Pilatus quòd Galilæus esset, et de Herodis potestate, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Jerosolymis erat illis diebus. En, quomodò labores, et peregrinationes Christi, qui benefaciendo et sonando omnes oppressos à diabolo, pertransierat Galilæam et Judæam, pensantur: pro seditiosissimo mortalium habetur. Et ecce, jam tertio per plateas Jerusalem rapitur ad tribunalia: et nunc quidem ad regis incestuosi, qui fratris viventis uxorem duxerat, et beatum Joannem Baptistam decollaverat.

PUNCTUM II.

Excipitur Christus ab Herode humaniter, spe videndi aliquod miraculum ab eo fieri. Sed Christus detestatus est illius scelera; nec curiositati servire voluit; et optatam sibi mortem noluit impedire. Imò nihil respondebat, quamvis starent principes sacerdotum et scribæ constanter, accusantes eum.

PUNCTUM III.

Sprevit Christum Herodes cum exercitu suo, et illuditum veste albâ, et remisit ad Pilatum; et facti sunt amici. 1. Quòd non responderet quidquam, habitus est pro stolido; quòdque ex stultitiâ faceret se regem, illusus est veste albâ, quâ Cæsares utebantur. Exagitatus etiam est dieteriis et pulsatus. Et erat is æterna sapientia! Sic medebatur mæx superbiæ. Contingat mihi pro Christo ornari iisdem insignibus. 2. Quâ irrisione per vias est reductus! Deridetur justitiam simplicitas. Lampas contempta apud cogitationes divinum, parata ad tempus statutum. 3. Aucta et renovata confusio apud Pilatum, cum in eâ veste comparuit ministris quoque præsidis fabulam promoventibus. Ego autem affecto videri sapiens: Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc seculo, stultus fiat, ut sit sapiens. Sapientia enim hujus mundi, stultitia est apud Deum. 4. Alba vestis innocentiam Christi designat, cui à mundo illuditur. Optem illam consequi, licet foris humiliter et vexer: sicut sponsa, quæ ait: Ni-gra sum, sed formosa. Gloria ejus ab intus; foris autem, obscura et afflicta. 5. Facti sunt amici per hanc Christi vexationem: scilicet ejus passio unire debebat utrumque populum in unam Ecclesiam, Judæos et Gentiles. Nota etiam, quomodò valet ad conciliandos animos, deferre alteri: nam eo quòd remisit quasi subditum ad Herodem, conciliati sunt. Sed et in illis verificatur: Astiterunt reges terræ et

principes convenerunt in unum adversus Dominum; et
Psal. 2. 4. adversus Christum ejus. Sed: Qui habitat in Cælis, iri-
ridebit eos.

MEDITATIO XXXIV.

Christus Barabbæ postponitur.

PUNCTUM I.

Componitur cum Barabbæ.

CUM, propter solemnitatem Paschalis, soleret populo donari unus ex vincis ob aliquod maleficium, excogitavit Pilatus hanc ratione se posse liberare Christum, quem innocentem judicabat. Quod ut certius obtineret, elegit perditissimum latronem, homicidii, et seditionis reum, quem cum Christo proponeret; fore persuasum habens ut potius Christum, quam tam sceleratum hominem, populus liberari peteret. Sed in primis hæc ipsa comparatio Christi et latronis, ad insignem Christi ignominiam cedebat. Deinde, cum populus proclivis esset ad id quod erat rationabilis, principes sacerdotum et seniores persuaserunt è contrario, ut peterent Barabbam, Jesum vero perderent: videlicet calumniosè contendendo, quod pejor, et perniciosior esset ipso latrone. Quod intuens Christus, dolebat sic decipi populum simplicem. Tandem detestabilissimum est, quod, cum latro tot haberet patronos, Christus neminem. Qui proinde dicere Patri æterno potuit: *Tibi derelictus est pauper: orphano tu eris adjutor.*

Barabbæ postponitur à sacerdotibus.
Matt. 27. 20.

Ps. 9. 4.

PUNCTUM II.

Acclamatio populi pro latrone: *Tolle hunc, et dimitte nobis Barabbam.* Si proponi simul maximus fuit contemptus, quantus erit, fuisse ei prælatum facinorosum? Verè, Jesu bone, dixeris: *Ego sum vermis et non homo; opprobrium hominum et objectio plebis.*

En qualia sunt hominum judicia. Et quis velit ab eis pendere, sive laudent, sive vituperent? Bene est, quod ab eis non pendet bonum nostrum, et salus. Quare spernam illa, in utramvis partem sint; illud unum curans, qualis sim apud Deum.

Huic perverso judicio simile est, quod peccator facit, cum præfert creaturam Deo in quovis lethali peccato: nam in tentatione ei proponitur, utrum malit. Ac ratio quidem suggerit pro Deo; sed mali instigatores, diabolus et caro evincunt, ut præliat homo brevem gustum, infinito bono; cui ipse est alioqui infinitis obstrictus debitis.

PUNCTUM III.

Pilati responsio: *Quid igitur faciam de Jesu?* Obscure respondit Pilatus, quod optassent latronem, posthabito homine innocente. Malè autem interrogat ipsos: sed debuit pro officio Christum innocentem absolvere; quod non est ausus homo pusillanimis: *Quid autem Judæi respondent? Dicunt omnes: Crucifigatur.* Rabie acti ingeminant, et poscunt mortis genus crudelissimum. Peccata idem clamant;

Luce. 23. 18.
 Populus petit Barabbam.
Psal. 21. 7.
 Judicii perversitas.

Peccator Deo præfert Barabbam.

Matt. 27. 22.
 Pilatus pusillanimus.

Ps. 13.
 Peccata clamant.

Crucifige. ipsa te, ô Jesu, crucifigant. Sed bene est quod ipsamet crucifigantur tecum; sicut dicit Apostolus tuus: *Rom. 6. 6. Quia vetus homo noster simul crucifixus est, ut destruat. Ibid. tur corpus peccati. O destruat in me, ut ultra non Heb. 6. 6. serviam peccato, rursùm crucifigens mihimet ipsi Filium Dei!*

MEDITATIO XXXV.

Christus flagellatur.

PUNCTUM I.

Flagellatio Christi. **PILATUS** addixit Christum flagellationi, quam vis innocentem agnosceret: ut sic satisfaceret furori Judæorum, eumque à morte liberaret. Nam ait: *Luc. 23. Nullam causam mortis invento in eo: corripiam ergo illum, et (emendatum) dimittam. Quod si non succederet, flagellatio illa esset pro eâ, quæ ex more Romanorum infligebatur crucifigendis. Quamvis sunt, qui colligant, secundò fuisse flagellatum, cum damnatus jam esset mortis.*

Iniqua hæc fuit sententia, cum sciret esse innocentem; ignominiosa, quòd supplicium servorum; crudelis, eò magis, quòd credibile est Pilatum jussisse ita Christum tractari, ut miseratione illius immania corda Judæorum flecterentur. Acceptavit *Mat. 27. 28. Jesus patienter, nihil pro se allegans, atque: Ego Luc. 23. 48. autem in flagella paratus sum; et quæ non rapui... exsolvebam.*

PUNCTUM II.

Christus nudatur ad flagella; et ut aliqui putant, *Vestibus induitur.* brachiis in altum porrectis, ligatur ad columnam. Quanta illa confusio: ut mihi stolam gloriæ promereatur; quâ ipsâ ego me spontè exspoliavi sæpè, et quam abjeci, sine pudore!

PUNCTUM III.

Flagellatur crudeliter. Id æstimandum: 1. Ab instrumentis, quæ feruntur fuisse triplicia: virgæ spinosæ, nervi durati, et catenæ ferreæ. 2. A complexione corporis delicatâ; et, ex priore sudore sanguineo, totiusque noctis exagitatione, valdè afflictis viribus. 3. Ab immanitate tortorum: urgente etiam jussione præsidis, et diaboli suggestione, quò ad impatientiam induceretur; et succedentibus sibi percussoribus. 4. A multitudine plagarum, quæ fuerunt innumeræ; haud servatâ lege Moysis, quæ *Deut. 25. 3.* infra quadraginta esse jubebat.

Itaque à plantâ pedis usque ad verticem non erat in *Luc. 23. 6. eo sanitas: Non erat ei species, neque decor: et vidimus Luc. 23. 2. eum, et non erat aspectus... et nos putavimus eum quasi et 4. leprosum et percussum à Deo, et humiliatum. Excipiebat autem ictus, summâ patientiâ, et absque ullo turbati animi signo; adeò ut quidam ethnicus scriptor de eo sic locutus fuerit: O virum infractum animo, qui nec precem, nec lacrymam fudit! et sanc-*

^{1 Pet. 2.}
^{23.} tus Petrus : Qui cum pateretur , non comminabatur.
 Et ego corpori meo indulgebo ?

MEDITATIO XXXVI.

Christus coronatur spinis.

PUNCTUM I.

Coronatio
Christi.

QUOD milites novum excogitaverint inventum pro-
 brose et crudeliter excrucianti Christum. Non erat
 amoris ejus satis , communia pati. Sed et studium il-
 lud , quo mortales excogitant semper alios ex aliis
 modos indulgendi cupiditatibus suis , debuit extraor-
 dinariis Christi supplicis sui , et tanto opposito
 exemplo , coargui , et reprimi. Ad hæc , milites
 illi , qui Christum flagellarent , ad spectaculum con-
 vocant reliquam cohortem , ut ludibrium fiat in-
 signis.

PUNCTUM II.

^{Matt. 27.} Exuunt eum propriis vestibus ; et *chlamydem coc-*
^{28.} *cineam circumdederunt ei.* Iterum igitur nudatus ex-
^{Nudatus} ^{denuo.} hibetur in tantâ militum coronâ. Et quia plagis ad-
 hæserat tunica interior , revulsa est cum ingenti do-
 lore , præsertim cum violenter detraheretur. Inji-
 ciunt Christo vestem purpuream , uti regiam ; ut ,
^{Purpora} ^{indulitur.} quod honori summo aliis esse solet , idipsum Christo
 esset despectui. En ut sponsus tuus , ô anima , ^{Cant. 5.}
^{10.} *candidus est et rubicundus* ; ab Herode , prius albâ , nunc ,

Christus coronatur spinis. 109
 à Pilato , rubicundâ veste circumdatus. Peccata nos-
 tra sunt hæc purpura , Christi humeris imposita.

PUNCTUM III.

Plectentes coronam de spinis , imposuerunt capiti ^{Joan. 19.}
ejus. Coronari solebant reges , triumphantes , ^{Dii.} ^{Impressio}
 Illuditur ergo Christo , ut vano regi , qui paulo ^{coronâ.}
 antè , more triumphantis , intraverat Jerosolymam ;
 et qui se Filium Dei faceret. *Egredere , anima , et* ^{Cant. 3.}
vide regem Salomonem in diademate quo coronavit eum ^{21.}
mater sua , synagoga , ex quâ est secundum carnem.
 Siccine tamen ille , *gloriâ et honore coronatus ?* Nec ^{ps. 8. 6.}
 ad contumeliam tantum coronatur sic , sed etiam ad
 immanem cruciatum : spinis fodicantibus sacrum
 caput , et cruoris rivos elicientibus ; qui largiter
 fluentes , venerandum vultum , os , oculos , opple-
 verunt. *Apage , superbia , apage , voluptas ; dum ita*
Rex meus luditur , et configitur spinis.

PUNCTUM IV.

Posuerunt... arundinem in dextrâ ejus : dederunt pro ^{Matt. 27.}
sceptro , notantes ejus regnum esse inane et ludi- ²⁹
crum. Accipit tenetque fortiter irrisionis insigne. Ter- ^{Arundinis}
 reni reges ex auro solido conficiunt sceptrâ , cum ^{gestamen}
 contra illorum regnum sit inane et fluxum ; et tan-
 quàm baculus arundineus , qui frangitur , si inni-
 taris , et manum perforat. Addunt ad insignia regia
 ludicram adorationem. Nam *genu flexo antè eum ,*
illudebant ei dicentes : Ave , rex Judeorum. Per lusum ^{16. 3.}

DURONT. Compend. II.

G

Historia
adoratio.

vos adoratis : at angeli seriò ; salutatis irrisoriè , quem laudant angeli atque archangeli. Salutavit et Judas Christum , sed corde ficto , cum mortem ei moliretur , quem salutabat : isti autem palàm irident salutando. Sic inter peccatores sunt alii simulati , alii aperti. Adorant uno genu , ut plerique mortalium ; ex parte tantum Deo servientes , non toto corde , mente , et viribus.

PUNCTUM V.

Matt. 27.
36.
Percussio-
nis . et
M. P. P.
Joan. 19.
3.

Quem ut regem irriserant , tanquam vile mancipium atrociter tractant. Nam *expuentes in eum acciperunt arundinem , et percutiebant caput ejus. Et alapas dabant ei.* Similia in domo Caiphæ perpeussu fuerat : omnia injuriosissima. Sed quòd arundine tundebatur caput , etiam fuit acerbissimum , sentibus coronæ sic aliis infixis : et scæda flegmatum colluvies horrorem et nauseam creabat. Ferebat autem omnia humiliter , et patienter , nemine ex tot circumstantibus compatiante , sed omnibus ex spectaculo miserabili voluptatem capientibus , risumque captantibus.

MEDITATIO XXXVII.

Producitur ad populum coronatus rex

PUNCTUM I.

PRODUCITUR ad populum. Sic fuerat deformatus , ut putaret Pilatus mitigari illius aspectu posse rabiem Judæorum. Quare ex editiore loco eum ostentat : *Exiit ergo Jesus portans coronam spineam , Joan. 19. 5. et purpureum vestimentum.* Qualis confusio sic inimicis ostentari ! quâ id demissione tulit mitis Jesus ! O quàm alius in monte Thabor apparuisti !

Ait ergo illis : *Ecce homo* : qui sic est deformatus , ut figuram hominis non habeat ; et est tamen homo , et ille quem vos ambitus accusatis. O speciose præ filiis hominum ! ubi species , ubi decor ? O velim sic exterius deformari , ut reformer interius !

Deinde cogitabo quòd Pater æternus , per Pilatum , sic nobis exhibeat Filium suum , dicatque : *Ecce homo* : Homo quidem , sed et Deus , et angelorum Dominus , et Redemptor tuus , qui huc se abjecit propter te. Vicissim quæram : An ipse est , cui vicissim testimonium in monte dedisti , quòd sit Filius tuus ? Ubi ergò nubes lucida ? ubi testes Moyses , et Elias ? ubi reliqua ? *Protector noster , aspicere , Deus , et respice in faciem Christi tui.*

Ecce ho-
mo : varia
considera-
tio hujus
dicti.

as- P. 83. 10.

PUNCTUM II.

Grædeli-
tas Judæo-
rum.
Joan. 19.
C.
Judæi adeò non moti sunt illà Christi specie, ut
exarserint magis pontifices, et ministri clamantes:
*Crucifige, crucifige eum; perge, comple quod cœ-
pisti. Quid ibi sensit Christus, visâ pertinaciâ in-
grati populi, in quem tot contulerat beneficia, et
quòd idcirco deserendi essent à Deo? Tu contrà,
acue studium, et fervorem placendi ipsi, in quam-
dam pro eâ injuriâ compensationem. Pilatus ipse
commotus tantâ pertinaciâ, à se removit judicium,
dicens: Accipite eum vos et crucifigite. Ego enim non
invento in eo causam.*

Ibid. 4. 7.
Respondērunt Judæi: *Nos legem habemus; et
secundum legem debet mori, quia Filium Dei se fecit.*
Et prætextu legis accusatur blasphemiâ, et reus
P. 11. 2. 6.
mortis agitur, qui non rapinam arbitratus est esse se
æqualem Deo. Sic filii seculi, alioqui divinæ legis
contemptores, prætexere zelum legis solent, quando
ad suas cupiditates abuti illâ volunt.

PUNCTUM III.

Joan. 19.
9.
Pilati su-
perbia.
Joan. 19.
20.
Ex accusatione Judæorum, quòd Filium Dei se
faceret, timere cœpit Pilatus tantò magis; nam mo-
res Christi, et insita majestas suffragabantur tali
existimationi. Quare sine arbitris eum interrogat:
*Unde es tu? Cui cum Jesus nihil responderet, fastu
tumidus objectat: Mihi non loqueris? et potestatem
suam jactat, quâ possit Christum vel crucifigere,*

Produci-
tur ad pop.
coron., etc.
113
vel dimittere pro libito. Tunc Jesus, non jam pro
se dicturus, sed pro Patris æterni gloriâ, respon-
dit: *Non haberes potestatem adversum me ullam, nisi
tibi datum esset desuper: propterea qui me tradidit tibi,
majus peccatum habet. Cordi fuit Christo, ut cons-
taret voluntarium esse sacrificium, ex ordinatione
divinâ.*

PUNCTUM IV.

Quærebat adhuc Pilatus dimittere Jesum, Judæi
autem clamabant: *Si hunc dimittis, non es amicus
Cæsaris: omnis enim qui se regem facit, contradiciti
Cæsari. Quibus conterritus, adduxit foras Jesum, et
sedit pro tribunali... et dicit Judæis: Ecce rex vester:
En qualis rex, à quo scilicet metuere Romani de-
beant! Velsi instinctu divino dictum accipi tur: En
ille rex vobis expectatus, Redemptor Israel. Ins-
piciam ego ipsum, illis repellentibus: nam clama-
bant denuò: Tolle, tolle, crucifige eum.*

PUNCTUM V.

Instat adhuc Pilatus: *Regem vestrum crucifigam?*
Respondērunt pontifices: *Non habemus regem nisi Cæ-
sarem. Quid ita? an non Christum expectatis? et
quomodo solum Cæsarem, qui vos servitute premit,
et quem pejus angue odistis? Sic, ut odium suum
expleant in Christum, quidvis cæci agunt. Veniet in
vos Cæsar, ac Deo ordinante, pœnas à vobis exiget
abnegati Christi Regis. O, quoties ego posthabeo*

Christum mundo, variisque respectibus à vero abducatur! et en ut est cæca passio animi, cæca invidia, et odium in aliquem semel conceptum!

MEDITATIO XXXVIII.

Damnatur ad Crucem.

PUNCTUM I.

UXOR Pilati nunciat marito sedenti pro tribunali: *Nihil tibi et justo illi; multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* Id potuit accidere, vel à malo genio, qui, visâ Christi virtute, et patientiâ inter tot acerbitates, veritus sit ne regno suo malè cederet illius mors; tantum valet eximia virtus, etiam apud hostem et improbum: vel etiam à bono angelo, suggerente, iudicium illud fore marito ejus exitiale. Nempè voluit Deus sic etiam testatam reddere innocentiam, in ipso damnationis articulo.

PUNCTUM II.

Videns Pilatus quia nihil proficeret suadendo, lavit manus, dicens: Innocens ego sum à sanguine justis: vos videritis. Præambulum sententiæ in Christum fuit, profiteri ipsum justum, frustrâ autem in alios crimen rejicit.

Respondit universus populus: *Sanguis ejus super nos, et super filios nostros.* O dira in seipsos impre-

Matt. 27.
19.
Visio uxoris Pilati, à quo crucifigebatur.

Matt. 27.
24.

7. 25.
Sanguis Christi.

catio, quæ et apprehendit illos! Ego aliter mihi imprecabor illum sanguinem: ut lavet, et sanctificet me. Lavit Pilatus foris manus, non intus conscientiam. Idque fit, cum prætextitur malè factis excusatio apud homines. Ego in primis cor habere mundum velim.

PUNCTUM III.

Pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum. Quanta injustitia, conscientia reclamante! *Jesum verò tradidit voluntati illorum:* aut ut Joannes: *Tradidit eis illam, ut crucifigeretur:* nam hoc petiverant. Quanta crudelitas! qui plausus furentium consecuti! Christus autem libens sententiam accepit, uti decretam in tribunali divino pro hominum salute. Ubi Matri renunciata est, obrigit: sed et acquievit divinæ dispositioni.

MEDITATIO XXXIX.

Bajulatio Crucis, et iter ad Calvariam.

PUNCTUM I.

EXIITUR chlamyde, et propriis induitur vestimentis, cruxque portanda ei porrigitur.

Delusus fuerat rex: jam ut latroni detrahitur purpura; sed non corona, ne cruciati levaretur: et significatur ejus regnum permanens. Pro sceptro autem arundineo, trabs ei traditur. Ad portandam

aliter super
per
quàm
bians.

Inc. 23.
Mortis
sententia
injustitia.
Joan. 19.
16.

Exiit
chlamyde.

Christum mundo, variisque respectibus à vero abducatur! et en ut est cæca passio animi, cæca invidia, et odium in aliquem semel conceptum!

MEDITATIO XXXVIII.

Damnatur ad Crucem.

PUNCTUM I.

UXOR Pilati nunciat marito sedenti pro tribunali: *Nihil tibi et justo illi; multa enim passa sum hodie per visum propter eum.* Id potuit accidere, vel à malo genio, qui, visâ Christi virtute, et patientiâ inter tot acerbitates, veritus sit ne regno suo malè cederet illius mors; tantum valet eximia virtus, etiam apud hostem et improbum: vel etiam à bono angelo, suggerente, iudicium illud fore marito ejus exitiale. Nempè voluit Deus sic etiam testatam reddere innocentiam, in ipso damnationis articulo.

PUNCTUM II.

Videns Pilatus quia nihil proficeret suadendo, lavit manus, dicens: Innocens ego sum à sanguine justis: vos videritis. Præambulum sententiæ in Christum fuit, profiteri ipsum justum, frustrâ autem in alios crimen rejicit.

Respondit universus populus: *Sanguis ejus super nos, et super filios nostros.* O dira in seipsos impre-

Matt. 27.
19.
Visio uxoris Pilati, à quo crucifigebatur.

Matt. 27.
24.

7. 25.
Sanguis Christi.

catio, quæ et apprehendit illos! Ego aliter mihi imprecabor illum sanguinem: ut lavet, et sanctificet me. Lavit Pilatus foris manus, non intus conscientiam. Idque fit, cum prætextitur malè factis excusatio apud homines. Ego in primis cor habere mundum velim.

PUNCTUM III.

Pilatus adjudicavit fieri petitionem eorum. Quanta injustitia, conscientia reclamante! Jesum verò tradidit voluntati illorum: aut ut Joannes: Tradidit eis illam, ut crucifigeretur: nam hoc petiverant. Quanta crudelitas! qui plausus furentium consecuti! Christus autem libens sententiam accepit, uti decretam in tribunali divino pro hominum salute. Ubi Matri renunciata est, obrigit: sed et acquievit divinæ dispositioni.

MEDITATIO XXXIX.

Bajulatio Crucis, et iter ad Calvariam.

PUNCTUM I.

EXIITUR ehlamyde, et propriis induitur vestimentis, cruxque portanda ei porrigitur.

Delusus fuerat rex: jam ut latroni detrahitur purpura; sed non corona, ne cruciati levaretur: et significatur ejus regnum permanens. Pro sceptro autem arundineo, trabs ei traditur. Ad portandam

aliter super
per
quàm
bians.

Inc. 23.
21.
sententia
injustitia.
Joan. 19.
16.

Exiit
ehlamyde.

Crux
portanda
cum
Christo.

crucem debeo exui inordinatis affectibus; et Christi moribus indui, quibus agnoscar discipulus ejus. Cum porrigeretur Christo crux, haud dubiè intimo corde salutavit veriùs quàm Andræas, tale quid dicens: Salve, crux pretiosa, diu desiderata, sollicitè amata, et aliquandò concupiscenti animo præparata! Amplexum et osculum dat, sacrisque imponit humeris. O sic ego oblatam crucem amplectar!

Ubi dicitur
sociatus
latroni-
bus.

Ad cumulum ignominiaë duo simul latrones educuntur, qui oblatas cruces aversati sunt, cum eas meriti fuissent; Christus autem innocens suam, pro alienis peccatis, lubens tulit.

PUNCTUM II.

Joan. 19.
17.

Bajulatio
crucis.

Figurata
in Isaac.
Joan. 3.
16.

Prodit inter duos latrones, bajulans sibi crucem per plateas Jerusalem, præcone proclamante supplicii merita. Sustinetis hoc, angeli, et tu, Pater æternè! Videlicet, ut præfiguravit Abraham, ligna filio tuo Isaac imponis; tu fers ignem et gladium: ignem caritatis, quâ sic dilexisti mundum, ut Filium tuum unigenitum dares; gladium autem justitiæ, quâ pœnas exigis nostrorum scelerum ab immaculato Agno. Adure, ô Domine, isto igne cor meum.

Succum-
bit crucis
e perca-
torum
ponderi.

Succumbebant gravi ponderi delicata membra, exhaustaque tormentis. Cespitabat Jesus, impingebat, cadebat; et recrudescitibus plagis, rigabat cruore vias. O angeli, cur non sublevatis? O si potuissem ego! Et an non pretiosum sanguinem colligitis? Imò non peribat ex eo quidquam.

Porrò gravabant Jesum multò magis peccata nostra: Omnes enim nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam declinavit: et posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum. Principatus ejus super humerum ejus. Isa. 53. 6.

PUNCTUM III.

Crux transfertur in Simonem Cyrenensem. Crucem ferenti Christo petulanter insultabant. At quòd deficeret sub pondere, veriti sacerdotes ne vitâ destitueretur, aut nimis serò ad locum supplicii veniret, pro desiderio, quo tenebantur ipsum crucifigendi, substituerunt alium. Confidam ego de diviâ bonitate, quòd opportunè me sublevabit in cruce ferendâ. Potuit Christus sibimet addere vires ad ferendum; sed noluit uti miraculo: ut ita etiam significaret quòd crux ejus foret etiam aliis communicanda. Nam et invitaverat: Qui vult venire post me, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me. Suam, inquit: nam propria est, quòd viribus cujusque accommodata; et Christi est, quia ab illo, et ad illius imitationem, et ex ipsius amore.

Luc. 23.
26.

Cur cruce-
m auto-
ri permit-
tit impo-
ni?

Luc. 9. a3.

Cogitatur
Simon.

Cogit debuit Simon ad portandum: nam Judæi pro maledicto habebant vel tangere; quia in lege vocatur maledictus à Deo, qui pendet in ligno. Milites gentiles probro ducebant; discipuli et amici non aderant, vel non audebant se ingerere. Sic crucem detrectant: 1. Infideles, qui ejus virtutem non agnoscunt. 2. Mundani et ambiciosi, qui etiam de-
Deut. 21.
23.

Qui etiam
de-
trectant.

qui dedecori habent. 3. Sensuales, quod carni ad-
Phil. 3. 18. versetur. Flebat Paulus, *multos esse inimicos crucis*
Christi... quorum Deus venter est, et gloria in confusione
eorum.

Non co-
 actè, sed
 sponte
 ample-
 xanda
 crux.
 Coactè omnes portant, quatenus natura abhorret.
 Quoad voluntatem autem, quidam coactè, quia
 planè refugiunt, et impositam impatienter ferunt:
 alii, item coactè, quia non spontè suscipiunt, sed
 visâ tamen necessitate, tolerant pacatè, ut Simon
 iste: alii denique obviis manibus occurrunt illi, et
 gaudent. Ex quibusnam tu es? Stude ut sis ex
 postremis.

PUNCTUM IV.

Portans
 crucem
 ait Simon.
 Obediens.
 Peregrini-
 nus.
 Circa substitutum in ferendâ cruce Christi, con-
 siderandum quod vocatur Simon, id est obediens:
 quæ virtus vincit repugnantiam voluntatis, ad tole-
 randam crucem. 1. Et eadem sublevat Christum, et
 qui ejus loco sunt superiores; ut cum gaudio, et
 non gementes præsent. Christi obedientia usque ad
 mortem crucis, commendatur. 2. Simon iste pere-
 grinus erat, et ex villâ veniens Jerosolymam. Sic
 oportet esse peregrinos, et tendere in cælestem Je-
 rusalem; quibus occurret Christus, ut ab eo cru-
 cem accipiant. 3. Labor Simonis fuit brevis, me-
 moria huc usque gloriosa; eritque. Ita continget
 nobis.

PUNCTUM V.

Alloquitur mulieres: *Sequebatur illum turba multa;* *Luc. 23.*
 alii, ut affigerent cruci; alii, quod fruerentur spec-
 taculo, ut sacerdotes; alii curiositatis causâ; alii
 commiseratione quâdam; nullus, ut jureret, aut
 cum eo moretetur. Alloquitur mulieres flentes ip-
 sum: *Nolite flere super me; sed super vos ipsas flere,* *Luc. 23.*
et super filios vestros. Non prohibet lacrymas commi-
 serationis; sed præfert compunctionis, quibus de-
 lentur peccata, tum propria, tum aliena. Indicat
 etiam luctuosissimas pœnas, quæ, ob crucifixum
 Dominum, consecuturæ erant gentem Judæorum.
 Rationem autem reddit: *Quia si in vicidi ligno hæc fa-* *Luc. 23.*
ciunt, in arido quid fiet? si tam speciosa et fructuosa
 arbor ob alienam culpam sic excinditur, quid sup-
 plicii manet peccatores, quasi inutilia ligna, et solum
 igni apta?

PUNCTUM VI.

Occurrit
 E. Virgo.
 Beata Virgo admonita de condemnatione Filii,
 occurrit eunti; visaque ut est à Filio, se mutuo as-
 pectu convulnerunt. Igitur, relicta civitate, ad
 Calvariæ montem pervenit: utique relicta, quæ ob in-
 fidelitatem abjicienda erat, fructuque mortis Christi
 privanda.

MEDITATIO XL.

De loco et tempore crucifixionis, de
oblato felle, ac denudatione.

PUNCTUM I.

I. DE loco, et tempore mortis Dominicæ. I. Elegit locum apertum. Locus fuit mons Calvariæ. In aperto voluit mori, ut pateret omnibus, qui pro omnibus moriebatur; et in infami supplicii loco, ad majorem ignominiam; et in Calvariæ loco, ad horrorem, quod ibi reorum Calvariæ congestæ essent; atque ut significaret suâ morte se vivificaturum defunctorum ossa.

II. Tempus elegit meridianum, ut intelligi retur summus ardor caritatis, quâ se offerebat in holocaustum; et ut confusio esset major, in clarâ luce, et in die paschatis, quando conveniebat Jerosolyman innumerabilis multitudo. Nativitati autem elegit noctem mediam, et locum ignobilem, ut gloriam suam occultaret.

PUNCTUM II.

Felle potatur, et cur. Potatur vino felle mixto, cum aliis ad solatium præberi potius soleret: et sic inventus modus cruciandi ipsum, etiam intus. Discam ferre ingrata palato: et quod, pro levamine, inferatur mihi molestia. *Dederunt in escam meam fel, et in siti meâ potaverunt me aceto.* Nos comedimus uvam acerbam; et

Christus cruci affigitur. 121

Ezech. 18. dentes tui, ô Domine, obstupuerunt. Opera ex se bona, at malâ intentione, aliisve circumstantiis infecta, verè sunt vinum felle mixtum. Quàm rarò nostræ actiones puræ sunt, absque imperfectionibus! Contrâ, nobis propinat Christus vinum meracissimum, corpus et sanguinem suum, et liquidissimas consolationes.

PUNCTUM III.

Denuò exiit vestibus, usque ad nudum, in oculis tantæ multitudinis, et petulantium militum, atque irrisorum. Fert patienter ignominiam hanc peccatis nostris debitam; præbet exemplum nuditatis evangelicæ; docet ferre defectus rerum. Hâc suâ nuditate, tegit nuditatem primi Adæ, comparans illi stolam gloriæ. Tanquam alter Noe, meliore vino inebriatus, vino caritatis, à suo populo, quasi filio, ludibrio habetur. Nudatio hæc fuit etiam acerbissima, quod interior tunica carni adhæresceret concisæ vulneribus; quæ refricari necesse fuit, et alicubi pellem etiam à carne detrahi.

MEDITATIO XLI.

Christus cruci affigitur.

PUNCTUM I.

EXTENDITUR super lignum crucis, ad mandatum tortorum. Obedienter se locat super crucem, Christus extendit se obe.

dienter
super
crucem.

extenditque sacras manus, pro eo, quod Adam extendit manus ad pomum arboris vitæ. Extendo ego manus meas ad mandata tua, Domine; et configi cruci malim, quam ab eis recedere.

Gratias
agit Patri.

Sic extensus, levatisque in cælum oculis, gratias agit Patri, quod tempus adduxerit perficiendi sacrificium: tum offert se pro salute mundi in odorem suavitatis. Ita Isaac colligatus super struem lignorum, expectabat ictum paternæ manûs; ut modò Christus, impiorum carnificum. Ast ibi Abraham cohibitus est ab angelo; hic æternus Pater non cohibet tortores. Ibi satis fuit Deo promptitudo voluntatis; hic autem consummata obedientia postulatur.

PUNCTUM II.

Transfixio
manuum
et pedum.

Clavis configitur: dolor acerrimus, in corpore delicato, et partibus tenerrimis, et nervosis. Dein verò, quod, manu unâ confixâ, nervi contracti sunt, oportuit vi maximâ corpus distendere, quò ad foramen in cruce factum manus altera pertingeret: quo facto luxata sunt membra cum incredibili cruciatu. Hinc spectat: *Foderunt manus meas, et pedes*

Ps. 21. 17.

meos; dinumeraverunt omnia ossa mea. Nam in exhausto corpore, per distensionem illam ossa singula discerni poterant. O verè *virum dolorum!* O manus, in quibus *abscondita est fortitudo Dei!* O *Jesu, quid sunt plagæ istæ in medio manuum tuarum?* quis ausus tantum facinus? Ego. Perversa mea opera foderunt manus tuas, et inordinati affectus tuos

Is. 53. 3.

Habac. 3.

Zac. 13. 6.

pedes perforant. Convulsio ossium, in mystico Christi corpore, efficitur per animorum dissensionem. Absit à nobis. O si dinumerare mihi liceat omnia ossa tua, Domine! si internas tuas virtutes illuminatis oculis aspicere, ad imitandum! Quid retribuam Domino vicissim? *Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi? Vires impendam omnes, ut laudem te; et uni tibi serviam, quia tu solus es.* Noli, ô homo! oblivisci Matris, cujus cor auditi malleorum crudeles ictus penitus transverberarunt.

PUNCTUM III.

Elevatur crux in altum, et impetu in paratam fossam demittitur. Res doloris plena, dum sic manus pedesque lacerantur: undè quatuor rivi sanguinis, tanquam totidem ex paradisi flumina dimanant, ad irrigandam universam faciem terræ. Nec habet ubi caput suum reclinet: nam si ad lignum, spinæ altius infigebantur.

Elevatio
Christi.
Dolorosa.

In elevatione crucis factus est omnibus conspicuus, cum confusione maximâ; et plausum dederunt inimici, cum ingenti clamore et irrisione, gratulantes sibi. At piæ mulieres, et si qui aderant ex amicis, ac imprimis Matrem, quanto aliter affectu miserabile spectaculum! Si amici Jobi, viso illo, ita obstupuerunt; quanto major hic, et quanto habitus indignus! Et hæc patitur tuâ causâ.

Ignomi-
niosa.

MEDITATIO XLII.

Mysteria in Christo crucifixo

PUNCTUM I.

Quis crucifixus?

I.
Deus.

CHRISTUM pendentem considerabo, ut Deum. Quare sub cruce positus, ab eâ in cœlum oculos mentis attollam, et eundem illum, in Cœlo empyreo tanquam in throno sedentem, conspiciam: Cujus cœlum sedes est, terra autem scabellum pedum ejus. Et hic, qui ascendit super cherubim, volavit super pennas ventorum: Quique appendit tribus digitis molem terræ: hic tribus clavis trabi affixus, ipse pendet; etsi non tam ferreis illis, quàm incorporeis aliis: amore in nos, obedientiâ erga Patrem, et zelo gloriæ illius. O his configar ego etiam cruci! et Trisagion illud in actionem gratiarum pro tribus clavis canam: Sanctus, sanctus, sanctus: velans interim alis meis, ut seraphim, faciem, et pedes Christi, ac profitens incomprehensibilem ejus esse, tum majestatem gloriæ, tum humilitatem crucis!

Ier. 66. 1.
Ps. 107. 23.
Ier. 46.
12.

Ier. 6. 3.

PUNCTUM II.

II. Considerabo in cruce Christum, tanquam Sacerdotem magnum, principem pastorum, et episcopum animarum nostrarum; offerentem non sanguinem hircorum, aut vitulorum, sed proprium; eumque totum, in holocaustum suavissimum. Cujus tanta est virtus, ut, rigore justitiæ, valeat ad satisfaciendum

II.
Sacerdos.
Heb. 10.
21.
1 Pet. 5. 4.
c. 3. 2. 3.
Sacrificii
virtus.

Mysteria in Christo crucifixo. 125
pro omnibus, quamvis infinitorum hominum, vel gravissimis peccatis: eò quòd offerens sit ipse Filius Dei; undè illius passiones vim accipiunt infinitam, tam merendi, quàm satisfaciendi.

Habet sacerdos iste insignia sua: pro tiarâ, coronam spineam; pro virgâ pastorali, crucem, (quanquàm hæc etiam altaris vices subit;) pro annulis, clavos; pro veste sacerdotali, carnem varriè concisam, et sanguine purpuratam. Offeram ego vicissim aliquid: Cor contritum et humiliatum, Deus, Ps. 50. 19. non despicias. Offeram et sacrificium laudis.

PUNCTUM III.

Considerabo ut doctorem veritatis nobis à Deo datum: qui cùm per omnem vitam verbo et exemplo docuisset, sub finem, ex cruce, quasi ex cathedrâ, veluti compendio, exposuit totius doctrinæ summam. Docuerat antea pluribus, qui sint beati verè habendi; earumque beatitudinum paradigma seipsum in cruce exhibuit: ut maxime quadret illud: Inspice, et fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est; et illud: Non judicavi me scire aliquid inter vos, nisi Jesum Christum; et hunc crucifixum.

III.
Doctor.Erod. 25.
1 Cor. 2. 2.

PUNCTUM IV.

Considerabo ut ducem, ac bellatorem fortissimum; qui in monte Calvariæ, tanquàm destinato pugnæ loco, tartareas potestates devicit, easque in suo corpore triumphavit. Ipsius imprimis serpentis

IV.
Bellator
fortissi-
mus.

Gen. 3. 15. *caput contrivit*; qui, primis hominibus in fraudem inductis, originale peccatum introduxit in mundum, et per peccatum, mortem: ex quo peccato, septem alia tanquam capita pullulârunt. Quod monstrum est, Apoc. 12. sicut *draco ille rufus* in Apocalypsi: *habens capita septem*. Atque hunc etiam per crucem prostravit; in qua justificamur à peccatis. *Virga crucis devoravit virgas Pharaonis*; nempe, omnes diaboli conatus eludendo, ut homines tandem à servitute illius vindicaret.

Jud. 7. 20. *Contracta est testa in manibus Gedeonis*, ut inclusa lux emicans perstringeret, ac sterneret Madianitas. Ita, passo Christo in carne, Divinitatis in eâ habitantis infinita vis foras exeruit sese, omnesque invisibiles adversarios, peccatum, mundanique, debellavit.

MEDITATIO XLIII.

De Titulo crucis.

PUNCTUM I.

Marc. 15. 26. **VERBA** Tituli, in quo, ut ait Marcus, continebatur causa *ejus*, id est Christi; ob quam crucifixus fuit.

Luc. 2. 21. **JESUS**. Hæc prima causa mortis, ut, juxta nomen suum, salvaret nos in sanguine suo. Undè et hoc nomen ipsi est impositum, cum effusione sanguinis,

De Titulo crucis.

in circumcissione. Nunc autem superponitur cruci, supra caput ejus, tanquam jam consummatâ salvatione per totius sanguinis effusionem, qui largiter fluebat ex perforatis membris. *Oleum effusum nomen tuum*: sanas enim vulnera nostra sanguine tuo, effuso tanquam oleo saluberrimo. Esto mihi **JESUS**, ô Domine, et salva me; esto oleum et medicamentum.

NAZARENUS, id est, floridus. Secunda causa: ut in arbore crucis positus produceret flores pulcherrimos, et suavissimos, excellentium virtutum. Verè, **JESU**, dicere potes: Lectulus noster floridus. Is est **crux**.

Significat etiam sanctum: quo denotatur, hunc, qui crucifixus est, non ob sua peccata pati, sed propter aliena: sicut ait Isaias: *Justificabit ipse justus servus meus multos, et iniquitates eorum ipse portabit.* Isa. 53. 11.

Ergò, *sub umbrâ illius, quem desideraveram, sedi; et fructus ejus dulcis gutturi meo. Ascendam in palmam et apprehendam fructus ejus: fructus salutis, ex floribus crucis provenientes.* Cant. 2. 3. et c. 7. 8.

REX. Hæc tertia causa, ex parte Judæorum, cur sit crucifixus, quòd se regem faceret, ut illi interpretabantur, temporalem. At verè rex erat, sed cœlestis; cujus regnum in cruce fundatum est: quia *Dominus regnavit (à ligno.)* Si conregnare volo, crucifigi simul debeo. Ps. 96. 10.

JUDÆORUM, quantumvis illi nolint: nam *sui eum non receperunt.* Est autem constitutus **rex** à Patre, Ps. 2. 6.

super Sion montem sanctum ejus, prædicans præceptum ejus. Porro regnat, si minus super Judæos carnales, certè super spirituales, qui confitentur, et dant gloriam illi: quæ est notio vocabuli.

Scriptus erat titulus literis hebraicis, græcis, et latinis: quo significabatur amplitudo regni illius super omnes gentes; ut, sicut ait Paulus, *omnis lingua confiteatur quia Dominus noster Jesus Christus in gloriâ est Dei Patris.*

PUNCTUM II.

Judæi contenderunt emendare titulum; petieruntque à Pilato, ut non diceretur rex: sed quia ipse dixit: rex sum.

Titulum hunc legerunt triplices homines. 1. Inimici Judæi, qui non intelligentes, voluerunt corrigere. Tales sunt hæretici, sacras Scripturas pravis glossis corrumpentes. 2. Curiosi et obiter legentes; qui nec satis capiebant, nec curabant de sensu. Tales sunt fideles, qui Scripturam legunt per transennam: unde, non referunt fructum. 3. Amici, ut beata Virgo imprimis, et discipuli, cum pio affectu et studio. Tales fiunt participes latentium mysteriorum.

PUNCTUM III.

Pilatus recusat mutare titulum, dicens: Quod tituli scripsi, scripsi. Inspiratum hoc responsum à Deo; quò sancitur verum esse titulum, quem nulla delebit

potestas, regnumque Christi esse æternum. Imitabor hanc constantiam in bonis propositis; et similiter respondebo mundo, carni, et diabolo aliud suadentibus.

MEDITATIO XLIV.

Partitio vestium, et blasphemie in cruci affixum.

PUNCTUM I.

PARTIUNTUR vestes in oculis ipsius Christi, et cum irrisione; et eas vestes, undè *virtus exibat et sanabat omnes* qui illas tangerent. Abdicavit se Christus ipsis vestibus; et jus in miseros crucifixores transtulit, ad exemplum perfectæ paupertatis. Liberalitas etiam fuit, quòd se totum et sua dedit, usque ad vestes: quæ in quatuor dividuntur partes, quòd ex omni mundi plagâ ad Christum venientes, stolam gratiæ accipere valeant.

PUNCTUM II.

De tunicâ sortiantur, ne dividatur: erat enim *inconsultis, desuper contexta per totum; et quidem à Christi Matre, quæ ut tinctam sanguine Filii in manus talium cedere conspexit, indoluit vehementer. Hæc, inquit, tunica filii mei est: fera pessima comedit eum; bestia devoravit Joseph.*

Ea vestis significavit sacram Christi humanitatem,

Tunica
integras
quod no-
tat. in utero Virginis, operante Spiritu sancto, indissolubiliter contextam. Nefas enim Christum solvere, et humanitatem à deitate sejungere, cum sit verus Deus, et Homo.

Significat etiam unitatem indissolubilem Ecclesie quæ est vestis Christi. Et quia vestis fuit duplex, exterior, et interior: illa est rituum externorum communicatio; hæc autem, caritatis atque internorum donorum communio. Væ, qui hanc vestem dividit!

PUNCTUM III.

Matt. 27
36. Sedentes milites servabant eum. Id petierunt Judæi, quoadusque extinctum viderent; ne fortè ab aliquo deponeretur, aut solatio aliquo levaretur. Interea etiam subsannabant illum, et contumelias appetebant.

PUNCTUM IV.

Ps. 39.
1.
Præte-
resultum
resulta-
tionis. Variè blasphematur Christus in cruce: *Præter-
runt blasphemabant eum moventes capita sua et di-
centes: Vah! qui destruis templum Dei, et in triduo
illud reedificas! salva te ipsum. Si Filius Dei es,
descende de cruce.* Imò ideò manebit, ut salvet multos. Diabolus qui aliàs suggestit: *Mitte te deorsum; nunc per istos: Descende de cruce.* Omnes videntes me, deriserunt me; locuti sunt labiis et moverunt caput; aperuerunt super me os suum. Et: *Plauserunt super me manibus omnes transeuntes per viam, sibilaverunt et moverunt caput suum.*

Item principes sacerdotum, illudentes, cum scribis et senioribus dicebant: *Alios salvos fecit, seipsum non potest salvum facere. Si rex Israel est, descendat nunc de cruce, et credimus ei. Confidit in Deo; liberet nunc, si vult, eum: dixit enim, quia Filius Dei sum.*

1. Exprobrabant impotentiam salvandi seipsum. 2. Præsumptam regis dignitatem. 3. Fiduciam vanam, quam in Deo ponebat. 4. Filiationem Dei inanem.

Præterea, illudebant ei et milites: *Si tu es rex Judæorum, salvum te fac: necnon latrones improperabant et consueciabantur ei; et universè, ut Lucas ait: Stabat populus spectans; quod inter opprobria ponit: Ipsi verò consideraverunt et inspexerunt me. Erat aspectus illusorius. O si aspexissetis, ut oportebat! retulissetis utique salutem inde melius, quam olim ex aspectu serpentis. Quàm aliter aspiciebat Mater, et piæ mulieres! et illa quantum, ex tot maledictis, dolorem hausit!*

MEDITATIO XLV.

Orat pro crucifixoribus.

PUNCTUM I.

Hoc primum verbum locutus est in cruce. Non petit ignem de caelo, ut Elias; nec maledicit, ut Noe et Elisæus, irrisoribus suis, sed, inter contumelia et blasphemias, petit veniam inimicis; perfectè

implens præceptum suum : *Diligite inimicos vestros...*

*Matt. 5. et orate pro persequentibus et calumniantibus vos. Aqua
44.
Cant. 8. 7. multæ persecutionum non potuerunt extinguere carita-
tem. Et hoc sigillatim prædixit Isaias : Et pro trans-
100. 53. 12. gressoribus rogavit.*

PUNCTUM II.

*Luc. 23. Singula verba expendantur. Pater : Christus ipse,
34. ut homo ignoscebat ; sed vult ut Deus ignoscat.
Paterm
eui rogat. Patrem appellat , pro fiducia orationis , et ad de-
merendum. Monet etiam quòd ipse sit Pater om-
nium : Qui solem suum oriri facit super bonos , et ma-
45. los. Dimitte illis , non exponit certum peccatum , quia
vult omne eis dimitti. Nec dicit : Crucifixoribus
meis , ne ex indignitate rei provocet iram Patris ;
sed ait : Illis , quia et volebat omnes peccatores com-
plecti , cum omnes sint crucifixores Christi : Quia
nesciunt quid faciunt. Etiam excusat , et extenuat. Igno-
rantia erat supina et crassa , et ita inexcusabilis.
Tamen hoc adducit pro qualicunque excusatione ;
sicut Paulus , cum ait : Si cognovissent , nunquam
1 Co. 2. Dominum gloriæ crucifixissent ; si cognovissent , uti-
8. què ita , ut æstimarent quod erat. Ideo excusat nos ,
ut fidamus ipsius misericordiæ ; siquidem sic excusat.
Monemur etiam , ut proximorum facta excusemus ,
quandò planè defendere nequimus : tantùm abest ut
illatæ injuriæ sint exaggerandæ , aut vindicta op-
tanda.*

PUNCTUM

PUNCTUM III.

Exaudita est oratio : de quà S. Paulus : *In diebus* Effectus
orationis
Christi.
Heb. 5. 7.
*carnis suæ , preces , supplicationesque , cum clamore
valido et lacrymis offerens , exauditus est pro suâ re-
verentiâ : id est , vel pro submissione suâ , quâ pre-
ces obtulit ; vel pro merito suæ dignitatis , eum esset
Filius Dei. Efficacitate hujus orationis , multi ex
præsentibus postea conversi sunt ; ut die Pente-
tecostes , ad tria millia. O Jesu ! fac sim particeps
hujus tuæ precis. Audiit Maria orationem , et tantâ
caritate est ipsa quoque emollita , ut similiter oraret.*

MEDITATIO XLVI.

*Secundum Verbum Christi in cruce , ad
latronem.*

PUNCTUM I.

MEDIUS inter duos latrones crucifixus est ; juxta Humilitas
Jesu in
medio la-
tronum.
Is. 53. 12.
vaticinium : *Et cum sceleratis reputatus est : et fuere
haud dubiè ex infamioribus , qualis Barabbas. Con-
sentiunt extrema primis. Nascens in medio duorum
animalium , locatus est moriens inter duos latrones.
Sic studuit commendare nobis humilitatem. Et hic
Mart. 17.
est , qui in monte Thabor inter Moysem et Eliam
gloriosus apparuit ; est lapis angularis , utrumque po-
Epher. 2.
pulum connectens in unum ; est Judex vivorum et
20.
mortuorum , residens inter bonos à dextris , malos
42.*

H

autem à sinistris : quodque maximum est , is est divina persona , inter Patrem , à quo procedit , et Spiritum sanctum , qui ex ipso quoque procedit , media constituta. Et hic tantus , quasi insignior latro , medius inter latrones trahi affigitur !

PUNCTUM II.

Latro à sinistris blasphematur.
Luc. 23. 39.

Alter latronum blasphematur Christum : *Si tu es Christus , salvum fac teipsum , et nos.* Id autem pharisæi exprobraverant. Per summam contumeliam irridetur , quòd se mentiatur Christum.

Latro à dextris tueretur Christum.
Luc. 23. 40.

At alter latro loquitur pro Christo , corripiens socium : *Neque tu times Deum , qui in eadem damnatione es ? Quasi dicat : Minus mirum quòd alii injuriosi sint ; at , quòd tu , qui animam agis , exprobres consorti pœnarum , improbissimum est. Atque hæc defensio fuit actus eximie caritatis. Exercuit etiam humilitatem , agnoscens suum reatum : *Et nos quidem justè ; nam digna factis recipimus.* Præterea confitetur Christi innocentiam : *Hic verò nihil mali gessit.* Dignus profectò , cui retribuatur illud : *Omnis qui constebitur me coram hominibus , confitebor et ego eum coram Patre meo.**

Matt. 10. 32.

Patientium ordines

Collige tres ordines patientium. Alii dignè , sed impatienter , ut malus latro ; alii dignè , sed patienter , ut bonus latro ; alii immeritò , et patienter , ut Christus. Cupiam ex his ultimis esse. Sim ex secundis saltem , dicens : *Iram Domini portabo ; quo-*

Mich. 7.9.

niam peccavi ei ; et illud : *Peccavi et verè deliqui , et Job. 33. 27. ut eram dignus , non recepi.*

PUNCTUM III.

Oratio latronis. Ex agnitione proprii delicti , et caritate Christo exhibità , animatur ad petendum : *Domine , memento mei , cum veneris in regnum tuum.* Inter tot opprobria confitetur Dominum , et regem ; non hujus mundi , sed alterius seculi , quò ibat. Non petit à præsentis morte liberari , nec eversionem aliquam peculiarem ; sed tantum , ut meminerit sui. Haud dubiè melius recordabitur , quàm pincerna Pharaonis recordatus fuit Josephi conceptivi sui.

Movet latronem , præter singularem illustrationem divinam , cum vellet Deus hoc testimonium Christo dari tunc à tali , ad confusionem pharisæorum et sacerdotum , qui , visis tot mirabilibus , non crediderunt Christo : præter hoc , inquam , movet latronem admirabilis patientia Christi , et caritas illa , quâ pro inimicis oravit ; tam hæc virtutes sunt potentes : utique et apud Deum multò magis. Discecam à latrone orare , cum humili agnitione propria , et confessione strenuâ laudis divinæ : et me ipsius bonitati committam.

PUNCTUM IV.

Responsio Christi : *Amen dico tibi , hodie mecum eris in Paradiso.* Vocatio et conversio hujus latronis

Luc. 23. 42.
Secundum Ver-

hinc, li-
beralita-
tis.

extitit fructus precationis Christi in cruce. Et fuit tantò mirabilior, si ille ipse priùs blasphemaverat Christum: ut aliqui colligunt, quia Matthæus dicit: *Latrones improperabant ei*. Efficacia item sanguinis Christi enituit, dum peccata omnia, et pœnas etiam temporales perfectè remittit, et aptum Cœlo statim facit. Reddit autem securum, sic asseverando: *Amen dico tibi*, et sui consortium promittit: *Mecum eris*; juxta illud, *ubi sum ego, illic et minister meus eris*. Nec differt: *Hodie*, inquit. Te beatum, ô Latro! qui undecimâ venisti horâ, atque ex novissimo factus es primus.

PUNCTUM V.

Duo la-
trones: 18.
naut. elec-
tos et rec-
probos.

Luc. 17.
34 et 35.
Matt. 24.
44.

Ad exemplum horum latronum, inter homines cujusque statûs, sunt alii, qui assumuntur efficaciter ad gratiam; alii autem qui relinquuntur: sicut de extremo tempore locutus est Christus: *Tunc erunt duo in lecto uno... duo in agro: unus assumetur, alter relinquetur. Duæ molentes in molâ: una assumetur, et una relinquetur*. Valet hoc, ut nemo, quamvis maximus peccator, desperet, quin aliquandò possit converti: contrâ verò, ne quis licentiosè vivens præsumat.

MEDITATIO XLVII.

Tertium Christi Verbum: Commendat matrem Joanni.

PUNCTUM I.

STABAT juxta crucem Jesu Mater ejus, cum mulieribus et Joanne. Ita videlicet, quò quis Christum magis amat, propior fit cruci, et illius particeps esse cupit. Accessit Virgo intrepida, non verita contumelias et vexationes: et illâ duce, Joannes, et aliæ mulieres sunt ausæ. Non magis corpore accessit, quàm spiritu; quo fuit Christo confixa tribus clavis: nempe vehementi apprehensione pœnarum illius, amore ardentissimo; et compassione tali, ut spinæ, flagella, clavi, et reliqui cruciatus Filii, animam Matris perinde affligerent, ac si in corpore suo illos omnes excepisset: ut verè martyr martyrum, sicut Virgo virginum dici debeat. Nam, et optavit omnia pati, et passa est per vehementem compassionem. O imiter ego, affligendo carnem meam; et animam, per abnegationem appetitionum et desiderium patiendi, castigando!

PUNCTUM II.

Curam gerit Matris inter dolores et opprobria. Sic nunquam officium deserendum. Aut autem: *Mu-*

hinc, li-
beralita-
tis.

extitit fructus precationis Christi in cruce. Et fuit tantò mirabilior, si ille ipse priùs blasphemaverat Christum: ut aliqui colligunt, quia Matthæus dicit: *Latrones improperabant ei*. Efficacia item sanguinis Christi enituit, dum peccata omnia, et pœnas etiam temporales perfectè remittit, et aptum Cœlo statim facit. Reddit autem securum, sic asseverando: *Amen dico tibi*, et sui consortium promittit: *Mecum eris*; juxta illud, *ubi sum ego, illic et minister meus eris*. Nec differt: *Hodie*, inquit. Te beatum, ô Latro! qui undecimâ venisti horâ, atque ex novissimo factus es primus.

PUNCTUM V.

Duo la-
trones: 18.
naut. elec-
tos et rec-
probos.

Luc. 17.
34 et 35.
Matt. 24.
44.

Ad exemplum horum latronum, inter homines cujusque statûs, sunt alii, qui assumuntur efficaciter ad gratiam; alii autem qui relinquuntur: sicut de extremo tempore locutus est Christus: *Tunc erunt duo in lecto uno... duo in agro: unus assumetur, alter relinquetur. Duæ molentes in molâ: una assumetur, et una relinquetur*. Valet hoc, ut nemo, quamvis maximus peccator, desperet, quin aliquandò possit converti: contra verò, ne quis licentiosè vivens præsumat.

MEDITATIO XLVII.

Tertium Christi Verbum: Commendat matrem Joanni.

PUNCTUM I.

STABAT juxta crucem Jesu Mater ejus, cum mulieribus et Joanne. Ita videlicet, quò quis Christum magis amat, propior fit cruci, et illius particeps esse cupit. Accessit Virgo intrepida, non verita contumelias et vexationes: et illâ duce, Joannes, et aliæ mulieres sunt ausæ. Non magis corpore accessit, quàm spiritu; quo fuit Christo confixa tribus clavis: nempe vehementi apprehensione pœnarum illius, amore ardentissimo; et compassione tali, ut spinæ, flagella, clavi, et reliqui cruciatus Filii, animum Matris perinde affligerent, ac si in corpore suo illos omnes excepisset: ut verè martyr martyrum, sicut Virgo virginum dici debeat. Nam, et optavit omnia pati, et passa est per vehementem compassionem. O imiter ego, affligendo carnem meam; et animam, per abnegationem appetitionum et desiderium patiendi, castigando!

PUNCTUM II.

Curam gerit Matris inter dolores et opprobria. Sic nunquam officium deserendum. Aut autem: *Mu-*

Tertium
Verbum
sollicitu-
diuis.

lier, ecce Filius tuus. Non vocat matrem, ut nec aliàs solitus: tum, ne blando nomine magis eam percellat; tum, ne carni indulgere videretur, qui totus esset in Patris voluntate implendâ. *Ecce filius tuus*: Joannem ostendit. Is tibi pro filio erit, loco meî; tuique curam geret: sed et tu pro filio eum habebis, ut et reliquos meos apostolos, confirmando ipsos maternâ providentiâ. Quid virgo Mater sensit, quando pro Jesu Joannem suppleri audîit? Proh, quâm dispar commutatio! Sed et verba illa: *Ecce filius tuus*, aliter accepta, repræsentant Matri ipsum Jesum, usque eò mutatum à suo decore. Ecce is, quem à Spiritu sancto concepisti, Virgo; ille Filius Altissimi, ille regnaturus super solum David, ille speciosus formâ; et talia multa. Commendavit, sub eodem verbo, nos omnes Christi fratres per gratiam, in tutelam, Matri suæ.

Joannes
B. Virginii
in filium
datur.

PUNCTUM III.

Joan. 19.
27.
B. Joannes
accipit
B. Virgi-
nem in
Mat. 23.

Joanni autem dixit: *Ecce mater tua*: hanc ama, observa, juva ut matrem. Verba Christi sunt efficacia, perficiuntque quod dicunt: ac ita, Joannes spiritum filii erga beatam Mariam corde concepit, et exhibuit. O mihi dari petam, ut benè mihi sit! Potissimum Joanni commendavit Matrem, ut virginem virgini: et quia Joannes ad crucem usque adhæsit Christo, ita castimonia et imitatio patientis Christi, idoneos faciunt tali filiationi. *Et ex illâ horâ accepit eam discipulus in suâ*: lætus tali munere; tum

ibid.

quia à Magistro veniebat; tum quia servire tali Matri gloriosissimum ducebat.

MEDITATIO XLVIII.

De tenebris, et quarto Verbo: Eloi,
Eloi, etc.

PUNCTUM I.

A SEXTA horâ tenebræ factæ sunt super universam Matt. 27
terram, usque ad horam nonam. Factum id est à Deo, 49.
ad detestationem sceleris, quo justitiæ soli vitam im- Causa
pii adimebant; atque ad significandum quantænam tenebra-
sint interiores cordis tenebræ improbæ gentis, et rari.
exteriores, quibus erat addicenda ob tantum nefas. Deinde, ut tanto prodigio clarificetur Christus, ejus mortem sol lugeret, luctuque terram operiret; et utique exterriti malevoli, cessarent intereâ à subsannando vexandoque Domino. Juvabit in hac sacratam noctem nos recipere, et silentio tenebrarum abdere ad orandum, ut aliàs Christus solebat nocte: et dum ultimum cum morte luctatur, de vigilando, præcavendâque tentatione, hoc ipso magis monitos, neutiquam, ut discipuli in horto dormire.

PUNCTUM II.

Circâ horam nonam clamavit voce magnâ, dicens: Matt. 27.
Eli, Eli, lamma sabachthani; hoc est: Deus meus, 49.

^{Quartum Verbum doloris.} *Deus meus! ut quid dereliquisti me?* Clamor et magna vox, sunt magni affectus signa. Desertus erat in pœnis, quæ diu protrahebantur: cum dolore immenso; siquidem reclinare caput nequibat, quin compungeretur magis à spinis, et corpus, è clavis pendens, laceraretur. Item desertus erat omni solatio in parte inferiore animæ, quod à Divinitate haurire aliqui poterat; sicut in horto ipso destitutus fuit, ut ab angelo fuerit confortandus. Tandem videbat se à discipulis desertum, et à gente suâ, et deserendum à plerisque mortalium, quibus incassum forent tot illæ, ac tantæ pœnæ. Sic deseri voluit, ut non deserat ego à misericordiâ divinâ; ac ut in desolatione discam esse constans, exemplo Magistri:

^{Ps. 70. 9.} *Cum defecerit virtus meâ, ne derelinquas me.*

PUNCTUM III.

Verba illa quæ Christus magnâ voce dixit exstant in Psalmo 21, ubi passio Christi, et quæ tunc agebantur ad vivum expressa leguntur: quem psalmum totum potero cum attentione et morâ recitare, fructu pietatis non pœnitendo. Sed in iis ipsis verbis irrisus est Christus à ridiculè interpretantibus illud: *Eli, Eli, Deus meus, Deus meus*; quasi Eliam in auxilium idcirco vocaret, quòd seipsum salvare nequiret. Sic undique captatur occasio exagitandi te, Deus meus.

MEDITATIO XLIX.

De quinto Christi Verbo: Sitio.

PUNCTUM I.

QUOD Christus verè magnum pertulerit sitim. ^{Quintum Verbum desiderii.} Nam à præcedente vespere non biberat; et interea tot circum loca pertractus fuerat, cum impetu; et sanguine penè toto exhausto, aruerat *tanquam testa* ^{Pl. 21. 16.} *virtus ejus, et lingua ejus adhæserat faucibus.* In figuram hujus, *Samson*, interfectis inimicis, ad mortem ^{Jud. 15. 15.} sitivit: sed providit ei Deus de *mandibulâ asini*, quâ ¹⁹ prostraverat Philistæos. Christo meo, non item. ^{Exod. 17.} Moyses percussit *petram virgâ*; et hæc aquas largissimas dedit. *Petra autem erat Christus*; qui in ligno ^{1 Cor. 10.} crucis percussus, non aquam reddit, quâ refrigeretur ipse, sed sanguinem, quo nos lavemur, et ⁴ potemur in vitam æternam. Discam tolerare sitim, et gulæ incommoda.

PUNCTUM II.

Sciens Jesus, quia omnia consummata sunt, ut con- ^{Joan. 19.} *summaretur Scriptura, dixit: Sitio: Triplex sitis* ^{28.} *Christi. 1. Obediendi Patri; et ita, ut sciens hoc* ^{Sitis.} *deesse, ad implenda quæ Pater volnerat eum pati,* ^{Obedientie.} *ut acelo potaretur, ultrò moneat: Sitio. 2. Patiendi* ^{Passionis.} *plura adhuc. Nec enim ad refrigerium quærendum*

aperuit sitim suam; sed ut hanc etiam acerbiter sentiret: paratus ultrò plura pati, si Patri placisset. 3. Salvandi animas; qui erat illius cibus et potus. Nota quòd non petit, sed indicat tantum necessitatem. Sic vir, præsertim religiosus, representabit necessitates suas Deo, vel superiori; indicasse satis habens, non flagitans. Siti etiam illa triplici debet ardere.

PUNCTUM III.

Spongiam aceto plenam, cum amarâ hyssopo, in arundine exhibent. Non fuit, qui refrigerium exhiberet; sed magis qui affligeret sitiētem: ut ego liberer ab illâ Epulonis siti æternâ, cui nec gutta datur. Ad hunc modum peccatores potant Christum: quando cor ei præbent inane, ut spongiam; et à peccatis acerbum, et amarulentum, in hastili vanitatis et inconstantiae: quæ res magis Christum contristat, quàm acetum et hyssopus. At ille, quanto aliam nobis potionem præbet: Sanguinem suum?

Pr. 22. 5. Et calicæ tuus inebrians, quàm præclarus est! Optasset pia Mater Filium refrigerare; at non licebat. Et intellexit illa sitim Filii esse præcipuè aliam, de qua supra: sed et illam, veniendi ad Patrem, et intrandi in gloriam suam.

Luc. 24. 26

MEDITATIO L.

De sexto Verbo: Consummatum est.

PUNCTUM I.

Ad tria Christus respexit; ac in primis ad labores et pœnas quas ordinaverat Deus, ut per omnem vitam pateretur: et gratulans quòd explisset omnes, dixit: Consummatum est. Nam et propterea dixerat: Sitio, ut ea etiam impleretur quæ restabat pœna; sicut ait Scriptura: Sciens quia omnia consummata sunt, ut impleretur Scriptura, dixit: Sitio. Ergo, bone Jesu, impletum jam est illud desiderium, quosic avebas baptizari, ut angustiae tibi essent, donec perficeretur. Et sicut spes quæ differtur, affligit animam; ita signum vite, desiderium veniens et impletum. O beatum, qui in fine vite id dicere poterit!

PUNCTUM II.

Deinde respexit ad finem, ob quem missus fuerat; nempe ut consummaretur prævaricatio, et finem acciperet peccatum, et deleteretur iniquitas, et adduceretur justitia sempiterna: quod per illius mortem completum est, attrito serpentis capite, destructâ morte, spoliato inferno, cœlo reserato; novâ lege conditâ, novis sacramentis et sacrificio novo; vitæque perfectæ normâ traditâ, exemploque firmatâ. O con-

Sextum Verbum, triplicis consummationis. Joan. 19. 30.

1. Laborum.

Prov. 13. 12.

II. Officii. Dan. 9. 24.

summa in me id propter quod venisti: destrue penitus peccatum, perfrice caritatem!

PUNCTUM III.

III. Tandem respexit ad prophetias et figuras veteris Testamenti, quæ erant de Christo, quæ adveniente veritate cessarunt: de quibus dixit: *Non veni solvere (legem) sed adimplere*: Et: *Iota unum... non præteribit à lege donec omnia fiant*. Facta sunt et consummata. Veniet idem in fine mundi, diciturque: *Consummatum est*; transit gloria mundi, expiravit tempus bene merendi, agendique penitentiam; desuit regnum diaboli, completus est numerus electorum. Idem univique dicitur in morte: quia quoad singulos tunc omnia finem accipiant. O dicere tunc valeam: *Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi!* ut liceat etiam dicere quod sequitur: *Reposita est mihi corona justitiæ.*

III. Figuram et prophetiam. *Matth. 5. 17. & 18.* In fine mundi dicitur.

Consummatum est. *2 Tim. 4. 7.*

MEDITATIO LI.

De septimo Verbo. Commendat et emittit spiritum.

PUNCTUM I.

Septimum Verbum, summopie pietatis. COMMENDAT spiritum, clamans voce magnâ. Ideo voce magnâ, ut testaretur sibi vim esse ad producendam vitam, sed animam sponte reddere; sicut dixerat:

dixerat: *Nemo tollit (animam meam) à me, sed ego pono eam à meipso*. Deinde, ut exprimeret naturalem sensum animæ, in separatione à corpore. Denique, in signum triumphi de diabolo, peccato, et morte: sicut Gedeon, contractis lagenis, clamorem edidit victoriæ de Madianitis. Fuit autem ea vox miraculosa in corpore exsangui, viribus planè exhaustis; et signum illustre divinitatis. Gratias agam pro illâ emissionem Spiritûs voluntariâ: petam confortari in conjunctione animæ meæ per mortem: gratulabor de victoriâ per mortem reportatâ.

Clamat aliâ voce. *Joan. 10. 18.*

Judic. 7. 19.

PUNCTUM II.

Verba clamoris, *Pater! in manus tuas commendo spiritum meum*, sunt ex Psalmo 30.

Luc. 23. 46. Mysteria septimi verbi.

Patrem appellat, in fiduciâ et affectûs filialis signam; qualis in morte nobis necessarius est. Et est idem ac petere, ut adsit nobis ut Pater, atque ad hæreditatem æternam inducat.

Commendat *in manus*, quæ plasmaverunt ipsum; in quibus sunt *sortes* nostræ, et verâ securitas: nam quis est qui nos de manu ejus possit eruere? At ego meum etiam *in manus tuas commendo spiritum*, bone Jesu! qui expansas habes in amplexum, quo soleris ad te confugientes: et *non rapiet eos quisquam de manu tuâ*.

Joan. 10. 28.

Non honorem aut corpus suum commendat, sed spiritum; cui cum benè est, per omnia benè est.

DE ROX. Compend. II.

Dum suum commendat, simul nostrum, quem pro suo habet; nam: *Qui adhæret Domino, unus spiritus est cum illo. Deponit in manus Patris, post triduum corpori redditurum. Discam mori.*

PUNCTUM III.

(Luc. 23.) (Et hæc dicens,) *inclinato capite, tradidit spiritum.* Inclinat: Primò, in signum obedientiæ, quam perficiebat moriendo. 2. Humilitatis, et paupertatis. 3. Peccatorum nostrorum, prægravantium ipsum usque ad mortem, quasi oppressus pondere. 4. Designans Limbum, quò spiritus pergebat.

Tradidit autem spiritum ita sponte suâ, et non coactus, ut tamen cruciatus sufficerent ad naturalem mortem. *Perfecit gigas viam suam: à summo cælo egressio ejus, et occursum ejus usque ad summum ejus; ab Oriente ad Occidentem. In pace, in idipsum dormiit et requievit.* Quid Mater sensit, quæ cum illo mori desiderasset, et pro illo? Siquidem ad compassionem adstabat præsens. Adsit et mihi morienti, ad defensionem, ne tunc dicat inimicus meus: *Prævalui adversus eum.*

Quomodo tradidit spiritum.

Ps. 18. 6 et 7.

Ps. 4. 9.

B. Virg. dolor.

Ps. 12. 5.

MEDITATIO LII.

De prodigiis in Christi morte factis.

EDITA sunt ad clarificandum Christum, ad sceleris detestationem, ad effectus indicandos ex morte Christi preventuros.

PUNCTUM I.

Velum templi scissum est in duas partes, à summo usque deorsum. 1. Deo ita ordinante, ad denotandum enorme facinus, quo crucifixus et occisus fuit Christus. O Deus! scinde cor meum, ut sentiat tantæ rei indignitatem. 2. Quia per mortem Christi patebant arcana mysteria regni Dei, discussis umbris et figuris; viaque ad Cælum aperiebatur, lexque nova veteri succedebat. O accipiam ego lumen, ad illa intelligenda, et ad videndum juxta illa!

PUNCTUM II.

Et terra mola est, et petrae scissæ sunt, et monumenta aperta sunt. Ad duritiem illius populi detestandam, quæ major esset, quàm petrarum; et ad redarguendum me, qui non scindor, aut emollior à Christi passione, cum videam illum in cruce tremiscentem; et, qui verè est petra, divisum per separationem Spiritus à Corpore; et denique apertum, et hiantem vulneribus.

Matt. 27. 51. Veli scissio quid notet.

Matt. 27. 51. Terræ commotio, et scissio, etc.

II. Significatur fore , ut per Christi mortem terrena corda concutiantur , et quasi sepulcra mortuorum pateant ad sinceram culparum confessionem , sicque resurgant ad vitam gratiæ.

PUNCTUM III.

Matt. 27. 54. Centurio , et qui cum eo erant custodientes Jesum , viso terræ motu et his quæ fiebant , timuerunt valdè , dicentes : Verè Filius Dei erat iste ; et : Verè hic homo justus erat. Et de turbâ , percutientes pectora sua vertebantur.

En effectus prodigiorum , necnon orationis Christi , qui pro illis oraverat in cruce. Percutiam ego pectus , qui Christo causa extiti mortis , meis peccatis.

MEDITATIO LIII.

De Lateris apertione.

PUNCTUM I.

Joan. 19. 31. Judæi... ut non remanerent in cruce corpora sabbato , rogaverunt... ut frangerentur eorum crura ; non tam volo religionis , quam quod vellent Christum citò extinctum , novoque tormento affectum , sublatumque ex oculis plebis , quam videbant compunctam , visis prodigiis. Scilicet pharisæi et sacerdotes inde indurabantur , unde simplices compungebantur. O absit à me tam perversa obstinatio !

Jubebat quidem lex ut cadaver suspensi eadem die sepeliretur : quia *maledictus omnis à Deo , qui pendet in ligno* ; et ne contaminaret terram. Atque hoc est , quod sanctus Paulus ait , Christum factum pro nobis *maledictum*. Mira dignatio ! ut in ipso nos benediceremur.

Latronum crura fregerunt , Christi autem minime , quòd invenissent eum mortuum ; sed præcipuè , quia prædictum fuerat : *Os non comminuetis ex eo* : quod ad litteram de Agno paschali , sed tanquam figurâ Christi , mandatum fuerat. Videlicet caritas , fortitudo , patientia Christi , frangi nequiverunt in passione. Ita etiam servos suos Deus ex omnibus tribulationibus suis liberat ; et *custodit omnia ossa eorum* ; unum ex eis non conteretur. Contingat id mihi ! Sed et divinitas per ossa significata est ; quæ non est passa.

PUNCTUM II.

Ad Jesum cum venissent , ut viderunt eum mortuum... unus militum lanceâ latus ejus aperuit ; vel insultandi gratiâ , vel explorandi , an esset mortuus. Non sensit dolorem exanime corpus ; at sensit Mater illius , in hoc *adimplens* id quod deerat *passionum Christi*. Sentiam et ego.

Voluit ipse Christus ita suum cor transfigi , in remissionem peccatorum ; quia ex corde exeunt , quæ coinquinant hominem : ex Christi autem corde vita procedit. Tale sit cor meum.

III. Christi caritas. Cant. 4. 9. Deinde ad testandam caritatem, quâ passus fuerat tanta, cor ipsum quasi effudit: *Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum.* Primò, vulnerasti amore, quia te summè dilexi; secundò, vulnerasti lanceâ, unde pateret tibi cor meum, amor meus. Tu vicissim vulnera cor meum, Deus! caritate, ut dignè amem te; et introduc me in cor tuum, tanquam in clibanum caritatis, ubi totus ignescam.

Psal. 103. 18. Hæc vulnera sunt *petra*, quæ est *refugium herinacis*; hoc est, peccatoribus, qui peccatis horrent tanquam spinis. Sunt justis *requies*, et quasi *nidus*: *Quis dabit mihi pennas sicuti columba, et volabo, et* Pi. 54. 7. *requiescam? Elongavi fugiens et mansi in solitudine. Surge, propera, amica mea, et veni in foraminibus petrae, in cavernâ maceriae.* Figam mihi tria tabernacula; unum in pedibus, considerans gressus tuos, ut sciam quâ mihi tendendum sit ad vitam sempiternam; alterum in manibus, considerans opera tua propter me; tertium in latere, ibi æstimans caritatem tuam.

Sed ubi alæ columbæ, ut istuc volare queam? Eæ sunt cogitationes sanctæ, et affectus puri. Gemitus autem columbæ, sunt dolor offensarum, et suspiria ad Deum.

Ostium Arce Noë, figura hujus vulneris. Joan. 10. 9. *Vulnus lateris est ostium in latere Arce à Noë positum, quo ingrederentur animantes diluivum evasuræ. Est ostium, quò oves ingrediuntur et egrediuntur, et pascua inveniunt.* Vulnera hæc, sunt lapides

quinque de torrente, quibus superbus Goliath prosternitur.

PUNCTUM III.

Et continuò exivit sanguis et aqua. 1. Ad significandam vim Christi mortis, per quam aquâ abluimur à peccatis, sanguinis ejus virtute; nec non extinguitur in nobis ardor pravarum cupiditatum. Et ut in deserto, percussâ petrâ, fluxerunt aquæ largissimæ, quibus refocillati sunt filii Israel; ita hîc. Undè impletur illud: *Haurietis aquas in gaudio de fontibus Salvatoris.* 2. Ad significanda sacramenta vim habentia ex Christi sanguine. Aquâ enim regeneramur in novam creaturam: et in Eucharistiâ, aqua vino miscetur. 3. Significatur, quòd sicut ex Adami latere dormientis, formata est Eva; ita Ecclesia, ex Christo per mortem consopito.

Facta sunt hæc, ut Scriptura impleretur. Videbunt, in quem transfixerunt. Videbunt peccatores, qui ipsi causa extiterunt. Utinam videant ad compunctionem, ne serò videant ad confusionem! Absit à me, Domine Jesu!

MEDITATIO LIV.

Depositio Christi de cruce. Matth. 27. 56.

PUNCTUM I.

Providen-
tia Dei
erga suos.

CONSIDERANDA et admiranda providentia Dei erga suos. Nam, cum Mater cum aliis sollicita esset de acquirendo corpore ad sepulturam, ac ne indigne, mortuus etiam, à militibus tractaretur, providit in tempore de viro divite, et nobili, Joseph, qui auctoritate valeret; necnon bono et justo, qui et ipse expectabat regnum Dei, uti decebat sanctitatem illius funeris; quique erat *discipulus* Jesu: *occultus autem propter metum Judæorum.* Cui addidit animos ad introeundum *audacter ad Pilatum, et petendum corpus Jesu.*

Joan. 19.
38.
Marc. 15.
43.

Christus
obediens
post mor-
tem,

Itaque Deus solatus est afflictos, et consulit gloriæ Christi tunc statim à morte. Disposuit autem, ut sicut ex obedientiâ Patris Christus ascenderat crucem, ita non nisi ex obedientiâ magistratûs, juxta legem, deponeretur de cruce.

PUNCTUM II.

Societatis
utilitas.

Marc. 15.
46.

Josepho ab Arimathiâ adjunxit se socium alter discipulus item occultus, Nicodemus, vir etiam nobilis et justus: ut sic alter alterum animaret. *Joseph mercatus est sindonem novam, ad involvendum cor-*

pus; quia non decebat ut hæc usui antè fuisset. Nicodemus verò contulit *mixturam myrrhæ et aloes, Joan. 19. quasi libras centum, ad unguendum.* Qui se addidit Christo, ostendat id operibus. Ea autem sint pura, cum mortificationis studio, et devotionis; quæ sunt aromata.

PUNCTUM III.

Deponitur è cruce manibus illorum duorum; et in demendis clavis ipsi sacrum corpus sustentant, devotione ac reverentiâ maximâ, nec sine lacrymis. Depositum excipit Mater, et impletur illud: *Fasciculus myrrhæ dilectus meus mihi; inter ubera mea commorabitur.* Quantum illic dolorum! Quid dictum, factumque circa sacrosanctum spoliolum, tum à Matre, tum ab aliis mulieribus, et Joanne, æstimetur ex amore.

MEDITATIO LV.

De Christi sepulturâ.

PUNCTUM I.

UBI satisfactum est amorì, sacrum corpus ungitur per totum, et mundâ sindone involvitur; caput, sudario. Coronam spineam et clavos, cara pignora, Mater sibi servat. Unctio significat, Christum, per omnem vitam, multâ mortificatione et laboribus fuisse exercitum; ut corpus suum mysticum à corruptione

Unctio
corporis
Christi
quid no-
tet.

¹ *Cor.* 2. servaret : in quo imitandus nobis est : ut mortificationem Jesu in corpore nostro circumferamus , ut et vita Jesu manifestetur in corporibus nostris. Habuit Christus in suâ sepulturâ omnia aliena , sepulcrum et alia ; in hoc etiam paupertatis præferens exemplum.

PUNCTUM II.

Funeris diviti portatio. Comitatus.
 Effertur ad sepulcrum , prosequente Matre : cum piis mulieribus ; sicut Vidua apud Naïm civitatem , quam solatus est Dominus , resuscitato filio. Sed oportebat Mariæ filium manere in corde terræ tribus diebus ac noctibus. Comitabantur funus etiam angeli pacis , amarè flentes ; ut hinc etiam sepulcrum ejus redderetur gloriosum.

PUNCTUM III.

Joa. 19. 41. Sepulcri qualitates. Ibid.
 Quale fuerit sepulcrum. 1. In horto : ut sicut primus Adam in horto peccavit , et mortem incurrit ; ita secundus , qui morte suâ sustulit peccatum , in horto mortuus locaretur. 2. Fuit novum , quia novus Adam ; et sicut veniens , elegit uterum virginealem , ita decedens , simile sepulcrum. 3. Excisum erat de petrà ; quia sepeliebatur in illo vera petra , multis ictibus dolata. 4. Infertur in specum splendor gloriæ , ut nos à tenebris eruamur.

Preparatio ad sacram communionem.
 Applica ad sacram communionem. Nam illius consecratio exhibet Christum passum , et pro nobis mortuum. Sindone specierum involvitur. Conditar

in nobis : qui ideò esse debemus instar horti amœni et sepulcri novi , à fœtoribus immunis , et excisi in petrà per tolerantiam mortificationum , et laborum ; et juxta montem Calvariæ positi , per assiduam crucifixi memoriam. Tunc ad nos Christus libenter veniet per sacram communionem. Apponitur autem lapis ad ostium monumenti , per custodiam diligentem cordis et sensuum.

MEDITATIO LVI.

Solitudo beatæ Virginis post sepulturam.

PUNCTUM I.

RECEdit à sepulcro , comitantibus Josepho et Nicodemo : atque ex itinere revisens crucem , simplex eam adorat ; ut eam in quâ peracta fuisset redemptio , olim in suo utero inchoata ; et quæ suis brachiis excepisset Christum jam virum , quem infantem ipsa gestaverat. Cavet autem ne vestigia crucis sparsi , ipsa aut alii calcarent. Reversa domum , gratias egit viris illis , simile quid precata : *Benedicti vos à Domino , qui fecistis misericordiam hanc cum Domino vestro , et sepelivistis eum.*

PUNCTUM II.

Transegit eam noctem , partim sola inter Limbum et sepulcrum Filii discurrens ; partim cum Joanne ,

et aliis, commemorans acta ejus diei; à Joanne audiens quæ super cœnam acta dictaque fuissent. *Plorans ploravit in nocte, et lacrymæ ejus in maxillis ejus: non est qui consoletur eam, ex omnibus caris ejus.* Age, solatium cape: nam granum hoc terræ conditum reddet fructum uberrimum.

Inspiravit Christus apostolis suis, ut convenirent ubi erat Mater. Ante alios Petrus: qui humi proci- dens deslevit culpam, et veniam petiit suæ negationis: tum alii. Collegit illos, ut gallina pullos suos, quando ad conspectum milvi fugiunt. Confirmavit in fide resurrectionis: quia post passionem quam prædixerat, credendum pariter erat fore, ut resurgeret juxta promissum suum. Indoluerunt omnes, cum ad- verterent deesse ex ipsis unum qui Magistrum pro- dederat.

PUNCTUM III.

Magdalena, et aliæ sedentes contra sepulcrum, diligenter observaverunt quomodo poneretur cor- pus; cogitantes, transacto sabbato, venire ad un- gendum. Quare iverunt, ut adhuc eo die emerent aromata; non contentæ centum libris, quæ fuerant insumptæ. Imperfectio quidem fidei; sed pia affec- tio. Ita oportet, receptâ sacrâ communione, cum quiete expendere, quomodo ad nos Christus veniat: tum ad paranda unguenta excurrere; seu ad opera boni odoris se accingere, pro utilitate corporis Christi mystici, et gloriâ Dei.

Magdale-
na et so-
ciarum
devotio.

MEDITATIO LVII.

De custodiâ Sepulcrî.

PUNCTUM I.

SACERDOTES et pharisæi ipso sabbato manè con- venerunt apud Pilatum, petentes ut juberet custo- diri sepulcrum: *Quia seductor ille dixit adhuc vivens; Post triduum resurgam.* Concitati odio et invidiâ, non curant sabbati observantiam. *Seductorem* vocant, veritatis doctorem. Vanè timent ne à discipulis corpus auferatur, fingantque resurrexisse illum. Frustrâ co- nantur obfuscare gloriam Christi, quam magis sic illustrârunt.

Inini-
cerum
Christi fe-
ritas
Matt. 27.
63.

PUNCTUM II.

Illi ergo munierunt sepulcrum, signantes lapidem, cum custodibus. Nec illis crediderunt; ideòque sig- gillum apposuerunt suum: adedò anxii erant. Signabo ego cor, postquàm Christum in Eucharistiâ acce- pero, ne evanescat devotio.

2. 66.

PUNCTUM III.

Mansit corpus in sepulcro tribus diebus et noc- tibus, sumptâ parte pro toto. Fuère duæ noctes in- tegræ et una dies. Per illas significata est mors du- plex, animæ et corporis, à quibus nos Christus suâ

Corpus
Christi
mansit in
sepulcro
daabus

noctibus
et die uno.

morte liberavit: per diem autem, vita gratiæ, quam nobis acquisivit. Non fuit corruptum corpus, juxta vaticinium: *Non dabis sanctam tuam videre corruptionem*: quia si corruptum fuisset, utique et à personâ Verbi destitutum. Nihil autem reliquit, quod semel assumpsit. Utinam à corruptione peccati ego præserver, ne à Deo unquam deserar! Amen.

PARS QUINTA MEDITATIONUM.

De resurrectione Christi, et consequentibus mysteriis.

INTRODUCTIO

QUINTÆ PARTIS.

De scopo Viæ unitivæ.

MEDITATIONES viæ unitivæ finem seu scopum habent unionem cum Deo; de quâ S. Apostolus: *Qui adhæret Domino, unus spiritus est cum eo.* Et ^{1. Cor. 6.} ^{17.} quamvis hæc propriè perfectorum sit, tamen ad eam etiam incipientes ac tirones suo modo aspirare debent. Quod uti facilius intelligatur, sciendum est unionem tribus præcipuè modis fieri: 1. Intellectu; 2. voluntate; 3. vitâ ac moribus ipsis. Intellectu fit, cum Deum intra nos ipsos portamus; memoriâ nostrâ quasi hospitio illum excipiendo, eumque cognitione plenâ atque integrâ percipiendo: ut paulatim intellectus noster fiat viva quædam imago atque exemplar vivum ipsius Dei, in quem *revelatâ facie...* ^{2. Cor. 3.} ^{18.}

noctibus
et die uno.

morte liberavit : per diem autem , vita gratiæ , quam nobis acquisivit. Non fuit corruptum corpus , juxta vaticinium : *Non dabis sanctam tuam videre corruptionem* : quia si corruptum fuisset , utique et à personâ Verbi destitutum. Nihil autem reliquit , quod semel assumpsit. Utinam à corruptione peccati ego præserver , ne à Deo unquam deserar ! Amen.

PARS QUINTA MEDITATIONUM.

De resurrectione Christi , et consequentibus mysteriis.

INTRODUCTIO

QUINTÆ PARTIS.

De scopo Viæ unitivæ.

MEDITATIONES viæ unitivæ finem seu scopum habent unionem cum Deo ; de quâ S. Apostolus : *Qui adhæret Domino , unus spiritus est cum eo.* Et ^{1. Cor. 6.} ^{17.} quamvis hæc propriè perfectorum sit , tamen ad eam etiam incipientes ac tirones suo modo aspirare debent. Quod uti facilius intelligatur , sciendum est unionem tribus præcipuè modis fieri : 1. Intellectu ; 2. voluntate ; 3. vitâ ac moribus ipsis. Intellectu fit , cum Deum intra nos ipsos portamus ; memoriâ nostrâ quasi hospitio illum excipiendo , eumque cognitione plenâ atque integrâ percipiendo : ut paulatim intellectus noster fiat viva quædam imago atque exemplar vivum ipsius Dei , in quem *revelatâ facie...* ^{2. Cor. 3.} ^{18.}

transformemur... tanquam à Domini Spiritu. Et addidit Apostolus, *speculantes*: ut intelligamus hanc transformationem, per meditationem præcipuè fieri; conando, ut ea quotidie in nobis clarior, atque perfectior evadat. 2. Voluntate fit ista unio, cum illa à seipsâ egrediens, bonitatem intellectu cognitam amplectitur; eam amando, in eâ sibi complacendo, et quàm conjunctissimè fieri poterit, eâdem perfruendo: prout in magno illo mandato (*diliges Dominum*

Luc. 10.
27.

Deum tuum, ex toto corde tuo... animâ... mente... viribus) indicatur; omnes videlicet affectiones, desideria, atque intentiones in eum trahendo, atque transfereudo. Ex quo varii affectus sequi solent: quales sunt isti. 1. Admiratio tantæ Majestatis et perfectionum ejus. 2. Gaudium, eo quòd Deus tam excellens sit, et tanta faciat. 3. Laus et gratiarum actio pro tot donis; cum desiderio eum videndâ, possidendi, honorandi, eique obediendi; optando ut omnes illum agnoscant, ament illique serviant. 4. Zelus fervens divinæ gloriæ, et salutis animarum. 5. Fiducia de ejus bonitate, providentiâ; unâ cum timore:

1 Joan. 4.
18.

non illo servili (quem *caritas foras mittit*) sed filiali; verendo ne ab eo nunquam separetur, aut quid committat, unde justè tanta Majestas offendatur; dolendo etiam de peccatis omnibus, quibus justam ejus offensionem olim potuit incurrere. 3. Unio est similitudo quædam in vitâ et moribus, fundata in perfectâ conformitate voluntatis humanæ cum divinâ, in omnibus, tam prosperis, quàm adversis: ex quâ

oritur exercitatio virtutum omnium ad christianam perfectionem spectantium, quibus homo Deo assimilatur; dicente Domino: *Estote perfecti sicut et Pater vester cælestis perfectus est.* Unde etiam sequitur illud Apostoli: ut *speculantes gloriam Domini*, per meditationem in eandem imaginem transformemur, transeutes à claritate cognitionis in claritatem affectûs, ac imitationem virtutum: donec ille *Deus Deorum* clarè tandem à nobis videatur in *Sion*.

Matt. 5.
48.

Pr. 83. 8.

Et quoniam cogitationis Dei in hâc vitâ modus (sicut rerum spiritualium magistri docent) duplex est: Unus speculativus, procedens à naturali intellectûs nostri lumine per fidem illustrato, meditando Dei ipsius perfectiones; adhibito duplici speculo, creaturarum scilicet, ac S. Scripturæ, quibus in hâc vitâ ad cognitionem juvatur: Alter practicus, procedens à supremo dono Spiritûs sancti quæ *Sapientia* dicitur, quasi sapida scientia, ut in Introductione Partis quartæ dictum: notandum, quòd fundatur iste in experientiâ admirandis, quas nos ipsi in animabus nostris quotidie sentimus, ex illustrationibus cælestibus, et affectibus internis caritatis et amoris Dei; quibus aliquandò gustamus ac videmus etiam in hâc vitâ, quàm *suavis est Dominus*; comprehendendo et experientiâ quasi palpando, quæ sit *latitudo caritatis, longitudo æternitatis, sublimitas divinæ essentia*, ac *profundum sapientia* Dei: quem *nosse, consummata justitia est: et scire... virtutem ejus radix est immortalitatis*; quia vita immor-

S. Th. 2.
S. Diony.
S. Bern.
Bonav.
Gerson.

Pr. 33. 9.

Ephes. 3.
18.

Sap. 15. 3.

talis ex æterni Dei cognitione et virtutum illius imitatione procedit. Quæ quidem cognitio, optimè eam experiendo, addicitur; sicut dulcedo mellis, aut vini efficacia nunquam melius certiusque cognoscitur, quàm si delibetur, atque gustetur. Ideòque optare possumus (teste D. Thomà) Dei voluntatem bonam, beneplacentem et perfectam cognoscere, ne ab eà unquam deflectamus.

Hinc cognoscitur quis sit finis principalis meditationum quintæ et sextæ Partis; scilicet prima Dei cognitio, ut secundam assequamur, ac fruamur unionem voluntatis et bonitatis infinitæ. Et quamvis contemplationis præcipuus scopus sit ipsa Divinitas, atque infinitæ perfectiones Dei, cum quo homo unus spiritus efficitur: ad eam tamen etiam spectant mysteria humanitatis, atque incarnationis Filii Dei: ipsomet testante: *Hæc est vita æterna, ut cognoscat te solum Deum verum, et vivum, et quem misisti, Jesum Christum.* Qui et delicias spiritales in sacra humanitatis suæ cognitione constituit, dicens: *Ego, quâ homo, sum ostium, per quod ingredi licet ad Deum: Per me si quis introierit, verâ fide credens in me et in Patrem, salvabitur, et ingredietur, et egredietur, à mysteriis humanitatis ad altissima secreta supremæ Divinitatis; et pascua inveniet, spiritalis devotionis ad animæ refectionem, etc.*

Et quoniam Christus duplicem vitam traduxit: unam mortalem et patibilem; alteram immortalem et impatibilem: Meditationes quintæ Partis (quæ

sunt de vitâ ejus gloriosâ) propriè pertinent ad perfectos, qui Christum nôrunt, non secundum carnem patibilem, sed secundum spiritum glorificatum.

MEDITATIO PRIMA.

Descensus animæ Christi ad inferos.

PUNCTUM I.

ERAT limbus locus in inferioribus terræ partibus, undè etiam vocatur infernus; in quo detinebantur animæ omnium justorum jam purgatæ, expectantes redemptionem per Christum: quatum hæc erat occupatio, desiderare illum ardentissimè; qualia fuerunt prophetarum vota in hac vitâ; imò et multò ferventiùs. Atque ita dicebant: *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis; et similia.* Quos Joannes Baptista ante Christum defunctus, spe solatus fuerat adventantis Salvatoris, ad ipsos liberandos. In quo etiam præcursoris munus exhibuit. Cogitabo similiter me ipsum in hoc corpore, tanquam carcere, detentum; cupiamque dissolvi, et esse cum Christo, ingemiscens cum divo Paulo: *Infelix ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus?* et cum Davide: *Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte; dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus? et: Educ de eustodiâ animam meam, ad constendum nomini tuo.*

S. Th. 2.2.
1.9
Rom. 12.21

ALERE
VER

Joan. 17.
3.

Joan. 10.
9.

2 Cor. 5.
16.

Limbus
quid.

Suspiria.
Ps. 84. 8.

Docume-
tum.

Rom. 7. 24.

Ps. 41. 5.
et 111. 8.

talis ex æterni Dei cognitione et virtutum illius imitatione procedit. Quæ quidem cognitio, optimè eam experiendo, addicitur; sicut dulcedo mellis, aut vini efficacia nunquam melius certiusque cognoscitur, quàm si delibetur, atque gustetur. Ideòque optare possumus (teste D. Thomà) Dei voluntatem bonam, beneplacentem et perfectam cognoscere, ne ab eà unquam deflectamus.

Hinc cognoscitur quis sit finis principalis meditationum quintæ et sextæ Partis; scilicet prima Dei cognitio, ut secundam assequamur, ac fruamur unionem voluntatis et bonitatis infinitæ. Et quamvis contemplationis præcipuus scopus sit ipsa Divinitas, atque infinitæ perfectiones Dei, cum quo homo unus spiritus efficitur: ad eam tamen etiam spectant mysteria humanitatis, atque incarnationis Filii Dei: ipsomet testante: *Hæc est vita æterna, ut cognoscat te solum Deum verum, et vivum, et quem misisti, Jesum Christum.* Qui et delicias spiritales in sacra humanitatis suæ cognitione constituit, dicens: *Ego, quâ homo, sum ostium, per quod ingredi licet ad Deum: Per me si quis introierit, verâ fide credens in me et in Patrem, salvabitur, et ingredietur, et egredietur, à mysteriis humanitatis ad altissima secreta supremæ Divinitatis; et pascua inveniet, spiritalis devotionis ad animæ refectionem, etc.*

Et quoniam Christus duplicem vitam traduxit: unam mortalem et patibilem; alteram immortalem et impatibilem: Meditationes quintæ Partis (quæ

sunt de vitâ ejus gloriosâ) propriè pertinent ad perfectos, qui Christum nôrunt, non secundum carnem patibilem, sed secundum spiritum glorificatum.

MEDITATIO PRIMA.

Descensus animæ Christi ad inferos.

PUNCTUM I.

ERAT limbus locus in inferioribus terræ partibus, undè etiam vocatur infernus; in quo detinebantur animæ omnium justorum jam purgatæ, expectantes redemptionem per Christum: quatum hæc erat occupatio, desiderare illum ardentissimè; qualia fuerunt prophetarum vota in hæc vitâ; imò et multò ferventiùs. Atque ita dicebant: *Ostende nobis, Domine, misericordiam tuam, et salutare tuum da nobis; et similia.* Quos Joannes Baptista ante Christum defunctus, spe solatus fuerat adventantis Salvatoris, ad ipsos liberandos. In quo etiam præcursoris munus exhibuit. Cogitabo similiter me ipsum in hoc corpore, tanquam carcere, detentum; cupiamque dissolvi, et esse cum Christo, ingemiscens cum divo Paulo: *Infelix ego homo! quis me liberabit de corpore mortis hujus?* et cum Davide: *Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte; dum dicitur mihi quotidie: Ubi est Deus tuus?* et: *Educ de eustodiâ animam meam, ad constendum nomini tuo.*

S. Th. 2.2.
1. 9
Rom. 12. 21

Joan. 17.
3.

Joan. 10.
9.

2 Cor. 5.
16.

Limbus
quid.

Suspiria.
Ps. 84. 8.

Docume-
tum.

Rom. 7. 24.

Ps. 41. 5.
et 141. 8.

PUNCTUM II.

Christi descendentis ad ac limbam.

Ad hunc limbam descendit anima Christi, statim ac ille in cruce expiravit, unita hypostaticè Verbo, sicut et corpus in cruce mansit unitum. Poterat absque personali suo descensu liberare illas animas, vel solo verbo, ut Lazarum ex monumento; vel per angelos. At, quæ bonitas illius est, et caritas, voluit per se id præstare; sicut scriptum erat: *Tu quoque in sanguine Testamenti emisisti vinctos tuos de lacu, in quo non est aqua.* Sic etiam poterat salvare nos, absque descensu de Cælo, sed non erat satis illius caritati. Nec caritatis tantum fuit, sed humilitatis, eò se demittere, ut non ad terram solum homo factus descenderet, sed etiam ad inferiores partes terræ, ut ait Paulus. Undè meruit ascendere super omnes Cælos; quia, *qui se humiliat, exaltabitur.*

PUNCTUM III.

Descensus qualis.

Descensus iste fuit gloriosissimus, cum magno angelorum comitatu: qui cogitari possunt præeuntes dixisse infernalibus potestatibus: *Attollite portas... et introibit Rex gloriæ; ac quærentibus: Quis est iste Rex gloriæ? respondisse: Dominus fortis et potens, Dominus potens in prælio... Dominus virtutum, ipse est Rex gloriæ.* Dominus est virtutum, quia omnes eminentissimè habuit, et exercuit: sed et virtutum cælestium, qui sunt angeli; nam ei omnia parent, cum sit omnipotens. Ergò, *conspiciantur Domino mi-*

sericordiæ ejus, et mirabilia ejus filiis hominum; quia contrivit portas æreas, et vectes ferreos confregit. O! idem faciat in me, conterendo et frangendo quicquid obstat suo in animam meam ingressui; ut sunt peccata, pravæque affectiones, et consuetudines.

PUNCTUM IV.

Quòd, ad ingressum suum, illuminaverit loci illius tenebras; et multò mirabilius animas ipsas justorum, impertiens illis claram visionem Divinitatis; sicque illud implens, de Sapientiâ æternâ dictum: *Penetrabo omnes inferiores partes terræ; et inspiciam omnes dormientes, et illuminabo omnes sperantes in Domino.* Quantum illiè gaudium! quales gratiarum actiones! Per choros distributi patriarchæ, prophetæ, sacerdotes, reges, martyres, et in his, innocentes ab Herode interfecti, obstupefacti tantà circa se honorum affluentia, laudabant auctorem, uno ore dicentes: *Dignus est agnus qui occisus est, accipere virtutem et divinitatem, et sapientiam, et fortitudinem, et honorem, et gloriam, et benedictionem.* Inter quos plausus sanctæ illius beatitudinis, ipsa Christi anima mirificè exultavit; impletum videns promissum illud: *Pro eo quòd laboravit, anima ejus videbit et saturabitur... Idèò disperiam ei plurimos, et fortium dividet spolia; pro eo quòd tradidit in mortem animam suam, et cum sceleratis reputatus est.* O, utinam sim ego ex spoliis Christi, ex iis, quos ille eximit à potestate diaboli! Discam etiam hinc longanimis esse,

Limbam
Christos
illustra-
vit.

Laetitia
anima-
rum.

Apoc. 5.
12.

Laetitia
animæ
Christi.

Isa. 53.
11 et 12.

sperando, ut sancti illi; quia tandem venit laborum finis, et interminabilis succedit requies.

PUNCTUM V.

Quandiu in limbo mansit. Mansit Christus in limbo usque ad resurrectionem suam, per horas circiter quadraginta. Interea advenit anima latronis boni, quam Christus beatificavit, juxta promissum: *Hodie mecum eris in Paradiso*. Quin coram cœtu illo sanctorum eum collaudavit de confessione sibi exhibitâ inter contumelias crucis; et sancti ipsi valdè ei propterea gratulati sunt. Deinde fit credibile, animas ex purgatorio liberatas à Christo fuisse, applicato sui sanguinis pretio; atque ad reliquos sanctos, et beatos fuisse aggregatas.

Purgatorio spoliatio. Damna-
torum rabi-
es. Damna-
ti sine solatio relictos sunt; imò confusione affecti, quòd mediis salutis uti nolissent: ac nominatim Judas, qui tam proximus Christo fuerat; et malus latro, qui etiam Christo illuserat.

Confusio
Dæmoni-
um. Denique fremebant tartaræ potestates, cernentes se victas et impotentes ad resistendum, et tot spolia per annos ferè quinquies mille congregata,

Luc. 11. unico momento sibi detrahi à fortiore superveniente:
Coloss. 2. qui expolians principatus... *traxit confidenter, palmam triumphans illos in semetipso.*

MEDITATIO II.

De Resurrectione Christi.

PUNCTUM I.

NON integris tribus diebus et noctibus distulit resurrectionem, sed secundum partem; quia acceleravit lætificare suos, mœstos de ejus morte, et mundum totum gloriâ suâ illustrare. Vitæ tempus fuit dies, mortis verò fuit nox: *Exultavit ut gigas ad currendam viam diei*, per triginta tres annos; noctis autem, horis triginta sex. Festina, obsecro, animam meam tuâ gratiâ visitare.

Circa noctem voluit mori, circa manè surgere: quia moriebatur propter delicta nostra, quæ tenebræ sunt; resurgebat autem propter justificationem nostram, quæ est lux; utque luctum abstergeret, gaudium conciliaret: *Ad vesperum demorabitur fletus, et ad matutinum lætitia.*

Egressa est ex limbo anima Christi cum insigni et numero illo comitatu, mirificè læta, usurpans illud: *In baculo meo (crucis) transivi Jordanem istum (passionem): et nunc cum duabus turmis regressor*. Cui accinebant turmæ: *Cantemus Domino, gloriosè enim magnificatus est: equum et ascensorem dejecit in mare. Fortitudo mea, et laus mea Dominus.*

Resurrec-
tio Christi
accelerata.

Psal. 18.
6.

Cui nocte
mortuus,
manè re-
surgit.
Rom. 4. 25.

Ps. 24. 6.

Lætitia
anime
Christi
egredien-
tis.
Gen. 32.
10.

Exod. 15.
2 et 3.

PUNCTUM II.

Perrexit anima Christi cum suis comitibus ad sepulcrum, eisque ostendit corpus exsangue et lacrum; ut intelligerent quanti ipsos fecisset. Quo spectaculo obstupuerunt, et laudaverunt pariter suum Redemptorem.

Sanguis Christi collectus. Collegit Christus, ministerio angelorum, omnem sanguinem per loca varia sparsum, et suis venis reddidit: tum etiam capillos evulsos; ut dictum ejus in Luc. 21. 18. ipso quoque impleretur: *Capillus de capite vestro non peribit.*

Transfiguratio corporis resumpti. Post hæc resumens anima corpus, unguenta, et pedorem omnem abstersit; et longè melius, quàm in monte Thabor, illud immutavit. Nam primò animales imperfectiones dempsit, mortalitatem et patibilitatem, necnon ponderositatem ad ima: dein claritate affecit præ quavis creatâ luce, etiam solis. Et emicabant præcipuè illa quinque foramina fulgore mirifico. Subtilitatem etiam contulit; quâ factum, ut ex sepulcro clauso egrederetur, quemadmodum nascens, ex utero Virginis. Nam et hæc fuit quædam nativitas, testante ipso æterno Patre

Subtilitas. de hac die: *Ego hodie genui te*, sicut in Actis exponitur: nisi quòd in priore, natus est ad labores, et humanis subiectus miseris; in posteriore autem, ad meram felicitatem et gloriam. Quare jam gloriâ et honore coronatus gratias egit Patri, sic eum allocutus: *Convertisti planctum meum in gaudium mihi:*

Ps. 29. 12 et 13. *conscidisti*

conscidisti saccum meum, et circumdedisti me lætitiâ; ut cantet tibi gloria mea, et non compungar.

PUNCTUM III.

Ad hujus actûs celebritatem convenerunt angeli magnâ frequentiâ, gratulantes Christo, ejusque triumphum celebrantes. Nam sic illud Pauli intelligi potest: *Cum iterum introducit promogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent eum omnes angeli ejus.* Primò enim introduxit Pater æternus Filium, quando in Bethleem natus est: nunc secundo, quando resurrexit. Atque ita canticum illud angeli iterarunt: *Gloria in excelsis Deo; et in terrâ, pax hominibus bonæ voluntatis.* Gratulemur igitur et nos; quia hæc Hebr. 1. 6. Luc. 2. 14. Psal. 137. 21. dies quam fecit Dominus: *exultemus, et lætemur in eâ.*

PUNCTUM IV.

Voluit Christus glorificationem corporis cum aliis communicare, quorum monumenta in ipsius morte fuerunt aperta. Id fecit pro bonitate suâ, quæ avebat se aliis quoque communicare: deinde, ut in eo nos confirmemur, in spem similis gloriæ participandæ. Prætereâ, ut adumbraret resurrectionem spirituales nostram; ut quomodo Christus resurrexit a mortuis per gloriam Patris, ita et nos in novitate vitæ ambulemus. At in primis fecit, ut sicut Christus resurgens ex mortuis jam non moritur, ita nos ad priora peccata non amplius revertamur; ut ille impatibilis resurrexit, ita nos passionibus pravis non simus ob-

K

noxii : pro claritate corporis illius , ut intus illustremur ; pro agilitate , ut simus quam promptissimi ad voluntatem Dei exequendam ; pro subtilitate , ut nihil terrenum nos retardet , quin ad Cælum penetremus , ibique sit conversatio nostra : atque ita glorificati corporis dotes , ad animam , pro hâc etiam vitâ transferamus.

Sed considerandum quòd illi tantum resurrexerunt , quorum sepulcra aperta fuerant in Christi morte ; hoc est , qui , Christi passione operante , conscientias suas ritè aperiunt confitendo , et dolore cordis scinduntur. Neque tunc omnes justi resurrexerunt ; sed qui in morte illius corde scissi sunt , ut illæ partæ : nam *si compatimur , et conglorificabimur.*

Rom. 8. 17.

Licet etiam observare , quòd qui resurgunt , alii quidem ligati institis , ut Lazarus ; alii , ut Christus , relicta sindone et sudario. Illi , sunt ii qui non deposuerunt pravæ affectiones , et impedimenta : Coloss. 3. isti autem , qui , *expoliantes veterem hominem cum actibus suis , induunt penitus novum , qui secundum Deum creatus est.*

Coloss. 3.

creatus est.

MEDITATIO III.

Apparet Matrî , et annuntiatur ab angelis resurrectio.

PUNCTUM I.

TRES manifestationis modi. 1. Declarat per sanctos , qui tunc simul resurrexerunt , et apparuerunt multis in Jerusalem , ut habet Mathæus , testificantes Christi resurrectionem , et gloriam. 2. Per angelos ad sepulcrum. 3. Per seipsum , præbens seipsum vivum in multis argumentis , per dies quadraginta ; pro majore confirmatione et solatio suorum , atque ad testatorem faciendam resurrectionem suam.

Matt. 27. 53. Resurrectio Christi manifestatur tripliciter. Act. 1. 1.

Solet Deus se animæ manifestare similibus modis : per viros sanctos , per angelos , et per seipsum. De quo ait : *Qui diligit me , diligetur à Patre meo , et ego diligam eum , et manifestabo ei meipsum.*

Joan. 14. 21.

PUNCTUM II.

Apparet primum Matrî , ut certissimè credenti , ita ardentissimè desideranti , et expectanti conspectum Filii , illudque usurpanti : *Exurge gloria mea , exurge psalterium et cithara ; hoc est , laus et gaudium meum : adest enim dies tertia ; et dixeras : Exurgam diluculo.*

Apparet Matrî. Ps. 56. 9.

In hâc expectatione defixæ Matrî apparet Chris-

tus, in omni claritate quam habebat; confortans illius sensus, ut ferre possent illius Majestatem.

Ps. 16. 15. Impletumque in Virgine ex parte illud est: Salubor, cum apparuerit gloria tua. Ineffabile est quod illa sensit: æstimari autem ex parte potest, eo quod,

Ps. 93. 19. secundum multitudinem dolorum ejus in corde suo, consolationes divinæ lætificaverunt animam ejus. Quæ mutuo tunc dicta et acta, quis memoret? Haud dubiè sacra vulnera, quæ cor Matris perfoderant, suavissimis osculis demulsit; hausitque inde quan-

1. Cor. 2. 9. lum in cor hominis non ascendit.

Insigni
comitatu

Adfluere cum Christo tres chori: angelorum unus; alter, animarum sanctarum; tertius, sanctorum resuscitatorum: qui gratulati sunt Virgini, et dignitatem à tali Filio, et de resurrectione ejus gaudium; gratiasque egerunt pro obsequiis, in vitâ mortali Filio exhibitis; quibus præstandis fuisset cooperata redemptioni mundi. Excepit eos Virgo magno sensu lætitiæ, conspecto, jam in ipsorum liberatione, tam insigni fructu mortis Filii sui. Nec abs re credi potest multitudinem cælestis exercitûs angelorum qui aderat, sicut nascenti Domino occinuerunt laudes apud pastores, ita resurgenti, in hac coronâ, et congressu Filii cum Matre, similiter fecisse; decantantes illud: *Regina Cæli, lætare, alleluia, etc.* Nam et hanc antiphonam ab angelis acceptam fuisse traditum est.

PUNCTUM III.

Sub idem tempus Magdalena et reliquæ mulieres venerunt ad monumentum, ut ungerent Jesum. In quibus laudanda est: 1. Obedientia exhibita legi; quia sabbato quieverunt, licet maximè desiderarent quamprimùm hoc officium præstare. 2. Diligentia; quia cum adhuc tenebræ essent, dederunt se itinèri; sexus alioqui timidus. Sic vult quæri Deus: *Qui manè vigilant ad me, invenient me.* Et notum est quoniam oportebat prævenire solem et ante ejus ortum manna colligere. 3. Perseverantia in cæpto; licet euntibus offerret se difficultas: *Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti?* Et respondit Deus perseverantiæ illarum, revoluta lapide.

Obedien-
tia.

Diligen-
tia.

Prov. 8. 17.
Sap. 16. 28.

Perseve-
rantia.

Marc. 16.
3.

PUNCTUM IV.

Cum appellerent ad monumentum: *Angelus Domini descendit de Cælo, et accedens revolvit lapidem; et sedebat super eum. Erat autem aspectus ejus sicut fulgur, et vestimentum ejus sicut nix. Prætimore autem ejus exterriti sunt custodes, et facti sunt velut mortui.* Sed mulieres idem angelus confortavit: *Nolite timere vos.* Timeant illi qui Christo adversantur; non vos, quæ ipsum quæritis. Verumtamen non est hic; surrexit enim sicut dixit. *Venite, et videte locum, ubi positus erat Dominus.*

Matt. 28.
2. 3 et 4.
Apparet
angelus.

¶ 5.

¶ 6.

Sumpto animo, mulieres ingressæ sunt cryptam; et consternatæ cum hærent, quod in sepulcro,

quod excavatum erat in petrâ, non invenissent corpus Jesu : *Ecce duo viri steterunt secus illas, (unus ad caput, et unus ad pedes ubi positum fuerat corpus), in veste fulgenti. Cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas : Quid quæritis viventem cum mortuis ? Non est hic, sed surrexit. Atque ad excitandam hujus rei fidem, subdunt : Recordamini, qualiter locutus est vobis... Quia oportet Filium hominis tradi... et crucifigi, et tertiâ die resurgere ? Et recordatæ sunt verborum ejus. Confirmârunt posteriores duo angeli idem quod prior affirmaverat ; et utrique allegârunt prædictionem à Christo factam.*

Marc. 16. 6. Observa, quòd angelus vocat Jesum crucifixum.

Christi Nazarenum : quasi novum cognomen sortitus sit, ut nominetur Crucifixus. Quærunť Jesum crucifixum, qui profitentur cum D. Paulo, se nihil scire nisi Je-

sum Christum, et hanc crucifixum. Idem Christus est Cant. 25. Nazarenus, sive floridus ; cujus floribus fulciri petit sponsa, cum languet amore.

Angeli boni est reducere verba Christi in mentem, ad excitandos bonos motus, et ad docendum : item suaviter redarguere vacillantem, ut hic : *Quid quæritis viventem cum mortuis ?*

Luc. 24. 5. JUBET renunciarı resurrectionem discipulis et Petro : huic præsertim, ut erigeretur ejus animus ; et intelligeret suam pœnitentiam fuisse acceptam Deo.

Mat. 23. 8. Regressæ igitur sunt mulieres à monumento, cum timore et gaudio magno, currentes nuntiare discipulis.

MEDITATIO IV.

Apparet Magdalenæ.

PUNCTUM I.

MAGDALENÆ, ex quâ septem dæmonia Dominus ejecerat (hoc est, peccatorum multitudinem) primò apparet : quia præteritæ culpæ non obstant, quando novis obsequiis, et caritatis fervore compensantur. Quod fecisse, præ reliquis, Magdalenam satis constat.

Magdale-
næ fer-
vor.

PUNCTUM II.

Magdalena, cæteris abeuntibus, mansit apud sepulcrum. Fuit quidem ex imperfectione fidei, quòd angelis non crederet, Dominum surrexisse : sed ex fervore tamen amoris, quòd Christo carere nequireret. Et quo vivo frui non poterat, mortuo volebat.

Stabat ad monumentum, non sedebat : quippe anxia et sollicita, et circumspiciens omnia. Inclinauit se, et prospexit in monumentum, quamvis antea vidisset eum abesse. Amor nunquàm sibi fecit satis ; nec destitit ab iisdem studiis pietatis, pro inveniendò Dilecto.

Vidit duos angelos : unum ad caput, et unum ad pedes, ubi positum fuerat corpus Jesu. Dicunt ei illi : *Mulier, quid ploras ? Non cohibuit impetum lacry-*

John. 20.
12 et 13.

marum angelicus aspectus ; sed irritavit magis ea interrogatio. Quomodo non plorem ? quæ mihi consolatio contingere potest sine illo ? Ita affecti esse debemus. *Si dederò somnum oculis meis... donec inveniam locum Domino in corde meo.* Ita sponsa per *vicos et plateas* quærebat dilectum. Hæc justa lacrymarum causa, amissio dilecti. Id autem fit, vel per peccatum mortale, vel quando se subtrahit etiam justis.

PUNCTUM III.

Christus compellat Magdalenam. Non statim se manifestat, sed per gradus et sensim. Primò ad aliquem velut adventantis sonitum, *conversa est retrorsum, et vidit Jesum stantem.* Sic eos, qui Deo verterunt dorsum, solet ille, quasi à tergo commovere: ut apud Isaiam: *Aures tuæ audient verbum post tergum monentis; Hæc est via: ambulate in eâ:* Et ad sponsam: *Revertere, revertere Sulamitis... ut intueamur te.*

Non agnovit Christum Magdalenam; quia alieno habitu se ostenderat, ob imperfectam ejus fidem. Sic nos, quia tepidè credimus, præsertim in Eucharistiâ, quasi non agnoscimus, nec pro tali reveremur. Ut hortulanum se exhibet, quia egemus culturâ.

Deinde alloquitur eam Christus: *Mulier, quid ploras? quem quæris?* Cùm Deus quærit, subest aliquid, quod improbat; quod quasi nescire vide-

Pr. 131.4.

Cant. 3.21.

Consolator Magdalenæ sensim.

Joan. 20. 14.

Isa. 30. 21.

Cant. 6. 12.

Cur Magdalenam non agnovit.

Joan. 20. 15.

Quid interrogat.

tur, quia non scit ita ut probet. Ita Magdalenam rectè quærebat mortuum, quem resurrexisse credere debuerat. Undè tacitè arguitur. Docemur examinare causas nostrorum affectuum, quæ sæpè non sunt sinceræ: quia nos magis, quàm Deum quærimus; aut non sicut oportet.

PUNCTUM IV.

Magdalena existimans quia hortulanus esset, dicit ei: Domine, si tu sustulisti eum, dicito mihi ubi posuisti eum: et ego eum tollam. Apparet fervor amoris: 1. Quòd tota in dilecto posita, loquitur de illo, quasi de re omnibus notâ: *Si tu sustulisti eum.* Quemnam videlicet? Quem solum cogitat et novit. *Ubi est thesaurus, ibi et cor.* 2. Quòd amor inducit oblivionem sui, ut homo loquatur, aut agat quædam minus in speciem convenientia: ut cùm David saltabat coram arcâ; unde etiam irrisus est. Sic ista quærit, an hic corpus sustulerit: quamvis non esset probabile, cùm dominus horti ibi sepelivisset Christum, hortulanum abstulisse. 3. Amor audet difficilia: Et ego eum tollam. Quomodo tolles tu? et an, quem Pilatus custodire jussit, ne auferretur, tu tolles? Tollam ego eum, sicuti hortatur Paulus: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes; ut et vita Jesu manifestetur in corporibus nostris.* Et alibi: *Empti estis pretio magno; glorificate et portate Deum in corpore vestro.*

Ibid.

Vis amoris Magdalenæ apparet.

Matt. 6. 21.

2 Reg. 6. 1. 10.

2 Cor. 4. 10.

1 Cor. 6. 20.

PUNCTUM V.

Christus se manifestat Magdalenæ; tantum compellans nomine proprio: *Maria. Sermo Dei vivus et efficax*: abstergit lacrymas, mentem illuminat, replet gaudio. Ita contingit iis quos Deus novit ex nomine. Magdalena vicissim verbum verbo reddit: *Rabboni*, magister mi! Vocabulo aliàs ei usitato compellat: ideò etiam, quòd ipsam tunc complèssset scientiã suã, Magister bonus.

Accedit ad pedes; sed prohibetur tangere. Docetur jam non agendum, ut aliàs, quando mortalis inter homines versabatur. Amor non minuit reverentiam majestatis. Repellitur etiam ob imperfectam fidem. Nam rationem reddit: *Nondum enim ascendi ad Patrem meum*; hoc est: Apud te existimor qualis antea fui; non jam, ut glorificatus, et mox ad Patrem ascensus.

Jubet renuntiare apostolis: *Ascendo ad Patrem meum, et Patrem vestrum; Deum meum, et Deum vestrum*. O amica salutatio! Pater meus per naturam, vester per adoptionem; Deus meus unitate essentiæ; vester, unione caritatis.

MEDITATIO V.

Apparet aliis mulieribus.

PUNCTUM I.

MAGDALENA ad sepulcrum remanente, reliquæ mulieres festinârunt renuntiare apostolis quæ viderant: nempe Christum in sepulcro non esse; et visionem angelorum. Interea Magdalena, cum vidisset Dominum, læta properavit; assecuta est socias (ut quidam probabiliter putant), quas accendit desiderio videndi Christum, narratione apparitionis sibi factæ. Christus ergo sedulitatem illarum in adeundo sepulcro, et excitatum in eis desiderium suũ videndi, uti est bonus, frustrare noluit: simulque progredientibus, ac de ipso loquentibus exhibuit sese, ita salutans: *Avete*. Et quia verbum ejus est efficax, impertiit, quod eis precabatur, verum cordis gaudium et pacem. Tale precatus Gabriel Mariæ: *Ave, gratiã plena*. Hæc nimirum benedictio, quam inchoavit incarnatio, consummavit resurrectione. Discite, quòd Deus studiosè, et perseveranter ipsum desiderantibus tandem se præbet. Opta tibi illud *Ave*, à Domino.

PUNCTUM II.

Accedentes mulieres tenuerunt pedes ejus, et adoraverunt eum. Summã reverentiã accesserunt, et

Magdalena aliis nunciat resurrectionem.

Matt. 28. 9.

®

ita permissæ sunt tangere, et osculari. Ac pro studio, quo voluerant Dominum in sepulcro ungere, et ipsæ unctæ sunt oleo lætitiæ et exultationis à Domino.

PUNCTUM III.

Matt. 28. 10. Tunc ait illis Jesus: Nolite timere: ite, nunciate fratribus meis, ut eant in Galilæam. Ibi me videbunt.

Inbentur ire in Galilæam. Idem prorsus angeli monuerunt. Sic solet Deus servorum suorum astruere dicta. Jubet in Galilæam ire, ut in locum quietiorem, quò melius ipsius præsentia fruatur. Ita, licet inter distractiones occupationum ostendat se aliquandò nobis, oportet captare tamen secessum quietum. Id etiam monet vocabuli notio. Nam Galilæa significat transmigracionem, quæ debet fieri, et à vitis, et à tumultu, ut videatur Deus.

Dulce autem, quòd fratres vocat: non ita angelos; quia non hos, sed semen Abrahæ apprehendit; homo factus, non angelus. O, sim etiam frater, similitudine virtutis et sanctitatis! Dico tibi, Jesu: Frater meus es; et fac quod dicis, ut sim verè.

MEDITATIO

MEDITATIO VI.

Petrus et Joannes adeunt sepulcrum, et apparet Dominus Petro.

PUNCTUM I.

MULIERES nuntiant apostolis lugentibus et flentibus: et non crediderunt illis; sed *visa sunt ante illos sicut deliramentum.* *Luc. 24. 11.* Tam ægrè homo avellitur à sensibus! *Fides quam difficilis.* Quamvis prædixisset Dominus resurrectionem suam, et Lazarum atque alios ab ipso resuscitados vidissent apostoli, totque alia miracula, tamen hærent. Extrema vitanda sunt; levitas credendi, et durities: nec pro deliramento habendum, quidquid à simplicioribus affirmatur; sed prudenter examinandum.

PUNCTUM II.

Petrus et Joannes accurrunt ad sepulcrum; qui quidem non deliramento habuerant revelationem factam mulieribus: sed investigare indicia prudenter voluerunt. Et ausi sunt ipsi quoque, non obstante custodia sepulcri, illuc pergere. Non apparuerunt eis angeli; quia sufficiebat relatio mulierum, et indicia sudarii et linteaminum: undè etiam reduxerunt ad mentem, Christi prædictionem.

In Petro et Joanne signantur fides et caritas; per quas Christus quærendus. *Formid. fides et caritas.* Petrus prior ingreditur, quia et fides; mox sequitur caritas: utraque autem

Dorothe. Comp. pend. II.

L

roboratur viso sepulcro. In iisdem exprimitur vita activa et contemplativa. Illa ad hanc disponit per exercitium virtutum.

PUNCTUM III.

Cum redirent Petrus et Joannes, videtur Petrus solitarius ambulasse, ut ait Lucas: *Secum mirans quod factum fuerat*. Talia igitur meditati apparuit Christus. Sæpe magni peccatores existunt digni majoribus favoribus, ob fervorem conversionis suæ, quam alii, qui non ita ceciderunt. Prima mulier et primus vir, quibus in Evangelio legitur apparuisse, fuerunt tales: Magdalena et Petrus: *Ubi abundavit delictum, superabundavit et gratia*. Hinc confidam, quamvis peccator. Sed sui victoriâ præclarâ opus est.

Petrus confusione plenus, procidit ad pedes Christi; qui illum suavissimis verbis solatus est, et animavit: tum jussit, ut condiscipulos confirmaret in fide resurrectionis.

Præstitit id Petrus: undè jam non pro deliramento habebant, sed asseveranter dicebant: *Quòd surrexit Dominus verè, et apparuit Simoni*. Tantùm potuit testificatio Petri præ mulierum asseveratione!

MEDITATIO VII.

Apparet euntibus in Emmaüs.

PUNCTUM I.

Duo illi discipuli, tristitiâ et timore affecti ob ea quæ circa Christum acciderant, secesserunt Jerosolymâ, solatium aliundè quærentes. Non est ideirò à consortio discipulorum Christi recedendum, propter adversa.

Adfuit autem illis Christus; tum pro sollicitudine suâ circa oves suas errantes; tum ut afflictis solatium asferret; tum, quia de ipso colloquebantur: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum*.

Non agnoverunt illi Christum; quia fide nutabant, et quia nimiam tristitiâ tenebantur. Sæpe Deus adest tribulatis, quando ipsi non putant.

PUNCTUM II.

Christus suaviter discipulis se insinuat: *Qui sunt hi sermones quos conferitis ad invicem, ambulantes, et estis tristes? Ex ipsis intelligere vult, quod alioqui novit*. Ita delectatur talibus sermonibus de Deo, ut sibi repeti velit. Respondent autem *de Jesu Nazareno, qui fuit... potens in opere et sermone coram Deo et omni populo*. Magnifica æstimatio, quæ consistit in quatuor circumstantiis: *Potens in opere et sermone,*

roboratur viso sepulcro. In iisdem exprimitur vita activa et contemplativa. Illa ad hanc disponit per exercitium virtutum.

PUNCTUM III.

Cum redirent Petrus et Joannes, videtur Petrus solitarius ambulasse, ut ait Lucas: *Secum mirans quod factum fuerat.* Talia igitur meditati apparuit Christus. Sæpe magni peccatores existunt digni majoribus favoribus, ob fervorem conversionis suæ, quam alii, qui non ita ceciderunt. Prima mulier et primus vir, quibus in Evangelio legitur apparuisse, fuerunt tales: Magdalena et Petrus: *Ubi abundavit delictum, superabundavit et gratia.* Hinc confidam, quamvis peccator. Sed sui victoriâ præclarâ opus est.

Petrus confusione plenus, procidit ad pedes Christi; qui illum suavissimis verbis solatus est, et animavit: tum jussit, ut condiscipulos confirmaret in fide resurrectionis.

Præstitit id Petrus: undè jam non pro deliramento habebant, sed asseveranter dicebant: *Quòd surrexit Dominus verè, et apparuit Simoni.* Tantùm potuit testificatio Petri præ mulierum asseveratione!

MEDITATIO VII.

Apparet euntibus in Emmaüs.

PUNCTUM I.

Duo illi discipuli, tristitiâ et timore affecti ob ea quæ circa Christum acciderant, secesserunt Jerosolymâ, solatium aliundè quærentes. Non est ideirò à consortio discipulorum Christi recedendum, propter adversa.

Adfuit autem illis Christus; tum pro sollicitudine suâ circa oves suas errantes; tum ut afflictis solatium asferret; tum, quia de ipso colloquebantur: *Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.*

Non agnoverunt illi Christum; quia fide nutabant, et quia nimiam tristitiâ tenebantur. Sæpe Deus adest tribulatis, quando ipsi non putant.

PUNCTUM II.

Christus suaviter discipulis se insinuat: *Qui sunt hi sermones quos conferitis ad invicem, ambulantes, et estis tristes? Ex ipsis intelligere vult, quod alioqui novit. Ita delectatur talibus sermonibus de Deo, ut sibi repeti velit. Respondent autem de Jesu Nazareno, qui fuit... potens in opere et sermone coram Deo et omni populo.* Magnifica æstimatio, quæ consistit in quatuor circumstantiis: *Potens in opere et sermone,*

prius cœpit facere, postea docere; doctrinam confirmavit factis; seu miraculis, et exemplis: *Coram Deo*, ad placandum ipsum nobis: *Coram populo*, ad convertenda hominum corda, Deo et hominibus comprobantibus. Studeam esse talis: potens exemplo et verbo apud Deum, studio orationis; undè valeam etiam homines convertere.

Imbecillitas in fide. *Luc. 24. 21.* Sed, quæ est imbecillitas humana! ostendunt se excidisse à spe: *Nos autem sperabamus, quia ipse esset redempturus Israel.* Ita nos, quando ex sententiâ nostrâ non fit, putamus rem perditam. Scilicet non assequerentur illi, quomodo Christi mors cedere posset, præsertim tam ignominiosa, ad redemptionem Israel.

PUNCTUM III.

* 25. *Asperè reprehendit illos Christus.* Christus eos acriter redarguit, ut fidem excitet: *O stulti, et tardi corde ad credendum! Stultos vocat, quòd, cum toties prædixisset de suâ morte, tamen diffiderent de redemptione, eo quòd mortuus esset: Tardos autem; quòd, cum indicia haberent de resurrectione ipsius, nihil eis moverentur. Nam repulerant testimonium mulierum, referentium quæ ab angelis de resurrectione didicissent. Reddit autem rationem cur debuerit mori: Nonne hæc oportuit pati Christum, et ita intrare in gloriam suam? Suam, quia alioqui debitam, quòd Filius Dei esset. Quòd si ille sic per passionem debuit intrare, quomodo non etiam nos? Quare stulti et tardi corde sumus,*

Profunda dicti ratio.

Luc. 24. 26.

Apparet euntibus in Emmaüs. 185

si in tribulationibus deficiamus; non attendentes, quia ita oportet intrare in gloriam Dei. Tandem, incipiens à Moyse, et omnibus prophetis, interpretabatur illis in omnibus Scripturis, quæ de ipso erant: idque tam efficaciter, ut cor eorum exardesceret; sicut postea professi sunt. Opto, Domine, ut mihi similiter mysteria tuæ mortis aperias; ut totus ignescam.

Luc. 24.

27.

PUNCTUM IV.

Invitatur Christus ad manendum. Ille se finxit longius ire; indicium præbens pergendi ulterius. Nam etsi cupit nobiscum esse, vult tamen desiderari, et rogari; et per pium opus hospitalitatis, dum rogant, voluit dignos reddi, qui ipsum exciperent.

* 28.

Simulat Christus habitum.

Quin coegerunt illum. Vult cogi Dominus instanti oratione; ut Jacob angelum coegit: *Non dimittam te, nisi benedixeris mihi.* Et est in negotio salutis ita studiosè agendum, ut si Deum cogere velimus. Agunt etiam ratione: *Mane nobiscum, Domine, quoniam advesperascit, et inclinata est jam dies.* Advesperascit in animâ, quando illa tepescit, et propinqua est mortis. Appropinquatio etiam ad mortem corporis, vespera est. Diligam te, Domine, ut venias ad me, et facias mansionem apud me.

* 29.

Christus cogi gaudet.

Gen. 3. 26.

Oratio illorum.

PUNCTUM V.

Agnoverunt Christum in fractione panis. I. Voluit agnosci in exercitio boni operis, ut commendaret

Luc. 24.

35. Hospitalitas.

hospitalitatem erga pauperes, et peregrinos. 2. Ea vis est panis caelestis, illuminare mentes; multo magis quàm mellis à Jonathâ degustati. Creditur enim Eucharistiam porrexisse.

Ubi aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum... evanuit ex oculis eorum; quando maximè frui aspectu illius voluissent. Visitas hominem diluculo, et subito probas illum. Solent hujusmodi visitationes esse breves: et vult Deus nos bonis operibus intendere. Sic isti confestim advolârunt, ut apostolis nuntiarent.

MEDITATIO VIII.

Apparet discipulis congregatis eodem die.

PUNCTUM I.

SERO apparuit. Distulit ob tarditatem quorundam ad credendum: et ut desiderium magis acueret credentibus, et ut minùs jam expectatus, plùs lætitiæ afferret. Si moram fecerit, expecta eum, quia veniens veniet et non tardabit. Et: Cùm te consumptum putaveris, orieris ut Lucifer.

Venit cùm fores essent clausæ; ut intelligeret corpus ejus esse glorificatum, et dono subtilitatis affectum, ad penetrandum quævis corpora: et quòd similiter possit in animam ingredi, et pro libitu eam inflectere, nullo obstaculo prævalente; et quòd sibi illi placeant, atque ad eos libenter ingrediatur, qui

clausas habent fores cordis, nempe sensus, seque collectos servant. Ingredere ad me, Domine; per rumpe obstantia: fac sim tibi custoditus, clausus vanitatibus.

Stetit in medio eorum; sic dictum suum implens: Ubi fuerint duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum. In medio est, ut sol collustrans, ac magister docens; ut pastor congregans, et providens ovis; ut mediator inter Deum et homines, ipsos inter se pacificans; denique, ut protegens sub alis suis. Contingant eadem mihi; et sit anima mea ut domus clausa, in quâ tres animæ facultates, memoria, intellectus, et voluntas, congregentur in nomine Christi ad orationem. Aderit ille haud dubiè in medio illarum.

PUNCTUM II.

Salutat discipulos: Pax vobis. Ego sum: nolite timere; pacem impertit acquisitam morte suâ, quam aliàs promiserat: Pacem meam do vobis. Ego sum ille ipse, qui aliàs vobiscum versatus sum. Proindè cessat timor omnis: me protegente, tuti eritis adversus furorem, et insidias Judæorum, omniumque inimicorum. Vel: Nolite timere, tanquam ab umbrâ aliquâ: ego ipse sum. Et hunc sensum probant sequentia: nam: Conturbati et conterriti existimabant se spiritum videre.

Domine, impertire mihi quoque hanc pacem, quam mundus non potest dare: pacem cum Deo, pacem

cum fratribus meis, pacem mecum ipso: ut caro obsequatur spiritui, non contra; et cesset rebellio.

Christi benignitas. Luc. 24. 39. 40. (Joan. 20. 20.) Porro Christus turbatos discipulos benignè demulcet, invitans ad palpandum corpus: *Quia spiritus, inquit, carnem et ossa non habet: et ad inspicienda vulnera; ostendens eis manus et pedes, (et latus.)* Hæc vulnera reservata sunt ad sanandam infidelitatem, et pusillanimitatem discipulorum. Et ita evenit. Nam ad ea accedentes cum magnâ reverentiâ, atque tangentes, confestim illuminati sunt, et in fide roborati. Subditur enim: *Gavisi sunt ergo discipuli, viso Domino.*

Olim, qui tangebant Arcam, moriebantur: jam qui meliorem tangunt Arcam, ipsam Christi humanitatem, vivificantur. Scilicet, veteri timoris legi nova successit amoris. O si mihi inter illos accedere licuisset, contingere, osculari! Facio id modò ex intimo corde, sperans indè sanitatem animæ meæ.

PUNCTUM III.

Mira amoris vis. Comedit, ad testandam veritatem corporis. Aliquibus adhuc non credentibus, quævis palpâssent, esu mellis, et piscis, fidem facit. Mira dignatio! pro lucrandis incredulis, facit rem suo statui non convenientem, ut edat. Sic oportet remittere de gradu nostro et jure, pro salute proximorum.

Luc. 24. 42. Mysterium passionis Habet etiam mysterium, quòd illi obtulerunt *ei partem piscis assi et favum mellis.* Ille humanitatem Christi, ignis passionis assam; hoc autem divini-

tatem, omnis fontem dulcedinis, significat. Utrumque hoc, ante mortem suam, Christus in cenâ ultimâ comedit, deditque discipulis suis in cibum; quo animæ sumentium caritate flagrent, et spirituali dulcedine repleantur.

Petiit ipse Christus: *Habetis hic quod manducetur: oblatumque ei est piscis, et mel.* Nempè hic divinus cibus est etiam sacrificium, quod in gratiarum actionem Deo offerimus, oblatumque semel, de altari ejus sumimus in æternitatis alimentum. Nam et Christus oblatus cibi reliquias dedit apostolis edendas.

Domine, et ego piscis sum in mari hujus seculi, multo concupiscentiæ humore diffluens. Assa me igne Spiritûs sancti, et condi gratiâ tuâ quasi melle, ut sim gratus tuo palato.

Tandem, ad reliqua exprimenda, adjecit Christus testificationem sacrarum Scripturarum: ad quas intelligendas, aperuit eis sensum, sicut euntibus in Emmaüs. Et arsit similiter procul dubio cor eorum.

MEDITATIO IX.

Christus dat discipulis Spiritum sanctum in primâ apparitione.

PUNCTUM I.

Joan. 20. 21. DIXIT eis iterum : Pax vobis. Primò dixerat , ut ,
impertita. mentis turbationibus discussis , apti redderentur ad
 capiendum mysterium Dominicæ resurrectionis : pa-
 cata enim debet esse anima ad divina excipienda.
 Secundò pacem precatur , quòd necessaria sit ad
 munus apostolicum , ad quod eos destinabat : pax
 nimirum cum Deo , et secum ; nec non cum homi-
 nibus , qui juvandi sunt operâ nostrâ. Petam ergo
 mihi bis pacem.

Ibid. Subjungit : Sicut misit me pater , et ego mitto vos.
 Magna omninò dignitas , succedere Christo in opere
 suæ missionis : non quidem per omnia , nec cum pari
 potestate ; sed tamen , quoad annuntiandum mundo
 regnum Dei ; sicut dicit Paulus : Pro Christo lega-
 tione fungimur tanquam Deo exhortante per nos , (in
 quibus posuit verbum reconciliationis .) Obsecramus
 igitur pro Christo : reconciliamini Deo. In quo mu-
 nere aliî atque aliî semper succedunt. Deindè com-
 parativa illa , sicut , non similitudinem tantum offi-
 cii significat , sed modum missionis : ut quemadmo-
 dum Pater Filium suum ita misit , ut , per multos la-
 bores et dolores , perficiendum ei fuerit opus suum ;

Apparet discipulis.

ita et apostoli , et quicumque aliî , se missos intel-
 ligant. Ad quod me offeram paratissimum.

PUNCTUM II.

Insufflando dat Spiritum sanctum : *Insufflavit et Joan. 20. dixit eis : Accipite Spiritum sanctum.* Ideò insufflando
 22. dat , ut significet Spiritum sanctum à se quoque
Cui in- sufflavit. procedere. Deinde quòd idem ipse sit , qui Adà
 insufflavit spiraculum vitæ ; præbens animæ vitam ,
 nitorem , motum , sensus , circa spiritualia et divi-
 na ; ita ut , illo recedente , maneat anima instar ca-
 daveris deformis. Quàm mihi hunc Spiritum et do-
 num optem !

Præterèà flatu abigimus à corpore , aut ab aliâ re
 quâpiam , leviora quædam , ut floccum , aut pulvis-
 culum. Ita hoc spiritu , imperfectiones ab animâ ,
 etiam minores , efflantur.

Hæc insufflatio est pignus magni illius venti , quo
 datus est postèa idem spiritus in Pentecoste. Nam
 modò tantum ad remittenda peccata : postèa verò ,
 ad complures effectus datus est. Ideò , in spiritu ve-
Pr. 4. 8. hementi.

PUNCTUM III.

Tribuit potestatem remittendi peccata : *Quorum Joan. 20. remiseritis peccata , remittantur eis ; et quorum reti-*
 23. *Potestas*
remitti
di peccata
ta.
Isa. 43. 25.
sum , ego ipse sum , qui deleo iniquitates tuas propter me.

Quanta
potestas.

Hanc autem non communicavit angelis, sed hominibus; ac in veteri Testamento, illius sacerdotibus. Nec à leprâ mundandi (quæ typus erat peccati) potestatem fecit; sed declarandi tantum, an mundatius quis esset: nunc autem, etiam mundandi hominem ab ipsis peccatis. Et committit hanc potestatem hominibus, etiam peccatoribus.

Sed poterat saltem hæc potestas restringi: et est contra quam latissimè patens, ad omnes omninò peccatores, ad omne genus peccati (etiam contra Spiritum sanctum, quod dicitur aliqui irremissibile); dummodò tamen ritè subjiatur sacerdoti: et ad omnem denique numerum criminum; ut dixit Dominus Petro: *Usque septuagies septies*; id pro infinito usurpans. Quam potestatem ab apostolis in alios transmitti voluit, usque ad consummationem seculi. Domine, liberalis es, et profusus de re quæ tibi magno constitit: sed videlicet non exhauritur, dum communicatur quibuscumque.

Matt. 28.
22.

Quali jam sensu et fervore mihi accedendum est ad tribunal absolutionis, per veram peccatorum confessionem!

MEDITATIO X.

Apparet secundò apostolis die octavâ, præsentè Thomâ.

PUNCTUM I.

Quædam imperfecta in apostolo Thomâ. 1. Quòd à cætu aliorum se subduxerit: undè primâ vice non vidit Christum. Nolim à communitate recedere, vel esse singularis. 2. Incredulitas cum pertinaciâ, quidquid omnes alii testarentur. 3. Præsumptio: ut non aliter vellet credere, nisi digitos et manus inferret in vulnera. Non oportet Deo præscribere quid permittere debeat, aut quibus modis nos juvare. 4. Quòd in eâ dispositione manserit per octo dies, et flecti non potuerit; fortè etiam ipsâ Christi Matre contestante. Cavebo ab his quatuor. Permisit hoc Deus ad roborandam fidem suæ resurrectionis, ex Thomæ increduli testimonio. Et confirmatur hinc Christi dictum: *Nemo venit ad me, nisi Pater meus traxerit eum*; quòd fides sit donum Dei.

Quatuor
B. Thomæ
defectus.

Joan. 6.
44.

PUNCTUM II.

Bonitas pastoris Christi, quærentis ovem perditam. Redit, ingreditur januis clausis, salutatur priùs: *Pax vobis*. Voluit, in præsentia aliorum, sanare Thomam: ut intelligeretur id ei conferri ob

honorum societatem ; et ut omnes viderent Magistri caritatem , indèque consolationem acciperent ; et ut , qui fuerant testes Thomæ infidelitatis et incredulitatis , fierent etiam fidei ; undè ipsimet confirmarentur magis.

Observe etiam comitatem quâ alloquitur Thomam , atque illius cogitationum se conscium probans , invitat ad tangendum : *Infer digitum tuum , etc.* Et quia propter Thomam apparebat , cæteris ommissis , hunc alloquitur.

PUNCTUM III.

Confessio Thomæ. An tetigerit , non est expressum ; quia ad aspectum tantum cicatricum potuit illustrari : sed credibile , quòd voluerit Christus ut tangeret , manumque Thomæ tenuerit et applicuerit.

Visis ergò illis , tactisque , divino lumine perfusus est ; et ardore caritatis incensus , exclamavit : *Domine meus , et Deus meus.* Non ait : *Noster , sed , Meus* , pro singulari amore sibi exhibito. Non prædicatur beatus à Christo ob hanc confessionem , sicut Petrus : quia incredulus fuerat , et extorsit illam inspectio. Illos autem beatos dicit , *qui non viderunt et crediderunt* ; qui non requirunt à sensibus testimonium , neque suo arbitratu exigunt indicia à Deo.

Dixit alibi Christus : *Beati oculi qui vident quæ vos videtis* : sed ut tantum eo significet beatos esse nos , qui , exhibito jam Christo , et ejus gratiâ , et sacramentis fruimur : *quæ multi prophetae et reges deside-*

Caritas
Christi.
Joan. 20.
28.

1. 20.

Fidei me-
ritum.
Luc. 10.
23.

Cur reservaverit Christus , etc. 195
raverunt videre... et non viderunt , quia eis datum non est , ut illorum diebus veniret Salvator. Et denique beati censendi sunt qui vident Christum : sed non , qui ideò credunt , quia vident ; alioqui non credituri. Ac ita quoque Thomas fuisset beatus censendus , si , quamvis non viso Christo , credidisset : etsi indè tamen beatus , quia videre licuit. Visio ergo Christi non adimit beatitudinem , sed adfert : aufert autem , si visio requiratur ad fidem. Nec qui vident in Eucharistiâ Christum , ideò non beati , quandò etiam non videntes credunt : imò dupliciter beati : et quia vident ; et quia credunt , licèt non videant.

MEDITATIO XI.

Cur reservaverit Christus cicatrices in corpore glorificato ?

PUNCTUM I.

I. CAUSA ad fidem resurrectionis confirmandam ,
in eodem prorsus corpore , quantumvis conciso et
malè affecto : ut suam fore Job sperans dicebat : *Et
in carne meâ videbo Deum meum.*

II. In signum triumphi : quòd per ea vulnera vi-
cisset ; et quòd de passionibus gloriaretur : undè nos
excitaret ad patiendum , et gloriandum cum Paulo
dicente : *Ego stigmata Domini mei Jesu in corpore meo
porto.* Domine , ego servus tuus : nota me caractere

1.
Ob fidem.
Job. 19.
26.

II.
In signum
triumphi.

Galat. 6.
17.

tuo; undè agnoscar tuus, nec subducere me valeam à tuo servitio.

PUNCTUM II.

III. **III. Causa:** Ut ei essent memoriale, quantum nos amàrit, quantique redemerit; undè ad benè nobis faciendum excitaretur. Nam *in manibus suis descripsit nos*. Significat etiam apertas sibi esse manus, ad benedicendum nobis largiter; idque ab hianti corde, ex summo in nos amore. Ponam ego vicissim te, *ut signaculum super cor meum, ut signaculum super brachium meum*: ut omnia opera mea ex amore tuo fiant, et ad te dirigantur.

IV. **IV. Ut essent in signum** tanquam *Arcus cælestis*, et recordaretur Deus *fæderis sui nobiscum, quod pepigit in Christo. Protector noster, aspice, Deus, et respice in faciem Christi tui*. Ergo, anima mea, *vide arcum, et benedic eum qui fecit illum. Valdè speciosus est in splendore suo; gyravit cælum in circuitu gloriæ suæ; manus Excelsi aperuerunt illum*.

V. **V. Ut eorum aspectu nos vicissim commoveremur ad amandum et serviendum ipsi**: intendentes, quantum ille nos amaverit, quantaque pro nobis egerit; id quod latus manusque perfossæ loquuntur. Invitatur etiam, ut columba ad *foramina petræ, ad cavernam maceris*: si milvi infernales adoriantur nos, si mundus, et caro infestet; ut hùc confugiamus: si turbent curæ, hic requiem requiramus, et pacem.

Apparet in Galilæâ septem, etc. 197

Aperit cor suum mihi, ut aperiam ipsi meum. Ostendit apertas manus, ut vicissim ego pugnem pro gloriâ ipsius: demique, pedes, ut dirigam ego passus meos ad obsequium ipsius, usque in finem, perseveranter; atque ita hauriam *aquas in gaudio de fontibus Salvatoris*; aquas refectionis.

PUNCTUM III.

VI. **VI. Causa.** Ad confusionem damnatorum in die iudici; dum sic ostendet quantum pro eis fecerit, quantumque contempserint ipsi. Contrà verò, ad solatium salvandorum, quibus illa profuerunt: et ad solatium sempiternum, dum aspicient in omnem æternitatem talia amoris erga se documenta.

Fac, Domine, ut in his ego commorer, et requiescam. Discam sic amare te, operibus meis placere tibi, et tuis vestigiis usque ad finem insistere. Amen.

MEDITATIO XII.

Apparet in Galilæâ septem discipulis piscantibus.

PUNCTUM I.

PETRO invitante, reliqui se offerunt: documentum concordie animorum. Piscatum eunt, causâ paupertatis, et vitandi otii. Imitabor has virtutes.

Totâ nocte nihil capiunt; uti aliàs contigit, donec veniret Christus. Frustrâ, sine Christo: *Neque qui plantat est aliquid, neque qui rigat, sed, qui incrementum dat, Deus.* Itaque operarius in humilitate sit fundatus, quia *sine me nihil potest facere.*

Nocte non capiunt; quia usque ad lumen Evangelii non successit conversio animarum. In nocte etiam peccati non proficitur ad vitam æternam.

Discipulos credibile est memorâsse tunc, quo modo aliàs Christus in simili casu adfuisset, et proventum dedisset; et expectâsse ejus præsentiam. Faciam idem, cum fructus non respondet labori: nam

Ps. 9. 37. desiderium pauperum exaudit Dominus.

PUNCTUM II.

Stetit Jesus in littore, et petiit ab eis pulmentarium. Non tardat Deus visitare suos. In littore stat, tanquam extra mortalitatem jam positus. Petiit: *Num quid pulmentarium habetis?* cum sciret eos non habere. Sic solet, quando succurrere vult; ut agnoscat homo egestatem suam. Sic petiit etiam à Samaritanâ aquam.

Mittite, inquit, *in dexteram navigii rete:* in typum piscationis animarum pro vitâ æternâ, quæ significatur per dexteram. Obediunt: et ecce non valebant rete trahere præ multitudine. Hic fructus obedientiæ.

Prov. 21. 28. Vir obediens loquetur victorias; vindicatis animabus à perditione. In alterâ piscatione, agnovit Petrus

Christum; et dixit: *In verbo tuo laxabo rete:* in hac non agnoscit; et tamen paret, cum simili proventu:

Apparet in Galilæâ septem, etc. 199

quia vult Deus etiam hominibus præstari obedientiam; et similiter remunerat: *Subiecti estote,* inquit Petrus, *omni humanæ creaturæ, propter Deum.*

1 Pet. 2. 13.

PUNCTUM III.

Joannes agnoscit Christum; et ait Petrus: *Dominus est. Petrus... tunicâ succinxit se... et misit se in mare,* ut adnaret ad Christum. In Joanne lumen vitæ contemplativæ exprimitur, perspicacis ad agnoscendum Deum, et indicantis eum aliis; in Petro, fervor vitæ activæ, properantis ad terram viventium, et tardum nimis ducentis motum navigantium in seculi mari; ideòque quibusvis laborum fluctibus se objicientis, pro assequendâ æternitate.

Traxit (Petrus) rete in terram, plenum magnis piscibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent, non est scissum rete. Piscatio ista differt ab alterâ, *Luc. 5,* quod priore significaretur vocatio ad Ecclesiam; posteriore autem, perventio ad gloriam. Ideò illa facta est ad omnem partem: hæc autem ad dexteram tantum; ad quam consistent electi. In illâ implebantur duæ naves vario piscium genere: in hac exponuntur pisces in terram: et magni tantum sunt; quia omnes in Cælo magni erunt, et extra fluctus: In illâ rumpebatur rete, quia patitur scissuram nunc Ecclesia; tum verò, nullam.

Prandium intereà Christus discipulis paraverat, ministerio angelorum: *Viderunt prunas positas, et piscem superpositum, et panem.* Quin invitat amanter:

1. 9.

Joan. 21. *Venite, prandete: quoniam distribuit ipse. Venit et accipit panem et dat eis; et piscem similiter. Mira cura suorum! laborantibus in hac vita, parat convivium*
 Luc. 14. *in alterâ. Beatus qui manducabit panem in regno Dei!*

MEDITATIO XIII.

Committit Petro oves, in eadem apparitione.

PUNCTUM I.

Examinat Petrum. Joan. 21. 15.
 ANTEQUAM oves tradat, et vicarium suum constituat, examinat illum de caritate: *Diligis me?* quia prælatis debent præcellere caritate. Aptè compellat: *Simon Joannis*; nam *Simon* significat *obedientem*; *Joannes, Dei gratiam*; sive ut aliter, *Jona*, columbam. Qui servit Christo, idem esse debet fide, gratiâ, et obedientiâ, præditus.

Trinum examen quid notet? Joan. 21. 15.
 Ter examinat, pro triplici negatione, quæ ex præsumptione manavit. Undè cautior et humilior red-
 ditus, non respondet se plus amare cæteris; sed ad ipsum Dominum se refert: *Domine, tu scis quia amo-
 te*: veritus ne fortè aliter se haberet. Placet Deo humilitas, condians caritatem; et ut homo cum D. Paulo dicat: *Nihil mihi conscius sum; sed non in hoc justificatus sum. Qui autem judicat me, Dominus est.*

1 Cor. 4. 4.
 Ter etiam examinat: quia talis debet in caritate esse fuudatus, secundùm triplicem gradum, purga-

tivæ, illuminativæ, et unitive vitæ; exultus imperfectionibus, exercitatus in virtutibus, et Deo unitus; et denique præstare caritate erga Deum, et proximum, et erga seipsum.

Christus, cum bis dixisset: *Pasce agnos meos*, ad tertium Petri responsum subjunxit: *Pasce oves meas*: quòd non tantùm communes fideles, sed reliquos etiam pastores, tanquàm malres, ipsius curæ committeret.

Non dixit: *Tuas*; sed: *Meas*; ut intelligeret, se non constitui Dominum, sed vicarium; et ut eas, tanquam Christi ipsius oves, curaret. Mira elucet Christi erga nos caritas; quandò indè probatam esse vult caritatem pastoris erga ipsum, si benè pascat ipsius oves: et tunc se verè amari existimat, si ovibus prospiciatur suis, hoc est, nobis.

Ter aut, *pasce*: quia vult eas juvari oratione, doctrinâ, exemplo; seu doctrinâ, sacramentis, et exemplis pasci; seu omnibus beneficiis, tum spiritualibus, tum corporalibus. Severè minatur per Exechielem illis, qui *semelipsos*, non *oves* pascunt.

PUNCTUM II.

Prædicat Dominus Petro mortem, et illius genus, tanquam certum signum amoris, quem professus fuerat: *Bonus enim pastor animam suam dat pro ovibus suis*; et: *Majorem hâc dilectionem nemo habet.*

Significat Dominus duo genera passionum. Aliæ spontè suscipiuntur, ut mortificatio carnis; maxime

Joan. 21. 15. 16. 17.
 Petrus, pastor universæ Ecclesiæ.

Ezech. 34. 8.

Verum amoris signum. Joan. 10. 14.
 Joan. 15. 13.

Joan. 21.
18. ab incipientibus, de quibus illud: *Cum esses junior, cingebas te, et ambulabas ubi volebas.* Aliæ inferuntur ab aliis; ad quas extendit vir perfectus manus suas, libenter acceptans. Sed *alius eum cingit et ducit, quò non vult secundum carnem, licet velit secundum spiritum.* De primis sumi potest illud: *Tribulationem et dolorem inveni;* de secundis: *Tribulatio et angustia invenerunt me.*

Id quod Dominus parabolicè dixerat, cingendum Petrum ab alio, declarat Evangelista mysticè effatum esse, ad significandum, *quà morte Petrus clarificaturus esset Deum.* Mors sanctorum glorificatio est Dei: *Moriatur anima mea morte justorum.*

PUNCTUM III.

Joan. 21.
19. *Cum hoc dixisset, dicit ei: Sequere me:* Videtur Christus progredi cœpisse; eoque actu exprimere voluisse peculiarem sequelam Petri ad mortem crucis; ut et in officio pascendi. Joannes autem, exemplo Petri, cœpit etiam sequi; licet ei non fuisset intimatum. Videlicet nolebat separari à Christo; et inidebat Petro sanctè. Est vocationis genus ab exemplo conjunctorum; sed non absque divinà motione.

† 27. Petrus pro Joanne sollicitus, quærit: *Hic autem quid? an non similiter sequitur?* Redarguitur à Domino: *Sic eum volo manere, donec veniam, quid ad te? Tu me sequere.* Ne simus curiosi, sed modesti: ut et conjunctorum curam Deo relinquamus, et nostris rebus simus intenti, alienis relictis.

MEDITATIO XIV.

Apparet in monte Galilææ omnibus discipulis, etc.

PUNCTUM I.

APOSTOLI, ut Dominus jusserat, læti in Galilæam migrant, fruituri ibi præsentia Magistri, juxta ipsius promissum. Renuntiant etiam aliis per Galilæam dispersis discipulis, de resurrectione, et futura apparitione in monte; ad quam adeò conveniunt plusquam quingenti fratres.

In monte apparet Deus; quia mens tunc illuminatur, quando ad perfectionem assurgit. Et juvat ad hoc consociatio honorum, et mutua caritas, et cohortatio.

Mons putatur fuisse Thabor, ubi aliàs se gloriosum exhibuit tribus apostolis: et credibile, tunc etiam aliquid suæ gloriæ ostendisse; certè eos ineffabili consolatione perfudisse, ut figere ibi cum Christo tabernacula sibi bonum ducerent.

Et videntes eum adoraverunt. Quidam autem dubitaverunt. Non ex apostolis: sed illi ipsi mox sunt confirmati à Domino.

PUNCTUM II.

Profitetur datam sibi potestatem omnem in Cælo et in terrâ. Habuit omnem, quia Deus. Ut homini

etiam debebatur, propter unionem personæ Verbi. Sed amplius, obtinuit illam jure suorum meritorum.

In Cælo: ut illud aperiret hominibus; et ut dominaretur angelis. *In terrâ*: ad remittenda peccata, et quævis dona impertienda; et ad moderandum omnia in Ecclesiâ.

Missio apostolorum. Marc. 16. 15. Matt. 5. 45. Secundum hanc potestatem, mittit apostolos in mundum universum, ut doceant omnes gentes, et evangelium prædicent omni creaturæ: non Judæis tantum, nec tantum magnis et potentibus; sed omni creaturæ. Nam sicut solem istum oriri facit Pater cælestis super bonos et malos: ita Christus solem Evangelii non minus patere vult in omnes plagas, atque illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum

PUNCTUM III.

Matt. 28. 19. Comp. rati. o. Bapt. Circum. signis. Præcipit baptizare in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Baptismus succedit Circumcisioni; et est janua ad Evangelium, sicut illa ad legem. Circumcisio inurebat corpori notam, cum acri dolore: Baptismus signaculum spirituale imprimit; et tangendo corpus, abluo animam. Per Circumcisionem fiebat homo obnoxius toti legi servandæ; quæ erat onus importabile, ut ait S. Petrus: per Baptismum subditur Evangelii suavi jugo. Quare subdit Christus: Docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis. Conferitur Baptismus in nomine trium personarum divinarum, quia efficitur is qui baptizatur Patris

Patris æterni, adoptione, filius, Christi frater et coheres, et à Spiritu sancto desponsatur, exornaturque donis cælestibus: Sponsabo te mihi in sempiternum, et sponsabo te mihi in justitiâ, et judicio et in misericordiâ: et sponsabo te mihi in fide.

Personæ SS. Trinitatis quid operentur in Baptismo. Osee 2. 19 et 20.

PUNCTUM IV.

Promissionem addit: Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit: Quin et minas: Qui verò non crediderit, condemnabitur. Temporalia non promittit bona aut intentat mala; sed utraque æterna. O qui perciperet latentia illis duobus verbis! Salvus erit et condemnabitur!

PUNCTUM V.

Promittit signa: Qui crediderint... in nomine meo, demonia ejicient, etc. Nimirum: quatenus ad fidei confirmationem opus erit; juxta Dei consilium. Fiant etiam omnia illa spiritualiter. De quâ re legendus ipse Lud. de Ponte, hic.

MEDITATIO XV.

De mansione Christi nobiscum usque ad consummationem sæculi, etc.

PUNCTUM I.

CAUSÆ hujus promissionis. I. Ut solaretur discipulos, à quibus parabat discessum in Cælum; et

Consolatio discipulorum

etiam debebatur, propter unionem personæ Verbi. Sed amplius, obtinuit illam jure suorum meritorum.

In Cælo : ut illud aperiret hominibus ; et ut dominaretur angelis. *In terrâ* : ad remittenda peccata, et quævis dona impertienda ; et ad moderandum omnia in Ecclesiâ.

Missio apostolorum. Marc. 16. 15. Matt. 5. 45. Secundum hanc potestatem, mittit apostolos in mundum universum, ut doceant omnes gentes, et evangelium prædicent omni creaturæ : non Judæis tantum, nec tantum magnis et potentibus ; sed omni creaturæ. Nam sicut solem istum oriri facit Pater cælestis super bonos et malos : ita Christus solem Evangelii non minus patere vult in omnes plagas, atque illuminare omnem hominem venientem in hunc mundum

PUNCTUM III.

Matt. 28. 19. Comp. rati. o. Bapt. Circumcisionis. Præcipit baptizare in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti. Baptismus succedit Circumcisioni ; et est janua ad Evangelium, sicut illa ad legem. Circumcisio inurebat corpori notam, cum acri dolore : Baptismus signaculum spirituale imprimit ; et tangendo corpus, abluit animam. Per Circumcisionem fiebat homo obnoxius toti legi servandæ ; quæ erat onus importabile, ut ait S. Petrus : per Baptismum subditur Evangelii suavi jugo. Quare subdit Christus : Docentes eos servare omnia quæcumque mandavi vobis. Conferitur Baptismus in nomine trium personarum divinarum, quia efficitur is qui baptizatur Patris

Patris æterni, adoptione, filius, Christi frater et coheres, et à Spiritu sancto desponsatur, exornaturque donis cælestibus : Sponsabo te mihi in sempiternum, et sponsabo te mihi in justitiâ, et judicio et in misericordiâ : et sponsabo te mihi in fide.

Personæ SS. Trinitatis quid operentur in Baptismo. Osee 2. 19 et 20.

PUNCTUM IV.

Promissionem addit : Qui crediderit, et baptizatus fuerit, salvus erit : Quin et minas : Qui verò non crediderit, condemnabitur. Temporalia non promittit bona aut intentat mala ; sed utraque æterna. O qui perciperet latentia illis duobus verbis ! Salvus erit et condemnabitur !

PUNCTUM V.

Promittit signa : Qui crediderint... in nomine meo, demonia ejicient, etc. Nimirum : quatenus ad fidei confirmationem opus erit ; juxta Dei consilium. Fiant etiam omnia illa spiritualiter. De quâ re legendus ipse Lud. de Ponte, hic.

MEDITATIO XV.

De mansione Christi nobiscum usque ad consummationem sæculi, etc.

PUNCTUM I.

CAUSÆ hujus promissionis. I. Ut solaretur discipulos, à quibus parabat discessum in Cælum ; et

Consolatio discipulorum

quibus, per intervalla tantum, se ostendebat tunc.

Anima-
tio. 2. Ut animaret ad expeditionem, ad quam eos mittebat; certos faciens de sua presentia et auxilio.

Exulta-
tio. 3. Ut attentos et diligentes redderet in opere; ut qui testem habituri essent ipsum Christum. Eadem applicabo mihi.

PUNCTUM II.

Exod. 23.
20; et 32.
34. Verba promissionis: *Ego*. Non, sicuti Moysi, promittit angelum, qui praecedat et custodiat in via; sed ipsemet adesse vult: *Et ecce ego*, Deus vester, salvator, debellator inferni, peccati et mortis, *vo-*

Matt. 28.
20. *biscum sum*. 1. Ut in rebus omnibus, dans esse, vivere, operari; 2. per gratiam, conferens vitam supernaturalem; 3. per specialem providentiam; quo fiet ut Ecclesia nunquam deficiat; 4. In Eucharistiae sacramento: *Vobiscum*; atque adeo in Ecclesia quam representatis, et in omnibus qui vos sequentur.

PUNCTUM III.

FN.
Praesentia
Dei sem-
perna. *Usque ad consummationem seculi*. Non ad certos annos; sed ad omnes: nec interpolatè; sed continuatè, et semper. O sit mecum, neque absit unquam!

MEDITATIO XVI.

De variis apparitionibus per eos dies.

PUNCTUM I.

PRÆBUIT se ipsum vivum post passionem suam in multis argumentis, per dies quadraginta apprensus eis. Act. 1. 3.
Christus
semper
praesens,
sed non
semper
visibilis. Erat semper invisibiliter cum eis, sed visibiliter etiam se ostendebat, variè confirmans veritatem resurrectionis suae. Ita agit cum servis suis per spatium hujus vitae: ut cum semper sit cum illis, subindè certis argumentis probet se praesentem, illuminando et consolando animas; idque singulariter in sumptione SS. Eucharistiae. O! ita illam sumam, ut sentiam ibi esse Deum, et non ut si communem panem sumerem; quod mihi contingit culpam meam, et defectu dispositionis. Petam etiam, ut vera praesentiae divinae signa ita discernam, ut à Satanà transfigurante se in angelum lucis non delud

PUNCTUM II.

Quales Christi sermones, cum apparebat. De regno
Dei quomodo
Christus
locutus
et semper
de rebus
caelis. *Loquens de regno Dei*, revocabat eis in memoriam quae prius docuerat, nova revelabat, Scripturas aperiebat; illuminabat, confortabat, accendebat, mirificè illuminatos relinquebat. Nihil curiosi, aut otiosi, aut ad rem non pertinens, recensebat; sed tantum de

Rom. 14. *regno Dei: quod est justitia, et pax, et gaudium in Spiritu sancto.* Indè manârunt illa, quæ ex traditione apostolorum in Ecclesiâ habentur. Similia loquitur Pi. 84. 9. *et agit in animâ justi. Igitur audiam quid loquatur in me Dominus, quoniam loquetur pacem in plebem suam: quando nimirum ducet illam in solitudinem, et ibi loquetur ad cor ejus.*

PUNCTUM III.

Proprietates quædam illarum apparitionum. Prima, quòd non continuatæ erant, sed interruptæ; et plûs minûs frequentes, pro dispositione, et desiderio fervore: quod et servat Deus, communicando se animæ interiùs. Ergò exardescam Christi desiderio, et adjurabo angelos beatasque animas:

Cant. 5. 8. *Si invenerint dilectum meum, ut nuntient ei, quia amore langueo.* 2. Apparebat inopinatò, et similiter subducebat se; moraque erat brevis: sicque alebat desiderium sui. Idem evenit in visitationibus spiritualibus.

Serm. 22. in Cant. Joann. 16. 16. *Unde ait Bernardus, gaudium in hac vitâ ex sponsa presentia esse posse, non saturitatem: Modicum, et videbitis me, et iterum modicum, et non videbitis me.*

3. Locus et tempus apparitionum erat varium. Sic et visitationes internæ, aliquando in oratione, aliàs in lectione, aliàs in negotio: Spiritus enim, ubi vult, spirat. 4. Modus etiam fuit diversus. Nam aliquandò præcessit visio angelorum; aliquandò in alienâ figurâ visus, et non eadem claritate semper; sed juxta dispositionem, aut beneplacitum Providentiæ diviniæ.

Apparet Apostolis die Ascens. 209

Idem contingit animæ. Nos interim fidenter orabimus cum Moyse: *Ostende mihi gloriam tuam, hoc est, te ipsum; fortè audituri: Ego ostendam tibi omne bonum;* et cum Davide: *Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea; faciem tuam, Domine, requiram;* et cum Philippo: *Domine, ostende nobis Patrem, et sufficit nobis;* et cum sponsâ: *Indica mihi, ubi pascas, ubi cubes.*

MEDITATIO XVII.

Apparet Apostolis die Ascensionis.

PUNCTUM I.

RECUMBENTIBUS apostolis apparuit: simulque convalescens, de habitu suo significavit; usus fortè sententiis, iis similibus, quibus super ultimam cœnam: *Vado parare vobis locum. Et... iterum veniam, et accipiam vos ad me ipsum, ut ubi sum ego et vos sitis.* Item: *Si diligeretis me, gauderetis utique, quia vado ad Patrem. Et: Expedit vobis, ut ego vadam: si enim non abiero, Paraclitûs non veniet ad vos; si autem abiero, mittam eum ad vos.*

PUNCTUM II.

Sedete, inquit, in civitate, quoadusque indumini virtute ex alto. Jubet sedere: in quiete expectare, tam mentis, quàm corporis; non huc illucque

discurrendo, aut anxie desiderando, sed rem Deo committendo. Unde et praenavit tempus: etsi generalim non post multos dies futurum praedixit.

Act. 1. 5.

In civitate, Jerusalem. Quietior locus fuisset extra frequentiam. At Spiritus sanctus, ob dignitatem, eo in loco dari debuit, ubi mox illius virtus innotesceret. Item, in loco frequenti; quia dabatur ad promulgandam Evangelicam legem: de qua

Isa. 2. 3.

Isaïas: *De Sion exhibit lex, et verbum Domini de Jerusalem.* Nec obstat quod solitudo cordis est praecipua, quia haec potest etiam in frequentia conservari: unde illa civitas vocatur Jerusalem; id est,

1. Tim. 2.

8.

visio pacis. Sim talis, ut in omni loco levare valeam purum cor, et puras manus ad Deum. Quoadusque induamini virtute ex alto; nimirum tanquam aliqua armatura forti ad expeditionem Evangelicam: qualis è Caelo tantum dari potest. Discam hinc: 1. Humilitatem, qua agnoscam imbecillitatem meam ex me; 2. temerarium esse, absque tali praesidio aggredi opus Evangelii; 3. ubi induti fuerimus, non morandum: Quoadusque, inquit, induamini. Et sic apostoli fecerunt.

PUNCTUM III.

Luc. 24.

50.

(Luc. 19.

29.)

Diversitas

exitus ex

caenaculo.

Eduxit eos foras in Bethaniam, (ad montem qui vocatur Oliveti.) Non liquet, an ipse simul cum eis visibilis exierit; an tantum jusserit ire, et disparuerit usque ad locum ipsum. Haud dubie properarunt, mixto tristitiae gaudio; et eundo recoluerunt, qua-

modo, ante passionem, ex eodem caenaculo prodissent, cum Magistro suo, ad eundem montem.

Elegit Christus pro ascensione sua eundem montem, quem elegerat pro principio passionum. Ibi enim usque ad agoniam sanguinis tristatus est, proditus et captus, atque a discipulis suis derelictus. Nempè significat, sibi per passionem ascensum ad Caelum parasse. Et quia ibi erat Bethania (quae domus obedientiae interpretatur), utique intelligi vult, per obedientiam et per excelsam caritatem, monte ipso significatam, et per misericordiam olivae adumbratam, conscendi in Caelum.

Monte Oliveti.

MEDITATIO XVIII.

Ascendit in Caelum.

PUNCTUM I.

EXHIBUIT se Christus in monte Olivarum, splendidiorem quam antea, et pro complexu dari solito in discessu, permisit sacra vulnera osculo attingi. Quod praeter aliis fecit Mater, ardentem optans cum Filio ascendere, sed ejus se voluntati committens.

Ambrosia Christi discessus.

Et elevatis manibus suis benedixit eis; quo ritu significavit, non terrena, sed caelestia ipsis bona precari et largiri. Atque ad abundantiam largitionis indicandam, ambas elevat manus: *Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui benedixit nos in omni benedictione spiritali, in caelestibus, in Christo.*

Luc. 24.

50.

Benedic-

tio qualis.

Eph. 1. 3.

Fortè benedictio fuit, qualis olim à Deo præcepta fuit, cum benediceretur populo Israel à sacerdote :

Nam 6. Benedicat tibi Dominus, et custodiat te. Ostendat Dominus faciem suam tibi, et misereatur tui. Convertat Dominus vultum suum ad te, et det tibi pacem; Vel, sicut in ultimâ cenâ precatus est: Pater sancte, serva

eos in nomine tuo... ut sint unum sicut et nos. Et procul

Ps. 148.5. dubio, dixit, et factum est. O! sim particeps tuæ benedictionis, quâ non solum præsentibus, sed etiam absentibus in te credituros, complecti haud dubiè voluisti.

PUNCTUM II.

Luc. 24. El ferebatur in Cælum: non curru, aut equis, ut Elias, sed propriâ virtute sustollente. Hærebant, oculis et animis in illum intenti, qui adorant; obstupescabant rei miraculo, exultabant gaudio ob gloriam Magistri. Rapiebantur simul desiderio: ut ipsis etiam conveniret illud: Captivam duxit captivitatem.

Eph. 4.8. Quod reipsâ impletum est in comitatu sanctorum, quos è limbo duxerat, cum ipso ascendente. Sed et multitudo angelorum hunc ascensum celebravit, non minùs quàm descensum in terras.

Deut. 32. Ergo abit, sicut aquila provocans ad volandum pullos suos: ut ibi nostra fixa sint corda, ubi vera sunt gaudia.

In or. Dom. 4. Domine! da mihi alas sicut aquilæ.
p. Pareti.

PUNCTUM III.

Et nubes suscepit eum ab oculis eorum. Fuit haud dubiè lucida et pulchra, qualis decebat in eâ ascendente: et impletum est corporaliter illud: Qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulat super pennas ventorum. Potuissent clamare, ut Elisæus ad Eliam ascendente: Pater mi, Pater mi! currus Israel et auriga ejus. O excipiar ego in istam nubem, et rapiar tecum! Nubes hæc postmodum occultavit Christum, et abstulit ab oculis discipulorum. Id facit etiam nubes peccatorum, ut apud Jeremiam: Opposuisti nubem tibi, ne transeat oratio ad Cælum. Aliquando sine peculiari nostra culpa, se subducit ipse Deus aspectui nostro. Sed et corpus, quod corrumpitur, et curæ mortales, idem efficiunt. Discute, Domine, quidquid obstat, quominùs videam te.

PUNCTUM IV.

Hæsisset discipuli diutiùs intenti in cælum, postquam etiam ab oculis subductus erat, nisi interpellasset angeli duo, in vestibus albis, tacite redarguentes: Quid statis aspicientes in cælum? Vult Deus nos à contemplatione redire ad officium. Deinde ingerunt cogitationem secundi adventûs: Sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in Cælum. Gloriosus hic ascensus fidem facit futuri adventûs; cuius expectatione oportet nos circumspectè vivere. Nec definiunt tempus; ut simus semper solliciti. Quòd ita autem

veniet, ad gloriam spectat, non ad personæ speciem. Tunc enim, ut severus Judex, cum modò abeat, ut Pater amantissimus, à filiis. Ergo in die bonorum memor esto malorum.

Eccli. 11.
27.

Luc. 24.
52.

Et adorantes regressi sunt in Jerusalem cum gaudio magno. Ad verba angelorum, prostrati in terram præ reverentiâ, adoraverunt quem assumptum in Cælum, judicemque venturum audierant.

Gaudii
causæ.

Gaudii illius causa fuit triplex. 1. Fides in ipsis confirmata ex tam glorioso exitu Magistri sui. 2. Spes roborata recipiendi Spiritum sanctum, et aliquando perveniendi quò præcesserat Magister. 3. Amor Christi; de cujus gloriâ æquè exultabant, ac de propriâ.

Matt. 24.
28.

Ps. 102.
8.

Is. 40.
31.

Proficiam in iisdem; ut volare possim ad Christum, tanquam aquila: *Ubi cumque enim fuerit corpus, illic congregabuntur et aquilæ*: ii nimirum, quorum *juventus renovatur ut aquilæ*. Adde et illud: *Qui sperant in Domino, mutabunt fortitudinem; assument pennas, sicut aquilæ*.

MEDITATIO XIX.

Triumphalis ingressus Christi in Cælum et sessio.

PUNCTUM I.

ASCENDENS Christus in altum, captivam duxit captivitatem; justos, quos ex limbo liberaverat, et captivos nihilominus ducebat in funiculis Adam, in vinculis caritatis. Hi ad ingressum Cæli empyrei, obstupefacti loci pulchritudine, cumque limbi squallore eum conferentes, haud dubiè exclamârunt: *Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit et deficit anima nostra in atria Domini*.

Non defuit in hæc pompâ cantus jubilationum; nam scriptum est: *Ascendit Deus in júbilo, et Dominus in voce tubæ*. Quare se mutuò cohortantes, dicebant: *Psallite Deo nostro, psallite; psallite regi nostro, psallite*. Quoniam *rex omnis terræ Deus, psallite sapienter*. *Psallite Deo, qui ascendit super Cælum Cæli ad orientem*. Applaudebat simul multitudo angelorum: nam *currus Dei decem millibus multiplex, millia lætantium*. Instar currûs triumphalis erant millia angelorum: non ad subvectionem; sed ad majestatem. Et hi, cæteros alloquentes, qui in Cælo manserant, dicebant: *Atollite portas, principes, vestras, et introibit Rex gloriæ*. Quærentibus autem:

Et. 13. 8. *Quis est iste Rex gloriæ? respondent: Dominus fortis et potens, Dominus potens in praelio. Conspicatur*

Isa. 63. 1. *Christum, interrogant: Quis est iste, qui venit de Edom, tinctis vestibus de Bosra; ille formosus in stolâ suâ, gradiens in multitudine fortitudinis suæ? Nam virtute suâ Christus ascendit in Cœlum: tinctus autem humanitatis indumento ex passione suâ. Qui respon-*

det: *Ego sum qui loquor justitiam, et propugnator sum ad salvandum. Tunc simul omnes acclamârunt:*

Apoc. 5. 12. *Dignus est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem, et divinitatem, et sapientiam, et fortitudinem, et honorem, et gloriam, et benedictionem, et laudem, in secula seculorum.*

Gaudium *Christi.* Præ cæteris exultabat ipsemet Christus; gaudens quòd ovem perditam humeris suis reportaret, ob quam descenderat in terram: dicebatque angelis: *Luc. 15. 6. Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam quæ perierat.*

PUNCTUM II.

Ingressus *Christus* in Cœlum. Christus ad thronum Patris perveniens, offert ei

quasi confecti operis rationem reddens, sic eum al-

Joan. 17. 6. *loquitur: Pater!... manifestavi nomen tuum hominibus;*

1. 4. et 5. *et: Ego te clarificavi super terram, opus consummavi quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarifica me, tu Pater, apud te ipsum claritate, quam habui priùs quam mundus esset apud te.*

Pater oblatum donum gratanter accepit; aitque Filio:

Filio: *Sede à dextris meis; supra omnem creaturam Ps. 109. 1. constituens eum: ut in nomine ejus omne genu flectatur. Phil. 2. 10.*

Fiduciam concipiam, quando os meum et caro mea sedet à dextris Dei, illuc perveniendi; dummodò ut illud impleam: *Quæ sursùm sunt quærite, ubi Christus est in dextrâ Dei sedens; quæ sursùm sunt sapite, non quæ super terram. Coloss. 3. 1.*

PUNCTUM III.

Ubi consedit Christus ad dexteram Patris, mox sanctis quos adduxerat, proprios thronos assignavit inter angelorum choros, pro merito cujusque; et impletæ sunt ruinae Luciferi, et sociorum, gratulantibus angelis. *Sedes sanctorum angelorum in Cœlis.*

Ex eo item tempore munus sui pontificatûs obire Christus cœpit, interpellans assidue pro nobis, et sacratissimas cicatrices Patri repræsentando. Non enim in manufacta sancta introivit, sed in ipsum Cœlum; ut appareat nunc vultui Dei pro nobis. *Heb. 9. 12.*

Habentes ergo Pontificem magnum qui penetravit Cœlos, Jesum Filium Dei, teneamus spei nostræ confessionem. Filioli, inquit Joannes, hæc scribo vobis, ut non peccetis. Sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem... Et ipse est propitiatio pro peccatis nostris. *1. Joan. 2. 1. 2.*

MEDITATIO XX.

Expectatio adventus Spiritus sancti.

PUNCTUM I.

RECEPERUNT se discipuli in cenaculum, et ibi orabant, ut mererentur accipere Spiritum sanctum. Nam etsi Christus promiserat eum, intelligebant tamen per media debita impetrandum.

Act. 1. 14. Erant perseverantes unanimiter in oratione. Oratio
Unanimi- concordium est efficax: *Si duo consenserint... fiet illis à*
tas in ora- *Patre meo.* Est etiam unanimes oratio, quando ex-
tione. *Matt. 18.* terior et interior homo conspirant, pariter collecti.
19.

Deinde erant perseverantes, uti Christus monuit: *Oportet semper orare, et non deficere:* et Deus, saltem ob importunitatem, exaudit; ut iudex malus, *Deum non timens, nec hominem reveritus,* viduam illam. Et cum nescirent tempus adventuri Spiritus sancti, sine intermissione instabant orationi, ut invenirentur parati.

Act. 1. 14. Cum mulieribus, et Mariâ Matre Jesu, et fratribus
ejus. Magni interest quòd Maria simul erat.

Igitur oratio mea sit collecta extra turbam in cenaculo; unanimes per caritatem cum omnibus; perseverans usque ad importunitatem; Matre Dei suffragante. Cenaculum illud fuit typus Ecclesie; in qua orationes sunt efficaces propter Communionem sanctorum.

Expectatio adv. Spiritus sancti. 219

PUNCTUM II.

Igitur apostoli se collegerunt in cenaculo. 1. Quia Christus jusserat eos sedere in civitate, et quietè delitescere. Ibi commemorabant quæ Christus in eo loco fecerat et dixerat. Et sicut ille, ante prædicationem, per quadraginta dies in desertum se recepit; ita ipsi illuc, ut reciperent Spiritum sanctum. 2. Quia conscii propriæ imbecillitatis, ut in passione Christi apparuerat, et destituti præsentia Christi, non sibi fidebant; et tantò cupidius Spiritum sanctum postulabant. Postulabo etiam ego: *Cor mundum crea in me Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis.* Redde mihi lætitiâ salutaris tui, et spiritu principali confirma me. Emittes Spiritum tuum... et renovabis faciem terræ, animæ meæ.

Ipsemet Spiritus sanctus faciebat eos postulare gemibus inenarrabilibus, tantòque ardentioribus, quò propinquabat magis illius adventus. Desideria sancta prænuntii sunt futuræ gratiæ. Ignis enim ante ipsum præcedet.

PUNCTUM III.

Dilatus est adventus usque ad dies decem. Is numerus significat multitudinem: ut vel quàm diutissimè expectandum esse dicamus, quia plus satis compensabit omnem moram, vel modica ejus præsentia. Et quò ægrius obtinetur, cautiùs custoditur. Et plus multò meretur doni magnitudo. Quare non de-

Mat. 23. ficiam : *Si moram fecerit , expecta illum ; quia veniens veniet , et non tardabit.* Denique denarius numerus significat perfectionem. Unde monemur quam perfecto studio quærendus sit Spiritus sanctus. Nempè
Bar. 4. 28. ut quidam propheta ait : *Decies tantum convertentes requiretis Deum , quam erraveritis ab ipso.*

MEDITATIO XXI.

De electione Matthiæ in locum Judæ.

PUNCTUM I.

PROVIDENTIA Dei circa Ecclesiam , supplendo semper necessarios pastores ; et cum aliqui deficient , vel etiam ipsæ provinciæ , substituendo alios ; juxta illud : *Tene quod habes , ne alter accipiat coronam tuam* : et de Judæ : *Episcopatum ejus accipiat alter* : Similem providentiam exhibet erga ordines religiosos , aliasque congregationes , pro earum conservatione. Concipiam salutarem timorem , ne alteri cedam locum meum.

Suavitas etiam Providentiæ spectatur in eo , quod non ipse per eos quadraginta dies constituere alium pro Judæ voluerit , sed per ipsos apostolos ; ad commendandam eorum auctoritatem.

PUNCTUM II.

Apostolorum In hac electione eminent : 1. Obedientia , quâ congregatio illa sancta acquievit Petro tanquam capiti ,
rum obedientia.

proponenti de electione faciendâ ; cum opponere potuissent , expectandum esse Spiritus sancti adventum. Sed nimirum Deus illustraverat Petrum , ita fieri oportere , juxta Scripturam : *Episcopatum ejus accipiat alter.* 2. Concordia , quâ convenerunt in duos : et humilitas , nemine pro se ambiente ; undè solet turbari concordia. 3. Oratio ad Deum , qui
Concordia.
Oratio.
 novit corda hominum , et quid expediat.

PUNCTUM III.

Divino calculo prælati sunt Matthias Barsabæ , qui ob sanctitatem cognominabatur ustus ; tametsi hic primo loco fuisset nominatus. Videtur Deus favere voluisse humilitati ; quia Matthias non ita eminebat ut alter. Et ita legitur eâ die Evangelium : *Confiteor tibi , Pater , quia revelasti ea parvulis.*
Humilitas sancti Matthiæ , causa electionis.

Non est indignatus Barsabas , nec elatus Matthias. Ita ego , si præteream , acquiescam divinæ dispositioni , meque indignum judicabo. Si promoveam , ne ideò putem me digniorem , cum ob alias causas fieri possit. Et cum timore suscipiam.

MEDITATIO XXII.

De beneficio dati Spiritus sancti, et eurus sit datus.

PUNCTUM I.

CAUSÆ dandi moventes fuere: 1. Bonitas Dei, qui sic dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret: et quamvis hunc tam male tractasset mundus, nihilominus etiam daret Spiritum sanctum. 2. Meritum Christi, qui passione sua nobis illum promeruerat, et assistens jam ad Patris dexteram impetravit; sicut dixerat: *Ego rogabo Patrem, et alium Paraclitum dabit vobis*. 3. Misericordia ex parte Dei; ex parte vero nostra, ingens necessitas et miseria: 4. Quia per ipsum consummari debuit opus redemptionis, exhibendo nobis illius fructum. Misit eum Pater; misit eum Filius: qui captivam ducens captivitatem, dedit dona hominibus. Sed et Spiritus sanctus dedit semetipsum: et ita est Donum, et Donans. *Veni, dator munerum, veni, lumen cordium!*

PUNCTUM II.

Finis et effectus istius donationis: 1. Ut sit advocatus, et consolator, pro Christo: *Alium Paraclitum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum*. Advocatus est: hoc est, postulare facit et orare. Solatur

De beneficio dati Spiritus, etc. 223

autem, et arguit in adversis. Manet in æternum, invisibilis. Siquidem nec conveniebat ut Christus maneret cum illis visibiliter in æternum. 2. Ut doceat: *Ille vos docebit omnia, et suggeret vobis omnia, quaecumque dixerit vobis*. Hoc est, reducet in memoriam, et faciet intelligere, quaecumque dixerim vobis, apud vos manens. 3. Ut testificaretur de Christo: *Ille testimonium perhibebit de me; illuminans et movens ad credendum, quis ego sim; et per vos testificans coram mundo*. Nam et vos testimonium perhibebitis de me, quia ab initio mecum estis. 4. Ut arguat. Cum venerit ille Spiritus veritatis, arguet mundum de peccato, et de justitia, et de judicio. De peccato quidem; convincens eos impiè agere, quia in me non crediderunt. De justitia; confirmans innocentiam meam, ac legis meæ sanctitatem. De judicio, quod feci expellens diabolum, cujus tamen castra homines sequuntur. Sic in animâ operatur Spiritus sanctus; coarguens malum, inducens ad justitiam; discernere faciens inter Christum et diabolum, et sequi in omnibus meliora.

PUNCTUM III.

Datur ipse dator donorum; ut nunquam deficient dona, quando ipse possidetur. Ideò Spiritus sanctus comparatur perenni fluvio: *Qui credit in me, flumina de ventre ejus fluent aquæ vivæ, indeficientis*. Et aqua, quam ego dabo ei, fiet in eo fons aquæ salientis in vitam æternam. Joannes etiam vidit fluvium

Apo. 22. *1.* *aque vitæ, splendidum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni; qui est Spiritus sanctus, à Patre et Filio procedens: ad cujus ripas lignum vitæ consutum est, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum. Hæc sunt dona Spiritus sancti; et specialim, quæ Paulus vocat fructus Spiritus sancti.*

Concipiam fiduciam. Nam si fontem nobis largitur, quomodo non omnia nobis cum ipso donabit? Petam duodecim illos fructus; singulos specialim.

PUNCTUM IV.

Quibus datur? Idiotis piscatoribus; sed et omnibus hominibus quamvis barbaris et pessimis, dum ritè velint: sicut promisit: *Effundam de Spiritu meo super omnem carnem. Nec prohibet, quòd aliquandò dixerat: Non permanebit Spiritus meus in homine, quia caro est; dum scilicet secundum carnem vivit. Non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum, et operatur justitiam, acceptus est illi. Hoc dixit Petrus, cum super centurionem, et alios gentiles. Spiritus sanctus descendit.*

MEDITATIO XXIII.

De modo quo datus est Spiritus sanctus.

PUNCTUM I.

CIRCUMSTANTIÆ loci et temporis. 1. In cœnaculo, quò soliti erant convenire. Est typus Ecclesiæ, in quâ solùm datur Spiritus sanctus; sicut *Columba quæ non invenit ubi requiesceret pes ejus, nisi in arcâ Noe. Et Christus ait: Quem mundus non potest accipere. Erant autem ferè centum viginti perseverantes unanimiter in oratione, quâ petebatur hoc ipsum donum: quæ oratio ascendit in conspectu Dei.*

Erat dies quinquagesima à Paschate Judæorum, Pentecoste; quâ recolebatur memoria legis datæ in monte Sinai inter fulgura et tonitrua, et scriptæ in tabulis lapideis. Nunc autem dabatur lex nova, lex caritatis; inscripta in tabulis cordis carnalibus; non duris instar lapidis: sicut promiserat Dominus: *Auram cor lapideum de carne vestrà: et dabo vobis cor carneum; molle ac flexile. Quinquagesima autem dies, (qui numerus Jubilæum ac remissionem significat) nota est plenæ remissionis peccatorum: nam in Jubilæo debita relaxabantur, et captivi. Unde dicitur de Spiritu sancto, quia ipse est remissio omnium peccatorum.*

Apo. 22. *1.* *aque vitæ, splendidum tanquam crystallum, procedentem de sede Dei et Agni; qui est Spiritus sanctus, à Patre et Filio procedens: ad cujus ripas lignum vitæ consutum est, afferens fructus duodecim, per menses singulos reddens fructum suum. Hæc sunt dona Spiritus sancti; et specialim, quæ Paulus vocat fructus Spiritus sancti.*

Concipiam fiduciam. Nam si fontem nobis largitur, quomodo non omnia nobis cum ipso donabit? Petam duodecim illos fructus; singulos specialim.

PUNCTUM IV.

Quibus datur? Idiotis piscatoribus; sed et omnibus hominibus quamvis barbaris et pessimis, dum ritè velint: sicut promisit: *Effundam de Spiritu meo super omnem carnem. Nec prohibet, quòd aliquandò dixerat: Non permanebit Spiritus meus in homine, quia caro est; dum scilicet secundum carnem vivit. Non est personarum acceptor Deus, sed in omni gente, qui timet eum, et operatur justitiam, acceptus est illi. Hoc dixit Petrus, cum super centurionem, et alios gentiles. Spiritus sanctus descendit.*

MEDITATIO XXIII.

De modo quo datus est Spiritus sanctus.

PUNCTUM I.

CIRCUMSTANTIÆ loci et temporis. 1. In cœnaculo, quò soliti erant convenire. Est typus Ecclesiæ, in quâ solùm datur Spiritus sanctus; sicut *Columba quæ non invenit ubi requiesceret pes ejus, nisi in arcâ Noe. Et Christus ait: Quem mundus non potest accipere. Erant autem ferè centum viginti perseverantes unanimiter in oratione, quâ petebatur hoc ipsum donum: quæ oratio ascendit in conspectu Dei.*

Erat dies quinquagesima à Paschate Judæorum, Pentecoste; quâ recolebatur memoria legis datæ in monte Sinai inter fulgura et tonitrua, et scriptæ in tabulis lapideis. Nunc autem dabatur lex nova, lex caritatis; inscripta in tabulis cordis carnalibus; non duris instar lapidis: sicut promiserat Dominus: *Auram cor lapideum de carne vestrà: et dabo vobis cor carneum; molle ac flexile. Quinquagesima autem dies, (qui numerus Jubilæum ac remissionem significat) nota est plenæ remissionis peccatorum: nam in Jubilæo debita relaxabantur, et captivi. Unde dicitur de Spiritu sancto, quia ipse est remissio omnium peccatorum.*

PUNCTUM II.

Modus veniendi. *Factus est repente de Cælo sonus, tanquam advenientis Spiritus vehementis. Repente:*

Visitatio divina non habet præfixum tempus; omni tempore expetenda et expectanda: sed repente et ignorantibus advenit. *De Cælo;* non ab aliquâ plagâ mundi: nam *omne datum optimum desursum est, Tanquam Spiritus vehementis, id est, venti.* Habebat Spiritus sanctus similes vento effectus. Inspiratione aeris conservatur vita, et ardor internus mitigatur: sic Spiritus sancti gratia conservat vitam spiritualem, et concupiscentiæ mitigat ardores. Ventus efflat paleas à tritico, et promovet impellendo. Sic Spiritus sanctus efflat imperfectiones, et invitat ad bonum:

Cant. 4. Veni, auster, et perfla hortum meum, et fluant aromata; exempla benevolentiae virtutum. Fiat medium fornacis (sicut tribus Pueris) quasi ventus rovis flantis; ne ignis contristet, aut quidquam molestiae inferat. Vehementis: Nescit enim tarda molimina Spiritus sancti gratia. Exculit torporem vehementer, sed suaviter: Qui Spiritu Dei aguntur, ii sunt filii Dei.

Factus est sonus; instar tonitruum, ut totâ urbe audiretur: typus prædicationis Evangelicæ. In omnem terram exivit sonus eorum, et in fines orbis terræ verba eorum. Indè illi duo apostoli à Christo nominati sunt, Boanerges; quod est, filii tonitruum.

Ps. 18. 6. et Rom. 10. 18. Marc. 3. 17.

PUNCTUM III.

Et replevit totam domum, ubi erant sedentes. 1. Significatur abundantia donorum collata Ecclesiæ, ut prædixit Isaïas: Repleta est terra scientiâ Domini, sicut aquæ maris operientes eam. 2. Quod nemo eximatur ab hac gratiâ; quoniam Spiritus Domini replevit orbem terrarum. Et: Effundam Spiritum meum super omnem carnem. 3. Quod, cum in animam venit, omnes illius potentias sic implet, ut omnia interiora benedicant Domino. 4. Ubi erant sedentes. Non implet animam vagam, atque ad exteriora effusam; sed collectam.

PUNCTUM IV.

Apparuerunt illis disperse lingue tanquam ignis. In variis formis apparuit Spiritus sanctus, ad diversos effectus significandos: in baptismo Christi in formâ columbæ; ob innocentiam, et sæcunditatem bonorum, quam tribuit: in transfiguratione, ut nubes lucida; quia obumbrat et protegit, nec non fundit umbram scientiæ: in apparitione post resurrectionem, insufflatione; quod sit Spiritus vitalis, qui per sacramenta confertur: in Pentecoste, ut ignis.

Apparet autem tanquam ignis: Quia, 1. purificat, et scoriâ, videlicet peccatorum, rejicit ab auro et argento: 2. Illuminat, ut de mysteriis fidei certiores faciat, quàm si cernerentur oculis corpo-

reis : 3. Accendit caritate , in Deum et proximum :

Phil. 3. 20. 4. Sursùm elevat mentes , ut *conversatio in Cœlis* sit :

5. Transformat in se quæ apprehendit ; ut anima

1 Cor. 6. 7. fiat *unus spiritus cum Deo*. De hoc dixit Christus :

Luc. 12. 49. *Ignem veni mittere in terram ; et quid volo , nisi ut accendatur ?* Linguæ erant , non cor : quia non dabatur , ut ipsi soli amarent ; sed ut linguis suis , et prædicatione cæteros purificarent , illuminarent , accenderent , sursùm proveherent , Deoque unirent. Lingua etiam ignea , est devotio in affectus prorumpens admirabiles.

1 Cor. 12. 4. Apparuerunt *disperlitæ* : quia *divisiones gratiarum*

sunt ; idem autem Spiritus. In Ecclesiâ alius aliam accipit gratiam : omnes autem sunt in utilitatem singulorum membrorum ; ut in corpore naturali , in quo bonum oculi est etiam manûs ; et vicissim.

Act. 2. 3. Sedit autem super singulos eorum ; sicut dixit Christus :

Joan. 15. 26. *Ut maneat vobiscum in æternum*. Nam quantum in ipso est , non recedit , nisi à nobis repellatur.

Sap. 1. 5. Spiritus sanctus *disciplinæ effugiet fictum , et auferet se à cogitationibus , quæ sunt sine intellectu , et corripietur à superveniente iniquitate*.

PUNCTUM V.

Act. 2. 4. *Et repleti sunt omnes Spiritu sancto*. Cum essent inæqualis meriti , omnes tamen repleti sunt , ut nihil extra Deum optarent aliud. Repleti sunt , quoad omnes facultates animæ , ut in omnibus perfecti repente evaderent : *Mutatio dexteræ Excelsi !* Cæterum

De modo quo datus est Spîr., etc. 229

repleti sunt pro capacitate vasorum , et dispositione , ac ita plus accepit Christi Mater ; tum apostoli , tum cæteri. Proinde dilatabo cor meum , ut quam plurimum capiat : *Dilata os tuum , et implebo illud*. Pr. 30. 11. Juvant ad hoc quatuor : 1. Puritas conscientiæ ; 2. humilitas cordis ; 3. fiducia dilatans ; 4. fervens oratio.

Denique repleti sunt , quisque pro officii , et gradûs sui mensurâ.

PUNCTUM VI.

Et cœperunt loqui variis linguis , prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Act. 2. 4.

Linguarum donum eis datum est , ut omnibus gentibus Evangelium prædicarent. Et sicut confusio linguarum à Deo immissa est ob superbiam in cœlum usque ædificantium : ita ad culmen perfectionis contententibus , et civitatem ædificantibus , ad visionem Dei pertingentem , quæ est Jerusalem cœlestis , data est omnium notitia linguarum.

Loquebantur autem prout Spiritus sanctus dabat eloqui illis. Nempè , sicut dicit Paulus : *Non sumus sicut plurimi , adulterantes verbum Dei , sed ex sinceritate : sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur*. 2 Cor. 1. 17. Ubi quatuor circumstantiæ recti sermonis indicantur. 1. Ut ex sincerâ intentione ; ad Dei gloriam. 2. Ut sicut ex Deo ; non à perturbato affectu. 3. Ut tanquam Deo adjuvante. 4. Ut in Christo ; qualia non sunt verba vana et impertinentia.

Tandem hinc discimus, quales affectus in animâ
 excitet Spiritus sanctus; sicut dicit Apostolus: *Im-*
plemini Spiritu sancto, loquentes vobismetipsis in psal-
mis, et hymnis, et canticis spiritualibus; cantantes et
psallentes in cordibus vestris Domino; gratias agentes
semper pro omnibus, in nomine Domini nostri Jesu
Christi, Deo et Patri. Fecerunt hoc illâ die sancti
illi; ac præ omnibus beatissima Virgo. O si au-
dire licuisset voces laudis et gratiarum!

MEDITATIO XXIV.

De gestis ab apostolis ipsâ die Pen-
tecostes.

PUNCTUM I.

Act. 2. 6. AD sonitum Spiritus vehementis convenit multi-
 tudo. Sic divina inspiratio facit accurere quod vocat.

Apostoli autem, accepto Spiritu sancto, mox
 prodeunt in publicum: quia vult Deus ut gratiam
 ejus non sinamus esse otiosam. Et sicut superbiæ
 est semet ingerere absque virtute ex alto in opus
 Evangelii, ita pusillanimitatis et vitii, gratiâ sup-
 petente, velle delitescere.

Luc. 24. 49. Loquebantur autem magnalia Dei. Id fecit lingua
 Spiritus sancti. Lingua autem mundi, et carnis,
 loquuntur sua magnalia. Et loquebantur apostoli
 linguis ignitis, fervore ingenti: ut stuperent om-

nes, et mirarentur ad invicem, dicentes: *Quidnam*
vult hoc esse?

PUNCTUM II.

Alii irridentes dicebant, quia musto pleni sunt isti.
 Nunquam desunt irrisores boni operis. Heli sacer-
 doti visa est Anna temulenta præ fervore orandi. Et
 cognati ipsius Christi dicebant, cum prædicaret:
Quoniam in furorem versus est. Sic isti modò. Juvat
 ad humilitatem irrisio: et ut sic discamus, quam
 aberrat judicium mundi; et ut non facillè damnemus
 quæ à justis fiunt extra ordinem.

Ex irrisione captant apostoli occasionem docendi
 veritatem. Ac primus Petrus, tanquam caput, lo-
 quitur: et modestè redarguit calumniam, quod tam
 manè non sit præsumenda ebrietas; sed meliùs:
 esse mustum à Spiritu sancto, qui per Joelem pro-
 missus fuerat. O Domine! *introduc me in cellam*
istam, et ibi ordina in me caritatem; tu qui invitas:
Bibite et inebriamini, carissimi.

PUNCTUM III.

Sermo efficax, quo Petrus testimonium dedit
 Christo: in quo elucet miræ virtutes Petri. 1. Sa-
 pientia in Christi mysterio astruendo, et confir-
 mando ex Scripturis. 2. Libertas et fortitudo animi,
 quâ Christum confitetur, quem ipsi crucifixerint.
 Quod etiam postea fecit coram ipsis pontificibus,
 Annâ, et Cayphâ; eisque prohibentibus respon-

Act. 4. 19. dit : *Si justum est, in conspectu Dei, vos potius au-*
 §. 31. *dire quam Deum, judicate. Idemque alii fecerunt. Et*
loquebantur verbum Dei cum fiducia. 3. Zelus et ardor
 Act. 2. 37. *dicendi; ut compuncti corde dicerent: Quid facie-*
mus, viri fratres?

§. 41. *Conversi sunt circiter tria millia, et baptizati;*
 non absque mysterio sanctissimæ Trinitatis: ut aliâ
 Act. 4. 4. *vice, quinque millia; pro quinque Christi vulneribus.*
 Quæ exultatio apostolorum, Matris, angelorum,
 Christi ipsius!

MEDITATIO XXV.

De vitâ primorum christianorum.

PUNCTUM I.

Act. 2. 42. *ERANT perseverantes in doctrinâ apostolorum, et*
 Tria exer- *communicatione fractionis panis, et orationibus. His*
 cilia vir- *tribus vitâ spiritualis, et nutritur, et augetur.* 1. Au-
 titatem. *diendo et legendo, undè magis instruamur.* 2. Fre-
 quentatione sacrosanctæ Eucharistiæ. 3. Assiduâ
 oratione. In Actis legitur Spiritum sanctum datum
 fuisse; vel inter audiendum *verbum Dei*, ut centu-
 Act. 10. *riori: Adhuc loquente Petro, cecidit Spiritus sanctus*
 44. *super omnes, qui audiebant verbum Dei; vel in recep-*
 Act. 8. 17. *tionem sacramentorum: Imponebant manus super illos,*
et accipiebant Spiritum sanctum: ubi sermo est de
 Confirmationis sacramento; vel in oratione: cum

De vitâ primorum Christianorum. 233
 orâssent, motus est locus, in quo erant congregati;
 et repleti sunt omnes Spiritu sancto. His igitur ego in-
 sistam mediis.

PUNCTUM II.

Perfectionem consiliorum quam Christus com-
 mendaverat, Spiritus sanctus adveniens induxit in
 primis christianis. Ait enim Lucas: *Omnes qui cre-* Act. 2. 44.
debant, erant pariter; communem vitam agebant,
et habebant omnia communia: sicut omnium erat cor Act. 4. 32:
unum, et anima una. Id promissum fuerat: *Dabo eis* Jerem. 32.
cor unum, et viam unam; et pro hoc Christus ora- 39.
bat: Ut sint unum sicut et nos. Sic impletum illud Joan. 17.
 Isaïæ: *Habitabit lupus cum agno, et pardus cum hædo* 11.
 11. *accubabit; vitulus, et leo, et ovis simul morabuntur: et puer* Isa. 11. 6.
parvulus minabit eos; homines diversi ingenii et mo-
 rum, imò feri et intractabiles, consuescent mansuetis.
Videte opera Domini, quæ posuit prodigia super terram. Ps. 45. 9.

Deindè paupertatem evangelicam complexi sunt:
 Quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant, Act. 4. 34
 vendentes, afferebant prælia eorum quæ vendebant; et 35.
 ponebant ante pedes apostolorum. Dividebant autem sin-
 gulis, prout cuique opus erat. Neque quisquam erat egens §. 34.
 inter illos. Sic fiebat, ut qui nihil habuerant, om-
 nia possiderent; et qui sua reliquerant, centuplum
 acciperent. Et sanctæ hujus paupertatis transgressor
 Ananias, consciâ uxore suâ, quòd de pretio fraudâs- Act. 5. 2.
 set, terribili exemplo, à S. Petro morte mulctatus et 4.
 est: quia, inquit, non es mentitus hominibus, sed Deo.

PUNCTUM III.

Reliqua christianorum vita: *Quotidie erant perdurantes unanimiter in templo; et frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione, et simplicitate cordis; collaudantes Deum, et habentes gratiam ad omnem plebem.* His igitur tribus vita illorum constabat: 1. Frequentatione loci sacri, causâ orationis; cum perseverantiâ, uno animo. 2. Fraternali conjunctione et convivatione; qualis à Davide exprimitur: *Iusti epulentur, et exultent in conspectu Dei;* hoc est: simul vescantur, et agant, sine fictione aut duplicitate cordis, mutuò se excitantes ad laudandum Deum pro imperitiâ sibi gratiâ Evangelii: 3. Redundante in plebem ædificatione magnâ, ex sanctâ et fraternali conversatione quam inter se colebant; undè et erant in pretio. Disce, religiose.

MEDITATIO XXVI.

De Spiritûs sancti inspirationibus

PUNCTUM I.

QUOD homo, gratiâ Spiritûs sancti sit spiritus; sicut ait Christus: *Quod natum est ex carne, caro est; et quod natum est ex Spiritu, spiritus est;* quæ summa est perfectio. Nempè, uti homo secundum naturam fit similis generanti: ita natus ex Spiritu

Spiritûs
sancti
effectus
in consen-
tis.
Joan. 3. 6.

sancto, fit eidem similis. Porrò sicut homo, non statim ac est genitus, habet omnem perfectionem agendi naturalem, sed acquirit per incrementa: ita Spiritus sanctus, quos sibi assimilavit, sensim perficit in operando. Quod præstat inspirationibus suis: quarum tres sunt proprietates, à Christo, Nicodemò insinuatæ, apud Joannem, ex similitudine venti.

PUNCTUM II.

Prima proprietas: *Spiritus ubi vult spirat;* quibus vult, quando vult, sicut vult. 1. Inspirat non petentibus, nec cogitantibus; 2. immerentibus et indignis; 3. etiam contradicentibus, ut Paulo: præcipue tamen filiis, qui Spiritu Dei aguntur. His inspirat optima quæque; et ut cum libertate spiritûs illa faciant, non cum tædio: non ex timore, non sicut mercenarii; sed studio placendi Deo, quæ est libertas spiritûs. Et quemadmodum Deus omnibus benefacit, ita justus ab eodem spiritu motus, etiam inimicis et persequentibus reddit bona. Et quia vult idem quod Deus, dum facit quod Deus vult, suam implet voluntatem; quod est quodammodo esse omnipotentem.

Joan. 3. 8.
Spiritus
sanctus
quemadmodò
spiret.

PUNCTUM III.

Secunda proprietas est: *Et vocem ejus audis.* Sic est potens, ut nullo obstaculo prohiberi possit, quin audiatur. Et penetrat ad intima mentis et vo-

Ibid.
Liberò
spirat.

luntatis; illam illuminans, hanc movens tametsi in potestate hominis sit non consentire motioni. Sed et flectere eum potest, ne dissentiat; idque suaviter, ut etiam cum voluptate ducatur, dicatque:

Act. 9. 6. Domine, quid me vis facere? Est auris quædam interior, discernens verba Spiritus sancti. Nam is mutat cor in melius semper, et à caducis abducit; *Rom. 14. 17.* ejusque finis est *justitia, et pax, et gaudium;* contra quam malus spiritus agit.

Habet etiam homo, in quo manet Spiritus sanctus, voces suas, unde agnoscitur Spiritus inhabitans. Eæ sunt exempla virtutum.

PUNCTUM IV.

Joan. 3. 8. Tertia proprietas: *Nescis undè veniat, aut quò vadat.* Undè minimè putatur, sæpè inspiratio oboritur. Finis etiam peculiaris, quem Spiritus sanctus intendit, latet; ut cum dicebat sanctus Paulus: *Act. 20. 12.* *Alligatus ego spiritu vado in Jerusalem, quæ in eâ ventura sunt mihi ignorans.* Ego autem inspiratione bequè utar ad profectum animæ.

MEDITATIO XXVII.

De septem Donis Spiritus sancti.

PUNCTUM I.

Dona sancti Spiritus. IN regeneratione spirituali hominis, præter virtutes theologicas, fidem, spem, et caritatem, qui-

De septem Donis Spiritus sancti. 257

bus perficitur ipsa justificatio, infunduntur etiam animæ dona septem Spiritus sancti. Quæ à virtutibus distinguuntur, quòd hæ sunt habitus, per quos operamur; dona autem sunt qualitates quædam animam reddentes aptam divinis motionibus et inspirationibus excipiendis, ad insignes quosdam actus. Sunt autem hæc dona cum caritate conjuncta, et illà amissà, hæc perduntur. Juvant autem, tum ad declinandum malum, tum ad faciendum bonum.

PUNCTUM II.

Juvant ad malum declinandum, et expellendum, juxta diversas tentationes, affectionesque malas, quæ solent animam exagitare. *Ufus di- versus do- norum*

Prima, est tædium fastidiumque divinum, ut planè desipiant; et ita anima ad sensuality se convertit, et effundit. Sic Israelitæ *nauseabant super manna, tanquam cibo levissimo, et expetebant ollas Ægypti.* Huic morbo medetur donum *sapientia;* quæ rationes divinas suggerit, ut cœlestia sapiant magis, desipiant carnalia et terrena. Vocatur iste morbus, stultitia, quæ verè est maxima in illà inap-
Num. 21. 5. tententiâ divinorum, pravâque æstimatione.

Secunda, est ruditas sive obscuritas quædam mentis circa res fidei capiendas; undè existunt dubia, perplexitates, torpor ad credendum et sperandum. Huic medetur donum *intellectus,* illustrans, nebulasque dissipans; unde pacem et gaudium habemus in credendo.

Tertia, hæsitatio, in subitil præsertim tentationibus; undè periclitamur. Huic occurrit donum *consilii*, suggerens expeditam rationem evadendi, ut cum Joseph reliquit pallium in manu adulteræ.

Quarta, ignorantia, et incircumspectio; undè à dæmone circumvenimur, et in fraudem inducimur. Opponitur donum *scientiæ*, quo illuminati discernimus imposturas diaboli, carnisque et mundi fallacias.

Quinta, inbecillitas animi, ad ferenda damna potius, quàm peccandum, si vitæ aut rerum jactura sit facienda. Roborat donum *fortitudinis*; ut sanctos martyres.

Sexta, durities cordis, ad compatiendum proximis, et ferendum ab eis quidpiam. Emollit donum *pietatis*.

Septima, superbia, et arrogantia. Ejus motus frænâ *Spiritus*, sive donum, *timoris Domini*; qui conspicitur ex intelligentiâ judiciorum divinatorum, et notitiâ illius majestatis: undè anima se humiliat. Studebo tam necessaria dona conservare; et in quavis illarum tentationum, ad Spiritum sanctum pro opportuno auxilio confugere: *Impulsus, eversus sum, ut caderem, et Dominus suscepit me.*

PUNCTUM III.

Juvant eadem dona ad prosequendum bonum etiam perfectum. Juvat enim, 1. sapientia ad divinas perfectiones subtiliter intelligendas, cum gustu,

Modus
quo Spi-
ritus sancti
suis
donis ju-
vat.

affectuque amoris; 2. Intellectus, ad penetranda fidei mysteria, et, quæ in eis latent, altissimas rationes; simulque credenda certitudine tantâ, ac si cernerentur: undè copia suavissimarum cogitationum, quibus exardescit ignis salutaris in meditatione. 3. Scientia rerum creatarum, quatenus à Deo, et in se, sunt; atque in Deum ducunt, moresque formant. Atque hæc tria dona juvant vitam contemplativam, et illius exercitationes, quæ sunt lectio, meditatio, oratio, contemplatio. Sed quia hæc ipsæ debent spectare pacem in virtutibus, accedit donum *consilii*; quo dirigimur in illis, ut sigillatim et in particulari concipiamus proposita opportuna, et efficaciam. Alioqui vaga et arida erit mens, ut est apud Sapientem: *Sicut parturientis cor tuum phantasias parturitur, nisi ab Altissimo fuerit emissa visitatio.* Eccli. 34. 6.

Restant alia tria dona, quæ perficiunt nos in operibus vitæ activæ erga proximos.

Donum *pietatis* nos perficit, ut erga superiores tanquàm filii nos geramus; erga inferiores, ut matres; erga æquales, in visceribus caritatis.

Donum *fortitudinis* perficit nos ipsos ad ardua quæque pro divino obsequio aggredienda intrepidè.

Donum *timoris*, in ordine ad Deum; per intimam reverentiam illius majestatis, gloriam ei reddendo pro omnibus bonis.

Inter hæc septem dona, donum *consilii* medium est: tanquàm sol inter plauetas, utrique vitæ con-

sulens, tum contemplativæ, tum activæ; ut in utraq[ue] optimum eligamus, nec à Satanâ se in angelum lucis transformante deludamur. Et quia periculosum est sibimet credere ac fidere, eodem consiliû dono impellimur, ut aliorum ductu præsertim superiorum dirigi velimus; juxta illud: *Cor boni consilii statue tecum*; credens quòd anima viri sancti enuntiat vera, quàm septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum.

Eccli. 37.
17. et 18.

MEDITATIO XXVIII.

De sancto Stephano protomartyre.

FUIT Stephanus, post missionem Spiritûs sancti, inter celeberrimos post apostolos, unus ex septem diaconis, delectis ab apostolis. De quo apud Lucam Act. 6. 8. leguntur quatuor insignia: 1. Dona eximia ei collata; 2. quòd excellenter illis usus fuerit; 3. extraordinariû favores Dei erga illum; 4. exitus vitæ clarissimus. Adde præmium. Ferè in aliis sanctis possunt similia considerari.

PUNCTUM I.

Dona ei collata intelligi possunt ex eo quòd dicitur, *plenus Spiritu sancto*. In quo continentur quatuor ipsi nominatim attributa: quòd plenus esset gratiâ, sapientiâ, fide, et fortitudine: *gratiâ*, quâ Deo gratus et amicus erat in præcipuis; *sapientiâ*,

Act. 7. 55.
Liberalitas Spiritûs sancti in Stephano.
Act. 6. 8.
¶ 3.

De sancto Stephano protomart. 241
tiâ, in divinis excellenter percipiendis, communi-
candisque in alios; *fide*, fiduciæ plenâ et operatrice
mirabilium; *fortitudine*, quâ invictus reddebatur in
profitendâ, propugnandâque veritate. Accepit ista
à Deo gratis, sed, haud dubiè disposuit se, ut
acciperet, disponente illum ipsâmet gratiâ Dei.
Quam per illius merita flagitabo; ut aliquo modo
etiam ego replear Spiritu sancto, quod ille perse-
cutori suo Paulo, in terrâ adhuc positus, impe-
travit. Deinde considerandum quàm benè usus fue-
rit acceptis donis. Primò, *sapientiâ*; pro Christi
gloriâ, ad revincendos Judæos, ut non possent re-
sistere sapientiâ et Spiritui qui loquebatur; juxta Chris-
ti promissum: *Non vos estis qui loquimini, sed Spi-
ritus Patris vestri, qui loquitur in vobis*. 2. *Fide* emi-
nenti, quâ faciebat prodigia et signa magna in populo;
ad confirmandum doctrinam. 3. *Fortitudine*. Exhi-
buit singularem in concilio malignantium Judæo-
rum, intrepidè eos redarguens, et Christi gloriam
prædicans: quondò viderunt faciem ejus tanquam fa-
ciem angeli. Quippe modestè et graviter, et ser-
vatâ mentis et oris serenitate loquebatur: ut verum
in eo esset illud Job: *Lux vultûs mei non cadebat in
terram*. Non concidebat, nec confundebatur: sed
mirâ gratiâ atque constantiâ inter furentium contra-
dictiones, et contumelias perseverabat; objiciens
illis, quòd semper Spiritui sancto restitissent, pro-
phetas occidissent, et ipsum Dominum. Quare stri-
debant dentibus in eum.

¶ 4.

¶ 8.

Quomodo usus
donis
suis.

Act. 6. 10.

Matt. 10.

20

Act. 6. 8.

Job. 16. 14.

Act. 7. 51.

¶ 54.

O

PUNCTUM II.

Favores
extraordi-
narii.
Act. 7. 55.

Eximii favores, quibus illum Deus persecutus est. Refert enim Scriptura: *Cum esset plenus Spiritu sancto, intendens in caelum, vidit gloriam Dei.* Ubi, 1. observa, quod plenitudo Spiritus, hoc est gratiae et sanctitatis, et intenta in Caelum mens per orationem, valent ad obtinendum ejusmodi extraordinarios favores: quales etsi non sunt expetendi, curandum tamen, ne illis reddamur indigni, sed appetitur potius. Nam dispositiones illas promittit Dominus: *Effundam super domum David, et super habitatores Jerusalem, Spiritum gratiae et precum.* 2. Observa quod dicitur: *Vidit gloriam Dei, et Jesum stantem à dextris Dei.* Ad hoc in primis datur caeleste lumen, ut Divinitatis gloria in tribus personis, et humanitatis in Christo exaltatae dispensatio, intelligantur. Nam *Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum.* Vidisse autem dicitur: quo notatur sublimior intelligentia divinorum. Qualem significat Paulus, cum dicit: *Nos verò omnes revelatâ facie gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur (utique per amorem) à claritate in claritatem, tanquam à Domini Spiritu: nempe proficiendo semper à lumine in lumen, et de virtute in virtutem, operante Spiritu sancto.* 3. Visio hæc à Deo concessa fuit tunc Christi athletæ: Primò, ut remuneraret illius constantiam in reddendo testimonium Christo. Nam

Zach. 12.
20.

Act. 7. 55.

Joan. 17.
3.

1 Cor. 3.
18.

De sancto Stephano protomart. 245

solet etiam nunc vicem reddere, etiam centuplam in hoc seculo. Secundò, ad roborandum magis pugnantem. Unde Christus se exhibet stantem, quasi ad auxiliandum paratum; tertio, ut conspectâ veritate eorum quæ annuntiabat, magis magisque accenderetur ad testificandum. Unde erumpit clamans: *Ecce video Calos apertos, et Filium hominis stantem à dextris Dei.*

Act. 7. 55.

PUNCTUM III.

Mors Stephani pretiosa. 1. Sumpsit ea mors occasione ex illo favore singulari, quo se Christus suo illi athletæ exhibuerat; sicut et venditio Joseph patriarchæ, ex viso divinitus oblato. Ita Deo gratum est, ut causâ illius patiamur; siquidem eò dirigit impertitos favores. Unde et nos quoque debemus eadem referre, ut comparemur ad plus patiendum. 2. Per summum furorem est illata ei mors. Nam pro eo, quod debuissent in Caelum oculos levare, ubi Christus se ostendebat etiam aures obturaverunt, ne verba audirent dicentis se videre Christum stantem à dextris Dei: atque impetu facto, extra civitatem ejecerunt, et lapidibus necarunt; quos ille placidissimè excipiebat fixus in caelo. Unde et lapides ei dulces fuerunt. Contingat etiam mihi, ut, præ gustu contemplationis Dei, dulcescant labores et dolores!

Patitur
pro Deo.

Marty-
rium sancti
Stephani
quale?

PUNCTUM IV.

Fervor
sancti
Stephani.
Matt. 5.
44.
Act. 7. 59.
Orat pro
se, stans;
pro ini-
micis, fle-
xis geni-
bus.
Ibid.
Apoc. 14.
13.
Ps. 20. 3.

Orat pro lapidatoribus suis. Imitatur Magistrum ;
et præceptum illius exequitur : *Orate pro... perse-*
quentibus vos. Spiritum quoque suum commendabat
exemplo tanti ducis. Orat autem instanter : quippe
positis genibus, et *voce magnâ* clamans ; cum pro se
stans oraverit, nec tali clamore. Quippe necessitas
erat major ; et illi obsistebant gratiæ. Tulit autem
fructum, conversionem Pauli. Prius tamen pro se
oravit, quàm pro inimicis, cum Christus prius
pro inimicis ; tum verò spiritum suum Patri com-
mendaverit. Nam Christus non egebat gratiâ in eo
transitu ; sed Stephanus, qui antè de se debuit
esse sollicitus. Orans pro inimicis, meretur exau-
diri pro seipso. Tandem de eo dicitur, quòd *ob-*
dormiit in Domino ; in caritate et unione cum Deo ;
vel, pro confessione Domini : *Beati... qui in Do-*
mino moriuntur ; opera enim illorum sequuntur illos.
Singulariter Stephano convenit : *Posuisti (Domine)*
in capite ejus coronam de lapide pretiosa.

MEDITATIO XXIX.

Conversio Pauli.

PUNCTUM I.

QUALIS fuerit : nempè summus persecutor, ut
præ zelo contra Christum custodiret *vestimenta inter-*
ficientium Stephanum. Quin, ut testatur Lucas, *de-*
vastabat Ecclesiam, per domos intrans, et trahens vi-
ros, et mulieres tradebat in custodiam. In quo imple-
tum : *Benjamin lupus rapax, manè comedet prædam,*
et vespere dividet spolia ; mane et vespere, semper
in hoc intentus, ut laniaret. Nec contentus Hiero-
solyms id agere, Damascum petiit, ut indè vinc-
tos adduceret, *spirans minarum et cædis.*

Primò quidem permisit Deus Saulum ita insa-
nare, ut quoniam ad magna illum elegerat, sic
fundaret illum in magnâ humilitate, quandò memi-
nisset, qualis fuisset. Quod et memorabat humili-
gratâque recordatione : *Qui prius blasphemus fui, et*
persecutor et contumeliosus. Undè etiam se vocabat
minimum apostolorum, et indignum vocari apostolum,
quoniam persecutus esset Ecclesiam Dei. Hunc fruc-
tum humilitatis ex peccatis præteritis colligere oportet ;
quod qui facit, de eo dicitur : *Melior est ini-*
quitas viri, quàm mulier beneficiens. Vir est, qui ex
peccatis surgit ardentior ; mulier, qui languet in
opere bono.

PUNCTUM IV.

Fervor
sancti
Stephani.
Matt. 5.
44.
Act. 7. 59.
Orat pro
se, stans;
pro ini-
micis, fle-
xis geni-
bus.
Ibid.
Apoc. 14.
13.
Ps. 20. 3.

Orat pro lapidatoribus suis. Imitatur Magistrum ;
et præceptum illius exequitur : *Orate pro... perse-*
quentibus vos. Spiritum quoque suum commendabat
exemplo tanti ducis. Orat autem instanter : quippe
positis genibus, et *voce magnâ* clamans ; cum pro se
stans oraverit, nec tali clamore. Quippe necessitas
erat major ; et illi obsistebant gratiæ. Tulit autem
fructum, conversionem Pauli. Prius tamen pro se
oravit, quàm pro inimicis, cum Christus prius
pro inimicis ; tum verò spiritum suum Patri com-
mendaverit. Nam Christus non egebat gratiâ in eo
transitu ; sed Stephanus, qui antè de se debuit
esse sollicitus. Orans pro inimicis, meretur exau-
diri pro seipso. Tandem de eo dicitur, quòd *ob-*
dormivit in Domino ; in caritate et unione cum Deo ;
vel, pro confessione Domini : *Beati... qui in Do-*
mino moriuntur ; opera enim illorum sequuntur illos.
Singulariter Stephano convenit : *Posuisti (Domine)*
in capite ejus coronam de lapide pretiosa.

MEDITATIO XXIX.

Conversio Pauli.

PUNCTUM I.

QUALIS fuerit : nempè summus persecutor, ut
præ zelo contra Christum custodiret *vestimenta inter-*
ficientium Stephanum. Quin, ut testatur Lucas, *de-*
vastabat Ecclesiam, per domos intrans, et trahens vi-
ros, et mulieres tradebat in custodiam. In quo imple-
tum : *Benjamin lupus rapax, manè comedet prædam,*
et vespere dividet spolia ; mane et vespere, semper
in hoc intentus, ut laniaret. Nec contentus Hiero-
solyms id agere, Damascum petiit, ut indè vinc-
tos adduceret, *spirans minarum et cædis.*

Primò quidem permisit Deus Saulum ita insa-
nare, ut quoniam ad magna illum elegerat, sic
fundaret illum in magnâ humilitate, quandò memi-
nisset, qualis fuisset. Quod et memorabat humili-
gratâque recordatione : *Qui prius blasphemus fui, et*
persecutor et contumeliosus. Undè etiam se vocabat
minimum apostolorum, et indignum vocari apostolum,
quoniam persecutus esset Ecclesiam Dei. Hunc fruc-
tum humilitatis ex peccatis præteritis colligere oportet ;
quod qui facit, de eo dicitur : *Melior est ini-*
quitas viri, quàm mulier beneficiens. Vir est, qui ex
peccatis surgit ardentior ; mulier, qui languet in
opere bono.

Tim. 1. 16. Secundò, ut nobis spem adderet; quemadmodum ipsemet Paulus ait: *Idèò misericordiam consecutus sum, ut in me primo ostenderet Christus Jesus omnem patientiam, ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam æternam; nec modò patientiam in sustinendo; sed caritatem in amando tam infestum inimicum; bonitatem in vocando ita aversum et fugientem; potentiam in rebellem compellendo, misericordiam in recipiendo pœnitentem, gratiæ vim in commutando in virum alterum. Et voluit, sicut in terrâ degens insignes peccatores verbo convertit, Magdalenam, Matthæum, Zachæum, ita è Cælo documentum dare ejusdem pietatis: ut peccator non diffidat.*

Tertiò demùm, ad exemplum nobis, ne sinamus nos abripi ab impetu vehementis naturæ, vel ab indiscreto zelo, vel ab irâ, quamvis per boni speciem; ut Paulus, ac si tale quid contingat, redeamus ad cor quamprimùm, et ferventer, Christo dante.

PUNCTUM II.

Christus apparet Saulo appropinquanti Damasco. De quâ apparitione ipse Paulus scribit: *Novissimo autem omnium, tanquam abortivo visus est et mihi; id est, tanquam immaturo fœtui, et præter ordinem, ac violenter edito. Mira Dei caritas et dignatio, quòd jam à dextris Majestatis sedens in excelso, ipsemet Christus, in vero suo corpore, se præsentem exhi-*

Caritas
Christi
erga Sau-
lum.
1. Cor. 13.
8.

buerit acerrimo persecutori. Nam quòd apostolis post resurrectionem apparuerit, minus fuit: tum quia terras nondùm reliquerat; tum quia, amantibus et desiderantibus ipsius præsentiam. Verè implevit illud pastoris boni officium, qui, dimissis no- Luc. 15. 4.
naginta novem ovibus in deserto, vadit ad illam que perierat: quanquam deseruisse Cælum non est credendus. Multùm est, quòd inveniri se faciat à non quærentibus: at quòd etiam à persequentibus; id verò est supra omnem modum.

Deindè considerandus apparitionis modus. 1. *Subitò circumfulsit eum lux de Cælo. Subitò, inquit: non solum, quia repenti, instar fulguris; sed quia inopinanti et immerenti contigit. Sic Deus agit; ut est apud Job: In manibus abscondit lucem, et præcipit, ut rursus adveniat. Annuntiat de eâ amico suo, quòd possessio ejus sit et ad eam possit ascendere. Immissa est lux, cum jam appropinquaret Damasco; in ipso aggressu interceptis conatus. Aliàs Deus peccatoribus sepiam viam spinis, ut revocet ad se; obijciens difficultates, et impedimenta cupiditatibus. Saulum blandè allexit, luce perfusum. Et accidit mediâ die, ut ipse refert; quâ horâ Christus crucem subiit. Nempe, in fervore caritatis prævenit illum Deus. Quòd agnoscens ipse Paulus, ait: Quòd vivo in carne, in fide vivo Filii Dei, qui dilexit me, et tradidit semetipsum pro me. Aliter etiam in meridie id factum, cum ad summum pervenerat persecutoris rabies: quo augetur beneficii magnitudo. Et*

Rom. 10.
20; et
Ita. 65. 1.

Act. 9. 3.
Præprio-
tates illus-
trationum
cœles-
tium.

Job. 36.
32 et 33.

Act. 9. 3.

Act. 22. 6.

Galat. 2.
20.

Fi. 93.17; Paulus dicere jure potuit : *Nisi quia Dominus adjuvit me , paulo minus habitasset in inferno anima mea.*

3. *Circumsulsit eum ;* quaquaversus vallavit : ut nusquam pateret ad alia intuitus , nisi per eam lucem. Id fit , quando anima sic est illustrata , ut nihil extra Deum , nisi propter Deum , cogitet , aut velit.

Act. 9. 4. 4. Blandè compellat : *Saule , Saule , quid me persequeris ?* Nomine proprio appellat , ut notum ; et ad emolliendum. Causam rogat ; veluti paratus satisfacere , si quam dederit persequendi. Ita Job :

Joi. 3. 13. *Si contempsi subire judicium cum servo meo , et ancillam meam , cum disceptarent adversum me : quæ est suprema dignatio. Et id facit Deus cum peccatore !* Porro persecutionem servorum ducit suam : et , qui in cruce non est questus de crucifixoribus suis , nunc queritur de vim inferentibus , membris suis. Felix peccator , cui Deus ita ad cor loquitur , ut intelligat quem offendit !

PUNCTUM III.

Act. 9. 5. Pauli interrogatio , *Quis es , Domine ?* Qui interiorius à Deo illuminatur , continuo appetit magis magisque nosse eum , qui loquitur in ipso. Dominum autem vocat , pro reverentiâ erga eum jam conceptâ. Respondit ei Dominus : *Ego sum Jesus quem*

ibid. *tu persequeris. Ubi duo aperit : et quis ipse sit , et qualis sit Saulus. Ego , inquit , sum Salvator ; et tu , Salvatoris persecutor. Hoc intelligat probe peccator , undè bonitas eminet Dei , qui ita benignus*

est erga contemptores sui ; et iniquitas peccatoris , qui talem non veretur offendere. O noverim te , Domine , et noverim me , ut te solum amem , detester verò meipsum ! Addidit Dominus : *Durum est tibi contra stimulum calcitrare.* Nam tibimet nocet , te cruentas ; non , exstimulantem. Ita qui obsistunt motionibus divinis , suo malo faciunt.

PUNCTUM IV.

Effectus divini responsi : *Et tremens ac stupens* *Act. 9. 6.* *dixit : Domine , quid me vis facere ?* Tremet ex conscientia facti , stupet de misericordia Dei erga se ; et quòd ita cæcutiverit. Hæc duo operatur divina lux

in animâ peccatoris : *Illuxerunt coruscationes lux...* *Pr. 76. 19* *et 96. 4.* *commota est , et contremuit terra.* Offert tandem se paratum ad omnia. *Hæc mutatio dextere Excelsi.* No. *Pr. 76. 17.* *lim , Domine , me interroges , ut cæcum illum : Quid* *Luc. 18.* *tibi vis faciam ?* sed ego tibi dicam : *Quid me vis facere ?* quia non mea , sed tua debet voluntas fieri. *Interrogatio Sauli qualis ?*

Jubetur itaque ingredi civitatem ; ibi docendus , *quid eum oporteat facere.* Vult Deus per otium , et accuratè nos cognoscere divinam voluntatem ; non obiter , et perfunctoriè. *Act. 9. 7.*

Tandem , ex comitibus non dicitur aliquis conversus ; sed quòd *stabant stupefacti , audientes quidem vocem , neminem autem videntes.* Ea est profunditas divinorum consiliorum. Quanquam nec indicium ullum datur , quòd omnes permanserint in per-

fidia. Neque est vero simile, quin à Saulo postea instructi, saltem aliqui, in Dominum crediderint.

MEDITATIO XXX.

De iis quæ secuta sunt Sauli conversionem.

PUNCTUM I.

Act. 9. 8. **SURREXIT** de terrâ; apertisque oculis nihil videbat. Ad manus autem illum trahentes, introduxerunt Damascum. 1. Jacuerat toto tempore visionis in terrâ prostratus à lumine et voce. Humiliari enim debuit, et cum reverentiâ excipere mandatum Dei. Sed et in talibus debilitari solent vires corporis; ut contingit Danieli: et Jacob claudicabat pede ex visione Dei. Languet caro, vigente spiritu. 2. Ad jussum dicentis: Surge, resumptis viribus, surrexit, non de terrâ tantum, sed ex terrenis affectibus; roboratus Spiritu: Surge, qui dormis, et exurge à mortuis, et illuminabit te Christus. 3. Apertis oculis, nihil videbat: quia mens cœlitus illustrata, despicit terrena, et ad ea non attendit, nec iis movetur.

PUNCTUM II.

Quid egit illo triduo à visione? Erat ibi tribus diebus, non videns; et non manducavit, neque bibit; sed oravit, ut Christus Ananiæ dixit: Ecce orat.

1. Tribus diebus erudiri debuit de mysterio SS. Trinitatis, in cujus nomine baptizandus erat. Et sicut Christus triduo jacuit in sepulero ante resurrectionem suam, ita Saulus in illo secessu contemplationis, priusquàm resurgeret per baptismum. Atque apostoli quidem per decem dies præparati sunt ad recipiendam plenitudinem Spiritus sancti: Paulus nihilominus triduo tantum; quod festinaret Deus illum adhibere ad opus prædicationis. 2. Præparatio fuit triplex; nempe visus exterioris privatio, abstractioque à visibilibus; tum jejunium, et oratio. 3. Illo triduo eruditus est à Christo de omnibus excellenter; non externo magisterio, sed interno. Unde ait: Neque enim ego ab homine accepi illud (Evangelium,) neque didici; sed per revelationem Jesu Christi. Et hoc ipsum indicavit Ananias, cum ad eum veniens dixit: Deus... præordinavit te, ut cognosceres voluntatem ejus, et videres justum et audires vocem ex ore ejus; quia eris testis illius ad omnes homines, eorum quæ vidisti et audisti. Et inter alia etiam didicit, quod per Ananiam visus ei foret restituendus.

PUNCTUM III.

Ananias interpellatur à Domino. 1. Monetur in visum, vel somno; cum Saulus vigilans vocatus fuisset. Nempè, sive vigilantes, sive dormientes, decet nos ita esse compositos, ut idonei simus recipiendo divino lumini: Nox illuminatio mea in deliciis meis; et: Ego

Mysterium in vocibus. Act. 9. 11. dormio, et cor meum vigilat. 2. Designatur vicus, ubi diversabatur Saulus: quod vocaretur *rectus*; et Dominus domus, *Judas*: quod est confessio, sive peccatorum, sive divinæ laudis. Aptè omnia: nam ceperat gressus suos rectos facere; et agnoscens sua peccata, laudabat Patrem misericordiarum. 3. Juret Ananias adire Saulum, non accersire ad se, quia ægrotus adeundus est à medico; et quia vult Deus quæri oves suas. Et quadrat nomen *Ananiæ*, quod est, *nubes Domini*; quales esse debent prædicatores; nempe veloces, agilesque, et imbre cælesti pleni, ad irrigandas animas.

PUNCTUM IV.

v. 13. Fallacia judicis relinque. Ananias obtendit difficultates, quas diluit Dominus. 1. Ait: *Domine, audivi... de viro hoc, quanta mala fecerit.* Non oportet conceptas opiniones de proximo, præsertim ex solo auditu, tenaciter retinere; maxime cum potuerit interea emendari. Et Ananias audierat ex ore Domini de Saulo: *Eccè orat*; quod erat signum mutatae mentis. 2. Videri possit Ananias affectu humano ductus, quod timeret sibi à lupo. Undè velut interruptit initio sermonem Domini, objiciendo difficultates. Licet quidem difficultates proponere, ut discamus modum eas vincendi; non verò, ut declinemus executionem mandati. Neque reipsa Ananias sic proposuisse putandus est; sed ut cognosceret quomodo agendum sibi cum

eum Saulo. 3. Dominus respondit: *Vas electionis est mihi iste.* Verè electionis; hoc est, modo singulari, nullisque ejus meritis, delectum, et ad summa quæque electum. Vas autem: hoc est, instrumentum, ad portandum nomen meum coram gentibus, et regibus, et filiis Israel: et quod de sole dicitur: *Vas admirabile, opus Excelsi.* Nec portabit modò nomen meum, sed pro illo etiam multa patietur: *Ego enim ostendam illi quanta oporteat eum pro nomine meo pati.* Recenset ipsemet, qui tulit: *In laboribus plurimis, in carceribus abundantius, etc.* Et quidem jure optimo ita Deus disposuit: primò, ut lueret in se quæ aliis intulerat sanctis; et per hæc præpararetur ad insignem gloriæ coronam ipsi à Deo destinatam: deindè, ut discamus extraordinarios gratiæ favores non conferri, nisi multa pro Christo passis; aut per afflictiones disponi hominem ad illos: deniquè, ne foret discipulus supra magistrum, aut apostolus, præ eo qui misit illum.

PUNCTUM V.

Ananias exequitur mandatum Domini. 1. Adit Saulum. Poterat Deus, qui tam potenter vocaverat, absque ministerio cujusquam, reddere Saulo visum; sed amat subjectionem in quolibet, quantumvis magno. Undè etiam per Ananiam Saulo demittat, quod esset munus ejus, testem esse Christi in omnes homines. Compellat Ananias eum, benigne

vocans fratrem; sed cum auctoritate tamen agit:
Act. 12. 13 *Saul frater! respice... Deus præordinavit te, ut cog-*
et regg. *nosceres voluntatem ejus. Et nunc, quid moraris?*

Exurge, et baptizare, et ablue peccata tua, invocato
nomine ipsius. 2. Voluit Deus illuminari eum ante
 baptismum, ut magis gaudeat, inspecto bap-
 tizante; et inde intelligeret effectum baptimi, qui
 illuminat, et squamas peccatorum abstergit. Ac-
 cepit simul donum linguarum, aliaque apostolis im-
 pertita. Quomodo exultavit! quas Deo gratias egit!
 Pro epistolis autem quas attulerat ad vincendos cre-
 dentes, ipse factus est viva epistola, ad Christi glo-
 riam evulgandam. 3. Continuo non acquievit carni et

Col. 1. 16. *Act. 9. 20.* *Fervor*
Sancti con-
versi.
7. 22.
Rom. 6. 19.

sanguini; sed in synagoga prædicabat Jesum, quoniam
hic est Filius Dei: ut ipse ait, et absque respectu suo-
 rum (quibus levis, et inconstans videri poterat, et
 quorum indignationem ac persecutionem metuebat)
 tanquam musto plenus, statim prosiliit; ut apostoli,
 post acceptum Spiritum sanctum: et convalescebat,
 et confundebat Judæos... affirmans quoniam hic est
 Christus. Ita nimirum redimere volens priorem cul-
 pam, et resarcire damna illata, et implere quod
 aliis postea ipse præscripsit: *Sicut exhibuistis mem-*
 bra vestra servire immunditæ, et iniquitati, ad iniqui-
 tatem; ita nunc exhibete membra vestra servire justi-
 tiæ, in sanctificationem.

MEDITATIO XXXI.

Illustres Pauli virtutes.

PUNCTUM I.

PAUPERTAS eximia. 1. Reliquit omnia, ut cæ- *1 Tim. 6.*
 teri apostoli; et implevit quod suasit: *Habentes* ⁸
alimenta, et quibus legamur, his contenti simus; et: tas beati
Tanquam nihil habentes; et omnia possidentes. Nam Pauli.
 bonum paupertatis erat ipsi præ totius mundi pos- *2 Cor. 6.*
 sessione. 2. Sustinuit multam egestatem: *In fume et*
sili, in jejuniis multis, in frigore, et nuditate. 3. Ne *2 Cor. 11.*
 gravaret fideles, cum posset vivere de Evangelio, *27.*
 sibi et sociis victum labore manuum quæsit: *In la- 2 Th. 3. 8.*
bore et in fatigatione, nocte et die operans.

PUNCTUM II.

Castitas inconcussa. 1. Se proponit exemplum cæ- *Castitas.*
 libatûs: *Volo omnes vos esse, sicut me ipsum: scili-* *1 Cor. 7. 7.*
 cet ut essent sancti corpore et spiritu; et possent sine *7. 34.*
 impedimento Dominum obsecrare. 2. Noluît mulierem *7. 35.*
 circumducere (quod alii faciebant) quæ sibi necessaria *1 Cor. 9. 5.*
 suppeditaret; ad cautelam, et exemplum. 3. Pro- *Interro-*
 batus fuit tentationibus: *Datus est mihi angelus Sa-* *pugna*
tanæ qui me colaphizet; et roganti pro liberatione 7. *2 Cor. 12.*
 responsum fuit: *Sufficit tibi gratia mea. Nam virtus in*
infirmirate perficitur: nempe dum oppugnata, vincit. *7. 9.*

² Cor. 12.
7. Et continet tentatio hominem in humilitate: *Ne magnitudo*, inquit, *revelationum extollat me*, *datus est mihi stimulus carnis*. Eòdem spectat, quod dicebat: ^{Rom. 7.}
23. *Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ*. Verùm, ut alibi ait: *Deo gratias, qui dedit nobis victoriam per Dominum nostrum Jesum Christum*.

PUNCTUM III.

^{Pœnitentia.}
1 Cor. 9.
26. Mortificatio carnis et sensuum, custos castitatis. Ait enim: *Ego... sic pugno, non quasi aerem verberans: sed castigo corpus meum, et in servitatem redigo: ne forte cum aliis prædicaverim, ipse reprobus efficiar*.
² Cor. 4.
10. Et alibi: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes; ut et vita Jesu manifestetur in corporibus nostris*. Nam ille multa tulit in corpore suo propter nos. Undè etiam dicebat: *Ego stigmata Domini Jesu in corpore meo porto; ipsum imitor ferendis carnis afflictionibus*.
^{Gal. 6. 27.}

PUNCTUM IV.

^{Humilitas}
B. Pauli.
1 Tim. 1.
15.
1 Cor. 15.
9.
Eph. 3. 8.
1.
Se mini.
mu. u. 31. Humilitas divinissima. Nam, I. sibi alios præferebat: *Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum; et: Ego sum minimus apostolorum; et: Mihi omnium sanctorum minimo data est gratia hæc*. Sanctorum, inquit; id est, credentium. Videlicet considerabat in se quod suum erat, peccata; non dona gratiæ, quæ erant Dei. In aliis autem gratiam suspiciebat, non infirmitatem naturæ attendebat.

II. Palàm sua peccata confitebatur: *Blasphemus fui, et persecutor, et contumeliosus; et: Supra modum persequebar Ecclesiam Dei; et: Cum funderetur sanguis Stephani... ego adstabam; et consentiebam, et custodiebam vestimenta interficientium illum*. Quòd si pro se dicere cogeretur, iuvitus faciebat: *Factus sum insipiens: vos me coegistis*. Et reticebat tamen multa: *Ne quis, inquit, me existimet supra id, quod videt in me, aut aliquid audit ex me*. Nimirùm humilis est; promptus ad sua imperfecta manifestanda, tardus ad ea, undè commendatur. Quod ipsum cum facit, humiliat se, dum idcirco ab aliquibus vanus reputatur.

III. Bona, quæ habere se noverat, in Deum referebat: *Gratiã Dei sum id, quod sum... Abundantiùs illis omnibus laboravi: Non ego autem, sed gratiã Dei mecum; et: Pro me nihil gloriabor, nisi in infirmitatibus meis*. Et cum ei deferrentur divini honores, scissã tunicã exiliens in turbas, clamabat: *Viri, quid hæc facitis? Et ego homo mortalis sum, similis vobis*. Meminerat illud suum: *Quid habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis?*

IV. Quòd sibi non fideret, sed sancto timore afficeretur. Ut cum dicebat: *Nihil mihi conscius sum; sed non in hoc justificatus sum; et: ne... foris... reprobus efficiar*. Et idcirco studiosè petebat preces fratrum pro se: *Obsacro vos... ut adjuvetis me in orationibus vestris pro me; et ne per se aliquod objiceretur impedi-*

mentum divinæ circa se, et Evangelium dispositioni:
Colos. 4.4. Ut manifestem illud ita, ut oportet me loqui. Et tan-
dem, cum accepisset Evangelium à Christo, sub-
jecit se aliis apostolis; ne forte in vacuum curreret.

V. Quia gaudebat contemni se: *Mihi absit glo-*
riari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per
quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo. Et:
Gal. 6.14. Mihi pro minimo est, ut à vobis judicer, aut ab hu-
mano die. Et: An quero hominibus placere? Si adhuc
hominibus placerem (placere quærerem), Christi ser-
vus non essem.

PUNCTUM V.

Patientia. Patientia invicta. 1. Labores fuerunt maximi:
1 Cor. 1.8. Supra modum gravati sumus, supra virtutem, ita ut tæ-
deret nos etiam vivere. Nullam requiem habuit caro nos-
tra, sed omnem tribulationem passi sumus. Foris pug-
na, intus timores. 2. Sic eos ferebat, ut ad majores
paratus esset: Ego non solum alligari, sed et mori in
Jerusalem paratus sum propter nomen Domini Jesu.
 3. Inter labores fiducia magnâ erigebatur in Deum:
2 Cor. 1.9. Ut non simus fidentes in nobis, sed in Deo, qui... de
tantis periculis nos eripuit, et eruit; in quem spera-
mus, quoniam et adhuc eripiet. Et: Scio... abundare,
et penuriam pati. Omnia possum in eo qui me confortat.
 4. Reficiebatur divinis solatiis: *Benedictus Deus...*
qui consolatur nos in omni tribulatione nostrâ; ut pos-
simus et ipsi consolari eos, qui in omni pressurâ sunt.
 Et: *Repletus sum consolatione, superabundo gaudio*

in omni tribulatione nostrâ. Et: *Placeo mihi in infr-*
mitatibus meis, in contumeliis, in necessitatibus, in
persecutionibus, in angustiis, pro Christo. Sic Deus
compensat tolerantiam.

PUNCTUM VI.

Oratio et contemplatio. 1. Assiduè orabat: *Testis Rom. 1.9.*
est mihi Deus... quòd sine intermissione memoriam
vestrâ facio semper in orationibus meis. Id quod et aliis
suadebat: Volo viros orare in omni loco, levantes pu-
ras manus ad Deum. 2. Orabat affectuosè, nam di-
cebat: Orabo spiritu, orabo et mente. Videlicet con-
versatio ejus in Cælis erat. 3. Contemplatio ejus fuit
altissima: Raptus est in Paradisum, et audivit arcana
verba quæ non licet homini loqui. Idem de se ait: Ne
magnitudo revelationum extollat me: et illud: si mente
excedimus, Deo; ubi significantur extases mentis.
 4. Hinc provenerunt altissimi sensus, quos de Chris-
 to, et ejus gratiâ, de arcanis Providentiæ, de Deo,
 et angelis, deque aliis rebus protulit. Unde et fac-
 tum ut omnia alia parvi penderet: *Existimo omnia*
detrimentum esse propter eminentem scientiam Jesu Chris-
ti Domini mei... et arbitror ut stercorea. Age, anima mea:
contende in studium orationis, undè affluit tanta
honorum copia.

PUNCTUM VII.

Caritas erga Christum, quâ erat ei summo unio-
 nis gradu conjunctus. Quod expressit, dicens: *Amor*
nutritionis
em
Christo.

Gal. 2. 19. Christo confixus sum cruci. Vivo autem, jam non ego; vivit verò in me Christus. Ubi significantur duo unionis modi. Habetur alter per amorem crucifixi, ejusque imitandi in omnibus studium. Undè dicebat: *1 Cor. 2. 2.* Non judicavi me scire aliquid inter vos, nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum. Hoc cogitat, hoc loquitur; hoc agit, ut se conformet crucifixo. Alter modus est abstractior: quasi Christus ejus anima esset, omniaque in ipso operaretur: *Vivo ego; jam non ego; vivit verò in me Christus.* O tunc beatum me vivere, si Christus in me vivat, non ego!

Rom. 8. 35. Ab hoc amore veniebat ille fervor: *Quis nos separabit à caritate Christi?* Ubi enumeratis adversis omnibus, concludit, per nullum eorum, nec per omnia simul, se tantillum dimoveri unquam posse.

Cant. 8. 7. *Aque, videlicet, multæ non poterunt extinguere caritatem, neque flumina obruent illam. Erit ignis, qui nunquam dicit: sufficit.*

PUNCTUM VIII.

Zelus animarum. Caritas fervens erga proximos. 1. Hæc, ex caritate Christi, accendebatur in corde ipsius. Undè dicebat: *Caritas Christi urget nos.* 2. Præ se tulit eam variis modis. Nam Ephesios alloquens ait: *Per triennium nocte et die non cessavi, cum lacrymis monens unumquemque vestrum.* Et: *Omnium me servum feci, ut plures lucrificerem.* Et: *Per omnia omnibus placeo; non querens quod mihi utile est, sed quod multis; ut salvi fiant.* Ideò tot peregrinationes sus-

cepit, et tot labores exantlavit. 3. Indè et afflictebatur alienis malis tanquam propriis: *Quis infirmatur, et ego non infirmor? quis scandalizatur, et ego non uror?* Et: *Tristitia mihi magna est, et continuus dolor cordi meo, propter Judæos incredulos.* Et: *Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.* 4. Anteferebat salutem proximorum suo spirituali commodo. Dicebat enim: *Dissolvi et esse cum Christo, multo magis melius; permanere autem in carne, necessarium propter vos.* Quin optabat anathema esse à Christo pro fratribus. 5. Non excludebat ejus caritas inimicos: *Maledicimur et benedicimus; blasphemamur et obsecramus. Libentissimè superinpendamur pro animabus vestris; licet plus vos diligens, minus diligar.* Non ægrè ferebat, quòd alii prædicarent Christum, ad ipsius invidiam et pressuram: *Et in hoc, inquit, gaudeo: sed et gaudebo.* Nempe, dum omni modo, sive per occasionem, sive per veritatem, Christus annuntietur.

PUNCTUM IX.

Ex istà caritate oriebantur aliæ virtutes. I. Obedientia ad nutum, cum aliquò se conferre jubebatur; licet se offerrent difficultates, et pericula. Nec indè gloriabatur: *Nam si, inquit, evangelizavero, non est mihi gloria; necessitas enim mihi incumbit. Væ enim mihi est si non evangelizavero!* Meminerat illud: *Cum feceritis omnia, dicite: Servi nultiles sumus; quod debuimus facere, fecimus.*

II.
Sollicitudo.

II. Circumspectio verborum : *Non sumus... adulterantes verbum Dei ; sed ex sinceritate , sed sicut ex Deo , coram Deo , in Christo loquimur.* Ita agebat sive in prædicando , sive in conversando , quippe semper habens Deum in intentione suâ.

III.
Desiderium profectus.

III. Studium proficiendi semper in melius : *Ego me non arbitror comprehendisse. Unum autem : quidam retrò sunt obliviscens , ad ea verò quæ sunt priora extendens meipsum , ad destinatum persequor , ad brævium supernæ vocationis Dei.*

IV.
Dexteritas.

IV. Dexteritas in tenendo medium , inter virtutes quæ ægrè copulantur ; puta inter humilitatem , et magnanimitatem ; inter mansuetudinem , et zelum ; inter misericordiam , et justitiæ rectitudinem.

V.
Phil. 1. 21.
Cor. 5.
8 et 9.

V. Desiderium æternorum. Gemit , libertatem filiorum Dei expectans : *Mihi vivere Christus est , et mori lucrum. Bonam voluntatem habemus magis peregrinari à corpore , et præsentem esse ad Dominum. Et ideò contendimus , sive absentes , sive præsentem , placere illi.*

VI.
Fiducia.

VI. Fiducia obtinendæ beatitudinis : *Bonum certamen certavi... In reliquo reposita est mihi corona justitiæ.* Hinc illa alacritas per omnem vitam , ad offerendum se in pericula : *Semper nos qui vivimus , in mortem tradimur propter Jesum ; et : Quotidie morior per vestram gloriam , fratres , quam habeo in Christo Jesu.*

VII.

VII. Constantia moriendi : *cujus mors ideò leuior à Deo ordinata fuit , quòd tota vita fuisset crux.*

MEDITATIO XXXII.

Vocatio Cornelii , et visum Petri de vocatione gentium.

PUNCTUM I.

QUOMODO Cornelius se disponebat ad fidem ; et vocationis modus. 1. Dicitur fuisse *religiosus* , nempe sedulus circa cultum Dei ; nam etsi gentilis , verum Deum colebat. 2. *Timens Deum* ; cavens peccata , quibus Deus offenditur ; ac ejus exemplo , tota domus erat talis. 3. *Faciens eleemosynas multas plebi.* 4. *Et deprecans Deum semper* ; frequenter , et statis horis. Undè horâ nonâ oranti adfuit angelus. Talis is faciebat præventus gratiâ Dei , ut per ea præpararetur ad percipiendum quod ipsi deerat.

Modus vocationis fuit *per angelum* , manifestè quasi horâ diei nonâ introeuntem. Nam angeli sunt administratorii spiritus in ministerium missi , propter eos qui hæreditatem capiunt salutis ; et ipsi offerunt orationem et bona opera nostra Domino. 1. Dicit Cornelio : *Orationes tuæ , et eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam , in conspectu Dei.* Videlicet , oratio humiliantis se , nubes penetrabit ; et donec propinquet , non consolabitur , et non discedet donec Altissimus aspiciat. Rursum : *Conclude eleemosynam in sinu pauperis ; et hæc pro te exorabit ab omni malo.* 2. Jubet accersere Petrum ,

Corneliâ
virtutis...
ad baptis-
mum
Act. 10. 2.4. 3.
Modus
vocationis.Heb. 1. 14.
Job. 12.Act. 10. 4.
Eccl. 35.Eccl. 19.
15.

II.
Sollicitudo.

II. Circumspectio verborum : *Non sumus... adulterantes verbum Dei ; sed ex sinceritate , sed sicut ex Deo , coram Deo , in Christo loquimur.* Ita agebat sive in prædicando , sive in conversando , quippe semper habens Deum in intentione suâ.

III.
Desiderium profectus.

III. Studium proficiendi semper in melius : *Ego me non arbitror comprehendisse. Unum autem : quidam retrò sunt obliviscens , ad ea verò quæ sunt priora extendens meipsum , ad destinatum persequor , ad brævium supernæ vocationis Dei.*

IV.
Dexteritas.

IV. Dexteritas in tenendo medium , inter virtutes quæ ægrè copulantur ; puta inter humilitatem , et magnanimitatem ; inter mansuetudinem , et zelum ; inter misericordiam , et justitiæ rectitudinem.

V.
Phil. 1. 21.
2 Cor. 5.
8 et 9.

V. Desiderium æternorum. Gemit , libertatem filiorum Dei expectans : *Mihi vivere Christus est , et mori lucrum. Bonam voluntatem habemus magis peregrinari à corpore , et præsentem esse ad Dominum. Et ideò contendimus , sive absentes , sive præsentem , placere illi.*

VI.
Fiducia.

VI. Fiducia obtinendæ beatitudinis : *Bonum certamen certavi... In reliquo reposita est mihi corona justitiæ.* Hinc illa alacritas per omnem vitam , ad offerendum se in pericula : *Semper nos qui vivimus , in mortem tradimur propter Jesum ; et : Quotidie morior per vestram gloriam , fratres , quam habeo in Christo Jesu.*

VII.

VII. Constantia moriendi : *cujus mors ideò leuior à Deo ordinata fuit , quòd tota vita fuisset crux.*

MEDITATIO XXXII.

Vocatio Cornelii , et visum Petri de vocatione gentium.

PUNCTUM I.

QUOMODO Cornelius se disponebat ad fidem ; et vocationis modus. 1. Dicitur fuisse *religiosus* , nempe sedulus circa cultum Dei ; nam etsi gentilis , verum Deum colebat. 2. *Timens Deum* ; cavens peccata , quibus Deus offenditur ; ac ejus exemplo , tota domus erat talis. 3. *Faciens eleemosynas multas plebi.* 4. *Et deprecans Deum semper* ; frequenter , et statis horis. Undè horâ nonâ oranti adfuit angelus. Talis is faciebat præventus gratiâ Dei , ut per ea præpararetur ad percipiendum quod ipsi deerat.

Modus vocationis fuit *per angelum* , manifestè quasi horâ diei nonâ introeuntem. Nam angeli sunt administratorii spiritus in ministerium missi , propter eos qui hæreditatem capiunt salutis ; et ipsi offerunt orationem et bona opera nostra Domino. 1. Dicit Cornelio :

Orationes tuæ , et eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam , in conspectu Dei. Videlicet , oratio humiliantis se , nubes penetrabit ; et donec propinquet , non consolabitur , et non discedet donec Altissimus aspiciat. Rursum : Conclude eleemosynam in sinu pauperis ; et hæc pro te exorabit ab omni malo. 2. Jubet accersere Petrum ,

Cornelia
virtute...
ad bapti-
smum
Act. 10. 2.4. 3.
Modus
vocationis.Heb. 1. 14.
Job. 12.Act. 10. 4.
Ecc. 35.Ecc. 19.
15.

et ab eo discere quid oporteat ipsum facere. Non ipse angelus eum docet, sed remittit ad hominem, ut commendetur subordinatio inter nos, et humilis subjectio. *Vocavit ergo Cornelius duos domesticos suos, et militem metuentem Dominum, et misit illos.*

Act. 10.
7 et 8.

PUNCTUM II.

8. 9.
Modus
orandi,
Petrus sub adventum nuntiorum orat: *Ascendit autem in superiora domus ut oraret, circa horam sextam.* Locus secretus ad orationem quaeri debet: *Intra in cubiculum tuum, et clauso ostio, ora Patrem tuum.* Tempus etiam aptum, et statum debet esse. Antiquis fuere in usu hora tertia, sexta, et nona, ut Danieli et Davidi; et maximè apostolis. Tertia, ob Spiritus sancti adventum; sexta, quòd tunc erat Christus cruci affixus; nona, quà exspiravit, atque ad inferos descendit. Constituam mihi certa tempora, quibus reliqua negotia postponam. Inter orandum dum cibi parantur, *cecidit super Simonem mentis excessus*, qui est abstractio à sensibus, et supra naturæ conditionem, elevatio quædam animæ ad superna contemplanda. Solet Deus, maximè inter orandum, ita se communicare.

Act. 10.
10.

PUNCTUM III.

1.
Similia
spiritua-
lia.
I. Visum Petro oblatum. Sicut inter nos agens Dominus utebatur parabolis, ad representandas res; ita nunc per objectas imagines idem facit. Ita

cum Joanne in Apocalypsi, et hic cum Petro agit. Nos talia requirere non convenit. Juvat tamen mysteria Christi humanitatis representare nobis ad meditandum, efformatis per imaginationem ejusmodi imaginibus, in quibus velut res cernamus; sed citra capitis offensionem, et vitatâ illusionem. 1. In linteo, quatuor initis submisso de Cælo in terram, inerant quadrupedia et serpentina terræ, et volatilia cæli. Linteum est Christi humanitas, quam de Cælo veniens assumpsit. Ad linteum istud colliguntur ex quatuor cæli plagis mortales, dum per baptismum Christo incorporantur, ejusque fiunt membra. Omnia insunt animalia; quia nemo excluditur, si velit, et nominatim exprimuntur tria illa genera; quibus notantur avari, carnales, et superbi; quos non aversatur Christus, sed sanctificat.

II. Facta est vox ad Petrum: *Surge, occide, et manduca.* Occidere jubet peccatores, ut peccato moriantur, manducare autem illos; hoc est, Christo incorporare per novam vitam.

III. Aversatur Petrus; *quia, inquit, nunquam manducavi omne commune et immundum: erant quippe ibi multa ex animalibus lege prohibitis.* At non animalia, sed per illa significatas intelligebat Deus gentes, quæ Judæis habebantur immundæ. Igitur respondet: *Quod Deus purificavit, tu commune ne dixeris.* Quo significavit gentibus etiam communicari oportere gratiam Evangelii, Deus sanctificavit, eò quòd elegit, ut participarent gratiam. Hoc est mo-

Act. 10.

13.

II.

Occide,

manduca,

mystice

quid?

III.

Respon-

sio Petri.

v. 14.

®

tivum, ut non averseris ullum peccatorem; sed lucrari magis satagas, quando Deus omnes recipit.

Act. 10. 16. IV. Per ter factum esse dicitur, ut Petrus detrectaret manducare, et nihilominus juberetur, sicut Ierlho interrogatus fuit de caritate: *Amas me.* Voluit Deus docere ratam sibi esse eam voluntatem admitlendi gentes; et velle id esse quàm testatissimum. *Vas* autem, sive linteum statim receptum est in Cælum; ut intelligeretur propalatam esse omnibus, quamvis immundis, viam ad Cælum.

PUNCTUM IV.

Et dum intra se hasilaret Petrus, quidnam esset visio... ecce viri qui missi erant à Cornelio... astiterunt ad januam: et cum eis jubetur ire. Venit *Cæsaream*, intrat in domum Cornelii, prædicat, credunt qui convenerant magno numero; et cecidit Spiritus sanctus super omnes qui audiebant verbum, cum dono etiam linguarum; et baptizantur. Deus non semper manifestat statim visorum intelligentiam; vel, ut humilietur homo, et oratione sensum impetret; vel, ut commodiore occasione Deus rem aperiat; ut hic contigit, per eventum, dum accersitur Petrus à gentilibus, et ipso prædicante, attestatur Deus etiam gentibus pœnitentiam dari.

DIRECCIÓN GENERAL DE B

MEDITATIONES
DE BEATA VIRGINE.

MEDITATIO XXXIII.

Qualiter vixerit post adventum Spiritus sancti.

PUNCTUM I.

EVANGELICA consilia servavit, non solitariam agens, sed communem vitam, quò aliis etiam prodesset. I. Paupertatem coluit, vivens ex communibus, quæ dividebantur, prout cuique opus erat; contenta tenui victu, et vestitu; memor fellis et aceti, atque nuditatis Filii sui in cruce.

II. Obedientiam sic est professã, ut præberet fidelibus perfectissimum illius alacritatis exemplum, quã se quisque accommodaret omnibus Dei placitis, nascentisque adeò, etiam Ecclesiæ statutis; exprimens in seipsã vivam imaginem obedientiæ Filii sui, et sic eum in spiritu suo quasi iterùm parturiens. Pariat utinam illum etiam in me!

III. Castitatem angelicam perseveravit custodire. Unde meruit ab Ecclesiã invocari: *Virgo virginum*, imò Virginitas ipsa; cum eadem Ecclesia sic canit:

I.
Beata Vir-
ginis pau-
pertas.II.
Obedien-
tia.III.
Custitia.

Sancta et immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferam? Porro, ut arca Testamenti ex lignis impubilibus compacta, auro insuper contexta fuit; ita Virgo Mater castitati adjecit aliarum custodiam virtutum.

IV. Modestia. IV. Inerat modestia in omni motu, gestuque corporis, index internæ compositionis. Parca sermonis, non nisi necessaria, et ea paucis, submissèque proloquebatur. Quam ei laudem tribuit sponsus: *Sicut vitta coccinea, labia tua*: quippè astricta, et minimè diffluentia, et caritate rubescentia. Abstinentis cibi, commodè consultum vitæ putabat, dum ne illam relinquere nimiam inedia cogèretur. Et quidni jejuna-
ret, ablato sponso? Quid plura? Intenta vigiliis, somnumque exosa, nisi gravante necessitate; quo
quidem tempore *cor ejus vigilabat* versans mente cœlestia, quæ in vigiliâ tractaverat: Sollicita in externis obsequiis, vel divini cultûs, vel commodi proximorum, vel domesticorum; denique *omni custodia*
servans cor suum, quia ex ipso vita procedit; intenta
sensibus foris custodiendis; soli Deo *intus placere*
studens: Arbitrum mentis solita (inquit Ambrosius) *non hominem, sed Deum querere*; quam virtutis speciem, ejusque veræ et exquisitæ, non præferebat?

PUNCTUM II.

Oratio et contemplatio. Studium orationis et contemplationis vigerunt semper in beatâ Mariâ; sed, ut aliæ virtutes, ita etiam ipsæ incrementum in dies acceperunt. 1. Aberant

illa quatuor impedimenta, quæ Bernardus recenset: *Sensus egens, vel cura pungens, vel culpa mordens, vel ea quæ difficilius amoveantur, irruentia imaginum corporearum phantasmata*. Mala quadriga animam à Deo abducens! In quam convenit illud Cantici: *Anima mea conturbavit me propter quadrigas Aminadab*. 2. Inerant summo gradu omnes illæ virtutes, quibus tanquam alis elevatur anima in contemplationem: fides mysteriorum viva, fiducia in Deum magna, humilitas profunda, caritas ardens; sapientia, et reliqua Spiritûs sancti dona eximia, ut admirantes angeli dicerent tunc maximè, si unquam aliàs: *Quæ est ista, quæ ascendit per desertum, sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ et thuris, et universi pulveris pigmentarii*? 3. Obibat loca, ubi mysteria redemptionis patrata fuerant, magno sensu illa recolens, et indè mirificè illustrata. 4. Continuabat orationem etiam inter labores manuum; et in somnis etiam erudiebatur, ut patriarcha Jacob. 5. Percipiebat extraordinarios sæpè favores præ sanctis aliis; de quibus legitur, vel quòd facie ad faciem eis loqueretur Deus, ut Moysi, vel quòd ad tertium Cælum rapti, audierint arcana verba, ut Paulus; vel quòd spiritu elevati fuerint ad prænoscentia futura, ut Joannes; vel quòd gloriam Dei viderint, ut Stephanus. 6. Communicabat quotidie, cum fide, reverentiâ, et devotione incredibili; memorans quomodo eundem olim utero gestasset, lactasset, contractasset; fructumque referens, qualem oportebat

Sine impedimentis.

Serm. 23. in Cant. sub fin. Cant. 6.

11. Quibus virtutibus oratio ferebatur.

Cant. 3. 6.

Communica- tional quodidie.

ex tam excellenti dispositione, quâ ad communicandum accedebat.

PUNCTUM III.

Solitem animam cum eorum orando. Zelus gloriæ Dei, et salutis animarum. 1. Cooperabatur Deo ad tantum finem, ardentissimè orando, tum pro ipsis Evangelii præconibus, ut essent efficaces; tum pro convertendis, ut emollirentur; et pro ipsorum martyrum constantiâ: ita ut tantæ illæ primi temporis conversiones peculiariter ipsi acceptæ referendæ sint. 2. Promovebat salutem proximorum ipsa ejus vitæ sanctimonia, ut stupori esset, et divinum quid, sicut ait Areopagita, præ se ferret. 3. Juvabat etiam verbo doctrinæ; quando illa, præ ipsis apostolis, altiùs erat de divinis edocta: et conveniebatur à remotioribus quoque partibus, unoquoque illam videre atque alioqui desiderante; ut affirmat Ignatius. Quin est traditio, sicut olim ad montana excurrit, ut sanctificaret præcursorem, ita per hoc tempus ad varia loca fuisse profectam, ut fideles confirmaret. 4. Patiebatur à Judæis obreccationes, sicut ejus Filius; et de illorum incredulitate et aliorum lapsibus angebatur, zelo Dei ipsam comedente.

PUNCTUM IV.

Augmentum virtutum. Quomodo beata Virgo operabatur. Nimirum toto conatu, secundum omnem virtutem à Deo acceptam: et quia caritas illius erat intensissima, eliciebat

actus intensissimos. Porrò Deus benè agentes statim remunerat incremento gratiæ et caritatis: quo fiebat, ut proximè sequentes actus elicerentur duplò perfectiores, atque ita progrediendo, fieret auctio meritorum inæstimabilis.

Hinc est quòd beata Virgo perfectissimè implevit præceptum diligendi Deum totâ mente, corde, animâ, et fortitudine seu viribus: item illud: *Fiat voluntas tua, sicut in Cælo et in terrâ*; idque in parvis æquè ac magnis rebus. Denique novis semper perfectibus intenta fuit; quotidie mutans fortitudinem, novasque pennas assumens, et exultans ad currendam viam: *Quàm pulchri sunt gressus tui, filia principis!* Dilectus Dei in summo gradu. D. ut. 6. 5. Matt. 6. 10. *Progrederis quasi aurora consurgens: Quasi lux splendens procedis, et crescis usque ad perfectam diem.* Cant. 7. 1. Cant. 4. 9. Prov. 4. 18.

MEDITATIO XXXIV.

Transitus beatæ Virginis à vitâ mortali, etc.

PUNCTUM I.

Ardens desiderium videndi Deum. PRÆPARATIO, per ardentia desideria videndi Deum. Nam, cum semper arsit post ascensionem Filii, tum maximè postremis annis, cum appropinquabat videndi tempus. Nec id, tædio laborum; sed puro amore Dilecti. Et quia versata erat in sacris literis, inde seipsam magis accendebat. Modò sibi ipsi

Ps. 19. 5. loquens, dicebat: *Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est!* Nunc verò: *Quemadmodum desiderat*
 Ps. 41. 2. *cervus ad fontes aquarum, etc. Educ de custodia animam meam, ad constendum tibi.* Interdum angelis ipsam visitantibus: *Adjuro vos...* aiebat, *ut nuntietis dilecto meo, quia amore langueo.* Nihilominus voluntatem suam divinæ subiciebat: *Desiderium habens dissolvi et esse cum Christo;* parata tamen permanere in carne, si propter alios esset necessarium; quod et Paulus sentiebat, et Martinus. Sed ubi appropinquare diem sensit, tum verò se totam in affectu effundens, dicebat: *Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore langueo.* Nunc prodeant flores fragrantissimi internorum affectuum, et mala pulcherrima honorum operum; quibus, deficiens præ amore anima reficiatur. Pudeat me illius summi boni non tangi desiderio, atque ad illud non anhelare.

PUNCTUM II.

Quòd debuerit mori. Nam etsi ab originali labe fuerat præservata, non idèò à debito moriendi. Etenim *statutum est hominibus semel mori,* et Filius ejus mortuus est; supra quem non conveniebat illam esse. Et experiri ac vincere debuit, ad majus meritum, illam mortis difficultatem; eò quòd *nolumus spoliari, sed supervestiri;* atque in eà etiam re exemplum nobis relinquere, quò fidentiùs eam interpellarem: *Maria, mater gratiæ, mater misericordiæ, tu nos ab*

Mortis
hora ei
denuntiatur.

Cur mori
debuit.
Heb. 9. 27.

2. Cor. 5.
4.

Transitus B. Virginis à vitâ. 273

hoste protege, et horâ mortis suscipe. Fuit procul dubio denunciata ipsi hora dormitionis, et quidem per Gabrielem archangelum; qui secundò eam salutaverit: *Ave, gratiâ plena, Dominus tecum;* simulque exposuerit quanto ejus desiderio tenerentur omnes cælestes. Quis valeat concipere quanto fuerit gaudio perfusa? *Lætata sum in his quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus.* Et remisit se divinæ dispositioni: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum.*

1. 121. 1.

Apostolorum præsentia.

Ad hæc voluit Christus, ut Matris discessui apostoli interessent, ad illius honorem, et ipsorum solatium: quos solata est, et benedictione suâ impertit, precata Deum pro illis. Convenerunt autem sub id tempus, Deo mirabiliter eos transferente.

PUNCTUM III.

Expiranti adfuit Filius cum multo angelorum comitatu, invitans ad migraudum similibus verbis: *Surge, propera, amica mea, columba mea, formosa mea; et veni. Jam enim hyems transit; imber abiit, et recessit. Veni de Libano, (ab excelso culmine perfectionis quam tenuisti;) veni, coronaberis.* Ad Filii conspectum supra quàm cogitari potest, exhilarata, et memor horæ, quâ Filium viderat expirantem: Fili, inquit, *in manus tuas commendo spiritum meum.* O verè pretiosa mors in conspectu Domini! Quia non morbus, aut ægritudo, sed amoris vis animam eduxit è corpore, deficientibus

Christus
mortuæ
apparet.

Cant. 2.
10.

Ibid. c. 4.
v. 8.
Gaudium
beata Vir-
ginis, viso
Filio.

Mors ejus
pretiosa.

viribus. 2. Quia sine doloris sensu separata est anima, ita Christo providente, pro doloribus acerbissimis quos in ipsius morte ad crucem sustinuerat; quando ipsius animam pertransiit gladius. Sed et gaudium ex præsentiâ Filii, et ex amoris magnitudine, ademerat omnem, ex disjunctione animæ à corpore, doloris sensum; ut in eam præcipuè illud conveniat: *Justorum animæ in manu Dei sunt; et non tanget illos tormentum mortis.* 3. Quia, si beati mortui qui in Domino moriuntur, quoniam opera illorum sequuntur illos; quam beata fuisse dicenda est mors Virginis, quam tot tantaque comitabantur merita! Verè *Virgo prudentissima*, quam Dominus vigilanter invenit, et affluentem oleo. *Moriatur anima mea morte justorum; et fiant novissima mea hujus similia!*

Sap. 3. 1.

Apoc. 14. 13.

In Liton. et off. Virg.

Fonus sanctæ Virginis. Melitur comitantibus angelis.

PUNCTUM IV.

Fonus ejus gloriosissimum fuit. Elata est, tum apostolis, aliisque discipulis deducuntibus, hymnosque divinitus inspiratos in eam concinentibus; tum angelorum choris eandem celebrantibus. Patrata sunt ad ejus sepulcrum miracula; et apostoli mirâ suavitate cœlitus perfusi, de gloriâ suæ Magistræ; et quod eam nacti essent advocatam apud Filium.

MEDITATIO XXXV.

Glorificatio animæ beatæ Virginis.

PUNCTUM I.

INTRODUCTIO animæ in Cælum empyreum. Id quamvis momento peractum est, licet per partes contemplari. 1. Exeuntem animam Christus complexus suo excepit; et cujus hactenus *Læva*, sub capite ejus, eam quasi sustentaverat, nunc amplexatur *dexterâ*: hoc est, quam fovemat contemplatione operum mirabilium Dei (præsertim in assumptâ carne), nunc complet clarâ sui visione. Tunc dixit beata Mater: *Inveni quem diligit anima mea; tenui eum, nec dimittam.* Cant. 3. 4.

2. Effusi obviam cœlites salutant, gratulantesque deducunt, Gabriele præcinate: *Ave, gratiâ plena, Dominus tecum, benedicta tu in mulieribus.* Quin ego me illis misceo, et pariter occino: *Tu gloria Jerusalem, tu lætitia Israel, tu honorificentia populi nostri: quia fecisti viriliter, et confortatum est cor tuum; eò quod castitatem amaveris... ideo eris benedicta in æternum.* Luc. 1. 28. Angelicus comitatus. Judith. 15. 10, 11.

3. Non angelorum manibus portatur, ut Lazarus in sinum Abraham; sed ipsius Christi sulca dextrâ deducitur, reddentis ei vicem, quod olim infans fuisset in ulnis ab eâ gestatus. Quod ut insolitum, mirantes angeli, dicunt: *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto, deliciis affluens, innixa super dilectum* Luc. 16. 22. A Filio deducitur. Cant. 8. 5.

Amplexus Matris et Filii. Cant. 2. 6; et c. 8. 5.

Cant. 3. 4.

Luc. 1. 28. Angelicus comitatus.

Judith. 15. 10, 11.

Luc. 16.

A Filio deducitur.

Cant. 8. 5.

suum? Sic ovens ingreditur Cælum empyreum, ad-
blandientibus ipsi diuinis personis. Pater excipit,
uti Filiam dilectam, Filius ut Matrem, Spiritus
sanctus sicut Sponsam. Quales ibi sensus! Excedit
hoc cogitationes mortalium. Adsectabor euntis ves-
tigia. Relinquam desertum hujus mundi, pro ni-
hilo habendo ejus voluptates et commoda. Progre-
diar innixus Deo, non meis viribus; ad ea quæ sunt
priora extendens maipsum.

Phil. 3. 13.

PUNCTUM II.

Essentia-
lis gloria
beate Vir-
ginis.
Luc. 6. 38.

Magnitudo gloriæ animæ Mariæ æstimari potest
ex eo quòd omnibus justis dicitur: *Mensuram bo-
nam, et conferam, et coagitatam... dabunt in sinum
vestrum; qualem igitur Dei Matri? Item ex eo quòd
quæ mensurâ mensi fueritis, remetietur vobis.* At quali
beata Virgo mensa est, quæ sic amavit, sic vixit, ta-
lia pertulit! Novit sola ipsa, quæ accepit, quantum
acoeperit. Supra cherubim videt, supra seraphim
amat: satiatur à torrente deliciarum, præ omni spi-
rituali creaturâ, quæ Deum ipsum lactaverat, quæ,
ejus causâ, calicem passionis amarissimum hauserat.
Quid non ei rependit Filius, alioqui solitus nec fri-
gidæ haustum indonatum relinquere?

PUNCTUM III.

I.
Coronatio
beate Vir-
ginis.

Exaltatio et coronatio beate Virginis. I. Exaltata
est supra novem choros angelorum, et collocata in
throno ad dexteram Filii; multò dignius, quàm Salo-
mon

mon matrem suam, similiter collocavit. Huc spec-
tavit David, quando ait: *Asiit regina à dextris tuis* Ps. 45. 10.
in vestitu deaurato, circumdata varietate. Nam sicut
Christus à dextris Patris sedere dicitur (quòd præ
omnibus post Deum emineat); ita Maria à dextris
Filii, quòd excellat omnes alias creaturas; quanto
videlicet gloriosius est nomen Matris, quàm servi!
Vestis ejus aurea, et omni distincta varietate; quia
cæterorum omnium gratias, et prærogativas in unam
illam simul Deus contulit: sicut de prævaricatore
angelo dicitur: *Omnis lapis pretiosus operimentum* Ez. 28. 13.
tuum.

II. Multiplici coronâ decorata est à sacrosanctâ
Trinitate. A Patre accepit coronam potestatis supra
omnes creaturas post Christum; ut ei etiam con-
veniat: *Constituisti eam super opera manuum tuarum* Ps. 3. 7.
à Filio, coronam sapientiæ; quæ deceat advoca-
tam omnium, ut omnibus prodesse queat: à Spi-
ritu sancto, coronam caritatis, quæ zelet arden-
tissimè pro omnibus.

III. Donata est tribus laureolis, virginitatis, III.
martyrii et magisterii. Nam fuit Virgo virginum, Re-
gina martyrum in Christi passione sustinendâ, et
Magistra apostolorum. Atque ita tulit fructum tri-
gesimum cum virginibus, sexagesimum cum docto-
ribus, centesimum cum martyribus.

IV. Accessit coronâ stellarum duodecim; quia una, IV.
omnium virtutum, quarum aliis alii sancti florue-
runt. A. 100. 12.

Q

Corona
stellarum
duode-
cim.
Pror. 31.
29.
Cant. 3. 11.
Luc. 1. 46.
runt, simul omnes coronas reportavit: *Multæ vide-
licet filix congregaverunt divitias; tu supergressa es
universas. Egredimini ergo, et videte matrem Salo-
monis in diademate quo coronavit illum Filius ejus
in die solemnitatis et lætitiæ cordis ejus. Tunc illa ve-
lus instauravit canticum: Magnificat anima mea Do-
minum... quia fecit mihi magna qui potens est.*

MEDITATIO XXXVI.

Assumptio in corpore.

PUNCTUM I.

Pz. 15. 10.
Corpus
beatæ Vir-
ginis in-
corrupti-
simi.
NON dedit Deus carnem ejus sanctam *videre cor-
ruptionem*: 1. Ob gloriam virginitatis; ut quæ caro
virgo pepererat, incorruptione donaretur. 2. Ob
animæ puritatem ab omni prorsus labe; cujus habi-
taculum debuit ita honorari. 3. Quia Christi caro
de carne illius erat; unde decuit ut sicut Christi
caro, ita Matris, non corrumperetur.

PUNCTUM II.

Resurrec-
tionis
beatæ Vir-
ginis cau-
sæ
Cur resuscitari debuit. 1. Ut expleret Deus in-
natum desiderium animæ illius sanctissimæ, resu-
mendi corpus. Nam pro amore singulari, quo Chris-
tus Matrem prosequatur, id ei præstare conve-
niebat. 2. Ad spem nobis faciendam, seu confir-
mandam, futuræ resurrectionis. 3. Ut nomen ei ser-

varetur Matris, quod in animam separatam non con-
venit; et ut, pro nobis interpellando, exhibere pos-
set ventrem et ubera, quæ Dominum portaverunt
et lactaverunt; quin et corpus, undè ipse Christus
suum accepisset. Ita Christus Patri ostendit cica-
trices, etc.

PUNCTUM III.

Assumptionis modus, qualis olim elevatio arcæ Quomodò
assumpta.
testamenti; cum hymnis, et canticis angelorum,
inter manus cherubim ac seraphim; excipiente il-
lam Christo in empyreo Cælo, cui per hoc accessit
alterum luminare majus, ipso Cælo splendidius.
Quæ omnium gratulatio, quæ exultatio Virginis,
quæ actiones gratiarum, quanta celebritas!

MEDITATIO XXXVII.

*De humilitate beatæ Virginis, quæ me-
ruit ita exaltari.*

QUOD ascendit, quid est, nisi quia et descendit? Eph. 4. 9.
Verba sunt Pauli de Christo; et possunt aptari
beatæ Virgini, quod eò exaltata est super omnem
creaturam, quia se humiliavit infra omnem. Corona
duodecim stellarum respondet totidem insignibus ejus
actibus humilitatis. (R)

Porrò est quædam humilitas erga Deum; quæ-
dam erga alios.

PUNCTUM I.

Occulta-
re dona. Primus actus est occultare dona, nec nisi merâ
necessitate gloriæ Dei, aut salutis proximi, urgente,
ullum illorum indicium dare; quia, ut dicit Gre-
gorius, *deprædari desiderat qui thesaurum publicè por-
tat in viâ. Illud Isaïæ commendatum habeat humilis:*

Hom. 11.
in Evang. *Secretum meum mihi, secretum meum mihi. Inculcat
bis, ob rei necessitatem. Hoc ita executum est beata
Virgo, ut mysterium conceperit Verbi, nec dilecto
sponso Josepho indicaverit. Erat omnino hortus con-
clusus, fons signatus.*

Cant. 4.
12. Odi
laudes. Hinc nascitur secundus actus, ut horreat laudari.
Nam, vel non agnoscit in se causam laudis; et tunc
velut indebitam aversatur: vel si subest, metuit com-
placentiam, et ne sic recipiat mercedem suam. Hinc
beata Virgo, cum salutaretur à Gabriele tam ho-
norificè, turbata est.

Luc. 1. 29. Tertius similis: ut, si contingat manifestari, to-
tam laudem velit esse Dei: *Non nobis, Domine, non
nobis, sed nomini tuo da gloriam;* et ut studeat simi-
liter ab aliis Deum laudari: *Magnificate Dominum*

Pi. 33. 4. *meum. Exultent... qui volunt justitiam meam, et di-
cant semper: Magnificetur Dominus.* Ita beata Virgo,
cum Elisabetha propalasset mysterium concepti Ver-
bi, prorupit in laudes Dei, et sui abjectionem: *Mag-
nificat anima mea Dominum... quia respexit humili-
tatem ancillæ suæ.*

Luc. 1. 46.

PUNCTUM II.

Quartus actus, cum à Deo evehimur, præop-
tare infima, et recumbere in novissimo loco. Ita,
cum fieret Mater Dei, voluit esse ancilla: et in
Bethleem stabulum elegit.

Quintus actus, subjicere se Dei, et superioris
ordinationibus, quando etiam jure quis posset exi-
mi, ac licet sibi indè aliquid decedat: et nolle gau-
dere privilegiis. Ita beata Virgo implevit legem pu-
rificationis, sicut Filius circumcisionis; cum neuter
lege teneretur, et indè nota contraheretur peccati.

Sextus, etiam æqualibus et inferioribus se sub-
mittere, cedendo prima loca, et præveniendi eos
honore; quod suadet Paulus: *Honore invicem præ-
venientes;* et in humilitate superiores sibi arbitran-
do. Suadet et Petrus cedere: *Subjecti estote omni hu-
manæ creature propter Deum.* Hinc beata Virgo de-
tulit Elisabethæ honorem, visitando, salutando.
Et ubique id agebat.

Septimus, obsequia etiam humilia exhibere aliis: *Matt. 20.
Sicut Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare;*
et exercuit *Faber* fabrilem artem, iudæ victum pa-
rans; denique lavit *pedes discipulorum.* Non secus,
ejus Mater ancillabatur domi. ministeria omnia
obiens.

Octavus præcedenti affinis, recusare functio-
nes, et munia honorifica. Idcirco beata Virgo sem-

per delituit; nunquam docuit, nec ulla fecit miracula.

PUNCTUM III.

L. libenter esse pauperem. Spectatur etiam humilitas in humiliationibus ferendis, vel ultrò exercendis. Undè existit actus bonus, cum quis libenter habet, quòd tractetur, ut pauper, et abjectæ conditionis homo. Ut talis, beata Virgo in Bethleem exclusa est hospitio, ut Luc. 2. 7. 24. diversari in stabulo debuerit: et in purificatione, non agnum, sed *duos pullos columbarum* offerre voluit; quod erat pauperum.

Patienter ferre ignominias. Decimus, in ferendo ignominiam, et contemptum, cum silentio. Cujus sunt gradus, sic ferre: 1. cum nobis evenit tale quid ob culpam nostram; 2. cum absque culpâ, et per falsa testimonia; 3. quando per calumniam, propter opus, undè laudari debueramus; 4. cum sustinemus, non ab inimicis tantum et alienis, sed à fratribus et conjunctis: ut Christus in passione; et cum eum cognati quasi *in furorem* versum vincere voluerunt. Similia per occasionem Christi Mater ferre debuit, maxime propter Filium.

Marc. 3. 21. Undecimus, cum pace cordis, et serenitate vultus, tolerare reprehensiones, punctiones, et insulsa responsa à quocumque. Tulit beata Virgo nonnumquam à Filio minus placidas in speciem responsiones; ut illic: *Quid est, quòd me querebatis?* Et: Luc. 7. 49. Joann. 2. 4. Matt. 12. 48 *Quid mihi et tibi est, mulier? Et: Quæ est mater*

De devotione erga B. Virginem. 285
mea, et qui sunt fratres mei? In quibus nec culpa suberat Virginis, nec offensio Filii; sed documentum mysterii, et quædam probatio virtutis.

Duodecimus actus est, non se subtrahere, cum Participem se facere injuriarum alienarum. ii, qui nobis conjuncti sunt, contemptum aut calumniam patiuntur; quasi nolimus videri ex illis esse, ne participemus simul incommodum confusionis. Non ita beata Virgo, quæ cruci astitit, matrem se professam tam ignominiosè crucifixi; eoque nomine, à furentibus Judæis appetita contumeliis. Itaque beata Virgo perfectè implevit illud Sapientis consilium: *Quando major es, humilia te in omnibus; et coram Deo invenies gratiam.* Ecclesi. 3. 20.

MEDITATIO XXXVIII.

De devotione erga beatam Virginem.

PUNCTUM I.

HANC devotionem conciliare possunt multa. Cur amanda beata Virgo. I. Quòd sanctissima Trinitas præ cæteris omnibus, tam hominibus, quàm angelis, amat hanc Virginem, tanquam illis omnibus sanctiorem. Undè æquum est à me etiam summè amari post Christum; ac me de illius sanctitate, bonisque excellentibus gaudere, eique gratulari, ac Deo gratias agere.

Quis à SS. Trinitate amatur. II. Quòd sit Mater Christi Domini, et ab eo summè dilecta: qui proindè vult eam ab omnibus amari et coli pro tam excellenti dignitate. Ac si de II. Quia Mater Christi.

per delituit; nunquam docuit, nec ulla fecit miracula.

PUNCTUM III.

L. libenter esse pauperem. Spectatur etiam humilitas in humiliationibus ferendis, vel ultrò exercendis. Undè existit actus nobis, cum quis libenter habet, quòd tractetur, ut pauper, et abjectæ conditionis homo. Ut talis, beata Virgo in Bethleem exclusa est hospitio, ut diversari in stabulo debuerit: et in purificatione, non agnum, sed *duos pullos columbarum* offerre voluit; quod erat pauperum.

Luc. 2. 24.
1. 24.
Patienter ferre ignominias. Decimus, in ferendo ignominiam, et contemptum, cum silentio. Cujus sunt gradus, sic ferre:
1. cum nobis evenit tale quid ob culpam nostram;
2. cum absque culpà, et per falsa testimonia;
3. quando per calumniam, propter opus, undè laudari debueramus; 4. cum sustinemus, non ab inimicis tantum et alienis, sed à fratribus et conjunctis: ut Christus in passione; et cum eum cognati quasi in *furorem* versum vincere voluerunt. Similia per occasionem Christi Mater ferre debuit, maxime propter Filium.

Marc. 3. 21.
Ferre reprehensiones. Undecimus, cum pace cordis, et serenitate vultus, tolerare reprehensiones, punitiones, et insulsa responsa à quocumque. Tulit beata Virgo nonnumquam à Filio minus placidas in speciem responsiones; ut illic: *Quid est, quòd me querebatis?* Et: *Quid mihi et tibi est, mulier?* Et: *Quæ est mater*

Luc. 7. 49.
Joh. 2. 4.
Mat. 12. 48

mea, et qui sunt fratres mei? In quibus nec culpa suberat Virginis, nec offensio Filii; sed documentum mysterii, et quædam probatio virtutis.

Duodecimus actus est, non se subtrahere, cum Participem se facere injuriarum alienarum. ii, qui nobis conjuncti sunt, contemptum aut calumniam patiuntur; quasi nolimus videri ex illis esse, ne participemus simul incommodum confusionis. Non ita beata Virgo, quæ cruci astitit, matrem se professam tam ignominiosè crucifixi; eoque nomine, à furentibus Judæis appetita contumeliis. Itaque beata Virgo perfectè implevit illud Sapientis consilium: *Quando major es, humilia te in omnibus; et coram Deo invenies gratiam.* Eccl. 3. 20.

MEDITATIO XXXVIII.

De devotione erga beatam Virginem.

PUNCTUM I.

HANC devotionem conciliare possunt multa. Cur amanda beata Virgo.
I. Quòd sanctissima Trinitas præ cæteris omnibus, tam hominibus, quàm angelis, amat hanc Virginem, tanquam illis omnibus sanctiorem. Undè æquum est à me etiam summè amari post Christum; ac me de illius sanctitate, bonisque excellentibus gaudere, eique gratulari, ac Deo gratias agere.

Quis à SS. Trinitate amatur.
II. Quòd sit Mater Christi Domini, et ab eo summè dilecta: qui proindè vult eam ab omnibus amari et coli pro tam excellenti dignitate. Ac si de II. Quia Mater Christi.

Mat. 25. quibusvis pauperibus idem Dominus dixit : *Quandā fecistis uni ex his fratribus meis minimis , mihi fecistis ; quanto magis , quod Matri suæ delatum fuerit , quasi proprium reputabit ?*

III. Quod sit Mater omnium nostrārum ; et quidem amantissima nostrī , et indulgentissima. Debetur autem Matri amor , et præsertim tali , ac tantæ. Imitabor Joannem , cui cū à Domino dictum fuisset : *Ecce Mater tua , cupide accepit eam in suā ; pro magnā felicitate habens , quod inservire ei posset.*

IV. Quod ab eā accipiamus multa bona : nam *multū orat pro populo , et universā sanctā civitate , hoc est , Ecclesiā ; multo magis , quā Jeremias faciebat.* Deindē , non solūm representat Filio petitiones suorum clientum : sed gnara necessitatum , prævenit orationes ; ut in nuptiis , innuens Filio : *Vinum non habent.* Præterea est potens ad impetrandum , et quia soli misericordiæ est intenta , per eam facilius contingit impetrari à Filio , ut ait Anselmus , quā si ipse Filius rogetur ; qui cū justitiæ quoque rationem habeat , ut Judex , abnuat interdū ob demerita nostra , quæ Matri supplicanti libenter largitur. Accedit , quod (ut idem dicit Anselmus ,) devotio erga Dei Matrem quoddam est peculiare electionis signum ; eō nimirū , quod illa circa suos devotos valde sollicita sit et intenta , ut à peccatis præserventur ; dum ipsi respondere velint gratiæ. Denique est omnium mortalium in qualibet necessitate singulare perfrugium. *Sileat misericordiam tuam ,*

In florib. e. 133.

Virgo beata , si quis est , qui invocatam eam in necessitatibus suis , sibi meminert defuisse. Quasi dicat fore neminem. Quis ergo non amet te , beata Mater ? quis non ambiat tuus esse ? Age : *In Jacob inhabitata , et in Israel hereditare , et in electis tuis mitte radices.*

PUNCTUM II.

Quod Spiritus sanctus singularem erga beatam Virgīnem toti Ecclesiæ devotionem inspiraverit. Quæ apparet : 1. In genere cultūs eidem exhibiti , qui vocatur *Hyperdulia* ; supra cultum aliorum sanctorum , infra divinum. Undē etiam compellat eam peculiaribus titulis : *Mater misericordiæ , vita , dulcedo , et spes nostra !* Petit etiam ab eā , quæ muneris divini sunt : *Solve vincla reis , profer lumen cæcis , mala nostra pelle , bona cuncta posce : Et Jesum , fructum ventris tui , nobis , ostende.* Nam pro gratiā , quā pollet apud Filium , velut in potestate suā habere omnia existimatur. 2. Apparet generalis devotio ex tot templis , tamque magnificis , in illius honorem exstructis , et tot ejus imaginibus piē dedicatis ac sumptuosē ornatis ; approbantē cœlitūs numine per innumera miracula ; necnon ex ordinibus integris religiosorum , sub ejus nomine militantibus , totque aliis sodalitatibus eidem consecratis , quin et regnis totis.

3. Ex solemnī frequentique memoriā , quā colitur in Ecclesiā , tot diebus festis institutis per menses

Cultus hyperdulia.

Templa edificantur beatae Virgini.

Festis multa beatae Virgini.

ferè singulos, ac hebdomadatim in sabbatis; proprio item de Virgine officio ad recitandum omnibus proposito cum Indulgentiis; et quotidie terno, ad salutandam Virginem, signo, publicè dato; psalterio Virginis; et coronâ in usum receptis; officium canonicum haud aliter ritè claudendo, quàm antiphonâ ad Virginem: præter alia complura pia erga illam devotionis exercitia. Qui certè sensus totius Ecclesiæ tam generalis et propensus, mirè commendatam reddit devotionem erga sacratissimam Virginem Dei Matrem.

De modis recitandi coronam beatæ Virginis, vel rosarium.

I. Principio accersenda est ante oculos divina præsentia, exhibitâque intimâ reverentiâ, petenda est gratia hoc obsequium dignè et fructuosè perficiendi, etc.

II. Deindè dirigenda intentio ad honorem divinæ Matris, et gratiarum actionem pro acceptis beneficiis, et pro impetrandis novis, et denique ad satisfactionem pro peccatis. Quæ ultima pars cum applicatur alicui alii, nihilominus priores semper locum habent.

III. Deindè percurrenda est unaquæque decas, attentione adhibita ad verba singula, non solum ut rectè pronuntientur, sed ut bona aliqua cogitatio sensusque eliciatur. Post unamquamque verò decas

I.
Quid faciendum ante recitationem rosarii.

II.
Intentio.

III.
Recitatio attentè.

dem interponenda est brevis meditatio, vel condimentum, et excitamentum devotionis. Quæ triplex esse potest, atque indè tres modi recitandi coronam, sive rosarium, existunt.

I. Sumi potest Salutatio Angelica, in tot particulas divisa, quot sunt decades in coronâ: atque ad singulas decades interponi debet una ex particulis meditanda. Quod fiet juxta modum orandi traditum in Introductione totius compendii. Aliàs adhibenda erit Oratio Dominica, in petitiones distributa similiter secundum decades: deque singulis meditandum, sicut Part. III, Medit. 14 ostenditur. Juvat etiam variare, cantico Virginis, *Magnificat*, secundum versiculos distributo post quamlibet decadem, de quo Part. II, Medit. 12.

II. Modus vix differt ab isto, nisi in materiâ meditandi. Nam sumuntur quindecim mysteria beatæ Virginis, quorum quinque dicuntur gaudiosa: *Annunciatio, Visitatio, Nativitas Christi, Christi Præsentatio, Inventio in templo*: 5 Dolorosa: *Oratio Christi in horto, Flagellatio, Coronatio, Bajulatio Crucis, Crucifixio*: 5 Gloriosa: *Resurrectio, Ascensio, Adventus Spiritûs sancti, Assumptio ipsius Virginis, Coronatio ejusdem*. Quæ quoniam sunt quindecim, conveniunt psalterio beatæ Virginis, quod quindecim constat decadibus: ac ita, post singulas, potest unum mysterium interponi, meditando. Nec opus est continuatè psalterium decurrere; at sufficit per partes, Imò, si libeat in uno mysterio post plures decades hærere,

I.
Modus cum meditatione salutatio- nis angelis.

II.
Cum 15. mysteriis Virginis.

commodè fit : quia licebit , præter dicta mysteria , subindè alia interponere ; velut *Circumcisionem Christi* , *Adorationem à Magis* , *Fugam in Ægyptum* , et *reditum* : sed et ipsius *Virginis Conceptionem* , *Nativitatem* , et *Præsentationem*. Porro modus circa ista meditandi est idem , qui solet , cum ex professo tractantur in oratione , eliciendo documenta , et affectus , et semet per colloquia excitando ; nisi quòd carptim hoc loco , non exactè ista fieri possunt.

III. Modus cuius virtutum beatæ Virginis meditatione.
Tertius modus , ut virtutes beatæ Virginis sint materia interponendæ meditationis. Ubi heroici actus singularum , in beatâ Virgine expendendi erunt ; deindè , mei defectus circa easdem : denique ferventia proposita concipient meliorum.

Cæterùm isti modi diuturnius requirunt tempus , nec videntur subvenire tædio quod ex ejusdem præcationis tam frequenti repetitione concipi solet , nec juvare attentionem circa verba ipsa , cum decurritur decas. Quare , cum difficile sit , et non necessarium , inhærere semper verbis , consuleretur difficultati , et tempori parceretur , præsertim ab hominibus occupatis , si , inter ipsam recitationem cujusque decadis , volverent mente mysterium illud , conando affici. Tenebit autem quisque modum , quem sibi utilissimum sentiet. Porro illi modi tres utiles videntur maximè illis qui ægrius meditantur , et tamen vellent conari. Nam per eam alternationem orationis vocalis , et aliqualis meditationis , vitabunt fastidium ;

fastidium ; et ex alterutro aliquatenus afficientur , et quasi manu ducentur ad meditandum.

MEDITATIO XXXIX.

Pro festis Sanctorum.

Aliqua puncta generalia sunt , quæ aptari Sanctis quibusque faciliè poterunt.

PUNCTUM I.

ÆTERNA electio , et illius exequendæ modus , ac ratio : quam significat Paulus illis verbis : *Quos præ-* Electio sanctorum. Rom. 8. 29.
destinavit , hos et vocavit ; et quos vocavit , hos et justificavit ; quos autem justificavit , illos et glorificavit. Prima igitur est electio gratuita ante mundi constitutionem , *ut essent sancti , et immaculati in conspectu Dei :* Eph. 1. 4.
Ut ostenderet divitiis gloriæ suæ , in vasa misericordiæ , Rom. 9. 23.
quæ præparavit in gloriam. Nam cum id omnibus , qui salvantur , conveniat , præcipuè illis , quos Deus mirificare voluit etiam in terris.

Secunda est vocatio : quæ varia existit in diversis Vocatio. sanctis , et habuit semper aliquid singulare ; quod in unoquoque erit observandum.

Tertia est justificatio : ubi consideranda sunt specialia dona cujusque , et insignia sanctitatis. Justificatio. Agendæ porro erunt Deo grates pro donis in eos collatis ; gratulandumque ipsismet : nobis autem ex imitatione fructus colligendus.

Glorifica-
tio.

Quarta est glorificatio : ubi recoli poterit pretiosa illorum mors , et transitus ad beatam aeternitatem.

PUNCTUM II.

Sancto-
rum mor-
tificatio.
Matth. 16.
24.

Quomodo responderint gratiæ Dei sibi communicatæ ; exequentes illud : *Si quis vult post me venire , abneget semelipsum , tollat crucem suam , et sequatur me.* Ubi continentur tria : abnegatio sui , gestatio crucis Dominicæ , sequela Christi : in quibus sancti excelluerunt. Abnegatio est mortificatio carnis , et appetitionum. In hac excelluerunt sancti : nam si aliquando in peccato vixerunt , post conversionem acri pœnitentiâ vindicârunt culpas. Quod si ab initio præventi gratiâ fuerunt , nihilominus contenderunt carnem domare , et subjectam spiritui reddere , et Gal. 5. 24. leves etiâ culpas severè castigare : *Carnem suam crucifigentes cum vitis , et concupiscentiis.* Nec modò appetitiones circa illicita frænârunt , verùm etiâ circa concessa ; ut violenter Cælum raperent.

Bajulatio autem crucis , in laboribus pro Dei gloriâ fortiter subeundis , difficultatibus superandis , atque adversis tolerandis , præcipuè spectatur.

Imitatio
Christi.

Denique sequela Christi , in studio illum imitandi , et voluntatem illius accuratè implendi , consistit. Ex quibus colligam confusionem meî ipsius , et proficiendi desiderium.

PUNCTUM III.

Quibus favoribus Deus illos affecerit. Huc pertinent visiones , et revelationes ; gratiæ sanitarum , operum virtutum ; aliæque extra ordinem communem. Deinde in ipsâ morte , peculiaris visitatio divina angelorum , et prægustatio cœlestis suavitatis ; post mortem autem , honores publicè decreti , et veneratio eis exhibita à potentatibus qui eos olim despexissent : præterea , in die iudicii honorifica sessio , et exaltatio ; præter id quod intrinsecus latet.

1. Cor. 11.

2. Cor. 12.

9 et 10.

Liberali-

tas Dei in

sanctos.

PARS SEXTA
MEDITATIONUM.

De perfectionibus Dei et ejus beneficiis.

INTRODUCTIO

AD MEDITATIONES HUIUS SEXTÆ PARTIS.

*De mysteriis Divinitatis, et ferventibus
amoris et gratitudinis affectibus.*

MEDITATIONES, quæ in hac sextâ Parte tradentur, spectabunt potissimum Divinitatem, Trinitatem, et opera quæ à Deo in hominum utilitatem procedunt: non exclusis tamen nonnullis sacræ humanitati propriis, quæ his ipsis, propter connexionem quam cum illis habent, adjungentur.

Et quamvis eæ quæ in aliis Partibus (circa Christi humanitatem versantes) continentur, debili nostræ naturæ magis conveniant, præsentibus tamen sextæ Partis considerationes in seipsis longè sunt excellentiores: quibus angeli, beati in Cælis, ac perfecti omnes in hac vitâ degentes, maximè delectantur, atque flagrantem Dei amorem (qui est proprius hujus sextæ Partis, ac viæ unitivæ scopus),

Scopus
hujus
Partis
sextæ.

per rerum cœlestium meditationem in se ipsis augent, atque perficiunt.

Qualis autem hic affectus, quo Deo servimus, esse debeat, tradit breviter sanctus Basilius, dicens: *desiderium vehemens, insatiabile, stabile, atque immotum seu perseverans*: quatuor videlicet illius conditiones insinuans. Harum prima est, ut sit *desiderium non tepidum* aut remissum, quale pigrum esse solet, et de quo Sapiens: *Desideria occidunt pigrum*: sed *vehemens*, forte, effeac, quale ferventium esse solet; ut non desistat, nisi opere perficiat, idque perfectè atque exactè. Secunda, ut sit *insatiabile*, ne in faciendo, aut perferendo paucis contentus sit, sed ad plura se extendat, remoto non tantùm tædio atque fastidio, sed excitatâ fame, quæ nunquàm dicat: *Sufficit*. Tertia, ut sit *stabile*; ne faciliè moveatur: quale, illius de quo Sapiens: *Vult et non vult piger*; qui varia experitur, eaque præ tædio relinquit, sine ullâ stabilitate; quæ ad perfectionem omninò requiritur. Quarta, ut sit *constans et perseverans* ad mortem usque: non dimitendo, laxando vim suam, intepescendo, ob tentationes aut persecutiones; sed sic, ut qui illo dicitur ardere, pectore firmo sese opponat difficultatibus rerum variis; sicut *cervus ad fontes* aquarum contendens per dura et aspera, donec sitim restinguat. Has conditiones implevit Christus, ut ex 3 et 4 Parte constat; cujus exemplum, ut Domini ac Magistri, nobis sufficere deberet: quanquàm

In Reg. Brevior. Reg. 157. Desideria pia quatuor esse debeant.

Prov. 21. 15.

Prov. 30. 15.

Prov. 19. 4.

Ps. 42. 1.

Aliæ duæ conditiones.

sanctus Basilius ibidem duas adhuc considerationes adjiciat.

- i. Prima est ut versetur illud desiderium circa magnalia, seu perfectiones atque excellentias Dei: quibus affectus amoris, laudum, servitii et obedientiae excitatur; si non modo infinito, prout Deus mereatur, at pro nostrâ fragilitate: quam et agnoscerimus: *Glorificantes Dominum quantumcumque poterimus*: supervalebit enim adhuc.

Ezech. 43. 32.

- ii. Secunda, ut occupetur præcipuè circa beneficia, quæ ex tali amore, scilicet vehementi, insatiabili, constanti, nobis donantur. Sic enim lege gratitudinis, ad similia reddenda, si nobis possibile foret, obligaremur.

Efficetis harum considerationum.

Ex his sanctus Basilius colligit, sensim hisce considerationibus generari perfectum amorem, quo Deus à nobis diligere desiderat; scilicet ex toto corde, mente, animâ, fortitudine, omnibus viribus: si omnes nempe sensus interni et externi, cunctaque membra in ejus amore, eo quo possunt modo, occupentur; dum scilicet memoria, intellectus, appetitus, sensusque omnes, affectui amoris deserviunt, donec ita radice, ac fundetur, ut nulla creatura possit nos separare à caritate; imò nec flumina obruant illam, sed potius augeant. Hæc complectitur via unitiva, quæ hujus sextæ Partis finis est. Quamvis enim amor ille præcipuè Spiritus sancti donum sit: ex parte tamen nostrâ, cellæ divini amoris propinquamus, binis quasi alis sublatis; putâ

Eph 3. 17. Rom. 8. 29. Cant. 8. 7.

Modus Meditandi Dei beneficia. 295
meditatione perfectionum Dei, ac meditatione beneficiorum ejusdem in nos. Et utraque illa meditatio ita connexa est, ut una sine alterâ perfectè non habeatur.

MODUS

MEDITANDI DEI BENEFICIA

EX AFFECTU GRATITUDINIS.

UT beneficiorum infinitatem agnoscas, teque gratum exhibeas, quinque potissimum consideranda sunt. 1. Infinita Dei magnitudo: unde fit ut minimum beneficium à tanto Domino, magni faciendum sit. 2. Infinitas amoris, quo confert beneficia, et seipsum quasi simul donat, rem amatam ingrediendo; semperque paratus est majora adjicere. 3. Ipsius beneficii magnitudo, quæ suo modo infinita est, vel numero, vel excellentiâ, quia quædam continent bona innumera, ut mundi creatio, conservatio; quædam comprehendunt excellentiam infinitam, ut incarnatio, redemptio, SS. Eucharistia, glorificatio; proque his omnibus gratiæ agendæ. Agendæ autem et pro pusillis (ait sanctus Bernardus), quia numero sunt infinita; et quamvis parva videantur, alio nomine sunt maxima. 4. Infinita, ejus cui conferuntur, vilitas hominis; scilicet, miseri, ingrati, et indigni, cujus Deus memor sit: ut jure cum sanctus Augustinus dicat: *Quis ego sum, Deus, ut laudem te?*

Quinque considerationes.

Serm. 51. in Can.

Soliloq. 2. 10.

296 *Modus Meditandi Dei beneficia.*

Nempè pulvis et cinis, putredo et vermis! 5. Infinita Dei in conferendo beneficio liberalitas; quia gratis donat, non expectando commodum ab eo cui donat: beneficiumque tribuit, non tantum immerenti, sed sæpè malè merito; et hoc non uno, sed infinitis modis, propter peccata atque ingratitude. Et cum peccator tot nominibus sit Dei hostis, tamen non fatigatur ei benefaciendo quotidie. Hæc indicavit Christus illà sententiã: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* In quâ

Joan. 3. 16.

quinque sunt verba, quæ hæc quinque, quæ modò enumeravimus, indicant: ut II Part. Med. 2. dictum. Pro his beneficiis, ex parte nostrâ restat sola gratitudo; ejus tres sunt actus: 1. agnoscere beneficium; 2. laudare benefactorem; 3. præstare obsequia gratis.

1 Thess.
1. 2.
1 Tim. 2. 1.

Quinimò gratitudo nostra, ut plena sit, debet esse universalis; ut pro omnibus hominibus gratiæ agantur; et de omnibus: nullo beneficio prætermisso, quod mihi, vel aliis concessum sit.

Tria genera creaturarum.

Et quoniam creaturarum tria sunt genera: nimirum, 1. quædam quæ gratias agere volunt, et possunt, ut angeli et beati in Cælo, imò et animæ Purgatorii, et justi in hæc terrâ versantes; 2. quædam quæ possent gratias agere, sed nolunt; idque vel ex ignorantia, ut fit in idololâtris qui Deum verum ignorant, et infidelibus; aut ex malitia, sicut accidit in damnatis, tam dæmonibus, quam hominibus; 3. ac postremò, quædam, quæ non possunt

Quòd Deus sit.

297

aut velle, aut actu ipso gratias reddere, quia intellectu carent, ut beneficia comprehendant; quales sunt cæli, elementa, plantæ, animantes: idèò triplex nobis munus incumbit.

Pro beneficiis ergo, quæ his omnibus conferuntur, gratiæ agendæ: conjungendo nos cum creaturis primi generis; et supplendo ignorantiam et malitiam secundi generis, atque impotentiam tertii; invitando tamen, et has, ad laudes, ut hæc ratione nos ipsos excitemus ad laudandum et glorificandum Deum: utendo eâ formâ, *Deo gratias*, quam ex Apostolo sæpè usurpat Ecclesia, in missâ et horis, quamque S. Augustinus vehementer laudat.

Epist. 77.

MEDITATIO I.

Quòd Deus sit.

PUNCTUM I.

I. ACCEDENTEM ad Deum oportet credere, quia *Heb. 11. 6. est.* Id omnes creaturæ clamant: ac, si singulas percurras, audies dicentes: *Ipsæ fecit nos, et non ipsi nos.* Quemadmodum, si perelegantem imaginem, aut opus aliud insigne perspicias, statim cogitas à peritissimo artifice profectum fuisse, et aves illum nosse, ac de ipso quæris: sic, conspecto hoc admirabili cæli terræque globo, quæque in eo sunt, subit animum, esse quoddam primum et inaspecta-

Omnes creature Deum esse dicunt. Pr. 99. 3. Simile.

296 *Modus Meditandi Dei beneficia.*

Nempè pulvis et cinis, putredo et vermis! 5. Infinita Dei in conferendo beneficio liberalitas; quia gratis donat, non exspectando commodum ab eo cui donat: beneficiumque tribuit, non tantum immerenti, sed sæpè malè merito; et hoc non uno, sed infinitis modis, propter peccata atque ingratitude. Et cum peccator tot nominibus sit Dei hostis, tamen non fatigatur ei benefaciendo quotidie. Hæc indicavit Christus illà sententiã: *Sic Deus dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret.* In quâ

Joan. 3. 16.

quinque sunt verba, quæ hæc quinque, quæ modò enumeravimus, indicant: ut II Part. Med. 2. dictum. Pro his beneficiis, ex parte nostrâ restat sola gratitudo; ejus tres sunt actus: 1. agnoscere beneficium; 2. laudare benefactorem; 3. præstare obsequia gratis.

1 Thess.
1. 2.
1 Tim. 2. 1.

Quinimò gratitudo nostra, ut plena sit, debet esse universalis; ut pro omnibus hominibus gratiæ agantur; et de omnibus: nullo beneficio prætermisso, quod mihi, vel aliis concessum sit.

Tria genera creaturarum.

Et quoniam creaturarum tria sunt genera: nimirum, 1. quædam quæ gratias agere volunt, et possunt, ut angeli et beati in Cælo, imò et animæ Purgatorii, et justi in hæc terrâ versantes; 2. quædam quæ possent gratias agere, sed nolunt; idque vel ex ignorantia, ut fit in idololâtris qui Deum verum ignorant, et infidelibus; aut ex malitia, sicut accidit in damnatis, tam dæmonibus, quam hominibus; 3. ac postremò, quædam, quæ non possunt

Quòd Deus sit.

297

aut velle, aut actu ipso gratias reddere, quia intellectu carent, ut beneficia comprehendant; quales sunt cæli, elementa, plantæ, animantes: idèò triplex nobis munus incumbit.

Pro beneficiis ergo, quæ his omnibus conferuntur, gratiæ agendæ: conjungendo nos cum creaturis primi generis; et supplendo ignorantiam et malitiam secundi generis, atque impotentiam tertii; invitando tamen, et has, ad laudes, ut hæc ratione nos ipsos excitemus ad laudandum et glorificandum Deum: utendo eâ formâ, *Deo gratias*, quam ex Apostolo sæpè usurpat Ecclesia, in missâ et horis, quamque S. Augustinus vehementer laudat.

Epist. 77.

MEDITATIO I.

Quòd Deus sit.

PUNCTUM I.

I. ACCEDENTEM ad Deum oportet credere, quia *Heb. 11. 6. est.* Id omnes creaturæ clamant: ac, si singulas percurras, audies dicentes: *Ipsæ fecit nos, et non ipsi nos.* Quemadmodum, si perelegantem imaginem, aut opus aliud insigne perspicias, statim cogitas à peritissimo artifice profectum fuisse, et aves illum nosse, ac de ipso quæris: sic, conspecto hoc admirabili cæli terræque globo, quæque in eo sunt, subit animum, esse quoddam primum et inaspecta-

Omnes creature Deum esse dicunt. Pr. 99. 3. Simile.

bile principium, et effectorem, qui non frustrà, sed certi finis gratià, id opus molitus sit, et assiduà gubernet providentià: cujus pernoscendi, fruendique desiderio, meritò exardescas.

II. Ergo oculos in altum attolle, et audi quemadmodum Cæli enarrant gloriam Dei, et opera manuum ejus annuntiat firmamentum. Dies diei eructat verbum, et nox nocti indicat scientiam. Quin, interroga jumenta, et docebunt te; et volatilia cæli, et indicabunt tibi. Loquere terræ, et respondebit tibi; et narrabunt pisces maris. Respondebunt autem: Quis ignorat quòd omnia hæc fecerit manus Domini? O audiam hasce voces, et ferar in auctorem totus!

III. Quin provocabo creaturas omnes ad laudandum opificem suum: Benedicite omnia opera Domini Domino, laudate et superexaltate eum in secula. Exultate et laudate, habitatio Sion: quia magnus in medio tui Sanctus Israel. O animam ea, ascende tanquam super speculam, et contemplare quicquid est: et vide quia in medio omnium Deus est, ut in singulis cognosci valeat: Non enim sine testimonio semetipsam reliquit, benefaciens de Cælo, dans pluvias et tempora fructifera, implens cibo lætitiæ corda nostra. Gratias agam, quòd hac sui cognitione orbem impleverit.

PUNCTUM II.

Homo ex se Deum cognoscit. Pr. 13. 6. Pr. 4. 7.

1. Quòd peculiariter ex homine ipso, tanquam minori mundo, cognoscatur Deus; juxta illud: Mirabilis facta est scientia tua ex me. In primis, signa-

tum est super nos lumen vultus tui, Domine; hoc est, lumen rationis, tanquam splendor quidam divini vultus, ab eo procedens; per quod cognoscimus quid sit bonum, et amplectendum; ac præcipuè ipsum Deum, qui est summum bonum, et regula, in nostris actionibus, omnis bonitatis. Nam proprium est solius hominis, præ cæteris creaturis corporeis, ut Deum agnoscat. Quæ agnitio, si mens sincera est, gaudium parit. Undè et subditur: De- Pr. 4. 7. disti lætitiã in corde meo.

2. Hoc lumen consequitur inclinatio homini indita, ad bonum cognitum prosequendum, ac proinde ad rectè vivendum secundum rationem; et præcipuè ad Deum amandum: quæ est prima, ac summa rectitudo, undè cæteræ actiones regulantur. Hujus luminis fulgurationem prohibent peccata illud obambulantia; et simul lætitiã cordis, quæ ex testimonio bonæ conscientie solet oriri, ac potissimum ex dilectione Dei: Nam fructus spiritus est caritas, Galat. 5. gaudium, pax. Contrà autem, ex malefactis oritur aculeus conscientie.

3. Deinde ipsa corporis humani architectura; partium innumerabilium proportio, connexio, officia, tum sensuum, ac potentiarum seu externarum, seu internarum mira varietas, in unum conspirans finem, planè supremum quemdam architectum digito demonstrant: ut verè David: Omnia ossa mea dicent: Domine, quis similis tibi?

4. Sed præ his, spiritus ipse immortalis, corpori

inspiratus, ducit hominem in supremi ac purissimi Spiritus notitiam, quo mundus iste continetur, ac vivificatur. De quo scriptum est: *Spiritus Domini replevit orbem terrarum; et hoc quod continet omnia, scientiam habet vocis; præbente nimirum Spiritu lumen, ut ex effectis suis cognoscatur, et prædicetur Deus.* Igitur in spiritu hominis considerandæ sunt tres nobilissimæ potentæ, memoria, intellectus, et voluntas; quarum operationes minimè sunt corpori alligatæ, sed exspatiantur liberè ad cælos usque, et naturæ abdita rimantur, quò sensus ipsi non perveniunt. Excogitant illæ artes, inveniunt disciplinas; rerumque agendarum, ac moderandi hominem ipsorum mentes, modum, rationemque reperiunt. Ex quibus efficitur hominis animus extra ordinem corporeorum esse, immaterialem, invisibilem, atque immortalem: qui proinde, corpore soluto, subsistat ipse, atque permaneat.

5. Hinc idem ipse noster spiritus intelligit necessariò esse alium quemdam Spiritum, ex quo ista participet, (siquidem ea non habet ex se), et qui similiter totum mundum regat, impertiatque vitam et motum; tametsi non ut forma, aut pars ipsius mundi; ut qui sine mundo esse possit, (et verò ante illum fuit) multò melius quàm anima sine corpore. Namque hæc naturali caret perfectione, cum exuta est corpore. Verè, Domine, mirabilis facta est scientia tua ex me.

Sap. 1.7.

Ps. 138.6.

PUNCTUM III.

1. Non solum bona utriusque mundi, magni et parvi, se d mala etiam nos in Deum ferunt: terrores de cælo, fulgura, fulmina, aeris injuriæ et intemperies, maris tempestates, terræ motus, morbi, bella, fames, et quicquid ingruit malorum, dum, velut naturali instinctu permovent ad quærendam ex alto opem, quasi arreptâ manu ad Deum nos ducunt. Quare sapienter et piè Josaphat Rex: *Cum ignoremus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te.*

Motus sublimares Deum demoustrant.

Paral. 20. 12.

2. Deinde in ipso quoque parvo mundo, interna pugna carnis et spiritus, passionum et rationis, pronitasque ad peccandum, admonent nos supremi optulitoris Dei, ad quem oporteat confugere, si quidem vincere velimus. Quamobrem homo, inter prospera et adversa constitutus, ex utrisque ad Deum contendat; dum bona ab uno Deo auctore recognoscit, mala autem non nisi ejusdem ope amoliri posse confidit. Quod est pugnare, ut ait Paulus, *per arma justitiæ, à dextris et à sinistris; et ex utrisque, sive bonis, sive malis, fructum capere cognitionis Dei.*

Pugna in corpore.

1 Cor. 6.

Hæc viva notitia, quòd Deus sit, et assidua ejus veritatis memoria, frænum est vitiorum, calcar virtutum. Attestatur David: *Dixit insipiens in corde suo: Non est Deus. Quid autem inde consecutum? Corrupti sunt, et abominabiles facti sunt in studiis suis.* Nam

Psal. 13. et 2.

si in aliquâ republicâ nec superiorem, nec vindicem esse ullum homines intelligerent, planè in vitia diffluerent. Ita: nisi credant, et præ oculis habeant,

Job. 5. 13. Deum esse: Sic viæ omnium, inquit Job, qui obliuiscuntur Deum. Contra verò: Memor fui Dei, et delectatus sum, et exercitatus sum, et defecit spiritus meus. Porro peccatores consilientur se nosse Deum, factis autem negant. Ego, et verbo, et opere confitebor.

MEDITATIO II.

Quòd Deus sit æternus, et qui est.

PUNCTUM I.

EST æternus; quod significatur illo Dei nomine *Qui est*. Nam Moysi quærenti nomen ipsius, qui apparebat in rubo, respondit: *Ego sum, qui sum. Et dices filiis Israel: Qui est, misit me ad vos.* Vocatur ergo: *Qui est*; quia nunquam non est. Fuit ergo ante mundum, et omnem creaturam: non paruo aliquo intervallo; sed si annorum millia millionum fingas, ante illa fuit, quia semper fuit. Unde et solus vocatur *antiquus dierum*; quia quidquid aliquando cœpit esse, novum est.

2. Deinde perseverat esse absque mutatione ullâ, et variatione; quod est verè et simpliciter esse: quippe nullatenus deficiente ipsius esse. Unde iure

vocatur, *qui est. Ego, Dominus, et non mutor; et: Mal. 3. 6. Apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis Jac. 1. 17. obumbratio.*

3. Postremò erit semper: Tu, Domine, idem ipse es, *Sine fine, et anni tui non deficient.* Atque hæc est æternitas: fuisse semper, ut non cœperit aliquando esse, et desitutum esse nunquam, ut nihil ei decedat vel accedat: quia utrumque est imperfectionis. Nam si quid accedat, non habuit esse perfectum: si decedat aliquid, fiet imperfectum esse.

Glorificabo igitur ipsum cum cœlestibus choris, supplici confessione dicens: *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus omnipotens, qui erat, et qui est, et qui venturus est.* Et quia peccator, quantum in se est, vellet quodammodo Deum destructum, quò impunè peccaret: dolebo me fuisse talem, gaudebo autem de ipsius æternitate.

PUNCTUM II.

1. Quòd solus Deus sit æternus, quia essentialiter est *qui est*: undè dicitur: *Qui solus habet immortalitatem.* Res cæteræ ex seipsis habent ut non sint: undè ab alio debent accipere, ut sint; nempè à Deo, *qui est*; et illo subtrahente manum, recedunt in suum nihilum: *Vanitati enim creatura subiecta est. Et omnes sicut vestimentum veterascent: auferes spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur.* Substantia mea tanquam nihilum ante te,

2. Hoc est fundamentum veræ humilitatis, et

creaturæ, etc. submississimæ subjectionis erga Deum, diffidentia sui, fiducia in Deo, contemptus proprii, et divinæ excellentiæ admirationis. Nunquam efferetur ob ulla bona, qui seriò cogitaverit quid sit ex se.

PUNCTUM III.

Dei esse excedit omnia. *Et* *quod* Deus est, *qui est*, continet in suo esse omnes perfectiones absque compositione, modo simplicissimo et perfectissimo; ut præ illo creata omnia sint quasi *stilla stilulæ*, et quasi *momentum stateræ*, ut dicit Isaias. Tanti sunt res, quæ corda mortalium ad se rapiunt, posthabito ipso Deo! Quin potiùs illi adhæresco, *qui est*; ne deficiam? Atque ut in eo omnia possideam, *omnia* posthæc *detrimentum* faciam, ut illum *lucrifaciam*.

O qui es! qui nomen hoc ineffabile, non Abraham, Isaac, et Jacob, sed Moysi manifestasti pro singulari beneficio, fac illius vim penitus intelligam, ut post odorem illius curram.

MEDITATIO III.

Quòd Deus sit infinitus, et incomprehensibilis.

OPPORTUNÈ consideratio infinitatis et incomprehensibilitatis Dei suscipitur, ut circa Deum humana mens non præsumat, quando noverit eum non posse comprehendi. Sunt porrò duo modi aliquid effor-

mandi: vel appositione, vel detractone. Pictor, apponendo colores, figurat imaginem: sculptor, detrahendo segmenta à rudi ligno, aut lapide. Sic Deum cogitare possumus: vel tribuendo ipsi perfectiones, quarum vestigia conspiciuntur in creatis; atque ita vocando bonum, sapientem, justum: vel amovendo ab ipso imperfectiones creaturarum; dicendoque ipsum infinitum, incomprehensibilem, immensum. Est doctrina Areopagitæ de mysticâ Theol. cap. 3, et de divinis nominibus cap. 7. Ac de hoc secundo modo cognoscendi Deum procedet ista meditatio.

PUNCTUM I.

Deus non est, ut quæ sensibus percipi possunt: non pulcher, ut astra; non lucens, ut sol; non magnus, ut corpora; non suavis, ut cibi et concentus: non denique, ut aliquid istorum; sed supra hæc. Quare ipse ait: *Cui similem fecistis Deum? Et cui assimilastis me, et adæquastis, dicit sanctus? Dicant omnia ossa mea: Domine, quis similis tibi? Non est similis tui in Diis, Domine.*

PUNCTUM II.

I. A sensibus externis ad internos transi; vel etiam ad intelligendi vim, tum hominis, tum angelorum. Nihil est eorum Deus: nec qualia sunt, quæ ab illis capiuntur; sed supra illa.

II. Proinde cogitabo, quòd cognitio Dei in hæc

vità, et ex creatis, dicitur caligo et nebula. Nam, cum supremum attigeris gradum, id tandem intelligis: Non esse Deum ut ista. Sed supra ista; quod non est scire: *Quid sit*; sed, *quid non sit*. Et hoc est, quod de Moyse dicitur: *Accessit ad caliginem, in qua erat Deus*; et: *Ingressus in medium nebulae, ascendit in montem*; et: *Dominus dixit, ut inhabitaret in nebula*; quia etsi lucem inhabitat, at inaccessibleem.

Exod. 20.
21.
Ibid. c. 24.
v. 18.
3 Reg. 8.
12.
1 Tim. 6.
16.

III. Igitur non est bonus, non justus, non sapiens, non potens, non aliquid eorum, quæ homo aut angelus esse potest, aut quale intelligit; sed quid inæstimabiliter majus. Unde Job: *Ecce Deus magnus, vincens scientiam nostram*. Nam si, ut ait Sapiens, *difficile estimamus quæ in terra sunt; et quæ in prospectu sunt, invenimus cum labore: quæ in cælis sunt, quis investigabit?* In hæ caligine et nebula libenter morabor, gaudens quod tantus sit Deus meus, ut non sim sufficiens cognoscendo.

Supplebo amando, quod minus valeo intelligendo. Suspirabo ad illum statum, quando non jam in ænigmate, sed facie ad faciem cognoscam, sicut et cognitus sum.

1 Cor. 13.
12.

PUNCTUM III.

I. Non solum Deus non est ut creata, quantumvis perfecta; sed est infinite supra illa in quovis genere perfectionis. Quod est dicere: Non solum est supra omnia, sed infinite supra omnia: *Magnus*

Dominus et laudabilis nimis, et magnitudinis ejus non est finis: proinde et incomprehensibilis. Nam angeli, cum sint substantia et virtute finiti, quod infinitum est comprehendere nequeunt. Et ita quando etiam revelata facie cernitur, non potest comprehendi. Quo sensu Apostolus dixit: *Quem nullus hominum vidit unquam, sed nec videre potest*.

1 Tim. 5.
16.

II. Ubi adverte, quod in secundo puncto etiam dicebatur Deus non posse capi; sed id ex comparatione creaturarum. At modo consideratur incomprehensibilis simpliciter, etiam cum in seipso clarè cernitur in gloria: quia creata intelligentia, etsi potest elevari, atque sustolli, ut non jam ab effectis, sed ipsam in se cognoscat divinitatem, tamen, quia creata est et finita, non potest exhaustire, cognoscendo, infinitatem divini esse.

III. Hinc est, quod seraphim, apud Isaiam, ex senis alis, *duabus tantum volabant; duabus autem velabant faciem Dei*, et *duabus aliis velabant pedes ejus*: quia Deus incomprehensibilis est, tum ex effectis suis, tum ex facie sua: quando etiam illam datur conspicerè. Pedes sunt creaturæ ab eo condita; facies autem, visio beatifica, quæ cernitur sicut est. Sed in utraque cognitione opertus est: quia ex effectis non intelligimus quid sit; sed, quod ex eis non sit quæ sensibus, aut mente pertipiuntur. In visione autem clara, etiam latet incomprehensibilis majestas: quatenus exæquari intelligendo, nisi à seipsa, non potest; ut nec infinitum, à finito.

Isa. 6. 2.

PUNCTUM IV.

I. ^{Dei bonitas in revelando.} ^{Ps. 50. 8.} ^{Joan. 18.} ^{VER} I. Æstimandum est beneficium, quod Deus nobis de se revelaverit, tum ista, non excedentia humanum lumen, quò certius et sine errore à nobis perciperentur; tum alia, supra captum: *Incerta, et occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.* Et ad hoc misit Filium: *Unigenitus Filius qui est in sinu Patris, ipse enarravit.*

II. Hinc gaudium concipiam de tantâ gloriâ Dei mei; gratusque existam, quòd se mihi revelârit. Deinde excitabo, exerceboque fidem: ideò credens, quia ipse revelavit.

III. Denique spem exacuam illuc perveniendi, ubi non amplius in ænigmate, sed apertè credita conspiciam, facie ad faciem. Quin in hâc vitâ assequi possum clariorem mysteriorum intelligentiam, dum studeam mentis puritati. Nam *beati mundo corde: quoniam ipsi Deum videbunt.*

MEDITATIO IV.

Quòd sit unus essentiâ, trinus personis.

PUNCTUM I.

I. ^{Deus noster unus est.} QUOD sit unus essentiâ. I. Quia unum est summum bonum, in quo sunt omnes rationes boni. Nam, si aliud ab illo esset, tunc careret eâ ratione boni,

Quòd sit unus essentiâ, etc. 309

quâ alterum ab ipso differret: et ita non esset omne bonum, sed limitatum; ac proinde, non esset Deus.

In hâc veritate fundatur debitum amandi Deum ex toto corde, et supra omnia; quia ipse est unum, summum, atque omne bonum, de quo participant creaturæ quod habent bonitatis. Et ita, sicut ex Deo sunt bonæ, ita propter illum diligenda bonitas ipsarum; non aliter. Quod est amare ipsum bonum creatum in suo fonte potius, quàm in seipso: amatur enim in seipso, non in Deo; quando ratio amandi non est Deus ipse, sed sistit affectus in bono creato secundum se. Quod facit omnis peccans: undè dicitur *utendis frui* à D. Augustino. Frui enim est ibi quiescere, non ad alia referre. Oportet autem uti bono creato, ad fruendum bono increato.

II. Quia unus tantum Dominus, et gubernator mundi esse potest. Alioqui, si plures: dissidere possent voluntate, et alter alteri repugnare; ex quo, mundi ordo non subsisteret: *Omne enim regnum in se ipsum divisum desolabitur?* Quòd si subordinatus unus esset alteri, jam non esset Deus, qui subiceretur; quia nec supremus Dominus.

In hâc veritate fundatur præceptum illud: *Dominum Deum tuum adorabis, et illi soli servies*; et: *Nemo potest duobus dominis servire*; quia possunt contraria præcipere; undè oportebit uni obedire, et

alterum contemnere. Est igitur unus Deus, unus Dominus. Uni serviam.

III.
Deus, legis-
lator
supre-
mus.

III. Unus supremus legislator, et iudex, et finis ultimus esse debet. Si plures legislatores, cuius conformari oporteret? Si plures iudices, nulla foret suprema sententia. Si plures fines, unus non exleret, satiaretve hominem: et sic neuter esset finis ultimus. In hac veritate fundatur, quod una esse debet nostra intentio, et in unum tendens.

Colligam, quam infelices sint idololatrae, qui unum Deum ignorant: item, qui, cum non ignorant, ventrem, aut pecuniam pro diis colunt. Studebo cogitationes, desideria, studia omnia in unum dirigere: Quid turbaris erga plurima? Unum est necessarium. Complectar omnes caritate non ficta; quando unum omnes habemus Deum, principium, finem: Numquid non Deus unus creavit nos? Quare ergo despicit unusquisque nostram fratrem suum?

Luc. 10.
41.

PUNCTUM II.

I.
Deus
unus et
trinus.

I. Quod sit trinus personis. Hic debet captivari intellectus in obsequium fidei. Licet autem ita ratiocinari. Deus est infinitum bonum, in quo sunt omnes creaturarum perfectiones eminentius, absque imperfectionibus earumdem. Igitur est unum, sine divisione, quæ est imperfectio; et plures, sine diversitate, quæ est etiam imperfectio. Nam, quæ diversa sunt, eorum quodvis caret alterius bono.

Habent ergo unam essentiam, sapientiam, potentiam, voluntatem, et quidquid boni est; nec in eo dividuntur. Sunt tamen plures, quod bono etiam societatis inter se fruuntur: et plures sunt per communicationem, quæ Filius à Patre, et ab utroque Spiritus sanctus, accipit divinitatem. Sicque illud etiam bonum in Deo reperitur, quod semet communicat: non ad extra tantum, per quamdam participationem limitatam; sed ad intra etiam, per totius substantiæ communicationem.

II. Hinc primò concipiam admirationem ex incomprehensâ majestate: cujus si sapientia, et iudicia incomprehensibilia sunt, quomodo non ejus Esse et Divinitas? Domine, adauge fidem, quod valeam intelligere; intelligam verò, ut amem.

II.
Affectus.

III. Deindè concipiam gaudium de arctissimâ illâ unitate inter divinas personas; quibus associari, et unum fieri, pro modulo cupiam. Nam et Christus ita oravit: *Ut sint unum, sicut et nos unum sumus.* Id etiam fiet, si, quemadmodum Patris et Filii, et Spiritus sancti, est unum sentire, et velle, ita meum fit idem cum illis, per omnia. Fiam etiam unum cum superioribus meis, qui locum Dei tenent, conformitate iudicii et voluntatis; item cum fratribus meis, idem sapiendo et dicendo. Quare exprimam vivam imaginem illius unitatis et amicitiae, quæ inter se divinarum personarum communicant.

III.

Joan. 17.

PUNCTUM III.

1. Modus
conside-
randi
mysterii.

I. Modus processionis divinarum personarum Pater, intelligendo seipsum clarè, perfectè, format sui imaginem adæquatam; non accidentariam, ut eam quam format homo rei conceptæ, sed substantialem, quæ sit idem cum substantiâ Patris intelligentis; quòd in Deo nihil accidentale esse possit. Hæc igitur imago, ut prodiens à Patre concipiente seipsum, dicitur et est Filius. Est etiam Verbum, quia mentis quidam partus; et sapientia, quia per notitiam, quâ se Pater comprehendit, exprimitur.

Heb. 1. 3.
Coloss. 1.
15.

Hinc splendor gloriæ, et figura substantiæ ejus, et imago Dei invisibilis nominatur.

- ii. II. Rursùm, Pater hanc sui imaginem contemplans, in eâque communicatam cernens omnem suam perfectionem substantialiter, fertur in illam amore adæquato, hoc est infinito. Et vicissim Verbum cernens in Patre eandem naturam, tanquàm in principio communicante, pari impetu amoris impellitur, isque impetus reciprocus Spiritum sanctum spirat. Est enim ille impetus communicativus illius ipsius boni, in quod fertur; et communicando producit tertiam personam divinitatis: quæ vocatur amor, quia amando producit, et est amoris quasi terminus, seu amor terminatus. Nam et in creatis, sicut intelligendo producit verbum, seu conceptus expressus; ita amando producit quædam in rem amatam

Quòd sit unus essentiâ, etc. 313

amatam, sive propensio, sive magis quies. Sed in creatis, utrumque est accidens, in Deo autem est ipsamet Dei substantia.

III. Igitur ab unâ substantiâ, quam Pater in se habet, et ex se, Filius autem et Spiritus sanctus per communicationem, dicuntur omnes tres, et sunt unus Deus, unus creator, unus sanctificator, unus glorificator. Sunt autem ab æterno omnes; quia non liberè, sed naturaliter, eo quòd est Pater, Pater generat; ipseque et Filius spirant. Idcirco nulla est inter personas prioritas existentiæ; sed ordo tantum processionis. Quia verò omne ac infinitum bonum in se continet, non opus habent creaturis ad partem aliquam felicitatis, sed sui boni inamissibili possessione beatæ sunt; quo fruuntur comprehendendo invicem, et amando ex omni æternitate.

Colloquium ad Patrem.

I. Approbando quod ait: *Numquid ego, qui alios parere facio, ipse non pariam?* Parit autem unicum, non plures Filios, quia est generatio adæquata, quâ totum esse communicat; non simile, sed idem omnino. Neque idem pluribus communicare potest generando: quia una est tantum sui ipsius notitia, et comprehensio, quâ gignit; non alia, atque alia. Et ita semel dicit Pater, quod comprehendit; non sæpius, proindeque unum est tantum illius Verbum, et Filius.

II. Porrò, ô Pater æterne, quantoperè tibi com-

S

places in hâc generatione , in hoc Filio ! Nam si
 Prov. 10. *Filius sapiens lætificat patrem* , quantum hic magis te ,
 cum sit ipsa Sapientia ? Ideò in Jordane , et in
 Matt. 3. monte testificatus es : Quia *hic est Filius meus di-*
 Psal. 2. 7. *lectus , in quo mihi benè complacui* ; et ad ipsum :
Filius meus es tu : ego hodiè genui te. Istud hodie om-
 nem continet durationis differentiam : præteritum ,
 præsens , et futurum ; quia æternitatem significat.
 Ergo ab æterno , et nunc , et in perpetuum gignis
 Filium : quia semper manet et est illa notitia , et
 comprehensio , quâ procedit ex te Filius. In nobis ,
 postquam mens nostra formavit verbum intelligendo ,
 dum quidem hoc permanet , à mente formante proce-
 dit : desinit verò , cum mens desinit formare. Tu au-
 tem , Pater æterne , nonquam desinis , neque desinere
 potes comprehendere te : atque ita producis verbum
 indefectibile , prout tu ipse es : *Verbum enim Do-*
 1. Pet. 1. *mini manet in æternum* ; hæc est paternitas , à quâ om-
 25. *nis paternitas in Cælis et in terrâ nominatur*. Ad exem-
 Ephes. 3. *plar istius nos quoque efficimur adoptione filii* , fra-
 25. *tres autem Christi*. O totus mundus transeat in adop-
 tionem tuam , Pater æterne ! O Pater luminum ,
 cujus splendor est Filius tuus ! per hunc , propter
 hunc , illumina cor meum : *Ut cognoscam te Deum*
 Joann. 17. *verum , et quem misisti Jesum Christum* ; quò sim fi-
 3. *lius lucis , et aliquando te videam in lumine tuo* ,
facie ad faciem !

Colloquium ad Filium.

O Fili æterni Patris , et Fili unigenite , quàm
 tibi congaudeo de hâc filiatione , quâ es unus Deus
 cum Patre ! Verè es unigenitus : non modò , quia
 unus , sed quia nec esse plures potuerunt ; quia non
 ex parte Filius , sed ex toto ; Deus de Deo. Tu
 vera imago Patris , totum adæquatè representans :
 quia per id es imago Patris , per quod Pater est
 Deus. Ille enim , dum contemplando se exprimit
 suū Verbum , et imaginem suam , tibi divinitatem
 impertit : ut , per hanc ipsam tibi communicatam ,
 representes Patrem , à quo accepisti divinitatem.
 Quare tu es imago consubstantialis , Patrique æqua-
 lis. Quòd si unigenitus ; et hæres , verè unicus hæ-
 res , qui totum , quod habet Pater , accepisti. O
 sim ego ex participibus tuis ! Utiquè si filius existam ,
 ero etiam hæres ; sicut dicit servus tuus : *Quòd si Rom. 8. 17.*
filii , et hæredes ; sicut dicit servus tuus : Quòd si
filii , et hæredes ; sicut dicit servus tuus : Quòd si
autem Christi.

O Unigenite , qui es in sinu Patris ; et nunquam
 ab ejus recedis sinu ! ibi penetras secretum Divini-
 tatis , et planè comprehendis ; ibi amas , pro eo
 quod est , infinitum bonum ; ibi gaudio frueris
 tanto , quantus est Deus. O sinus tantò melior quàm
 Abrahamæ ! ò illic recipi merear , atque in idipsum
 requiescere ! Memento quòd dixeris : *Ubi ego sum* ,
 Joann. 12. *illuc et minister meus erit.* 26.

In hoc sinu existens , et amorì Patris tui indul-

gens, unâ cum illo producis Spiritum sanctum, qui est amor utriusque consubstantialis. O Spiratio beata! O amem! o spirem amorem! *Flammescat igne caritas, accendat ardor proximos.*

*In Hym.
ad Hor. 3.*

Colloquium ad Spiritum sanctum.

Tu es per excellentiam Spiritus, vitam à Patre et Filio accipiens, quâ illi vivunt; quæ est divinitas ipsa. Accipiendo autem gaudes, prout illi, dando: omnes pari et uno gaudio gaudentes; quia unus estis Deus, et de uno gaudetis bono, quod ipsimet estis.

Procedis, ut impulsus quidam; quia amando spiraris à Patre et Filio, sed non ideò foràs prodis, sed in utroque manes. Procedis enim, ut amor Patris ad Filium, et vicissim Filii ad Patrem: et cum intra Deum procedas, et in eo maneas, necessariò es Deus.

Vocaris sanctus, quia es amor divinus, qui est vera sanctitas. Certè nos eò sancti sumus, quòd Deum amamus sicut oportet. Hujus igitur amoris inspirator, cum sis ipsemet amor, singulariter sanctus diceris; quippe fons sanctitatis.

Vocaris per excellentiam donum; quia caritas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Tu ergo donaris nobis, quando caritas donatur. Dona te mihi libenter, liberaliter, dilata cor meum, ut impleatur à te, et de te.

*Luc. 1. 35.
Joun. 14.
26.*

*Act. 2. 38.
Rom. 5. 5.*

PUNCTUM V.

Quòd oratio mentalis ad similitudinem istius mysterii conformari debet. 1. Ita ut mens Deum, quoad fieri potest, perfectè concipiat intra se ipsam, et in eâ contemplatione perseveret. 2. Ut in apprehensam bonitatem totus ferat per amorem, eique inhæream, ut sponsa: *Inveni quem diligit anima mea: tenui eum, nec dimittam.* Hinc sequetur fruitio, et gaudium; quale promittitur in Cælo, ex similitudine divinâ: ibi enim *similes Deo erimus, quoniam videmus eum sicuti est.* Quam similitudinem nunc ex parte assequi possumus: sicut *ex parte cognoscimus, et ex parte prophetamus.* 3. Ut sicut divinæ personæ ineffabiliter sibi inhærentes, unum habent velle, et sentire: ita ego, per hanc cum Deo internam communicationem, non aliud velim, quàm quod ille. Et quia Deus sic intra se sibi sufficientissimus est, ut tamen ad creaturas se diffundat: ita ego cupiam aliis quoque prodesse. Hoc vocatur otium animæ: quia vacat strepitu, et sollicitudine exteriorum; et est negotium omnium longè præstantissimum; ad quod invitamur: *Vacate et videte quoniam ego sum Deus.*

Tres igitur sunt, qui testimonium dant in Cælo, Pater, Verbum, et Spiritus sanctus. Ipsi testificantur de se: ut, in mundi creatione, et præcipuè hominis, quem fecerunt ad imaginem et similitudinem suam; in Christi baptismo, et transfiguratione.

De mens oratione, ad similitudinem Trinitatis.

Cant. 3. 4.

1 Joan. 3. 2.

1 Cor. 13. 9.

Pr. 45. 11.

1 Joan. 7.

Gen. 1. 26.

MEDITATIO V.

Quòd Deus sit infinitè perfectus.

PUNCTUM I.

PERFECTUM dicitur, cui nihil deest, quod ei communicari possit, et debeat. Deus autem procul dubio perfectus est; ac proinde habet quæ ei convenire possunt. Convenit autem ipsi omnis omnino ratio entis; quo fit ut omnis in illo sit; si quidem est ens perfectum, cui nihil deest, quod ad ejus perfectionem faciat. Differt igitur à creaturâ quâcumque, etiam possibili: quòd hæc, cum limitata sit, perficitur certis rationibus; Deus autem, cum sit ens illimitatum, non potest concipi perfectus, nisi omnia in se contineat. Quare dicitur: *Ex ipso, et per ipsum, et in ipso sunt omnia.* Deus meus, et omnia! cur quæram aliquid extra te, quando in te habeo omnia? In Deo igitur sunt omnia, tanquam in ente simpliciter perfecto; et simul, tanquam in ideâ, et principio efficiente, ex quo omnia. Agit enim unumquodque, secundum id quod habet in se; quia nemo dat quod non habet. Habet autem Deus omnia eminentiori modo, quàm sint in seipsis.

Rom. xi.
36.

Deus
perfectis-
simus.

Quòd Deus sit summè bonus. 319

PUNCTUM II.

Et reliqua hujus Meditationis.

Speciatim in Deo sunt omnes perfectiones: primò corporum inanimatorum; ac proinde potest sine illis agere quicquid illa agunt: deinde viventium, sentientium, et intellectualium creaturarum; omnes autem sunt in Deo una, simplex, infinitaque perfectio; uti in aureo nummo continentur multi minuti: nam si distinguerentur, una excluderet alteram, et singulæ finitæ essent et limitatæ. Sic enitar omnes meas actiones quasi unam facere, per intentionem, quâ soli Deo placere in omnibus velim: *Si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit.* Item, in quovis bono opere plures jungam affectus bonos, qui me ad id impellant; ut unica actio sit multiplex virtus.

In Deo
sunt emi-
nenter
perfectiones crea-
turarum.

Matt. 6.
22.

MEDITATIO VI.

Quòd Deus sit summè bonus.

BONITAS est duplex: naturalis et moralis. De priori: *Vidit Deus cuncta que fecerat, et erant valde bona.* Habebant scilicet quicquid naturæ cujusque conveniebat; quo fiebant amabilia. Moralis autem bonitas inest actionibus liberis, ut debitè fiant, et ex rectâ ratione. Cæterum Deo hæc etiam bonitas

Gen. i. 31.

est naturalis, et essentialis; cum homini sit adventitia, ab eaque possit deflectere.

PUNCTUM I.

Quòd Deus est summè et infinitè bonus: 1. Quia omnem rationem bonitatis in se continet, sicut et essendi. Undè ad Moysen Deus: *Ostendam tibi omne bonum.* 2. Quia per essentialiam habet; ac proinde indefectibiliter. 3. Quòd creaturæ præ illo non sint bonæ; sicut nec sunt. Nam limitata est bonitas illorum, et participata, ac defectibilis. Quare Christus ait: *Nemo bonus nisi solus Deus;* et apud Job: *Inter sanctos ejus nemo immutabilis; et Cæli non sunt mundi in conspectu ejus.* Hinc quis coram Deo humiliari debet, licet sanctus: quia *Sanctus, sanctus, sanctus Dominus Deus exercituum. Non est sanctus, ut est Dominus: neque enim est alius extra te.* Sanctitas autem est bonitas moralis.

PUNCTUM II.

Specialius licet discurrere per singulas virtutes, easque in Deo cogitare, absque imperfectionibus, simulque unitas; nam hoc habent virtutes, ut quando ad summum veniunt, sint invicem connexæ et colligatæ, trahantque se mutuo, ut annuli in catenâ: deinde cogitando, quòd virtutes in Deo sunt exemplar nostrarum. Quare nostræ eò sunt perfectiores, quò exemplari divino similiores.

Dei bonitas, in tribus. Ez. 33. 19.

Luc. 18. 19. Job. 15. 15.

Isa. 6. 3. 1 Reg. 2. 2.

In Deo plenitudo virtutum.

Index reliquarum.

Cæterum solent quatuor genera virtutum distinguui: 1. Moralium; in quibus spectatur conformatio ad regulam rectæ rationis: 2. sublimiorum, quibus aspiratur ad similitudinem Dei; cum Christus dicat: *Estote perfecti, sicut Pater vester cælestis* Matt. 5. 48. 3. illarum, quæ hominem, jam assecutum illam similitudinem, comitantur: sive ex parte, ut in viris valdè perfectis, in hæc etiam vitâ; vel planè; ut in beatis. Quarto loco demum, sunt ipsa exemplaria virtutum in Deo, qui proinde est etiam largitor virtutum, à quo et peti debent.

PUNCTUM III.

Hinc est, quòd duplex illa justitiæ pars, *declinare à malo, et facere bonum*, divinæ bonitati maximè convenit. Quoad primam, non potest ipse peccare, nec peccati esse causa. Imò, nec in naturâ assumptâ potuit peccare; quòd id repugnet bonitati divinæ, et infinitæ. 2. *Fidelis Dominus in omnibus verbis suis, et sanctus in omnibus operibus suis; et: Sancti estote, quia ego sanctus sum.* Æmulabor hanc sanctitatem, illud memorans: *Perfectus eris, et absque maculâ cum Domino Deo tuo.* Talem voluit Ecclesiam suam esse: *Non habentem maculam, neque rugam.* Et talem laudat: *Tota pulchra es... et macula non est in te.* sanctitate cognomen accepit tertia persona divina, ut *Spiritus sanctus* diceretur per excellentiam; et sub hoc nomine tota Trinitas laudatur: *Sanctus, sanctus, sanctus.*

Matt. 5. 48.

Ps. 36. 17. Virtutes Dei purissimæ.

Psal. 144. 13. Lev. 19. 2.

Deut. 18. 13.

Eph. 5. 27.

1 Cor. 4. 7. 1 Jo. 6. 3.

MEDITATIO VII.

Quòd Deus sit , ut summè bonus , ita summè communicativus suù.

PUNCTUM I.

De divinis nom., c. 4. **BONUM** est diffusivum suù, teste Dionysio. Deus ergo cum sit summum bonum, ita maximè communicativus suù. Quod facit excellenter. 1. Quia liberè, pro bonà voluntate suà, non coactè. Vicissim ego voluntariè sacrificabo tibi, et confitebor nomini tuo, quoniam bonum est. 2. Quia nullo suo emolumento: *Pet. 53. 8.* *Deus meus es tu; quoniam bonorum meorum non egēs:* Sequitur autem, *sanctis, qui sunt in terrà ejus, mirificavit omnes voluntates meas in eis.* Quasi dicat: quia non poteram ei benefacere, convertit voluntatem meam, ut sanctis ejus benefacerem pro ipso. 3. Quia summè se communicat pro modo suæ sapientiæ. Sic et ego.

PUNCTUM II.

Communicat se, dans esse naturale rebus, secundum quatuor gradus substantiæ; corporeæ, viventis, sentientis, et intelligentis, quos singulos diversis creaturis tribuit; homini omnes; ut sint tanquam quatuor flumina ex fonte paradisi egredientia, seu ex summo bono, et irrigantia universum mundum. Quæ cum in uno homine colligan-

Deus communicativus suù. 325

tur, meritò requiritur ab eo, ut Deum amet *ex toto corde*, pro bono corporis; *ex totà animà*, pro bono vitæ; *ex omnibus viribus*, pro bono sentiendi; *et omni mente*, pro bono intelligendi. *Luc. 10. 27.*

PUNCTUM III.

Communicat ampliùs se, dans esse supernaturale, idque quatuor etiam modis. 1. Dans esse gratiæ, quâ efficitur *divinæ consortes naturæ*, et Filii Dei. 2. Esse gloriæ, in quâ *similes ei erimus, quia videbimus eum, sicuti est.* 3. Esse personale Verbi divini; ut homo sit verus Deus. 4. Hoc Verbum caro factum communicatur ineffabiliter omnibus volentibus, in Eucharistiæ mysterio. *Eccellentius se communit. nisc. 2 Pet. 1. 4. 1 Joan. 3. 2.*

Ex his quatuor communicationis modis, duo posteriores soli homini concessi sunt, non angelis, quæ est prærogativa singularis. Itaque homo non solum factus est ad imaginem Dei per naturam, sed est factus imago Dei substantialis per unionem hypostaticam. O si ego me vicissim totum communicem, reddamque Deo, ut undè fluxerunt aquæ, ad Deum revertantur!

Deindè observa, quòd cum conveniret ut Deus hypostaticè se communicaret cuivis creaturæ, elegit hominem, in quo omnes creaturas sibi assumeret, quòd in eo sint omnes gradus essendi. Ergo omnes laudent illum. At ego præsertim exhibebo me sanctum, tum corpore, tum spiritu; quandò in homine

sic honorificavit Deus utramque substantiam per unionem personalem.

MEDITATIO VIII.

Quòd Deus sit summè amabilis.

BONUM est quod omnia appetunt, ut definit philosophus. Expeditur autem vel propter seipsum, vel propter utilitatem, vel causâ delectationis. Undè triplex bonum existit, honestum, utile, delectabile.

PUNCTUM I.

Deus est summè amabilis propter seipsum; quia est summè et infinitè bonus, et ipsa bonitas. Et est ultimatè propter seipsum amabilis, ut non ob alium finem debeat amari, cum sit ipse summum bonum; sed alia omnia propter ipsum: siquidem est fons omnium, et ideò finis ultimus; sequitur: 1. Non posse amari à creaturâ, quantum est amabilis: siquidem est infinitè bonus, sed à seipso tantum. O amem saltem quantum possum! 2. Debere amari saltem super omnia alia; et itâ, *ex toto corde, mente, et viribus*. 3. In illâ bonitate posse spectari varias perfectiones, singulasque infinitas, quasi totidem motiva amandî ipsum, est enim totus desiderabilis. 4. Quàm detestabile sit odisse Deum, in quo nihil

odio dignum. Undè Dominus ait: *Odio habuerunt me*

Ut bonum honestum.

Quòd Deus sit summè amabilis. 325
me gratis; sine causâ. Nam, quando etiam punit, amabilis est illius justitia.

PUNCTUM II.

Est amabilis etiam ob utilitatem nobis ex illo proveniente. 1. Propter esse naturale acceptum, et quòd res omnes in usum nostrum procreaverit. Cogitate audire singulas tibi dicentes: *Da et accipe; et justifica animam tuam: accipe meipsam, tanquam Dei munus; et vicissim da animum gratum largitori, sicque justitiæ partes implebis: Non sit porrecta manus tua ad accipiendum et ad dandum collecta.* 2. Propter esse gratiæ et gloriæ. Quòd si amorem illi debeo ob naturalia, quantum majorem ob supernaturalia? Si propter temporalia, quid propter æterna? si ob res extra ipsum positas, quid pro eo, quòd seipsum fruendum mihi dat? O anima mea, da et accipe. 3. Quia omnis ratio boni utilis, quæ reperitur in creatis, in Deo est perfectiùs, et ab illo impertitur rebus. Si ergo amo creaturas quâ utiles, ad finem aliquem consequendum, amem ipsum fontem magis, ubi bonum illud utile est melius, et à quo res creatas accipio.

Cæterum motivum hoc amandî Deum ob utilitatem sic usurpabo, non ut Deum referam ad meum commodum, tanquam ad finem; sed ut illam ipsius Dei bonitatem præcipuè amem, quâ ille se in nos effundit.

PUNCTUM III.

Deus est bonum summè delectabile. Est autem delectatio actus quidam animi conquiescentis, et gaudens de bono possessore. Sequitur autem cognitionem et amorem Dei, per quæ possidetur Deus.

Hinc, 1. Deus ipse, qui seipsum perfectè comprehendit et amat, adæquatam infinito bono suo delectationem ex seipso percipit; hoc est, infinitam. Però illius delectationis mens creata fit particeps, prout plus, minùs, de notitiâ Dei et amore participat. 2. Oblectatur communicando seipsum creatu-

ris: *Lætabitur Dominus in operibus suis: Et delectabar*

per singulos dies, ludens... in orbe terrarum. Id quod

significat approbatio illa circa creata: *Et erant valdè bona.* Atque hoc ipso quòd de nobis delectatur, red-

ditur nobis ipse valdè delectabilis; siquidem ait: *De-*

lectiæ meæ esse cum filiis hominum. 3. Quæcumque ratio-

nes delectabilium insunt creaturis, reperiuntur in Deo perfectiùs. Undè potest per se ipsum, absque creatu-

ris, nos mirabiliùs delectare. Quod et insinuat, quando promittit *centuplum*; quia inæstimabiliter

maius gaudium confert relinquentibus terrenas oblectationes propter ipsum, quàm quod afferre possunt

omnia simul mundi delectabilia. 4. Cùm tam delectabilis sit Deus, et ipse tantâ affluat delectatione, et ita delectabiliter se nobis communicet, et nobiscum sit; plane convenit, ut delectabiliter ipsi ser-

Qualem caritatem Deus habeat. 527

viamus: *Jubilate Deo, omnis terra, servite Domino* Ps. 99. 2. *in lætitiâ. Introite in conspectu ejus, in exultatione.*

Non enim habet amaritudinem conversatio ejus, nec Sap. 8. 16. *tedium convictus illius, sed lætitiâ et gaudium. Et:*

Hilarem datorem diligit Deus. Disce quàm abominabile sit, ob delectationem ex creatoris, post-

habere summum delectabile, et infinitum. Et sunt, qui sic agunt, innumerabiles. Absit à me: *Ego in* Job. 27.

Omnipotente delectabor; et exultabo in Deo Jesu meo. Hab. 3. 18.

MEDITATIO IX.

Qualem caritatem Deus habeat.

AMOR tres habet actus. 1. Est benevolentia, quâ benè volumus amato, et in eo quod habet acquiescimus. 2. Concupiscentia, in rem, quam alicui, vel nobis cupimus. 3. Amicitia, inter plures, ob bonum in quo communicant. Quod si supernaturale sit, dicitur caritas. Ex his oritur beneficentia erga amatum.

PUNCTUM I.

De amore Dei erga seipsum.

1. Deus amore benevolentia amat seipsum, quantum est amabilis infinita ejus bonitas. Qui amor rectissimus est et debitus; non ut amor proprius, quo creatura amat se præ Deo, illius postponens voluntatem. Nempè amor in creaturam debet esse

PUNCTUM III.

Deus est bonum summè delectabile. Est autem delectatio actus quidam animi conquiescentis, et gaudētis de bono possessore. Sequitur autem cognitionem et amorem Dei, per quæ possidetur Deus.

Hinc, 1. Deus ipse, qui seipsum perfectè comprehendit et amat, adæquatam infinito bono suo delectationem ex seipso percipit; hoc est, infinitam. Però illius delectationis mens creata fit particeps, prout plus, minùs, de notitiâ Dei et amore participat. 2. Oblectatur communicando seipsum creatu-

ris: *Lætabitur Dominus in operibus suis: Et delectabar*

per singulos dies, ludens... in orbe terrarum. Id quod

significat approbatio illa circa creata: *Et erant valdè bona.* Atque hoc ipso quòd de nobis delectatur, red-

ditur nobis ipse valdè delectabilis; siquidem ait: *De-*

lectiæ meæ esse cum filiis hominum. 3. Quæcumque ratio-

nes delectabilium insunt creaturis, reperiuntur in Deo perfectiùs. Undè potest per se ipsum, absque creaturis, nos mirabiliùs delectare. Quod et insinuat,

quando promittit *centuplum*; quia inæstimabiliter majus gaudium confert relinquentibus terrenas oblectationes propter ipsum, quàm quod afferre possunt omnia simul mundi delectabilia. 4. Cùm tam delectabilis sit Deus, et ipse tantâ affluat delectatione,

et ita delectabiliter se nobis communicet, et nobiscum sit; plane convenit, ut delectabiliter ipsi ser-

Qualem caritatem Deus habeat. 527

viamus: *Jubilate Deo, omnis terra, servite Domino* Ps. 99. 2. *in lætitiâ. Introite in conspectu ejus, in exultatione.*

Non enim habet amaritudinem conversatio ejus, nec Sap. 8. 16. *tedium convictus illius, sed lætitiâ et gaudium. Et:*

Hilarem datorem diligit Deus. Disce quàm abomi-

nabile sit, ob delectationem ex creatoris, posthabere summum delectabile, et infinitum. Et sunt,

qui sic agunt, innumerabiles. Absit à me: *Ego in* Job. 27. *Omnipotente delectabor; et exultabo in Deo Jesu meo.* Hab. 3. 18.

MEDITATIO IX.

Qualem caritatem Deus habeat.

AMOR tres habet actus. 1. Est benevolentia, quâ benè volumus amato, et in eo quod habet acquiescimus. 2. Concupiscentia, in rem, quam alicui, vel nobis cupimus. 3. Amicitia, inter plures, ob bonum in quo communicant. Quod si supernaturale sit, dicitur caritas. Ex his oritur beneficentia erga amatum.

PUNCTUM I.

De amore Dei erga seipsum.

1. Deus amore benevolentia amat seipsum, quantum est amabilis infinita ejus bonitas. Qui amor rectissimus est et debitus; non ut amor proprius, quo creatura amat se præ Deo, illius postponens voluntatem. Nempè amor in creaturam debet esse

subordinatus amori in summum bonum; alioquiu-
tiosus est. 2. Inter divinas personas est amor ami-
citiæ perfectæ: nam sunt æquales, et communicant
in hono infinito, et habent unum velle, quin unum
intelligere, et operari.

Gaudebo quòd sit aliquis amor, quo Dei bonitas
ametur quantum est amabilis; nempè divinus, quo
se Deus amat.

Deindè gratulabor mihi; quòd ex illo amore ori-
tur, ut etiam amet nos, quasi quid sui. Ita vicissim
amor noster erga Deum, urgere debet nos ad aman-
dum proximum, quem ille sic amat. Amor enim
noster debet esse participatio divini. Ergo sicut ille se
amando, convertit amorem in hominem: ita nos
Deum amando, debemus similiter in proximum
converti.

PUNCTUM II.

Quomodò Deus amat alia extra se. I. Differt
modus amandi à nostro; quoniam Deus amando
confert creaturis idipsum, undè sunt amabiles. Qua-
re amare et benefacere, in Deo sunt conjuncta.
Amando cælum, stellas, elementa, plantas, ani-
mantes, hominem, dedit esse, quod habent: et
sic amat spontaneè, non ex necessitate. At ego,
Domine, non valeo sic amare te, ut aliquid tibi
conferam. Amabo autem sic, ut quod abs te ac-
cepi, totum in obsequium tuum impendam; nec
non ut proximis meis, loco tui, benefaciam.

Quomodò
deus amat
creaturas.

Qualem caritatem Deus habeat. 529

II. Amat hominem præ aliis creaturis corporeis,
quia homo est ad imaginem Dei conditus; simili-
tudo autem est causa amoris. Hic dupliciter ad aman-
dum Deum excitabor, et, quia fecit mihi magna,
imaginem suam me faciens, et quia, *si omne animal* Ecclesi. 13.
diligit simile sibi, quantum magis ego Deum, 19. cujus
similitudinem gero, et cui similem esse tantæ est
excellentiæ.

III. Creaturas irracionales amat Deus amore con-
cupiscentiæ, non amicitiae. Amat enim, ut serviant
homini, alioqui eas non producturus. Non sunt au-
tem capaces, ut amentur amore amicitiae; quia
non possunt Deum redamare. Voluit autem eas
creare, ut ex illis, et in illis, homo amaret, lau-
daret Deum: *Domine... quid est homo, quòd memor*
es ejus?... Omnia subiecisti sub pedibus ejus... Quàm
admirabile est nomen tuum! Ideò admirabile, quia sic
hominem amasti. Quot sunt res, in singulis amasti
hominem, et ego non te vicissim in singulis amabo?
Totidem donarem corda, si suppeterent totidem
vitæ.

Ps. 8. 5.
8 et 10.

PUNCTUM III.

Quòd Deus nihil excludit à suo amore; sed amat
omnem creaturam, eò saltem, quòd ab illo habet
esse: *Diligis omnia quæ sunt, et nihil odisti eorum*
quæ fecisti. Undè et tribuit singulis quæ à naturâ ei
conveniunt. Hominem quoque peccatorem amat;
tametsi minimè peccatum ejus.

Omnes
amat.

Sap. 11.

25.

Hinc. I. Petam à Deo, ut removeat quicquid ego

mali adjeci ad bonum naturæ, quod ipse contulit :
*Job. 10. 8. Manus tuæ fecerunt me, et plasmaverunt me totum in
 circuitu, et sic repente præcipitas me? Absit; sed
 tolle à me id unde me præcipitas. 2. Discam amare
 omnes, et velle eis suum bonum, peccatum autem
 tantum odisse: Diligite inimicos vestros, benefacite
 illis qui oderunt vos...; ut sitis filii Patris vestri qui in
 Cælis est. 3. Imitabor Deum, qui omnia ex amore
 operatur; sicut ait Sapiens: Neque odians aliquid
 constituisti, aut fecisti; et Dionysius: amor est causa
 omnium rerum: ac si amare Deus desineret, inte-
 rirerent omnia. Ego vicissim omnia opera mea, ut in
 caritate fiant, elaborabo; ut suadet Apostolus. Alio-
 rum. *1. Cor. 13. qui, si... caritatem non habuero, nihil sum; perit
 fructus.**

PUNCTUM IV.

I. Quòd Deus hominem non solum amaverit, sed
 amicum etiam suum fecerit. Amicitia autem condi-
 tiones sunt istæ. I. Debet esse inter æquales. Et
 quia creatura infinite inferior est Creatore; quò nos
 essemus capaces amicitia divinae, maxima et pretiosa
 nobis promissa donavit, ut per hæc efficeremur divinae
 consortes naturæ. Unde animam justii vocare dignatur
 sororem et sponsam; quæ sunt nomina æqualium ut
 passim dicitur homo, Filius, imò aliquandò Deus:
*Ps. 81. 6. Ego dixi, dii estis et filii excelsi, omnes. Quòd si
 David jure miratur, quòd Deus hominem consti-
 tuerit super omnia bona sua, et paulo minus ab angelis*

Qualem caritatem Deus habeat. 331
 minorem fecerit: quò istud mirabilius, quòd
 æqualem angelis per gratiam, et suæ naturæ con-
 sortem, effecerit!

II. Amicorum est communicare in bonis, undè
 illud: Amicorum sunt omnia communia. Certè Deus
 communicat sua justo, quandò naturam, gratiam,
 et gloriam confert: ut verè usurpet illud: *Omnia
 mea tua sunt. At justus ex parte suà non habet bona,
 quæ vicissim communicet, nisi quæ à Deo ipso ac-
 ceperit. Hæc igitur reddet, agnoscendo ab illo
 esse omnia, atque in illius gloriam iisdem utendo.*

III. Amici sunt unum, amicus est alter ego;
 est una anima in duobus corporibus; magis est ubi
 amat, quàm ubi animat. Hinc avent amici convi-
 vere, mutuâque præsentia et colloquio frui; nihil
 inter se celant. Ita, qui adhæret Deo per amorem,
 unus spiritus cum illo fit, teste Paulo. Pro pupilla
 suâ justos habet: *Qui teligerit vos, tangit pupillam
 oculi mei. Quasi dicat, vos estis oculi mei. Porrò
 deliciae sunt ejus, esse cum filiis hominum. Et tandem
 totum se eis aperit: Jam non dicam vos servos, quia
 servus nescit quid faciat dominus ejus: vos autem dixi
 amicos, quia omnia quæcumque accepi à Patre meo,
 nota feci vobis. Quid autem, cum se exhibebit re-
 velatâ facie? O Domine, quid est homo, quia sic
 magnificas eum, et apponis erga eum cor tuum? O va-
 leam reddere vicem! Sed quòd minùs possum, et
 tamen debeo exhibere, præstabo proximo meo pro-
 pter ipsum, imò ipsi Deo in proximo*

amicitiæ proprietates et munia. Præstabo me æqualem et humanum etiam infimis: communicabo libenter cum illis quæcumque habuero, quæque eis proderunt, tum corporalia, tum spiritualia. Denique fiam cum illis unum, ut ipsi cum Deo sunt unum per caritatem.

MEDITATIO X.

De quatuor excellentiis divinæ amicitiae, et caritatis.

Eph. 3. 18. **Æ** continentur verbis Apostoli: *Ut possitis comprehendere quæ sit longitudo et latitudo, et sublimitas, et profundum.* Est autem *longitudo* amicitiae, æternitas: *latitudo*, amplitudo illa quâ neminem excludit sed omnibus patet: *sublimitas*, in cœlestium bonorum communicatione: *profundum*, est abyssus secretorum, quæ amicis pateant.

Hæ proprietates et excellentiæ non humanâ, sed in divinâ tantum amicitia insunt. De quibus aliquid insinuat in præcedenti meditatione: sed nunc, ex instituto.

PUNCTUM I.

Longitudo. Amicitia et caritas Dei sunt æternæ ex parte Dei. Nam ex quo est Deus, amavit quos creare constituit, et gratiâ ac gloriâ donare, quantum in se erat; sed præcipuè prædestinatos, ut verè dicat:

In caritate perpetuâ dilexi te: O si ego, ex quo sum homo, amâsem illum! Saltem, ne ulterius differam seriò amare amicum tam antiquum. Verè monet Sapiens: Ne derelinquas amicum antiquum; novus enim non erit similis ei. *Jer. 31. 8.* *Ecclesi. 9. 14.*

Jam qui ab æterno amavit, procul dubio amavit prior. In quo caritas ejus commendatur; sicut ait ejus dilectus: *In hoc apparuit caritas Dei in nobis: non quasi nos dilexerimus Deum; sed quoniam ipse prior dilexit nos.* Undè sequitur, quòd nos non amaverit propter aliquod suum commodum, sed gratis; quia bonus est ipse. Colligit hinc Joannes: *Nos ergo diligamus Deum, quoniam Deus prior dilexit nos.* *Joan. 4. 9 et 10.* *1. 19.* Fiat, fiat.

Neque ab æterno solùm amat, sed in æternum: *Et misericordia ejus ab æterno et usque in æternum: utiquè et amor. Quis nos separabit à caritate Christi, inquit Paulus, atque ad eò Dei? quis efficiet, ut nos Deus non amet, à quo amore accipimus virtutem? In omnibus superamus propter eum, qui dilexit nos. Quòd si à gratiâ excidamus, pergit amare, dum paratus est in gratiam nos recipere: Tu fornicata es cum amatoribus multis: tamen revertere et ego suscipiam te.* *Psal. 107. 17.* *Rom. 8. 35.* *Jer. 3. 1.* O Domine! ita me ama, et ad hoc ama, ut constanter amem, nec amandi te cursum interrumpam; multò verò minùs in fine abrumpam. Sic fiet, ut neque mors, neque ulla creatura prævaleat adversum me: *Cum dilexisset suos, in finem dilexit* *Joan. 13. 1.*

eos. O et me in finem dilige! da perseverare in caritate.

PUNCTUM II.

Latitudo. Latitudo caritatis Dei est infinita, sinu suo com-
 1 Tim. 2. plectens omnes omninò homines: quia omnes homi-
 4. nes vult salvos fieri, quantum in se est: et solem jus-
 Matt. 5. titiæ, Filium suum, oriri facit super bonos et malos; et
 45. pluit doctrinæ illius imbre super justos et injustos. Quin
 recedentes à se blandè revocat, et beneficii demeretur:
 Rom. 12. Carbones ignis congerens super caput inimicorum
 20. suorum: Dissimulans peccata hominum propter penitentiam;
 Sap. 11. ita cum illis agens, ac si ignoraret eorum culpas, dum ad
 24. penitentiam eos adducit, suæque restituit amicitia. Nihilominus
 electos peculiari prosequitur amore: undè dicit: Dilexi Jacob,
 Mal. 1. 2. Esau odio habui. Sed heu! Dilatavit infernus animam
 14. 5. 74. suam, et aperuit os suum absque ullo termino. O clau-
 de, claude, Domine Deus! et Cælum potius pande, ut
 repleatur domus tua.

Deindè considera, quòd etsi amicitia humana, teste philosopho, debeat esse inter paucos; quia, qui fideles amici sint, non est reperire multos, et quia familiaris convictus ad multos esse non potest: at divinx alia est ratio. Potens est enim Deus sibi multos parere sinceros et fideles amicos: et ita singulis potest convivere, seque ipsum communicare, ac si unus tantum foret. Quare de multitudine fidelium, tanquam de unâ personâ, et ad unam

loquitur: *Una est columba mea, perfecta mea.* O sin columba per innocentiam, perfecta per caritatem! Æmulabor divinam; dilatans cor in amorem omnium, absque exceptione. Et omnes sint mihi instar unius amici; dum in Deo omnes complector.

PUNCTUM III.

Sublimitas caritatis est immensa, ut dona ipsa Sublimi-
 communicata. Nam 1. Videte qualem caritatem dedit tas.
 nobis Pater; ut Filii Dei nominemur, et simus! quid 1. Joan. 3.
 sublimius? Et porrò ad dignitatem filiorum adjecit, quidquid decet eum, qui adoptione est Filius Dei. Quod quantum sit non assequimur modò, teste Joanne: *Nunc filii Dei sumus, et nondùm apparuit* 4. 2.
quid erimus. Scimus quoniam, cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est.
 2. Amplius se extulit caritas Dei: Sic enim dilexit Joan. 3. 16.
 mundum, ut Filium suum unigenitum daret; et: In 1. Joan. 4.
 hoc apparuit caritas Dei in nobis, quoniam Filium suam unigenitum misit Deus in mundum, ut vivamus per eum. Voluit Deus ex hominibus sumere, qui esset simul verus Deus; et talem cum homine amicitia rationem contrahere, quæ propria foret illi, quæ divina inter se personæ cohærescunt. Illæ enim sunt unum essentialia: Deus autem et homo per incarnationem, sunt unum personâ. In quâ conjunctione et amicitia Christi hominis cum Deo, fundatur nostra, quam cum Deo contrahimus. Nam quia Filium suum nobis per incarnationem dedit, ideò cum illo, omnia Rom. 8.
 32.

nobis donavit. O caritas sublimis ! quousque extolleris?

Qui est Deus verus , fit verus homo ; ut in hoc Deo et homine adoptemur ipsi in filios , atque in amicos

Ps. 63. 10.

intimos adsciscamur ! Fiam unus ex istis ! *Respice , Domine , in faciem Christi tui ;* meque ad imaginem illius renova. 3. Adjecit caritas ad hæc , ut Deus in assumptâ humanitate abderet sese sub speciebus panis , et vini ; quò mirabiliter in pectus et animam ipsam uniuscujusque pervaderet , nexuque ineffabili jungeretur singulis. 4. Ipsum Spiritum sanctum suum donat Deus nobis , donorum maximum , et caritatem ipsam ; ut , postquam cætera dedit , fontem ipsum donorum effunderet in nos. Quid non hic concipiam desideriorum ? quid non aggrediar ? *Auscultabo monenti Apostolo : Hoc oro , ut caritas vestra magis ac magis abundet in scientiâ , et in omni sensu spirituali ; ut probetis potiora , ut sitis sinceri , et sine offensâ... , repleti fructu justitiæ per Jesum Christum , in gloriam , et laudem Dei. Amen.*

Phil. 1. 9. ro et 11.

PUNCTUM IV.

Profunditas

Profunditas caritatis tanta est , ut Deum , quo nihil excelsius , humiliaverit ad humanam conditionem : *Semetipsum exinanivit , formam servi accipiens... , et habitu inventus ut homo.* Quia enim amicitia quamdam requirit æqualitatem , demisit se Deus , assimilatus per omnia nobis , ut fiduciam præberet suæ amicitiaë consequendæ. Non modò naturam nostram assumere propter nos voluit ; sed etiam ærumnas ;

Phil. 2. 7.

Heb. 2. 17.

De 4 excellentiis caritatis Dei. 337

quia majorem hæc caritatem nemo habet , quàm ut *Joan. 15. 13.*

animam suam ponat quis pro amicis suis. Implevit supremum officium amicitiaë. Quinquàm majus aliquid fecit : non enim pro amicis id promerentibus mortem subiit , sed pro inimicis ; ut sibi eos faceret amicos. Et in hoc commendat caritatem suam *Rom. 5. 3.*

Deus in nobis ; quoniam , cum adhuc peccatores essemus , Christus pro nobis mortuus est. O caritas Dei verè patiens , verè benigna ! Sed et in mysterio

Eucharistiaë Deus se profundè humiliat , usque in nostra ipsa viscera se demitti volens , secundum viscera caritatis suæ. Postremò profunda etiam judicia sunt Dei , et viæ per quas deducit amicos

suos ad optatum finem : nam *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum ;* etiam adversitates , et tentationes , nec non subindè ipsi lapsus ; undè cautiores firmioresque resurgunt. Et quis possit investigare secreta providentiæ Dei erga suos amicos ?

Rom. 8. 28.

Igitur *in caritate radicati et fundati : æmulemur charismata meliora ;* has nempe divinx caritatis quatuor excellentias : Longitudinem , ut maneat per omnem vitam ; latitudinem , ut nullum hominem nullum genus officii non complectatur ;

sublimitatem , ut nihil sapiat terrenum , Deum in omnibus intueatur ; deniquè profunditatem , ut velit etiam conculcari propter dilectum suum.

Eph. 3. 17.

1 Cor. 12. 31.

MEDITATIO XI.

Quòd Deus vult amari à nobis.

PUNCTUM I.

Imperat ut se amemus.
CARITATIS quidem est amare potius quam velle amari? sed et hoc avet caritas Dei erga nos. Undè et præceptum condidit, quo jubet se amari, et quidem sine modo, *ex toto corde*, etc., postquam nos ipse ita amavit, et de facto amat. Et quo plùs amatur, plùs amat: *Ego diligentes me diligo*; et, pro dilectionis quâ me complectuntur modo, ego etiam diligo. Nam quantò magis diligitur, plura confert undè diligatur.

Matt. 22. 38. Eph. 3. 17. Coloss. 3. 14. 1 Cor. 13. 3.
 Hoc præceptum vocat Christus primum et maximum, pluribus de causis. 1. Quia est fundamentum reliquorum, (*In caritate radicati et fundati*;) et vinculum omnis perfectionis. 2. Dignitate: quia sine caritate reliquæ virtutes nihil sunt. 3. Merito: quia *si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas; et si tradidero corpus meum, ita ut ardeam, caritatem autem non habuero, nihil mihi prodest. 4. Suavitate: hinc enim jugum Christi suave est, et onus ejus leve; et caritatis fructus est gaudium in Spiritu sancto. 5. Efficacitate: quia facit implere omnia præcepta: undè Christus: *In his duobus, (nempè unius caritatis mandatis) universa lex pendet, et propheta; et Paulus:**

Quòd Deus vult amari à nobis. 559

Plenitudo legis est dilectio; et idem: Finis præcepti caritas: Quare monemur: Omnia vestra in caritate fiant. Si quidem tanti est, satagam ut illud impleam perfectè. Quòd fiet, si removeam omnem alium amorem à me, et quæcumque caritati adversantur, aut ejus fervorem remittunt: deinde, si accingar ad exequenda illa, undè conservatur et augetur.

Diligam igitur *ex toto corde*, mortificans quidquid est amoris proprii; et meam abnegans voluntatem, ut impleam divinam: *ex totâ animâ*, refræmans illius passionem, et servire faciens Deo; *ex omni mente*, captivans intellectum in obsequium fidei, et divinæ voluntatis: *ex omnibus viribus*, ut omnes facultates animæ impendam in Dei servitium.

PUNCTUM II.

Non præcipit solùm ut amemus, sed ipsam infundit caritatem, quâ id præstare possimus: et insuper inspirat, per inspirationes internas ad amandum, utendumque caritate infusâ; undè illa magis augeatur et roboretur.

Amplius confert caritatis fontem, Spiritum sanctum: *Deus caritas est, et qui manet in caritate, in Deo manet, et Deus in eo; et: In hoc cognoscimus, quoniam in eo manemus, et ipse in nobis, quoniam de Spiritu suo dedit nobis. Porro Spiritus sanctus est in nobis, fovens donum suum, et ad operandum secundum illud nos instigans.*

Quin Pater et Filius adveniunt: *Si quis diligit me,*

sermonem meum servabit, et Pater meus diliget eum : et ad eum veniemus, et mansionem apud eum faciemus. Convivunt personæ divinæ amanti animæ per communicationem amicitiae singularis, ac intimæ, quali uniuntur inter se ipsæ.

Ps. 17. 1. O diligam te, Domine, fortitudo mea! Si Deus caritas est, quid eâ potest esse melius? Si is qui manet caritate, in Deo manet, quid potest esse securius? Et si Deus in eo est, quid potest esse lætius? Quid itaque diligis, si talem caritatem non diligis?

PUNCTUM III.

Caritatis præmia. Licet Deus id non præcepisset, amari debuit: at invitat etiam præmiis amplissimis. Nam cum posuisset dilectionis mandatum, subdit: *Ut benè sit tibi.* Non mihi indè benè; sed tibi. 1. Mensura gloriæ datur pro mensurâ caritatis: *Qui diligit me... et diligam eum, et manifestabo ei meipsum.* Prout dilectio fuerit, ita erit à Deo manifestatio sui in gloriâ: quæ est beatitudo essentialis. 2. Dona et favores Dei peculiare in hac vitâ promeretur caritas. Undè Sapientia: *In viis justitiæ ambulabo, in medio semitarum judicii; ut ditem diligentes me, et thesauros eorum repleam.* 3. Fovet Deus in nobis ignem caritatis, adjectione beneficiorum, tanquam materiæ optatæ, undè magis inflammetur: *Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi ut accendatur?* Hi sunt funiculi Adæ, vincula caritatis, quibus nos trahit ad amandum se. Vult enim in terrâ habere

Quòd Deus sit infinitè misericors. 341
suos seraphinos. O sim! 4. Comminatur supplicia, nisi amemus; ut vel sic adigat: *Qui non diligit, manet in morte;* et: *Si quis non amat Dominum nostrum Jesum Christum, sit anathema, Maran Atha.*

Porrò Deus diligendus est propter bonitatem suam præcipuè; non propter spem mercedis, aut metum supplicii. Licet tamen hoc quasi triplici vinculo se obstringere ad amandum: et propter bona quæ nunc recipimus, et propter futura sperata, et ob mala declinanda.

MEDITATIO XII.

Quòd Deus sit infinitè misericors.

PUNCTUM I.

In operibus Dei misericordia et justitia vigent; sed magis illa, juxta illud: *Superexultat misericordia judicium.*

I. Misericordia præcedit justitiam: quia non plectuntur, nisi qui misericordiâ abusi sunt: *Numquid voluntatis mee est mors impij... et non ut convertatur à viis suis et vivat? Deus mortem non fecit, nec delectatur in perditione vivorum.*

II. Comitatur ubique justitiam: nam etiam in puniendo, admiscet Deus misericordiam: *Numquid obliviscetur misereri Deus, aut continebit in irâ suâ misericordias suas? Quasi dicat: nec in irascendo*

Heb. 3. 2. desinet misereri : *Cum iratus fueris , misericordiae recordaberis.* Nempe offert veniam , etiam tunc ; et ad hoc castigat , ut respiscam ; et infra meritum flagellat. Quin in ipso inferno , citra condignum mulctat. Est igitur misericordia veluti finis justitiae : nam et ex damnatione reproborum intendit et procurat salutem electorum , qui inde proficiunt.

III. Majora Deus praestitit misericordiae documenta , quam justitiae , ut mox dicitur : *Miserationes ejus super omnia opera ejus.* Hinc fiduciam concipiam. Oportet quidem justitiam praec oculis habere , ne praesumam : sed praecipue inhaerebo misericordiae , ad quam tanquam ad majus quodammodo tribunal Heb. 4. 16. provocabo ; hortante Paulo : *Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiae , ut misericordiam consequamur , et gratiam inveniamus in auxilio opportuno.*

Ps. 114. 5. *Misericors Dominus et justus , et Deus noster miseretur.* Quasi dicat : Sed praecipue miseretur. *Justus Dominus et justitias dilexit , cequitatem vidit vultus ejus.* Ezod. 20. *Ego sum Dominus Deus tuus fortis , zelotes , visitans iniquitatem patrum in filios , in tertiam et quartam generationem.* At sequitur : *Et faciens misericordiam in millia his qui diligunt me , et custodiunt praecepta mea.*

PUNCTUM II.

Ampli-
tudo in
omnia.
Sap. 11.
24. *Amplitudo divinae misericordiae , quae omnes creaturas complectitur , et omnibus miseris subvenit. Unde misericordia fundatur in omnipotentia : Misereris omnium , quia omnia potes.* Bonum factum ,

quod ambae adsunt : ut , cum per misericordiam velit , per potentiam valeat opitulari : *Semel locutus est Ps. 61. 12. Deus : duo haec audivi : quia potestas Dei est , et tibi , Domine , misericordia.*

Ad omnes creaturas extenditur : quia *miser cordia Ps. 32. 5. Dei plena est terra.* Omnes res habent aliquem defectum , unde misericordiam Dei egent : de brutis : *Homines et jumenta salvabis , Domine , quemadmodum Ps. 35. 7. multiplicasti misericordiam tuam , Deus ! et : Qui dat Ps. 146. 9. jumentis escam ipsorum , et pullis corvorum invocantibus eum.* At quantum magis hominibus impendet ? Unde ad Jonam ait : *Tu doles super hederam... et ego non Jon 4. 10 et 11. parcam Ninive ?*

Verè , Domine , *melior est misericordia tua super Ps. 62. 4. vitas : quia nihil nisi abs te venit. Veniant igitur mihi Ps. 118. miseraciones tuae , et vivam.* Gaudeo , quia nihil est miseriarum , quod levare non possit , et velit pro ordinatissimam suam providentiam , quantum expedit mihi.

PUNCTUM III.

Sigillatim misericordia Dei erga peccatores extendenda est. De qua Sapiens : *Misereris , Domine , omnium ; quia omnia potes , et dissimulas peccata hominum propter poenitentiam. Diligis enim omnia quae sunt... parcis autem omnibus ; quoniam tua sunt , Domine , qui amas animas.* Hinc colliguntur proprietates misericordiae divinae. Prima est , quod neminem excludit : *Misereris omnium , Domine.* Duas tantum reddit

In peccatores.
Sap. 11.
24. 25 et
27.

causas : quia omnes ab ipso facti sunt ; et quia amat omnes. Quod ad omnia peccata extenditur , quantumvis magna et multa. 3. Quod expectat patienter , dum respiscat peccator : et non semel ,

Matt. 18. aut septies ; sed septuagies septies , et infinities , recipit pœnitentem. Quæ benignitas Dei ad pœnitentiam nos adducit ; non fræna laxat peccandi. 4. Quod misericordia Dei maximè se impendit eis , qui et ipsi misericordes sunt erga proximos : *Beati misericordes , quoniam ipsi misericordiam consequentur.*

PUNCTUM IV.

In electos. Misericordia Dei erga electos , quos Paulus vocat *vasa misericordiæ*. 1. Est ab æterno , et usque in æternum super timentes eum ; et quidem certè erga electos ; imò etiam erga omnes , quantum in ipso est. 2. Comitatur electos ab ortu : *Deus meus , misericordia ejus præveniet me*. 3. Est altissima , quia evehit ad summa : *Magna est in Cælo , et super Cælos misericordia tua ; et : Secundum altitudinem Cæli à terrâ , corroboravit misericordiam suam super timentes se.*

PUNCTUM V.

Docu-
menta
miseri-
cordiæ.
Heb. 2.17.
Ibid. c. 4.
v. 15.

Documenta divinæ misericordiæ. 1. Cum Deus non esset capax affectûs tristitiæ ex miseris nostris , voluit per omnia fratribus similari , ut misericors fieret. 2. Non affectu tantum , sed re , communicare voluit miseris nostris : *Non enim habemus pontificem*

qui non possit compati infirmitatibus nostris ; tentatum autem per omnia , pro similitudine , absque peccato. 3. Memoriam fecit mirabilium suorum , misericors et miserator Dominus ; *escam dedit timentibus se*. Summa hæc misericordia , quâ voluit esse cibus noster , medicina , hostia ; et quid non ? *Confiteantur tibi misericordiæ tuæ , quia satiasti animam inanem ; et animam esurientem satiasti bonis.*

Siquidem Deus ita misericors est , imitabor ipsum pro viribus erga proximum. Quod monet Christus ipse : *Estote misericordes , sicut et Pater vester cælestis misericors est*. Quare cupiam dari mihi occasionem exercendi misericordiam ; ut cum David dicebat : *Numquid superest aliquis de domo Saul , ut faciam cum eo misericordiam Dei ?* Dei dicit ; qualem Deus exhibet. O Pater misericordiarum ! *Ostende nobis... misericordiam tuam*. Fac intelligamus illius magnitudinem , et experiamur in nobis ; quò tantam filii , tibi similes , in exercendâ illâ , redamur !

MEDITATIO XIII.

Quod Deus sit infinitè liberatis.

PUNCTUM I.

EST summè liberalis : quia dat omnibus affluenter , et non impropere. Spectatur ejus liberalitas in istis.

causas : quia omnes ab ipso facti sunt ; et quia amat omnes. Quod ad omnia peccata extenditur , quantumvis magna et multa. 3. Quod expectat patienter , dum respiscat peccator : et non semel ,

Matt. 18. aut septies ; sed septuagies septies , et infinities , recipit pœnitentem. Quæ benignitas Dei ad pœnitentiam nos adducit ; non fræna laxat peccandi. 4. Quod misericordia Dei maximè se impendit eis , qui et ipsi misericordes sunt erga proximos : *Beati misericordes , quoniam ipsi misericordiam consequentur.*

PUNCTUM IV.

In electos. Misericordia Dei erga electos , quos Paulus vocat *vasa misericordiæ*. 1. Est ab æterno , et usque in æternum super timentes eum ; et quidem certè erga electos ; imò etiam erga omnes , quantum in ipso est. 2. Comitatur electos ab ortu : *Deus meus , misericordia ejus præveniet me*. 3. Est altissima , quia evehit ad summa : *Magna est in Cælo , et super Cælos misericordia tua ; et : Secundum altitudinem Cæli à terrâ , corroboravit misericordiam suam super timentes se.*

PUNCTUM V.

Documenta divinæ misericordiæ. 1. Cum Deus non esset capax affectûs tristitiæ ex miseris nostris , voluit per omnia fratribus similari , ut misericors fieret. 2. Non affectu tantum , sed re , communicare voluit miseris nostris : *Non enim habemus pontificem*

Docu-
menta
miseri-
cordiæ.
Heb. 2.17.
Ibid. c. 4.
v. 15.

qui non possit compati infirmitatibus nostris ; tentatum autem per omnia , pro similitudine , absque peccato. 3. Memoriam fecit mirabilium suorum , misericors et miserator Dominus ; escam dedit timentibus se. Summa hæc misericordia , quâ voluit esse cibus noster , medicina , hostia ; et quid non ? *Confiteantur tibi misericordiæ tuæ , quia satiasti animam inanem ; et animam esurientem satiasti bonis.*

Siquidem Deus ita misericors est , imitabor ipsum pro viribus erga proximum. Quod monet Christus ipse : *Estote misericordes , sicut et Pater vester cælestis misericors est.* Quare cupiam dari mihi occasionem exercendi misericordiam ; ut cum David dicebat : *Numquid superest aliquis de domo Saul , ut faciam cum eo misericordiam Dei ?* Dei dicit ; qualem Deus exhibet. O Pater misericordiarum ! *Ostende nobis... misericordiam tuam.* Fac intelligamus illius magnitudinem , et experiamur in nobis ; quò tantam filii , tibi similes , in exercendâ illâ , redamur !

MEDITATIO XIII.

Quod Deus sit infinitè liberatis.

PUNCTUM I.

EST summè liberalis : quia dat omnibus affluenter , et non impropere. Spectatur ejus liberalitas in istis.

Jacob. 1.5.
De liberalitas, ex

quibus
cognosci-
tur.

1. In multitudine donorum, naturæ, et gratiæ.
2. In donorum excellentiâ; siquidem se etiam ip-
sum dat. 3. In eo, quod liberalis est erga omnes,
absque acceptione personarum. 4. Quod, nullo de-
bito; tantum quia bonus est, et per se propensus
ad largiendum: unde ab eo cœpit liberalitas: *Quis
antè dedit mihi, ut reddam ei? aut ipse apud Job; et
Rom. 11. Paulus: Quis prior dedit illi, et retribuetur ei? 5. Non
Ps. 15. 2. spectat compensationem, quia honorum nostrorum
non eget. Quod si requirit gratitudinem, ideò facit,
quod iustitia id postulet, et quod plura largiatur. Si-
militer, suo jure agit, dum exigit obedientiam; cum sit summus legislator. Jubeat autem quæ nobis
expediunt. Itaque sicut nemo bonus, nisi solus Deus;
ita neque liberalis.*

Studebo vicissim liberalem me exhibere Deo,
in omnibus quæ ei grata fore cognovero: idque non
ex tristitia aut ex necessitate; hilarem enim datorem dili-
git Deus: neque spe retributionis, sed pro bonitate
ipsius. Et quia illud maximè cupit, imò petit, ut
offeramus ei cor nostrum: *Fili! præbe mihi cor tuum:*
illud ei iradam; quia non alibi melius locari potest.
Cumque illo, omnia mea desideria et affectus offer-
ram; uti sponsa: *Omnia poma nova et vetera, di-
lecte mi, servavi tibi.*

PUNCTUM II.

Singulariter liberalis est in eos, qui ipsi se præ-
tant liberales. 1. In eorum exaudiendis orationibus,

si quidem ipsi prompti sunt placita ei præstare. 2. Si
nos immemores simus petendi, ipse spiritus postulat
pro nobis; inspirans ut petamus, quia dare cupit.
3. Dat etiam non petentibus: *Antequàm clament,
ego exaudiam.* 4. Replet consolationibus cœlestibus,
in primis eos, qui ejus causâ reliquerunt omnia.
5. Providentiam eorum gerit singularem, peculia-
remque in tentationibus et periculis; assumit eos ad
magna opera; virtutes meritaque accumulât, quò
liberalius remuneret; juxta illud: *Date et dabitur
vobis. Mensuram bonam, et confertam, et coagitatam,
et superfluentem dabunt in sinum vestrum. Vincit im-
mensum liberalitas divina nostrum desiderium. Ergò
non sit porrecta manus tua ad accipiendum, et ad dan-
dum collecta. Aperit enim ille manum suam, et im-
plet benedictione.*

PUNCTUM III.

Quàm ego sim parcus erga Deum. Petenti aquam
Samaritana non dedit, sitienti in cruce Judæi obtu-
lerunt acetum. Sic ego, aut non facio, aut vitiosa
facio. Percurrâ præcepta, consilia, regulas ins-
tituti, præscripta superiorum, inspirationes divinas.
Parcum me præsto in omnibus, ut mirum non sit,
si experiar Deum mihi parcum; si non exaudiar,
si consolatione priver, et bonis, quibus adeò abun-
dant liberales. Mihi dici cogitem à Deo: *Numquid
abbreviata et parvula facta est manus mea, ut non pos-
sim redimere? Nequaquam, sed tua me prohibet*

parcitas. Et dolet sic se cogi, ne sit liberalis. O expergiscar à torpore isto!

MEDITATIO XIV.

Quòd Deus sit immensus, et ubique præsens.

PUNCTUM I.

DEUS est in omni loco: Numquid non cælum et terram ego impleo? et: Spiritus Domini replevit orbem terrarum: Quare quocumquè vadam, per Deum ipsum vado; et illic eum inveniam: Si ascendero in Cælum, tu illic es! si descendero in infernum, ades: Si sumpsero pennas meas diluculo, et habitavero in extremis maris, etenim illuc manus tua deducet me, et tenebit me dextera tua. Quin si millia millium orbium essent, omnes repleret: ita ut mundus hic pro puncto sit, respectu spatii quod replere potest. Quare Salomon: Cæli cælorum te capere non possunt. Viva fides hujus præsentis, efficax est, et juvat elevationem mentis ad Deum, jaculatoriè, per intervalla. Quod de Moyse scribitur: Invisibilem tanquam videns sustinuit. Et huc respexit Paulus: Volo viros orare in omni loco. O Israel, quàm magna est domus Dei, in gens locus possessionis ejus. Magnus est, et non habet finem; excelsus, et immensus. Excelsior Cælo est,

et

Quòd Deus sit immensus, etc. 349

et profundior inferno: Et super stellarum verticem sublimatur. Job. 22. 12.

PUNCTUM II.

Modus existendi ubique. 1. Ubique est per essentiam, hoc est, per suam substantiam. Et quia substantia ejus est etiam ipsius operatio, ubique est; seipsum comprehendens; amans, generans, spirans; gubernans, et creans omnia. Quare frui eo ubique potes, et perfectiones ejus præsentis contemplari, amare. Non enim est divisus, ut alia alibi illius pars existat: sed indivisibiliter totus est ubique. 2. Per præsentiam, quia cognoscit quicquid agit ubique. Non enim est in loco, ut homo, dormiens et ignorans quid ibi agitur; nec ut anima nostra in corpore, nequaquam videns quæ in illo sunt. Nec tenebræ obstant: quia tenebræ non obscurantur à te; et nox sicut dies illuminabitur. Quare, ò anima, si oras, ipse videt in abscondito: si tentatio urget, cogita quod mundi sunt oculi ejus, ne videat malum; et respicere ad iniquitatem non poterit: si affligeris, utique videt, et vult in tempore subvenire, si bonum operaris; non hominibus, sed omnia intuenti, placere stude. Nam in omni loco oculi Domini contemplantur bonos et malos. 3. Per potentiam; quæ dat omnibus esse, necnon etiam operari, et ea conservat: In ipso enim vivimus, et movemur, et sumus. Itaque, sicut intuens hominem ejusque actiones, cogito animum in eo existentem, dantemque

V

ei esse et operari; ita res omnes, et singulas considerans, Deum in iis, communicantem quod sint et agant, contemplabor, non tanquam sit forma, aut pars rerum; sed modo eminentiori, ut prima causa omnis esse.

Quare gaudebo, quod ita Deus creaturis suis conjunctus sit. Ac, si pulchræ sint, non capiar tamen ab illis; sed dantem quod sunt potius amabo: si scdæ et terribiles, nec multum movebor, *J. b. 17. 3. in eis contemplans Deum. Pone me juxta te, et cum Ps. 26. 3. jussis manus pugnet contra me. Si consistant adversum Ps. 15. 8. me castra, non timebit cor meum. Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commovear.*

PUNCTUM III.

Dens
circa me. Specialior consideratio divinæ præsentia in me.
1. Quod sit circa me, ambiens circum me totum; ut mare pisces, ut mater prolem utero claudit. Gaudebo me sic vallatum, et conclusum à Deo, quasi intimis visceribus. Cogitabo Deum tanquam ignem toto mundo effusum; nam *Deus... ignis consumens Deut. 4. 24. est*; et mirabor, si non ignescam. Item, ut lucem purissimam, à quâ optem illustrari. 2. Quod sit in me, et intra me magis, quam anima in corpore, et intimius; per triplicem modum, essentialæ, præsentia, et potentia. Ibi tres personæ divinæ sunt, et divinitas; ibi perfectiones, bonitas se mihi communicans, sapientia mentem illuminans, potentia

Quod Deus sit immensus, etc. 351
faciens me operari, oculos videre, aures audire, etc. Sum ego quasi domus continens Deum, sed quæ, illo abscedente, mox corrui. Ibi est Deus tanquam in conclavi; ad quod proindè me recipiam, oraturus, ut Christus monet: *Cum oraveris, intra in cubiculum tuum. Circumspiciam, ne quid ibi sit, quod displicere possit habitatori Deo? Quid foris quæram, qui intus habeo totum?* *Matt. 6. 6.*

PUNCTUM IV.

Sunt alii modi peculiare, quibus Deus est in certis locis. 1. In Cælis est manifestus, ubi suam essentiali beatitudinis ostendit. Proindè Cælum dicitur: *Tabernaculum Dei cum hominibus, ubi ipsi populus ejus erunt, et ipse Deus cum eis erit eorum Deus.* *Apo. 21. 3.* 2. Specialiter est in locis aliis, ubi suæ præsentia singulari aliquod exhibet signum, ut cum apparuit Jacob in scalis. Undè dixit Jacob: *Verè Deus est in loco isto. Non est hic aliud, nisi domus Dei, et porta Cæli: quod in templa et orationis loca convenit.* 3. In justis per gratiam; nam ait Joannes: *Qui manet in caritate, in Deo manet, et Deus in eo.* *1 Joan. 4. 16.* Vicissim in Deo manent, quia amans est ubi amat; amantes se invicem Deus et justus. Deindè justus in Deo est per protectionem, habitans in adjutorio Altissimi; Deus autem in justo, operans in illo opera gratia. 4. Est in quibusdam eximius amicis modo singulari, insinuans se illis intimè; undè existit in illis fiducia magna, securitas gaudium, et quoddam internum

testimonium, gratiæ præsentis et futuræ gloriæ pignus.

Ex his modis tertius nobis sollicitè procurandus est, quartus autem suscipiendus.

MEDITATIO XV.

Quòd Deus sit infinitè sapiens.

PUNCTUM I.

Compre-
hendit
seipsum,
et omnia
extra se,
in seipso.
COMPREHENDIT seipsum; atque adè omnia, quæ per suam omnipotentiam facere potest; et omnes rerum eventus possibiles, et quidquid à se poni potest circa creatura. Atque hæc in seipso cognoscit, quæ est ipsius beatitudo. Congaudeo ipsi de tanto gaudio: ô! ejus sim aliquando particeps; non jam ipsum in creaturis, sed ipsum in se; et in eo, creatura contemplans. Tunc satiabitur illud inexplebile sciendi desiderium: *Satiabor, cum apparuerit*

Ps. 16. 15. *gloria tua.* Nam, ut ait Gregorius, *quid non videt, qui videntem omnia videt?* Tunc erimus sicut dñi, *scientes bonum et malum;* sed hoc posterius, minime per experimentum.

PUNCTUM II.

Sapiens
per essen-
tiam.
Ita. 40. 13.
Est sapiens non accidentali sapientiâ, sed per suam essentiam. Undè non ab alio didicit: *Quis enim consiliarius ejus fuit, aut magister?* Et est sa-

piens, non limitatè circa aliqua tantum, vel aliquatenus; sed *sapientiæ ejus non est numerus.* Qui Pr. 146. 5. proindè solus est sapiens, sicut solus bonus. Humilietur ergo homuncio; et dicat cum Salomone ipso: *Stultissimus sum virorum.* Non didici sapientiam; Et quòd Jeremias: *Stultus factus est omnis homo à scientiâ.* Undè rectè Socrates: *Hoc unum scio me nihil scire.* A nativitate nullam habet scientiam homo. Quod autem acquirit, tenue est, et quantum tandem, præ infinitâ sapientiâ? Quare est insignis arrogantia, ut homo assequi velit divinæ sapientiæ rationes. *Quæ Dei sunt, nemo cognovit, nisi Spiritus Dei;* et: *Sapientiam Dei præcedentem omnia quis investigavit? Abscondita est, inquit Job, ab oculis omnium viventium: volucres quoque Cæli latet;* ipsos angelos. Undè dicitur, *qui ascendit super Cherubim;* qui alioqui à scientiâ nomen acceperunt.

PUNCTUM III.

Peculiaris divinæ sapientiæ inventa. *Meditabor in omnibus operibus ejus, et in adinventionibus ejus exercebor.*

Primum, est opus creationis: *Fide enim intelligentis aptata esse secula verbo Dei, ut ex invisibilibus visibilia fierent;* hoc est, quæ in arcano divinæ sapientiæ latebant, foras prodirent. Ubi de opere sex dierum licet cogitare.

II. Opus sapientiæ ipse homo: in primis quem

Gen. 2. 7. formavit... de limo; et inspirato spiritu incorporeo et
Ibid. immortalis, fecit in animam viventem. Mira est in hominibus, ingeniorum, propensionum, facierum varietas; et his excogitatae artes mirabiles, inventa scientiæ: quæ sunt omnia divinæ sapientiæ participatio. Nam, *Deus scientiarum Dominus est.*

III. III. Opus gratiæ. Quò pertinet stupenda humanæ naturæ assumptio in personæ Verbi unitatem: tum ineffabilis communicatio Dei cum singulis hominibus per Eucharistiæ mysterium; et viæ mirabiles, per quas deducit electos ad salutem; quæque cum singulis agit intus, forisque disponit.

IV. IV. Universè, in operibus Dei, relucent ipsius perfectiones. Quod est iterum eximiæ sapientiæ inventum, quòd ita se Deus exhibet cognoscendum. Undè dicitur: *Omnia in sapientiâ fecisti: Et effudit illam super omnia opera sua.*

Ergo in rebus licet deploratis non diffidam; quando Dei sapientiâ potens est exitum reperire. Ego quoque ad inventiones excogitabo, magis quotidie Deo placendi, meque ipsum mortificandi: quoniam justus fructum ad inventionum suarum comedet.

PUNCTUM IV.

Quomodo sapientiâ Dei omnia in mensurâ et numero, et pondere, disposuerit. Nam comprehendit et definiit numerum dierum, rerumque omnium, vel minutissimarum; indidit rebus propensiones, et di-

Sap. 11. 22:
Fecit omnia in numero, et pondere, et mensurâ.

Quòd Deus sit infinitè sapiens. 355
 rigit eas in proprios fines; definitum perfectionis gradum unicuique attribuit.

PUNCTUM V.

Sapientiâ exæquat æternitatem. 1. Novit omnia præterita, et ita habet præsentia, ut non possit in eum cadere oblivio. Et novit perfectè; absque errore, ambiguitate, aut dubitatione: *Oculi enim Domini multo plus lucidiores sunt super solem.* Atque ita, nihil boni, aut mali, quod egerim, ipsum latet. 2. Intuetur præsentia: *Ego Dominus scrutans cor et probans renes. Vivus est enim sermo Dei... et penetrabilior omni gladio ancipiti... Omnia autem nuda et aperta sunt oculis ejus.* Undè circumspectè me geram in oculis Dei, servans illud: *Oculi tui recta videant; et palpebræ tuæ præcedant gressus tuos.* 3. Prospicit futura, quasi existentia.

PUNCTUM VI.

Præter dicta, novit quæcumque cadunt sub divinam omnipotentiam; innumerabiles mundos, et alios aliis perfectiores. Porrò de suâ sapientiâ, sine invidiâ, communicavit creaturis præsertim angelis et beatis, et ante omnes, Christo homini: *In quo sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ Dei;* ita ut noverit prorsus omnia, ab æternitate in æternitatem. Possibilia autem non potest comprehendere ut homo; quia nec omnipotentiam. Verè magnus es, Domine,

Æquæ æternitatem.

Ecclesi. 23. 28.

Jer. 17. 10. Heb. 4. 12. et 13.

Prov. 4. 23.

Cognoscit omnia possible. Sap. 7. 13.

Coloss. 2. 3.

Ⓡ

Joh. 36. 26. vincens scientiam nostram. O, doce me utilia! Mitte
Isa. 48. 17. sapientiam de Caelis sanctis tuis...; ut mecum sit, et
Sap. 9. 10. mecum laboret; ut sciam quid acceptum sit apud te.

MEDITATIO XVI.

Quòd Deus sit omnipotens.

PUNCTUM I.

Omnia potest. DEUS est omnipotens; ita ut possit facere quid quid non implicat contradictionem in genere entis, ut philosophi loquuntur. Et hoc indicavit Gabriel:

Luc. 1. 37. Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.

Excellentia divina: omnipotentia. Quare, 1. potest plures res, et mundos, absque certo numero facere, et perfectiores, ut quidquid factum est, præ eo quod facere possit, quasi nihil sit. Nam divina essentia est infinita: creaturæ autem sunt participatio quædam illius. Cum igitur ejus perfectio nunquam possit exhausti, aliæ atque aliæ, sine fine, res à Deo produci possunt. Uadè

Ecclesi. 43. Sapiens: Multa abscondita sunt majora his; pauca enim vidimus operum ejus. Terribilis Dominus, et magnus vehementer, et mirabilis potentia ipsius. Glorificantes Dominum, quantumcumque potueritis: supervalebit enim adhuc, et admirabilis magnificentia illius. 2. Potest circa res jam creatas facere quicquid libuerit: Ipse enim omnipotens super omnia opera sua. Hinc miracula.

Ps. 113. 3. Velle ejus, posse: Omnia quæcumque voluit De-

11.

Quòd Deus sit omnipotens. 357

minus, fecit. Subest ei cum voluerit posse. Dicam ergo *Sep. 12. 18.* cum leproso illo: Domine, si vis, potes. *Matt. 8. 2.*

PUNCTUM II.

Omnipotentia est propria Dei. 1. Quia est per *Solus potest.* essentiam potens, undè et *solus potens*. Creatura autem sicut ex se non est, ita nihil potest. Non sumus *2 Cor. 3. 5.* sufficientes cogitare aliquid à nobis quasi ex nobis; sed *sufficiencia nostra ex Deo est.* 2. Quia potest solus omnia facere, absque alicujus adminiculo: creaturæ autem, quod Deo dante possunt, non faciunt, nisi Deo movente; qui, ut ait *Isaias*, omnia opera *Ira. 26. 12.* nostra operatur nobis. Et Christus: Sine me nihil potestis facere. 3. Quòd omnipotentiam suam commu- *Joan. 15. 5.* nicat creaturis, maximè angelis et hominibus; ut Deo conjuncti, tanquam ejus instrumenta, valeant quidvis. Sic Paulus: Omnia possum in eo qui me con- *Phil. 4. 13.* fortat; et Christus: Si credis, omnia possibilia sunt *Marc. 9. 22.* credenti.

PUNCTUM III.

Quòd Deus non otiosam habeat omnipotentiam; *Assidue* sed assidue exerceat, simul cum sapientiâ et bonitate, quibus *exercet* appendit, tanquam *potentiam.* tribus digitis, *virtu-* molem terræ, conservat, gubernat. Nam sapientia dis- *Isa. 40. 11.* ponit, bonitas vult, potentia exequitur. Hæc appropriatur Patri, sapientia Filio, bonitas Spiritui sancto. Qui ut unum sunt principium, ac fons omnium, ita sunt una sapientia, bonitas et potentia.

His respondent tres virtutes : sapientiæ , fides ;
potentiæ , spes ; bonitati , caritas.

MEDITATIO XVII.

*De omnipotentia Dei in creatione , et
de hujus beneficio.*

PUNCTUM I.

Gen. 1. 1. PRIMUS articulus fidei hic est , quòd in principio
Ps. 145. 6. creavit Deus cælum et terram ; mare et omnia quæ in
Juan. 1. 3. eis sunt ; visibilia et invisibilia. *Omnia per ipsum*
facta sunt , et sine ipso factum est nihil.

Circa quòd cogita. 1. Quòd ante illud initium ,
nihil extitit , nisi Deus solus. Cætera nihil erant.
Hoc fundamentum humilitatis propriæ. 2. Quòd
creaverit , non necessitate , non commodo suo , non
bonitate creaturæ , sed suâ bonitate impellente :

Prov. 6. 4. Universa propter semetipsum operatus est Dominus.
3. Quòd hujus ordinis rerum exemplar ipse sibi
fuit , non aliandè sumpsit. Quòd ista , non alia ; hoc
modo , non alio fecerit : ipse sapientiâ , et bonitate
suâ disposuit. Agnoscam , et gratus ero , quòd me
inter ea esse voluerit , quæ ex nihilo evocavit ; tot
aliis sibi relictis , in suo non esse.

PUNCTUM II.

In creatione mundi elucet omnipotentia multipli-
citer. 1. Quòd ex nullâ præcedente materiâ creaverit. Ex qua-
lucet re-
lucet em-
nipoten-
tia.
Rom. 4. 17.
Efficientia autem creata nihil agunt sine illâ : *Vocat*
ea quæ non sunt , tanquàm ea quæ sunt. 2. Quòd ex
creatis rursùm produxit alia ; ex elementis , plan-
tas , et animantes : quo disceremus potentiam illius
esse super res à se factas. 3. Quòd solus fecit , nec
adhibito ministerio angelorum : *Qui extendit cælos* *Job. 9. 8.*
suos , ait Job : nempè , ut solus agnosceretur auc-
tor. Et ita sancti dant illi gloriam in Cælo : Quia *Apoç. 4.*
tu creasti omnia , et propter voluntatem tuam erant. 11.
4. Fecit sine resistentiâ , sine morâ ; verbo : *Dixit* , *Ps. 148. 5.*
et facta sunt. O sic ego obediam Creatori ! Heu sola
resistit perversa voluntas ! O dic efficaciter , et fiet.

PUNCTUM III.

Quòd per intervalla sex dierum , perfecit , cùm Modus
creatio-
nis.
momento potuisset. Ita voluit : 1. Ut sapientiæ di-
vinae dispositio melius à nobis attenderetur : 2. Ut
rerum ipsarum consequentia , et necessitas cerne-
retur ; dum aliæ per alias perficiuntur : 3. Ad in-
sinuandum , quòd ita fit in sanctificatione hominis ;
per quosdam gradus deducendo hominem ad per-
fectionem.

MEDITATIO XVIII.

Circa id, quod initio temporis creatum est.

Genes. 1. IN principio creavit Deus cælum et terram : terra
1 et 2. autem erat inanis et vacua, et tenebræ erant super faciem abyssi, et Spiritus Domini ferebatur super aquas.

PUNCTUM I.

Creatio cæli. Isa. 40. 12. In principio temporis creavit cælum, corpus illud pulcherrimum et amplissimum; quod, quantum quantum est, palmo ponderavit, ut ait Isaias; et, cum sit perfectè sphæricum, nullo fulciete stare jussit. Omnes autem cælestes orbis empyreo circumdedit, quò foret aula et thronus Dei, sedesque sanctorum, tum angelorum, tum hominum, ubi eis manifestaret gloriam suam. *Ps. 113. 16.* Cælum cæli Domino, terram autem dedit filiis hominum; pro tempore viæ et peregrinationis: *Psalm. 83. 5.* Beati qui habitant in domo tuâ, Domine! in secula seculorum laudabunt te.

Porrò Cælum condidit, non vacuum, sed referatum novem ordinibus angelorum, multitudine innumerabili: quos naturæ, et gratiæ donis ornatissimos creavit, mox etiam donandos gloriâ. Qui in auctorem suum conversi, primo illo suæ creationis momento, exultaverunt in Deo suo. Nam de illis apud

Circa id, quod init. creat. est. 361

apud Job Dominus ait: *Job. 38.* Ubi eras... cum me laudarent simul astra matutina, et jubilarent omnes filii Dei? *4 et 7.* Astra dicuntur matutina, quòd in primo exortu mundi, et quasi diluculo extiterunt. Gratulabor, et congaudebo ipsis, atque ad Dei laudes celebrandas provocabo: *Ps. 148. 2.* Laudate eum, omnes angeli ejus; laudate eum, omnes virtutes ejus.

PUNCTUM II.

Simul etiam creavit terram, intra cælum; et in centro illius posuit, et quasi appendit, sicut dicit *Creatio terræ. Job. 26. 7.* Et appendit terram super nihilum; et Isaias: *Isa. 40. 12.* Appendit tribus digitis molem terræ; et libravit in pondera montes, et colles in statera. Librata dicitur, quia in neutram partem reclinare potest: *Ps. 103. 5.* Fundata est super stabilitatem suam, non inclinabitur in seculum seculi. Sic terra mea, corpus meum, non degravabit animum, si super nihilum suum steterit; et cogitavero, quia terra sum, et mox dissolvenda.

Porrò terram operiebat abyssus aquarum, ut ea non conspiceretur. Ita cor terrenum operiunt malorum gorgites. Quare ad Deum clamandum: *Jerem. 2. 6.* Circumdederunt me aquæ, Domine, usque ad animam: *4. 7.* Abyssus vallavit me, pelagus operuit caput meum. Sed tu sublevabis de corruptione vitam meam, Domine Deus meus.

PUNCTUM III.

Gen. 1. 2. Terra, cum creata est, erat inanis, et vacua; ^{Raditas} ^{terras} ^{et} ^{aquas.} absque omni ornatu plantarum, et incolentium animalium. Insuper, tenebræ erant super faciem abyssi: Hoc est, spatium inter cælum et terram, quod aquis, ac nebulosis vaporibus repletum erat, omni prorsus luce carebat.

Per hæc representatur status hominis post Adæ lapsum; inanis à fine suo, frustratus fine, vacuus gratiâ et donis, tenebris peccati et ignorantiae obrutus.

Cur alio in statu Cælum empyreum, aliter terra initio producta sunt? 1. Quòd Cælum significat statum gratiæ; terra autem, conditionem hominis ex seipso: *Universa vanitas, omnis homo vivens.* 2. Quòd Cælum empyreum est sedes perfectorum, qui finem suum consecuti sunt; terra autem, viatorum, et pergentium ad finem, et pro tempore tantum habitanda. Nunc ego me peregrinum cogitabo in terrâ *Pr. 38. 6.* miseræ; et suspiciam quò tendam, *ascensiones in corde meo disponens in valle lacrymarum, donec videam Deum deorum in Sion.* *Pr. 83. 6.*

PUNCTUM IV.

Quòd Spiritus Domini ferebatur super aquas, quas *Gen. 1. 2.* Spiritus vocat Scriptura abyssum, nimirum virtutem tribuens, ^{sanctus} ^{super} ^{aquas.} ut ex aquis gignerentur volatilia et pisces; et terræ etiam sæcunditatem impertiens. Significabatur etiam

sanctificatio aquarum ad regenerandos in Christo homines; quam postea Spiritus sanctus operaturus erat: et quòd idem Spiritus peccatoribus, gratiâ vacuis, et in obscuro positus, se communicat, ut eos ad meliorem statum revocet. *Ferebatur*, inquit: quo significatur irrequieta cura Providentiæ circa nos. Et ferebatur quasi confovens aquas ad gignendum; sicut gallina sub alis pullos, ut succrescant et solidentur.

MEDITATIO XIX.

De opere primæ diei.

DIXIT Deus: Fiat lux, et facta ex lux. Et vidit, quòd esset bona. Et divisit lucem à tenebris: appellavitque lucem, diem; et tenebras, noctem. *Gen. 1. 3.*

PUNCTUM I.

Opus fuit luce in mundo; qui licet omnem aliam accepisset perfectionem, sine luce inutilis fuisset. ^{1.} ^{Lux corporalis.} Nam ejus pulchritudo non fuisset homini perspecta, nec homo ipse suis functionibus, ad vitam necessariis, commodè uti posset. Lux exhilarat omnia, præcipuè hominem. Undè Tobias dicebat: *Quale gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, et lumen cæli non video?* *Tob. 5. 12.* Per lucem quoque in mundo inferiori gignuntur, et foventur omnia. Ergo gratias Deo agam pro hoc dono; et bene illo utar, ad cognoscendum

PUNCTUM III.

Gen. 1. 2. *Terra, cum creata est, erat inanis, et vacua;*
Raditas
terre et
aqua. absque omni ornatu plantarum, et incolentium ani-
 malium. Insuper, *tenebræ erant super faciem abyssi:*
 Hoc est, spatium inter cælum et terram, quod
 aquis, ac nebulosis vaporibus repletum erat, omni
 prorsus luce carebat.

Per hæc representatur status hominis post Adæ
 lapsum; inanis à fine suo, frustratus fine, vacuus
 gratiâ et donis, tenebris peccati et ignorantie
 obrutus.

Cur alio in statu Cælum empyreum, aliter terra
 initio producta sunt? 1. Quòd Cælum significat sta-
 tum gratiæ; terra autem, conditionem hominis ex
 seipso: *Universa vanitas, omnis homo vivens.* 2. Quòd
 Cælum empyreum est sedes perfectorum, qui finem
 suum consecuti sunt; terra autem, viatorum, et
 pergentium ad finem, et pro tempore tantum habi-
 tanda. Nunc ego me peregrinum cogitabo in terrâ
 Pr. 38. 6. *miseriæ; et suspiciam quò tendam, ascensiones in*
et 7. *corde meo disponens in valle lacrymarum, donec vi-*
deam Deum deorum in Sion.

PUNCTUM IV.

Gen. 1. 2. *Quòd Spiritus Domini ferebatur super aquas, quas*
Spiritus
sanctus
super
aqua. vocat Scriptura abyssum, nimirum virtutem tribuens,
 ut ex aquis gignerentur volatilia et pisces; et terræ
 etiam sæcunditatem impertiens. Significabatur etiam

sanctificatio aquarum ad regenerandos in Christo
 homines; quam postea Spiritus sanctus operaturus
 erat: et quòd idem Spiritus peccatoribus, gratiâ
 vacuis, et in obscuro positus, se communicat, ut
 eos ad meliorem statum revocet. *Ferebatur*, inquit:
 quo significatur irrequieta cura Providentiæ circa
 nos. Et ferebatur quasi confovens aquas ad gignen-
 dum; sicut gallina sub alis pullos, ut succrescant
 et solidentur.

MEDITATIO XIX.

De opere primæ diei.

DIXIT Deus: *Fiat lux, et facta ex lux. Et vidit, Gen. 1. 3,*
quòd esset bona. Et divisit lucem à tenebris: appella-
vitque lucem, diem; et tenebras, noctem.

PUNCTUM I.

Opus fuit luce in mundo; qui licet omnem aliam
 accepisset perfectionem, sine luce inutilis fuisset. 1. Lux cor-
poralis. Nam ejus pulchritudo non fuisset homini perspecta,
 nec homo ipse suis functionibus, ad vitam necessa-
 riis, commodè uti posset. Lux exhilarat omnia,
 præcipuè hominem. Undè Tobias dicebat: *Quale Tob. 5. 12.*
gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, et lumen cæli
non video? Per lucem quoque in mundo inferiori
 gignuntur, et foventur omnia. Ergo gratias Deo agam
 pro hoc dono; et bene illo utar, ad cognoscendum

Deum ex omnibus operibus suis. Contrà, detestabor eos qui abutuntur ad peccandum; vel, qui oderunt *lucem*, ut malefaciant; et *ut non arguantur opera eorum*.

ii. Est et lux spiritualis, quâ pellantur ex animâ tenebræ peccati et ignorantæ; quâ Deum ipsum cognoscimus, et agenda à nobis: *Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine: dedisti lætitiã in corde meo*. Per hanc gignuntur soventurque virtutes. O Pater luminum, grãtias tibi ago pro hãc potissimùm luce. O fons luminis! *illumina tenebras meas. Fiat in me sicut lux splens, quæ procedit, et crescit, usque ad perfectam diem*.

PUNCTUM II.

i. Primâ die lux facta est, quia nec dies fuisset sine luce; ac proindè principium dierum à creatione lucis esse debuit. Potuisset tamen creati post alium mundi ornatum; sed voluit in luce creare cætera. Nam et in spiritualibus, lux præcedit omnem actionem: *Vanum est vobis ante lucem surgere*. O Domine! præveni me luce tuâ, quò te agnoscam et amem. *Præveniam et ego solem ad benedictionem tuam, et ad ortum lucis te adorabo*. Nam ita faciendum monet Sapiens exemplo Israelitarum, qui manna ante ortum solis colligere debebant.

ii. Nihil præter lucem primâ die creavit, quam obire circum totum mundum voluit diemque efficere: sat operis pro unâ die existimans, diem constituisse.

Docemur et nos magnificare lucem spiritualem, et bene diem esse collatum, quo in luce profecerimus. Quod studium constanter adhibendum, usque ad extremam vitæ periodum, quasi ad summum dièi. O sapientia, quæ fecisti in cælis, *ut oriretur lumen indeficiens!* oriatur, obsecro, in me etiam, ut nunquam occidat. O Lucifer, qui nescis occasum, tu mihi nunquam occide.

Dixit: Fiat lux. Dixit Pater per Verbum suum, qui est ejus Filius: *Vidit* Filius, qui est sapientia, quòd esset bona; et Spiritus sanctus, qui est amor, complacuit in eâ. Tota Trinitas, unus Deus, jussit fieri, et facta est; vidit, et in opere complacuit. O Domine! dic quoque, ut in animâ meâ fiat lux.

PUNCTUM III.

Divisit lucem à tenebris. Voluit vicissitudinem esse, ut die operarentur homines, et animalia; noctu quiescerent, in hoc etiam gerens curam nostrî. Quare, *benedicite, lux et tenebræ, Domino; benedicite, noctes et dies Domino*.

Sed et spiritualiter idem contingit. In primis Deus est serena illa lux, de quâ Joannes: *Et tenebræ in eo non sunt ullæ*. Et, qui illam vident, sancti, semper in luce sunt, absque vicissitudine tenebrarum: *Nox enim non erit illis*, ait Joannes. At in terrâ, alii ambulant sicut in die, *filij lucis*; alii in nocte. Quin idem homo, nunc lucis, nunc tenebrarum filius est. Dividet autem Deus inter utrosque, (nam,

quæ societas luci ad tenebras?) cum ad iudicandum venerit? O pertineam ad lucem, et ad hanc diem!

Præterea in ipsis justis datur divisio lucis et noctis; quin in uno atque eodem, dum modò adversa, modò prospera accidunt; et consolationum ac desolationum vices alternant. Feram utramque sortem cum gaudio, de manu Dei.

Cor. 4. 6. Ipse, qui dixit de tenebris lucem splendescere, luceat in cordibus nostris, ad illuminationem scientiæ claritatis Dei, in facie Christi Jesu: claritatis, inquam, qualis relucet in facie Christi: Væ qui dicitis malum bonum, et bonum malum, ponentes tenebras lucem, et lucem tenebras! Non sic ego, sed quod Deus lucem dixit, mihi erit lux; et similiter de tenebris.

MEDITATIO XX.

Da opere secundæ diei.

Gen. 1. 6. et 8. DIXIT Deus: Fiat firmamentum in medio aquarum et dividat aquas ab aquis: ... Et factum est ita. Vocavitque Deus firmamentum Cælum. Et factum est vespere et mane dies secundus.

PUNCTUM I.

Aeris elementum. Firmamentum est aer susus inter cælum et terram: cujus elementi miræ sunt utilitates. In eo stamus, et movemur, respirationem et vitam du-

De opere secundæ diei.

cius, per illum species rerum ad sensus deferuntur, colorum, sonorum, odorum; et de cælo lux transmittitur, cum reliquo influxu planetarum. Ibi coalescunt pluvix, nives, ros; et venti, ne inferiora torpescant atque marcescant, in omnem partem adspirant. Igitur et propter hunc, gratias agam auctori, quoties respiro.

Cæterum, etsi est corpus tenuissimum, et maxime instabile, vocatur tamen firmamentum, quia constanter ac firmiter obit sua munia, et locum suum tenet; omnia replens, quocumquè accessus datur; nec disjungi inter se corpora, vacuo intervallo, ullatenus sinens. Ergo assignatam stationem sibi immobiliter tuetur, non secus absque ipsi cæli, licet secundum partes huc illucque agitatus.

PUNCTUM II.

Divisit aquas quæ erant sub firmamento, ab his quæ erant super firmamentum. Oportebat enim discooperiri terram propter germina, et nihilominus irrigari ad fecunditatem. In hunc ergo finem, super aera coegit nubes, seu locum nubium; quæ sunt aquæ supra firmamentum.

Nec id modò: sed nubes ipsas dispensat, et provocat, promovetque, sicut placet ejus providentiæ. Nam apud Jobum de nubibus dicitur: Quæ Job. 37. 12. lustrant per circuitum, quocumquè eas voluntas gubernantis duxerit, ad omne quod præceperit illis super faciem orbis terrarum. Et ipse quasi gloriatus ait: Quis Job. c. 38. v. 28.

est pluvie pater, vel quis genuit stillas roris? O qui
 Matt. 5. 45. plus super justos, ne, queso, ab animâ meâ subtra-
 has imbrem salutarem gratiæ tuæ!

Aliter etiam Deus est mirabilis in nubibus cæli,
 quod tantas moles sustinet suspensas; cumque de-
 fluere sinit, guttatim demittit, ne obruant animan-
 tes, et terram eluvione destruant. Utrumque Job
 Job. 26. 8. deprædicat: *Qui ligat aquas in nubibus suis, ut non
 erumpant pariter deorsum.*

Præterea, nubes pro umbraculo sunt, excipien-
 tes lumen solis, et ardores à terrâ arcentes. Unde
 Job. 37. 11. illud: *Fruentum desiderat nubes, et nubes spargunt
 lumen suum: reflectunt videlicet, ne feriat, adu-
 ratque fruges. En quot et quanta bona ab hujus
 diei opere.*

PUNCTUM III.

Firmamentum appellavit cælum. 1. Nam aer
 Cui fir-
 mamen-
 tum, coe-
 lum.
 aspectu sic similis est orbibus cælestibus, ut nihil
 oculus distinguat. Est enim diaphanus pariter; et
 lucem, astrorumque influxus transmittit. Firma-
 mentum hoc, seu primum cælum, est anima justii,
 illustrata à Deo secundum intellectum, firma et
 stabilis in bono per gratiam, licet conditione suâ
 mobilis. In eâ dividuntur aquæ, dum spiritus cæ-
 lestia petit, caro autem ei subjecta, obedit. Sed
 Pr. 83. 3. et hæc à spiritu irroratur, ut etiam *exulet in Deum
 vivum.*

At cur Deus opus hujus diei non approbavit, ut

præcedentis? Quia non illud hæc die perfecit, sed
 sequenti, quoad aquarum divisionem. Posterâ enim
 die, congregavit aquas inferiores in certa loca, ut
 detegeretur terra. Nempè docet, non qui ceperit,
 sed qui perseveraverit, atque perfecit, laude Matt. 10.
 22. dignum.

Aliqui putant hæc die peccasse angelos, et se-
 paratos bonos fuisse, supra firmamentum, à ma-
 lis, in abyso. De quibus apud Job: *Ecce gi- Job. 26. 5.
 gantes gemunt sub aquis, et qui habitant cum eis.* Atque
 in odium peccati illorum, putant reliceri laudem hu-
 jus diei. Adde, quod hæc dies initium dedit dis-
 junctioni diei à die, cum sit secunda, Deus autem
 amat unitatem, atque concordiam.

MEDITATIO XXI.

De opere tertiæ diei.

PUNCTUM I.

DIXIT Deus: *Congregentur aquæ, quæ sub cælo Gen. 1. 9.
 sunt, in locum unum, et appareat arida.* Emituit om-
 nipotentia. 1. Quod momento, aut imperceptibili
 tempore, paruerunt aquæ voci Creatoris: *Abyssus*, in aquis
 sicut vestimentum, amictus ejus; (nempè terræ:) *super* majis pa-
 montes stabant aquæ. (Nam et hos operiebant.) *Ab* rec omni-
 increpatione tuâ fugient, à voce tonitruus tui formida- potentia
 bunt. Hoc est, quasi trepidæ, festinatò parebunt. Dei.
 2. Quod quamvis naturali inclinatione appeterent Pr. 103.
 6 et 7.

superstare terræ, eâ postpositâ, recesserunt. O sic abnegare discam propriam voluntatem et propensionem! Et quando etiam ad humiliorem locum de-

^{1 Cor. 10. 23.} trusus fuero, obsequar libenter: *Non queram, cum Paulo, quod mihi utile est, sed quod multis.* 3. Quod

^{Prov. 8. 29.} ibi se continent, nec excedunt: *Circumdabat mari terminum suum; et legem ponebat aquis, ne transirent fines suos.* De quo etiam gloriatur Deus apud Job:

^{Job. 38. 8 et 10.} *Quis conclusit ostiis mare, quando erumpebat quasi de vulvâ? Circumdedi illud terminis meis, et posui vectem et ostia; et dixi: ... Hic confringes tumentes fluctus tuos.*

Admirabor potentiam, et timebo; cum dicat ^{Jer. 5. 22.} ipse: *Me non timebitis, et à facie meâ non dolebitis, qui posui arenam, terminum maris? etc.* Timebo offendere tantum Dominum, et dolebo quòd toties offenderim. Tu, Domine, cor meum, tanquam mare procellosum, timore tuo, et protectione tuâ circumda et contine. Sperabo in te, quoniam sic potens es, et mensus es pugillo aquas.

^{Isa 40. 12.}

PUNCTUM II.

^{Montes et vales.} Quomodo terra, jussu Dei, aperit amplissimos sinus ad recipiendas aquas; et repente montes ^{Ps. 103. 8.} valesque existunt: *Ascendant montes, et descendant* ^{Job. 9. 6.} *campi in locum quem fundasti eis. Qui commovet terram de loco suo, et columnæ ejus concutiuntur: Quis non timeat à potentiâ illius? At et fiduciam concipiam, quando is promittit: Si habueritis fidem...*

^{Matt. 17. 19.}

dicetis monti huic: Transi hinc illuc; et transibit; et nihil impossibile erit vobis.

Illud quoque omnipotentia, quòd subito terra ^{Terra subito siccata.} siccata est, non per dies multos, ut post diluvium; nec immisso vento urente, ut mare Rubrum; sed nutu Dei. O essiccet etiam in me humores pravaram cogitationum et affectionum, ne locum inveniat ille, qui ^{Job. 40. 16.} *sub umbrâ dormit, in secreto calami, et in locis humentibus.*

Sed ita Deus aquas congregavit in maria, ut ^{Fontes.} quasi venas in terrâ ipsâ aperuerit, per quas aquæ dulces commearent, undè fontium ac fluviorum varietas, vel ex ipsis rupibus prodeuntium. Nec temporariae sunt scaturigines, sed perennes. Et cum flumina ex mari prodeant salso percolata, dulcescunt ad humanos usus, qui multiplices sunt: ad rigandam terram, ad potum animalium, ad lavandum, ad temperandum æstum, ad sanandos morbos. Quare benedicite Deo, maria, flumina, fontes, terra, montes, et colles.

Postremò, terram ipsam ita disposuit, ut pars esset pinguis, ad alendas plantas, et fruges; pars duresceret in metalla, quorum varia foret utilitas. Pro quo etiam gratias agam.

Verùm hæc non sunt recensita, uti reliqui terræ ^{Cum nihil de metallis.} fructus; quòd intra terram abdita sint, et nolit Deus eorum nos cupiditate teneri. Nam in cupidus dicitur: *Domine, à paucis de terrâ divide eos, in vitam eorum.* Hoc est: ne partem illi habeant cum

electis tuis , qui sunt pauci , quoniam inhiârunt , et repleverunt se thesauris ; quæ tu extra oculos posueras , ne concupiscerentur.

PUNCTUM III.

Ubi terra detecta fuit , placuit Deo , et dixit : *Germinet terra herbam virentem.* Noluît ornatum terræ differre in diem alterum : nec postquam aquis quasi vestimento fuit nudata , voluit rudem relinquere ; sed supervestire meliori veste. Ita vult exuere nos veterem hominem , ut statim novum nos induat. Neque plantas ex nihilo creavit , sed ex materiâ terræ produxit ; quia vult nos cooperari ad justificationem nostram. Sed quæ , et quomodo fecit ex terrâ ? Multa , et mirabiliter. 1. Produxit innumerabiles species plantarum , herbarum , florum : nec quidvis ubique , sed convenienter ad clima , cælique temperamentum. Sic omnia suaviter disposuit. Undè etiam dona gratiæ attemperat naturis ; ut suavius et constantius operentur homines. 2. Perfecit totum momento , per omnia terræ spatia ; subitoque apparuit terra convestita pulcherrimè. Undè ait : *Pulchritudo agri mecum est.* 3. Produxit jam perfecta , non per incrementa ; quia ita decet Deum. Undè arbores extitère subito adultæ , foliis , fructibusque decoræ. O sic , Domine , perface me ! *Facile est enim in oculis tuis subito honestare pauperem.* 4. Talia fecit , undè nobis utilitates maximæ provenirent. Nam et sunt , quæ singulos sensus oblectant , et

Plantæ.
Gen. 1.
11.

Dei providentia
erga creaturâs.

Ps. 49. 11.

Ecclesi. 11.
23.

vitam sustentant , et utraque , non unius generis , sed multiplicia. Quin ad cûrandos morbos , virtutem indidit mirificam ; et quæ carere fructu videntur , ut quædam arbores , habent usus necessarios ad ædificia , ad instrumenta varia conficienda , ad alendum ignem. Et quæ ipsi per se homini non sunt usui , serviunt brutis in commodum hominis : *Producens fenum jumentis , et herbam servituti hominum.* *Omnia à te expectant , ut des illis escam , in tempore.* *Aperis tu manum tuam , et implet omne animal benedictione.* 5. Ut commodum foret perpetuum , dedit plantis virtutem seminalem ad propagandum se.

Ergo his tot nominibus benedicam Domino , *pro omnibus quæ retribuit mihi.*

PUNCTUM IV.

Inter hæc , *plantavit paradisi voluptatis hæc ipsâ die , in sedem peculiarem hominis , antequam ipsum conderet.* Is locus , 1. Fuit in optimâ cæli temperie , et terræ qualitate. 2. Omnigenis consitus plantis , ad omnem oblectationem , et alimentum ; ut carniûs usus nunquam foret. 3. In medio erat lignum vitæ ; à morte et corruptione præservans , donec fuisset Deo visum transferre hominem ad statum immortalem. 4. Interfluebat amœnissimus fluvius , et saluberrimus ad potum , atque ad fecundandam eam terram : qui mox in quatuor dividebatur , ad vicinas circum oras irrigandas. 5. Fuit locus haud dubie amplissimus , ad plurimorum incolatum ; instar pro-

Gen. 2. 8.
Paradisus
terrestris
excellen-
tia.

vinciæ alicujus. Gratus existam, quia non Adæ soli, sed mihi etiam paradisum hunc condidit Deus. Et quando indè ejectus sum, adipiscor pro eo celestem. 5. Illum amisi, interveniente culpâ originali: quâ jam deletâ per Baptismum, satagam ne propriis actibus excidam à spe celestis. Conserva me, Domine, in Ecclesiâ tuâ, tanquàm in paradiso deliciarum, et præbe fructum ligni vitæ in cibum; quo præservatus, tandem assumar ad te, ubi vivis et regnas in æternum.

PUNCTUM V.

Gen. 1. 12. *Quæcunq; res bonæ, in vobis inveniunt.*
1. Tim. 4. 4 et 5.
Et vidit Deus quod esset bonum, quidquid hæc die fecerat. Bona sunt, quæ Deus in alimentum hominis creavit. Usus autem aliquandò malus esse potest, quando scilicet prohibetur, ut lignum scientiæ boni et mali, ad probationem obedientiæ: vel cum ad alios fines, putâ cum ab Ecclesiâ, aut sponte interdicitur, ad mortificationem carnis: vel cum inordinatè rebus utimur. Alioqui omnis creatura Dei bona est; et nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur. Sanctificatur enim per verbum Dei et orationem. Nam verbo divino approbatur, ut bonum; et oratione, in sumendo, benedicitur.

Inter alia, spinæ, et herbæ mortiferæ creatæ sunt: sed etiam ipsa bona sunt, si non homini, aliis saltem animantibus, vel ob alios fines universi. Quin ipsi homini conducunt pro antidotis. Et tandem instrumenta sunt justitiæ diviniæ, cui etiam ser-

viunt res alioqui nobis utilissimæ; ut aqua, dum suffocat; ignis, dum exurit. Quare, ut ait quidam, omnes creaturæ dicunt homini: *Accipe... redde... fuge. Accipe beneficium, redde debitum, fuge supplicium.* Quasi dicat: si non ob beneficium, saltem ob supplicium benè utere.

Huc à
S. Victore.
De Area
morali
Lob. 2. c. 4.

MEDITATIO XXII.

De opere quartæ diei.

PUNCTUM I.

QUOD creavit solem, luminare majus; in quo multa insunt miranda. 1. Magnitudo lucis; ut ad ejus ortum obfuscentur reliquæ stellæ. Qui et fons lucis dicitur, quòd ab eo astra eam mutantur. 2. Lux ejus perpetua est et constans, absque ullâ variatione: quod lunæ non convenit. 3. Amplitudo corporis; ut sexies millies superet lunam, terram autem plusquàm centies. 4. Efficacitas, quâ momento totum hemisphærium pervadit suâ luce; motu vero diurno diem conficit, totam obiens illustransque terram. 5. Vis calefactiva, quâ omnia gignit, et vivificat. 6. Distinguit tempora, facit annum proprio motu; et in eo stas temporum varietates, veris, æstatis, autumnii, hiemis. Ob hæc vocatur *vas admirabile, opus Excelsi*, per excellentiam: *Tantum sponsus procedit... exultat ut gigas ad currendam* Ps. 18. 6.

Commodi
ex. 3. c. 4.

Eccl. 43.
2.

viam. Est symbolum Divinitatis. Quare dicitur : *In sole posuit* (Deus) *tabernaculum suum*. Et conveniunt Deo, multò amplius, prædictæ solis excellentiæ.

Cant. 6. 9. Anima quoque perfecta est quasi sol, *electa ut sol*; et radios fundit bonorum operum.

PUNCTUM II.

Lux excellentia.
Item creavit lunam, luminare minus : cujus excellentiæ sunt. 1. Magnitudo aspectabilis, et pulchritudo singularis; cum plena est à sole, à quo suum lumen accipit, quod non intra se continet, sed noctem pro sole illustrat. 2. Æquabilis respectus ad solem, à quo pars ei objecta semper illustratur, *Ecclesi. 42.* *Crescens mirabiliter in consummatione*, ut ait Sapiens, hoc est, sensim deficiens, donec consummetur ejus lux. 3. Vires habet magnas in mare, et corpora; quas experimur. 4. Sui motu efficit menses, varietates temporum inducit, et particulares effectus gignit.

Cant. 6. 9. *Lux. symbonum anima sanctæ.*
Symbolum est animæ sanctæ, de qua dicitur : *Pulchra ut luna*. Nam respicit semper Solem justitiæ, et ab eo illuminatur. Crescit in consummatione, dum proficit in cognitione propriæ obscuritatis, et vilitatis, usque ad defectum luminis; nihil se habere de suo intelligens. Crescit vicissim in studio virtutum, *Prov. 4. 18.* *usque ad perfectam lucem*. O, decrescam per veram humiliationem; cresciam autem, vadens de virtute in virtutem!

PUNCTUM III.

Creavit etiam stellas in quibus mira sunt. 1. Quòd earum est multitudo innumerabilis; undè pro magno dicitur de Deo : *Qui numerat multitudinem stellarum*, *Ps. 146. 4.* *et omnibus eis nomina vocat*; qui admirabiliter eas disposuit, tanquam aciem castrorum ordinatam : *Et Ecclesi. 43. 11.* *non deficiunt*, ut ait Sapiens, *in vigiliis suis*. 2. Quòd præsent etiam nocti, cum lunà, ac mirificè cælum ornant : *Species cæli, gloria stellarum; mundum illuminans in excelsis Dominus*. Præterea dirigunt navigantium cursum, et viarum duces sunt. 3. Influunt in hæc inferiora; etsi nobis minus notæ sunt illarum vires. De iis dicitur : *In verbis Sancti stabunt ad iudicium*; nempè, paratæ ad agendum secundum inditam ipsis à Deo vim, et præscriptum. Et alibi : *Vocatæ sunt, et dixerunt, adsumus; et luxerunt ei Bar. 3. 35.* *cum iucunditate, qui fecit illas.*

Pro his gratias agam, et laudabo Deum. Porrò fulgebunt quasi stellæ in perpetuas æternitates, qui ad *Dan. 12. 3.* *justitiam erudiunt multos*. Quantò pulchrius erit Cælum empyreum à gloriâ sanctorum! quam ibi ordinatissime disponentur, secundum merita cujuscumque! Luceam nunc in Ecclesiâ militante; item in vigiliis meis, ut illuc transferar aliquandò.

PUNCTUM IV.

Gen. 1. 8. *De excellentiâ ex creatoris,*
Vidit Deus quòd esset bonum. Utiquè, Domine: et eò usque bonum, et pulcherrimum est, ut aliqui

Sup. 13.3. pro diis habuerint hasce creaturas. At si horum specie delectati, deos putaverunt, sciant quanto his dominator eorum speciosior est. Speciei enim generator hæc omnia constituit. Igitur in hoc ipso errore disce, qualis, quantusque sit Deus in se, qui sic in effectis suis est admirabilis. Ama illum, qui sic in effectis suis est admirabilis. Ama illum, qui istam pulchritudinem produxit ad obsequium tuum. Nam monet Moses: *Attende, ne forte elevatis oculis ad cælum, videas solem, et lunam, et astra cæli: et errore deceptus adores ea et colas, quæ creavit Dominus Deus tuus, in ministerium cunctis gentibus, quæ sub cælo sunt.*

PUNCTUM V.

Elementum quoque ignis non est omittendum, quod cælis proximum est: sed à Moyse non commendatum, nec commemoratum, quod non sit nobis conspicuum. Licet autem ignis ille ab inferiore differat, hujus tamen posterioris proprietates hic considerare opportunum fuerit, quod soli persimilis sit. 1. Vicem solis noctu supplet, intra ipsa cubilia. 2. Pro sole per hiemem distante, calefacit, fovetque corpora. 3. Impertit se, sine diminutione sui, cum ignis ignem accendit. 4. Plurima commoda præstat, tanquam quædam universalis causa: decoquit cibos, purgat metalla, absunit humiditates; emollit, liquatque dura; et plura alia præstat, ut deceat inde glorificare datorem.

Ps. 135. Ergo confitemini Domino, quoniam bonus...: Qui fecit luminaria magna...; solem in potestatem diei...;

lunam et stellas in potestatem noctis, quin et ignem, ut luceret eis per noctem. *Ps. 104. 39.*

Ignis est symbolum divinitatis; ut in adventu Spiritus sancti consideratum fuit: et nunc potest considerari in eo, quod supplet Deus defectus creaturarum, (ut dictum de igne,) cum humana desunt auxilia; et communicat seipsum liberaliter: *Accedite ad eum, et illuminamini, et facies vestræ non confundentur.* *Ps. 33. 6.*

MEDITATIO XXIII.

De opere quintæ diei.

PUNCTUM I.

PRODUCANT aquæ reptile animæ viventis. Ad hoc imperium repleta sunt maria et flumina piscibus, supra numerum terrestrium, et volatilium animalium, figurâ et specie diversissimis, magnitudine excedentibus quævis terrestria: *Hoc mare magnum et spatiosum manibus: illic reptilia, quorum non est numerus; animalia pusilla cum magnis. Illic draco... quem formasti ad illudendum ei.* *Et hæc ad usum, et delicias hominis, et oblectationem in capiendis: ut præsit, inquit, piscibus maris. Et Noë dixit: Omnes pisces maris manui vestræ traditi sunt, et... erunt vobis in cibum.* *Gen. 1. 20. Ps. 103. 25. [*. 26. Gen. 1. 16. c. 9. 2.]*

Atque ut beneficium esset perenne, benedixit

Gen. 1. 20. illis, dicens: *Crescite et multiplicamini, et replete aquas maris. Lauda potentiam, atque providentiam.*

PUNCTUM II.

Gen. 1. 20. *Dixit etiam Deus: producant aquæ... volatile super*
Ave. *terram, sub firmamento cæli; ex eadem materiâ, quâ*
Commo- *piscees, sed subtiliori, et magis aereâ: ut aer etiam*
da. *concurreret ad animantes, quarum sedes erat. Agnosce potentiam.*

At simul providentiam ex commodis. Aliæ aves delicatè nutriunt nos, aliæ cantu demulcent, aliæ plumis suis ornant; aliæ docent, dum artificiosè nidos construunt, provident pullis, tempora observant. Et Deus ipse talibus se similem facit; ut
Deut. 32. *aquile provocanti ad volandum, pullos suos, gallinæ*
11. *congreganti sub alas. Discere verò vult nos, ex*
Matt. 23. *milvo, agnoscente tempus suum; et turture, hirundine,*
37. *ciconiâ: Populus autem meus non cognovit iudicia Domini. Ulmur quibusdam ad venandum alias, et sagacitatem ab eis discimus. Apum verò qualis industria, quod regimen, quæ utilitates?*

Gratias agam. Imitabor aves pernicitate in divino servitio, volatu ad cælestia, et reliquâ industriâ.

PUNCTUM III.

Gen. 1. 21. *Vidit... quòd esset bonum; probavit Deus. 1. Conveniebat, ut simul aquæ, et aer replerentur, et ornarentur; quia sunt affinia. Ita Deus benefecit conjunctis caritate. Sed et 2. significatur, quòd ex*
Docu- *meuta.*

regeneratis aquâ baptismi, alii in seculo manent, alii cælestem vitam amplectuntur: *Ex aquis ortum genuit, partim remittit gurgili, partim levat in aera. Duplex est vita, activa, et contemplativa. Prioris cultores sunt, ut Martha, qui turbantur circa plurima, ut qui in mari: posterioris, ut Magdalena, quæ partem optimam elegit. Utrosque probat Deus, sed hos maximè. Illi in salsis et amaris manent, quia pœnitentiæ lacrymis opus habent assiduis: istorum etiam lacrymæ sunt aquæ dulces, ut aquæ ex quibus aves exiterunt. Prius narratur de piscibus, quia in activâ prius exerceri oportet; et Lia prior ducta fuit, quàm Rachel.*

Benedixit eis, ut multiplicarentur. Utraque vita gignit Christo filios: sed activa plures, uti et aqua plures pisces, quàm aves; et Lia, plures filios quàm Rachel. Sed hæc, perfectos. Cupiam jungere utramque, ut et unâ die pisces et aves conjuncti Deus.

MEDITATIO XXIV.

De opere sextæ diei.

PUNCTUM I.

DIXIT quoque Deus: *Producat terra animam viventem. 1. Post aquas, et aerem, replevit terram animalibus, ex ipsâ similiter productis; pro im-*
Gen. 1. 14. *Animalia terrestria.*

perio : alia aliis potissimum locis , ut conveniebat naturis. Ac de alimento convenienti providit aliis , et quidem singulis. Quantâ potentiâ , et providentiâ ! 2. Tria recenset genera : jumenta , sic dicta ^{Tria genera.} quòd juvent hominem , ut sunt domestica : reptilia , à motu : bestias sylvestres , et feras. In quovis genere diversas species , et verò multas cum miris proprietatibus. De quibus gloriatur Deus apud Job , et de providentiâ circa illa. Quâ , quantò amplio rem habet hominis , propter quem illa ! 3. Comoda ex eis multa , et magna percipit homo. Nutritur , vestitur , calceatur , ornatur , juvatur , docetur : *Vade ad formicam , ô piger !* Gratias agam pro bono concessio ipsis animantibus , quæ nequeunt per se agnoscere auctorem : et quia id est totum meum.

PUNCTUM II.

^{Gen. 1. 25.} *Vidit quòd esset bonum :* etiam reptilia , licèt venenata ; et bestiæ , licèt noceant. Nam ita hæc subjecerat homini , ut nisi peccasset , lædi nequisset. Et nunc sunt justitiæ instrumenta. Sed et in iis ^{Etiam è nocivis} conspicitur Providentia , dum non lædunt , nisi permissu Dei ; ut significat Sapiens : *Creatura tibi factori deserviens , exardescit in tormentum adversus injustos : et lenior fit ad benefaciendum , pro his qui in se confidunt.*

^{Math. 10. 16.} Deinde docent hominem , quid sequendum , aut fugiendum : *Estote prudentes , sicut serpentes.* Et à

jumento discimus subijci divinæ legi : *Ut jumentum Pr. 7. 22. factus sum apud te.* Contrà verò doceamur vitare stoliditatem : *Homo , cum in honore esset , non intellexit : Ps. 48. 13. comparatus est jumentis insipientibus : et : Nolite fieri Ps. 31. 3. sicut equus et mulus.*

PUNCTUM III.

Cur non benedixit terrestribus animalibus sicut aliis ? 1. Quia eadem die erat facturus hominem ^{Non benedixit animalibus terrestribus.} eique benedicturus : et in homine , etiam istis , ut quæ cum homine in terrâ habitarent. 2. Quia benedictio istorum pendeat ex justitiâ hominis. Quare Judæis promisit multiplicationem utilium animalium , si legem custodirent : sin contrà , fore ut deficerent ; feræ autem , et venenata auferentur. Attamen ibidem , similiter de fructibus terræ loquitur : et aliæ etiam animantes possunt , ad præmium et pœnam , pariter cedere. ^{Ibid. v. 4.}

Intelligam quòd brutæ passiones in homine invalescunt , cum , secundum voluntatem rationalem , ipse non est subjectus Deo. Contrà verò debilitantur , et cicurantur , obsequentesque fiunt rationi , cum Deo homo subjacet : adeò , ut etiam juvent ad virtutem , et caro ipsa exullet in Deum vivum. ^{Ps. 83. 8.}

MEDITATIO XXV.

De creatione hominis.

PUNCTUM I.

Creatio hominis. EADEM die, cum bestiis, creavit hominem, ut commonefaceret humilitatis: dum se quisque considerat, cum illis participare naturam animalem et sensitivam.

Deus, in creatione viventium, cepit ab imperfectioribus, et sensim ad perfectiora progressus est. Quo monemur profectus quotidiani in virtutibus, et ut cantemus Deo quotidie canticum novum, ex novo profectu.

Postremò creavit hominem, ut perfectissimum, et in quo omnem naturam copulabat; et ut eum, cujus causà erant cætera. Quocircà, hæc alia præire decuit, ut statim eis frui posset, veniens ad habitationem plenè instructam.

PUNCTUM II.

Mysteria. Aliter in creatione hominis loquitur Deus. 1. Non ait: *Fiat*, aut: *Producat terra*; quòd homo, secundùm animam, non fieret ex aliquo; sed à solo Deo, ex nihilo. Quo monemur, ut et ipsum super omnia diligamus, à quo solo sumus. O Deus, *vi- Ps. 79. 16. neam islam... perfice* (animam hanc) *quam plantavit dextera*

dextera tua. 2. Ait: *Faciamus*; ad insinuandum mysterium divinarum personarum, quarum imaginem refert homo; ut quasi deliberarent de creando homine, quem præviderent fore ingratum, et tanto reparandum opere. Et tamen concludunt: *Faciamus.* Quid tibi retribuam? 3. Monemur omnia cum consilio agere, præsertim gravia: *Fili, sine consilio nihil facias: et post factum non poenitebis.* Consiliarius Eccli. 32. autem sit tibi unus de mille: Deus potissimum: Consilium meum justificationes tuæ. Secundùm has, consilia captanda. 4. Insinuat se facere hominem, tantùm quàm capace[m] consortii, et amicitia[e], cum Deo ipso. Nempè *Deliciae* ejus ab initio fuerunt, esse Prov. 8. 31. cum filiis hominum.

PUNCTUM III.

Excellentia[e] sex, secundùm quas anima hominis est imago Dei. 1. Deus est spiritus: et ita, invisibilis, et indivisibilis, ac proindè totus in quavis rei parte: et dat esse, vitam et motum rebus. Sic anima nostra invisibilis est, et indivisibiliter existens in quavis corporis parte: dans singulis vitam, et operationem, pro cujusque partis exigentia: *Aufere spiritum eorum, et deficient, et in pulverem suum revertentur.* Gratias ago, quòd talem animam mihi dederis, ut adorem te in spiritu, et veritate. Da, ut etiam spiritu facta carnis mortificem. 2. Anima hoc à Deo habet, quòd sit immortalis, ut à corpore non pendeat vita ejus, et eo pereunte, spiritus redeat

ad Deum qui fecit illum; à quo recipit locum pro meritis. O Domine, qui mihi dedisti spiritum immortalem secundum naturam, da etiam, secundum gratiam, quæ est vita beata! Porrò Deus est immortalis per suam essentiam, homo, per participationem: ac ita ex voluntate Dei pendet: *Regi seculorum immortalis et invisibilis, soli Deo honor et gloria.*

Tim. 1. 17.

3. Anima refert Trinitatem, quòd, una existens, habeat tres potentias, intelligendi, memorandi quæ intellexerit, et volendi. Et sicut Pater intelligendo producit verbum, et amando, cum Filio producit Spiritum sanctum: ita anima format verbum ipsius Dei, et amorem spirat in illum. 4. Prædita est libertate, quòd sequitur ex præcedenti; ut à nemine cogi queat. 5. Est capax sapientiæ et gratiæ; ut à solo Deo expleri possit. 6. Habet dominium in omnia visibilia, et est finis proximus illorum. Nam et compendio continet in se totum mundum, ut Deus eminentissimè omnia possibilia. Hæc est dignitas hominis. Cujus est imago hæc? Si Dei, redde eam Deo. Agnosce, homo, dignitatem tuam.

PUNCTUM IV.

Quòd Deus creavit hominem ad similitudinem suam, secundum gratiam et dona spiritualia: Undè dicitur: *Quòd fecerit Deus hominem rectum.* Nam opera Dei sunt perfecta. Cùm ergo homo capax esset supernaturalis similitudinis cum Deo, conveniebat ut talis conderetur. Accepit autem perfectam.

Justitia originalis. Eccl. 7. 30.

1. Quia anima perfectè subdebatur Deo, per gratiam. 2. Quia dominabatur appetitui per justitiam originalem, ut nullam sentiret rebellionem. 3. In ipsum corpus redundabat immortalitas, quæ posset non mori. Nec mortuus fuisset homo, nisi Adam peccasset. Hæc data primis parentibus: at et mihi, et omnibus, in illis, ex divinâ dispositione, si Adam perstitisset. Quare, ut pro acceptis, seu mihi exhibitis, gratias agam.

PUNCTUM V.

Quòd Deus fecit hominem aliarum rerum dominum. Quam dignitatem miratur David: *Quid est homo, quòd memor es ejus...? Omnia subjecisti sub pedibus ejus.* Undè eis uti potest pro libitu, et maiore pro usu, vel ad voluptatem: *Dominamini, inquit, piscibus maris, etc.* Quare etiam adduxit ea ad Adam, velut ad hommagem ei præstandum, et ut nomina imponeret.

Post peccatum etiam, jus habet utendi, et industriam à Deo accepit, ut sibi subiciat etiam feras, ut ait S. Jacobus: *Omnis natura bestiarum, Jac. 3. 7 et volucrum, et serpentium, et cæterorum domantur, et domita sunt à naturâ humanâ.* Utinam et passiones bestiales ego domarem, in animalibus significatas: in piscibus, concupiscentiam carnalem; in volatilibus, ambitionem et superbiam; in serpentibus, cupiditatem terrenorum; in feris et bestiis, iram

Jo. 3. 8. et vindictæ appetitum ! Una est lingua , quam nemo domare potest , ut idem subjicit apostolus.

MEDITATIO XXVI.

De formatione corporis Adæ , et inspiratione animæ.

PUNCTUM I.

Corpus formatum ante animam QUOD Deus voluit seorsim narrari formationem corporis , et quidem priusquàm animæ infusionem : nempe , ut intelligeretur , cùm reliquæ animantes ex terrâ sint , secundùm animam et corpus , hominem non nisi secundùm corpus. Non creavit autem ex nihilo , sed *formavit de limo* , ut intelligeret fragilitatem suam , et quòd ex se mortalis sit.

Eccli. 10. 9. Docu. menta. Rom. 9. 20. Ita. 64. 8. Hic , 1. humiliabitur , sibi met dicens : *Quid superbit terra et cinis ?* 2. Non obloquetur Deo , quidquid sibi eveniat : *Numquid dicit figmentum ei qui se finxit : Quid me fecisti sic ?* 3. Confidet : *Et nunc , Domine , Pater noster es tu , nos verò lutum : et factor noster tu , et opera manuum tuarum omnes nos. Ne irascaris , Domine , satis.* 4. Resignabit se Deo : *Ecce sicut lutum in manu figuli , sic vos in manu meâ , dicit Dominus.* 5. Cogitabit vas istud confringi per peccatum , et in suum redigi pulverem : *Pulvis es , et in pulverem reverteris.*

PUNCTUM II.

Omnipotentia Dei , in corpore humano formando , ex tam rudi , vilique materiâ. 1. Quia tot et tam diversis partibus , tamque delicatis constat ; et coaluerunt omnes momento : *Omnia ossa mea dicent : Ps 34. 10. Domine , quis similis tibi ?* Eadem membra in utero formantur ex vili quoque materiâ , sed per intervallum. A Deo tamen : ut mater Machabæorum professsa est : singulorum membra non ipsa *compege* , sed mundi Creator , qui *formavit hominis nativitatem.* 2. Quòd tam pulchrum corpus , et complexionis tam eximiæ , in justam magnitudinem subito eduxerit ; cùm aliàs per triginta annorum incrementa perfici soleat. 3. Quòd figurâ erectum , et spectans in cælum , quò mens et cor sustolli debent. At sunt , quos *alligavit Satanas* , ut mulierem illam , quam Dominus solvit ; et *inclinati* ad terram incedunt , nec possunt *sursùm respicere.* 4. Quòd tametsi ob perfectam complexionem corpus formatum est nudum , et inerme , cùm reliqua animalia vestita , et instructa ad suâ defensionem ferè sint à naturâ : tamen defectum hunc omnem supplet industria , quâ pollet homo , ad se contegendum muniendumque.

PUNCTUM III.

Et inspiravit in faciem ejus spiraculum vitæ. Quo in primis significatur , animam hominis non esse ex terrâ , ut corpus , vel ex aliâ quâpiam re produc-

tam; sed creatam à Deo ex nihilo, atque ex præcordis Dei procedere, amore singulari: et per os ejus, quasi prodire. Quod de sapientiâ divinâ dicitur:

Ecclesi. 24. 5. *Ex ore Altissimi prodivi*, et anima est imago Dei, ut ipsa sapientia: sed hæc, increata, et consubstantialis: Tanta est animæ nostræ nobilitas! De quâ gloriari oporteat, non de prosapiâ majorum; et glorificare largitorem, et illuc contendere, undè exieris, nempe ad Deum; in eoque esse per caritatem.

Animam vocat *spiraculum vitæ*: quia inspirata corpori, facit illud vivere, et respirare: quod est signum vitæ. *In faciem* autem inspiravit, quia in eâ vigent præcipui sensus, et ipsa respiratio, quibus maximè vita constat. Igitur quoties respiro, suspirabo ad illum qui suspirationem dat mihi. Nam sicut corpus absque animæ spiraculo non potest vivere: ita nec anima mea, nisi Deo illam conservante, et quasi semper spirante.

Vita gratiæ. Cogita etiam, esse aliam vitam spiritualem gratiæ, quam similiter inspirat Deus. Nec abs re fortè quis dicat, non unâ tantum necessitate linguæ factum, ut in Hebræo legeretur, quòd *inspiravit* Deus *spiraculum vitarum*; hoc est vitæ naturalis et gratiæ: sed et reipsâ, ita factum. Nam primus homo accepit simul ambas, creatus in gratiâ. Quamquàm et naturalis vita est multiplex: vegetans, sentiens, et rationalis. Ad significandam inspirationem vitæ gratiæ, Christus dedit *Spiritum sanctum* per insufflationem: Nam Spiritus sanctus, sanctificator animarum, pro-

Joan. 20. 22.

De format. corporis Adæ, etc. 391
cedit à Patre per os Filii, tanquam divinus flatus. O hunc, Deus, assidue mihi affla, ut hæc vitâ vivam!

PUNCTUM IV.

Quis sensus Adæ, ubi se primùm, et creata circumspexit, cælos, solem, astra, et convestitam terram amœnitate admirabili: ubi in Paradisum inductus, ubi animalia ad eum adducta, quibus et nomina dedit! Et acceperat divinitus scientiam, quâ æstimare posset donorum magnitudinem. O quid erit in cœlestem illum Paradisum introduci, et tantò meliorem mundum spectare!

PUNCTUM V.

Cur aves, et terrestria animalia Deus creaverit in utroque sexu: hominem non item, sed virum tantum. *1.* Quòd homo creabatur, ut Deo vacaret, non generationi: etsi id tunc erat necessarium ad propagationem; sed quasi per accidens. Undè et in sopore, ex ejus latere Eva est producta: quòd conjugium non debet impedire studium orationis: *Et 1 Cor. 7. 29. qui habent uxores sint tanquam non habentes.* *2.* Ad fovendam inter nos caritatem: quòd ex uno omnes, ex uno Patre in Cœlo, et ex uno Patre in terris. Undè Malachias: *Numquid non unus Pater omnium nostrum? Numquid non unus Deus creavit nos? Quare ergo despicit unusquisque fratrem suum?* *3.* Significatur unus Pater inesse gratiæ, Christus Dominus Pater futuri seculi. Ex hujus latere, sopiti in cruce,

Creatio viri prior.

Malach. 2. 10.

formata est Ecclesia : dum sanguis et aqua fluxit in lavacrum regenerationis , quo illa ædificatur , et efficitur , non habens maculam , aut rugam. Ex quo capite , tantò plus ad mutuum amorem excitari debemus.

MEDITATIO XXVII.

De approbatione totius operis , ac de Sabbato.

PUNCTUM I.

POST opera singula , vidit Deus quòd essent bona : in fine autem , reflectens se super omnia , vidit quòd erant valde bona. Nempè unaquæque res in se bona fuit , et in ordine ad perficiendum mundum (quia ex illis constat) valde bona.

Solus Deus potest ita loqui de omnibus suis operibus : tum etiam Christus , qui peccare non potuit , quòd esset Deus , de quo dicitur : *Benè omnia fecit* : et beata Virgo , quæ non peccavit , ex singulari privilegio. Alii quantumvis justi non item : *In multis offendimus omnes*. Debemus omnes nostra examinare , primò singula , ubi aliquid perfecimus ; deindè ad vesperam , quæ per diem : tertio in fine hebdomadæ , pro confessione ordinarià : quartò quotannis , pro generali : demùm in fine vitæ , ut *princeps mundi hujus in nobis , quod suum sit , non habeat quidquam*.

PUNCTUM II.

Requievit die septimo ab omni opere , quod patrârat : Gen. 2. 2.
Non quasi non posset plura facere ; sed quia jam istud perfectum erat. Nec requievit in ipsis creaturis , undè nihil accepit ; sed in seipso , gaudens quòd explevisset æternum suum consilium creandi mundum. Sic ego in Deo , non in creaturis , quietem ponam. Lætari licet de illis ; nam et *Lætabitur Dominus in operibus suis* ; et : *Delectasti me , Domine , in facturâ tuâ , et in operibus manuum tuarum exultabo* : Ps. 103. 31. Ps. 91. 5.
sed non requiescere in illis , verùm ad Deum illas referre. *Requievit Deus* , non quasi laborasset : sic mihi ne sit labori , propter Deum operari. *Et benedixit diei septimo*. Dei benedicere , est benefacere. Cessavit à creando ; non à conservando , et gubernando , quòd fecerat : sed ex tunc , usque modò , semper operatur , quæ est nova benedictio. Creaturæ quoque ipsæ , secundum acceptam virtutem , deinceps operari cœperunt , atque ad fines suos tendere. Neque enim conditæ sunt , ut cessarent , ac in primis homo ipse : cui præcipuè sanctificatus est dies Sabbati , ut moneretur æternæ quietis , et sabbatismi , quò aspirare deberet.

PUNCTUM III.

Præcipit Deus Judæis : Memento ut diem Sabbati sanctifices : idque ad memoriam beneficii creationis. Exod. 20. 8.
Huic successit dies Dominicus , in memoriam renovationis. Mysterium resurrectionis.

ab omni
opere.

vationis, quam suâ redemptione Christus perfecit; et illius, quam speramus, in resurrectione corporum, et gloriâ cœlesti. Porrò sanctificatur dies Dominicus: 1. Abstinendo à peccatis, quæ sunt opera maximè servilia. Nam, *qui facit peccatum, servus est peccati*; nec major potest esse ingratitude, quàm tunc offendere Deum, cum recolenda est memoria illius beneficiorum. 2. Meditando acceptum beneficium, per exercitium orationis. 3. Laudando Deum, etiam voce: quod fit in Ecclesiâ, quò convenire oportet; *cantantes in cordibus nostris... et gratias agentes Deo, et Patri misericordiarum per Christum*. 4. Offerendo sacrificium, quod fit ad cultum Dei, in gratiarum actionem, et ad impetranda beneficia. Offerre autem cum sacerdote quisque debet, jungendo intentionem suam et preces; ut acceptabile fiat Deo sacrificium, nobisque salutare. Addi etiam debet sacrificium spiritûs contribulati, et cordis contriti; necnon sacrificium justitiæ, et honorum operum: quia non sufficit cessare à servilibus, nisi adjiciamus bona.

Joan. 8.
34.Coloss. 3.
16.

Quando nos ita sanctificamus diem, vicissim Deus benedicet illi diei, replens nos benedictionibus cœlestibus, ac etiam temporalibus. Ergò, *convertere, anima mea, in requiem tuam, quia Dominus benefecit tibi*: Recole accepta, adspira ad futura.

Ps. 114. 7.

MEDITATIO XXVIII.

De conservatione rerum, et dependenti
à Deo.

PUNCTUM I.

Omnia pendent à Deo in conservatione sui esse, quæ est quasi continuata quædam creatio. Sicut luminen in aere, sole subtrahente concursum, statim perit: ita, etc. Hoc est, quod Paulus ait: *Portans omnia verbo virtutis sue*: Et Isaias: *Conservata sunt... nunc creata sunt, et non ex tunc*.

Omnia
pendent à
Deo.

Hinc fiduciam concipiam ex Deo, ut ille: *Nos in omnipotente Domino, qui potest, et venientes adversus nos, et universum mundum, uno nutu delere, confidimus*.

2 Mach. 8.
18.

Item, timorem à tam potenti, cum justus sit: *Corripe me, Domine, verumtamen in judicio, et non in furore tuo; ne forte ad nihilum redigas me*. Quomodo timerem offendere eum, qui me tribus digitis appensum teneret in sublimi!

Jer. 10. 24.

Item affectum concipiam humilitatis, cum ex me non subsistam, nisi quæ sustentor: et simul, affectum caritatis erga sustinentem me.

PUNCTUM II.

Ad conservationem etiam hominis concurrunt omnia à Deo creata, cœli, astra, motores, elementa,

Beneficia
ex conserva-
tione.

et tot alia; undè cibus, et quæcumque faciunt ad conservationem hominis. Quod in particulari applicabo ad quasvis res, quibus utor pro sustentatione, et commodo. Quæ licèt exiguæ, non exstant tamen absque multis causis, tum particularibus, tum universalibus; à cælo, etc.

Item, quòd Deus nunquàm aliquid in nihilum redigit, sed ex uno aliud existere facit: nec peccatores et dæmones ipsos omninò delet, quamvis aliquandò dixerit: *Pœnitet me fecisse hominem.*

Gen. 6. 7.

Item, quòd multa nos latent beneficia Dei, pro conservatione nostrâ, dum à nobis avertit pericula mille. Nec est malum, quòd aliquis patitur, quin ego simile experiri possem. Latere autem ea vult, ut doceamur benefacere, non quæsitâ laude.

PUNCTUM III.

Actiones
verum à
Deo pen-
dent.

Quòd res omnes pendent à Deo, non in esse tantum conservando, sed ut operari possint. Ubi, admiranda omnipotentia, quæ assistit omnibus in operando, perindè ac si uni tantum! Applicabo mihi, discurrendo per singulas operationes meas:

Isa. 26. 12.

Joan. 5. 17.

Domine, omnia opera nostra operatus es nobis; et: Pater meus usque modo operatur. Et hæc assistentia est infallibilis, nisi si quando se subtrahat ad gloriam suam manifestandam: ut cum non tetigit tres pueros in fornace omninò ignis, neque contristavit. Et concurret ad ipsasmet actiones, quibus inest culpa, ne derogat humanæ libertati. O, ego non abutar tuo

concurso

concurso ad malum: ac siquidem in te movemur et Act. 17. sumus, omne quodcumque, vel ago, vel sum, tibi serviat.

Hinc humiliabor, quòd nihil planè agere ex me possum: *Non... sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis, sed sufficientia nostra ex Deo est; et: Sine me nihil potestis facere.* Nimirum, ut homo non gloriatur: *Numquid gloriabitur securis contra eum qui secat in eâ? Humiliamini igitur sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore visitationis.*

2 Cor. 3. 5.

Joan. 15.

1 Ia. 10.

15.

1 Pet. 5. 6.

MEDITATIO XXIX.

Quid sit Providentia, et quæ bona ex eâ proveniant?

PUNCTUM I.

PROVIDENTIA est dispositio mediorum, per quæ fines suos consequantur res creatæ, ac præsertim homo. Ubi, 1. considerandum, in Deo, ex parte intellectûs, inesse perfectam notitiam finium, et mediorum, nec non et impedimentorum, quæ obijci possunt; et quâ ratione eis occurrendum. Undè ex ignoratione non potest falli divina Providentia, sicuti potest humana: *Cogitationes mortalium timidæ, et incertæ providentiæ.* 2. Ex parte voluntatis, quæ est summè bona, voluit rebus præfigere excellentissimum finem; qualis est manifestatio suæ

Quid Pro-
videntia?

Sap. 9. 14.

Duron. Compend. II.

Z

gloriæ: sed præterea, singulis rebus proprium et accommodatum, cum opportunis mediis: homini autem, ut angelis, claram sui visionem; qui finis supra naturam est. 3. Ex parte potentiæ, nihil Deo deest ad præstandum, quod ordinavit: Quare providentiâ utitur his tribus: sapientiâ, bonitate, potentiâ: Quibus tanquam tribus digitis sustinet mundum.

1. Pet. 5. 7. Hæc ad me applicabo: atque ita, omnem sollicitudinem projiciam in eum, quoniam ipsi cura est de me.
Cont. 2. 18. Dilectus meus mihi, et ego illi: ipse mea curabit; ego, quæ illius sunt.

PUNCTUM II.

Bona providentiæ Dei. Quod divina Providentiâ est mihi omnia. Dat esse, ut mater; gestat ulnis, ut nutrix; instruit, ut pædagogus, et ut magister, consiliarius, rector, amicus, medicus, judex, pastor; et quæcumque officiorum genera cogitari possunt, ex caritate, et misericordiâ provenientia, mihi præstat. Ab eadem proficiscitur quidquid animæ et corpori boni obvenit: mala autem avertit, vel ex eis eripit.

PUNCTUM III.

Coram gerit suorum. Providentiâ Dei, 1. tota est circa creaturas, non etiam circa se, cum nihil aliundè accipiat. 2. Est circa singula vel minutissima: *Sap. 6. 8.* Pusillum et magnum ipse fecit, et æqualiter cura est illi de omnibus: undè confidam. 3. Sic est Dei propria, ut per se Deus

De Prov. in gubernat. mundi. 599
illam exequitur: quia, etsi utitur ministerio, tamen ipse adest omnibus; et sine illo nihil fit, etiam ex liberis. 4. Nihil casu evenit respectu Providentiæ divinæ.

MEDITATIO XXX.

De Providentiâ in gubernatione mundi.

PUNCTUM I.

PROVIDENTIÂ in creatione mundi recolenda. Antequàm ipsum hominem conderet, ædificavit prius illi domum. *In creatione mundi.*

PUNCTUM II.

Qui creavit, idem gubernat: *Quem constituit alium super terram?* ait Job; et Sapiens: *Tua, Pater, providentiâ gubernat à principio omnia.* Communicat tamen partem aliquam cum creaturis: quare, *qui potestati resistit, Dei ordinationi resistit.* Ipse autem, ut supremus gubernator, dirigit illos ipsos ministros suos. *Gubernat. nat. Job 34. 13. Sap. 14. 3. Rom. 13. 2.*

PUNCTUM III.

Gubernat, 1. excellenter: ut pater dans, nec nomine, suaviter, rebus propensionem ad fines, ad quos eas dirigit. Undè homini indidit ad virtutem inclinationem, cumque ab appetitu retardari posset, ideò cum justitiâ originali eum creavit. 2. Efficaciter: *Excellentia gubernationis.*

in promptu habens facere, ut velimus quod ipse vult, salvâ libertate. 3. Justè: cùm alioqui sit Dominus absolutus, et quidvis possit constituere de creaturâ. Hinc supplicia, et præmia proponit, et reddit pro merito. 4. Utiliter impertit participationem suæ bonitatis, conservat, promovet ad profectum: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit.* Imitentur, qui regunt, has proprietates Providentiæ circa suos.

Psal. 22. v.

PUNCTUM IV.

Univer-
salitas. Extenditur ad omnes creaturas, à supremo angelo ad vermiculum: *Nonne duo passeres asse veniunt? Et unus ex illis non cadet super terram sine Patre vestro. Capillus de capite vestro non peribit.*

Matth. 10.

20.

Luc. 21.

18.

MEDITATIO XXXI.

De Providentiâ in victu, cultu, et bonis fortunæ.

Sumitur hæc Meditatio ex verbis Christi. *Matth. 6.*

Luc. 12.

PUNCTUM I.

Matth. 6. **NE solliciti sitis animæ vestræ, quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini.** Quæ sollicitudo reprehenditur: 1. Si de superfluis ad vitam, vel statum. 2. Si non in tempore. 3. Si malo modo: cum

25.

Nimiam sollicitudinem.

do.

jacturâ spiritualium, aut præ illis, aut per media illicita, aut ob malos fines, aut si in eis constituitur finis. 4. Si anxia et cum turbatione, ut Marthæ: quia est signum inordinati affectûs ad rem, et defectûs fiduciæ erga providentiam Dei. Examinabo me de his, ne sim illius similis cui dicitur: *Stulte! Luc. 12. hæc nocte animam tuam repetunt à te, quæ autem 20. parâsti, cujus erunt? Sequar illud: Omnem sollicitudinem projicientes in Deum, quia ipsi cura est de 7. vobis.* Non tamen reprehenditur debita diligentia in providendo, quæ careat prædictis vitiis.

1 Petr. 5.

PUNCTUM II.

Ratio redditur à Christo: *Nonne anima plus est Matth. 6. quàm esca, et corpus plus quàm vestimentum? Tria 25. sunt. 1. Quòd præstat anima esca, corpus vestimento, quibus continentur omnia ad vitam et cultum. 2. Quòd sicut ex Deo habemus animam et corpus, ita ex ejus dispositione venit, quòd egeamus escâ, et veste. 3. Quòd qui dedit illa, dabit ista, ac proindè ei fidendum. Collige hinc, quòd escâ et cultu utendum, quatenus non obsint potioribus, sicut Paulus: *Noli propter escam destruere opus Dei. Rom. 14. Et: Quid prodest homini, si mundum universum lucraretur, animæ verò suæ detrimentum patiat? Item, 20. collige universè, quando præbet Deus aliquod insigne donum, daturum etiam quæ illuc spectant. Sic Matth. 16. Paulus: *Qui proprio Filio non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia 32.***

Pro anima sollicitum.

63 e.

Rom. 14.

20.

Matth. 16.

26.

Rom. 8.

32.

in promptu habens facere, ut velimus quod ipse vult, salvâ libertate. 3. Justè: cùm alioqui sit Dominus absolutus, et quidvis possit constituere de creaturâ. Hinc supplicia, et præmia proponit, et reddit pro merito. 4. Utiliter impertit participationem suæ bonitatis, conservat, promovet ad profectum: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit.* Imitentur, qui regunt, has proprietates Providentiæ circa suos.

Psal. 22. v.

PUNCTUM IV.

Univer-
salitas. Extenditur ad omnes creaturas, à supremo angelo ad vermiculum: *Nonne duo passeres asse ve-
neunt? Et unus ex illis non cadet super terram sine Pa-
tre vestro. Capillus de capite vestro non peribit.*

Matth. 10.

20.

Luc. 21.

18.

MEDITATIO XXXI.

De Providentiâ in victu, cultu, et bonis fortunæ.

Sumitur hæc Meditatio ex verbis Christi. *Matth. 6.*

Luc. 12.

PUNCTUM I.

Matth. 6. **NE solliciti sitis animæ vestræ, quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini.** Quæ sollicitudo reprehenditur: 1. Si de superfluis ad vitam, vel statum. 2. Si non in tempore. 3. Si malo modo: cum

25.

Nimiam sollicitudo.

do.

jacturâ spiritualium, aut præ illis, aut per media illicita, aut ob malos fines, aut si in eis constituitur finis. 4. Si anxia et cum turbatione, ut Marthæ: quia est signum inordinati affectûs ad rem, et defectûs fiduciæ erga providentiam Dei. Examinabo me de his, ne sim illius similis cui dicitur: *Stulte!* *Luc. 12.*
hæc nocte animam tuam repetunt à te, quæ autem *20.*
parasti, cujus erunt? Sequar illud: Omnem sollici- *1 Petr. 5.*
tudinem projicientes in Deum, quia ipsi cura est de *7.*
vobis. Non tamen reprehenditur debita diligentia in providendo, quæ careat prædictis vitiis.

PUNCTUM II.

Ratio redditur à Christo: *Nonne anima plus est* *Matth. 6.*
quàm esca, et corpus plus quàm vestimentum? *25.* Tria sunt. 1. Quòd præstat anima esca, corpus vestimento, quibus continentur omnia ad vitam et cultum. 2. Quòd sicut ex Deo habemus animam et corpus, ita ex ejus dispositione venit, quòd egeamus escâ, et veste. 3. Quòd qui dedit illa, dabit ista, ac proindè ei fidendum. Collige hinc, quòd escâ et cultu utendum, quatenus non obsint potioribus, sicut Paulus: *Noli propter escam destruere opus Dei.* *Rom. 14.*
Et: Quid prodest homini, si mundum universum lu- *20.*
cretur, animæ verò suæ detrimentum patiat? *Matth. 16.* Item, *26.* collige universè, quando præbet Deus aliquod insigne donum, daturum etiam quæ illuc spectant. Sic Paulus: *Qui proprio Filio non pepercit, sed pro nobis* *Rom. 8.*
omnibus tradidit illum, quomodo non etiam cum illo omnia *32.*

nobis donavit? Sic, qui ad perfectionem vocavit, dabit media: et qui seipsum in Sacramento, ad alimentum, etiam corporalem donabit cibum. Item collige, quod, siquidem de cibo, et amictu Deus providet, etiam curam gerit eorum, undè ista nobis proveniunt: agrorum, pecorum, etc., nec non pluviae, venti, et influxuum, undè illa pendent. Itaque ut propriam rem Deus curat.

PUNCTUM III.

Ratio à cura animalium. Altera ratio, ab exemplo animalium: *Respicite volatilia Caeli: quoniam non serunt, neque metunt, neque congregant in horrea: et Pater vester caelestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis? De corvis Job:*

Quis præparat corvo escam suam, quando pulli ejus clamant, ad Deum, vagantes, eò quod non habeant cibos? Et tamen illi non sunt filii, sicut vos, et sunt tantò viliores. Deindè aves non serunt, neque metunt, et tamen habent: Aquila contemplatur escam, et pulli ejus lambunt sanguinem, quo nutriuntur: hirundines per aera pinguescunt. Depone ergo anxietatem.

Reliqua animalia pariter nutrit: *Tu das escam illorum in tempore opportuno. Qui dat jumentis escam ipsorum. Catuli leonum, rugientes, ut rapiant, et querant à Deo escam sibi. Ergo, jacta super Dominum curam tuam, et ipse te enutriet.*

PUNCTUM IV.

*Quis vestram cogitans potest adjicere ad staturam suam cubitum unum? Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de cæteris solliciti estis? Statura cuique decreta est à Deo, et succrescit, ipso nihil agente: quidni det nutrimentum ad eam necessarium? Et dat sæpè modis occultis, ut magis advertamus ejus providentiam. Item sensus est: Sicut frustrâ est sollicitudo pro staturâ, itâ pro escâ, si Deus non provideat. Frustrâ ergo angeris. Hinc etiam collige, quemcumque contentum esse debere etiam staturâ, et aliis corporis qualitibus, uti à Deo: *Ipsæ fecit nos, et non ipsi nos.**

PUNCTUM V.

De vestimento quid solliciti estis? Omnia viventia vestivit Deus: pisces, squamis; aves, plumis; pecora, lanis, aut durâ cute; plantas, etiam cortice. Hominem autem vestivit justitiâ originali, quâ tutus erat, et nihil indecori indè patiebatur. Hâc exutus per culpam cum esset, providit Deus de pelibus, docuitque modum se vestiendi. Adeò non deseruit hominem Providentiâ, quamvis gloriosam stolam abjecisset.

Considerate lilia agri...! Nec Salomon in omni gloria suâ coopertus est sicut unum ex istis. Non ex animalibus sumpsit exemplum, sed ex floribus, qui sunt ornatisissimi. 1. Ut indicaret, non ad necessitatem

tantum, sed etiam ad splendorem, Deum providere de vestimentis. 2. Quod, si rem mox interitura sic ornat, quantum magis tibi providebit? *Si fenum agri, quod hodie est, et cras in clibanum mittitur, Deus sic vestit, quantum magis vos!* Potest referri ad reprobos mox perituros, quos non destituit providentiâ suâ, quomodo igitur electos?

Mat. 6.
30.

PUNCTUM VI.

Nolite solliciti esse, dicentes? Quid manducabimus? Toties abducit à superfluâ sollicitudine: tanti id facit! Lucas addit: Et nolite in sublime tolli. 1. Vetat sollicitudinem de excellentiâ nominis, honoris, dignitatum. 2. Ne de talibus inflemur, si obviant, Deo largiente. 3. Ne supra nostram parvitatem elevari optemus, aut procuremus. 4. Ne in astra cæli curiosè intenti, indè speremus; sed à Deo, in cujus manibus sunt sortes nostræ, et qui eas temperat. 5. Ne, velut absorpti curis, præ sollicitudine incedamus. 6. Ne quasi vices Dei nobis arrogantes, haud secus ac si nostrâ curâ assequi optata possimus, sine Deo.

Luc. 12.
29.

Pr. 30.
16.

Mat. 6.
32.

Job. 22.
13 et 14.

Pr. 72.
11.

Mat. 6.
32.

32. *Mat. 6. 32. Addit duas rationes. 1. Hæc enim omnia gentes inquirunt, qui Providentiam negant, dicentes: Quid enim novit Deus? Nubes latibulum ejus, nec nostra considerat; vel etiam carnales, qui facto ipso dicunt: Quomodo scit Deus. 2. Scit enim Pater vester cælestis, quia his omnibus indigetis: Scit, est Pater, et potest.*

Hæc basis fiducia. Quod si secus acciderit quam opto: *Non contristabit justum quidquid ei acciderit, dum reputat ex Providentiâ divinâ venire.*

Prov. 13.
21.

PUNCTUM VII.

Querite ergò primum regnum Dei, et justitiam ejus, et hæc omnia adjicientur vobis. Ordo servandus, ut promereamur Deo curæ esse. *Primum*: hæc prima cura et præcipua, et cujus causâ, curæ cæteræ. *Querite*: non ait: solliciti estote, quia et in hoc vitanda anxietas ex diffidentiâ. *Regnum Dei*: cæleste et æternum, ubi cum Deo regneris. Sed et ut ipse modò regnet, longè latèque, in hominibus, et in te. *Et justitiam ejus*: quia hæc est medium absolute necessarium perveniendi ad regnum. *Et hæc omnia adjicientur vobis*: promissio est certa. *Ac divites quidem egerunt et esurierunt: inquirentes autem Dominum, non deficient omni bono.* Quod si defectum patiantur, certò credant ita eis expedire.

Mat. 6.
33.

Quere

primo

regnum

Dei.

Pr. 33.
11.

Non ait: *Querite regnum Dei*, et postea hæc alia; quia hæc, nec tunc, vult sollicitè queri, sed: *Qui utantur hoc mundo, tanquam non utentes sint.* Nec ait: *Dabuntur vobis*, sed: *Adjicientur*, ut auctuarium, non ut præmium.

1 Cor. 7.
31.

PUNCTUM VIII.

Extra ordinem etiam Deus providet de talibus, ad testandam suam curam. *Filiis Israel pluit manna quadraginta annis, è petrâ potum eis dedit.* *Non sunt*

Cætera

adjicit.

Exod. 16.

31. c. 17. 6.

Deut. 29. *altrita vestimenta eorum, nec calceamenta... consump-*
5.
3 Reg. 17. *ta. Eliam aluit manè et vesperi, panem et carnes per*
6.
 corvos suppeditando, alioqui voracissimos. Sic pec-
 catores, alioqui cupidi, Deo agente, nutriant ser-
 vos Dei.

Ibid. v. 9.
etc.
 Idem Elias, per pauperem viduam, cui nihil
 erat, nutritus est: sed Deus locupletavit eam, ut
 posset alere servum suum. Providet, suppeditando
 piis, undè alant servos Dei.

*. 19. 6. Item, per angelos. Sic Eliæ fugienti apposuit an-
 gelus panem, et aquam. Et alius portavit Habacuc
Dan. 14.
35.
 in Babyloniam ad Daniele, cum prandio. Tres hi
 modi singularis providentiæ.

MEDITATIO XXXII.

De Providentiâ Dei in adversis et malis,
tum culpæ, tum pœnæ.

PUNCTUM I.

Adver-
cur obve-
niant.
 OMNIA mala, tum culpæ, tum pœnæ, cadunt
 sub divinam providentiam: quæ novit ex omnibus
 elicere bonum, præsertim triplex. 1. Manifestat Deus
 suam excellentiam in subveniendo malis. 2. Con-
 servatio mundi id postulat: quæ ex vicissitudine pen-
 det, dum alia corrumpuntur, generantur alia. Sic
 naturalis inimicitia inter animalia ipsa, ut alia ex
 aliis nutriantur. 3. Ita ferebat peculiare bonum ho-

minis, tum naturale, tum supernaturale: quod utrum-
 que ex malis contrariis perficitur, nam virtutes indè
 eminent. Itaque inter mala, intendam animum ad
 bonum, quod Deus indè elicit.

PUNCTUM II.

De Providentiâ in diaboli impugnationibus. 1. Si- Diaboli
tentatio-
nes.
 ne permissione Dei, nihil potest, nec in por-
 cos: cùm autem permittit aliquid Deus, certo per-
 missum habet limite, ut nihil ultra possit. 2. Cùm
 dæmon intentat perdere nos, Deus elicit indè illud
 boni, ut sic ad orationem, mortificationem, alias-
 que virtutes exercendas excitetur; et undè volebat
 nos ad luxuriam, vel impatientiam impellere, red-
 damur in utroque solidiores. 3. Attemperat Deus
 impugnationem viribus naturæ, et gratiæ, *ut pos-* 1. Cor. 10.
13.
simus sustinere: id quod quàm verum! cùm et profici-
 ciamus indè. Adest autem per viros spirituales, et
 per angelos, et per internas inspirationes ac motus.
 Hinc, non attendam ad dæmonem impugnantem,
 sed ad Deum permittentem, de cuius manu proba-
 tio venit: ut Job, qui dicebat: *Dominus dedit*, *Job. 1. 21:*
Dominus abstulit. Deindè, non respiciam ad mala
 quæ dæmon spectat, sed ad bona quæ Deus indè
 parat mihi conferre.

PUNCTUM III.

De Providentiâ circa mala, quæ ab aliis homi- Persecu-
tiones ho-
minum.
 nibus patimur. 1. Considera quòd nihil possunt, nisi

Matt. 10. 29. quantum Deus suo consilio sinit. Passer unus... non cadet super terram sine Patre vestro; et: Non est in oblivione coram Deo. Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere. Ubi duplex ratio continetur: quia, si vitæ passerum est tanta cura Deo, et si capillus, Deo, in numerato est, quanto magis homo, et quæ hujus præcipua sunt? *Zach. 2.8.* Qui tulerit *Ps. 16.8.* vos, tangit pupillam oculi mei. Ergo, custodi me, ut pupillam oculi tui: Sub umbrâ alarum tuarum protege me. 2. Quod Deus indè nobis procurat bonum, contrarium malo intento ab adversariis; et ipsosmet indè aliquandò juvat. Sic Joseph per occasionem venditionis exaltatus est, et fratribus succurrit: quod utrumque ipse observat: *Gen. 50. 20.* Vos cogitastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonum, ut exaltaret me, et *Ps. 38.10.* salvos faceret multos populos. Proinde dicam: *Ob- multu...*, quoniam tu fecisti; et, ut David de Semei: *2 Reg. 16. 10.* Dominus præcepit ei. Dicitur præcipere, quia permittit consultò in bonum tuum.

PUNCTUM IV.

Corporis adversitates. De Providentiâ circa mala corporis, sive communia, sive privata: et ex quâcumque causâ, sive naturali, sive malitiôsâ, sive ex incuriâ: quia non est malum in civitate, quod Dominus non fecerit. 1. Igitur cogitabo minuta quæque evenire ex Providentiâ, et in numerato esse apud Deum: *A Deo est omnis medela. Vita et mors... à Deo sunt. Ipse percutiet, et curabit nos. Percutit et sanat. Mortificat et vivificat.* *1 Reg. 2. 5.*

De Providentiâ Dei in malis. 409

2. Ista permittit in bonum animæ, dum sic purior fit à culpis, vincit passiones, exercet virtutes: *Virtus in infirmitate perficitur. Libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi.* Quare si caro refugit, dicam: *Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis ut bibam illum?* *2. Cor. 12. 9. Jan. 18. 11.*

PUNCTUM V.

De Providentiâ circa mala animæ. Horum alia sunt involuntaria: pugna carnis, et spiritûs, vagæ cogitationes, et inordinati motus, oborientes ex peccato originis; quæ relicta sunt ad exercitium virtutum, et meritum. Deus dat gratiam. Alia sunt voluntaria: quæ permittuntur, ut constet humana libertas; et indè surgat homo humilior, cautior, ferventior. Rursus, alia, ut à malis, qui peccant, exerceantur boni, et perficiantur. Alia, ut bonitatem suam Deus ostendat, expectando peccatorem, et recipiendo; vel justitiam, puniendo. Denique omnia cooperantur in bonum justis: qui ex alienis etiam peccatis fiunt cauti; et ex veniâ, aut pœnâ, laudant misericordiam, aut justitiam. Quid plura? multa nos latent divinæ Providentiæ effecta, ob quæ laudari debet, et gratiæ debent illi referri. *Animi miseriæ.*

MEDITATIO XXXIII.

De Providentiâ in orationibus exaudiendis.

PUNCTUM I.

Oratio, med un impetra di. Mod. 7. 7.

ORATIO est medium à Deo institutum ad obtinenda bona omnia, et avertenda omnia mala: sanctum à Deo infallibili provisione: *Petite, et accipietis.* Est autem medium efficacissimum, quia nititur divinâ promissione; suavissimum, quia nihil facilius quàm petere, et quidem à nostri amatissimo; et universalissimum, quia valet ad omnia. Item per hoc medium Deus manifestat suas perfectiones: communicando se, miserando, remunerando, et mirabilia patrando supra naturam. Item, quæ creavit, perficit per hoc medium, amolens nocitura, et indulgens proficua, temperiem aeris, multiplicationem segetum, et animalium, etc.

PUNCTUM II.

Dat, aut negat Deus, ex amore. Met. 7. 9. et Luc. 11. 11. Cor. 12. 7.

Providentiâ concedit petenti utilia, alioqui negat, pari caritate: *Si petierit Filius panem, numquid Pater lapidem porriget ei?* Et quando res petita non expedit, dat tamen aliud melius: ut Paulo petenti, ut *stimulus carnis à se discederet*, data est gratia ad vincendum.

PUNCTUM III.

Dat opportunè, vel statim, si expedit; vel differendo in tempus opportunius, cum non sumus dispositi ad accipiendum, aliasve ob causas. Et, perseveranti præbet copiosius: ut illi petenti *tres panes*, Luc. 11. 8. *propter improbitatem... dabit quotquot habet necessarios.*

PUNCTUM IV.

Providet omnibus hoc medio: *Omnis qui petit, accipit.* Et ita singulis attendit, ut uni soli; et oblectatur orantium concursu. Quin urget nos: *Petite... quærite... pulsate*: quia desiderat nobis benefacere. Nec exterius tantum provocat, sed intus movet: *Quod oremus... nescimus: sed ipse Spiritus postulat pro nobis, gemitibus inenarrabilibus.* Nec peccatores excluduntur, dum benè petunt rem bonam, ob finem bonum, amoto obice rei petitæ, et perseverantes.

MEDITATIO XXXIV.

De Providentiâ in custodiâ angelorum.

PUNCTUM I.

CUR assignaverit angelos custodes? I. Ut intelligamus quanto perè nos amat, quantique facit, et quàm cupit incolumitatem nostram: ut non satis ei fuerit, quòd cælum et reliqua homini serviant,

Heb. 1. 14. nisi etiam administratorios spiritus exhiberet, propter
Matt. 18. eos qui hereditatem capiunt salutis. Quare cavele ne
 10. contemnatis unum ex his pusillis; quos tanti ipse facit,

ut angeli eorum semper videant faciem Patris. Quid ergo

Psal. 8. 8. mirum, quod alia omnia subjecerit sub pedibus hominis, et paulo minus ab angelis minoraverit eum; quando ex nobis aliquos etiam ministros fecit nostrae salutis? 2. Quia imbecilles eramus, et multis periculis cincti. Ac licet per se poterat custodire, de-

cuit potius per angelos: *Non accedet ad te malum, et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo: quoniam angelis suis mandavit de te.* Quidnam? *Ut custodiant te in omnibus viis tuis; in omni loco, et negotio. Et in manibus portabunt te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum; præservabunt à periculis.* Nec uni, sed pluribus angelis mandavit de te. 3. Propter dæmones, hostes invisibiles: ut vicissim auxiliares invisibiles haberemus. *Plures nobiscum sunt,* aiebat Elisæus.

Reg. 6.
16.

PUNCTUM II.

Cunctis adest angelus. Quod omnibus omnino hominibus exhibetur hoc beneficium, non prædestinatis tantum, sed etiam reprobis; nec justis tantum, sed peccatoribus: quia vult omnes salvos fieri. Et cum unus angelus sufficeret toti civitati, aut regno, vult tamen singulis proprium assignare; qui ubique adsit, ut pædagogus, idque ab ipso conceptu. Quo nomine neminem contemnam, sed magis honore afficiam. Vitabo offendere quemcumque, reverentiâ angeli ipsius. Am-

plius, non singulis tantum suum præfecit, sed civitati, regno, cætui proprium; qui ipse curam gerit etiam singulorum, ut sunt membra ejus corporis: necnon peculiarem principibus et capitibus congregationum, et non ex infimo tantum ordine, sed etiam ex archangelis, principatibus: denique, qui præsent singulis etiam speciebus rerum conservandis.

PUNCTUM III.

Quod angeli magnâ voluptate præstant hoc ministerium. 1. Et præcipue, quia ita Deus vult, quo ipso, illud habent pro honoratissimo. Videre licet in *Raphaele ex septem uno*, qui *Tobiam* duxit. Nec minus cupidè unus mancipium custodit, quàm alius regem: *Potentes victate ad faciendum verbum illius.* 2. Ex caritate erga hominem, quem vident sic amari à Deo. Ideo angelus vetuit Joannem, ne se adoraret: *Vide ne feceris: conservus tuus sum, et fratrum tuorum, habentium testimonium Jesu.* In hoc gloriôr: atque ita, pro uno de vobis tractari volo; non jam pro spiritu cælesti et beato. 3. Quia cupiunt repleri sedes maiorum angelorum: undè magnum gaudium... in Cælo *Luc. 15. 7.* super uno peccatore penitentiam agente. Hinc urgear ad profectum: ut lætificem angelum meum, et ne contrâ contristem.

PUNCTUM IV.

Bona spiritualia à custodibus angelis. 1. Eo quod videant faciem Dei, habent notitiam necessariam

Vigilantia.

ad providendum ; et pro bonitate suâ volunt , et alio-
qui etiam possunt . Si quando eis non constet de
voluntate divinâ , contingit ut contraria velint , do-
nec innotescat : sicut inter angelos , Israelis , et Per-
satum . Ergo ne dicas coram angelo : non est Provi-
dentia , ne forte iratus Deus... dissipet cuncta opera
manuum tuarum .

Dionys. et
4. l. de G.
Hierarch. Tria sunt eorum officia : Purgare , illuminare ,
perficere . Purgant , ab erroribus et peccatis abdu-
cendo , et ad id remedia suggerendo : Unus de Se-
raphim , accepto calculo ignito , tetigit os prophetæ ;
Isa. 6. 6. et ecce , inquit , tetigit hoc labia tua , et auferetur ini-
quitas tua . Illuminant per illustrationes internas , at-
que ad virtutum exercitium permovent . Suggestunt
etiam , ut discere velimus à spirituali magistro , et
hunc edocent . Perficiunt homines , per exercitia uni-
fativa cum Deo , et orationes nostras Deo offerunt :
Ps. 137. 1. In conspectu angelorum psallam tibi . Denique avertunt
à nobis pericula : Immittet angelus Domini in circuitu
Ps. 33. 8. limenium eum , et eripiet eos .

PUNCTUM V.

Providet
in tempo-
ralibus. Providet etiam per illos Deus in temporalibus et
corporalibus , quatenus expedit salutem , ut videre est
in Raphaelè . Hinc , 1. intelligam , quantum custo-
di angelo debeam : ut merito dicere possim cum To-
biâ : Si meipsum tradam tibi in servum , non ero con-
dignus providentiæ tuæ . 2. Geram illum assidue in
oculis , et cavebo ne quâ re oculos ejus offendam .

Et quoniam aliquando ex latere discedit , accersam
amicè . 3. Consulam in dubiis , implorabo in diffi-
cultatibus , gratias agam sæpè , gratulabor ipsi de
suis bonis , et in tempus mortis conciliare curabo
defensorem . Quod maximè fiet , si in vitâ ipsi ob-
temperavero .

MEDITATIO XXXV.

De Providentiâ in reparatione hominis
per Christum .

PUNCTUM I.

CONSIDERANDA Providentiâ erga hominem in
statu innocentie . Nam creavit Adamum , ut caput
totius generis : quo persistente in justitiâ , facile
etiam cæteri . Nam ex justitiâ originali , carebant tri-
plici impedimento : rebellione carnis et spiritûs ,
ærumnis mortalitatis , et impugnatione ab extrinseco
inimico . Nam etsi dæmon oppugnare potuit , at non
sicut modò , ipsum corpus alterando , et ingerendo
phantasiæ species , sed exterius tantum , propo-
nendo et suadendo .

Porrò , etsi homo hanc providentiâ à se aver-
terat peccando , non illum tamen deseruit Deus ,
sed aliam orsus est excellentiorem . Nec enim per-
misisset illum labi , cum totius generis ruinâ , nisi
reparandi modum habuisset . Fuit etiam sic magis oc-

casio ostendendi bonitatem suam, quando etiam inimicis beneficeret, et eundem solem oriri faceret super eos, quem propter amicos condiderat. Elegit autem ex pluribus istum modum, ut ipse per se in assumptâ carne fieret redemptor.

PUNCTUM II.

Gratia
major
post lap-
sum,

Comparatio delicti et doni. Quantò præstat Christus Adæ, tantò donum delicto. 1. In statu primo nati fuissent infantes in gratiâ: nunc pariter in gratiâ per Christum renascuntur, sed eâ majori: nec gratuitâ, sed debitâ infinitis Christi meritis. 2. Tunc homines caruissent rebellionem: nunc etiam illam vincere possunt per Christum. 3. Caruissent miseriam mortalitatis: nunc istæ sunt materia virtutum maximarum, et in felicitate reponuntur, postquam Christus pro nobis illas experiri voluit. 4. Misericordia vicit miseriam, et plus potuit Christus conferre, quàm Adam auferre. Undè sunt, quæ nobis invidere possent, qui Adam non peccante erant futuri: quia non solum expiamur à delicto Adæ, et à propriis, sed amplissimis favoribus cumulamur; pro quibus Deus homo factus est, et passus, tamque admirabile sacrificium perfecit, et sacramenta instituit: *Non sicut delictum, ita et donum.*

Rem. 5. 15.

PUNCTUM III.

Gubernat.
1 Cor. 1.
30.

Christus ipse gubernat nos, ut caput nostrum, qui factus est nobis sapientiâ à Deo, et justitiâ, et sanctifica-

tio, et redemptio. Est gubernator sapientissimus, qui perspicit necessitates nostras, et quomodo subveniendum; propensiones nostras, et quomodo obsecundandum: qui et nos sapere facit, non sapientiâ mundi, sed divinâ, quam dat omnibus affluenter. *Jae. 1. 5. Repleta est enim terra scientiâ Domini: et omnes sumus docibiles Dei, à Domino docti. 2. Est justissimus in se, per excellentiam justus, in quem non potest cadere peccatum: qui proinde gubernat in justitiâ, illuc spectans, ut justificet multos. De cujus tempore dictum est: Orietur in diebus ejus justitia, et abundantia pacis; et alibi: Utinam attendisses mandata mea! facta fuisset sicut flumen pax tua, et justitia tua sicut gurgites maris. 3. Sanctissimus, Sanctus sanctorum, de cujus plenitudine omnes accipiunt. Hoc est: non solum justitiâ impertit, quâ mundamur à peccatis; sed sanctitatem, quâ assimilamur Deo: Sancti eritis, quoniam ego sanctus sum. 4. Potentissimus ad salvandum ab inimicis, à peccato, diabolo, et mundo; et ad nos asserendos in libertatem spiritûs.*

Jae. 1. 5.
Ira 11. 9.
Joan. 6. 45.

Ps. 71. 7.
Isa. 48. 18.

1 Pet. 1.
16.

MEDITATIO XXXVI.

De Providentiâ in Ecclesiâ fundandâ.

Circa illa verba : *Sapientia ædificavit sibi domum.*
Proverb. 9. 1.

PUNCTUM I.

FINIS Ecclesiam fundandi, fuit, ut in eâ esset remedium à peccato et inferno, quæ sunt maxima mala; et adeptio gratiæ, et gloriæ, quæ sunt illis contraria: quin ut esset velut quædam domus voluptatis Filio Dei ad conversandum cum filiis hominum in terris. Quòd si pro vitâ corporali tuendâ tam mira fecit, quânto mirabiliora pro spirituali, præsertim cum corporalia non nisi propter spiritualia providerit!

PUNCTUM II.

Media ad finem reduci possunt ad septem: *Excidit columnas septem.* 1. Est Fides; *Ut cognoscant Inimic.* *te solum Deum verum, et quem misisti Jesum Christum.* Nam sine fide impossibile est placere Deo. *Nec...* *Heb. 11. 6.* *Act. 4. 12.* *aliud nomen est sub cælo datum hominibus in quo oporteat nos salvos fieri, quàm Christi.* 2. Lex pura et sancta, quâ continentur præcepta et consilia. 3. Est cultus externus: qui olim multis sacrificiis constabat in unico templo; nunc unico sacrificio, in multis templis. 4. Sunt septem sacramenta, in quibus est

mensa ad solidum animæ nutrimentum. 5. Chorus virtutum sacer: quarum theologicæ tres, morales quatuor; cum eximio illarum studio, et exercitatione, quasi pulcherrimâ varietate. 6. Promissiones amplissimæ, et certissimæ: tum minæ et supplicia. 7. Sacra Scriptura, fons prædicatorum omnium, et mensa opifera, quâ reficiuntur animæ. Nam *quæ Rom. 15. 4.* *cumque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, ut per patientiam, et consolationem Scripturarum, spem habeamus.* His omnibus frui datum est mihi, et omnibus qui in Ecclesiâ Christi sunt.

PUNCTUM III.

Hæc domus est unica, sicut una arca Noe; sicut unus Deus, et unus finis ultimus, omnibus. *Ecclesia una.* Habet unicum ostium, quod est Christus: *Ego sum Joan. 10.* *ostium: per me si quis introierit, salvabitur. Qui cre-* *Marc. 16.* *diderit et baptizatus fuerit, salvus erit.* Gratulor mihi, quòd ibi sim, tot extrâ relictis.

MEDITATIO XXXVII.

De Providentiâ Dei in vocatione ad Ecclesiam et fidem.

PUNCTUM I.

VOCATIO est interna illuminatio, et motio, quâ prævenitur et adjuvatur homo ad gratiam justificationis percipiendam. Et est donum Dei: *Nemo potest* *Vocat'o divina quis sit? Joan. 6. 44.*

venire ad me, nisi Pater meus traxerit eum; iustar illius vocis Christi: Lazare, veni foras. Hâc fit ut homo credat, quia sine fide impossibile est placere Deo; et ut confidat de remissione peccatorum: Spe salvi facti sumus; et ut salutarem timorem concipiat:

Eccl. 1. 28. Nam qui sine timore est, non poterit justificari; et ut tum demum doleat, et amet. Contingit autem vocatio absque meritis propriis: Qui nos vocavit vocatione suâ sanetâ; non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum, et gratiam quæ data est nobis in Christo Jesu.

PUNCTUM II.

Quodd media et modi vocationis sunt varii, et quodd omnes suo modo vocat: quia est lux vera quæ illuminat omnem hominem. Unde in linteo illo Petri continebatur omne genus animalium; et: Sipientia... in plateis dat vocem suam; et vocat per omnem vitam; circa primam, tertiam, sextam, nonam, et undecimam horam, ut nunquam sit de quoquam desperandum. Non ideo præsumam. Nam Deus finem suum assequitur, quamvis ego damner; quodd ei duo sint brachia: unum misericordiæ, alterum justitiæ: *Læva ejus sub capite meo*, ut timore suo me sustineat: *Dextera illius amplexabitur me*; et in amplexu Providentiæ ipsius, et spe æternorum, conquiescam.

PUNCTUM

PUNCTUM III.

Obligor ad obsequendum vocanti: 1. Quia vocat, non ullo suo commodo, sed meo tantum; quia ipse bonus est, et bene mihi vult; quia Creator, Dominus, et Pater meus est. 2. Quia bonum mihi et honorificum, quodd dignetur vocare me; alioqui dignum qui deserar. 3. Quia me ex miseriâ peccati, quæ est maxima, eripere vult, et avertere æternam. 4. Quia vocat ad maxima, ad vitam gratiæ, ad pacem super omnem sensum, ad arrham æternæ vitæ. 5. Quia suaviter vocat, interiùs, et exteriùs, micis modis. 6. Quia, si absurdescam, juravit quia non gustabo cœnam ejus. Ex his ipsis æstimandum beneficium vocationis; et gratiæ agendæ.

MEDITATIO XXXVIII.

De Providentiâ in Sacramentorum institutione.

CANDELABRUM aureum quod vidit propheta, representat Ecclesiam: Super caput ipsius... lampas, quæ est Christus; et circum illam septem lucernæ quæ est multitudo fidelium; infusoria autem aurea etiam septem, quæ sunt Ecclesiæ sacramenta, vasa divinæ gratiæ, ad sanandos morbos, et ad roborandos, perficiendosque fideles.

A a

PUNCTUM I.

Finis. Particulares ac proprii fines cujusque sacramenti considerentur.

PUNCTUM II.

Excellentia. **Excellentia sacramentorum novæ legis.** 1. Quòd non sunt *egena elementa*, ut antiqua; sed gratiam continent, et conferunt, quam significant. 2. Quòd faciunt ex attrito contritum, supplendo defectum contritionis. 3. Ex opere operato dant gratiam, ita ut, præter gratiam respondentem actibus suscipientis, detur propria, ratione sacramenti.

PUNCTUM III.

Offeruntur omnibus, pro cujusque indigentia. Sunt vasa: non vitrea, et fragilia: sed aurea et solida, semper duratura. Nonquàm deficiet in eis oleum, et gratia quam continent, quamvis innumeris hominibus conferantur: sicut oleum pauperis viduæ, propter verbum Elisæi, nunquàm cessavit fluere, quamdiù fuerunt vasa vacua, in quibus reciperetur. Possunt etiam frequentari ad augmentum gratiæ.

MEDITATIO XXXIX.

De Providentiâ in institutione venerabilis Sacramenti.

PUNCTUM I.

CONFERAM cum Providentiâ erga Adamum, quando, præter tot alias arbores, dedit *lignum vitæ*, quo posset non mori. At multò hoc vitæ lignum præstantius, quòd dat vitam animæ, et est simile cœlesti, *offerenti fructus duodecim per menses singulos*; et folia illius ad sanitatem gentium. Nam in hoc sacramento Christus ipse sumitur, qui est *via, veritas et vita*: et esus illius parit in nobis duodecim fructus Spiritûs: qui sunt *caritas*, etc. Folia autem, id est verba de hoc sacramento, (ut ait Christus) *spiritus et vita sunt*; ad sanitatem gentium.

PUNCTUM II.

Conferam cum Providentiâ erga filios Israel, quibus dedit *manna*; panem de Cælo, et panem angelorum, eorum ministerio præparatum. At hic verus de Cælo est, et Spiritûs sancti operâ paratus in utero Virginis. Manna erat ut *ros*, et minutum, quasi *pilotusum*, in similitudinem pruinxæ super terram: hic autem descendit sicut *ros*, et sicut *stillicidia stillantia super terram*. Illud frangebatur molâ, et coquebatur

PUNCTUM I.

Finis. Particulares ac proprii fines cujusque sacramenti considerentur.

PUNCTUM II.

Excellentia. **Excellentia sacramentorum novæ legis. 1.** Quòd non sunt *egena elementa*, ut antiqua; sed gratiam continent, et conferunt, quam significant. **2.** Quòd faciunt ex attrito contritum, supplendo defectum contritionis. **3.** Ex opere operato dant gratiam, ita ut, præter gratiam respondentem actibus suscipientis, detur propria, ratione sacramenti.

PUNCTUM III.

Offeruntur omnibus, pro cujusque indigentia. Sunt vasa: non vitrea, et fragilia: sed aurea et solida, semper duratura. Nonquàm deficiet in eis oleum, et gratia quam continent, quamvis innumeris hominibus conferantur: sicut oleum pauperis viduæ, propter verbum Elisæi, nunquàm cessavit fluere, quamdiù fuerunt vasa vacua, in quibus reciperetur. Possunt etiam frequentari ad augmentum gratiæ.

MEDITATIO XXXIX.

De Providentiâ in institutione venerabilis Sacramenti.

PUNCTUM I.

CONFERAM cum Providentiâ erga Adamum, quando, præter tot alias arbores, dedit *lignum vitæ*, quo posset non mori. At multò hoc vitæ lignum præstantius, quòd dat vitam animæ, et est simile cœlesti, *offerenti fructus duodecim per menses singulos*; et folia illius ad sanitatem gentium. Nam in hoc sacramento Christus ipse sumitur, qui est *via, veritas et vita*: et esus illius parit in nobis duodecim fructus Spiritûs: qui sunt *caritas*, etc. Folia autem, id est verba de hoc sacramento, (ut ait Christus) *spiritus et vita sunt*; ad sanitatem gentium.

PUNCTUM II.

Conferam cum Providentiâ erga filios Israel, quibus dedit *manna*; panem de Cælo, et panem angelorum, eorum ministerio præparatum. At hic verus de Cælo est, et Spiritûs sancti operâ paratus in utero Virginis. Manna erat ut *ros*, et minutum, quasi *pilotusum*, in similitudinem pruinxæ super terram: hic autem *descendit sicut ros*, et sicut *stillicidia stillantia super terram*. Illud frangebatur molâ, et coquebatur

in ollâ : Christus laboribus attritus , et in aquâ afflictionum , ab igne caritatis excoctus fuit , ut melius in cibum esset. Quare pro maledictione illâ : *In sudore vultus tui vesceris pane tuo ; panem de Cælo*

Sap. 16. præstitit illis sine labore.

Manna erat medecina , etiam præservans à morbis : undè *non erat in tribus eorum infirmus* : at hic panis melius sanat morbos peccatorum , et præservat ab illis. Quin dabit etiam corpori vitam : *Qui manducavit... et bibit... , habet vitam æternam : et ego resuscitabo eum in novissimo die.* Igitur per cibum incurrimus mortem : per hunc cibum vitam acquirimus. O , ne hic ipse fiat in mortem , indignè sumptus ! Sunt enim inter nos *nulli infirmi , et imbecilles , et dormiant multi* : quia sumunt *non dijudicantes corpus Domini.*

Manna erat unius saporis suâ naturâ , ut panes oleati ; at hic panis cælestis præbebat justis omne delectamentum suavitatis. Ita Eucharistia palato sapit panem : at spiritui , *omnis saporis suavitatem* ; quia ejus dulcedo super omnes est corporales , et quia facit ut nobis sapiant omnes virtutes.

Manna sic erat : ut nec , qui plus colligeret præscriptâ mensurâ , haberet amplius ; nec , qui minus paraverat , reperiret minus. Ita in Eucharistia : *Tantum enim sub fragmento , quantum toto tegitur* ; et manet tamen Christus totus sub utrâque specie.

*In Pro.
Miss.
corp. Do-
mini.*

PUNCTUM III.

Quòd manna debebat colligi ante ortum solis , *Exod. 16. 21.* alioqui liquefiebat et peribat : *Quoniam oportet prævenire solem , ad benedictionem tuam accipiendam , et ad ortum lucis te adorare.* Surgendum diluculo : 1. Ad colligendum manna devotionis , per sanctas hujus sacramenti meditationes , ante diurnas occupationes et distractiones. 2. Ad memorandum beneficium , assistendo huic sacrificio. Nam , si dati mannae voluit Deus extare memoriam , dùm ex eo gomor unum asservari voluit in arcâ , multò *Exod. 16. 18.* magis hujus , quo nos pavit , non jam quadraginta annis , sed millenis , et pascet usque in finem. 3. Præcipuè diebus communionis id agendum. Et sicut ante sabbatum colligebatur duplex mannae portio , quòd in sabbato non decideret : ita sex diebus vitæ præsentis , studiosè colligam fructus hujus sacramenti , ut in æterno sabbato frui possim , revelatâ jam facie. Ad hæc præstanda juvabunt sequentes meditationes de hoc sacramento.

MEDITATIO XL.

Quòd sacramentum Eucharistiae sit memoria mirabilium Domini.

MEMORIAM fecit mirabilium suorum misericors et *Ps. 110. 4.* miserator Dominus : escam dedit timentibus se. Reducuntur hæc ad septem.

PUNCTUM I.

Memoria
D. viii. l.
Colos. 2.9.

Hoc sacramentum est memoriale ipsius Divinitatis, quæ in Christo *inhabitat corporaliter*, et totius Trinitatis: quia ubi una est persona, etiam reliquæ; ob naturæ unitatem, et quia omnes simul operantur quicquid ibi est mirabile. Proinde, etiam
 ¶. 3. *ibi sunt omnes thesauri sapientiæ et scientiæ Dei; nec non bonitatis, aliarumque perfectionum.*

PUNCTUM II.

Operum
omnipotentis.

Est memoriale operum omnipotentis Dei. 1. Dum accidentia separantur à substantiâ, ac sine illâ conservantur, ipsâ desinente. 2. Quòd elementum convertatur in corpus Christi, quale habet in Cælo. 3. Quòd hoc corpus sit sub speciebus, indivisibiliter totum, in quavis particulâ. 4. Quòd manens in Cælo, tot locis reponatur, per admirabilem conversionem.

PUNCTUM III.

Officiorum
Christi.

Est memoriale officiorum quæ Christus præstitit in vitâ mortali, et in hoc sacramento etiam exhibet: ut sunt officia medici, magistri, redemptoris, pastoris.

PUNCTUM IV.

Memoriale
virtutum.

Est memoriale virtutum quas exercuit in vitâ: atque hic etiam, humilitatis, quæ se demittit ad spe-

Euch. memoria mir. Domini. 427

cies panis; obedientiæ, ad verbum sacerdotis, mansuetudinis et patientiæ, ob ea quæ perfert ab hæreticis, et indignè communicantibus, et malis sacerdotibus: caritatis et misericordiæ, sic se donando, in testimonium quòd mortuus sit pro nobis, et applicare volendo nobis fructum suæ mortis: perseverantiæ, dum species durant, et in finem seculi manendo nobiscum per hoc sacramentum. Has quinque virtutes à Christo petam, præsertim in communicando, intendendo ad quinque ejus plagas. Per pedum plagas, petam humilitatem et mansuetudinem; per manuum, obedientiam et perseverantiam; per lateris, caritatem.

PUNCTUM V.

Est memoriale trium maximorum Dei operum: Et maxime trium operum Dei. *Redemptionis, sanctificationis, glorificationis: Redemptur memoria passionis ejus, mens impletur gratiâ, et futuræ gloriæ nobis pignus datur; de quibus tribus ultimis mirabilibus sigillatim meditandum.*

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

MEDITATIO XLI.

De Eucharistiâ, ut est memoriale passionis.

PUNCTUM I.

Cur memoriale passionis? **CUR** passionis amaræ memoriale voluit esse convivium? 1. Ut bonitatem et caritatem suam erga nos patefaceret, qui sibi amara, nobis dulcia servat. Ita qui benè præsumt. 2. Ut intelligeremus, instar convivii fuisse sibi, pati pro nobis. Undè *Luc. 22. 15.* dixit: *Diu desideravi hoc pascha manducare vobiscum: et dies passionis fuit ipsi, desponsationis, qui proindè convivio celebrandus fuit.* 3. Ut quò ipse benignior, eò nos accendamus magis ad amplectenda insuavia propter ipsum: *Memoria memor ero et tabesceat in me anima mea.* 4. Ut commendaret suavitatem suæ legis: *Jugum meum suave est, et onus meum leve.*

PUNCTUM II.

Cur ipse Christus in sacer. **CUR** voluit ipsemet esse memoriale, eum sufficisset panis et vinum; sicut aqua baptismi repræsentat sepulturam. 1. Ut intelligeremus quanti sit, quòd pro nobis mortuus sit, siquidem per semet voluit esse monitor. 2. Ut indicaret se paratum sæpius pro nobis, et quotidie, mori, si opus foret, aut expediret: ideo voluit quotidie immolari in-

De Euch. ut memor. passionis. 429

cruentè, sicut ab origine mundi dicitur occisus, in *Apoc. 13. 8.* typis sacrificiorum. Quidni æmulemur, *semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes*, et *1° Cor. 4. Rom. 8. 36.* sicut oves occisionis? Ut Paulus: *Quotidie morior per vestram gloriam, fratres.* 3. Quia nos non sufficiebamus gratis agendis, voluit supplere ipsemet pro nobis. Undè vocatur Eucharistia: *Confessio et magnificentia opus ejus*; Hoc, inquam, opus est plena confessio laudis et gratiarum, ac verè magnificentissima erga nos liberalitas.

PUNCTUM III.

Cur sub speciebus panis et vini. 1. Utrumque, conterendo et premendo, conficitur ex pluribus in *speciebus?* *unum coalescentibus: ex quo memores simus passionum ejus, qui in torculari crucis pressus, et calcatus, pependit exsanguis.* 2. Sicut in regeneratione, per immersionem significatur mors et sepultura Christi, qui immersus est in *profundis passionum velut aquarum*; et cum quo *consepulti sumus per baptismum in mortem*: ita, dum in hoc sacramento teritur dentibus, significatur passio, et sepultura illius. O sim dignum sepulcrum, *gloriosum, novum, quod exciderat Joseph in lapide, per imitationem Christi, qui est petra!*

MEDITATIO XLII.

De Eucharistiâ , ut signo et causâ
sanctificationis.

PUNCTUM I.

Præsens
Christus
sanctifi-
cat. QUOD inter septem instrumenta nostræ sanctifi-
cationis , voluit Christus ipse per se in uno eorum
latere , et sanctificationem perficere. Ita est me-
dicus , ut ipsemet applicet medicinam ; mater , ut
per se lactet infantem.

PUNCTUM II.

Majori
gratiâ. Major gratia datur , quàm in aliis sacramentis ;
velut cum rex manu suâ præbet eleemosynam. Ibi
exhibet animæ spirituale convivium , replens gau-
dio , et sanctis desideriis.

PUNCTUM III.

Intimâ
unionē.
Joan. 6.
55. Unimur ipsi intimâ caritate : *Qui manducat meam
carnem , et bibit meum sanguinem , in me manet , et
ego in illa.*

PUNCTUM IV.

Dat vi-
tam spi-
rituâ.
x. 58.
Ibid. Effectum hujus sacramenti explicat Christus al-
tissimâ similitudine : *Sicut ego vivo propter Patrem ,
et qui manducat me , et ipse vivet propter me. Vivit ille
propter Patrem , quia ab illo accipit vitam divini-*

De Eucharistiâ ut signo sanct. 431

tatis , et cum illâ omnia. Ita manducans : ut non
jam ipse vivat , sed in eo Christus : *Propter me* , in-
quit , est enim ipse causa efficiens in nobis spi-
ritualis vitæ : ipse exemplar , ipse finis , ac tandem
materia , circa quam omnis nostra actio , cogitatio ,
affectusque versetur ; ut *nihil sciat , nisi Jesum Chris-* 1 Cor. 2. 2.
tum , et hunc crucifixum.

PUNCTUM V.

Intelligi etiam possunt effectus sacramenti , à si- Cibus ,
vitis sur-
culus, milibus. 1. Ut cibus suas impertit corpori qualita-
tes , ita Christus animæ. 2. Tanquam viti , Christo
palme inseritur , qui inde trahit succum salutarem
omnium virtutum. 3. Est *inatum verbum , quod potest* Jacob. 1.
21. *salvare animam* , ut cum trunco sterili surculus bonæ
arboris imponitur , producat fructum bonum.

PUNCTUM VI.

Cur in pane et vino ? 1. Quia sunt alimentum Cur in
pane et
vino. quotidianum , ut sic moneret frequenter sumendum.
Unde peti jussit : *Panem nostrum quotidianum ; et :* Luc 11. 3.
Joan. 6.
54. *Nisi manducaveritis... , non habebitis vitam in vobis.*
2. Quia commune omnibus etiam vulgaribus : huc
omnes invitantur. 3. Ad commendandam mutuam
caritatem , quod ex granis pluribus conficiatur utrum-
que. Hæc vestis nuptialis. 4. Quia *panis cor hominis*
Pi. 103.
15. *confirmat. Vinum lætificat , neutrum parit fastidium.*
Ita hoc : *Qui edunt me , adhuc esurient ; et qui bibunt
me , adhuc sicient. Non sic manna , super quo nau-*
Ecclesi. 24.
29-
Num. 21.
5. *seabant.*

MEDITATIO XLIII.

De Eucharistiâ, ut est pignus futuræ gloriæ.

PUNCTUM I.

Est pignus. AD facienda pacta, vel promissa, solet dari pignus pretiosum; et aliquandò, obsides. Ita Pater æternus tradit Filium, et ipsemet Christus dat se pignus, undè certi simus promissorum. Nam si *pro nobis omnibus tradidit Filium, quomodo non etiam cum illo omnia nobis donavit?* Quæ et pro jam donatis haberi debent.

PUNCTUM II.

Efficax. Ita est pignus, ut simul ducat ad promissa, quia minuit concupiscentiam, præservat à lapsu, nutrit, ac roborat ad perseverandum. Quin unit cum Christo: quæ jam est quædam inchoatio gloriæ, et tanquam *fons aquæ salientis in vitam æternam.* Undè etiam est arrha illius. Est autem arrha, quæ ita in pignus datur, ut non repetatur, quamvis reddito promisso, sed maneat penes eum qui accipit: *Caritas quippè nunquam excidit.*

PUNCTUM III.

Sui ipsius. Est pignus sui ipsius, et eò præstantius. Nam quod edunt et bibunt sancti in regno Patris, exhibetur

betur etiam hic; sed aliq modo, pro statu. Illic *præcingit se, et ministrat* Christus discumbentibus, quia etsi revelatâ facie vident divinitatem et humanitatem Christi, illam tamen præinctè, quia non potest comprehendi. In sacramento etiam magis angusto utimur visu, quandò velatum se exhibet. Præcingam et ego meipsum, cohibendo fluxa desideria, ut dignè accumbam isti mensæ. Nam et ideò prius orare jubemur: *Fiat voluntas tua: tum ubi in hæc profecerimus: Panem nostrum... da nobis hodie.* Et quia hoc convivium est pignus æterni convivii, simul est viaticum, *in cuius fortitudine, cum Eliâ, pertingere possumus usque ad montem Dei Horeb.* Quare quoties sumam, ita me comparabo, quasi nunc profecturus. Quò potest aptari illud: *Quando sederis ut comedas cum principe... statue cultrum in gutture tuo.* Moriturum te puta, et sic ad Christi regis mensam accumbe.

MEDITATIO XLIV.

Applicatio sensuum ad sacrosanctam Eucharistiam.

PUNCTUM I.

ASPICIAM species illas, considerans consistere sine subjecto: et ejus rei fidem exercens, ac omnipotentiam Dei laudans, aspiciam sub illis Christi regis mensam accumbe.

tum gloriâ coronatum : et penetrabo ad intima ,
nempè quòd sit splendor gloriæ Patris , et figura sub-
Heb. 1: 3. *stantie ejus* : item , quomodo sacra illa humanitas
conjuncta sit illis speciebus ineffabiliter.

PUNCTUM II.

Auditus. Audiam quid , ibi existens , loquatur mihi. Au-
diam invitantem : *Venite , comedite panem meum , et*
Pror. 9. 5 *bibite vinum quod miscui vobis. Relinquitte infantiam ,*
et 6. *et vivite , et ambulate per vias prudentiæ ; et : Come-*
Cont. 5. 2. *dite , amici , et bibite , et inebriamini , carissimi ; et :*
Ioa. 5. 1. *Omnes sitientes , venite ad aquas... , et comedite bonum ,*
et 2. *et delectabitur in crassitudine anima vestra : Item ,*
exhortantem : *Discite à me , quia mitis sum et humilis*
Matt. 11. *corde. Audiam angelos , cum jam communicatus*
29. *sum , dicentes : Ecce Sponsus venit , exite obviam*
Matt. 25. *eis , cum lampadibus. Et cum accepero tantum hos-*
6. *pitem : Loquere , Domine , quia audit servus tuus ;*
1 Reg. 3. 9. *et : Audiam quid loquatur in me Dominus.*
Ps. 84. 9.

PUNCTUM III.

Odoratus. Odorabor suavitatem sacrificii , dum se Christus
in hoc sacramento offert Patri , in odorem suavi-
tatis : item fragrantium virtutum ipsius : et tanquam
Matt. 24. *aquila , congregabor ad corpus , quod faciunt animæ*
28. *contemplationi deditæ. O ! Trahe me post te : Cur-*
remus in odorem unguentorum tuorum.

PUNCTUM IV.

Gustabo quàm suavis est Dominus præ omni ^{Gustatus.}
mannâ. Facit dulcescere virtutum exercitia , quamvis
amara sensibus. Quin ipse Dominus pascitur sua-
viter , dum editur à nobis , quia est panis vivus : et
delectatur , dum manditur.

PUNCTUM V.

Tangam spiritu , tangam et manu cum oportet : ^{Tactus.}
Quia virtus de illo exit ad sanandum omnes. Ut illa ^{Luc. 6.}
tangam , quæ dicebat : *Si tetigero... , salva ero. Quin* 19.
osculum petam in sumendo : *Osculetur me osculo oris* ^{Marc. 5.}
sui , quia meliora sunt ubera tua vino , fragrantia un- 28.
guentis optimis. Hæc unguenta sunt species sacra- ^{Cant. 1. 1.}
mentales , quæ continent suavitates pro omnibus ter-
renis. Amplius : spiritu penetrabo ad sacras cica-
trices , mittensque digitos et manus , exclamabo : ^{Joan. 20.}
Dominus meus , et Deus meus , etc. 28.

MEDITATIO XLV.

De supplicatione corporis Christi.

PUNCTUM I.

COGITABO Christum obeuntem civitates et villas ,
benefaciendo , et sanando omnes oppressas à diabolo ; ^{Act. 10.}
et quo affectu fuisset tunc illum comitaturus. Fa- ^{38.}
ciam jam. Nec dubitem illum etiam nunc bene iis

facere, qui ipsum glorificant; et relinquere suæ præsentiae effectus, quocumque procedit.

PUNCTUM II.

Cogitabo ingressum Jerosolymitanum; et pompam illam cum istâ conferam. Vehabatur autem tunc asinâ: jam, exiguis speciebus clausus. Cantabo: *Hosanna.*

PUNCTUM III.

Cogitabo ignominiosas circuitiones, quibus Christus, ab horto Gethsemani, per tribunalia circumductus est: pro quibus redditur ei iste honor: *Sic honorabitur quemcumque valuerit rex honorare. Dignus es, Domine Deus noster, accipere gloriam et honorem et virtutem.* Sic Deum quicumque glorificaverit, glorificat eum Deus: quod si arca à Davide, quanto magis hic! Nec curanda Michol, ejusque obtrectatio: quin tantò plus gestiendum. Sed cavendam exemplum Ozæ, si irreverenter attingatur.

PUNCTUM IV.

Cogitabo cælestem plausum, quo excipitur ibi Christus: ad cujus æmulationem, nos in villâ nostrâ aliquid faciamus: *Seniores mittunt coronas suas ante thronum, ad pedes ejus. Quatuor animalia requiem non habent, die ac nocte dicentia: Sanctus, sanctus, sanctus, qui erat, et qui est, et qui venturus est.* Alii offerunt phialas aureas, plenas odoramentorum; quæ sunt ora

tionem sanctorum. Denique per plateas Jerusalem perpetuum alleluia cantatur. Sic ego coronam deponam ante pedes Christi, per affectum humilitatis; agnoscens ex me nihil habere: acclamabo, *sanctus, sanctus*; vivâ fide profitens, quia venit in carne, et venturus est Judex. Offeram *phialam* cordis, auream ex caritate; *plenam odoramentis* thuris et myrrhæ, seu, ferventis orationis et mortificationis.

MEDITATIO XLVI.

De Providentiâ Dei in assignando cuique statu.

PUNCTUM I.

PATERNÈ Deus etiam providet de statu cuique accommodato, dum ipse se homo regi sinat: cum non quivis cuilibet conveniat; et alioqui sint, sicut in corpore multa membra, ita in Ecclesiâ, et republicâ civili, diversi status. Inter homines, alii sunt velut caput, ad regendam; alii ut oculi, qui eminent doctrinâ; alii sunt velut manus, in vitâ activâ; alii, pectus, in recondito contemplativâ; alii, pedes, in humilioribus. Ergo qui non suscipit certum statum, ad Deum confugiat: et qui jam habet, in Deo confidat, speretque laborans in illo salvus fieri: *Et unusquisque in quâ vocatione vocatus est, in eâ permaneat.*

PUNCTUM II.

Varietas
propensionum.

Providentiæ divinæ suavitas spectatur in eo, quòd varias hominibus indidit propensiones ad diversa : ut nunquam desint, qui sponte amplectantur conditiones, quamvis molestas et serviles ; ne in publicum desideretur aliquid. Quòd si aliquando imponat aliquid à propensione naturali alienum, sic illud dulcorat, ut reddat suave ; velut statum religiosum. Et quandò non sic facit delectabile, ita ratione persuadet, ut inspirata lux vincat naturæ repugnantiam. Ergo me illi totum committam.

PUNCTUM III.

Quòd Deus, juxta statum, providet de mediis ad ferendum. Undè cum Moyses delegisset adjutores regiminis, dictum ei à Deo est : *Auferam de spiritu tuo, tradamque septuaginta senioribus, ut sustentent tecum onus populi.* Quare, si mihi duplicatur onus, etiam virtus. Hinc periculosum est amplecti statum, non ex voluntate divinâ, quæ inquirenda est. Nam destituitur is, qui sic elegit, convenientibus subsidiis. Si tamen erratum est, nec licet regredi ; recurrendum est ad Deum, qui non destituet nos. Alioqui, *omnis plantatio, quam non plantavit Pater... caelestis, eradicabitur.*

Nam. 11.
17.

Matt. 15.
13.

MEDITATIO XLVII.

De Providentiâ circa statum religiosum.

PUNCTUM I.

FINIS instituendi hunc statum fuit multiplex. Primus, ut esset schola perfectionis, quæ in caritate Dei, et proximi consistit : ubi proinde amoveantur omnia impedimenta perfectæ caritatis : *Hæc est generatio quærentium Dominum et faciem ejus semper.* Est *Ecclesia*, juxta *Ecclesiasticum* : *Filii sapientiæ, quorum natio et conditio est obedientia et dilectio.* Quare nituntur imitari Deum, et Christum : *Estote perfecti, sicut Pater* : Et hic est secundus hujus status finis. 3. Ut esset domus refugii, à periculis mundi. 4. Ut domus solatii, quò divertat Deus : *Deliciæ meæ esse cum filiis hominum.* 5. Ut esset *lucerna super candelabrum*, et *civitas supra montem posita*, ad exemplum virtutis : *Ut sitis sine querelâ, etc.* 6. Denique, ut esset officina meritorum : quorum ibi ampla seges, ut et ex inde, gloriæ. Hæ sunt *sex alæ (seraphim.)*

Cur institutus status religiosus.

Pr. 23. 6.
et Ps. 104.

Eccli. 3. 1.

Matt. 5.
48.

Prov. 8.
31.

Matt. 5.
15.

Phil. 2. 15.

Isa. 6. 2.

PUNCTUM II.

Providit, ut essent varia religiosorum instituta : quia cum plura sint officia caritatis, non potuit una

Cur diversi ordines religiosi.

in omnibus excellere, facilius autem aliud sine alio. Et cum Christus sit exemplar perfectissimum omnium virtutum, non potuit per omnia exprimi ab unâ aliquâ religione. Dum ergo alia aliter eminet, redditur Ecclesia quasi *regina circumdata varietate*. Et denique sunt hominum propensiones valde diversæ, et vires, ac facultates variæ: ut oportuerit modos assequendi perfectionem proponi diversos.

PUNCTUM III.

Vocat ad religionem ipse: non enim hoc humanarum virium opus: *Non omnes capiunt verbum istud, sed quibus datum est; et: Nemo potest venire ad me, nisi Pater... traxerit eum.* Non vocat omnes, quia non est status ad salutem necessarius. Et vocat, non ex merito, sed quia vult: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos.* Hinc aliquandò relinquit meliores: vocat autem imperfectiores, ut eos perficiat. Gratias agam. Videbo quàm sit inurbanum et ingratum, non sequi vocantem; imò periculosum, quando idem vocat, quòd hunc statum ducat vocatis opportunum ad salutem. Quare de renuentibus dicit: *Nemo virorum illorum qui vocati sunt, gustabit cœnam meam;* et: *Nemo... respiciens retrò, aptus est regno Dei.* Porrò in vocando, Deus spectat duo: et commo- dum religionis, ad quam vocat, et congruentiam ipsius vocati. Nam providet, tum bono publico, tum privato. Quare magnus error est, reniti.

MEDITATIO XLVIII.

De bonis statûs religiosi.

PUNCTUM I.

ERUIT hic status à periculis mundi. Est autem mundus, multitudo servientium *concupiscentiæ carnis, oculorum, et superbiæ vitæ*: quorum alii, per infidelitatem, sunt extra Ecclesiam; alii autem, per fidem, membra Ecclesiæ, sed putrida. Inter hos vivunt quidem justi, sed cum periculo, ab occasionibus, ab exemplis conviventium, à rebus ipsis. Si quidem *facilius est, teste Domino, camelum per foramen acûs transire, quàm divitem intrare in regnum Dei.* Gratias ago tibi, Domine! quia *eduxisti me de Ur Chaldaeorum*, ab igne concupiscentiæ illius. Multiplices porrò, varii, et miri sunt modi educendi ex mundo; etiam per tentationes, et persecutiones, ac per ipsos graves lapsus, à Deo permisos. Et quasi Lot, *apprehensâ manu* exire facit.

PUNCTUM II.

Tria genera honorum excellenter in statu religioso inveniuntur: honestum, ab omni choro virtutum, et donorum Spiritûs sancti: delectabile, à gaudio in Spiritu sancto et pace exsuperante omnem sensum; utile, à mediis salutis consequendæ: ita

ut in religionem conveniat illud, de sapientiâ dictum: *Venerunt mihi omnia bona pariter cum illâ, et innumerabilis honestas, per manus illius... Et ignorabam quoniam horum omnium mater est.* Est fundamentum transitûs, ut ait Basilius, ab humano more vivendi, ad cœlestem, ubi est honorum omnium cumulus.

PUNCTUM III.

Super colloquio Christi cum Petro: *Ecce nos reliquimus omnia, ubi continetur quoddam pactum Dei cum religioso.*

Ac ex parte quidem religiosi: is renunciat rebus omnibus, tum voluptati, et libertati, per vota. Deinde addicit se Christi sequelæ per imitationem perfectarum virtutum. Quò faciunt, quæ Paulus, de Moyse et aliis sanctis, habet ad Hebræos, cap. 11.

Ex parte Dei promittuntur tria. 1. Sedes inter judicantes, qui est honor specialis; quia ut glorificarent Christum, semet abjecerunt. 2. Centuplum in hâc vitâ: *Domos, et fratres, etc.* Vel spirituales consolationes, quæ centuplum superent terrenas: ita ut ipsæ persecutiones et abjectiones fiant dulciores, quàm honores sint dulces mundanis. Et ideo ait: *Centies tantum... cum persecutionibus.* 3. Vita æterna: ubi intelligitur singularis providentia perducendi hominem illuc. Quamobrem pronuntiant sancti, perseverantiam in hoc statu, signum esse prædestinationis.

Ibid.
Bern. ad fratres, de Matre Dei, sub init. Laur. Just. de perf. monast. conversat. c. 7.

MEDITATIO XLIX.

De Providentiâ erga prædestinatos.

PUNCTUM I.

CUM tres sint effectus prædestinationis, vocatio, justificatio, glorificatio, mirè Deus ea perficit circa prædestinatos.

PUNCTUM II.

Voluit Deus sic quosdam eligere ex bonitate suâ, ne omnes perirent: tum ut in his ostenderet divitias gloriæ suæ, tum etiam, ne infinita Christi merita frustrarentur.

PUNCTUM III.

Varia sunt indicia prædestinationis, maxime, verbum Dei libenter audire, obsecundare inspirationibus; studium servandi mandata Dei, et consilia; usus sacramentorum, et orationis; exercitatio in operibus misericordiæ: et ipsa demùm devotio erga beatam Virginem.

MEDITATIO L.

De humilitate, et resignatione, pro consequendis fructibus Providentiæ.

Cognitio
nihil sui.

HÆC est humilitas, quæ fundatur in cognitione proprii nihili. 1. Secundum esse naturæ, et gratiæ. 2. In conservando hoc qualicumque esse. 3. In operando, et in usu potentiarum. 4. In eo quod totum tandem nihil est respectu Dei. 5. Quod ex me sim tantum nihilum peccati. Et hoc est *effici sicut parvulum.*

Matt. 18.
3.

PUNCTUM I.

Similitudo cum
infante.

Ps. 50. 4.

Amos 5. 1.

2 Cor. 10.
12.

Isa. 49. 15.

Isa. 66. 11.

Ex comparatione parvuli concipienda humilitas. 1. Ille, si luto inficiatur, non potest eluere. Sic, nec homo culpas: *Lava me ab iniquitate meâ.* 2. Si cadat, non potest se sublevare: *Domus Israel cecidit, non adjiciet ut resurgat.* 3. Si erigatur, non consistit sine ope: *Qui stat, videat ne cadat.* 4. Si esurit, debet alius cibum porrigere. Per me implere bona desideria nequeo. 5. Si algeat, si hostis immineat, nequit se juvare. Sic nec incalescere potest caritate; nec à carne, mundo, diabolo, tutus esse homo. Porrò, ut mater præsto est infanti: ita, ac magis etiam providentia Dei adest mihi: *Et si illa, inquit, oblita fuerit, ego, tamen, non obliviscar tuâ.* Quomodo si cui mater blandiatur, ita ego consolabor

vos. Ad ubera portabimini, et super genua blandientur Isa. 66. 12. *vobis.* Sed oportet pro infante se agnoscere, et gerere, Deo autem fidere.

PUNCTUM II.

Resignatio in manus Dei, ut infantis, qui abs-
que curâ, per omnia se relinquit matri, à quâ pro
conditione tractatur, nec affectat aliud: *Omnem
solicitudinem vestram projicientes in eum, quoniam ipsi
cura est de vobis. Ipse me enutriet.* Nam si verum est
quod *si quis suorum, et maximè domesticorum curam
non habet, fidem negavit; quomodo Deus suos deseret?* *Et ego non parcam Ninive...*, in quâ sunt plus
quàm centum viginti millia hominum, qui nesciunt
quid sit inter dexteram et sinistram suam? Vel tales
sufficiunt ad miserendum. O! ne tradam oblivioni hanc
rem; ut Ephraim, de quo apud prophetam Deus
queritur, dicens: *Et ego quasi nutritus Ephraim:
portabam eos in brachiis meis; et nescierunt me, quod
curarem eos.*

Resignatio.

1 Pet. 5. 7.

Pi. 54. 23.

1 Tim. 5.

Jon. 4. 11.

Osee. 11.

3.

PUNCTUM III.

Prærogativæ parvulorum. 1. *Talium est regnum
Cælorum.* 2. *Quicumque humilitaverit se sicut parvulus
isti, hic est major in regno Cælorum.* 3. *Qui suscepit
unum parvulum talem, in nomine Christi, Christum
suscepit.* 4. *Qui talem scandalizaverit, expedit ei ut...
demergatur in profundum maris.* 5. *Angeli eorum semper
vident faciem Patris.* Significatur hic peculiaris cus-

Prærogat.
infan-
tium.

Matt. 19.

14

Matt. 18.

4.

¶ 5.

¶ 6.

¶ 10.

todia, ex nutu assidue observato Patris vigilantissimi: ut cum Agar abiecit puerum... , exaudivit Deus Gen. 21. 15 et 17. vocem pueri: et statim adfuit angelus.

DE COELESTI GLORIA.

MEDITATIO LI.

Quid sit; et de loco, et sociis.

PUNCTUM I.

Quid sit. QUID sit. Est status bonorum omnium aggregatione perfectus: in quo nulla mala culpæ, aut pœnæ; et omnia bona, quæ desiderari possunt. Nam, teste Augustino, *beatus non est, nisi qui et habet omnia que vult, et nihil vult malè.* Porro est ille status æternus, securus, absque metu ne Deus mutet decretum, immutabilis sine diminutione, satians absque fastidio. Contrà, status vitæ præsentis, quantumvis felix, admiscetur multis malis; est ad tempus, anxius, variabilis. Ideò, *nolite thesaurizare vobis thesauros in terrâ, etc.* Matt. 6. 19.

PUNCTUM II.

Præstantia loci describitur, Apocalypsis cap. 21, ex auro et lapide pretioso constans; quia, apud nos nihil præstantius. At excedit immensum. 1. Est lucidissimus, suavi quâdam luce. 2. Temperatissi-

mus, absque vicissitudinibus. 3. Firmissimus, absque metu ruinæ, aut rimæ. 4. Amœnissimus. Nam si Adæ consitus locus deliciarum, et si tot hæc inferior habitatio, communis cum bestiis, habet commoda, quid locus ille? O! *Quàm dilecta tabernacula tua, Domine virtutum!* Ps. 83. 2.

PUNCTUM III.

Convictus jucundissimus beatorum: angelorum, et hominum. Nam se omnes inter se noscunt, et suavissimè inter se communicant. Sunt autem, 1. angelorum *millia millium*; et hominum ea turba quam *dinumerare nemo potest.* 2. Sunt angeli, beatique omnes omni virtute ornatissimi, et amabilissimi. 3. Voluptatem auget varietas graduum: dum *stella à stellâ differt in claritate.* Ibi ordines angelorum, ac inter eos permixti ex hominibus: quin horum aliqui supra omnes, ob vitæ meritum, Ibi chori sanctorum, patriarcharum, prophetarum, apostolorum, martyrum, sacerdotum, confessorum, virginum, etc. 4. Mira omnium concordia: quia sic unusquisque gaudet de bono cæterorum, ut de proprio. Societas in Cœlis quæ. Dan. 7. 10. Apoc. 7. 9. Cor. 15. 41.

MEDITATIO LII.

De essentiali gloriâ animæ et corporis.

PUNCTUM I.

Donum ANIMA repletur Deo, ut ferrum candens. 1. Memoria sic illo occupabitur, ut divertere nequeat à præsentî bono. Tum memorabit omnia accepta à Deo, et recipienda: nec ullius mali recordatio affliget: *Memoriam abundantie suavitatis tuæ eructabunt, et justitiâ tuâ exultabunt.* 2. Intellectus replebitur clarâ visione Dei in seipso, et intuebitur divinam essentialiam, et personas, attributa, modum incarnationis; et quomodò Deus mirabiliter operatus sit quæcumque fecit. Undè cessabit fides, et spes, re jam possessâ. Ibi intelliget quisque arcanum divinorum consiliorum, et rationem providentiæ circa se. 3. Voluntas ineffabiliter Deo adhærebit; atque in eum transformabitur amore, qui est omnis amor: filii, sponsæ, amici, etc. Undè immensitas gaudii redundabit, et *inebriabitur anima ab ubertate donis Dei.* Et verè *intrabit in gaudium Domini sui*, undique lætitiâ circumfluens. Ab hoc amore ordinabitur voluntas ad omnem rectitudinem: undè obedientia exactissima, humilitas profundissima, religio submississima existent. 4. Tandem cogita, inde te beatum fore, undè beatus ipse Deus est: quod se videt, et amat. Collige, exercitium orationis esse adumbrat-

Donum
animæ et
potentiæ
rum.
Memoria.

Ps. 144. 7.

Intellectus.

Voluntas.

Pr. 35. 9.
Matt. 25.
25.

De essent. glor. animæ et corp. 449
tionem quamdam illius statûs, quando in illâ studemus easdem animæ potentias circa Deum occupare pro modulo.

PUNCTUM II.

Dotes corporis gloriosi. 1. Claritas: *Justi fulgebunt sicut sol.* Apparebit membrorum proportio, figura, color, nitor mirabilis. Inspicientur etiam internæ partes, et harmonia tolius corporis, tanquam in crystallo. 2. Impatibilitas, et immortalitas: *Non esurient, neque sitient*: nec ab ullo extrinseco lædi poterunt. 3. Agilitas: etenim anima ita dominabitur corpori, ut sine repugnantia illud celerrimè transferat quocumque: *Sicut scintillæ in arundineto discurrent.* 4. Subtilitas, ut instar spiritûs non subjaceat necessitatibus vitæ vegetativæ: *In resurrectione... erunt sicut angeli Dei*, ait Christus. Poterunt etiam penetrare per quodvis corpus, ut Christus ex sepulcro exiens, et intrans ad discipulos. O! verè, *non sunt condignæ passionis hujus temporis ad futuram gloriam!* Quidni mortificationem Jesu nunc in corpore nostro circumferamus?

PUNCTUM III.

Gloria sensuum. 1. *Visus*, ex aspectu tot glorificationum corporum, in primis Christi, quo Job solabatur se: *Scio quod Redemptor meus civit...*, et *in carne meâ videbo Deum meum.* 2. *Auditus*, ex colloquiis sanctorum et ex laudibus Dei: *Exaltationes*

Matt. 13.
43.
Dotes corporis gloriosi.
Apoc. 7.
16; et Isa.
49. 10.

Sap. 3. 7.

Matt. 22.

30.

Rom. 8.

18.

3 Cor. 4.

10.

Gloria sensuum.
Job. 19.
25.

Ps. 149. 9.

Dei in gutture eorum. 3. *Odoratus*, à fragrantia corporum beatorum; quia hic fuerunt bonus odor Christi, cujus odor in primis est fragrantissimus:

Matth. 24. Ubi cumque fuerit corpus, illuc congregabuntur et aquilæ; caelestes nimirum, attractæ à suavitate illius.

Sap. 16. 4. Gustatus, ut absque cibis omne delectamentum suavitatis percipiat, siquidem tale manna Deus in terris dedit. 5. *Tactus* toto corpore diffusus purissimo perfruetur sensu.

Ps. 93. 19. Ergo, secundum multitudinem dolorum meorum consolationes tuæ lætificaverunt animam meam. Ergo, et tu, corpus, lætare in his quæ dicta sunt tibi: sustine modicum.

Ps. 121. 1.

MEDITATIO LIII.

De gloria caelesti, ut respondet octo beatitudinibus: de quibus, *Matth. c. 5, v. 3, et seqq.*

PUNCTUM I.

PAUPERIBUS spirita, et persecutionem patientibus promittitur *regnum Dei*, quod est *justitia*, et *pax*, et *gaudium in Spiritu sancto*, ex visione claræ Dei; quæ intra ipsos est, ita ut auferri nequeat. Quod gaudium ita cujusque est proprium, ut citra consortium aliorum quisque rex foret. Hinc Ecclesia dicitur: *Regina assistens à dextris Dei.*

Ps. 44. 10.

PUNCTUM II.

Mitibus promissa est terra: non hæc, quæ morientium, et vallis lacrymarum, et subjecta male-dicto; sed *viventium*, in quâ nemo amplius mori potest, affluens omni solatio: Ubi *neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra*: Quam irrigat *fluvius aquæ vitæ*, procedens de sede Dei; ex cujus utraque parte, *lignum*, seu arbores, pariter vitæ, consistæ sunt; per menses singulos reddentes fructum suum. Hi sunt beati ipsi.

Terræ
Possessio.

Ps. 26. 13.

Apoc. 21.

4.

PUNCTUM III.

Lugentibus est plena, in illo regno, consolatio: ubi absterget Deus omnem lacrymam, ubi semper lætissimum *alleluia* cantatur; ubi *gaudium* illorum nemo tollet ab eis.

Consola-
tio.

Ibid. 21.

4.

Ibid. c. 19.

Jonn. 16.

22.

PUNCTUM IV.

Esurientibus et sitientibus *justitiam*, est saturitas sine fastidio. Nunc nihil hominem satiat: non terrena, quia inania: non scientia, aut virtus, quia imperfecta. *Satiabor* autem, cum apparuerit gloria tua. Non esurient, neque sitient amplius.

Saturitas.

Ps. 16. 15.

Apoc. 7.

16.

PUNCTUM V.

Misericordibus est misericordia. Sunt enim alia *vasa iræ*, alia *vasa misericordiæ*: sicut quædam in honorem, quædam in contumeliam. Hæc inferis,

Plenitudo
inise. ior-
die.

Rom. 9.

21 et 22.

Pr. 102. 4. illa Cælo dicata, ubi coronat suos Deus in misericordi-
 2 Tim. 4. 8. diâ, et miserationibus. Nam etsi beatitudo est corona
 'usilitæ, tamen est misericordia maxima, quia à mi-
 serando sumit initium. Hæc sunt vasa aurea, et ar-
 Ibid. 2. 20. gentea; à caritate et puritate: reliqua lignea et fic-
 tilia, quia casum admittunt et franguntur.

PUNCTUM VI.

Visio Mundis corde est visio. Nam, pro fide datur lu-
 men gloriæ: *In lumine tuo videbimus lumen; et: In*
 Del. Pr. 35 10. *lumine vultus tui ambulabant et exultabant totâ die:*
 Pr. 88. 6. *quoniam gloriâ virtutis eorum tu es. Quàm dulce lu-*
 Eccle. 12. *men, et delectabile est oculis videre solem!*
 7.

Pro spe datur comprehensio et omnimoda pos-
 sessio. *Inveni quem diligit anima mea: tenui eum, nec*
 Cant. 3. 4. *dimittam.*

Caritati demùm accedet fruitio: *Dilectus meus*
 Cant. 7. 16. *mihî, et ego illi.*

PUNCTUM VII.

Adoptio Pacificis est adoptio filiorum. Nam adoptio est
 filiorum duplex: una imperfecta, et in hâc vitâ: altera per-
 Dei. Ephes. 1. 5. *fecta, ad quam aspirant ipsi filii gementes, et adop-*
 tionem filiorum Dei expectantes. Prior significata est
 in baptismo Christi, cùm audita est vox: *Hic est*
Filius meus: Posterior in gloriosâ transfiguratione,
 cùm eadem vox repetita. De utrâque Joannes: *Nunc*
 1 Joan. 3. 2. *filii Dei sumus: et nondum apparuit quid erimus.*

Scimus quoniam, cùm apparuerit, similes ei erimus,
 quoniam videbimus eum sicuti est.

MEDITATIO LIV.

De gloriâ cælesti, ut datur vincenti.

PUNCTUM I.

VINCENTI dabo edere de ligno vitæ, quod est in
 paradiso Dei mei. Lignum vitæ est Deus ipse: quia
 in ipso vita erat. Editur de illo per visionem clarâ: *Joan. 1. 4.*
Hæc est enim vita æterna, ut cognoscant te solum
 Deum verum, et quem misisti Jesum Christum. Para-
 disus est ipsum Cælum empyreum, locus deliciarum
 beatis: ubi suam gloriâ Deus patefacit, fru-
 damque exhibet. Sed datur vincenti.

PUNCTUM II.

Esto fidelis usque ad mortem, et dabo tibi coronam
 vitæ; et: *Qui vicerit, non lædetur à morte secundâ.*
 Promittit coronam vitæ, hoc est, immortalem et
 immarcessibilem. Nec lædetur, qui illâ fruiturus est,
 à morte secundâ; quæ est damnatio perpetua atque
 æterna.

PUNCTUM III.

Vincenti dabo manna absconditum, et dabo illi cal-
 culum candidum: et in calculo, nomen novum scrip-
 tum: quod nemo scit, nisi qui accipit. Manna est ipsa
 Divinitas, verè habens omne delectamentum suavi-

Ps. 30. 20. tatis. Et est absconditum : Quam magna multitudo dulcedinis tuæ , quam abscondisti timentibus te ! Hi sunt beati. Calculus candidus , est approbatio rata , et immutabilis , quâ Deus beatos certos reddit , ac securos , de æternâ suâ felicitate. Est illud : *Venite , benedicti... , percipite regnum.* Quod si nunc internum testimonium Spiritûs sancti , quod simus filii Dei , sic afficit justos , quid tunc illud manifestum , et immutabile ? Contrâ , nigrum calculum reprobationis referent peccatores : *Discedite... , maledicti.* Nomen novum , est nomen Filii : quia tunc demùm sanctietur æterna adoptio , quæ modò nulat , et imperfecta est. Perficietur autem , cùm hæreditatem adibimus. Nam Rom. 8. *si filii , et hæredes per Christum.* Tunc lamentantes dicent impii : *Ecce quomodo computati sunt inter filios Dei.*

PUNCTUM IV.

Apoc. 2. *Qui vicerit et custodierit usque in finem opera mea , dabo illi potestatem super gentes. Et reget eas in virgâ ferreâ , et tanquam vas figuli confringentur : sicut et ego accepi à Patre meo. Et dabo illi stellam matutinam.*

Potestatem dabit super gentes , et principes , à quibus vexati fuerint : quos sub pedibus habebunt , et exultabunt de justo Dei judicio , quo illorum potentia , ut testacea , confringetur. *Exultabunt sancti in gloriâ... , et gladii ancipites in manibus eorum ; ad faciendam vindictam in nationibus... : ad alligandos reges eorum in compedibus , et nobiles eorum in manibus*

ferreis ; ut faciant in eis iudicium conscriptum , atque decretum. *Gloria hæc est omnibus sanctis ejus.* Ps. 138. *O quam honorificati sunt amici tui , Deus ! Stella matutina est Christus , ut Deus et homo : quâ Deus : nam , in splendoribus sanctorum ante luciferum genui te :* Ps. 109. 3. *quâ homo , natiuitas ejus extitit lucis principium ; et post mortem resurrexit , primitiæ dormientium.* Hinc 1 Cor. 15. *stella datur justis , quando , ad instar illius , fiunt ipsi quoque stellæ in firmamento , configurati corpori claritatis illius.* Phil. 3. 21.

PUNCTUM V.

Qui vicerit... , vestiatur vestimentis albis : et non delebo nomen ejus de libro vite , et consuebor nomen ejus coram Patre meo , et coram angelis ejus. Apoc. 3. 5.

Vestimenta alba sunt : quoad animam , purissimum lumen gloriæ , et byssinum justificationum , et liquidissimum gaudium : quoad corpus autem , immortalitas , claritas , et reliquæ dotes. Quare , in terrâ suâ duplicia possidebunt. Non delebit. Hæc est alta securitas æternandi in bono adepto. *Confitebitur , laudatorem aget , et deprædicabit rectè facta illorum , ac in eis gloriabitur.* Quod in iudicio etiam faciet , ad confusionem malorum , etc.

PUNCTUM VI.

Qui vicerit , faciam illum columnam in templo Dei mei ; et foras non egredietur amplius. Et scribam super eum nomen Dei mei , et nomen civitatis Dei mei , novæ Apoc. 3. 12. *Columnæ,*

Jerusalem, quæ descendit de Cælo à Deo meo; et nomen meum novum. Columnæ erunt: tanquam præcipua quædam Cæli ornamenta, quæ in hac vitâ sustentârunt Ecclesiam, singulari sanctitate et fortitudine: *Et non egredientur amplius*, quia columnæ Ecclesiæ militantis aliquandò deficiunt: in triumphante, non poterunt. Tria inscribet illis nomina. 1. Dei, tanquam iis hominibus, de quibus gloriatur Deus, ut de peculiari possessione suâ: Jerusalem, quòd sint cives Jerusalem, et beatâ visione pacis donati: denique, Jesu: à quo salvati, et cujus sunt nova creatura.

PUNCTUM VII.

Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo: sicut et ego vici, et sedi cum Patre meo in throno ejus. Quid majus dici potuit? Non stabit ut famulus, sed sedebit ut princeps: et *mecum*, me sedente, considebit. *Quin, in throno meo!* ejusdem consors præcellentiæ: atque id, ad modum, quo ego, quoniam vici, sedeo in throno cum Patre meo. Et hoc est, quod orans petierat: *Volo, ut ubi sum ego, et illi sint mecum.* O Lucifer! dixeras: *Super astra Dei exaltabo solium meum.* Non sic, sed per humilitatem, illuc conscendere oportuit. Nam *Dominus... suscitavit de pulvere egenum, et de stercore elevavit pauperem; ut sedeat cum principibus, et solium gloriæ teneat.*

Sedebunt
in throno.Apoc. 3.
21.Joan. 17.
24.

Isa. 14. 13.

Reg. 2.
8.

SUPPLEMENTUM.

SUPPLEMENTUM
MEDITATIONUM

L. DE PONTE,
E SOCIETATE JESU.

In dominicas, festa, etc. Ex Joanne Busæo,
Joanne Suffren, Juliano Hayneufve, Ni-
colao Avancino, etc., ex eâdem societate.

DOMINICA IV. ADVENTUS.

Prædicatio Joannis. Luc. 3. Matth. 3.
Marc. 1.

PUNCTUM PRIMUM.

PARATE *viam Domini, rectas facite semitas ejus.*

Consid. 1: Omnes hic moneri à sancto Joanne, ad
præparanda corda pro Christo dignè excipiendo. Via Do-
mino præ-
paranda.
Nam vita nostra est via, per quam ipse ad nos ve-
nit, et nos ad illum. Ac sicut pro solemnibus ingressu
regis, aut principis, viæ sternuntur, et æquantur,
sublatis obstaculis: ita et vita, seu corda nostra
præparanda, sublatis obstaculis peccatorum, et in-
ductis ornamentis virtutum, ad Christum regem
nostrum dignè, et cum fructu animæ nostræ, exci-
piendum. 2. *Semitas ejus* intelligi etiam posse vias Semitas
Domini.

vix per-
fectæ.

perfectiores, quæ ipsum deinde habuerunt in consiliis evangelicis ducem, metam, et præmiatorem: constantque observantiâ trium votorum, exercitio humilitatis, mortificationis, asperitatum, et omnium virtutum. Ac proinde concludere declinandam viam mundi latam, sordidam et obliquam, (*in circuitu impij ambulant*;) sectandam verò viam arctam, mundam *Prov. 3.* et rectam, quâ nobis Christus prævit: *Vix ejus, viæ pulchræ, et omnes semitæ illius pacificæ.*

PUNCTUM II.

Luc. 3. 5.
Effectus
preparati-
onis.

Omnis vallis implebitur, et omnis mons et collis humiliabitur. Considera I: Viam pro rege Messia hic à sancto Joanne accuratius præscribi. 1. Nempè per penitentiam, velut generale instrumentum, omnis vallis acedia et pusillanimitatis, impleatur solido fervore et fiducia in Deum: *Omnia possum in eo qui me confortat.* 2. Montes superbiæ, et colles inanis gloriæ, deprimantur per humilem cognitionem sui, ac disidentiam. Nam *Deus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* 3. *Et erunt prava indirecta.* Monet nos pravas intentiones, in actionibus, ad honores, et corporis commoda, corrigere; atque in iis spectare unam Dei gloriam, ac salutem æternam, nostram, et proximorum: *Afferte Domino gloriam et honorem.* 4. *Et aspera in vias planas:* ut asperitatem et iracundiam, in conversatione cum proximo, commutemus in modestiam et mansuetudinem: *Deponentem omnem malitiam, et omnem dolum, etc.*

*Ps. 11. 9.**Prov. 3.*
17.*Phil. 4.*
3.*Jac. 4. 6.**Luc. 3. 5.**Pl. 28. 2.**Luc. 3. 5.**1 Pet. 2. 1.*

Considera II: Significari hic etiam fructum piæ excipientium Christum: nempè, humiles, instar vallis, ab eo implendos donis cœlestibus, et exaltandos, depressis superbis; et quæ prius molesta et horrida nobis videbantur, postea per gratiam ejus facilia et plana reddenda.

PUNCTUM III.

Et videbit omnis caro salutare Dei. Considera I: *Luc. 3. 6.* Ingens solatium hic omnibus promissum, ac proximè impletum: visuros nempè eos clarè, oculis corporeis, mundi Salvatorem à Deo missum, tot seculis expetitur, carnem nunc nostram indutum, et inter homines habitantem; imò et cujus benignam opem milleni essent experturi. Quem deinde Joannes palàm digito demonstravit, Pater cœlestis è nubibus proclamavit, ipse verò Christus miraculis stupendis se illum esse confirmavit: *Beati oculi qui vident quæ vos videtis!* 2. Eundem et nos habere nunc præsentem in venerabili Eucharistiâ, promptum in omni necessitate perfugium: ideòque cum omni reverentiâ, fide, ardore, et fiducia ad eum recurrendum.

Fructus
excipientium
Christum.*Luc. 3. 6.*
Christus
videndus.
In carne.*Luc. 10.*
23.
In S. Eucharistiâ.

DOMINICA PASSIONIS.

De immunitate Christi à peccato.

Joan. 8.

PUNCTUM I.

Joan. 8. 46. **DIXIT** Christus Judæis : *Quis ex vobis arguet me de peccato ? Qui ex Deo est , verba Dei audit.* 1. Considera , cum à Christo dicaris christianus , te conari debere , ut immunis sis à peccatis , saltem mortalibus ; et scire , potius esse moriendum , quam in tale peccatum consentiendum : deinde , deliberatò , maxime si religiosus sis , nec consentire in venialia ; imò etiam cavere imperfectiones quæ peccata non sunt. 2. Examina teipsum , an verbum Dei , exhortationes pias , et inspirationes divinas libenter audias , iisque obsequaris : quia si secùs fiat , non es in Dei gratiâ , nec in numero prædestinatorum.

Anden-
dum ver-
bum Dei.

*. 48. 49
et 50.
Christi si
lentium
et respon-
sum.

PUNCTUM II.

1. Cum Judæi dicerent : *Quia Samaritanus es tu , et dæmonium habes , respondit : Ego dæmonium non habeo , sed honorifico Patrem meum... Non quero gloriam meam.* 1. Considera patientiam Christi , nihil respondentis de nomine Samaritani ; quia tangebatur contumelia personam ipsius , nam reputabant eum indignum suâ conversatione. Non enim Samaritani

contuebantur Judæi , sicut nec nos nunc , Judæis et Turcis. Sed de dæmonio , quia tangebatur gloriam Dei , mitissimè respondit : *Ego dæmonium non habeo.*

2. Considera , si Christus propriam gloriam non quæsit , quanto minus tu debeas. Fac ergo omnia in Dei gloriam : et tunc Deus etiam honorificabit te. Unde vides quantum peccent , qui , honoris sui cupidi , minimam etiam injuriam vindicare non dubitant sanguine suo.

PUNCTUM III.

Si quis sermonem meum servaverit , non gustabit mortem in æternum. Considera hanc promissionem esse ejus , qui mentiri et fallere non potest : et quidem de vitâ spirituali animæ. Vide quantum Dei beneficium sit , in æternum , non solum vivere , sed felicissime vivere : talique cogitatione te obfirma , ne sermonem Dei unquam sciens transgrediare.

DOMINICA IV POST PASCHA.

Vado ad eum qui misit me. Joan. 16. 5.

PUNCTUM I.

DIXIT Jesus discipulis : *Expedi vobis ut ego vadam ad Patrem : Si enim non abiero , Paraclitus non veniet ad vos.* 1. Considera Christum prænunciare gloriosam suam Ascensionem in Cælum , et Spiritûs sancti , post eam , missionem ; nempe visibili

Dei gloria
quæren-
da.

Joan. 8. 52.
Immortali-
tatis.
servato
Dei ser-
mone.

Joan. 16. 7.
Patientiæ
pre-
mium.

formâ, et pleniore abundantia: ut disceres, sicut ille post passionem, glorioso corpore et animâ, ascendit in Cœlum, æternâ felicitate cum sanctis ibi fruïtur; sic te, si sanctè vixeris, et pro Christo multa passus fueris, corpore et animâ assumendum in Cœlum. 2. Ut accipias magnam gratiam Spiritûs sancti, debere te animum abstrahere à lacte materno; hoc est consolationibus spiritualibus, quas solet Deus, initio conversionis, tironi concedere: et parare te ad desolationum crucem ferendam. Ideò enim Christus discipulis carnalem præsentiam suam subtrahit, ut Spiritûs sancti gratiâ, quâ cum gaudio etiam dura ferrent, fruerentur.

PUNCTUM II.

Joan. 16.8. 1. Spiritus sanctus arguet mundum de peccato, et de justitiâ, et de judicio. Considera, hoc fuisse signum adventûs Spiritûs sancti in apostolos, quòd, cum ante timidi essent, et ad vocem ancillæ cum Petro terrerentur, metu omni remoto, Christum prædicarent; et mundum, id est malos homines, audacter arguerint: primò de peccatis, quòd converti nolent; secundo de justitiâ, quòd crederent quidem, sed vitam non agerent sanctam; tertio de judicio, quia in nullâ re facilius peccant homines, quàm temerè judicando de aliis. Undè Christus: *Nolite judicare, et non judicabimini.* Cogita in te quoque fore Spiritum Dei, si mundum de his argueris.

Spiritus
sanctus
quibus
detur.

Joan. 16.8.
Arguet
mundum
de pecca-
to, justiti-
â, judi-
cio.

Luc. 6.37.

PUNCTUM III.

Adhuc multa habeo vobis dicere: sed non potestis portare modo. Cum autem venerit ille Spiritus veritatis, docebit vos omnem veritatem. 1. Considera Dei bonitatem, non plura nobis imponentis, quàm ferre possumus; et ad captum omnium se accommodantis: quod non facit caro et mundus, plura sæpè exigens à suis, quàm portare queant. 2. Cogita, quamvis multum nobis profecisse sæpè videamur, tamen multa adhuc deesse. 3. Quanti te faciat Christus, quòd non solùm seipsum totum, id est, corpus, animam et sanguinem, sed etiam Spiritum sanctum suum promittat, mansurum tecum in æternum, ne erres, vel labaris.

*Joan. 16.
12 et 13.
Dei bonitas.*

*Profusa
Dei liber-
talis.*

DOMINICA POST ASCENSIONEM.

Cum venerit Paraclitus. Joan. 15 et 16.

PUNCTUM I.

DIXIT Jesus discipulis: *Cum venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritus veritatis, qui à Patre procedit; ille testimonium perhibebit de me; et vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis.* Considera indè constare, te vel alium, Spiritum Dei habere, si nempè seu ille, 1. sit Paracletus consolator afflictorum, verboque, et opere, misericordiæ viscera miseris ostendat. 2. Si veritatis ita sit amans, ut etiam mendacia jocosa et officiosa,

*Joan. 15.
26 et 27.
Spiritus
sancti ac-
cepti no-
ta.*

omnesque fisiones horreat; non aliud corde, aliud ore loquatur, omnis doli expertus. 3. Si exemplo apostolorum, posito omni metu, ubique veritatem fidei à sanctis Patribus acceptam, pro talento accepto, dum occasio tulerit, cum zelo tueatur; nec patiat in-
 juriosum aliquid dici in Christum, sanctos, Ecclesiam, Christi vicarium, etc.

PUNCTUM II.

Joa. 16.
 3.
 Persecu-
 tiones
 iustorum

Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini. Absque synagogis facient vos. Considera summam sollicitudinem et amorem Christi in discipulos, tam sedulo et crebro eos monentis de futuris persecutionibus, et odio summo Judæorum in eos secuturo; ne ideò vacillarent in fide, vel cogitarent se à Christo deceptos: ut discas, si quando vel alios docebis, vel eorum curam geres, omnem laborem impendere, ne à fide, vel à sanctâ vitâ inchoatâ deficient. Monemur etiam proprium piorum esse multa pati, idque Deum permittere, ut major illis cedat corona in Cælo.

PUNCTUM III.

Ibid. 2.
 Desiderium patiendi pro Christo.

Veni hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. Considera, sicut infideles, et hæretici putant se rem gratissimam Deo facere, si occidant catholicos, cum faciant ingratis-
 simam, ita debere te velle tendere in contrarium; petereque gratiam à Deo ita proficiendi, ut possis

aliquando sanguinem, datâ occasione, pro fide catholicâ profundere. Quod sacrificium constat Deo esse gratissimum: ut Christus, hoc ipso sermone declarat, dicens: *Majorem hæc dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* *Joa. 15. 13.*

IN FESTO SS. CORDIS.

(*Feriâ sextâ post Octavam Corporis Christi.*)

I. Finge tibi Christum qualis olim venerabili Margaritæ Mariæ visus est; intueri eum patefacientem divinum cor suum lanceâ perfossum, flammis et coronâ spineâ quam crux supereminet, circumdatum, signorumque illorum eidem mysterium detegentem. Ardentissimi amoris affectibus in Eucharistiâ omnes complectitur cor Jesu. Quid ibi Christus agit? amat homines. Amat, inquam, nec quidquam ultrâ de eo interrogas. Amor cruci Christum affixit, at justitiæ tum jura persequebatur amor, hic verò locum solus obtinet. Amat peccatores cor Jesu, corda eorum omni modo sollicitans et minus etiam exterrens ut ad amorem flectantur. Amat imperfectas et tepidas etiam animas; quippe qui illis lucem, robur, lætitiâ et pacem mox largiturus est, modò defectus suos negligentiamque dolentes, amantem Deum redamare tandem serîo incipiant. At de Jesu ipse nobis, quàm suavis, quàm fortis sit amor ejus, dicite, ferventes animæ! frequens enim illius vobiscum visitatio, dul-

omnesque fisiones horreat; non aliud corde, aliud ore loquatur, omnis doli expertus. 3. Si exemplo apostolorum, posito omni metu, ubique veritatem fidei à sanctis Patribus acceptam, pro talento accepto, dum occasio tulerit, cum zelo tueatur; nec patiat in-juriosum aliquid dici in Christum, sanctos, Eccle-siam, Christi vicarium, etc.

PUNCTUM II.

Joa. 16.
3.
Persecu-
tiones
justorum

Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini. Abs- que synagogis facient vos. Considera summam solli- citudinem et amorem Christi in discipulos, tam se- dulo et crebro eos monentis de futuris persecutio- nibus, et odio summo Judæorum in eos secuturo; ne ideò vacillarent in fide, vel cogitarent se à Chris- to deceptos: ut discas, si quando vel alios docebis, vel eorum curam geres, omnem laborem impendere, ne à fide, vel à sanctâ vitâ inchoatâ deficient. Mo- nemur etiam proprium piorum esse multa pati, id- que Deum permittere, ut major illis cedat corona in Cælo.

PUNCTUM III.

Ibid. 2.
Deside-
rium pa-
tiendi pro
Christo.

Venit hora, ut omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. Considera, sicut infide- les, et hæretici putant se rem gratissimam Deo fa- cere, si occidant catholicos, cum faciant ingratissimam, ita debere te velle tendere in contrarium; petereque gratiam à Deo ita proficiendi, ut possis

aliquando sanguinem, datâ occasione, pro fide ca- tholicâ profundere. Quod sacrificium constat Deo esse gratissimum: ut Christus, hoc ipso sermone declarat, dicens: *Majorem hæc dilectionem nemo ha- bet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* *Joa. 15.*
13.

IN FESTO SS. CORDIS.

(*Feriâ sextâ post Octavam Corporis Christi.*)

I. Finge tibi Christum qualis olim venerabili Mar- garitæ Mariæ visus est; intueri eum patefacientem divi- num cor suum lanceâ perfossum, flammis et coronâ spineâ quam crux supereminet, circumdatum, signo- rumque illorum eidem mysterium detegentem. Ar- dentissimi amoris affectibus in Eucharistiâ omnes complectitur cor Jesu. Quid ibi Christus agit? amat homines. Amat, inquam, nec quidquam ultrâ de eo interrogas. Amor cruci Christum affixit, at justitiæ tum jura persequebatur amor, hic verò locum solus obtinet. Amat peccatores cor Jesu, corda eorum omni modo sollicitans et minùs etiam exterrens ut ad amorem flectantur. Amat imperfectas et tepidas etiam animas; quippe qui illis lucem, robur, lætitiâ et pacem mox largiturus est, modò defectus suos ne- gligentiamque dolentes, amantem Deum redamare tandem serò incipiant. At de Jesu ipse nobis, quàm suavis, quàm fortis sit amor ejus, dicite, ferventes animæ! frequens enim illius vobiscum visitatio, dul-

eis sermocinatio, grata consolatio, familiaritas stupenda nimis. Cor ejus vulnerastis. Jam, non ut tantæ sibi laudi tribuebat Propheta, in abscondito faciei suæ abscondit vos, sed in abscondito cordis sui. Quisquis igitur sis, amat te cor Jesu, in hoc letare, gratias, laudes, quam maximas poteris, repende; vix enim aliquoties fortassè pro tanto, amore te gratum exhibuisti.

II. At quæ erga cor Jesu in Eucharistiâ hominum affectio! Ecce quàm multi ignorant propter seipsos ad tantam humilitatem descendisse Filium Dei! Quanta hæreticorum multitudo Eucharistiam aversata, tanti amoris mysterio fidem denegavit! Sed et inter eos qui fide præsentem in Eucharistiâ Christum agnoscunt, quot reperias qui rursùm Filium Dei in semetipsis crucifigunt? Quæ multorum in domo Dei levitas, irreverentia? Ad te ipsum nunc oculos converte; nonne et tu aliquandò, Salvatoris tristitiam aggravans, ab ejus corde defecisti? Et nunc etiam, quis tuus erga ipsum amor? Audi alloquentem suos, ut olim Apostolos: *Numquid et vos vultis abire?*

*Joan. 6.
68.*

Quanta iniquitas, si, Christo tot devoto nominibus, tot vinculis adstricto, ejus inimicis te adjungeres! Quà fronte possis illas excipere amantissimi Salvatoris querelas: *Si inimicus homo hoc fecisset, sustinuissem utique... tu verò, homo unanims... qui mecum dulces capiebas cibos!*

*Psal. 54.
13 et 14.*

III. Qui verò cordis Jesu in Eucharistiâ sic ab hominibus inhonorati sensus? Ille quidem Agnus est qui

qui coram tondente se obmutuit. Si quandò etiam de nobis querelas fundit, eæ ipsæ tenerissimi sunt amoris indicium: qui enim se non amori ægrè patitur, ille amat, ille summoperè amari desiderat. Hæc sunt Christi olim ad Vener. Mariam verba: *Ita ingratos esse homines magis ægrè fero, quam omnes passionis meæ dolores; ita id vehementer doleo, ut si is esset erga me hominum amor qui meæ responderet caritati, quæ hucusque perpeusus sum, pro nihilo haberem, majoraque etiam propter ipsos aggrededer, si fieri posset. At ea liberalitas et clementia cor angustum in eis invenit et frigidum.* (Perpende præsertim et meditare quæ sequuntur.) *Idque acerbius cor meum pungit, ita me inhonorari, ab iis qui mihi devoti sunt.* Hæc de te, anima devota; hæc dolorem excitent, fervorem accendant, flagrantissimumque in posterum cordis Jesu mœrore et tædio nunquàm afficiendi desiderium firmissimamque voluntatem injiciant.

DOMINICA IV POST PENT.

Christus docet è navì Petri. Luc. 5.

PUNCTUM I.

CUM turbæ irruerent... Christus ascendens in unam navim quæ erat Petri, rogavit eum à terrâ reducere pusillum. Et sedens docebat turbas. 1. Considera quanto fervore turba hæc accurrerit ad audiendum verbum

Devot. Compend. II.

D d

*Luc. 5. 1.
Amor
Verbi
Dei.*

Dei; nos autem, non ad audiendas piâs exhortationes, sed ad audiendas nugâs, et nova hujus seculi, pari fervore sapiè feramur. 2. Christum docere è navi Petri; ut ostendat romanam Ecclesiam variis tempestatibus in mari hujus mundi agitandam, quò virtus ejus magis elucescat; et te idem passurum, si in eâ persistas. 3. Navim reductam fuisse à terrâ, quia doctrina concionatoris, et vita, non debet esse terrena, sed cœlestis.

PUNCTUM II.

Ut cessavit loqui, dicit ad Simonem: Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam. Et respondens Simon dixit... Per totam noctem... nihil cepimus: in verbo autem tuo laxabo retia... Rumpetur autem rete ex copiâ piscium. 1. Considera, Christum in concione movere corda. Sed nostrum est cooperari illi, verbo et exemplo: ducere nempe in altum, aspirare ad cœlestia, et in nullo sibi parcere ad animas lucrandas: laxare retia, id est, divinas Scripturas; breves verbis, sed laxas mysteriis, si explicentur. 2. Nullum fructum, ex concionibus etiam magno labore factis, capi, si fiant nocte; id est, in statu peccati, ad vanam gloriam, frigidè, citra voluntatem Dei, et superiorum. Si autem fiant in gratiâ, et ad gloriam Dei, et superiorum nutu, maximus est roventus.

Procella
in Ecclesia.

Doctrina
cœlestis.

Luc. 5. 3,
4, 5 et 6.
Cooperatio.

Cur prædicatio
inutilis.

PUNCTUM III.

Petro ex stupore in genua lapsò, et clamanti: *Luc. 5. 8. Exi à me, quia homo peccator sum, Domine... Ait ad eum Jesus: noli timere, ex hoc jam homines eris capiens. Et... relicis omnibus, secutus est eum.* Considera processum Petri in suâ conversione. Primò commodat ex caritate Christo navem, et recipit piscibus plenam. 2. Procidit ex humilitate in genua, et constituitur piscator hominum. 3. Cupit exire à se Christum: et eò propiùs ad illum Christus accedit. Nam relictis retibus secutus Christum, ut nunquam ab illo discederet. Sic, ex parvis initiis pervenitur ad summa. 4. Vide quales debeant esse piscatores hominum: nempe humiles, et qui priùs se sinant capi à Christo, quàm alios capiant: deindè, qui Christi vitam et mores sequantur, contemptis hujus mundi retibus, id est, opibus, honoribus, et voluptatibus.

DOMINICA VII POST PENT.

De falsis Prophetis. Matth. 7.

PUNCTUM I.

JESUS dixit discipulis: *Matth. 7. 15. Attendite à falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium; intrinsecus autem sunt lupi rapaces.* 1. Considera bonitatem et sapientiam Dei; qui tantum malum, id est,

falsos doctores, tot animarum perversores, non permitteret, nisi majus bonum inde colligeret; ut discas ex quovis malo commodum spirituale colligere. 2. Per falsos prophetas, non tantum intelligi hæreticos, et hypocritas, sed omnes qui carnalia et suavia obtrudunt sub specie virtutis: ut est caro nostra, mundus et diabolus. Caro enim prædicat te non diu victurum, si durè ipsam tractes: sed falsò, quia sancti qui jejunia maxima coluere, diutissime vivere. 3. Intrinsecus illos esse lupos rapaces: quia etiamsi extrinsecus ostendant vestem ovilem, id est promittant incolumitatem corporis; tamen quærunt intus occidere animam.

PUNCTUM II.

A fructibus eorum cognoscetis eos. Non potest arbor... mala bonos fructus facere. Et ideò excidetur, et in ignem mittetur. 1. Considera, sicut quales hæretici hujus temporis sint, opera ostendunt; ut pote quæ prorsus carnalia (cùm ipsi refugiant omnia quæ carni et sanguini sunt molesta): sic etiam, quales prophetae sint, caro et mundus, ostendunt effectus. Reddunt enim conscientiam inquietam, fervorem pietatis tollunt, movent tentationes carnales, creant inconstantiam in vocatione, etc. 2. Expende hominem comparari arbori: quia, sicut illa in terrâ plantata fructum cum ramis producit sursum; sic homo, licet in terrâ sit, conversationem debet ha-

Qui mali.

Fructus
malorum.Matt. 7.
16. 18. et
19.
Fructus
malorum.Homo
arbori
compara-
tus.

Domin. XVIII post Pentecost. 473
bere in Cælis, et fructus producere cœlestes; alioquin excidendus et in flammâ æternâ conjiciendus.

PUNCTUM III.

Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, introbit in regnum...: sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in Cælis est. 1. Considera neminem ad vitam æternam venturum, nisi fidem, vel vocationem quam profitetur, opere compleat. Deus enim voluntatem suam declaravit, immediatè quidem in divinis, mediatè verò in humanis, Ecclesiæ, et cujusque sacræ religionis, præceptis et statutis. 2. Deum, non tam ad externas ceræmonias et opera, jejunia, cilicia, cantum in Ecclesiâ, quàm ad cor purum respicere: *Hæc est enim voluntas Dei*, ait Apostolus, *sanctificatio vestra.*

Matt. 7.
21.
Bona
opera
necessa-
ria.Corde
puro.1. Thess.
4. 3.

DOMINICA XVIII POST PENT.

De paralytico. Matth. 9.

PUNCTUM I.

1. CHRISTUS, paralytico in lecto jacenti, ob fidem deportantium eum, dixit: *Confide, fili; remittuntur tibi peccata tua.* Considera, Christum non rogatum primò ei remittere peccata: ut discas prius in te, allisque, sanitatem animæ quærere, quàm corporis; deindè peccata sæpè esse causam morborum. 2. Considera bonum esse te versari in socie-

Matt. 9. 2.
Qua reu-
da sanitas
animæ.Utilis so-
cietas bo-
norum.

tate multorum piorum ; ut , si non tuâ fide et operibus , illorum saltem pietate et precibus sanitatem spiritualem impetres ; maxime si paralyticus sis , id est , multis imperfectionibus obnoxius.

PUNCTUM II.

Matth. 9.
4 et 5.
Remedium
male cogita-
tionis.

Cum vidisset Jesus cogitationes blasphemias scribarum , dixit... : Quid est facilius dicere : dimittantur tibi peccata tua , an dicere : Surge et ambula ?

Vince in
bono nialum.

1. Considera , exemplo Christi nos doceri , quoties prava menti obrepat cogitatio , debere reprehensione nostrâ ipsam mox repelli , dicendo : ut quid cogitas malum in corde tuo ? 2. Servum Dei , contra maledicos et detractores , non aliis armis uti , quam boni operis exemplo : ut hic Christus fecit , sanans paralyticum , ut ostenderet se posse remittere peccata , quod scribæ putabant blasphemum.

PUNCTUM III.

8. 6.
Quomodo
peccator
sanatur.

Tunc ait paralytico : Surge , tolle lectum tuum , et vade in domum tuam. Considera , per paralyticum intelligi spiritualiter peccatorem , operibus meritorii destitutum , vel otio turpi in suâ vocatione marcentem. Is , 1. Deo confidens , à vitis vel imperfectionibus antiquis debet surgere , per bonum propositum vitæ emendandæ. 2. Tollere lectum , id est , corpus suum cogere servire justitiæ , quod prius servivit iniquitati ; castigareque illud jejuniis , disciplinis , etc. 3. Vadere in domum suam : id est , bo-

Dominica XX post Pentecost. 475
norum operum exercitio , de virtute in virtutem proficere , donec perveniat ad domum , id est , ad patriam cœlestem.

DOMINICA XX POST PENT.

De Reguli filio. Joan. 4.

PUNCTUM I.

REGULUS... abiit ad Jesum , et rogabat eum ut descenderet et sanaret filium ejus , incipientem mori. 1. Considera vanitatem omnium quæ in mundo sunt. Quid enim nobilitas , et opes profuere regulo , ut à morte liberaret filium ? 2. Dei sapientiam tam variis , mirisque modis , homines pertrahentem ad salutem. Occasione enim hujus lethalis morbi factum est , ut et regulus quæreret Christum , et tota ejus familia converteretur : ut meritò morbi , et aliæ calamitates inter dona Dei sæpè sint reponenda ; et optanda potius , quam horrenda.

Joan. 4. 47:

Nobilitas
opesque
inutiles.

Morbi.
etc. dona
sunt Dei.

PUNCTUM II.

Dixit Jesus ad eum : nisi signa et prodigia videritis , non credetis. 1. Considera , Christum duriusculè alloqui regulum : tum , quòd fides ejus esset imperfecta ; credebatur enim ab eo quidem filium sanari posse , sed præsentè ; et ideò secundo petiit ut descenderet : tum quia divites , qui in hoc mundo suas habent consolationes , sæpissimè , non nisi incre-

8. 48.

Inrepa-
tio salu-
taria. (R)

476 *Supplem. Meditationum.*

pationibus excitari queant ad curandam salutem.
2. Expende, num aliquid tuæ quoque fidei desit.
Si enim verè crederes Dei promissionibus de vitâ
æternâ, et comminationibus futuri iudicii, purga-
torii, et inferni, longè ardentior esses in exercita-
tione pietatis, omniumque bonorum operum.

PUNCTUM III.

Joh. 4. 50. Applicatio historica. x 53.
Dicit ei Jesus: *Vade, filius tuus vivit. Credit homo sermoni... et ibat*: et postquam ex obviis servis cognovit filium revaluisse eâdem horâ, *credidit ipse et domus ejus tota*. Considera, te esse illum regulum: quia regendas habes potentias animi tui, internas et externas, omniaque membra, ut subsint Deo, et rationi. Filius tuus est anima tua: quæ dum lapsa est in peccatum mortale, aut lapsui proxima est, mox clamare debes ad Dominum; et si firmiter credideris quòd solo nutu te juvare queat, non solum anima à peccato liberabitur, sed etiam gratiam consequere alios convertendi.

DOMINICA XXII POST PENT.

De numismate censûs. Matth. 22.

PUNCTUM I.

Matth. 22. 15 et 16.
PHARISÆORUM discipuli, cum Herodianis missi, ut cuperent Christum in sermone, aiunt: *Magister, scimus quia verax es, et viam Dei in veritate doces;*

Dominica XXII post Pentecost. 477

et non... respicis personam hominum. I. Considera quod sit ingenium improborum hominum, nempè:
1. Alios malos sibi adsciscere. 2. Quod per se nequeunt, id per alios moliri. 3. Consilia inire contra bonos. 4. Fictè agere. 5. Adulari et laudare. II. Contrà, nota, piorum et Christi imitatorum esse, ut sint,
1. Magistri, id est, auctores bonorum operum, aliis, verbo et exemplo. 2. Veraces, non ficti, qui scilicet promissa præsent. 3. Viam Dei docentes in veritate, non tractando nugas, sed pia colloquia usurpando, solidas virtutes proponendo, et exercendo. 4. Neminem timentes, nisi solum Deum; ac omnibus liberè veritatem prædicantes, laudando bonos, increpando malos.

PUNCTUM II.

Potentibus an census dandus Cæsari, respondit *Matth. 22. 18 et 19.*
Jesus: *Quid me tentatis, hypocritæ? Ostendite mihi numisma censûs. At illi obtulerunt ei denarium, signatum imagine Cæsaris*. 1. Considera, Dominum adulatoribus non adblandiri; quia non tam volunt laudare, quàm suam quærere utilitatem: ut discas non diligere favores humanos. 2. Fictos et fraudulentos non posse diù latere. 3. Rectè nos facere, quando ex ipsorum verbis eos redarguimus. Nam, quia dixerant Christum non esse acceptorem personarum, illis non pepercit, sed hypocritas vocavit. 2. Considera, contra tentationes dæmonis, carnis et mundi, quæ sit imago impressa animæ nostræ: nempè

D d 5

Dei, ad cujus imaginem creatus es, et in baptismo reformatus; adjuncto signo crucis, cum subscriptione: *Declina à malo, et fac bonum quod in baptismo promisisti; et, si religionem ingressus es, cum inscriptione: Serva paupertatem, castitatem, et obedientiam, quia vovisti.*

PUNCTUM III.

Tunc ait illis: Reddite ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari; et quæ sunt Dei, Deo. 1. Considera, nos per libertatem à peccato et dæmone, quam habemus per Christum, non eximi ab obedientiâ superiorum, tam secularium, quàm spiritualium: tum quia *pervigilant ipsi*, in temporalibus et spiritualibus *quasi rationem pro animabus nostris reddunt*: tum quia Christus, licet verè Dominus et superior omnium, eximi noluit. Jussit enim didrachma pro se et Petro dari, ne scandalizaret. 2. Hic Cæsarem anteponi Deo, quia Deo obedire nequit, qui rebellis est imperatori, vel superiori suo immediato: sicut neque Deum diligere potest, qui proximum odit.

Matt. 22.
21.Paren-
dum su-
periori-
bus.

Heb. 13.

17.
Matt. 17.
26.

PROPRIUM SANCTORUM.

DE S. ANDREA.

PUNCTUM PRIMUM.

3o Nov.

SANCTUS Andreas, quem ab æterno elegit Deus, ut primus esset discipulus et apostolus Christi, ejus socius in opprobrio crucis, assessor in die judicii, cohæres in gloriâ; ut esset Evangelii tuba, columna et fundamentum Ecclesiæ: natus est in Judæâ, instructus à Joanne Baptistâ. Tum à Christo primus omnium apostolorum vocatus et assumptus est in ministerium fidei, in laborum suorum, in crucis et gloriæ societatem. Expende vocationis hujus, et tuæ, gratiam: et quanti sit ad gratiam, et perfectionem consequendam, bonos, siye magistros et directores, siye socios conquirere.

Vocatur
à Christo.

PUNCTUM II.

Hujus vocationis gratiæ respondit sanctus Andreas. 1. Enim sine excusatione et morâ, *continuo relictiis rebus secutus est Jesum.* 2. Petrum fratrem adduxit in cognitionem Christi. 3. Multa fecit et passus est pro nomine Jesu. 4. Ardentissimè Jesum amavit, et à Jesu multùm amatus est. Undè Ecclesia de illo: *Dilexit Andream Dominus in odorem suavitatis*: idque, propter triplicem illius zelum. Pri-

Vocationi
respon-
det. Matt. 4.
20.

mus est, quem habuit suæ perfectionis, cum ad scholam Joannis Baptistæ, deinde ad scholam Christi accessit. Secundus, est zelus animarum, quo ductus Scythiam, Thraciam, Achaïam, et tot barbaras nationes peragravit. Tertius est, quem habuit, magistrum Christum perfectè imitandî, tum in vitâ, tum in morte: morte autem crucis. Quam cum paratam videret sibi, ejus in amplexus involans: *O bona crux*, inquebat, *diu desiderata, etc.*

Vide quo affectu ad eam accedat. Audi illum ex eâ concionantem, ex quâ tunc, tanquàm ex cathedrâ, plusquàm viginti millia docebat hominum, et desiderio salutis accendebat.

Quantum distas ab his virtutibus! Quàm segniter vocationi tuæ respondes!

PUNCTUM III.

Laborum suorum, suæque virtutis ingentem mercedem recepit, tum in hac vitâ, tum in alterâ. 1. In hac vitâ: ubi tot gratiis, totque inter labores suos spiritualibus deliciis perfusus est; ubi virtutem miraculorum accepit, infinitarumque propè animarum conversionem; et mortem denique crucis obtinuit. 2. In alterâ vitâ, ubi nunc eminentem apostoli gloriam possidet, lauream martyris, assessorisque cum Christo, in gloriâ, et in futuro die judicii, sedem et potestatem. O quanta qualisque merces! Gratulare sancto, et imitare virtutes, si gloriam velis assequi.

Remuneratur
in hac
vitâ.

In alterâ.

DE S. FRANCISCO XAVERIO.

3 Dec.

PUNCTUM I.

CUM Deus sanctum Franciscum Xaverium in apostolum Indiarum elegeret, singularibus illi gratiæ, naturæque dotibus ad tantum opus ornavit. 2. S. Ignatii condiscipulum et contubernalem fecit: quem, cum salutaria monentem primùm minùs audiret, ejus deinde adhortationibus et exemplis ad tantum Dei amorem, sui mundique odium et contemptum inflammatus est, ut se ei socium adjunxerit, ad sequenda consilia evangelica, et societatem condendam, quæ tota saluti animarum vacaret. 3. Suffectus est in alterius ægrotantis locum, qui ad iter indicum destinabatur. Mirare, et lauda divinam Providentiam; quæ sic omnia fortiter et suaviter disponit, ut semper ad propositum finem perveniat. Spera, si totum te illi commiseris, perficienda omnia ad quæ te destinavit. Quare ei gubernandum te penitus trade.

Indiarum
et Japoniæ
apostolus.

PUNCTUM II.

Dignum se tantâ vocatione Xaverius effecit, 1. Puritate mentis, et corporis, tantâ, ut etiam in somnis impuras ab se cogitationes repelleret. 2. Magnanimitate incredibili; nihil fugiendo, quantumvis arduum, ac naturæ contrarium esset. Sic fortis-

Respondit tanto
muneri.

simum ulcus exsugere non dubitavit. Quo facto id consecutus est, ut in nosocomiis nihil deinceps non suave esset. Tanti est animum semel penitus vicisse!

3. Patientiâ heroicâ, in laboribus, injuriis, calumniis, morbisque gravissimis perferendis. 4. Humilitate, quâ, licet legatus à latere, vilissimis quibusque se subjiceret; ad abjectissima quæque officia se demitteret, etiam pedisequi, ut cum mercatore, cui se servum addixerat, urbem Japoniæ ingrederetur. Et cum omnibus esset admirationi, se omnium contemptu dignum tanquam miserum peccatorem judicabat. 5. Obedientiâ tam singulari, ut, ad minimum sancti Ignatii nutum, paratus esset à tam ingentibus ceptis desistere, ut in Europam rediret. 6. Indefesso orandi studio: ut, licet diurnis laboribus fractus, in eo pernoctaret. 7. Zelo divinæ gloriæ, et animarum salutis ardentissimo: quo inflammatus, fidem Christi in tria et viginti regna intulit, decies centena hominum millia ad Christum convertit, ac remotissimas demùm orbis regiones, per undecim millium leucarum peregrinationes, per naufragia, per ingentes omnis generis labores, persecutiones, et sexcenta vitæ pericula, adiit. 8. Fiduciâ in Deum admirabili, quâ animatus, Mauricam in primis, atque ad immanissimas gentes, ut Christum prædicaret, sine pecuniâ, amicis, omnique subsidio humano, solus penetravit; certus, si navis negaretur, maria natando trajicere.

Erubescere quòd tam longè absis ab his virtutibus, quòdque tam negligenter cures propriam salutem, cum ille tam diligenter curârit alienam.

PUNCTUM III.

Considera demùm, quibus præmiis Deus tantas virtutes, totque labores affecerit. Remuneratur. 1. Apostoli nomine et dignitate. 2. Consolatione uberrimâ; ut exclamaret: *Satis est, Domine, satis est!* cum contra, oblatis pro Christo laboribus, diceret: *Amplius, Domine, amplius!* 3. Tantâ miraculorum patratorum potestate, ut sit hujus seculi Thaumaturgus. 4. In corruptione corporis post mortem. 5. In Cælo, virginis, doctoris, martyris, et apostoli laureâ. Sancto gratulare, et sic statue: si adspiras ad eadem præmia, illa per labores, et ærumnas, ejus exemplo esse promerenda.

DE SANCTO NICOLAO.

6 Dec

De quinque talentis. Matth. 25.

PUNCTUM I

GRATIARUM, quas Deus initio largitur, bonus usus novas gratias promeretur; easque plures, aut pauciores, pro cujusque fidelitate, ac divinæ Providentiæ consilio. Tanti est bene cœpisse et donis cœlestibus bene uti! Sic, sancto Nicolao primùm

Dominus tradidit *quinque talenta* : scilicet , bonam indolem , animum docilem , peccati odium , discendi facilitatem , atque in docendo facundiam . Hic Deum lauda , gratulare sancto ; qui potuit dicere : *Sortitus sum animam bonam* . Et deinceps , talentis quæ accepisti , contentus potiùs vive , et benè illis utere , quàm ægrè feras , aut paupertatem tuam , aut divitias aliorum . Dona largiri , Dei est ; hominis , bene impendere . Sat multa habebis , si Deus concedere plura nolit . Ac si fortè nova desint , priorum malum usum accusa , non denegantis providentiam . Denique laus est christiani , rectè uti talentis acceptis ; non , multa accepisse .

PUNCTUM II.

Domiaus quinque talenta tradidit fideli servo Nicolao : *Ecce autem ille alia quinque superlucrat* est . Etenim si à materno lacte , ferià quartâ , et sextâ , ad vesperam , infans abstiniuit ; si puer , in oratione coram Domino animam suam effundebat ; si in pauperes cibos erogabat , si tenerum corpus affligebat , si litteris assiduum operam dabat : postea sacerdos et episcopus omnes opes pauperibus largitus est , quotidianum servavit jejunium , die , noctuque fuit assiduus in oratione , exilii et carceris molestias tulit , sacræ Scripturæ legendæ ac meditandæ otium insumpsit , suisque studiis usus est pro religione , fide , et virtute defendendis , contra idololatriam , hæreses et vitia ; ac se suosque feliciter conservavit

Sap. 8. 19.
Matt. 25.
15.

Alia quinque superlucrat.
*. 20.

iis temporibus , quibus aut seipsum , suosque , aut omnia perdere debuit .

O felix commercium scientiæ , quæ salutem animarum servit ! O quàm benignè Salvator hominum excipiet aliquandò eum , qui totum se salutem hominum impenderit ! O homo , quæ tua scientia est , si ignoras sanctorum scientiam , hoc est , scientiam salutis ? Hanc si calles , alios doce ; et ex fidelitate sanati Nicolai , quàm sis infidelis servus , æstima . Dole , et imitationem boni servi pollicere .

PUNCTUM III.

Euge , serve bone et fidelis : quia super pauca fuisti fidelis , super multa te constituam : intra in gaudium Domini tui . His tandem verbis , mortuum servum optimus Dominus excepit : cuius etiam fidelitatem in usu talentorum acceptorum , remuneratus est aliis quinque singularibus privilegiis . Dedit enim sancto Nicolao potestatem summam , in tempestates , in morbos , in sterilitatem mulierum , in captivos ac vinculis detentos ; sed præsertim in peccata , ad edomandos induratos peccatores et revocandos ad penitentiam . Undè hodiè Ecclesia , per merita sancti Nicolai Deum obsecrat , *ut à gehennæ incendiis liberemur* . O gehenna , malum maximum et maximè commune ! quàm pauci æternæ gehennæ horrida supplicia fugiunt , cum tamen leves vitæ miserias à se repellere omni studio conentur ! Quæ tua super eà re mens est ? Demùm vide , quibus po-

Matt. 25.
23.
Remune-
ratur
quinque
privileg.

tissimum ex his quinque privilegiis juvare te sanctus Nicolaus possit; opemque illius pro te ac peccatoribus induratis implora.

27 Dec.

DE S. JOANNE EVANGELISTA.

PUNCTUM I.

Jesus ^{amavit} **JESUS**, cum hominibus nihil debeat, et honorum nostrorum non egeat, quos vult, et quantum vult, diligit. Dilexit autem omnes apostolos suos: quos non ut *servos* habuit, sed ut *amicos*; præ cæteris verò etiam apostolis, sic amavit Joannem, ut vulgò appellaretur *discipulus quem diligebat Jesus*; quasi solum Joannem Jesus dilexisset. Hic agnosce, quàm meritò dici possis *discipulus quem diligebat Jesus*; et dulce hoc, atque honorificum nomen, si quo misericordiæ divinæ dono sperare potes ad te usque pertingere, tibi gratulare, et gratias age: sin contra, omni ambitu capta, et pro modulo, mereri stude.

PUNCTUM II.

^{Nota illius amoris.} **Nota** amoris Jesu in Joannem quinque. 1. Mentem ejus implevit perfectissimâ cognitione divinitatis et humanitatis suæ; Ecclesiæ militantis, et triumphantis mysteria ipsi revelavit; rerum denique omnium, præteritarum, præsentium, et futurarum mirabilem notitiam infudit. 2. Voluntatem ejus sic Dei proximi que amore incendit, ut nihil haberet in

Chrysost.
Prolog. 50.
Joann.

corde, nihil in ore, nisi amorem; nihil faceret, nisi ex amore. 3. Mentis et corporis puritatem eam dedit, quæ decebat destinatum Mariæ filium. 4. In cenâ permisit recumbere supra pectus suum: ex quo quid non hausit! Voluit eum adesse, dum ipse biberet calicem passionis; et in tempore afflictionis recordatus est illius. Sic Jesus amavit Joannem: ^{Joan. 13. 25.} Non verbo, neque linguâ, sed opere et veritate. ^{Joan. 3. 18.}

PUNCTUM III.

Jesum redamavit Joannes: nec fuit felicior quòd diceretur et esset discipulus quem diligebat Jesus, quàm quòd esset et verè dici posset discipulus qui diligebat Jesum. Tu Joannem imitare: et quia profectò amaris à Jesu, nisi ingratus esse vis, cum Joanne redama Jesum, ut sis quoque, et verè dici possis discipulus qui diligit Jesum. ^{Joannes redamat Jesum.}

PUNCTUM IV.

^{Nota illius amoris.} **Notæ** amoris Joannis in Jesum quinque. 1. Eum, ut in montem Thabor, sic in hortum Olivarum, in domum principis sacerdotum, in montem Calvariæ secutus est. Quippe *omni tempore diligit qui amicus est*. 2. Illatas Christo injurias impatientissimè tulit: undè in Samaritanos, qui Jesum non exceperant, ignem de cælo evocare voluit. 3. Perpetuam virginitatem cum profundâ humilitate et summâ mansuetudine conjunxit, ut his tribus virtutibus ^{Luc. 9. 54.}

tissimum ex his quinque privilegiis juvare te sanctus Nicolaus possit; opemque illius pro te ac peccatoribus induratis implora.

27 Dec.

DE S. JOANNE EVANGELISTA.

PUNCTUM I.

Jesus ^{amavit} **JESUS**, cum hominibus nihil debeat, et honorum nostrorum non egeat, quos vult, et quantum vult, diligit. Dilexit autem omnes apostolos suos: quos non ut *servos* habuit, sed ut *amicos*; præ cæteris verò etiam apostolis, sic amavit Joannem, ut vulgò appellaretur *discipulus quem diligebat Jesus*; quasi solum Joannem Jesus dilexisset. Hic agnosce, quàm meritò dici possis *discipulus quem diligebat Jesus*; et dulce hoc, atque honorificum nomen, si quo misericordiæ divinæ dono sperare potes ad te usque pertingere, tibi gratulare, et gratias age: sin contra, omni ambitu capta, et pro modulo, mereri stude.

PUNCTUM II.

^{Notæ illius amoris.} **Notæ amoris Jesu in Joannem quinque.** 1. Mentem ejus implevit perfectissimâ cognitione divinitatis et humanitatis suæ; Ecclesiæ militantis, et triumphantis mysteria ipsi revelavit; rerum denique omnium, præteritarum, præsentium, et futurarum mirabilem notitiam infudit. 2. Voluntatem ejus sic Dei proximi que amore incendit, ut nihil haberet in

Chrysost.
Prolog. 50.
Joann.

corde, nihil in ore, nisi amorem; nihil faceret, nisi ex amore. 3. Mentis et corporis puritatem eam dedit, quæ decebat destinatum Mariæ filium. 4. In cenâ permisit recumbere supra pectus suum: ex quo quid non hausit! Voluit eum adesse, dum ipse biberet calicem passionis; et in tempore afflictionis recordatus est illius. Sic Jesus amavit Joannem: ^{Joan. 13. 25.} Non verbo, neque linguâ, sed opere et veritate. ^{Joan. 3. 18.}

PUNCTUM III.

Jesum redamavit Joannes: nec fuit felicior quòd diceretur et esset discipulus quem diligebat Jesus, quàm quòd esset et verè dici posset discipulus qui diligebat Jesum. Tu Joannem imitare: et quia profectò amaris à Jesu, nisi ingratus esse vis, cum Joanne redama Jesum, ut sis quoque, et verè dici possis discipulus qui diligit Jesum. ^{Joannes redamat Jesum.}

PUNCTUM IV.

^{Notæ illius amoris.} **Notæ amoris Joannis in Jesum quinque.** 1. Eum, ut in montem Thabor, sic in hortum Olivarum, in domum principis sacerdotum, in montem Calvariae secutus est. Quippe *omni tempore diligit qui amicus est.* 2. Illatas Christo injurias impatientissimè tulit: undè in Samaritanos, qui Jesum non exceperant, ignem de cælo evocare voluit. 3. Perpetuam virginitatem cum profundâ humilitate et summâ mansuetudine conjunxit, ut his tribus virtutibus ^{Luc. 9. 54.}

Matt. 11. 19. similem se, et gratum, faceret ei qui dixerat: *Discite à me quia mitis sum et humilis corde.* 4. Omnes homines ad amorem Jesu inflammare conatus est sermonibus et epistolis. 5. Pro dilectissimo Jesu cæsus est, in exilium actus, dolio ferventi immersus, veneno potatus; ad crucem cum staret, eodem cum Mariâ doloris gladio transfossus. Sic Jesum diligebat Joannes: *Non verbo, neque linguâ, sed opere et veritate.* Itane tu quoque Jesum diligis, qui te prior dilexit? Vide in quibus rependere ipsi amorem possis, et pollicere.

3 Janv:

DE SANCTA GENOVEFA,

Lutetiæ patronâ.

PUNCTUM I.

Qualis ex
vitâ, Pa-
trium.1 Cor. 1.
27

CONSIDERA qualem Deus Lutetiæ Patronam dederit, nempe ignobilem puellam, pauperem, infirmam, doctam et ab agro rudem, primariæ florentissimi, opulentissimi, doctissimique regni civitati. *Siccine infirma mundi elegit Deus ut confundat fortia?* Homines, cum finem aliquem intendunt, media adhibent idonea, si prudenter agant. At Deus, fons veræ lucis et sapientiæ inexhaustus, contrariis mediis sæpè finem assequitur. Ad delicias nos vocat per pœnitentiæ luctum, ad veras divitias, per summam egestatem; ad gloriam immortalem, per contumelias et

probra; ad supremam beatitudinem, per laboriosam vitam, et omnibus ærumnis obnoxiam. Quid ita? sicut certè intentio finis una est, ita electio mediolorum. Si verò plura sese media offerant, unum præ aliis idcirco eligimus, quia major in eo bonitas elucet comparatè ad finem. Cùm ergo Deus his tantum mediis ad beatitudinem et perfectionem nostram utatur, meliora judicet necesse est. Nec fallitur, cùm sit suprema veritas: aut fallit, cùm sit bonitas infinita. Sequere ergo Dei judicium, contemne mundi fastum, opes, inanem gloriam, et quidquid homines mirantur. Noli cum Petro dicere: *Bonum est nos hîc esse... nesciente quid diceret.* Si quæris beatam vitam, sequere vestigia sanctorum, crucem ama, crucem amplectere. Hanc Christus sponsæ suæ Genovefæ pro dote dedit, et amoris sui pignore.

Luc. 9. 33

PUNCTUM II.

Considera quantam potentiam puellæ, ex infimo pastorum grege, Agnus immaculatus contulerit. *Quam potius à Christo.* Fames urbem opulentam premit: abundant divites auro et argento, nec tamen vitæ suæ providere possunt. Adit Genovefa vicinos pagos, reditque cum tantâ frumentî copiâ, ut abundet in urbe, quod ante deerat. O divitem paupertatem! *Agite nunc, divites, Jac. 5. 1.* plorate ululantes in miseris vestris. *Divitiæ vestræ putrefactæ sunt, aurum et argentum vestrum æruginavit.* Templum Deo, in honorem sancti Dionysii, ex-

truendum? Una Genovesa lapides, cæmenta, et quidquid ad structuram ædis sacrae necessarium est, reperit. Vinum quoque è dolio, quo operarii utantur, per totum annum non deficiet. Quis hoc regum possit? 2. De sapientiâ, hoc unum dicam. Per triduum rapta instar Pauli, *audivit arcana verba, quæ non licet homini loqui.* Hinc, nunquam terram respiciebat, quin inferorum ignium recordaretur: nunquam oculos attollebat ad cælum, quin ad æternam patriam aspiraret: Crucifixum nunquam intuebatur, quin introspereret in eo omnia virtutum instrumenta, incitamenta divini amoris, remedia vitiorum. O singularem sapientiam, sine quâ reliquæ prorsus inutiles scientiæ! Hæc demùm vera, solida et salutaris scientia, *scire Jesum Christum, et hunc crucifixum.*

PUNCTUM III.

Considera, qualem honorem habere debeas huic, inter te Deumque, potentissimæ mediatrici. Genovesa regina non fuit: reges tamen, et principes, et magistratus supplices cernit pedibus suis advolutos. Si febres, pestis, intemperies cæli grassantur, cætera prodesse nihil admodum possunt: certatim populi ad imbecillam puellam recurrunt: ad pauperem, ad ignobilem, sed sanctam, et Deo gratam; et votis absque morâ potiuntur. Cur ita? *Ut non gloriatur omnis caro:* ut æstimes quæ verè æstimanda sunt, paupertatem, humilitatem, infirmitatem pro Christo: denique ut quas ipsa coluit

Et sapien-
tiâ coles-
ti instruc-
ta
2 Cor. 12.
4.

1 Cor. 2.2.

Quomodo
colend.

1 Cor. 1.
29.

virtutes, imiteris; maximè verò castitatem, patientiam, pietatem, et innocentiam quam ab infantia usque ad extremum spiritum illibatam servavit. Is enim cultus omnium longè gratissimus, et utilissimus, imitari quam colas.

DE S. FRANCISCO SALESIO.

29 Jsn.

Idea vitæ spiritualis.

PUNCTUM I.

SANCTUS FRANCISCUS Salesius sibi mortuus fuit. 1. Enim, *continuo non acquievit carni et sanguini*, moriendo vitæ sensuali, sensus omnes custodiendo admirabili modestiâ, maximè verò carnem domando perpetuâ virginitate, quam beatæ Virgini consecraverat adolescens. 2. Passiones omnes, easque in primis, quæ magis innatæ sunt, iræ et inanis gloriæ, extinguendo, sic ut fel ejus lapidesceret; et audito cardinalatum sibi à summo Pontifice, propter egregia in Ecclesiam merita sperandum, hunc sermonem, maximo honorum contemptu, majori audientium stupore, rejiceret. Ipse ingressus in clericalem statum, recusatâ in senatu Sabaudia amplissimâ dignitate, insignis fuit. 3. Cùm mors spiritualis *pacificet* totum hominem. erat in illo pax et tranquillitas admirabilis: quâ fiebat, ut nullâ prorsus re, quasi mortuus, moveretur. Hoc autem assecutus est, omnes

Sibi mo-
rtuor.
Gal. 1.16.

Coloss. 1.
20.

animi motus explorando diligenter, et assiduâ curâ refrærendo. Quare, in irâ comprimentâ, fassus est se annos viginti posuisse. O si ita invigilares tibi, et passionibus bellum indiceres! Vide quid potissimum pecces; et emendationem pollicere. O si omnia mundi oblectamenta cum ipso fugeres, nec sine fastidio, quando necesse esset, admitteres!

PUNCTUM II

Non satis habuit mori sibi, nisi Deo viveret. **1.** Memoria ejus divina fuit: etenim semper *ambulavit cum Deo*, quem præsentem, etiam inter gravissimas occupationes, intuebatur. **2.** Intellectus plenus Deo fuit, ut vel ex divinis ejus scriptis, concionibus, colloquiis intelligitur. **3.** Maximè voluntas ejus in Deum transformata fuit, Deum unice ac tenerrimè amando. Undè nec inferos, inquietabat, timo, nec Cælum amo: sed inferorum Cœlique Dominum unice diligo. Utinam nos, qui unice Deum non amamus, spretis vanis timoribus, amoribusque, uno inferorum timore, Cœlique amore moveremur!

4. Efficiebat hæc in Deum caritatis transformatio, ut nihil vellet præter Deum, Deique voluntatem. Itaque Deus illi erat *omnia in omnibus*, sive prosperis, sive adversis: quibus ejus animus ne leviter quidem movebatur, quia, ut aiebat, qui nititur immobili, non movetur. Hinc fassus est, si sanctissima monialium societas, quam tanto studio curisque instituerat, dissolveretur, se nullo modo perturbandum

Vivit
Deo.
Gen. 3. 24.

Coloss. 3.
11.

bandum esse. An verè cum ipso dicas: *Mihi adhæ-* Pi. 72. 20.
rere Deo bonum est. Quid mihi est in Cælo, et à te quid
volui super terram, Deus cordis mei? Hoc ut assequaris, Deum crebrò et affectuosè cogita.

PUNCTUM III.

Miraculi instar est in sancto Francisco Salesio, Vivit proximo.
quòd, cum esset mitissimus, idem tamen flagrantissimo zelo pro salute proximi arderet. Huic zelo præerat, **1.** Spiritus scientiæ, unde erat *potens in...* Luc. 24. 19.
sermone coram... omni populo; et etiamnum ejus opera spiritualia cœlestem doctrinam, pietatem, unctio- nemque divinam spirant. **2.** Spiritus sapientiæ, quo peccatorum et spiritualium hominum animos mirà prudentiâ tractabat. **3.** Spiritus fortitudinis, tum in laboribus infinitis, contumeliis, persecutionibusque, mirà mentis æqualitate ac robore tolerandis; tum impendendo se totum catholicorum salutem, et hæreticorum, quorum septuaginta duo millia ad catholicam fidem reduxisse dicitur: idque singulari ad totam vitam constantiâ. Adde sanctissimarum monialium institutionem, quarum insignibus virtutibus ad finem seculorum zelus ipsius vigeat. Mitte nunc, Domine, in messem tuam operarios ejusmodi aliquos. Quàm erubescò, cum meam, in salute propriâ et alienâ, socordiam cum illius zelo comparo! Da, Christe, ut mihi moriar. Sic enim, et tibi, et proximo vivam.

IN FESTO

5 Febr. **BB. MARTYRUM JAPONUM, S. J.**

I. GRATIA Dei tres isti Japones facti sunt ferventes et sancti *religiosi*. Ex tenebris infidelitatis primò ad lucem christianæ fidei, deinde ad societatem Jesu Christi pervenerunt, ubi insignium et heroicarum exercitio virtutum ad martyrii palmam se compararunt. Horum exempla nos inflamment ad consequendam perfectionem, quam ipsi tam exiguo temporis intervallo feliciter assecuti sunt.

II. Eadem Dei gratiâ facti sunt gentis suæ *apostoli*. Prædicarunt Christum nullâ minarum, nullâ persecutionum habitâ ratione. In foris et compitis, in carceribus, in ipsâ cruce legem evangelicam popularibus suis verbo annuntiârunt, et vitæ suæ saucitoniâ persuaserunt. Non dubitemus de ingenti fructu ex concionibus reportando, si vita prædicationi nostræ consentiat.

III. Denique per Dei gratiam *martyrio coronati* sunt, primitiâ martyrum in Japoniâ. Sententiam mortis in se prolatam præsentis animo exceperunt, per urbes Japoniæ ac vicos vili in plastro circumducti opprobria et injurias passi sunt. Ad supplicii locum perducti, cruces venerabundi salutarunt, et in iisdem christianâ generositate mortem oppetiârunt,

multis infidelium eo spectaculo ad Christum conversis. Rogemus sanctos, ut popularibus suis conversionem, nobis verò patientiâ, zelum animarum ac reliquas virtutes suas à Deo impetrent.

DE S. THOMA AQUINATE. 7 Mart.

PUNCTUM I.

CONSIDERA, 1. Quantâ alacritate animi, spreâ Vocati ad Dominic. Ordinem. mundi vanitate et splendore natalium, litterarum humaniorum studiis jam confectis, ordinem sancti Domini amplexus sit. Fuit hoc sanè pietatis erga Mariam suæ non leve præmium, cui à teneris annis singulariter devotus fuit. Disce hinc Mariæ maturè te dare, et ab illius obsequio nunquam discedere. Servus enim Mariæ nullus perit. **2.** Quæ constantia! Per vim raptus à fratribus, et deductus in arcem, ac per biennium variè exagitatus, nullis aut matris sororumque precibus ac blanditiis, aut fratrum minis, à divinâ vocatione abduci potuit. Sequere tanti viri exemplum, et quocumquè te Deus vocat, si necesse est, *'per calcatum perge patrem, etc.* Her. Ep. ad Heliod. **3.** Quanto animi robore carnis illecebras repulerit, quando mulierem pellicentem ad peccatum arreptitione fugavit. Tum per quietem visus est ei angelus lumbos astringens: ex quo tempore omni prorsus libidinis sensu caruit. Tanti est illustrem de voluptate victoriam semel retulisse!

PUNCTUM II.

Doctrina
singula-
ris, et
sancta.

Considera, 1. Coloniae, tum philosophiae. tum theologiae studius ita vacasse, ut non doctrinae modo, sed et omnis religiosae virtutis, pietatis, obedientiae, caritatis, modestiae, et silentii palmam tulerit: ratus indignum christiano esse et religioso viro, quamcumque occupatione teneatur, in ea, omnes virtutis occasiones non avidè amplecti. Et verò si quisque in arte sua excellere studet, quam culpandus ille est, qui christianam aut religiosam amplexus vitam, perfectionem assequi negligit! 2. Quantam admirationem et concursu, annos quinque et viginti natus Theologiam tradere coeperit. Sed tantae doctrinae causam attende. Nunquam se lectioni aut scriptioni dabat, nisi post orationem. In difficillimis quibusque sacrae Scripturae locis, etiam adhibebat jejunium: unde et quandoque fassus est se, quidquid sciret, non tam studio aut labore suo, quam divinitus accepisse. Sic habeto, cunctarum rerum successum à Deo pendere, et petendum esse. 3. Raro exemplo, summam doctrinae famam cum summam humilitate conjunxit. Quare honores à sanctis pontificibus oblatos, in iisque archiepiscopatum Neapolitanum recusavit.

Unde pe-
lita.

Cum hu-
militate
conjunc-
ta.

PUNCTUM III.

Doctrina
illius uti-
tates.

Considera, 1. Quot academias doctrinae suae excellentiam, subtilitate, ac splendore illustravit. Certè

solis instar, Parisiis, Bononiae, Romae, Neapoli, fuisit: cujus deinde radii per universum orbem, utilitate totius Ecclesiae maximam, diffusi sunt, sic ut angelici doctoris nomen merito consecutus sit. 2. Neapoli, cum ad imaginem crucifixi vehementius oraret, audivit hanc vocem: *Bene scripsisti de me*, In Lect. ad ejus *Thoma. Quam ergo mercedem accipies? At ille: Non* scit. *aliam, Domine, nisi teipsum.* Quod ei rursus contigit, ecclesiasticum officium de sancto Sacramento scribenti. O si facta tua sic Deo probarentur! Disce hinc magnificare hujus sancti doctrinam: et cum eo, non humana aliqua praemia doctrinae tuae sperare, sed divina, ac Deum ipsum. 3. Pluribus in vitam miraculis, et post mortem claruit.

DE SANCTO BENEDICTO.

21 Mart.

PUNCTUM I.

DEUS varios religiosorum ordines instituit. 1. Ut Cur Deus ordines religiosos instituit. homo idem ageret pro Deo, quod Deus pro homine. Quemadmodum enim Deus homini non largitur solum necessaria, sed alia plurima, summam liberalitate concedit: ita homo non solum obsequium necessarium tribuere debebat Deo, servando ejus praecipua; sed eum etiam decebat, sequendo ejus consilia, quasi liberalius cum Deo agere. 2. Ut triplici, castitatis, paupertatis, et obedientiae voto totum Satanæ imperium rueret. 3. Ut imperium
E c 3

Christi magis ac magis stabiliretur, ejusdemque vita sanctissima, quæ tota, nec ab uno homine, nec ab uno religioso ordine satis exprimi poterat, à variis religionis ordinibus adumbraretur. Hinc vides quanti debeas statum religiosum æstimare.

PUNCTUM II.

Virtutes
Benedicti
religioso-
rum pa-
rentis.

Sanctum Benedictum non modò ad præstantem illum statum vocavit Deus, sed etiam elegit, ut sanctissimi amplissimique ordinis pater esset ac fundator. Vide quot donis eam ob causam, quot gratiis atque virtutibus fuerit illustratus. Nam, 1. Vix fortè natus erat annos quatuordecim, cum mundum fastidians, se in solitudinem ac speluncam abdedit. 2. Carnem suam odio habebat, eamque multis jejuniis, vigiliisque macerabat. Insigne est, quòd se in vepribus tamdiu volutavit, dum lacerato corpore impuræ voluptatis sensus dolore opprimeretur. Ex quo, vita reliqua ab hujus generis tentatione planè immunis fuit. Tanti est semel se fortiter vincere! 3. Magnæ erat in ferendis aliorum defectibus patientiæ. 4. Incredibilis fiduciæ erga Deum, quâ sperabat ea quæ desperaret humana prudentia. 5. Animarum zelo flagrabat, quo impulsus incolas Cassini montis ad Christum convertit, et adolescentes multos erudiendos ad pietatem suscepit. 6. Tantâ in Deum caritate fervebat, ut totus Deum spiraret. 7. Conspicuis erat admirabili sapientiâ, quâ regulas ordinis sui tam aptè condidit, ut orationis exer-

citio manualia opera, solitudini communitatem; subditorum erga superiores summam observantiam, cum summâ superiorum erga subditos suavitate; assiduitatem in choro cum caritate in proximum; vitam perfectam cum infirmâ naturâ; Martham cum Mariâ, admirabiliter conjunxerit.

PUNCTUM III

Igitur tam sublimi vocatione dignum se sanctus Benedictus exhibuit. Sed et dignam à Deo, tum hæc vitâ, tum alterâ mercedem recepit. 1. In hæc vitâ, in quâ ordinem suum vidit florentissimum, in omnes propè nationes propagatum, Ecclesiæ honorificum, omnibus salutarem: in quò ordine tot habebat angelos quot religiosos, in quem tam multi reges, principes, optimates ingressi sunt; ex quo tot, in pontificum, Ecclesiæ principum, sanctorumque numerum, translati sunt. Prætereâ illustris fuit dono miraculorum, et prophetiæ, quâ et futura, et occulta prædicebat: quod Totila sensit. 2. In alterâ vitâ, ubi nunc eminenti gloriâ fruitur, et innumabili religiosorum suorum multitudine coronatur.

Præmia
ejus vir-
tutibus
concessa.
In hæc

ta a

DE S. FRANCISCO A PAULA.

3 Apr.

PUNCTUM I.

CONSIDERA primùm singularem providentiam Dei, evocantis ex eremo Franciscum, ad procu-

Vocatur
ex eremo
ad mu-

torum 52.
Jelen.

randam hominum salutem. Tum expendit incredibilem obedientiam divini illius hominis, qui omnis, primo Dei impulsu, suavissimis eremi deliciis, numerosissimam familiam componit, ipsis inferis formidandam. Mirare porro homines paupertate suâ contemnendos, omni mortificationum genere in se sapiētes, amatoresque crucis, tantum in republicâ christianâ præstare adversus mundum, carnem et diabolum. Horum autem omnium autor Franciscus fuit: pauper ille quidem, atque humili loco natus; *Cor. 1. infirma enim mundi elegit Deus ut confundat fortia.* An non tu quoque venies in partem istius muneris? Deo vocanti obsequentissimus Ecclesiæ defensor, carnis mundique hostis acerrimus, saltem zelum tuum exerce ad tuæ salutis procuracionem, si alienæ non vacas.

PUNCTUM II.

Humilitas
ejus.

Considera humilitatem Francisci incredibilem, qui cum à pontificibus, regibus, principibusque viris honorificentissimè haberetur, sexcentis miraculis clarus, factusque ipse omnibus ingens miraculum, se tamen omnium peccatorum nequissimum, hominumque omnium minimum inclamabat. Atque idè, Christe, eò extollebas altiùs famulum tuum, quò se ille magis abjiciebat: *Deposuit enim potentes de sede, et exaltavit humiles.* Sæviebat verò in se crudelissimum in modum Franciscus, flagellis, fame, siti, nuditate, rerumque omnium abstinentiâ;

Et mortificatione.

mortificationem, ut docebat Paulus, in corpore suo circumferens: ratus scilicet afflictionem corporis non solum conferre plurimum ad humilitatem animi, sed etiam ad divinam caritatem excitandam. Quæ res faciebat, ut homo, sibi rebusque omnibus veluti mortuus, vacaret soli Deo, in rebus creatis Deum unum contemplaretur, divinique amoris flammâ, quâ in omnibus agebatur, quamque ordinis sui tesseram esse voluit, omnium animos accenderet. Vide, abjectione animi et corporis vexatione, gradum ad summam in Deum caritatem fieri.

Gradus
ad caritatem.

PUNCTUM III.

Considera, ejus virtutes à Deo infinitis propè miraculis remuneratas in hac vitâ fuisse; ut aquis, ignibus, morbis, morti imperaret: eundem in pretio fuisse apud summos pontifices, reges, etc. Inimicos ipsius, ordinisque ab eo instituti veniam ab ipsomet supplices petiisse. Post mortem verò, perpetuam ejus virginitatem, ac mortificationes corporis, incorruptio est consecuta; humilitatem, singularis christianorum plerorumque cultus: quos miraculorum copia etiamnum allicit. Demùm, ex apostolicâ vitâ, quâ tam multos convertit ad meliorem frugem, et ex ordinis sui meritis, lauream in Cælo peculiarem retulit. Tu, si quid obtinere à Deo velis, potentissimum patronum invoca, et si supplicem mercedem speras, virtutes imitare.

Merces.
In hac
vitâ.

Post mortem.

25 April.

DE SANCTO MARCO.

*Leo, fortitudinis, et sancti Marci
symbolum.*

PUNCTUM I.

1. Gradus fortitudinis: ingredi fortiter. Act. 4. 32. *credentium erat cor unum et anima una... erant illis omnia communia*, perpetua, die noctuque, pietas in Dei laudibus celebrandis, carnis et vini abstinentia, migratio in solitudinem: ut cœlestem potius, et angelicam vitam, quàm humanam agerent. Neque impediri à proposito potuit sanctus apostolus, vel obtreccatione hominum, vel persecutionibus ullis quas passus est; quia novum erat hoc vitæ sanctioris genus, alienum à seculi vanitate, à mollitiâ corporis, à superbiâ vitæ. Disce, ejus exemplo, *non erubescere evangelium*: quia *sapientia hujus mundi stultitia est apud Deum*. Et, si cogites statum vitæ perfectiorum, ne timeas hominum judicia: *Qui enim judicabit te, Dominus est*. Disce etiam proximos, maxime subditos tibi, ad perfectionem sedulo promovere.

Rom. 1. 16.
: Cor. 3.
19.

1. Cor. 4. 4.

PUNCTUM II.

2. Gradus fortitudinis: perseverare in eâ constanter perseveres. Bona enim consilia,

2. Gradus fortitudinis: perseverare in incepto. Luc. 9. 62.

nisi fervor et constantia adsint, desidîâ et languore corrumpuntur. Hinc Christus: *Nemo mitens manum suam ad aratrum, et respiciens retrò, aptus est regno Dei*. Is est secundus fortitudinis gradus, qui summo perè in sancto Marco eluxit. Ex quo enim se dedit vitæ perfectiori, nihil remisit, vel ex austerâ vivendi ratione, vel ex studio orationis, vel ex voluntariâ castigatione corporis, vel ex caritate erga proximum. Imò hanc, scripto Evangelio, ad christianos omnes atque ad omnia tempora propagavit. Vide an pietas tua, an studium orationis, an caritas in te perseverent, atque in dies augeantur. Vide infelicem eorum exitum, qui in susceptâ pietate non permanserunt. Auspicatò Saul regnum exorsus, infeliciter conclusit. Vixit quidem aliquot annos Salomon secundum scientiam et sapientiam sanctorum: at postea *depravatum est cor ejus*. Time et tu, ne deficias aliquandò: promitte, adjuvante gratiâ, in bonis operibus constantiam: dicito, cum Ecclesiâ, Spiritui fortitudinis: *Da robur, fer auxilium*.

3 Reg. 11.
4.

PUNCTUM III.

Aut vincit leo, aut moritur. Is est postremus fortitudinis gradus, in quo sanctus Marcus excelluit. Dùm enim sacrum faceret, deprehensus à sacrilegis, captusque, et miris vexatus modis, per vicos et plateas raptatus est: ut qui præfuerat verbo, idem exemplo omnibus præsetet. In hoc tormenti genere desit vivere, et sic, priùs vitam, quàm constantiam

3. Gradus fortitudinis: opus inceptum ad finem perducere aut mori. Barom. An. 61. num. 23.

Apo. 2. amisit. O anima mea! *Esto fidelis usque ad mortem*,
 10. *et dabit tibi Deus coronam vite. Bonum certamen*
 2 *Tim.* 4. *certa, cursum consumma: Non enim coronabitur, nisi*
 7 *qui legitime certaverit et cursum consummaverit. Cer-*
 10. *tamen incœpisse nihil profuerit, nisi prælii finis vic-*
 1. 5. *toria sit. Satius est malè incœpisse, quàm si benè*
incœperis, et malè finias. Paulus malè inchoavit,
sed benè conclusit: sic cucurrit, ut tandem com-
prehenderit. Ne desperes, etiamsi aliquando non tam
piè viveris; modò nunc piè vivas, et piè finias:

Ex Hier. Non quæruntur in christianis initia, sed finis.
in Reg.
Monach.
c. penult.

1 Maii. DE SS. PHILIPPO ET JACOBO.

PUNCTUM I.

Apostoli. Cogita, 1. quid sit esse apostolum Christi. Apos-
 tolus Christi habet tria: 1. Discipulus est, et pri-
 mus minister Christi. 2. Est Evangelii tuba, pri-
 mumque Ecclesie firmamentum. 3. Primus est so-
 17. *Pr.* 138. *cius tribulationum, laborum et gloriæ Christi: Ni-*
 17. *hon.* 10. *mis honorificati sunt amici tui Deus! inis confortatus est*
 15. *principatus eorum! Quàm speciosi pedes evangelizan-
 tum pacem! Cogita 2, quid sit esse martyrem Christi.*
Et Marty. Martyr Christi habet tria. 1. Deum ardentissimè
 13. *Joan.* 15. *amat: Majorem hanc dilectionem nemo habet, ut ani-*
mam suam ponat quis pro amicis suis. 2. Fidem suo
sanguine firmat ac stabilis. 3. Christo et Ecclesie

novos filios generat: *Plures efficitur, quoties meli-* *Ter. in*
mur à vobis; semen est sanguis christianorum. Quàm *Apo. c.*
ergò verè pretiosa in conspectu Domini mors sancto- *56.*
rum ejus! Pretiosa mors Philippi, qui Hierapoli, *Ps. 115.*
 postquam multa passus esset pro nomine Jesu, pro
 eodem Jesu, ut Jesus, in cruce mortuus est. Pre-
 tiosa mors Jacobi, qui Jerosolymis, ipso die pas-
 chatis, dum Christi divinitatem prædicaret, è sum-
 mo templo deturbatus in terram, multisque ictibus
 confossus, martyrium consummavit.

PUNCTUM II.

Præter illa duo, quæ sanctus Philippus habuit *De sancto*
 communia cum sancto Jacobo, habebat adhuc tria *Philippo.*
 quæ attentius considerabis. 1. Introductor erat et
 mediator gentilium ad Christum. Nam, et per Philip-
 21. *Joan.* 12. *pum quærebant gentiles aditum ad Jesum, et per*
 eundem Nathanael ipsum invenit. Idem ab ipso
 45. *Joan.* 1. *postula. 2. In rebus arduis videtur adjutor fuisse et*
 consiliarius Christi. Nam cum agebatur de cibandâ
 illâ multitudine quinque millia hominum, Christus
 quæsit à Philippo: *Unde ememus panes, ut man-* *Joan.* 6. 5.
 8. *ducent hi?* 3. Mirabiliter amabat Deum, quem vi-
 dere tam ardentè cupiebat, quando post cœnam
 Domini quærebat à Christo: *Domine, ostende nobis*
 8. *Patrem, et sufficit nobis. O amabile Philippi deside-*
 rium! *Et sufficit nobis! Nihil aliud quicquam pos-*
 14. *tulat, nisi videre Deum et Patrem Domini sui Jesu,*
 quem tantoperè diligebat. Idem opta, idem pete à

Deo, ut idem merearis aliquandò videre, et au-
 dire, quod Philippus: *Philippe! qui videt me, videt*
et Patrem meum.

PUNCTUM III.

De sancto
 Jacobo.
 Lib. de
 scriptorib.
 Eccl. in
 Proömio.

Cogita nunc etiam tria, quæ in sancto Jacobo
 præsertim illuxerunt. 1. Vir erat magnæ austeritatis
 Nam, ut ait Hieronymus, nunquam vescebatur
 carne, solo pane et aquâ victitabat, nudis pedibus
 ambulabat, multis se jejuniis, vigiliisque macerabat.
 2. Orationi dies prope integros, noctesque insume-
 bat; modò flexis genibus, modò omninò prostratus
 in terram. Unde factum est, teste eodem Hiero-
 nymo, ut ipsius et frons et genua callis obdurerint,
 3. Vir erat Christo simillimus: tum ipsâ vultûs et
 corporis majestate, undè ipsum Judæi vix à Chris-
 to dignoscebant: tum affinitate sanguinis, undè
 Christi frater vulgò nuncupabatur: tum maxime,
 sanctitate morum, undè cognominatus est justus:
 tum, quòd semper virgo fuit, si Epiphanio cre-
 dimus. O anima, si vis imitari Jesum, imitare Ja-
 cobum, qui Jesu fuit simillimus. Sed heu! quàm
 utrique dissimilis es!

Hier. in
 Cap. 1. ad
 Gal. 1. 3.
 ad Epiph.
 v. Hæres.
 de Hæres.
 Antidic.

IN FESTO BEATI FRANCISCI 11 Mo. 8.
 DE HIERONYMO, È SOCIETATE JESU.

I. QUOMODO *beatus Franciscus ad gnæviter in vineâ*
Domini laborandum se comparaverit. Sacerdotis sancti
cognomento jam cohonestatus, societati Jesu nomen
dedit, et anno in domo tirocinii exacto, ad opus quod
sanctus Dionysius divinarum omnium divinissimum nun-
cupat, se comparavit silentio, oratione ac vilibus
ministeriis, ad exemplum Jesu in oppido Nazareth
latitantis, et per quadraginta dies in deserto degen-
tis. Cum verò concionandi aut cogendæ sodalitati
instaret hora, se cruentis cædebat flagellis, ac pro-
lixius orabat. Quæ verò populo verba faceret, hæc
è sedulâ sanctorum Patrum et Scripturæ sacræ lec-
tione, seu potiùs meditatione hauriebat. Curamusne
ut incalescat oratione cor nostrum, et sic deinde
eructat verbum bonum?

II. *Quomodo se gesserit in curâ animarum. 1.º Quoad*
tempus et loca. Ut Christus, dicere potuit: Meus ci-
bus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me Patris.
Non semel domum revocatus, dum vicos et oppida
concionando perlustraret, alacer ad nutum superioris
aliò se conferebat, ut opus minoris primâ specie
momenti aggrediretur. Summis aspirabat votis in
Japoniæ insulas; quâ spe dejectus, non minori
curâ se totum impendit juvandis animabus. 2.º Quoad

Deo, ut idem merearis aliquandò videre, et au-
 dire, quod Philippus: *Philippe! qui videt me, videt*
et Patrem meum.

PUNCTUM III.

De sancto
 Jacobo.
 Lib. de
 scriptorib.
 Eccl. in
 Proemio.

Cogita nunc etiam tria, quæ in sancto Jacobo
 præsertim illuxerunt. 1. Vir erat magnæ austeritatis
 Nam, ut ait Hieronymus, nunquam vescebatur
 carne, solo pane et aquâ victitabat, nudis pedibus
 ambulabat, multis se jejuniis, vigiliisque macerabat.
 2. Orationi dies prope integros, noctesque insume-
 bat; modò flexis genibus, modò omninò prostratus
 in terram. Unde factum est, teste eodem Hiero-
 nymo, ut ipsius et frons et genua callis obdurerint,
 3. Vir erat Christo simillimus: tum ipsâ vultûs et
 corporis majestate, undè ipsum Judæi vix à Chris-
 to dignoscebant: tum affinitate sanguinis, undè
 Christi frater vulgò nuncupabatur: tum maxime,
 sanctitate morum, undè cognominatus est justus:
 tum, quòd semper virgo fuit, si Epiphanio cre-
 dimus. O anima, si vis imitari Jesum, imitare Ja-
 cobum, qui Jesu fuit simillimus. Sed heu! quàm
 utrique dissimilis es!

Hier. in
 Cap. 1. ad
 Gal. 1. 3.
 ad Epiph.
 v. Hæres.
 de Hæres.
 Antidic.

IN FESTO BEATI FRANCISCI 11 Mo. 8.
 DE HIERONYMO, È SOCIETATE JESU.

I. QUOMODO *beatus Franciscus ad gnæviter in vineâ*
Domini laborandum se comparaverit. Sacerdotis sancti
cognomento jam cohonestatus, societati Jesu nomen
dedit, et anno in domo tirocinii exacto, ad opus quod
sanctus Dionysius divinarum omnium divinissimum nun-
cupat, se comparavit silentio, oratione ac vilibus
ministeriis, ad exemplum Jesu in oppido Nazareth
latitantis, et per quadraginta dies in deserto degen-
tis. Cum verò concionandi aut cogendæ sodalitati
instaret hora, se cruentis cædebat flagellis, ac pro-
lixius orabat. Quæ verò populo verba faceret, hæc
è sedulâ sanctorum Patrum et Scripturæ sacræ lec-
tionē, seu potiùs meditationē hauriebat. Curamusne
ut incalescat oratione cor nostrum, et sic deinde
eructat verbum bonum?

II. *Quomodo se gesserit in curâ animarum. 1.º Quoad*
tempus et loca. Ut Christus, dicere potuit: Meus ci-
bus est ut faciam voluntatem ejus qui misit me Patris.
Non semel domum revocatus, dum vicos et oppida
concionando perlustraret, alacer ad nutum superioris
aliò se conferebat, ut opus minoris primâ specie
momenti aggredereetur. Summis aspirabat votis in
Japoniæ insulas; quâ spe dejectus, non minori
curâ se totum impendit juvandis animabus. 2.º Quoad

homines. Omnibus omnia factus, pauperes tamen peculiari fovebat caritate. Sacerdotalis ordinis et status religiosi decorem promovendi percupidus, tum clericum, tum sacras familias frequenter adeo exercitijs sancti Ignatii excolebat, ut toto anni decursu illa tradere nunquam intermitteret, et quidem sæpius eodem tempore non unico cœtui. 3.º *Quoad intentionem.* Morti jam proximus, rogatus à superiore ut specialis alicujus beneficii commemoratione circumstantes suos fratres solaretur: Præcipuum, opinor, inquit, illud mihi munifica Dei manus concessit, quod semper et unice totius vitæ meæ curriculo gloriam Dei quæsierim, mihi nec optans quidquam, nec servans. Diem supremum jamjam obituri, poterimusne eodem jure, quo beatus Franciscus, dicere: *Reposita est mihi corona gloriæ, quam reddet mihi justus Judex?* Non quæsi gloria meam, sed gloriam ejus qui misit me.

III. *Quo successu in juvandis proximis desudaverit.* Miro prorsus ac ferè incredibili. Unoquoque anno quadringentos, ut minimum, insignes peccatores, exercitijs adhibitis sancti Ignatii, ad meliorem frugem revocabat, præter eos quos è vitiorum cœno alijs artibus retrahebat. Hæc autem notâ secernebantur quos ad officium reducerat, quod inde non amplius abducerentur. Si omnes ministri Dei viventis eodem, quo beatus Franciscus, accenderentur studio, licet operarii sint pauci, quam amplam colligerent messem!

IN FESTO B. MARIAE VIRGINIS. 24 Maii.

AUXILIUM CHRISTIANORUM.

CONSIDERA utilitates quas ex præsentia Virginis primi christiani perceperunt. I. *Beatissima Virgo profuit ipsis consilio.* Ideò enim Christus Matrem sibi voluit in terris superstitem, ut apostoli et novelli fideles ex ipsâ perfectius condiscerent arcana religionis, veritates fidei, ceræmonias in cultu divino et administratione sacramentorum adhibendas, deniquè virtutes ritè exercendas. Consulebatur Virgo tanquam vivum oraculum, et magistra fidelium. Consulamus et nos Sedem sapientiæ, et de lumine cœlesti in rebus dubijs per ipsam impetrando ne dubitemus.

II. *Profuit exemplo.* In ipsâ enim humilitas, verecundia, caritas, pietas, fervor spiritûs, universæ demùm virtutes eminentissimè relucebant. In quavis ætate, conditione et fortunâ hominum Maria singulis normam sanctè vivendi præferebat. Possumus nos quoque, inò verò debemus ejusdem exemplo proficere. In hoc genuina erga Virginem posita devotio est, ut ipsam imitemur.

III. *Profuit auxilio.* In publicis et privatis calamitatibus, in quacumque necessitate et ærumnâ Maria commune afflictorum perugium erat. Noverant fideles magnæ Matri Dei nec facultatem deesse, nec voluntatem subveniendi omnibus patrocinio et

intercessione. Tu, iisdem motivis propositis, fiduciam tuam erga Virginem excita.

6 Jun.

DE SANCTO NORBERTO.

PUNCTUM I.

Consultit
suae salu-
ti.

CONSIDERA, quàm miseram primùm vitam ageret sanctus Norbertus, cum in aulâ principum degens, non Dei, sed mundi leges sequi cogebatur. Sed ubi gratiæ lumine perfusus est, statim recessit ex aulico strepitu, ad multos dies in monasterium se recepit, vitam instituit humilem et austeram; ut quas prius contraxerat sordes, pœnitentiâ aquis elueret. Heu! quàm multi hodie amatores seculi et vanitatum! Quàm pauci Christi, ejusque humilitatis veri sectatores! Pudore suffundere, quòd post tot à conversione annos, tam parùm adhuc mortificationi, tam impensè mundo addictus sis. Propone sanctum illum imitari, veterem hominem penitus exuendo. Gratulare ipsi, quòd per omnia virtutum genera, Christum, tanquam alter Paulus, corpore et animo jugiter in se portaverit.

PUNCTUM II.

Consultit
saluti
proximi.

Considera non satis fuisse sancto Norberto propriæ salutis consuluisse. Ereptus è naufragio, proximos ex eodem eripere constituit. Hinc vitam suscepit clericalem, ut inter homines degens, verbis,

concionibus, exemplis, omnes ad Christum alliceret. Amor nunquam otiosus est, majora semper aggreditur. Ex quo, quantus in te sit, cognoscere potes. Quid enim hactenus Dei causâ egisti? An spondere tibi posses, vel unum à te aliquando peccatum mortale impeditum fuisse? Heu! multos fortasse, malo exemplo, in peccatum impulisti. Certè si mentem excutias diligenter, inuenies, in procurandâ proximi salute, longè te abesse ab eo fervore, qui Christi militem deceret. Per merita sancti Norberti precare, ut zelus animarum in te, et in cæteris major excitetur. Veni, Domine Jesu, et accende in cordibus nostris ignem illum, quem in terram, ut arderet, è Cælo tecum attulisti.

PUNCTUM III.

Considera, quanta in hoc sancto consilio perpe-
sit: 1. A dæmonibus, qui susceptum opus variis ar-
tibus impedire conati sunt. 2. Ab improbis homini-
bus, qui multas in eum excitaverunt persecutiones.
3. A Deo ipso, qui illum tot tentationibus, ad probandum ejus fidem et caritatem, agitari permisit. Sed in iis omnibus non despondit animum. Quin imò, persecutionibus, veluti stimulis, ad majora suscipienda incitatus est; sciens pro nominis Jesu, gloriâ saluteque proximorum, nihil non ferendum esse. Nam omnes qui piè volunt vivere in Christo Jesu, et ad pietatem allicere cæteros, persecutionem patientur. Itane affectus es, ut, Dei animarumque causâ, quæ-

In quo
multa per
passus
est.

2. Tim. 3.
12.

libet pati velis? Sic Christus, sic Norbertus, sic omnes sancti affecti erant. Et ita affici debent, qui in idem vocationis genus electi sunt.

PUNCTUM IV.

Etiam
post mor-
tem con-
tuli pro-
ximo
fundata
religione.

Considera, ut, quod per se incœperat opus, per alios perpetuò prosequeretur, novum à sancto Norberto institutum esse religiosum ordinem. Verus in Deum amor nullum sibi modum ponit, nullis temporum aut locorum præfinitur limitibus. Hanc ei mentem impetravit Deipara Virgo. Nimirum, qui magni aliquid in Dei gloriam moluntur, hanc ducem et auspitem sequi debent. Per ipsam enim maximè hominum salus promovetur. Gratias age Deo pro tot utilitatibus, quas ex hâc sacrâ religione percepit Ecclesia. Precare, ut spiritus, quo fundata est, semper in eâ vigeat: et quocumque demum in statu sis, æmulare ardentem ac perpetuum sancti Norberti, cum in propriâ, tum in alienâ salute procurandâ, zelum.

DE SANCTO BARNABA.

11 Jun.

PUNCTUM I.

Vita ejus
privata.

SANCTI Barnabæ adolescentia, juvenusque, transacta est in studiis, et virtutum, quæ illam decent ætatem, cultu singulari; in primis in modestiâ, pietate in Deum, caritate in pauperes; virginitate, quam integram ad mortem usque servavit. Unde et

meruit è miraculis Christum agnoscere, ab eoque, in numerum duo et septuaginta discipulorum adscribi. O quàm beati, qui hâc primâ ætate virtutes colunt! quàm beati, qui illam animi corporisque puritatem Christo integram servant! quàm beati qui sic à Christo assumuntur, et in discipulorum numerum adscribuntur! Hanc tibi et aliis gratiam pete, vel de obtentâ gratias age.

PUNCTUM II.

Vitam publicam, seu apostolicam, inchoavit ab-
dicatione honorum omnium temporalium, quæ par-
tim distribuit pauperibus, partim ad pedes aposto-
lorum detulit. Ut in studiis, sic in laboribus plurimis
divi Pauli socius fuit. Cum eo per unum annum ver-
satus est Antiochiæ, ibique primùm discipuli se
christianos dixere. Hinc Jerusalem reversi sunt,
tum profecti in Cyprum insulam, in Pamphiliam,
et Antiochiam. Inde iterum reversi Jerusalem ad
distribuendas eleemosynas, et tractanda fidei ne-
gotia, magnâ ubique laborum tolerantia, magnâ
populorum, præsertim gentilium, conversione. De-
nique discessit à sancto Paulo, assumptoque secum
Marco evangelistâ, varias urbes lustravit, Medio-
lanensem Ecclesiam fundavit; ac demum in Cyprum
reversus, Salaminæ præsertim, fidem christianam
magnoperè promovit. Hic discite bona temporalia æter-
nis commutare, societatem cum viris sanctis jun-

Vita pu-
blica, seu
aposto-
lica.

gere, Christo et animarum saluti totam vitam strenuè impendere. A quibus quantum abes!

PUNCTUM III.

Vita patiens, seu martyrium.

Commoti in Barnabam Judæi, è Syriâ in Cyprum venere, ut ipsum occiderent. Id ille revelatione didicit: neque tamen mortem fugit, sed in Judæorum synagogam ingressus, validis rationibus probavit Christum verum esse Messiam. Quod illi non ferentes, atque irâ accensi, lapidibus ipsum obruerunt, cadaverque projecerunt in ignem. Sed illæsum servatum est, sepultumque à Marco, et aliis christianis, in speluncâ extra urbem; ubi postea à Zenone imperatore insigne templum extractum est. Sic nempe Deus sanctos suos honorat post mortem, quos in vitâ variis laboribus persecutionibusque exercuit. Hic enim est finis, hæc corona vitæ apostolicæ: graviores dolores, persecutiones, martyrium. Ad hæc te compara, quisquis Christo militas. Ut Christum, sic et sanctos oportet pati, et ita intrare in gloriam suam. Neque, ut facis, dolores laboresque fuge, maximè si Christi gloriam, si tuam, aut proximi salutem promovent.

Luc. 24.
26

IN FESTO

S. JOANNIS FRANCISCI REGIS, 16 Jun.

È SOCIETATE JESU.

I. PAUPERES evangelizantur. Sanctus Franciscus *Matt. 21.* Regis verissimè dici potest pauperum apostolus. Ut istis maximè zelum et caritatem suam impenderet, triplici consideratione permotus est. Nam in pauperibus, 1. plura motiva commiserationis; 2. plura argumenta consolationis; 3. majorem campum meritorum invenit. Aiebat Sanctus, divites pane et pabulo divini verbi abundare, cum è contrario pauperes ob illius inopiam fame pereant sæpè æternâ. Usque adeò miseri alimento corporis et animæ ex æquo destituuntur. An poterimus non commoveri hoc genere indigentæ spiritualis, licet fortasse temporibus eorum malis non moveremur?

II. Generatim loquendo, labor in salute pauperum procurandâ plus consolationis affert. Cum ipsis majori libertate agere licet, et ipsi vicissim majori docilitate nos audiunt, ac fermè minùs immersi sunt peccatis, minoraque virtutis obstacula habent. Franciscus nostro conversiones rusticæ gentis minimo labore steterunt. Timeant divites de statu suo, et contremiscant; agnoscant felicitatem suam pauperes; viri apostolici sinceritatem zeli sui explorent. Si id

unum propositum sibi habeant, ut in agro Domini elaborent, quid obstat quominus in messem adeo facilem juxta et uberem falcem mittant?

III. Ad extremum plùs ferè *meritorum* ex culturâ pauperum reportatur. Caritas ipsis exhibita purior est, minùs periculi ab amore proprio timendum, sola et viva fides laborantem animat et sustentat. Francisci effatum erat: Laborando pro salute pauperum minore periculo majorem quæstum facio. Quot operarii sunt, qui, præter inanem plausum et divitum gratiam, nullam laboris sui mercedem aliquando referant! Si vel solam utilitatem nostram spectaremus, deceret nos pauperum curam plùs, quàm aliorum cordi habere.

DE S. ALOYSIO GONZAGA,

È SOCIETATE JESU,

PUNCTUM I.

Quid fa-
cerit.

CONSIDERA cœlestem illam ac certissimam regulam, quâ sanctus Aloysius utebatur ad omnes animi sui motus dirigendos. Quoties enim alluci aliquâ re mentem sentiebat, toties interrogabat se: *Quid hoc ad vitam æternam?* Tum, si contraria vitæ æternæ videretur, abhorrebat; si periculosa, fugiebat; si inutilis, contemnebat. Hinc, 1. Ille horror peccati tantus, ut socii ejus plures jurati affirmâ-

rint, se in eo ne vel umbram quidem peccati unquam animadvertisse. Hinc, 2. egressus est *de terrâ* Gen. 12. 1. suâ, *et de cognatione suâ, et de domo patris sui* marchionis Castilionensis; opesque et spes omnes amplissimæ familiæ ultrò abjecit, quòd in iis periclitari negotium æternæ vitæ arbitraretur. Hinc, 3. sensuum tam arcta custodia, ut vix humo attolleret oculos; linguam, nisi ad necessaria aut pia colloquia nunquam solveret: et quidquid putaret ad vitam æternam inutile, id totum sibi denegaret. O generositatem sancti Adolescentis admirabilem! ô sapientiam verè christianam! Sed, ô stupendam stultitiam et levitatem meam, qui levia peccata nulla esse duco; qui opes, et cæteras mundi vanitates tam avidè sitiò, qui nihil non concedo sensibus meis! *Quid hæc ad vitam æternam?*

PUNCTUM II.

Quæcumque viderentur ad vitam æternam con- Quid ama-
verit. ferre, ea quamvis aliundè durissima, totis viribus amplectebatur. Hinc, 1. studium orandi constantissimum. 2. Amor religiosæ paupertatis. 3. Jejunia penè perpetua. 4. Flagellorum usus, etiam in domo paternâ, frequentissimus; et sitis tam insatiata mortificationum, ut eas ardentius appeteret, quàm quisvis alius delicias. An putas rationi consentanea fuisse hæc studia sancti Aloysii? Hæccine, quæ tantoperè amavit, verè amanda sunt? Quin ergo tu eadem amas? Cur alia omnia sectaris? Vide, ut sancti

Aloysii studia condemnes, aut tua. Pete à Deo,
 1. veniam, quòd hactenus fugienda amaveris. 2. Gra-
 tiam amandi deinceps ea tantùm, quæ sint ad vitam
 æternam utilia: *Quid enim prodest homini, si mun-*
dum univèrsum lucretur, animæ verò suæ detrimentum
paliatur?

Matth. 16.
26.

PUNCTUM III.

Quid con-
 secutus
 sit.
Sap. 4. 13.
Ibid. v. 9.
Ecclesi. 14.
14.
1 Cor. 13.
10.
Ps. 83. 6.
 Hæc sectando consecutus est, 1. ut consummatus
 in brevi expleverit tempora multa; et vita immaculata
 pro ætate senectutis verè fuerit. 2. Ut eum particula
 boni doni non præterierit; quia gratia Dei in illo
 vacua nulla ex parte fuit. 3. Ut perpetuas ascensiones in
 corde suo disposuerit. 4. Ut cælestes sæpè delicias,
 Deo famulum suum visitante, etiã hâc invitâ præ-
 gustaverit. 5. Ut supra modum in sublimitate, æternæ
 gloriæ pondus obtinuerit in Cælo: et beata Magda-
 lena, cui Deus illum inter sanctos videndum præ-
 buerat, exclamaverit admiratione capta: O quanta
 est gloria sancti Aloysii! quàm alto in throno collocatus
 est! Vix pertingere ad eum oculi nostri poterant. Sanctum
 igitur in Cælo coronatum reverere. Ora ut tibi
 gratiam obtineat ea nunc fugiendi et amandi, quæ
 fugit et amavit; ut postmodum ea quæ consecutus
 est, ipse consequaris.

2 Cor. 4.
17.

IN FESTO

B. M. V. DE MONTE CARMELO. *16 Julii.*

De contemptu mundi ad quem tenetur
Sodalis de monte Carmelo.

SACRA Carmeli veste indutus, proprio quodam
 jure ad contemptum mundi obstringitur. Tibi enim
 porrigens vestem ex panno vili ac subnubilo colore,
 beatissima Virgo clamare videtur: noli diligere mun-
 dum, neque ea quæ in mundo sunt...; mundus enim
 transit et concupiscentia ejus. Tibi igitur mundus cru-
 cifixus sit, et tu mundo; nempe divitiis mundi,
 honoribus mundi, voluptatibus mundi, judiciis
 mundi. I. *Divitiis mundi*: Habentes alimenta et qui-
 bus tegamur, his contenti simus. Nam qui volunt
 divites fieri incidunt in tentationem et in laqueum
 diaboli, desideria multa inutilia et nociva quæ mer-
 gunt hominem in interitum et perditionem... Tu au-
 tem, ô homo Dei, ô serve Mariæ, hæc fuge.

II. *Honoribus mundi* Amictus corporis hominis enun-
 tiat de illo. Cur ergo sub humili veste cor altum sa-
 piens? Iisdem verbis quibus suos Christus olim
 apostolos, nos alloquitur Maria: Scitis quia principes
 gentium dominantur eorum, et qui majores sunt potes-
 tatem exercent in eos; non ita erit inter vos; sed qui-
 cumque voluerit inter vos major fieri, sit vester mi-

Joan. 2.

17.

1 Tim. 6.

21.

Ecclesi. 19.

27.

nister ; et qui voluerit inter vos primus esse , erit vester servus.

Matt. 20.
27.

III. *Voluptatibus mundi.* Ideò enim hæc sacra vestis indumentum salutis nuncupatur , quia ad penitentiae subeundos labores valde hortatur. Si enim secundum carnem vixeritis , moriemini ; si autem spiritu facta carnis mortificaveritis , vivetis. Regnum enim Cælorum vim patitur , et violenti rapiunt illud.

Rom. 8.
13.
Matt. 11.
12.

IV. *Judicis mundi.* Dum plerique hominum trepidant timore ubi non est timor , et timent eos qui occidunt corpus , animam autem non possunt occidere , sodalis de monte Carmelo , coram insignia Deiparæ induens , ait cum divo Paulo : Mihi autem pro minimo est ut à vobis judicer aut ab humano die. Numquid non melior *mih*i Maria , quam decem aut etiam millies millia hominum.

1 Cor. 4.
3.
Reg. 1.
8.

De promissis B. M. V. erga Sodatem de monte Carmelo.

Sacrâ Carmeli veste indutis tria promittit beatissima Virgo. I. *Præsens in omnibus vitæ tentationibus auxilium.* Nemo in seculi hujus mari procellis jactatus obruitur fluctibus , modò respiciat stellam , vocet Mariam ; at , furente tentationum tempestate , nonne proprio quodam jure velut in sinum suum receptos proteget fovebitque quos suis viderit insignibus indutos ? *Vincula Mariæ alligatura salutis ;* quare vincula , ait quidam , nisi quia servos ligat ne dis-

currant per campos licentiæ ? Scuto bonæ voluntatis tuæ coronasti nos , ô Maria ! te sustinente non corruimus , te protegente non metuumus , te duce non fatigamur , et securi pervenimus.

II. *In ultimo vitæ luctamine victoriam.* Sodalis beatæ Mariæ de monte Carmelo , ipsi quasi speciali nexu obstrictus , sub umbrâ alarum ejus in pace requiescit ; et putas fore ut filium in sinu tantæ et tam piæ matris recubentem rapiat anguis ille tartareus , cujus ipsa confregit caput ? Jure igitur , unoque ore exclamant beati Patres : *Æternum vix non sentiet , pro quo vel semel oraverit Maria.* Virgo benedicta , sicut impossibile est ut à te aversus et à te despectus salvetur , ita et ad te conversus et à te receptus impossibile est ut pereat. Quid plura ? Nonne et ipsam audimus Deiparam , dum hoc salutis chirographum beato Simoni porrigit , sic clamantem : *In quo quis moriens æternum non patietur incendium ?*

S. Petr.
Damian.

S. Anselm.

III. *In igne purgatorii juvamen et solatium.* Quæ enim mater filios è flammis extrahere non studeat ? At nemo tam Mater quam Maria. Beata Virgo , ait sanctus Bernardinus , in regno purgatorii dominium tenet. Piè igitur cum Ecclesiâ credamus beatissimam *Virginem filios in scapularis societatem relatos , qui abstinentiam modicam , precesque paucas eis præscriptas frequentârunt , ac pro sui statûs ratione castitatem coluerunt , materno planè affectu , dum igne purgatorii expiantur , solari ac in cælestem patriam obtentu suo quantociùs efferre.*

Leet. 6.
Fest. B.
Mar. Virg.
de Monte
Carm.

26 Julii.
Parisi
28

DE SANCTA ANNA:

PUNCTUM I.

CONSIDERA sanctam beatæ Annæ nobilitatem.

Nobilitas. 1. Est Regum sanctorumque patriarcharum filia.
2. Mariæ, Cæli terræque Reginæ, parens gloriosa. 3. Avia Christi Regis nostri meritissima. Attende quis sit Christus, quanta sit Maria, et cognosces quanto sit honore digna sancta Anna, juxta illud: *A fructibus eorum cognosceis eos.* Tantam dignitatem sanctæ Annæ gratulare. Vide ut saltem dignus sis Jesu, Mariæ, et Annæ servus. Et honora quam Maria honoravit.

Matt. 7.
16.

PUNCTUM II.

Sanctitas. Considera sanctitatem ejus, nobilem omni genere gratiæ. Ac 1. gratiæ: cum naturâ sterilis, facta est secunda miraculo. Nimis gloriosa facta est, Mulier sancta, sterilitas tua, quam secundat proles deipara. 2. Habitualis: de quâ cum proportione dicendum id, quod Augustinus, de Mariâ ipsâ respectu Christi: *Materna propinquius nihil Annæ profuisset, nisi felicius Christum corde, quam Mariam carne gestasset.* Sed nunquam Christo sic conjuncta fuisset per carnem, nisi fuisset per spiritum: neque fuisset unquam ejus avia per naturam, nisi fuisset ejusdem filia per gratiam. 3. Actualis. Quot enim,

Aug. de
S. Virg.
init. c. 3.

putas, ipsius mentem lucis æternæ radiis illustravit Maria, quæ aurora est solis justitiæ! quot gratias effudit in matrem *Filia gratiâ plena!* Dic igitur, ô beata Mulier: *In me gratia omnis.* Tu enim sola potes explicare, quot quantæque in te gratiæ confluerint. Agnosce, ô anima mea! quantum ex triplici illâ gratiâ acceperis, quàm sæpè easdem inertiâ tuâ neglexeris. Dole, et accuratum illarum usum pollicere.

Eccli. 24.
25.

PUNCTUM III.

Considera, potentissimam esse apud Deum.

Potentia.

1. Enim, quid sanctæ Annæ precanti denegat Pater æternus, quæ ipsius Filiam luci dedit, sinu fovit, aluit, educavit, obtulit, consecravit? 2. Quid huic postulanti non concedat Spiritus sanctus, quæ Sponsam ipsius ita informavit, ut esset ejusdem oculis gratissima? 3. An aviæ Christus non pareat, qui dixit per Apostolum suum: *Filii, obedite parentibus vestris?* Debet poni discrimen magnum inter orationes sanctæ Annæ, et aliorum sanctorum. Istorum oratio innititur gratiæ Dei: sed oratio sanctæ Annæ, non justitiæ solùm evangelicæ, sed etiam ipsi juri naturali. Tu sanctam Annam in patronam elige, et invoca.

Ephes. 6.
1.

3i Julii,

DE SANCTO IGNATIO,

Societatis Jesu fundatore.

PUNCTUM I.

Vocatur
ad Dei
gloriam
procuran-
dam.

1. DEUS Ignatium ex mundi illecebris mirâ quâdam ratione vocavit. Cum enim, propugnandâ Pampelone, graviter vulneratus in lecto jaceret, vitæ sanctorum lectione ita commotus est, ut statuerit illicò totum se Deo, sub auspiciis beatæ Virginis, consecrare; et eam vitæ rationem sequi, quam Deus sibi inspiraret. O quàm incomprehensibiles viæ tuæ, Domine, qui permittis mala corporis, ut cures vulnera animi, et miris modis electos ad destinatum finem perducis! En me totum tibi offero, ad omnia paratus: *Da quod jubes: et jube quod vis.*

Aug. l. 1. c. 29.
Contra 29.
Pavel.

2. Statim ille seculo renuncians, vanam gloriam, vili vestitu, mendicato pane, inopum convictu, carnem, quotidianis jejuniis, ternâ in diem flagellatione, frequenti cilicio, humi cubatione, solitudine Manresanâ, ita domuit, nullum ut deinceps carnis, nullum, multis ante obitum annis, vanæ gloriæ motum senserit. Quàm crebrò te Deus admirabili Providentiâ ad perfectionem vocavit! Utinam sic audires, sic cum vitiis generosè certares!

PUNCTUM II.

Ignatium Deus, ad suam gloriam per totum orbem circumferendam, quadruplici in primis virtutum genere instruxit, per quatuor animalia currus Ezechielis expressarum.

Quibus
modis
Dei glo-
riam pro-
moverit.
c. 1. 10.

I. Aquila exhibet, 1. summam ejus prudentiam, quæ totâ vitâ, sed maxime in condendo suo ordine eluxit. Divinas illustrationes, notitiamque rerum spiritualium, quâ infinitos ad pietatem instituit, et admirabilem exercitorum spiritualium librum composuit. 3. Donum orandi singulare, sic ut infinitam lacrymarum vim funderet, vel flosculi intuitu totus in Deum raperetur, nihil susciperet nisi præviâ oratione; ac propè perpetuò de dilecto, deque cælesti patriâ suavissimè cogitaret. *Quàm sordet terra, in- quiebat, dum Cælum aspicio!* Sicine Deo Cæloque afflixus es?

I.
Pruden-
tiâ.

Oratione.

II. Leo magnanimitatem ejus significat. Neque enim à Dei gloriâ promovendâ, aut ejus inimicis debellandis, ullis difficultatibus, periculisve deterrebatur. Imò sui negligens aiebat, malle se beatitudinis incertum vivere, et interim Deo ac proximo se impendere, quàm certum ejusdem gloriæ, statim mori.

II
Magnani-
mitate.

III. Homo repræsentat, 1. perpetuum illius in rebus omnibus rationis usum, sine ullâ animi perturbatione. 2. Ardentem divini honoris, hominumque salutis zelum, qui neque gelidis aquis restingui

Ratione.

Zelo.

potuit, in quas se immersit, ut impurum hominem à fœdis amoribus revocaret. 3. Miram erga omnes humanitatem et misericordiam.

IV. Bos patientiam indicat, 1. colendâ omni opere Domini vineâ. 2. Inimicis, laboribus adversisque, tolerandis. Etiam ante conversionem, gemitum nullum edidit, quando cruris os secabatur. Paulò post, litteris inter pueros operam dedit, vir nobilitate et palmis militaribus illustris. Et, si instituta ab ipso infinitis laboribus vigiliisque societas dissolveretur, se ante horæ quadrantem, divinæ voluntati acquieturum asserebat.

Tu verò parùm ad Dei gloriam confers, quia parùm his virtutibus studes. Dole, quòd ita negligas salutem propriam, cum Ignatius tanto studio curarit alienam.

PUNCTUM III.

Susceptos pro se labores amplissimè Deus compensavit. 1. Singulari illum in omnibus auxilio jovit. 2. Magnis inter ærumnas consolationibus cumulavit. 3. Institutum ab illo ordinem, ipso adhuc vivo, non sine maximo Ecclesiæ bono, animarumque fructu, et hæresis ac impietatis detrimento, per totum orbem propagari voluit: ut quo tempore Lutherus et Calvinus Ecclesiæ bellum indixerunt, eodem excitaretur Ignatius, qui nefandos illorum conatus rimeret. 4. Demùm ingenti illum gloriâ in Cælo donavit, qui ejus gloriæ amplificandæ tam studiosus

fuera. Gratulare sancto de tantâ gloriâ. Erubescere, quòd cum eadem tibi merces proposita sit, vel minimam laborum partem suscipere recuses. Sic statue: te, sicut socius passionum fueris, sic fore et consolationis.

DE SANCTO DOMINICO.

4 Aug.

PUNCTUM I.

CONSIDERA, quibus virtutibus divinæ vocationi, quâ ipse ad sanctitatem eximiam vocabatur, responderit. 1. Profundâ humilitate: quidquid enim in se videbat boni, illud totum, non sibi, sed uni Deo tribuebat. Virtutes suas summâ curâ occultabat. Hinc etsi nudis semper pedibus peregrinaretur, ubi tamen urbes pagosque, in quibus spectatores aderant, intraret, calceos induebat. Contemptûs avidissimus fuit. Hinc oblatas sibi varias dignitates ecclesiasticas, tresque in primis episcopatus, semper recusavit, et Tolosâ, ubi erat in honore, Carcassonem, ubi contemnebatur, alacriter fugit. 2. Paupertate evangelicâ: se enim rebus omnibus terrenis exuit, ut nudus nudum Christum expeditius sequeretur. Hinc, cum non haberet undè viveret, cogebatur, etsi nobili familiâ ortus, stipem ostiatim mendicare. Datâ verò panis frustulâ, flexis genibus accipiebat, hilarisque osculabatur. 3. Maximâ vitæ asperitate: quâ adimplebat ea quæ deessent passionum

Qualia erga se fuerit.

Humilitas.

Paupertas evangelica.

Co. oss. r. 24. Vita asperitas.

potuit, in quas se immersit, ut impurum hominem
 à fœdis amoribus revocaret. 3. Miram erga omnes
 Humanitate. Humanitate. humanitatem et misericordiam.

IV. Bos patientiam indicat, 1. colendâ omni
 Patientia. IV. Patientia. opere Domini vineâ. 2. Inimicis, laboribus adver-
 sisque, tolerandis. Etiam ante conversionem, ge-
 mitum nullum edidit, quando cruris os secabatur.
 Paulò post, litteris inter pueros operam dedit, vir
 nobilitate et palmis militaribus illustris. Et, si ins-
 tituta ab ipso infinitis laboribus vigiliisque societas
 dissolveretur, se ante horæ quadrantem, divinæ
 voluntati acquieturum asserebat.

Tu verò parùm ad Dei gloriam confers, quia pa-
 rùm his virtutibus studes. Dole, quòd ita negligas
 salutem propriam, cùm Ignatius tanto studio cu-
 rarit alienam.

PUNCTUM III.

Susceptos pro se labores amplissimè Deus com-
 pensavit. 1. Singulari illum in omnibus auxilio jovit.
 2. Magnis inter ærumnas consolationibus cumulavit.
 3. Institutum ab illo ordinem, ipso adhuc vivo, non
 sine maximo Ecclesiæ bono, animarumque fructu,
 et hæresis ac impietatis detrimento, per totum or-
 bem propagari voluit: ut quo tempore Lutherus et
 Calvinus Ecclesiæ bellum indixerunt, eodem exci-
 taretur Ignatius, qui nefandos illorum conatus re-
 rimeret. 4. Demùm ingenti illum gloriâ in Cælo
 donavit, qui ejus gloriæ amplificandæ tam studiosus

fuerat. Gratulare sancto de tantâ gloriâ. Erubescere,
 quòd cùm eadem tibi merces proposita sit, vel mi-
 nimam laborum partem suscipere recuses. Sic sta-
 tue: te, sicut socius passionum fueris, sic fore et
 consolationis. 2 Cor. 1. 7.

DE SANCTO DOMINICO.

4 Aug.

PUNCTUM I.

CONSIDERA, quibus virtutibus divinæ vocationi,
 quâ ipse ad sanctitatem eximiam vocabatur, respon-
 derit. 1. Profundâ humilitate: quidquid enim in se
 videbat boni, illud totum, non sibi, sed uni Deo
 tribuebat. Virtutes suas summâ curâ occultabat. Hinc
 etsi nudis semper pedibus peregrinaretur, ubi ta-
 men urbes pagosque, in quibus spectatores aderant,
 intraret, calceos induebat. Contemptûs avidissimus
 fuit. Hinc oblatas sibi varias dignitates ecclesias-
 ticas, tresque in primis episcopatus, semper recu-
 savit, et Tolosâ, ubi erat in honore, Carcasso-
 nem, ubi contemnebatur, alacriter fugit. 2. Pau-
 pertate evangelicâ: se enim rebus omnibus terrenis
 exuit, ut nudus nudum Christum expeditius se-
 queretur. Hinc, cùm non haberet undè viveret, co-
 gebatur, etsi nobili familiâ ortus, stipem ostiatim
 mendicare. Datâ verò panis frustulâ, flexis genibus
 accipiebat, hilarisque osculabatur. 3. Maximâ vitæ
 asperitate: quâ adimplebat ea quæ deessent passionum
 Qualia erga se fuerit. Humilitas.
 Paupertas evangelica. Co. oss. 1. 24. Vita asperitas.

Chr sti in carne sua. Corpus suum perpetuo cilicio, ferreaque catenâ edomabat. Erat illi pro lecto, vel scabellum, vel nuda humus. Ter se singulis noctibus crudeliter flagellabat; ut sic divinæ justitiæ satisfaceret. 1. Pro suis peccatis. 2. Pro peccatis aliorum. 3. Pro animabus purgatorii. Ejus vita jejunium erat fermè perpetuum. Expende, quàm longè ab eo distes, quâ cupiditate honoribus inhies, quâ curâ divitias accumulés; quàm nullis, aut quàm levibus pœnis peccata tua, etiam gravissima, punias.

PUNCTUM II.

Considera, quibus virtutibus aliorum salutem procuraverit. 1. Zelo ardentissimo conversionis peccatorum. Hinc voluisset omnes, atque adeo ipsos etiam damnatos, atque dæmones, si fieri posset, ab omnibus malis eripi, æternamque beatitudinem consequi. Nihil recusabat pati, ubi spes aliqua salutis proximi affulgebat. Mauros sæpius adivit, ut ipsos ad Christum converteret, suamque Deo vitam, et sanguinem, pro eorum conversione sæpius obtulit. Ipsos septem annos laboravit in agro Tolosano, ut inde Albigensium hæresim exigeret. Hunc in finem fratrum prædicatorum ordinem instituit, et amplificavit, non sine maximis laboribus, et maximo perpetuoque rei christianæ fructu. 2. Mirabili erga omnes mansuetudine, quos benigne arguebat, docebat amanter, juvabat hilariter. 3. Amore tenerissimo, quo peccatores omnes in sinu et in visceribus caritatis premebat.

Qualis
erga pro
ximum.
Zelus ani-
marum.

Mansue-
tudo.

Amor
proximi.

premebat. Hinc, pro omnium peccatis, non secus ac pro suis, quantum poterat, Deo satisfaciebat. Expende, quàm tu parùm facias pro aliorum salute, quàm asper et impatiens in aliis arguendis, et docendis, quàm levî amore proximum diligas. His tamen vitiiis, Dei gloria, proximique salus impeditur.

PUNCTUM III.

Considera, quibus virtutibus se Deo conjunxerit. 1. Puritate, tum mentis, tum corporis eximiâ: suam enim virginitatem, et quam primùm in baptismo gratiam suscepit, usque ad mortem integram, illamque conservavit. 2. Fiduciâ verè filiali. Cum enim se nullius rei capacem putaret, tamen omnia poterat in eo, à quo confortabatur. Neque eum ulla unquam difficultas aut labor ab iis deterruit, in quibus vel gloriam Dei, vel salutem animarum promoveri arbitrabatur. 3. Assiduâ oratione, quâ se Deo, Christo, et beatissimæ Virgini sæpius in die uniebat. Cum autem videret quanta inde auxilia perciperet, præcepit specialiter suis omnibus religiosis, ut orationi assiduè vacarent; beatissimæque Virginis, in cujus honorem Rosarium primus instituit, gloriam, ubique, omni curâ promoverent. Expende quàm longè absis ab istâ, tum mentis, tum corporis puritate, quàm parùm Deo, quàm multum humanis auxiliis fidas, quàm rarè orationi vaces ut decet, et confundere.

Qualis
erga
Deum.

Puritas
mentis et
corporis.

Fiducia
in Deum.

Studium
orationis
et devotio
erga D. V.

10 Aug.

DE SANCTO LAURENTIO.

PUNCTUM I.

De grano frumenti. Joan. 12.

Joan. 12.
24.
S. Lau-
rentius,
granum
frumenti.

Mortuum.

Mortuum
fructum
attulit.

JESUS dixit discipulis : *Nisi granum frumenti cadens in terram, mortuum fuerit, ipsum solum manet : si autem mortuum fuerit, multum fructum affert.* Considera, licet nomine hujus grani primario designetur Christus, granum purgatissimum ab omni peccati palea, quod mortuum in terrâ crucis, salutis æternæ fructum peperit : secundario tamen designari ab Ecclesiâ mysticum ejus membrum sanctum Laurentium ; qui sicut granum, concussione flagelli persecutionis, purgatus est ab omnibus terrenis affectionibus : ut discas non spernere tribulationes, quia purgant sæpè nos à multis peccatis. 2. Considera, mortuum fuisse in terrâ : tum quia carnem suam in hac vitâ prorsus spiritui subdidit, et mortificavit, contemptis omnibus mundi deliciis ; tum quia constanter, per atrocissima licet tormenta, pro Christo mortem oppetiit. 3. Multum fructum attulisse : tum quia suâ passione maximam gloriam in Cælo et in terrâ obtinuit ; tum quia, suo exemplo, et constantiâ, plurimos ad Christi fidem convertit, et ut similia paterentur autor fuit.

PUNCTUM II.

Qui amat animam suam, perdet eam : et qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam. 1. Considera, eum amare animam, qui amat hujus mundi commoda, opes, honores, voluptates præ Christo : odisse autem, qui contemnit, uti fecit Laurentius : qui, desertis omnibus opibus, desertâ Hispaniâ, licet juvenis, servivit Xisto papæ, Romæ. 2. Xisto ad supplicium raptò, exclamavit : *Quò progredieris sine filio, pater ? qui respondit : Majora tibi debentur... certamina. Post triduum sequeris sacerdotem levita.* 3. Omnes facultates Ecclesiæ distribuit in pauperes, christianis, ante passionem suam, latentibus in cryptis, pedes abluit ; cæcum sanavit, multos convertit, et baptizavit ; craticulæ affixus tortiores irrisit, tyranno dixit : *Assum est, versa et manduca, quia segnior fuit ignis, inquit sanctus Leo, qui foris ussit, quam qui intus accendit.* Flammi corporeis superari caritatis Christi flamma non potuit. O, si eadem flammâ arderes, quam facile ambitionis, iræ, cupiditatum omnium, ardorem vinceret !

PUNCTUM III.

Si quis mihi ministrat, me sequatur : et ubi sum ego, illic et minister meus erit. Si quis mihi ministraverit, honorificabit eum Pater meus. Considera, illum ministrare Christo, qui ejus mandatis et monitis tanquam

obediens famulus obedit. 2. Qui ejus vices, si sacerdos vel superior sit, sedulo obit. 3. Qui pauperibus et afflictis, operibus misericordiae, vel corporalibus, vel spiritualibus subvenit. Testatus est enim sibi fieri quod vel minimo in ejus nomine fiet. Quae si nos quoque faciamus, verè Christum velut ducem et magistrum nostrum sequimur. Perfectissimè autem secutus est sanctus Laurentius, qui tam fidelis fuit minister, ut etiam sanguinem pro eo profuderit, et exemplum ejus in passione secutus sit. 2. Considera, quantum præmium in Cælo, sancto Laurentio et omnibus, qui aliquid pro Christo patiuntur, aut Christi membris per caritatem seriò ministrant, paratum sit, quantus honor et gloria. Sine dubio major, quam mens nostra excogitare queat.

Minister
viri sancti
Laurentii
perfectis-
simè
Quantà
mercede.

IN FESTO SANCTI CORDIS

BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(Dominicâ post octavam Assumptionis.)

I. DEUS qui *fixit sigillatim corda hominum*, divitiarum sapientiæ ac bonitatis suæ deprompsit in creatione cordis Mariæ. *Ibi magnus Dominus et laudabilis nimis.* Hanc *civitatem Dei* nostri fluminis impetus lætificat. *Almæ* siquidem Virgini indidit Pater cœlestis cor filiae quæ audiret et inclinaret aurem suam, et oblivisceretur populum suum, et domum patris sui, et tota soli Patri ac Creatori suo adhære-

Psal. 47.
9.

ret; Verbum indidit cor matris quæ feliciter Christum in corde quàm carne gestaret: indidit Spiritus sanctus cor sponsæ in quam superveniret ipse cum omnibus charismatibus suis. Tibi quoque Deus dedit spiritum adoptionis filiorum, ut filius Dei nomineris et sis; ubi tuus erga tam piùm Patrem amor? *Quicumque fecerit voluntatem Patris mei... ipse mea mater est*, inquit Christus: nonne respicis istam dignitatem? Quoties tibi insurrat Spiritus sanctus: *Aperi mihi, soror mea, amica mea, columba mea.* Revertere, et sponsabo te mihi in sempiternum, et sponsabo te mihi... in misericordiâ et miserationibus. Et obduras cor tuum!

S. August.
de sancti.
Virg. c. 3.

Matt. 22.
50.
Cant. 5. 2.

Oseea. 19.

II. Cor Mariæ, cor Matris erga homines. Ante oblatam in cruce divinam victimam, ardentissimâ quidem in homines caritate Maria flagrabat, utpote imagines ac filios Dei Patris, et fratres Filii sui unigeniti; sed quantus tamen huic amori accessit cumulus, dum juxta crucem staret! Verba Christi morientis: *Ecce filius tuus*, cor ejus vi incredibili disciderunt, maternum illum amorem, quo christianos prosequeretur, illuc insitura. Vivus est enim sermo Dei et efficax, et penetrabilior omni gladio accipiti, et pertingens usque ad divisionem animæ ac spiritûs, compagum quoque ac medullarum. Utinam et alia hæc tua, ô Jesu, verba: *Ecce mater tua*, filiorum amorem erga Marianam in corda nostra insererent! Amantissimum igitur nec secus amabilissimum cor diligamus, atque memores istius:

Hebr. 6.
12.

Ezech. 7. *Gemitus matris tuæ ne obliviscaris ; quot et quantis nos doloribus pepererit, perpetuò animis nostris fixum teneamus. Cultum ejus omni ope atque operâ promoveamus ; sed imprimis virtutes ejus in nobis imitando repræsentemus. His enim nos Maria, quibus olim divus Paulus Philippenses, meliori quoque*
Phil. 4. 8. *jure, instigat : Quæcumque sunt vera, quæcumque pudica, quæcumque sancta, quæcumque amabilia, quæcumque bonæ famæ, si qua virtus, si qua laus disciplinæ, hæc cogitate, quæ et didicistis, et accepistis, et audistis, et vidistis in me, hæc agite, et Deus pacis erit vobiscum.*

20 Aug.

DE SANCTO BERNARDO.

QUÆ præcipua sunt in vitâ suâ, ipsemet Bernardus expressit in Meditationibus.

Hoc mihi tecum pactum erit : Planè moriar mihi ipsi, ut tu solus in me vivas : totus intra me silebo, ut tu solus loquaris in me : totus quiescam, ut tu solus opereris in me, et per me.

PUNCTUM I.

Moritur
 sibi, ut
 Christus
 in ipso
 vivat.

Bernardus planè sibi mortuus est, ut totus in ipso viveret Christus. Ab eo tempore, quo nuncium seculo remisit, ita sepultus est cum Jesu suo per religiosam professionem, ut nihil pristinæ vitæ in eo renanserit. Sensûs omnis expertem illum dixisset,

adeò parùm naturæ tribuebat. Oculorum, aurium, gustûs usum penitûs amisisse videbatur. Res ebyvias ita non aspiciebat, ut, cameratumne esset, an laqueatum cubiculum, in quo annum integrum manserat, nesciret. Iter habuit aliquando per unum diem prope lacum, quem, rebus divinis intentus, non vidit. O virum admirabilem ! ð mortem verè pretiosam, quâ soli Deo vivitur ! Pudeat te, anima, quòd ab hæc perfectione tam longè absis. Eia igitur, tibimet ipsi penitûs morere, ut vita Christi in te manifestetur. Oculos seculi vanitatibus claude, ut divino conspectu frui queas : *Non enim videbit me homo ; et vivet, inquit Deus.*

Ezech. 33.
 20.

PUNCTUM II.

Considera, quàm rigidum sibi beatus ille vir imposuerit silentium, ne internam animi, quâ fruebatur, pacem inanibus verbis turbaret. Sciebat ibi non loqui Christum, ubi seculi strepitus auditur. Hinc sibi colloquio omni cum hominibus interdicendum putavit. Itaque si quando loqui necessitas cogeret, loquebatur eo modo, ut non nisi invisus à sancto proposito discedere videretur. Sed quantas ex hæc silentii observatione utilitates percepit ! Mira de se, deque suis mysteriis, quotidie Spiritus sanctus ipsi revelabat. Qui silet hominibus, Deum magistrum et præceptorem habet. Certè de se fassus est aliquando Bernardus, plus ex internâ cum Christo colloctione, ad sacrarum litterarum intellectionem

Intra se
 silet, ut
 Christus
 loquatur.

*Epist. ad
 H. Maria.*
 106.

profecisse, quam si doctores multos annos audiisset. Quid igitur vanis sermonibus ita delectaris? Si cœlestem doctrinam, si verum solatium quæris, non ab hominum, sed à Dei consortio expetere debes.

Ps. 140: *Pone, Domine, custodiam ori meo, et ostium circumstantiæ labiis meis.*

PUNCTUM III.

Considera, neminem fortasse sanctorum fuisse, per quem majora Deus, quam per Bernardum fecerit, quia nemo magis à rebus terrenis abhorrebat. Statim atque incepit Deo militare, ex Apostoli præcepto diligenter cavil, ne implicaret se negotiis secularibus. Et tamen ex eremo suâ eductus est à Deo, ut summos pontifices, reges, prælatos, totam denique, ut ita loquar, Ecclesiam, unus regeret. Nullum aptius Dei manibus instrumentum, quam homo qui de se demissè sentit. Sed postquam Dei vocantis jussu reipublicæ christianæ negotia curare coactus est, internam illam quietem non amisit: *In quolibet catu hominum, vel tumultu... totâ facilitate animi colligens, interiori quâdam, quam ubique circumferebat, solitudine fruebatur*: sicque ubique solus erat. Non enim, aut ambitione, aut pravâ aliquâ cupiditate impulsus, res sibi commissas gerebat, sed solo Deo placendi desiderio. Hinc *non se rebus tradere, ut ipse loquebatur, sed commodare tantùm solebat.*

Heu, quam paucos invenias hujus virtutis imi-

Quiescit,
ut per
eum
Christus
operetur.

2 Tim. 2.
4.

Goffrid.
in ejus
vita. lib.
3. c. 1.

tatores! Aut enim negotia temerè suscipimus, aut in illis propriam, non Dei gloriam quærimus: undè perturbationes animi plurimas oriri necesse est. Statue igitur, ab omnibus professione tuâ indignis abstinerere; aut si quâ in re operâ tuâ Deus uti velit, postula, ut nihil aliud, quam divini ejus nominis laudem, salutem tuam, proximi ædificationem spectes.

DE SANCTO BARTHOLOMÆO.

24 aut
25 Aug.

PUNCTUM I.

CONSIDERA, quomodo vitam suam propagandæ Christi gloriæ impenderit. Penetravit in Lycaoniam cum Philippo, deinde in Indiam citeriorem, demùm in Armeniam. Vide quantâ mentis alacritate ac zelo, quibus itinerum, et prædicationis laboribus, quot adversis, in tantâ rei novitate, dæmonumque odio, quos è corporibus, regnoque suo ejiçiebat, quo fructu, (nam permultos illic ad Christum convertit;) quâ unione cum Deo, cum centies interdû, et centies noctu scribatur Deum adorasse. Utinam ita Christo viveremus! Sed heu! quoties levissimo labore, inanique hominum respectu, ab ejus gloriæ prosecutione deterremur! quam rarò inter occupationes nostras animum ad Deum convertimus!

Christo
vivit apos-
tolus.

PUNCTUM II.

Christo inquit, e uentura victima. *Job. 2. 7. Apoc. 22. sub fin.*

Quam inusitato et atroci sacrificio mortem pro Christo oppetit. Detrahi vivo pellem dæmon suasit; percutiens illum, ut Jobum olim, *ulcere pessimo, a plantâ pedis usque ad verticem ejus.* Deinde amputato capite sacrificium consummavit. Martyres quidem omnes vocat Nazianzenus victimas pro Christo cæsas: fuit verò hæc peculiaris sancti Bartholomæi prærogativa; 1. quia propius accessit ad victimas antiquæ legis, quarum, *detractâ pelle*, artus in frusta concidebantur; 2. quia propius ad Christi nuditatem accessit; 3. quia, præter alia quæ passus est, longè gravissimum et barbarum hoc supplicium fuit; 4. quia peculiari quodam pietatis sensu obtulit se Christo in sacrificium: ratus non esse amori suo satis, extraordinaria supplicia pati, nisi sacrificium cordis, et assidue orationis fervor, accederent. *O virum infractum animo, qui in patientiâ suâ possedit animam suam!* Offeram me item in sacrificium Christo, nec ultra corpori meo indulgebo: quoniam *exspoliavi me tunicâ meâ, quomodo induar illâ?*

Luc. 21. 19.

Cant. 5. 3.

PUNCTUM III.

Mysteria hujus sacrificii.

Detrahitur arbori cortex, tum ut aptius in illâ characteres inculpanitur, tum ut idonea alicujus species imprimatur. 1. Ita, detractâ pelle sancti Bartholomæi, divina in illius carne imago emicuit, amo-

risque sui notas Christus et characteres impressit. 2. Qui luctatur, exiit vestimentis. Ut generosius luctaretur apostolus, vel ipsâ pelle exutus est. 3. Serpens, detractâ pelle, novas sumit vires. Sic Bartholomæus propriam exiit, novam vitam deinceps ducturus. 4. Amor nudus adumbratur; Bartholomæus, ut suum erga Christum amorem apud omnes contestatum relinqueret, arcana cordis aperit, detractâ pelle. Igitur qui vult induere Christum, exuat *veterem hominem; exhibeatque corpus suum hostiam viventem, sanctam, Deo placentem, etc.*

Coloss. 3. 9. Rom. 12. 1.

DE SANCTO LUDOVICO,

25 Aug.

Galliæ rege.

PUNCTUM I.

Si *servire Deo, regnare est*, duplici nomine rex fuit sanctus Ludovicus: qui regnaturum se nunquam credidit, nisi Deo serviret, et populos, ad eidem serviendum, omni ope induceret; qui magis gloriabatur Christiani nomine, quàm regni: qui, cum licita omnia regis potestati viderentur, nihil sibi licere adversus Deum putavit; seque per totam vitam ab omni peccato mortali, inter aula blandimenta, servavit integrum. 1. Disce à rege sanctissimo, nihil esse hæc in vitâ gloriosum, præterquam Deo servire. Erubescere, quòd toties eruberis christianus

Bern. seu quis alius Tract. de Pass. Dom. c. 30. Rex Dei servus.

Luc. 9. 25. videri. Time justam Christi comminationem: *Qui me erubuerit...*, hunc *Filius hominis erubescet.* 2. Admirare sancti Ludovici, inter tot cadendi pericula, constantiam. 3. Si quando graviora peccata commiseris, malitiam ipse tuam et imbecillitatem accusa. Non enim peccandi aut facultas aut impunitas major, aut occasiones frequentiores tibi fuerunt, quam regi. 4. Si aliquorum curam habes, provide diligenter ut Deum colant.

PUNCTUM II.

Christiano, etiam regi, crucem tollendam esse credidit. Hinc, 1. Cum facile immunes se putent cæteri reges à jejuniis imperatis, ipse ad ea quæ imperantur, alia addebat singulis hebdomadis tria; et die veneris, nihil ad victum adhibebat præter panem et gelidam. 2. Non tantum ministrabat pauperibus ad mensam; sed et cum iisdem sæpè accumbens manducabat. 3. Ferratis flagellis corpus regum castigabat. 4. Cilicium quotidie induebat asperimum, etc. Quid ad hæc, delicate, qui ad ipsum mortificationis nomen, aut horrescis, aut rides? Nobilior es quam sanctus Ludovicus? innocentiior, quam qui nullum unquam peccatum mortale commisit? delicatior, quam rex inter aulæ delicias educatus?

PUNCTUM

PUNCTUM III.

Certavit adversus hostes Christi omnes. 1. Dæmones, resistendo tentationibus. 2. Blasphemantes, gravissimis edictis. 3. Homines suspectæ fidei, et hostes domesticos Ecclesiæ, variis pœnis. 4. Infideles et Saracenos. Quo in ultimo certaminis genere, mirare, 1. zelum sanctissimi Regis, qui bis regnum suum deserit, bis iter suscipit longissimum et periculosissimum, secumque copias regni omnes abducit: atque id, non spe acquirendæ famæ, aut regni amplificandi, sed tantum augendæ divinæ gloriæ, et terræ sanctæ à Sarracenis liberandæ. 2. Incomprehensibilia judicia Dei, qui sanctum regem pro sui nominis gloriâ generosissimè certantem, captivum duci primum, tum peste affligi et mori inter barbaros sinit. 3. Invictam sancti Ludovici patientiam, qui affligentis se Dei judicia constantissimè adorat. Sit nomen tuum, Domine, benedictum in secula, inquebat moriens! Voluisti ut regnum meum relinquerem, reliqui; ut bellum hoc susciperem adversus hostes tuos, suscepi. Nunc deseruisse servum tuum videris, sis benedictus: passus es pro te militantem vinci, sis benedictus: captivus in carcerem conjectus sum, sis benedictus: nunc peste afflictus morior, sis in æternum benedictus. Cogita, 1. quid agas pro Christo præ sancto illo rege; 2. quid patiaris; 3. quomodo patiaris.

Dobrot. Compend. II.

H h

28 Aug

DE SANCTO AUGUSTINO.

PUNCTUM I.

Resistit
Ego in.
Peccatis.
Lib. 2.
Conf. c. 9.
M. v. con.
versionis.

GRATIÆ resistit. 1. Triplici peccati genere: errore Manichæorum, impuris amoribus, inani improborum hominum respectu; dum dicitur: *eamus, faciamus, et pudet non esse impudentem.* 2. Tergiversatione multorum annorum, quantumvis instarent, et Monica mater adhortationibus, exemplis, lacrymis, sacrisque apud Deum precibus; et Ambrosius, concionibus atque colloquiis; et creberrimis vehementissimisque motionibus, gratia. Hic pravæ consuetudinis vim cogita, et fuge. *Suspirabam, inquit, ligatus, non ferro alieno, sed meâ ferreâ voluntate. Retinebant nuzge nugarum... et succutiebant vestem meam carneam, et submurmurabant: dimittisne nos? O abyssum divinæ misericordiæ infinitam! Eandem in te admirare, et time. Neque enim omnes Augustini sunt, hoc est, non similiter Dei gloriæ et Ecclesiæ, si convertantur, profuturi.*

Libr.
Conf. 8.
c. 5.

Ibid. c. 11.

PUNCTUM II.

Subjicitur
gratia.
Prompte.
Lib. 8
Conf.
c. 12.
Rom. 13.
1.
Reg. 10.
6.

Tandem gratiæ subjicitur: 1. Prompte: ubi audit hanc vocem, *tolle, lege, legit illicò locum Apostoli: Non in comensationibus, etc., statimque mutatus est in virum alium.* Vide ut pariter, sine morâ, gratiæ vocanti pareas. Actum erat de Augustino, si ultra

distulisset. 2. Plenè: errores, christianæ fidei confessione; carnales affectus, vitæ austeritate; inanes respectus, publicâ virtutum professione emendans. 3. Perfectè, ardentissimo ac tenerimo Dei amore. Sic enim amores impuros sanctissimè compensavit: *Serò te amavi, pulchritudo tam antiqua et tam nova! Non dubiâ, sed certâ conscientia, Domine, amo te.* Quàm multi cum Augustino peccant! Quàm pauci cum eo penitus convertuntur! Si vis divino amore liquescere, lege ejus Confessiones, Soliloquia, Meditationes.

Plenè.

Perfectè.

Soliloq.
c. 31.
Conf.
l. 10, c. 6.

PUNCTUM III.

Gratiæ subjicitur: 1. hæreticos, scriptis et disputationibus doctissimis, maxime Manichæos, Donatistas et Pelagianos; 2. catholicos, frequentissimis concionibus, colloquiis, exemplis, publicâque victiorum suorum, et divinæ in se gratiæ professione: quæ, insigni humilitate, libris Confessionum palàm esse voluit; 3. clericos, reformatione ecclesiasticæ disciplinæ: quam in rem, inter cætera, clericorum regularium monasterium in episcopali domo exstruxit; 4. religiosos, quorum et ipse familiam instituit: quæ utilissimè et sanctissimè propagata est, multis religiosorum ordinibus eandem Augustini regulam observantibus; 5. Ecclesiam universam, quam librorum suorum multitudine, eruditione, ac pietate mirificè illustravit hactenus, illustrabitque semper.

Gratiæ
subjicitur.
Hæreticos.
Catholicos.

Clericos.

Religiosos.

Ecclesiam
universam.

Tu verò, quid Deo et gratiæ rependis, cui tantam
Act. 9. 6. debes? Domine, quid me vis facere?

IN FESTO SANCTI NOMINIS
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Dominicâ infra octavam Nativitatis ejusdem.*)

Luc. 1.

I. *Et nomen Virginis Maria.* Maria significat *Illuminatricem*. Nam solem justitiæ mundo dedit, qui tenebras peccati erat dissipaturus. Eadem nobis lumen gratiæ impetrat, quâ *ut filii lucis* ambulemus. Gaude in exortu tam pulchræ auroræ: fidenter ipsum roga, ut gratiæ lumen tibi exoret, quâ emergere è tenebris peccatorum queas, et tanquàm in die honestè ambules.

II. *Maria Dominam* significat. Nostrum est, ipsam ut talem revereri, et obsequia tantæ Reginæ debita præstare. Cave quidquam admittas, quod fidelem subditum minimè deceat.

III. *Maria mare amarum* significat. Sola ipsa cruciatum et ærumnarum Filii sui, plus quàm universi homines, particeps effecta est. Honorat nos Christus, cum *socios passionum* suarum nos facit: acceptemus illas grato animo, et in iis perferendis imitemur patientiam, generosilatem, et resignationem Matris dolorosæ.

IN FESTO SEPTEM DOLORUM
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Tertiâ Dominicâ septembris.*)

I. *CONSIDERA* magnitudinem, imò gladium doloris, qui animam Virginis pertransiit, quando audivit Jesum positum esse in signum cui contradiceretur, quando in Ægyptum transtulit, quando duodecim annos natum Hierosolymis amisit, quando ei crucem bajulanti obviàm facta est, quando Jesus cruci affixus, quando lanceâ perforatus de cruce in sinu Virginis, et tandem de ejus sinu in tumulo depositus fuit. Compatere Matri dolorum: veniam ab ipsâ flagita, qui dolorum causa exstitisti: *fac me verè tecum flere.*

II. *Considera causam*, cur Deus innocentissimam Matrem suam tantis doloribus disruciari passus sit: nempe ut Filio suo Mater evaderet quàm simillima: ut novâ in Cœlis coronâ dignam redderet: ut exemplum nobis proponeret inter adversa imitandum.

III. *Considera virtutes* Virginis: patientiam inconcussam, resignationem perfectissimam, generositatem heroicam, amorem erga Deum tenerimum, denique spiritum religionis admirabilem, quo divinæ gloriæ Filium præ vitâ propriâ infinitè sibi dilectum sacrificavit. Admirare virtutes ad eò eminentes in Reginâ martyrum. Roga ipsam, ut à Dilecto suo gra-

tiam uberem tibi obtineat proficiendi ipsius exemplo, et imitandi ipsius virtutes, quodcumque placuerit divino Redemptori in partem nos suæ humiliationis et cruciatuum vocare.

14 Sept.

DE EXALTATIONE S. CRUCIS.

De crucifixione Christi. Joan. 12

PUNCTUM I.

Joan. 12.
v. 31. et
32.

DIXIT Jesus turbis : *Nunc judicium est mundi, nunc princeps hujus mundi ejicietur foras. Et ego, si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad me ipsum.*

Cruce.
Mundus
victus.

1. Considera summam sapientiam et potentiam Dei, quòd eâ re, quâ nihil erat contemptius et infirmius mundo, nempe patibulo crucis, omnem potentiam diaboli, principis mundi, id est peccatorum, frerit; et mundum totum à peccato, et faucibus inferni, et diaboli vindicaverit, id est, judicando liberaverit: ut discas, humilitate et contemptu sui, omnes tentationes dæmonis et mundi frangi.

Trahimur
ad Deum.

2. Considera, tantum esse beneficium nobis præstitum per exaltationem Christi in crucem et mortem, tantamque caritatem demonstratam; ut non modo alluci, sed etiam trahi quodammodo, licet inviti, in ejus amorem debeamus. Et tanta est vis passionis, si seriò perpendatur, ut non tam moveat, quàm impellat hominem peccatorem ad con-

versionem, et pœnitentiam; ac mortem etiam, dum opus est, (ut accidit martyribus,) libenti animo perferendam.

PUNCTUM II.

Respondit turba : Nos audivimus ex lege, quia Christus manet in æternum : et quomodo tu dicis : oportet exaltari Filium hominis ?

Considera turbam, id est, homines, mundi, mundanarumque rerum, ut opum, honorum, voluptatum et vitæ carnalis, amantes, non percipere ea quæ sunt Spiritus Dei: paupertatem, contemptum sui, passiones, mortem. Et ideo non potuerunt capere, hæc in Christum convenire.

At, qui Christi sunt discipuli, illi sciunt, per paupertatem, opprobria, et multas tribulationes perveniri ad veras opes, honorem, vitam, ipsamque æternitatem. Si enim (*granum frumenti cadens in terram*) mortuum fuerit, multum fructum affert. Sic Heracilius imperator, hoc die, non cum gemmis et auro splendidus esset, sed cum vili indutus esset habitu, nudisque pedibus, meruit crucem ipsam Christi, à Persis recuperatam, in montem Calvaria referre.

Cruce
obtinetur
bono-
res, etc.1 Cor. 2.
14.Joan. 12.
24.

PUNCTUM III.

Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit quò vadat. Considera, modicum lumen in iis esse, qui non, cum apostolo Paulo, dicere possunt : Non judicavi me scire.

* 35.

Scientia
Crucis.

1 Cor. 2. 1.

tiam uberem tibi obtineat proficiendi ipsius exemplo, et imitandi ipsius virtutes, quodcumque placuerit divino Redemptori in partem nos suæ humiliationis et cruciatuum vocare.

14 Sept.

DE EXALTATIONE S. CRUCIS.

De crucifixione Christi. Joan. 12

PUNCTUM I.

Joan. 12.
v. 31. et
32.

DIXIT Jesus turbis : *Nunc judicium est mundi, nunc princeps hujus mundi ejicietur foras. Et ego, si exaltatus fuero à terrâ, omnia traham ad me ipsum.*

Cruce.
Mundus
victus.

1. Considera summam sapientiam et potentiam Dei, quòd eâ re, quâ nihil erat contemptius et infirmius mundo, nempe patibulo crucis, omnem potentiam diaboli, principis mundi, id est peccatorum, frerit; et mundum totum à peccato, et faucibus inferni, et diaboli vindicaverit, id est, judicando liberaverit: ut discas, humilitate et contemptu sui, omnes tentationes dæmonis et mundi frangi.

Trahimur
ad Deum.

2. Considera, tantum esse beneficium nobis præstitum per exaltationem Christi in crucem et mortem, tantamque caritatem demonstratam; ut non modo alluci, sed etiam trahi quodammodo, licet inviti, in ejus amorem debeamus. Et tanta est vis passionis, si seriò perpendatur, ut non tam moveat, quàm impellat hominem peccatorem ad con-

versionem, et pœnitentiam; ac mortem etiam, dum opus est, (ut accidit martyribus,) libenti animo perferendam.

PUNCTUM II.

Respondit turba : Nos audivimus ex lege, quia Christus manet in æternum: et quomodo tu dicis: oportet exaltari Filium hominis? Considera turbam, id

est, homines, mundi, mundanarumque rerum, ut opum, honorum, voluptatum et vitæ carnalis, amantes, non percipere ea quæ sunt Spiritus Dei: paupertatem, contemptum sui, passiones, mortem. Et ideo non potuerunt capere, hæc in Christum convenire.

At, qui Christi sunt discipuli, illi sciunt, per paupertatem, opprobria, et multas tribulationes perveniri ad veras opes, honorem, vitam, ipsamque æternitatem. Si enim (*granum frumenti cadens in terram*) mortuum fuerit, multum fructum affert. Sic Heracilius imperator, hoc die, non cum gemmis et auro splendidus esset, sed cum vili indutus esset habitu, nudisque pedibus, meruit crucem ipsam Christi, à Persis recuperatam, in montem Calvaria referre.

Cruce
obtinetur
bono-
res, etc.1. Cor. 2.
14.Joan. 12.
24.

PUNCTUM III.

Adhuc modicum lumen in vobis est. Ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebræ comprehendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit quò vadat. Considera, modicum lumen in iis esse, qui non, cum apostolo Paulo, dicere possunt: *Non judicavi me scire*

* 35.

Scientia
Crucis.

1. Cor. 2. 1.

aliquid inter vos nisi Jesum Christum, et hunc crucifixum: sicut modicum erat in dictâ turbâ. Quomodo
Luc. 9. 23. verò sequetur Christum clamantem: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam quotidie, et sequatur me.* Ideo et nota, solere nos frontem, totumque corpus sæpè insignire Cruce, ut hoc lumen in omni actione nostrâ præferatur: alioqui enim facilè nos tenebræ, et tenebrarum princeps, suis tentationum laqueis comprehensum irent.

21 Sept.

DE SANCTO MATTHÆO.

PUNCTUM I.

Vocatur. CHRISTUS Matthæum ad se trahit, tribus quasi vinculis. 1. Aspectu: *Cum transiret Jesus, vidit.*
Matth. 9. 9. Nec mirum: nam, ut ait sanctus Hieronymus, fulgor ipse et majestas divinitatis occulta, que etiam in humanâ Christi facie relucebat, ex primo ad se, videntes trahere poterat aspectu, quos volebat. Domine,
Ps. 34. 16. respice in me et miserere mei. 2. Voce: *Et ait illi: Sequere me.* Ante illam vocem, inquit sanctus Ambrosius, propria dereliquit, qui rapiebat aliena. Domine, quàm potens est vox tua! *Vox... concutientis*
Isid. v. 5. desertum, scilicet virtutis: *Confringentis cedros,* seu superbos et elatos motus publicani: *Intercidentis flammam ignis;* id est, cupiditates avaritiæ, etc.
Hom. in Fest. S. Matth. 3. Inspiratione, qui eum foris verbo vocavit, inquit

Beda, intus invisibili instinctu, ut sequeretur edocuit. *1. Cant. 1. 3.* Domine, tribus his vinculis trahere me post te: et curremus in odorem unguentorum tuorum. Sed nonne te sic sæpè trahit?

PUNCTUM II.

Matthæus vocantem Christum sequitur: 1. Non ægrè, imò tantâ cum lætitiâ, ut diem hunc tantam quam faustissimum, convivio magno, cui interfuit Jesus, celebrârit. 2. Promptè, ne momentum quidem temporis differendo. Alter vocatus à Christo dixit: *Sequar te, Domine, sed permittè mihi primum* *Luc. 9. 61.* renuntiare his quæ domi sunt. Non sic Matthæus, sed *surgens secutus est eum.* 3. Perfectè et integrè: *Relictis omnibus.* O si sic Christum sequereris!

PUNCTUM III.

Vocationis suæ munus adimplevit: 1. Apostolicum munus, portando nomen Christi coram gentibus Æthiopiæ, quas cum rege ac reginâ Christo subjecit. 2. Munus evangelistæ, dicta factaque Christi scribendo. Atque ita Ecclesiam docebit usque ad consummationem seculi. 3. Martyr, pro Christo mortem oppetiit, lanceis confossus in ipso altari: ut scilicet suum sanguinem cum sanguine Domini sui misceret. Tu quomodò munus tuæ vocationis adimplet? Hæc tria, quantum in te est, imitare.

29 Sept.

DE SANCTO MICHAELE.

PUNCTUM I.

Dux mili-
tiae celestis
constituitur.
Ps. 102.
20.
Ephes. 4.
11.
Ibid. 6. 11.

Perfectos creavit Deus angelos omnes, et omnibus naturæ et gratiæ donis instructos; sed Michael singularibus dotibus ornatus est præ consortibus suis; et factus est admirabili potens virtute, faciens verbum Dei, ad audiendam vocem sermonum ejus; qui eum cæterorum principem, et ducem exercitûs sui constituerat, à quo boni angeli, tanquam milites à duce, aut membra à capite moverentur. Deum laudâ, pro muneribus sancto Archangelo collatis. Confide futurum, ut tibi necessaria auxilia suppeditet, ad certandum viriliter, et dignè ambulandum, eâ vocatione, quâ vocalus es. Offer te paratum ad ejus partes, Michaelis exemplo, sustinendas, adversus insidias diaboli.

PUNCTUM II.

Militat
adversus
dæmonem, et
vincit.
Heb. 1. 6.
Apo. 12.
7 et 8.

Meditare, ut Deus Filium suum, in carne olim assumendâ hominem Deum, proposuit statim cælestibus Spiritibus, et dixit: Adorent eum omnes angeli Dei: utque, renuente Lucifero, et inferiores spiritus ad suas partes trahente, Michael Deo primus obsecutus est, et socios, ad obsequendum, plurimos excitavit. Itaque factum est prælium magnum in Cælo: Michael et angeli ejus præliabantur eum dra-

cone: et draco pugnabat, et angeli ejus, et non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in Cælo. Nempè de Cælo dejecti sunt à Michael e inferos. Mirare archangeli virtutem: et victoriam illi tam nobilem gratulare. Agnosce eum fuisse legitimè coronatum, qui tam legitime certaverit. Intuere etiam victos angelos, et time. Si enim stellæ ceciderunt de Cælo, quomodo tu præsumis de te, pulvis et cinis? Si Deus angelis peccantibus non pepercit, sed rudentibus inferni detractos, in tartarum tradidit cruciandos; an te tam sæpè peccantem feret impunè?

2 Tim. 2.
5.
Matt. 24.
29.
1 Pet. 3. 4.

PUNCTUM III.

Christus Homo Deus causa certaminis fuit: quem contempsit Lucifer, Michael adoravit. Quanto magis nos, et adorare, et amare Christum tenemur? Nusquam enim angelos apprehendit, sed semen Abraham. Certavit Michael: 1. Humilitate. Agnovit se, suaque omnia à Deo esse, quicquid erat, poterat, operabatur, Deo acceptum retulit. Ama igitur humilitatem: hæc enim vicit Luciferum, et Michael eum coronavit. 2. His verbis, quis ut Deus? bonos angelos illustravit, prostravit malos. Hæc et tu frequenter meditare: cumque dæmon fascinare animum tuum tentabit, oblatis divitiis, voluptatibus, honoribus, dic illi: Quis ut Deus? quid pretiosius, quid dulcius, quid gloriosius, quàm Deum possidere? Sancte Michael Archangele! defende nos in prælio, ut non pereamus in tremendo judicio. Fac ut te certan-

Pro quo, et quibus armis militat.
Heb. 11. 6.
Lib. de Interpr. Nom. ap. Ariam, etc.
in Off. Eccles.

tem imiter; ut iisdem armis utar, quibus ipse tam feliciter usus es. Certa iterum pro me contra Luciferum, iterumque vince.

IN FESTO SANCTI ROSARII
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Primâ Dominicâ octobris.*)

Luc. 1. I. *Ave gratiâ plena.* His verbis angelus Virginem salutât, tanquam legatus sanctissimæ Trinitatis, in negotio et mysterio omnium maximo, quale erat Incarnatio Verbi. Nomen Virginis reverentiæ ergo subicit; attamen titulum exprimit longè honorificentiorē: *Ave gratiâ plena.* Plena videlicet in omnibus potentiis, plena omni genere gratiarum, plena supra omnes angelos et sanctos. Gratulare Virgini de hâc plenitudine; roga ipsam, ut tantarum gratiarum te quoque pro modulo tuo participem faciat.

Ibid. II. *Dominus tecum.* Non solum per essentiam et omnipotentiam, ut in singulis creaturis: neque solum per gratiam ordinariam, uti in omnibus justis; sed per gratiam specialissimam, per amorem et unionem cum ipsâ artissimam, per protectionem, et tutelam prorsus singularem, per directionem continuam facultatum et actionum Virginis in omni ipsius vitâ. Conemur ita per Dei gratiam vivere, ut nobiscum etiam specialiter sit, et permaneat Deus.

Ibid. III. *Benedicta tu in mulieribus.* Sola Virgo im-

munis fuit omni maledicto peccati, et pœnis peccati, nempe sterilitate, dolore in partu, concupiscentiis pravis, etc. Imò uti Eva totius maledictionis, ita Maria totius benedictionis origo existit. Ideirco beatam ipsam dicunt, et benedicunt omnes angeli, homines, creaturæ demùm universæ; his ego meas laudes addam, quoad vixero, donec æternum laudare in Cœlis Mariam licuerit.

DE SANCTO FRANCISCO.

4 Oct.

PUNCTUM I.

DESTINATUS à Deo sanctus Franciscus, ad la-

Vocatur ad Ecclesiam fulciendam.

hantem Christi Ecclesiam fulciendam, (sic enim ipsi, et Innocentio III revelatum est) his initiis tantum opus inchoavit. 1. Fortunis se omnibus exiit libentius, quàm rogaretur à patre quòd nimium in pauperes prodigus extitisset: ut jam indè, quemadmodum aiebat, disceret, nudum in cruce Christum sequi; ut se Deo totum traderet gubernandum, et liberius diceret: *Pater noster, qui es in Cœlis.* Felix quisquis ita se rebus humanis abdicavit, ut fiduciam totam in cœlesti Patre collocet! 2. Relictis paternis ædibus, abdit se in sylvas, ut sibi uni intentus, suis se pravis affectibus facilius eximeret, liberiori Dei colloquio frueretur, illiusque laudes continuo decantaret: *Ducam eam in solitudinem, in-*

Cher. 2.

14.

hominum colloquiis, mundique tumultu reperitur
Deus.

PUNCTUM II.

Quibus
meditac
vultu est.
1 Joan. 2.
16.

Ita paratus, destinatum sibi opus aggreditur.
Ruebat ædificium Christi, dominante *concupiscen-
tiâ carnis, concupiscentiâ oculorum, et superbiâ vitæ.*
Indigebat aliquo, qui, fortitudine suâ, vacillantes
tres columnas, quibus tantum nititur ædificium, pau-
pertatem videlicet, humilitatem, et vexationem car-
nis, solidaret. Hoc egit Franciscus: qui Christi
imitatus exemplum, paupertate, quam reginam ap-
pellabat, domuit concupiscentiam oculorum: inau-
ditâ vitæ asperitate frænavit concupiscentiam carnis,
volutans se aliquoties in nivibus, ut erumpentem
extingueret, proficiscensque in Syriam, ut à Mau-
ris, post gravissimos cruciatus, martyrio necaretur:
superbiam vitæ, singulari humilitate, fregit; id crebrò
reputans iteransque: *Tantus quisque est, quantus in
oculis Dei, nec major; asserens insuper cum Paulo,*
se peccatorum omnium esse primum; quòd horum
nemo esset, qui, si à Deo fuisset pari, quâ ipse,
gratiâ præventus, non longè se illi gratiore exhi-
buisset. Vide qualis sis, in oculis Dei, et eru-
besce, si ab his Francisci virtutibus destitutus sis,
quibus christiana religio stabilitur.

PUNCTUM III.

Considera quid egerit, ut Ecclesiam Christi ubi-
que repararet. Elegit duodecim socios, viros, tum
probitate morum, tum doctrinâ egregios: qui ab
Innocentio III summo tunc pontifice approbati, et
apostolorum in morem, per totum orbem sparsi,
cultum Dei mirum in modum promoverunt. Quæ
familia deinde ita crevit, ut nullus penè locus in
orbe sit, quem pietatis, et doctrinæ suæ radiis non
illustraverit, illustretque etiamnum. Fuit hoc summæ
Dei misericordiæ, qui *infirma mundi elegit, ut con-
fundat fortia.* Quis enim non miretur, mercatorem
tanta molitum, et tantæ militiæ factum esse ducem?
O, si non resisterem divinæ voluntati, quantum ejus
gloriam promoverem!

Quis fruc-
tu?

1 Cor. 1.
27.

PUNCTUM IV.

Ipse certè triplex virtutum in hâc vitâ præmium
à Deo recepit. 1. Humilitati responderunt sacra vul-
nerum Christi vestigia: ut qui sacerdotio similis esse
Christo noluerat, similis Christo crucifixo victima,
stupendo prodigio fieret. 2. Abdicationem rerum om-
nium secuta est potestas miraculorum patrandorum
tanta, ut ipsius, quasi domini, nutus creaturæ om-
nes sequerentur. 3. Qui voluptatibus omnibus,
Dei amore, divinisque voluptatibus ita totus liques-
cebat, ut in extasim sæpissimè raperetur; et ad

Quibus
premiis?

®

multas noras, vir seraphicus, in hâc unâ cogitatione suavissimè conquiesceret: *Deus meus, et omnia!* Si ad eadem aspiras præmia, easdem virtutes cole.

6 Oct.

DE SANCTO BRUNONE.

PUNCTUM I:

Solitudinem peccit.

Considera, 1. Quo fervore sanctus Bruno inspirationi Christi paruerit. Vocatur ad austum vitæ genus, stupendamque solitudinem; ubi remotus ab amicorum conspectu, omnique humanâ societate ac solatio, ætatem inter feras ageret, Deoque soli, et pietati vacans, angelicam in terris duceret vitam. Ille tot difficultatibus non territus, nullâque nobilitatis, doctrinæ, et opimi canonicatûs habitâ ratione, omnibus se sponte facultatibus, et deliciis abdicat, ut Christi crucem amplectatur, Deumque sequatur vocentem. O, si mundi pericula intelligeres, quàm citò fugeres vanitates ejus, quas tam cupidè consectoris! O utinam sic divinis inspirationibus obsequaris! 2. Ab Urbano II, summo pontifice, discipulo olim suo, evocatus, cum præclaram Ecclesiæ operam consilio doctrinâque contulisset, recusato Rhegiensi archiepiscopatu, solitudinis repetendæ facultatem tandem obtinuit. Nos verò, quàm facilè mundi illecebris capimur!

Reperit que.

PUNCTUM II.

Considera, quantum ad Dei gloriam, hominumque salutem sancti Brunonis conversio contulerit, cuius exemplo et consilio sanctissimus Carthusianorum ordo fundatus est. Perpende in cœlestibus viris, solitudinem, silentium, vigiliis, abstinentiâ à carnibus etiâ in morbis gravissimis, jejunia, perpetua cilicia, cæteras corporis afflictiones, diurnas Dei laudes, peculiarem beatæ Virginis cultum, obedientiam, etc. Hic inertiam tuam in Dei cultu, salutisque tuæ procuracione, cum tot virtutibus compara. Deindè, discce bono semper exemplo aliis prælucere, cum tot hominum millia, viri unius exemplo, ad vitæ genus penè divinum videas esse conversa. 2. Nota incredibilem sanctissimi hujus ordinis à sexcentis prope annis in primo fervore constantiam; quod nulli alteri religiosæ familiæ ad tantum tempus contigit. Nos verò quàm facilè, in levissimis, facillimisque, à proposito deficimus!

Quo fructu.

Quàm diuturno.

PUNCTUM III.

Considera sanctum Brunonem, ejusque ordinem universum, ad tantam tamque constantem sanctitatem, solitudine, et silentio pervenisse. Nimirum solitarius longè à peccandi occasione remotus est; neque visu, auditu, aut verbo labi solet. 2. Facilius dissipatas animi cogitationes colligit. 3. Deum sibi in intimo corde loquentem promptius audit, longè

Utilitates solitudinis.

à mundi strepitu : *Ducam eam in solitudinem , et lo-*
quar ad cor ejus. Et Bernardus : *Hæc vox non sonat*
in foro : sed nec auditur in publico. 2. Verùm , ne te
 foriè terreat solitudinis nomen , multiplex illa est ,
 diversaque. Alia Davidis erat , alia Brunonis , alia
 aliorum sanctorum , alia in suscepto à te vitæ statu ,
 solitudo. Nonne potes per hebdomadam , per diem ,
 per horam , horæve quadrantem in dies singulos ,
 semotis aliis curis , cum Deo solus agere ? Quan-
 tumvis solus , in mundi tumultu versaberis si mundo
 adhæreas ; solitudinem in mundo , si eum oderis ,
 inventurus. Felix qui mundum fugere etiam corpore
 potest ! Sed qui corpore non potest , corde affec-
 tuque fugiat. Quare internam tibi ædifica solitudi-
 nem , expelle mundanos ex corde affectus , noli de
 rebus caducis nimium sollicitus esse. Tum , vel in
 turbâ *sedebis solitarius* , Deique alloquio et gratiis
 uberibus perfrueris.

IN FESTO MATERNITATIS
 BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Secundâ Dominicâ octobris.*)

Luc. 1. I. ET *benedictus fructus ventris tui.* Sancta Elisa-
 beth ultima angeli verba : *Benedicta tu in mulieribus* ,
 repetens , nova præconia subdit. Adèd in laudandâ
 Virgine sancti homines beatis angelis non modò
 consentiunt , sed cum iisdem amice decertant. Be-

nedictus fructus virginis ventris Jesus est : *tum quia* *Coloss. 2.*
in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter ;
tum quia per ipsum Deus benedixit nos in omni bene-
dictione spiritali tam gratiæ in terris , quàm gloriæ
in caelestibus. Per ipsum denique electi omnes *bene-*
dicti Patris vocantur et sunt ; ideò per totam æterni-
 tatem ipsum laudabunt et benedicent. Cura , ut eo-
 rum numero accensearis.

II. Ecclesia catholica eodem , quo sancti angeli
 et homines , spiritu animata , Salutationem angeli-
 cam concludit : *Sancta Maria , Mater Dei , ora pro*
nobis peccatoribus , nunc et in horâ mortis nostræ. Amen.
 Pronuntiamus Mariæ nomen , ut tenerum erga ipsam
 affectum ostendamus : vocamus *sanctam* ; quia ipsâ
 hâc prærogativâ maximè delectatur : vocamus *Ma-*
trêm Dei , quæ dignitas totius Marianæ excellentiæ
 caput est. Denique ut profiteamur , nihil nos à po-
 tentiâ et amore tantæ Matris non sperare , ejusdem
 protectionem et intercessionem imploramus , tum in
 vitâ , tum verò maximè in morte , ubi Marianæ tu-
 telæ maximus usus est. Utinam nos , qui tam sæpè
 Salutationem hanc recitamus , cum ingenti deside-
 rio , devotione et fiduciâ illud faciamus ; ideò enim
 subjungimus *Amen* , quasi dicas : Ita spero , ita de-
 sidero , ita flagito.

9 Oct.

DE SANCTO DIONYSIO.

PUNCTUM I.

Præpara-
tio ad
fidem.

CONSIDERA, sanctum Dionysium, cum nondum fidem suscepisset, totum se litteris dedisse. Pende, 1. quo fine. Non ut curiositati satisfaceret, sed ut veritatem delegeret; non ut in rerum creaturarum cognitione sisteret, sed ut assurgeret in Dei cognitionem; non ut vanis et inutilibus quæstionibus otium suum oblectaret, sed ut ea quæ didicerat, omnia ad morum suorum informationem, et aliorum instructionem referret. 2. Quo studio? Eo, ut nullam scientiam, quam alicui sibi usui fore prævideret, neglexerit. 3. Quo fructu? Tanto, ut in Christianæ religionis mysteriorum cognitionem venerit. Dicitur enim, cum, Dominicæ passionis tempore, solem præter naturam defecisse animadvertisset, dixisse: *Aut Deus naturæ patitur, aut mundi machina dissolvetur.* Vide ut, ejus exemplo, honestum tibi in studiis finem præfigas, Dei gloriam videlicet, et propriam salutem; ut nihil eorum negligas, per quæ possis gloriam divinam promovere: ut aliquem semper fructum ad morum emendationem facias.

PUNCTUM II.

Fidem
suscipit.

Considera, cum Paulus Athenas venisset, et in areopago Christum resurrexisse, et mortuos omnes

aliquando resurrecturos annunciarer; alios audire noluisse, alios audisse, et contempsisse; alios, sed præsertim Dionysium, audisse et credidisse. Vide *Act. 17. 32.* quàm attentè audierit, quàm generosè, inani hominum respectu, ipsâque dignitate postpositis, Evangelio paruerit. Tu verò attende, 1. Ut Dei verbum libenter audias: *Qui ex Deo est, verba Dei audit: Joann. 8. 47.* 2. Ut divini verbi præcones, tanquàm Dei ministros, magni facias: *Pro Christo enim legatione funguntur et dispensatores sunt mysteriorum Dei. 1 Cor. 5. 20. 1 Cor. 4. 1.* 3. Ut sæpè fidei actus, circa ea quæ ab illis dicuntur, elicias. *Nam hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum Dei, retinent, et fructum afferunt in patientiâ. Luc. 8. 15.*

PUNCTUM III.

Considera ejus zelum in propagandâ fide susceptâ. Quem testatus est, 1. libris de rebus divinis editis, ut omnes, et omni tempore ad Dei amorem excitaret. 2. Laboriosis peregrinationibus. Nam Athenis Romam, Româ Parisios centenarij major perrexit, ubi Christum generosè constanterque prædicavit. 3. Quare sub Fescennio præfecto virgis cæsus, craticulæ, subjecto igne, impositus, tandem mulctatus est capite; quod abscissum sustulisse, et ad duo millia passuum manibus gestâsse dicitur. O si hunc zelum imitareris quoad licet! ô si nullos labores reformidares, cum Dei gloria id postulat! ô si omnes ad Dei amorem, quâ verbis, quâ scriptis excitares!

Fidem
propagat.
libris.Peregrina-
tionibus ac
prædica-
tione.
Martyrio.

®

Don. 12.3. *Qui ad justitiam erudiunt multos, (fulgebunt) quasi stellæ in perpetuas æternitates.*

DE S. FRANCISCO BORGIA.

10 Oct.

PUNCTUM I.

Mundo re-
nunciat.
In vita
seculari.

Religio-
nem in-
gressus.

CONSIDERA, 1. Quomodo sanctus Franciscus Borgia, dux Gandiæ, inter honores, aulæ delicias, omnesque mundi illecebras, vitam mundo contrariam à puero duxerit, virtutibus, atque in primis pietati, et mortificationi additus. Undè colliges, ubique, et quacumque occupatione tenearis, virtuti, si velis, semper esse locum. 2. Ubi vidit deformem et foetidum imperatricis Isabellæ demortuæ vultum, cujus venustas omnibus antè fuerat admirationi, tantus eum horror, rerumque caducarum fastidium invasit, ut vitam ab omnibus mundi curis liberam, et ubi primum per conjugem liceret, religiosa castra sequi decreverit. *Sat, inquebat, principi mortali datum: nunc te immortalem sequar.* Hic Dei bonitatem lauda, quæ tam variis modis homines, teque in primis, ad perfectionem vocat.

PUNCTUM II.

Sibi re-
nunciat.
Carni.

Renunciat, 1. carni: cruentis verberibus ad occingentis sæpè plagas; cilicis asperrimis, quæ, etiam secularis, quando cum principibus aulæ feminis erat agendum, induebat; crebris jejuniis, sic ut

In festo S. Francisci Borgiæ. 563

duplici quadragesimâ, pane, pisis et aquâ vitam sustentârît, eundemque deindè victum, per annum integrum, prorex Catalaniæ adhibuerit. Religiosus verò his addidit vigiliâs, humi cubationes, et sanctam, omnium, quæ dolorem afferrent aut incommoda, cupiditatem. Sicine carnem edomas? 2. Renuntiavit affectui erga propinquos. Auditâ filiæ morte, negotiis inchoatis, ne levissimâ quidem doloris significatione, diu se dedit. Tum, *Dominus*, inquit, *commodaverat; recipit.* Lügabant duo ejus filii cum admirali Aragoniæ: hujus causam Carolo V impensè commendavit. 3. Cupiditati gloriæ renunciavit. Ægris, in nosocomio aliisque vilissimis ministeriis, operam crebrò dedit: in quibus eâ voluptate perfundebatur, ut affirmaret, nullum esse qui regno se libentissimè non abdicaret, si tantam suavitatem vel uno die gustasset. Nunquam de se nisi abjectissimè sensit et locutus est. Quo die Christum, meditando, vidit ad Judæ pedes abjectum, nullum sibi præter inferos restare locum dixit, quando Christus suum hunc occupasset. Et quidem se semper, quasi propter peccata inferis meritò damnatum, ab omnibus haberi arbitrabatur. Cardinalatum à summo pontifice oblatum generosè recusavit. Nos verò, qui omni humiliatione digni sumus, quàm sæpè gloriâs verbis, factisque sectamur!

Affectui
ergo pru-
prios.

Cupidita-
ti gloria.

PUNCTUM III.

Deo ad-
hæret.
In nego-
tiis.
Oratione
frequen-
tissimâ.

Facile adhæsit Deo Franciscus Borgia, qui sic mundo, sibi que renunciârat: 1. Unione continuâ, in negotiis, colloquiisque: 2. Oratione frequentissimâ: quam à mediâ nocte ad quintam producebat, cuique totum tempus ab occupationibus liberum avidè dabat; radios è vultu, solis instar emittere, aut è sanctissimo Sacramento, cui addictissimus erat, nictantibus oculis recipere non rarè visus. Dicere solebat tribus potissimum societatem Jesu conservandam augendamque: persecutionibus, quæ ipsam ab amore seculi abducerent; obedientiâ, quâ membra cum capite jungerentur, sed in primis oratione, quâ Deo uniretur. Quam ipsius cum Deo unionem promovebat summa puritas mentis, quæ inter cætera, ex multiplici conscientiæ examine, et duplici in dies confessione sacramentali oriebatur.

Obedien-
tiâ.

3. Unione suæ voluntatis cum divinâ, quam in superioribus intuebatur. Hinc sancti Ignatii litteras genu flexo legebat, vocesque omnes ut Dei imperia excipiebat. Imò ipsi coquo, quando ejus ministeriis dabat operam, perindè paruit atque Christo. Quare à principe Joannâ desideratus, eam non ante adiit, quam à redeunte coquo dimitteretur. 4. Hanc cum Deo unionem zelo ferventi procurabat in proximo, in iis quos regebat, et maximè in animabus quas è Purgatorio, precibus suis ac pœnitentiis liberatas, sæpè vidit. Utinam et nos cum eo verè dicamus!

Quid

Quid mihi est in Cælo, et à te quid volui super terram, Deus cordis mei et pars mea Deus in æternum? v. 28.
Mihi autem adherere Deo bonum est.

IN FESTO PURITATIS
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Tertiâ Dominicâ octobris.*)

I. MUNDITIES cordis ea est, quæ nullam in animâ peccati sive mortalis, sive venialis labem patitur: quæ vitiosos habitus et propensiones reprimit, quæ illicita omnia terrena, quibus ab amore Dei abstracti, ad malum pertrahimur, generosè dirumpit. Hæc mundities sanctitatem animæ efficit, et corporis pretiosissimum est ornamentum. Nostrum est angelicam puritatem æmulari: an id reipsâ facimus?

II. *Exemplum summæ puritatis considera in Jesu, qui Sanctus sanctorum, et ipsissima puritas est. Ejus omnes propensiones, intentiones, actiones purissimæ erant et dignæ divinitate Verbi inhabitante. Nunquam in ipso aliquid reprehensione dignum notari poterat: Quis ex vobis arguet me? Nilil, nisi Joan. 8. 46.* quod purum et sanctum esset, amore suo dignatus est. Actiones etiam in speciem sanctas, sed ex corde et intentione non admodum purâ profectas, aver-sabatur. Amemus hanc puritatem, quam Christus adeò amavit.

III. Si tantæ puritatis te præstringit candor ac sublimitas deterret, ex Mariâ discæ, quo pacto eam æmulari valeas. Est enim Maria *speculum sine macula et imago bonitatis illius. Tota pulchra per omnis boni præsentiam, sine macula per omnis mali absentiam.* Ex studio puritatis ei solitudo non amara, dulce silentium, oratio in deliciis. Rara cum hominibus, frequentia cum Deo et angelis ejus colloquia miscere noverat. His nos quoque vestigiis insistamus, atque ut peroptatam hanc munditiem assequamur, indefessi opem Virginis undecumquæ purissimæ efflagitemus, et tunc *beati*, utpote qui *mundo corde, Deum* videbimus.

15 Oct.

DE SANCTA THERESIA.

PUNCTUM I.

Disposi-
tiones ad
vulnus ca-
ritatis.

CONSIDERA, quomodò Deus cor Theresiæ ad vulnus caritatis disposerit. In solitudinem religionis eam duxit, ne posset mundus tam pretiosam plagam impedire. Illam incendit desiderio veræ sanctitatis, quæ consistit in caritate: ut ipsa ultrò pectus suum vulnere caritatis exponeret. Illam excitavit ad severam mortificationem; ut ejus cor, jam subactum penitentis et mollitum, minus telo caritatis resisteret. Illam denique purgavit ab affectu nimio creaturarum; ut in ejus corde amplissimus vulneris caritatis locus esset. O aptam ad vulnus caritatis dispositio-

nem! Sed eodem modo disponere te debes, si vis et ipse caritate vulnerari.

PUNCTUM II.

Considera dimensiones sacri vulneris, quo Theresiæ cor tam benè dispositum Deus sauciavit. Vulner
dimensiones
ner.
1. Altitudinem, in sublimitate orationis, per quam erectus in Deum ejus animus corpus etiam suum sæpè rapiebat: in ardore martyrii tam incenso, ut paternâ domo relicta, in Africam eâ spe trajecerit: in excellentissimo voto, quo Deo promisit, se, quidquid perfectius esset, reliquâ vitâ facturam. Sublimi-
tas.
2. Profunditatem, in humiliationibus, gravissimis corporis afflictationibus, ariditate ac desolatione decem et octo annorum tantâ, ut aliquando à Deo derelicta propè videretur. Profun-
ditas.
3. Longitudinem, in admirabili amoris constantiâ inter tot languores, et assiduâ cum Deo unione inter tam multa tamque gravia negotia. Longitu-
do.
4. Latitudinem, quâ omne genus hominum in Deo complectebatur: viros apostolicos, quos reverebatur et orationibus, tum suis, tum sui ordinis continuis juvabat; peccatores, hæreticos, et infideles, quorum conversionem macerationibus, precibusque sæpè à Deo impetravit; animas Purgatorio detentas, quas crebrò liberavit. Latitudo. (R) (R)
Iisque de causis religiosum utriusque sexûs ordinem instituit. O si aliquâ saltem ex parte sic vulnereris! Expende quòd ipsa scripsit, revelatum sibi à Deo fuisse certum in inferis locum, ad quem detrudenda erat, si crea-

turis, ut cœperat, addieta, ad summam perfectionem non contendisset.

PUNCTUM III.

Voluptatis ex vulnere dimissiones. Altitudo. Considera voluptatem, magnitudini vulneris respondentem: Et 1. quidem illius altitudinem, in deliciis, quas ex conjunctione cum amantissimo Sponso percipiebat tam exquisitas, ut et amara hæc vita esset, et suavissimam mortem, quod demùm contigit, viderentur allaturæ. Cogita, quàm cœlestem voluptatem senserit, cum eam unus ex seraphim ignito jaculo vulneravit, et Christus in sponsam ignito jaculo vulneravit, et Christus in sponsam elegit. 2. Profunditatem, ex suavitate mortificationum. *Aut pati*, inquit, *aut mori*. 3. Longitudinem, quæ ad totam vitam, in fructum diuturnarum desolationum, jugiter propagata est, ut in æternâ beatitudine consummaretur. 4. Latitudinem, ex gaudio: quod oriebatur, tum ex Dei gloriâ, quam ipsa, ejus ordo, viri omnes boni procurarent; tum ex Dei voluntate, cujus aspectu suavissimè in omnibus etiam adversis acquiescebat: *Gustate et videte quoniam suavis est Dominus*. Sed ante caritatis vulnus, suavitas illi vix gustatur.

Profunditas. Longitudo. Latitudo. Pf. 33. 9.

DE SANCTO LUCA.

18 Oct.

PUNCTUM I.

MULTIS quidem naturæ dotibus sanctum Lucam Deus ornaverat. Accedebat ad nobilitatem opesque paternas, litterarum græcarum, latinarum, hebraicarum, et ægyptiacarum, pingendique et medicinæ scientia. Sed quòd hæc sciret omnia, non erat propterea beator, si Christum nescivisset: quem *nosse*, consummata justitia est et radix immortalitatis. A Paulo vocatus ad fidem, et baptizatus, in Mariæ disciplinam traditus est. Amavit eum Deipara, vel eò quòd virgo esset, et quia sortitus erat animam bonam, brevè ad omnium virtutum perfectionem instituit, quia mentem habebat rerum altissimarum capacem, fidei mysteria docuit, præsertim quæ ad Christum pertinerent. O felicem, Virgine magistrâ discipulum! *Beatus et quem tu erudieris*, ô Maria! Tu divo Lucæ gratulare, et animadvertè, quibus gradibus ad hanc felicitatem venerit. Pauli familiaritati se applicuit, divinæ vocationi paruit, Mariam coluit. Ita tu felix eris et sanctus, si bonis te adjungas, si Spiritui sancto non resistas, si totis præcordiorum affectibus Mariam omnium virtutum magistram colas.

Mariæ discipulus. Sup. 15. 3. Ps. 63. 12.

turis, ut cœperat, addieta, ad summam perfectionem non contendisset.

PUNCTUM III.

Voluptatis ex vulnere dimissiones. Altitudo. Considera voluptatem, magnitudini vulneris respondentem: Et 1. quidem illius altitudinem, in deliciis, quas ex conjunctione cum amantissimo Sponso percipiebat tam exquisitas, ut et amara hæc vita esset, et suavissimam mortem, quod demùm contigit, viderentur allaturæ. Cogita, quàm cœlestem voluptatem senserit, cum eam unus ex seraphim ignito jaculo vulneravit, et Christus in sponsam ignito jaculo vulneravit, et Christus in sponsam elegit. 2. Profunditatem, ex suavitate mortificationum. *Aut pati*, inquebat, *aut mori*. 3. Longitudinem, quæ ad totam vitam, in fructum diuturnarum desolationum, jugiter propagata est, ut in æternâ beatitudine consummaretur. 4. Latitudinem, ex gaudio: quod oriebatur, tum ex Dei gloriâ, quam ipsa, ejus ordo, viri omnes boni procurarent; tum ex Dei voluntate, cujus aspectu suavissimè in omnibus etiam adversis acquiescebat: *Gustate et videte quoniam suavis est Dominus*. Sed ante caritatis vulnus, suavitas illi vix gustatur.

Profunditas. Longitudo. Latitudo. Pf. 33. 9.

DE SANCTO LUCA.

18 Oct.

PUNCTUM I.

MULTIS quidem naturæ dotibus sanctum Lucam Deus ornaverat. Accedebat ad nobilitatem opesque paternas, litterarum græcarum, latinarum, hebraicarum, et ægyptiacarum, pingendique et medicinæ scientia. Sed quòd hæc sciret omnia, non erat propterea beator, si Christum nescivisset: quem *nosse*, consummata *justitia est et radix immortalitatis*. A Paulo vocatus ad fidem, et baptizatus, in Mariæ disciplinam traditus est. Amavit eum Deipara, vel eò quòd virgo esset, et quia sortitus erat animam bonam, brevi ad omnium virtutum perfectionem instituit, quia mentem habebat rerum altissimarum capacem, fidei mysteria docuit, præsertim quæ ad Christum pertinerent. O felicem, Virgine magistrâ discipulum! *Beatus et quem tu erudieris*, ô Maria! Tu divo Lucæ gratulare, et animadvertè, quibus gradibus ad hanc felicitatem venerit. Pauli familiaritati se applicuit, divinæ vocationi paruit, Mariam coluit. Ita tu felix eris et sanctus, si bonis te adjungas, si Spiritui sancto non resistas, si totis præcordiorum affectibus Mariam omnium virtutum magistram colas.

Mariæ discipulus. Sup. 15. 3. Ps. 63. 12.

PUNCTUM II.

Pauli ad-
jutor. Lucam sic institutum à Mariâ, Paulus accepit in comitem peregrinationum, et apostolicorum munerum adiutorem. Secutus est ille ad laborem, quo animo venerat ad fidem: nec se putavit quidquam fecisse, nisi vocationis suæ quàm plurimos participes faceret. Peragrat Macedoniam, Græciam, Libyam, Ægyptum, etc. Et ubique, quæ à Deo acceperat naturæ et gratiæ dona, in salutem impendit animarum. Utitur suavitate indolis, ut barbaros demulceat; arte pingendi, ut Christi et Mariæ imagines eorum ob oculos ponat, quorum in cordibus Christum formare et Mariam volebat. Nec ars medendi inutilis fuit; quippe illecebra corporalis medicinæ; spirituale animæ sanitatem pluribus contulit: Sic, *de medico corporum in medicum versus est animarum...*, *cujus liber quotiescumque legitur in Ecclesiis, toties ejus medicina non cessat. Undè animadvertemus... omnia verba illius, animæ languentis esse medicinam.* Qui hæc meditaris, *da locum Medico: etenim illum Dominus creavit, etc.* Exempla ejus possunt sanare animæ tuæ languorem. Siccine naturæ et gratiæ dona utiliter impendis? Attende, quam de proximo curam habeas. Si animam non potes, corpus cura: si corpus non potes, animæ saltem miserere: si non aliorum, salutem tuæ. Sed etsi animam curas aliorum, noli tuam *Luc. 4. 24.* negligere, ne dicatur tibi: *Medice, cura teipsum.*

Hieron.
Comm. in
Ep. ad
Philem.
(v. ult.)
Id. Ep.
103. (ad
Paulin.)
Eccle. 38.
11 et 12.

PUNCTUM III.

Non satis habuit sanctus Lucas, fidem tam multis in provinciis annuntiâsse. Quia mortalem se sciebat, Evangelium scripsit, ut, etiam mortuus, Christum per omnes Ecclesias prædicaret. Explicuit solus fusè et distinctè infantæ Christi mysteria, solus Nativitatem ejus in præsepio et stabulo; solus mirabile ejus coram Herode silentium, verba ad latronem in cruce prolata, parabolas filii prodigi, mali ceconomi, divitis epulonis, retulit. Præterea qui *Evangelium, sicut audiverat à Mariâ, Paulo, et aliis apostolis, scripsit; idem Acta apostolorum, sicut viderat, ipse composuit.* Tandem in Achaiâ, cum *crucis mortificationem jugiter in suo corpore pro divini nominis honore portasset,* vitam martyrio feliciter clausit, anno ætatis octogesimo quarto. Verè dignus *cujus laus sit in Evangelio per omnes Ecclesias.* Hunc admirare, lauda, et imitare. Laudandus profectò, quòd Paulum et Mariam audierit, quòd ad justitiam erudierit multos, quòd Evangelium scripserit: sed laudandus magis, quòd, quæ docuerat et scripserat, moriendo probavit. Vide ut pariter, et quæ audis teneas, et quæ tenes doceas, et quæ doces aut scribis, ipse facias: *Dicunt enim multi et non faciunt.* Undè, cum aliis prædicaverint, reprobi efficiuntur.

Christi
Evan-
gelistâ.

Hieron.
descriptior.
Eccle.

In Missâ.

2 Cor. 8.
18.

Matt. 23.
3

IN FESTO PATROCINII
BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

(*Quartâ Dominicâ octobris.*)

CONSIDERA quanta debet esse fiducia nostra erga beatam Virginem. I. *Cognoscit* Maria necessitates nostras. Hoc primum fiduciæ erga ipsam nostræ caput est. Hoc ipso, quòd Deus Mariam nobis dederit advocatam, reginam, et Matrem, quæ nostræ curam gerat, necesse est ipsi perspectas esse necessitates nostras. Quòd si verò nos videat in peccatis et vitæ pravitate obduratos, non agnoscit nos è numero suorum, nec obsequia nostra admittit, nec subvenire nobis studet.

II. Alterum nostræ fiduciæ fundamentum est Virginis in impetrando *efficacia et auctoritas*. Nihil est, quod ipsa per Deum non possit; amat enim Matrem Filium, et nihil ipsi denegat. Non vult tamen auctoritate suâ uti ad ea nobis obtinenda, quæ saluti nostræ adversantur; neque vult, ut bonis per ipsam impetratis abutamur.

III. Tertium fiduciæ nostræ caput est *amor*, quo Maria tanquam mediatrix et Mater nostra in homines fertur. Cuilibet nostrum dici potest: *Ecce Mater tua*. Hæc suavissima fiduciæ nostræ vena est. In tentationibus, in ærumnis, in miseris nostris confugiamus ad Mariam, invocemus ipsam: *Non recedat ab ore non recedat à corde*.

S. Bern.

DE SS. SIMONE ET JUDA.

28 Oct.

PUNCTUM I.

CONSIDERA de sanctis Simone et Judâ, quòd, ^{Fructus} ^{laborum.} 1. regiones vastissimas peragrârunt, ille Ægyptum, hic Mesopotamiam, atque unâ deinde Persidem. 2. Apud gentes barbaras fidem disseminaverunt. 3. Innumerabiles filios Jesu Christo pepererunt. Vide quid potuerint homines duo, quos simul caritas Christi urgebat. Nam licet infirmi essent ac debiles, et omni prorsus humano auxilio destituti, ^{2 Cor. 5.} tam diu tot labores superare, tot hostibus resistere potuerunt. Nimirum, ^{Cant. 8. 7.} ^{Ephes. 3.} *aque multæ non potuerunt extinguere caritatem. O si essem in caritate radicans et fundatus, non querens quod mihi utile est, sed quod multis, ut salvi fiant!*

PUNCTUM II.

Non ob miracula potissimum, licet multa patrârunt, ^{Causa} ^{illius} ^{fructus.} fructus tam uberes tulerunt: nam plures pseudoprophetæ insurrexerunt, qui etiam dæmones egerent. Quid est igitur quod eos magnos ostendit, inquit Chrysostomus? Peculiarum contemptus, gloriæque despectus; nam decretos sibi ab rege Babylonio honores respuerunt: jejunium, cum in ipsâ regis aulâ pane solo vescerentur: patientia; contumelias enim, et verbera hilari vultu perferrebant:

caritas erga proximum ; nam inimicos à mortis periculo multis lacrymis et precibus liberârunt. Ex his collige , quid valeat studium humilitatis , patientiæ , et bonorum operum , ad animarum conversionem. Hæc est enim lux apostolica , de quâ ait Christus :

Matt. 5. Sic luceat lux vestra coram hominibus , ut videant opera vestra bona , et glorificent Patrem vestrum qui in Cælis est.

PUNCTUM III.

Præmiis. Mercedem laborum amplissimam consecuti sunt.

1. Potestate in dæmones , qui spontè fugiebant ad aspectum illorum , adeò maligni spiritus humiles reformidant. 2. Conversione populorum , quos ingenti numero tanquam filios Christo pepererunt. 3. Novis quotidie gratiarum donis : *Pro eo enim quod laboravit anima illorum , vidit et saturata est.* 4. Consolationibus spiritualibus : *Quàm magna multitudo dulcedinis tuæ , Domine , quam abscondisti timentibus te !* 5. Morte gloriosâ , quam Christi causâ passi sunt : Postremò , miraculis , quibus Deus illorum tumulum decoravit. O si scires quàm suave sit agere pro Christo et pati ! Compara cum his præmiis , mundi , dæmonis , amorisque proprii præmia , et elige.

IN FESTO

B. ALPHONSI RODRIGUEZ ;

È SOCIETATE JESU.

3o Oct.

I. ALPHONSUS sibi , vitæ religiosæ jagam subeunti , in perfectam obedientiam incumbendum esse intellexit , ut verus fieret socius Jesu qui pro nobis humiliavit semetipsum , factus obediens usque ad mortem , *Philip. 2. mortem autem crucis.* Alphonsi autem obedientia tribus præcipuè enituit dotibus. Fuit *universalis.* Omnes regulas , omnia totius vitæ ipsius momenta complexa est. Non valetudo incommoda ab hoc illum ardenti studio retrahere valuit. Dum in lecto gravi morbo præpeditus detineretur , caput tamen intranti sacerdoti aperire nunquam omisit , ut regulæ faceret satis. Nec senectutem quidem gravem ac debilem unquam causatus est ad quantulamcumque immunitatem impetrandam : sed aliquantò ante signum datum cubilo egredi , et magno cum labore sese conferre ad exercitium commune malebat , quàm abesse , et sic complevit illud Christi : *Iota unum aut unus apex non præteribit à lege , donec omnia fiant.*

II. Fuit *perfecta.* Obedire primo voluntatis superiorum signo cognito parvi duxisset , nisi voluntatem etiam et iudicium proprium illorum arbitria integre permisisset. Superioris vocem tanquam Christi

Matt. 5. (R)

auscultabat. Hinc simplex illa obedientia, quæ non reputabat utrum quod præcipiebatur fieri posset, necne; ut cum ad Indos proficisci jussus à superiore, portum statim petiit, ac socio qui subinde illum revocaret misso, interrogantique quonam modo mare trajecturus fuisset, respondit: *Si instructa navis occurrisset, illam statim conscendissem; sin autem, in mare intrare tentassem.* Quod exemplum ruborem nobis inculciat, qui ad hanc usque diem, quid sit obedientia intellectus, fortasse non senserimus.

III. Fuit *heroica*. Hanc obedientiam semper prætulit 1.º *fame*, cum sæpè insanum se haberi melius duxerit quam vel levissimè regulam ullam transgredi; 2.º *vitæ*, quippe cujus periculum adiit, potius quam ut præscriptum remedium quoddam, quod sæpè sibi nocivum expertus erat, recusaret; 3.º *ipsis cum Deo internis colloquiis, divinæque mensæ deliciis*, nam cum utrumque vitâ ipsâ pluris faceret, tamen his supersedebat, quotiescumque illud ei utile fore judicassent superiores. Cum igitur Christi humilitatem sectando, tamque constanter obediendo sese abnegaverit, atque, ut ita dicam, exinaniverit, quid mirum si tandem exaltatus nomen suum christianæ genti venerabile, infernis verò dæmonibus tremendum videat?

DE SANCTO CAROLO.

4 Nov.

PUNCTUM I.

VICTIMAM sanctus Carolus se exhibuit, tripli Dei victima. Consecrando externa bona. sacrificii genere. 1. *Secularium opum et dignitatum.* Audita enim fratris natu majoris morte, sacerdotio statim inito, multis reluctantibus, cum summa omnia sperare posset, Christo in perpetuum se ad-dixit. 2. *Corpus immolavit Creatori, ut fieret inter-* Corpus. *grum holocaustum per inviolatam castitatem, etsi bis acerrimè tentatum: deinde omnibus stupendæ pœnitentiæ laboribus.* Interdixerat sibi igne, carnibus, lecto: nudâ sæpè terrâ, stramineâ ferè culcitrà, aut asseribus cubabat, pane victitabat et aquâ: idque maximè cum diæcesim lustraret. Hoc autem munus, quantum potuit, obiit pedes, sarcinas ipse humeris, sole ardenti, in fame et siti ferens, et aliquando dies totos jejunos. Romam ad jubilæum profectus, nudis pedibus interdum cum suis adibat templâ. Denique tantâ severitate tractavit corpus, vigiliis, jejunis, ciliciis, per exercitia spiritualia paucis autè obitum hebdomadis, ut febris correptum, nec quidquam sibi tamen indulgentem, confessarius prohibere ne pergeret, necesse habuerit. Verum morti proximus majore cilicio, quod sæpius gestaverat, indui, ut loricâ justitiæ, voluit, implacabilis sui etiam ad mortem hos-

tis : ut qui Deo soli vixerat , sibi semper moreretur.

Joan. 12.
Animum. Ulinam sic moriar , ut sic vivam ! *Qui amat animam suam , perdet eam.* 3. Sacrificium laborum , seu orationis , ad duas primum , tum ad sex in diem horas produxit ; imò et octo , continenter immotus in oratione perstare , paulò ante obitum , visus est. Atque ita Deo animum consecrabat.

PUNCTUM II.

*Pater ego-
novum.* Considera mirabilem sancti Caroli , quam à patre habuit quasi hæreditariam , erga pauperes caritatem. Certè is nihil gustabat unquam , quin eleemosynam prius aliquam , in eo penè prodigus , erogasset. 1. Sanctus Carolus maximam partem è beneficii ecclesiastici redditibus , vix duodecim annos natus , per se pauperibus largitus est : idque totà vità constantè retinuit. 2. Uritano principatu vendito , quadraginta millia aureorum , et viginti millia sibi legata iisdem distribuit. 3. In summà sterilitate , ipse tria millia pauperum enutrivit , et aliis longè plurimis eleemosynas dari per pagos curavit. Ad septuaginta etiam millia , per se , ac per alios è præcipuà nobilitate viros , permotos ipsius exemplo et adhortationibus , sustentavit. 4. Ut peste afflictos juvaret , vasa argentea , supellectilem , lectum ipsum vendidit ; sibi victum intereà omnem sæpè eripiens , aut modicum panis ad summum retinens , ut Christum liberalius in pauperibus pasceret. 5. Iisdem *nozocomium* ingens , puellis orphanis domum ,

egenis nobilibus collegium , fundavit , et extraxit : neque unquam passus est , ut quamdiu habuit quod daret , mendicus ullus à se in donatus abiret. 6. Cùm semel , post administrata toto die sacramenta , nihil ad cœnam reperisset , tantas Deo gratias egit , quòd sua per egenos munuscula acceptasset , quantas alter cui hæreditas obvenisset. Sed non defuit servo Deus , nec vinci se passus est : subitò enim centum aurei à viro nobili missi sunt.

PUNCTUM III.

Fuerunt in sancto Carolo dotes omnes veri episcopi , ac boni pastoris animarum. 1. Enim bonus pastor ante oves vadit , hoc est præit exemplo. Hinc præter ea quæ diximus hactenus , ex beneficiis ecclesiasticis quæ possidebat , plura abiecit : atque ita , annuo reddito viginti millium aureorum se spoliavit. Domesticam familiam , quadringentis ex eà abire permissis , ad vitæ christianæ institutum religiosè formavit. 2. Sæpius dedit animam pro ovibus suis. Grassante peste , primus ægrotos adiit , iisque sacramenta ministravit. Tum in solemnè supplicatione , Dei iram placaturus , nudis pedibus , etiam offendiculo cruentatis , cinere ac cilicio opertus , reste è collo suspensâ , crucem bajulans , hostiam se pro fratribus obtulit. 3. Pascebat oves suas bonis suis , sed maxime verbo Dei , et Eucharistiâ : nec domum ferè se recipiebat nisi secundâ post meridiem , toto hoc tempore concionando , sacramentis

*Dicens
sua pas-
tor.*

Joan. 10.
*Præit
exemplo.*

*Dat ani-
mam pro
ovibus.*

Pascit.

administrandis, visitandis nozocomiis, etc., con-
 sumpto. 4. Morbos spiritales curavit. Quam in rem
 extorsit à Pio IV et à Pio V ut adire diœcesim li-
 ceret. Ergo urbis mediolanensis, etiam sacerdotum,
 et religiosarum familiarum, corruptissimos mores in
 melius mutavit; chorum restauravit, apud cano-
 nicos disciplinam ecclesiasticam penè collapsam
 reslituit; perditis mulieribus, quò se recipent,
 assignavit domum; bacchanalium dierum licentiam
 ita coercuit, ut à Septuagesimâ pietas sanctioris
 Hebdomadæ totâ passim urbe reluceret. 5. Perditas
 oves, in montibus apud Helvetios et Rhætos, plu-
 rimas in ovile reduxit; magos ibi frequentes eje-
 cit; apostolicum nuncium, qui apud eos degeret,
 obtinuit, seminaria et collegia fundavit, singulis
 pagis scholas attribuit. Quàm multa potest qui di-
 vine gloriæ animarumque zelo præditus est! Vide
 quid possis, quàmque multa negligas.

Sanat.
 ad ovile
 reducit.

PUNCTUM IV.

Non minus natus est totius Ecclesiæ, quàm me-
 diolanensis diœcesis bono, sanctus Pontifex. 1. Ejus
 sollicitudine absolutum est concilium Tridentinum.
 Concilia provincialia quinque, synodalia novem,
 habuit Ecclesiæ perutilia. Plura scripsit, ad episco-
 porum maximè instructionem. Ecclesiasticæ liber-
 tatis, juriumque, fuit accerrimus propugnator;
 ipso, etiam mediolanensi gubernatore excommu-
 nicatione percusso. 2. Sanctitatis ac reformationis

Totius
 Eccle-
 siæ
 pontifex.
 Doctrinâ.

morum, primus, exemplum se Romæ proposuit;
 quod deindè in totius Europæ prælatos dimanavit.
 In familiâ suâ domesticâ duodecim episcopos Ec-
 clesiæ formavit, septem nuncios, cardinalem unum;
 ac Pium V quantum pontificem! Siccine doctrinam
 sanctam, bonosque mores, quantum in te est, pro-
 moves?

DE SANCTO MARTINO.

11 Nov.

PUNCTUM I.

HEROICUM est sancti Martini factum, qui pauperi
 ac nudo, eleemosynam Christi nomine petenti, par-
 tem chlamydis dedit. In quo perpende: 1. Quis fe-
 cit? Cathecumenus, doctrinâ christianâ vix insti-
 tutus, et in exercitu maximè corrupto miles. 2. Quid
 fecit? Partem chlamydis dedit, cum nihil præter
 arma et vestimentum haberet. Itaque rem sibi ne-
 cessariam dedit, inusitato prorsus eleemosynæ ge-
 nere, cum certo periculo irrisionis ex dimidiatâ
 veste. 3. Cui dedit? Christo, quem in pauperis nu-
 ditate latentem fidei oculis vidit et amavit; quique
 sequenti nocte, dimidiatâ illâ veste indutus, Mar-
 tino apparuit hanc mittens vocem: *Martinus adhuc
 cathecumenus hâc me veste contexit.* O frustum chla-
 mydis pretiosum, quo Dominus ille, in cujus fe-
 more scriptum est: *Rex regum, et Dominus domi-
 nantium, gloriatur!* Tu verò, quid inopibus, quid

Dat pau-
 peri par-
 tem chla-
 mydis.

Sulpit in
 ejus vita
 c. 2.
 Apoc. 19.
 16.

ipsi Christo dedisti? Dedit quod sibi esset necessarium calthecumenus: nos, quæ superflua sint, imò quæ noxia, denegamus; quantumvis longè plura nobis, quàm tum Martino, Christus donarit!

PUNCTUM II.

Quid
Deus re-
pendat.

Magnificè Deus sancti Martini liberalitatem remuneratus est. Tantà eum fide instruxit, ut miracula illi haud difficiliora, quàm cæteris ordinariæ actiones, essent: tam firmâ spe, nullum ut aliud præsidium adversus pericula omnia, omnesque dæmonum conatus, nisi signum crucis vellet: tantâ caritate, ut et mortem, quâ Deo jungeretur, optaret; nec recusaret labores vitæ, quibus proximo salutem pareret: tantâ pietate, ut nullâ unquam re magis, quàm oratione, etiam cum negotia maxima tractaret, ejus animus occuparetur, et vel inter graves

Silpitiu
in Epist.
ad Boetium.

morbi cruciatus invictum ab oratione spiritum non relaxaret: tantâ patientiâ, ut, licèt gladius persecutoris vitam ei non abstulerit, palmam tamen martyrii non amiserit: tantâ vitæ sanctitate, ut jam moribundus dæmoni audacter dixerit: *Quid hic adstas, cruenta bestia? Nihil in me, funeste; reperies: tantâ denique humilitate, ut indutus cilicio, jacensque in cinere, voluerit reddere Deo animam; quam angelorum plaudentium chorus in Cælum honorificè deduxit. O beatum finem vitæ sanctè inchoatæ! ß amplam operis unius, donique mercedem! Quantum acquirit, qui, Dei causâ, re aliquâ se abdicat!*

Ibid.

PUNCTUM III.

Licèt nemo fortè sanctorum chlamydem cum mendico partitus sit, multi tamen sanctum Martinum imitati sunt, multi pariter, jam inde ab initio conversionis suæ, animum generosè vicerunt. Suxerunt alii saniem ex horrendo ulcere fluentem, alii leprosos amplexati sunt; aliter alii de se ipsis triumpharunt, penè antequàm sibi, mundoque bellum indixissent. Quid deinde? Hi semel à seipsis victi, nullâ re vinci potuère. Sic sũt victores facti non tam bellaverunt postea, aut secum, aut cum salutis hostibus, quàm perpetuò vicerunt. Sic tu, semel si viceris, semper invictus deinceps, semper victor futurus es: *Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei.* Apoc. 3. 12. Hoc Deo si dederis, gratiarum suarum thesauros in te omnes congeret. *Est qui multa redimat modico pretio, et restituens ea in septuplum.* Eccli. 20. 12.

IN FESTO

S. STANISLAI KOSTKÆ,

13 Nov.

È SOCIETATE JESU.

TRIA celebrantur sancti hujus adolescentis apophtegmata, quæ totidem punctis meditanda erunt. *I. Non sum natus presentibus, sed futuris. Hæc veritas altè in animum demissa nobilissimum adolescentem*

tem permovit, ut fortunas et spes omnes amplissimæ domûs contemneret, atque opprobria crucis, et statûs religiosi obscuritatem universis seculi pompis anteferreret. Atqui et nos futuris, non præsentibus nati

Hebr. 13. sumus, non habemus hîc manentem civitatem, sed futuram inquirimus. Absit igitur, ut terrenis rebus animus adhærescat.

II. *Melius est cum obedientiâ parva facere, quam per propriam voluntatem magna præstare.* Huic veritati innitens Stanislaus, Dei voluntatem per superiores et instituti sui regulas indicatam assiduè ob oculos habuit; quidquid ageret, aut laboraret, eò unicè collimabat, ut divinæ voluntati obsequeretur. Ecce compendiarium ad sanctitatem viam, quam Stanislaus tenuit. An tu eidem insi tis?

III. *Mater Dei est Mater mea.* Hinc filii ad instar beatæ Virgini tenerrimâ pietate addictus erat. Et beata Virgo devotionem ac fiduciam sancti tironis remuneratura, eidem impetravit perfectum mundi contemptum, ingressum in societatem Jesu, vitam innocentissimam, mortem ex æquo sanctam et placidam, denique fidelium omnium erga Stanislaum venerationem. Eligamus novo fervore, et cum affectibus Stanislaio dignis, almam Dei Matrem in Matrem nostram.

DE SANCTA CATHARINA.

25 Nov.

PUNCTUM I:

PERPENDE, primam omnium virtutum, et aliarum fontem, quæ in sanctâ Catharinâ eluxerunt, fuisse virginitatem: quæ cum in eâ eximia fuerit, ita cælestia illa dona attulit, quæ hanc cælestem virtutem comitari solent. Hæc porrò virtus quanta sit in genere, ex eo cognoscere possumus: 1. Quòd homines angelis similes efficiat, vel potiùs superiores. Nam *angelicam gloriam acquirere majus est, quam habere. Esse angelum felicitatis est; virginem esse, virtutis.* 2. Quòd virgines, singulari quodam præcæteris amore, Christus diligat. Nam *sequuntur agnum, quocumquè ierit.* 3. Quòd hæc virtus Unigenitum è sinu Patris allexerit. *O quanta est virginitatis gratia, quæ meruit à Christo eligi, ut esset corporale Dei templum, in quâ corporaliter habitavit plenitudo Divinitatis!*

Quòd si, tam insigni formâ, ætate fragili, sollicitantibus imperatoris amoribus, heroicam illam virtutem sancta Catharina conservare potuit; nonne corpus virgineum, castamque mentem servare poterimus? Sed cogita virtutis hujus nitorem levissimâ labe violari.

PUNCTUM II.

Castissimam sanctæ Catharinæ mentem, utpote dignum cælestis doctrinæ habitaculum, infusa à Deo

K k 5

scientia mirabilis decoravit, et doctorum ei aureo-
lam in Cœlo peperit. At quàm fuit illa doctrina ad
procurandam Dei gloriam efficax, quæ tot infideles
Christi nomini prius infensissimos, tot philosophos
sua ætatis sapientissimos, ab erroribus ad Christi
fidem convertit, et invictâ constantiâ ad martyrium
roboravit! O quàm admirabilis es, Domine, qui sic

1. Cor. 1.
27.

Chrys. de
Comp.
cord.

Greg.
hom. 3.
super E-
vang. Hier.

infirma mundi eligis, ut confundas fortia! An verò
Catharinam imitamur? An piis colloquiis et cohor-
tationibus, Christi doctrinam, datâ occasione, pie-
tatemque pro viribus promovemus? In quo vide:
1. Ut verbis tuis facta respondeant: nam *docere et
non facere, non modò lucri nihil, sed et damni plu-
rimùm confert.* 2. Ut orationibus tuis Spiritum sanc-
tum advoces, qui audientium mentes illuminet,
cordaque accendat; nam *nisi sanctus Spiritus cordi
adsit audientis, otiosus est sermo doctoris.* 3. Ut non
tuæ, sed Christi gloriæ consulas: *Lacrymæ au-
ditorum laudes tuæ sint.*

PUNCTUM III.

Martyr. Salutaris doctrina, et inconcussa virginitas mar-
tyrii, palmam, post crudelissima tormenta, sanctæ
Catharinæ pepererunt. Ubi enim vidit Maximinus
frustrâ esse philosophorum scientiam, blanditiasque
suas, et promissa, virginem verberibus, plum-
batusque cæsam, dies undecim absque cibo et potu
tenet in carcere: quò ingressi Porphyryus belli dux

et ipsa Maximini uxor, ab eâque ad Christum
conversi, martyrio coronati sunt. Tum rotæ impo-
nitur crebris et acutis præfixæ gladiis, quâ con-
fractâ, securi percutitur. Hic et invictam Puellæ
fortitudinem, et tuam ignaviam admirare; quem
inanis hominum respectus, à Christi fide moribus
tuis profitendâ, sæpè abducat. Deindè vide, quàm
facile possis, passionum mortificatione, quasi lento
martyrio, sacrificium de te perpetuum offerre. O
quoties in die mori sic pro Christo possumus!

PRO RENOVATIONE
VOTORUM.

MEDITATIO PRIMA.

Gal. 4. 19. Filioli mei, quos iterum parturio, donec formetur Christus in vobis.

Religiosi reformatio in renovatione votorum.

PUNCTUM PRIMUM.

Religio
nos for-
mavit.

CONSIDERA quomodo, cum ad religionem primum venimus, vel deformes omnino, vel saltem rudes prorsus et informes, et quoad intellectum, et quoad voluntatem et mores, pia Mater nos domo probationis, velut in suo utero exceptos, omni studio fovit, et sancti Spiritus vi et calore toto biennio parturierit, primumque veluti in lucem emisit, cum vota fecimus. In memoriam revocabo deformationem vitæ prioris, Dei in me, et religionis benignitatem; superiorum sollicitudinem, Spiritus Dei vim, et operationes varias; mei mutationem, lumina, fervorem, desideria perfectionis ardentia; denique integram mei oblationem à Deo et religione

Meditatio I.

acceptatam. Quàm propè videbar jam totus formatus in alium virum, ex carnali in spiritualem; ex mundi mancipio, in Christi militem! Gratias agam.

PUNCTUM II.

Cum debuisssem studiosè conservare et perficere hanc formam adeò mihi necessariam, passus sum tamen illam, vel sensim perire, vel imperfectam manere; adeò ut egeam reformatione aliquà saltem. Cum enim tres sint modi deformitatis, non est dubium quin aliquo laborem. Primus, est eorum, qui, cum religiosam et spiritualem vitam profiteantur, nihil tamen religiosæ formæ habent, præter externum habitum. 2. Eorum, qui, cum habeant aliquas vitæ partes benè formatas, non tamen omnes; ut, cum in paupertate benè se habent, at non in obedientiâ, humilitate, etc., cum in intellectu nihil deforme est, at in voluntate multi sunt actus inordinati, et motus leves in exteriori homine; cum benè se habet examen conscientiæ, meditatio autem et cæteræ functiones, malè. 3. Est eorum, qui, cum non patiantur notabilem deformitatem, tamen non eam omnem perfectionem habent, quam pro instituto poterant, et debebant, esse consecuti. Perpendam in quo sim gradu, et quid mihi desit: et coram Deo, et sanctis angelis, magnâ confusione, recensibo singulas meas deformitates, cum serio desiderio emendationis.

Deteritur
illa for-
ma.

PUNCTUM III.

Reforma-
mar in re-
novatione
votorum. Hoc desiderium vehementius efficiet in me piæ
Matris vox, quæ, singulari Dei beneficio, hanc à
Deo virtutem accepit, ut etiam, quos sæpè jam
peperit, parturire iterùm, iterùmque possit, donec
Christo Domino, duci suo, et parenti conformes
Gal. 4. 19. sint: *Filioli*, ait, *mei*, quos iterùm parturio, donec
formetur *Christus in vobis*. Et quidem id facit semper,
sed præcipuè, cum instat renovatio votorum. Tunc
enim filios suos, toto affectu complexa, excitato
spiritûs illius quo plena est calore, collectis omni-
bus viribus, ingenti molimine et conatibus, et do-
loribus magnis, enilitur insilitati sui formæ reddere
conformes. Illæ spectant religionis totius, etiam
ejus quæ in Cælo est, preces; viventium etiam in
orbe toto, fervor, et lacrymæ; mortificationes,
adhortationes; instituti consideratio, confessio ge-
neralis, conscientiæ manifestatio, recollectio, et
alia id genus media; quæ ipsa dum tanto spiritûs
fervore adhibet, et ut etiam adhibeamus, tam sol-
licitè et amanter hortatur, nos verò iterùm parturit.

PUNCTUM IV.

Majori
labore. Cogitabo, quòd conatus ejus et nostros, et do-
lores, eò majores esse necesse est, quòd jam diffici-
lius est distortas animæ nostræ inclinationes, ubi
diuturno usu inducuerunt, corrigere. Undè jam ma-
jor aliquantò fervor requiritur, quàm cum emisimus

primùm vota. Itaque cavebo, ne quòd plerisque con-
tingit, cordis mei durià et inflexibili pertinacià
tantos in me conatus irritos reddam. Lustrabo ergo
cor meum ad fundum usque; et attendam, num in
eo aliqua sit voluntaria et obdurata deformitas. Quam
si deprehendero, rogabo Christum Dominum in
cruce fixum, ut suo illam sanguine, et amore emol-
liat, vel conterat potentià dexteræ suæ; sic ut fiam
instar ceræ mollis, et terræ in manu figuli, faci-
liusque in ejus similitudinem former.

MEDITATIO II.

Ad eadem verba.

Idea religiosæ reformationis.

PUNCTUM I.

CONSIDERA formam illam, quam vult religio in Forma
illa Chris-
tus est.
nobis efficere, esse Christum, sive vitam ejus vel
imitationem; quâ nimirum fiat, ut in hoc theatro,
in quo *spectaculum facti sumus Deo*, et *angelis et ho-*
Cor. 4.
minibus, repræsentemus perfectè personam Christi
Domini: tum in interiori homine, non tantùm per
gratiam habitualement, quæ nos ejus fratres, et filios
Dei facit, sed etiam per cogitationes, affectus, de-
sideria, intentiones, consilia: tum in exteriori, per
verba, corporis compositionem, conversationem,
functiones concionum, lectionum, ministeriorum,

et officiorum ; induentes nos viscera caritatis ejus , et misericordiae , patientiam , humilitatem , obedientiam : et ut in omni loco et tempore sic illum ad vivum in nobis exprimamus , ut Pater aeternus Filium suum in nobis agnoscat , quodammodo orantem , conversantem , obedientem , humiliatum ; et sic in nobis , ut in dilecto Filio suo sibi complacet ; homines verò , nostro aspectu , verbis , conversatione , functionibus , in Dei et Christi notitiam , et amorem , admirationemque veniant. O quam gratum spectaculum Deo , angelis , et hominibus ! Vide quomodo tu hanc Christi personam sustinueris.

PUNCTUM II.

Regula. Considera , matrem nostram religionem , cui est datum nos parturire donec Christus formetur in nobis , habere etiam in se eam formam , quam nobis vult imprimere : alioquin quomodo eam in nobis efficeret ? Illa forma continetur toto instituto ejus , quod nihil est aliud , quam signaculum quoddam , expressum solerti manu , ex Christi Domini vitâ , et actionibus , ut postea applicatum nobis , ejus vitæ formam in nobis imprimat. Omnes enim regulæ aliud nihil sunt , quam expressa ex Domini gestis documenta , et practicæ perfectionis axiomata ; quibus adjungit Dominus internam imaginem Filii sui , cujus proprium est , externam illam formam profundè menti nostræ imprimere. Quare non sine causâ , superiores , in votorum renovatione , com-

mendant instituti considerationem , et illam formam veluti nobis applicant. Hinc cognoscam quanti mihi sint faciendæ regulæ omnes , quo spiritu recipiendæ , quo fervore , sineque servandæ : ut nimirum piè eas observans , conformis tandem fiam Christo in omnibus.

PUNCTUM III.

Considera , præter instituti formam , fuisse in religione , et etiamnum esse multas vivas Christi imagines et formas , seu perfectos viros , qui , quem in se continent et expriment Christum , ita nobis exemplo præcipuo et verbo exhibent , ut religio meritò per eos dicatur formare Christum in nobis. Sic enim Paulus Christum in fidelibus formabat. Talis fuit Ignatius , Xaverius , etc. Tales sunt communiter superiores , et præter eos , multi viri sancti , non ita passim omnibus noti , qui verè possunt dicere : *Vivo autem , jam non ego , vivit verò in me Christus ; Gal. 2.20.* item : *Imitatores mei estote , sicut et ego Christi. Et Phil. 3.17.* verò in religione tales esse deberemus omnes , ut nos mutuo considerantes , in devotione cresceremus , et Deum in aliis , ut in illius imagine , agnosceremus. Ita enim , ex tot imaginibus Christi Spiritu plenis , directa in se mutuo virtutum exempla , Christum perficerent , tam in interiori , quam in exteriori cujusque homine. O quam gratum et gloriosum esset tale spectaculum Deo , angelis , et hominibus ! Proponam non attendere mores tepidorum : sed in iis ,

Perfecti
religiosi.

®

qui in Christi spiritu ambulant, intueri Christum, et in me derivare; secutus Apostoli consilium, qui ut oculos, animosque fidelium ab imperfectionum vitâ revocaret, Christum in se exprimebat, et eos hortabatur: *Imitatores mei estote, sicut et ego Christi.*

PUNCTUM IV.

Necessaria hinc est illa forma.

Perpende, Dominum Christum, miseris temporibus quibus mundus est adeo deformatus, hanc vitæ suæ formam dilectæ suæ religioni matri nostræ concessisse; tum ex magno amore, quo singulos ejus prosequitur, quos ab æterno voluit esse conformes imagini suæ; tum ob Ecclesiæ suæ bonum, quæ, si unquam certè indiget hoc tempore (quo caritas extincta penè ubique est, vacillat verò fides) strenuis operariis, qui suâ sanctitate, vitam Christi repræsentent mundo. Et certè, si tanta est in aliis orbis partibus necessitas, nemo non videt quanta sit in his, ubi tanta credendi, vivendique licentia omnem propè Dei notitiam et sensum hominibus abstulit. Si ergo Deum amem, et Dei, Christique gloriam, conabor omni studio eam formam acquirere, ut sic reformando mundo valeam cooperari. Quod ipsum, damnatâ meâ deformitate, à Deo, per sancti Patris nostri merita, petam.

MEDITATIO III.

O insensati Galatæ! quis vos fascinavit Gal. 3. 1. non obedire veritati, ante quorum oculos Jesus Christus præscriptus est, in vobis crucifixus?

Defectus luminis spiritualis practici.

PUNCTUM I.

Ad formam illam vitæ Christi exprimendam necessarium imprimis est, clarissimam et distinctissimam Christi imaginem, per cognitionem ejus perfectam, menti imprimere. Hoc enim est primum veluti vestigium divinæ hujus formæ. Nam nisi veram, claramque Christi speciem in seipso intellectus depingat, non poterit voluntas amoris ejus sigillo consignari, nec mores ad ejus imitationem formare. Quare Apostolus Galatas, in quibus Christum formare volebat, insensatos vocat et stultos, qui hanc notitiâ carebant. Vera enim sapientia et scientia sanctorum est scire Christum; et illum nescire, vel parùm scire, est stultitiâ. O quot fideles, imò religiosi parùm Christum nōrunt, saltem practice; licet alia studiosè exquirant, in quibus docti et sapientes videntur! Quàm multis formis imbuti, vix ullum locum perfectæ Christi imagini in se formandæ relinquunt! Non mirum est si deformes illi

Necessarium est lumen practicum.

Multis doct.

596 *Pro renovatione votorum.*

perpetuò maneant, cum ad vitæ Christi formam parum animi habeant. Conabor apprehendere quod ait

Paulus: *Si quis ignorat, ignorabitur*; quasi diceret:

Qui nullam Christi formam menti impressam gerit, adeoque eum non novit, vel minus quam pro statu deberet, etiam non poterit agnosci, ut ad Christum pertinens.

PUNCTUM II.

Præcipuam causam hujus insipientiæ Galatarum sanctus Paulus tribuit cuidam veluti fascinationi:

Quis vos fascinavit, inquit, ut Christum crucifixum, totamque vitæ ejus formam ante oculos vestros descriptam non videatis? Sicut autem fascinum propriè nocet infantibus, iis qui firmo necdum vestigio pedem figunt: ita plerumquè solet contingere, ut statim ab ipso novitiatu, studia, et externæ occupationes, et nonnullorum exempla, vehementem cuspium boni sensibilis, v. g. honoris, favoris, gloriæ, commoditatum, imaginationem et affectum ingerant; et ita rapiant animi vires, intellectum et affectum, ut sensim sine sensu, indurescat ad spiritualia, et excæcetur. Quare nec Deum, nec Christum, nec seipsum videt; licèt sæpè superiorum monitionibus, et assiduis Dei inspirationibus ante oculos repræsententur. Hanc meam cæcitatem et duritiam agnoscam, petamque à Deo, ut *illuminet oculos meos, ne unquam obdormiam in morte.*

Causa
hujus de-
fectus.

Ps. 139. 5.

Meditatio III.

597

PUNCTUM III.

Aptissimum, contra hoc fascinum, remedium est, benè Christi Domini vitam meditari. Nec enim facile vis fascini hujus attinget illum, qui quotidie spiritualibus exercitiis seriò vocabit. Itaque expendam defectus, quos soleo admittere in meditatione, nempe in præparatione ejus, in integritate, in modo, in quotidiano fructu, et executione: et conabor, ut significat Apostolus, quotidianâ vitæ et passionis Christi meditatione, illum mihi tanquam vivum exemplar, vel librum apertum, clarissimis vulnerum et vibicum characteribus descriptum, proponere; ex quo veram scientiam hauriam, in quo legam virtutum omnium naturam, proprietates, actus internos et externos.

Remedium.

PUNCTUM IV.

Addam denique illam objurgationem beati Pauli, quæ ibidem statim subjicitur: *Sic stulti estis, ut cum spiritu cæperitis, nunc carne consummemini? Tanta passi estis sine causâ.* Nam valdè stultum est, quod, cum primùm singulari Dei beneficio vocatus fui ad religionem, tanto fervore cæperim in vitâ spirituali progredi, creata omnia bona, mundum, mundique favorem omnem et gloriam contemnere, nunc post tot annos, animo planè seculari, et carnali intentione, longè minora bona in religione ipsâ prosequar, quam in seculo: adeò ut videar frustrâ penè hactenus laborasse, et jecisse fundamentum

Serò ad idolum.

Gal. 3. 3.

pretiosum, et jam superædificare quisquilias. Ergo confusus, resumpto pristino fervore spiritûs, ad illam consummationem contendam, cujus exemplum dedit mihi Christus in cruce, cum dixit: *Consummatum est.*

John. 19.
30.

MEDITATIO IV.

Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego mundo.

Gal. 6. 14.

Defectus amoris Jesu Christi.

PUNCTUM I.

Ad formandum in nobis Christum valdè est necessarius ardens ejus amor. Is enim est veluti fornax, in quâ durities cordium nostrorum mollescit, ut in his divina vitæ ejus forma imprimatur. Quare omnes qui in Christi amore excelluerunt, videmus etiam in ejus imitatione excelluisse.

Formatur
in nobis
Christus
spiritum
amando.

PUNCTUM II.

Considera amorem hunc erga Christum debere esse magnum, æstimatorive potissimum, sic ut nihil Christo, ejusque gloriæ præponamus; quin potius ei ex integro serviamus. Quare in eo totus est Pau-

Christus
præ cæteris
est æstimandus.

lus, ut Galatis persuadeat vim et dignitatem crucis Christi. Et certè in vitâ spirituali, nihil ita retardat à perfectiore illâ formâ, quàm quòd, si non speculative, saltem practice, non satis æstimamus Christum et ejus perfectam similitudinem; et nescio quomodò, veluti scandalizamus in ejus cruce, paupertate, humilitate, adeoque in aliis; et in nobis pluris facimus apparentia quædam bona, quàm solidas Christi virtutes. Hinc enim fit ut admiremur, et laudemus externa nostra, et aliorum; interna verò parùm admodum. Examinabo ego me et ad fundum usque exquiram, nùm verè Christum amem; nùm in me, et in aliis tanti faciam vera bona, ut debeo: et si deprehendero in me pondus, et stateram dolosam ac mendacii, confundar, petitæque veniâ, corrigam.

PUNCTUM III.

Quòd si velim ita Christum diligere appreciativè, debeo sentire quod sentiebat Apostolus, cum dicebat: *Mihi autem absit, etc.* Quasi diceret: Gloriantur alii in cæteris bonis quibuscumque, quæ ipsi magna et excellentia reputant, in lege, in hominum plausu, in variis talentis: at ego in solâ cruce Jesu, tanquam excellentissimo bono meo, per quem, id est, per cujus meritum, ad cujus imitationem, et propter cujus amorem, mihi mundus crucifixus est, et ego mundo; adeò ut, tanquam mortuus in cruce cum Christo, jam amplius non

Et præ
cæteris
amandus.

tenear, neque tangar mundanis opinionibus, favoribus, deliciis, opibus, gloriâ; vel contrâ, opprobriis, detractationibus, infamiâ, odiis, persecutionibus. Et, vice versâ, mundus ipse mihi crucifixus est; quia hæc eadem bona et mala mundana non me magis afficiunt, quàm si verè mortua essent.

PUNCTUM IV.

Hæc regula facta sequenda. Gal. 6. 16.

Considera, non satis esse ad perfectum Christi amorem, id sentire; sed necesse etiam esse hanc regulam sequi, ut monet Apostolus: *Quicumque hanc regulam secuti fuerint, pax super illos.* Certè hæc regula vitæ Christi, quam nobis Apostolus commendat, in nostro instituto et regulis, nobis explicata, et in manu posita est. Quare, non tantum nobis magni faciendæ sunt; sed etiam singulari studio observandæ, propter amorem Christi, cujus vitæ formam nobis imprimant; alioquin privabimur excellenti illo effectu amoris Christi: pace, inquam, nobiscum, cum Deo, cum superioribus, cum aliis. Id quod experientia quotidie satis nos docet.

Ut pacem habeamus.

PUNCTUM V.

Quod palam faciendum. 1. 17.

Sed præterea, si abundantiori caritate ferar in Christum, tentabo imitari Apostolum in eo quod dicit: *De cætero, nemo mihi molestus sit; ego enim stigmata Domini Jesu in corpore meo porto.* Quibus verbis declaravit quantum amaret Christum. Nam proculcato omni humano respectu, et ablegato à se omni

omni favore, honore, et gloriâ hominum, despectisque diceriis, odiis, persecutionibus, se, et esse, et fore profitetur Christi servum: non occultum, non clam, et in animo, ac bonis desideriis; sed reipsâ, sed palam in suo corpore, in fronte, in vitâ totâ, in conversatione omni; ferendo insignia et stigmata Domini Jesu, id est inustas ad similitudinem crucis Domini notas, verbera, ignominiam, calumnias, corporis mortificationes; quæ à Domini corpore, et cruce derivata, testarentur cujus esset servus et miles. Et hoc est quod regulâ undecimâ Constitutionum nobis commendatur. Ergo pertentabo animum meum et interrogabo me, an sit mihi satis roboris, ut dicam: *De cætero, nemo mihi molestus sit, etc.*

MEDITATIO V.

Miror, quòd sic tam citò transferimini ab eo, qui vos vocavit in gratiam. Gal. 1. 6.

Levitas et inconstantia.

PUNCTUM I.

CONSIDERABO, valdè esse necessarium, ad imprimendum cordi et vitæ formam Christi, inchoatum opus urgere continuo, nec intermittere. Quare Apostolus statim initio declarat inconstantiam Galatarum fuisse causam, cur in illis iterum formari Christus deberet: *Miror quòd tam citò transferimini,*

Constantin necessaria.

et quasi transmigratis ad imperfectum statum, à perfecto, ad quem vocati estis à Deo ex puro amore. Cogitabo quàm sæpè bona proposita, mihi à Deo tam misericorditer inspirata, et tam seriò coram ipso concepta, mutem leviter, et à perfectionis prosecutione revolvar ad inferiora bona. Id quod admirans, coram Deo confundar ob tantam ingratitude.

PUNCTUM II.

Apostolus causas duas illius levitatis indicat. Prima est, quòd nimis facile avertam oculos mentis à meo exemplari; et eos convertam ad imperfectorum vitam, exempla, verba et consilio; quibus facile permoventur qui non satis constantes sunt, ut benè inchoata deserant. Amat enim corrupta natura, tepidorum, potiùs quàm aliorum, exemplum sequi, et minùs necessarium judicamus pristinis propositis insistere, quando videmus alios in contraria ferri: sic, ut illa cogitemus, vel superflua esse, vel indiscreta, atque adeò non esse à Deo; quia videmus alios, quos prudentes reputamus, alià vià pergere. Secunda causa est, quia nimium acquiescimus carni et sanguini, immortificatione affectuum inordinatorum; neque Christum totà voluntate complectimur: sed veluti penduli sumus circa ea quæ perfectionis sunt; unde quavis aurà facile per bona creata movemur.

Nostra
levitas.Causæ
illius.
Integri
imperfectos.

Acquiescere carni.

PUNCTUM III.

Cogitabo, efficacissimum remedium contra hanc inconstantiam, esse crebram meì considerationem per examen conscientie utrumque, et regulas electionis. Nihil enim ita levitatem nostram, quæ plerumquè ex inconsideratione provenit, astringit, sicut consideratio et attentio vigilans circa se et actiones suas; sive præteritas, ut benè disculantur, et corrigantur ad normam vitæ Christi; sive futuras, ut perfectè per eandem normam componentur. Examinabo igitur, quomodò hactenus usus sim utroque examine et regulis electionis, et quomodò uti imposterum debeam.

PUNCTUM IV.

Utile etiam remedium est, sequi exemplum Apostoli, quod Galatis ideò proposuit: *Christo, inquit, confusus sum cruci. Vivo autem, jam non ego: vivit verò in me Christus.* Quasi diceret, 1. Abhorrete ab omnibus quæ mundus amat, et amplectitur. Quare præcidite vos à sterili et damnatâ arbore mundanæ vitæ: adeò ut nullum vobis relinquatis spem ex illâ trahendi ullum succum, aut ex ejus legibus, moribus, spiritu vivendi; sicut ramus præcisus ab arbore, prorsus ab eâ alienus est. 2. Inserite vos cruci sive Christo crucifixo, per ejus amorem; sic ut illi immobiliter adhæreatis, et ab illo vitam et succum gratiæ sugalis: ut non jam vos in vobis vivatis, non

Remedium
considerationum
actionum
nostrarum.Remedium
abhorre à
mundo
Gal. 2.
19 et 20.Adhærere
Christo.

natura vestra, non malæ inclinationes, non voluntas; sed Christus ipse, à quò trahatis succum et formam internam vitæ ejus, paupertatis, obedientiæ, etc., ut ipse Christus in vobis oret, loquatur, operetur, labores patiat. Confundar, quòd tam parùm firmiter cum Christo colligatus sim: et petam à Deo, ut faciat me in suo amore, et in bonis propositis meis immobilem.

MEDITATIO VI.

Gal. 5. 7. Currebatis benè: quis vos impedivit?

Tepiditas.

PUNCTUM I.

CONSIDERABO, cursum meum consistere in eo, ut ad perfectam formam vitæ Christi, sive ad salutem et perfectionem meam, et proximorum, per media mihi in meâ vocatione proposita, contendam: non qualemque modo, non claudicando, non ambulando; sed currendo in odorem unguentorum, id est exemplorum Christi, qui me traxit à seculo ad se sequendum. Et quidem illum ego cursum cum aliquo fervore inchoasse videor: sed nonne fui abductus ab illo fine ad creata bona? Per quot circuitus festinavi? quàm inutiliter cucurri, et quodammodo lassatus sum in viâ vanitatis?

Cursum
ad perfecti-
onem.

Retarda-
tus.

PUNCTUM II.

Considerabo, quæ sint causæ errorum, et tarditatis. Certè Deus, ex parte suâ, hæcenus me traxit inspirationibus, adhortationibus, et exemplis, et etiamnum fortissimè trahit: et ipsa Domini Christi caritas potentissimè me ursit, et urget, ne mihi vivam. Ergo hæc vincula sive impedimenta cursûs mei, etsi nonnulla sint ab imperfectiorum exemplis, tamen potissimum ego mihi ipse injeci. Illa sanctus Bernardus ad quatuor revocat. Primus, est neglectus conscientiæ parùm timorata: quo fit ut multa mihi quotidie vincula peccatorum injiciam, quibus vel abstrahar à viâ, vel in eâ retarder. 2. Vanorum desideriorum multiplicitas. 3. Effusio in occupationes externas, non necessarias: undè variæ sollicitudinum spinæ. 4. Animi remissio et languor, ob apprehensas corporis incommoditates, et alias difficultates vitæ spiritualis.

Quibus
de causis.

PUNCTUM III.

Considerabo, quot me jam annis impedimenta hæc irretitum tenent, et quândiu retinebunt, nisi abruptam; quàm parùm viæ hæcenus confecerim, et quò jam pervenissem, si, ut videbar initio incepisse, semper cucurrissem. Certè quod ad meam attinet salutem, vix videor illam satis in tuto collocasse. Quid si coram Deo comparandum esset? Habent enim semper tepidi, undè de conscientia

Quanto
damno.

Salutis.

Perfectionis.

suâ dubitent, et iudicia Dei timeant. Quod attinet ad perfectionem, possumne agnoscere in me, vel unam virtutem solidam et veram? Imò quàm crudas adhuc sentio passiones, quantas in perfectione acquirendâ, et virtutum exercitiis difficultates? Quod autem ad proximum spectat, quàm parùm hactenus egi? Sumne mihi conscius, quòd vel unicum peccatum mortale aliquandò impediverim? Idque idcirco, quia reverà non egi ut instrumentum Dei; nec studui me disponere, ut, prout optabat, operâ meâ uteretur.

Proximi.

Nunc currendum est.

Cogitabo ex unâ parte, quàm fortè parùm mihi sit vitæ; quàm multum vitæ ad finem meum, quantum fortè oneris ratione officiorum, quæ imponi poterunt; quàm parùm otii, ad liberè et quietè mihi vacandum, quàm parùm virium corporis et animi. Ex aliâ verò parte, mihi ponam ante oculos

Urgente Christo.

Ps. 17. 34.

Christum invitantem me, imò trahentem post se, et acriter perurgentem, suæque gratiæ et Spiritûs efficacîa ac fervore, parantem dirumpere vincula mea, et *perficere pedes meos tanquàm cervorum*: ut dum mihi temporis aliquid et virium superest, incitatissimo cursu errores et tarditatem pristinam compensem, et aliquid perfectionis acquiram. Decernam ergo jam tolâ contentione ita currere, ut per actiones verè me promoveam ad desideratam toto corde formam perfectam Christi. Hactenus enim fui

similis illi, qui vult et non vult, et ideò in viâ spiritali tot passus sum difficultates, tot tædia. Qui enim ita procedit lentè et inconstanter, nihil proficit: et cum sæpè remittat, quiescat, aberret, sæpè repetenda via est, sæpè incipiendum de novo, cum novâ difficultate; unde facilè defatigatur, et animum progrediendi abjicit. At, qui decernit sese totum tradere Deo, et unico velut ictu *animam suam* propter Deum perdit, non secus atque martyres, brevi mortis compendio magnas difficultates et longa certamina redimit, ut experienciâ constat; plùsque uno die currendo proficit, quàm multis tepidè procedendo. Quare, *si spiritu vivimus, spiritu et ambulamus.*

Sic facilius est via.

Mat. 10. 39.

Gal. 5. 25.

CONSIDERATIONES

AD

EXERCITIA SPIRITUALIA.

CONSIDERATIO PRIMA.

De Missæ sacrificio, sacrâ Communionem, Visitatione Sacrosancti Sacramenti.

Cum actiones istæ Christo nos uniant, maximas utilitates asferent, si ritè fiant.

DE SACRO MISSÆ SACRIFICIO.

I. **CUM** ad sacrum, vel faciendum, vel audiendum pergis, meminisse potes te pergere ad Calvariæ montem, ubi pro te Christus erit victima.

II. Si attendas ad ea, quæ sacerdos inter celebrandum facit, in ipso Introitu, unà cum eo confitere ex animo peccata tua; sicque te ad purissimum sacrificium puritate tui cordis dispone.

III. In ipso Evangelio, memento te esse christianum, tibi standum pro Evangelio esse; tibi pro illo, si res ita postularet, sanguinem esse profundendum.

Ad exercitia spiritualia. 609

IV. Quatuor habet illud sacrificium: holocaustum est, eucharisticum, propitiatorium, impetratorium. Offersne illud in honorem supremæ illius majestatis? in gratiarum actionem pro tot à Deo beneficiis acceptis? in propitiationem pro peccatis tuis? in impetrationem gratiarum, quibus tu aliisque indigetis? Vide, ut te quoque Deo cum hostiâ offeras.

V. Si sacrum facis, observa cæremonias omnes, eodemque te modo gere, quo se gereret Christus ipse, cujus illic personam geris. Si sacrum audis, uniri debes mente cum ipso celebrante, ita ut quodammodo cum illo fias unus celebrans et unus sacerdos.

VI. Ne distractionibus vagetur animus, uti potes, vel orationibus vocalibus, vel potiùs meditationibus aliquot de passione Christi, quæ totâ missâ repræsentatur.

VII. Si reipsâ communicare non potes, potes saltem, dum celebrans communicat, mente et spiritu communicare. Idque facies: 1. Si præ humilitate unire te non audeas cum Christo, eo modo quo sacerdos facit. 2. Si, præ summo in Christum amore, illud tamen etiam atque etiam desideres.

DE SACRA COMMUNIONE.

I. Satis est semel communicasse, ut perfecti simus. Cur ergo post tot communionem ita imperfectus es?

II. Accedisne ad illam eo modo, quo, si in paradisum intrares? Quid enim? nonne tibi tantum opus est reverentia, ut recipias Jesum in te, quantum ut recipiaris à Jesu in regno suo?

III. Si frequens communionis usus nonnihil detrahere videatur ex illo fervore, quo primum ad eam accesseras, id tuam culpam contingere scito. Quod quis enim saepius communicat, si modò bene dispositus fuerit, eò saepius vellet communicare: quemadmodum beati quò diutius vident Deum, eò magis ac magis videre illum cupiunt.

IV. Cum habes Jesum in pectore, cogita tunc esse *tempus acceptabile et diem salutis*. Habes enim tunc temporis potissimum Dominum, à quo sperare omnia debes: habes sapientissimum medicum, qui curare omnes languores tuos potest: habes carissimum amicum, à quo petere omnia potes et accipere: habes suavissimum sponsum, cum quo potes amantissimè colloqui, etc.

V. Audisne quid loquatur in te Dominus? ut te tuarum negligentiarum suaviter admonet, ut te tuum officium docet, ut te amplectitur, etc.

VI. Magnam hic præparationem est opus. Quare hæc veritates quantumvis vulgares, saepius animo sunt repetendæ. *Quis es, Domine, qui ad me venis; et quis ego, qui ad te accedo? Quomodo venis ad me, et quomodo accedo ad te? Cur venis ad me, et cur ad te accedo? Quid à me postulat, quid ab illo postulo?*

Quid facere pro me nunc potest, quid facere pro illo nunc debeo? Quid dedit, quid retribuam? Tum, quæ difficiliora videntur in Dei cultu, cogita; et vide an Deo, qui se totum dat tibi, denegare quidquam debes.

DE VISITATIONE SS. SACRAMENTI.

Tempus statuere debes et locum, in quo illa fiat. Fiet autem cum fructu, si memineris adire te, modò regem tuum, modò doctorem tuum, modò patrum, modò medicum, modò amicum, modò patrem optimum; pro eà, in quâ tunc eris, necessitate, vel pietatis sensu. Hæc si rectè faceres, quid non haurires ab illo gratiarum fonte?

CONSIDERATIO II.

De examine conscientie et confessione sacramentali.

DE EXAMINE CONSCIENTIÆ.

I. NON advertis forsàn, quàm tremendum futurum sit illud examen, in quo Deus judicare te debet? Illudne prævenis, serio tuæ conscientie examine?

II. At quàm negligens es in eo! quàm malè observas quinque illius puncta! Vix lumen quæris à Deo, ut peccata tua penitus introspicias; vix illa percurris, vix ad eorum radicem usque penetras, vix

contereris de illis; vix emendationem proponis, vix investigas modum quo illa vitari deinceps debeant. Hæc diligenter expende.

III. An soles annotare tunc præcipua peccata, ut ea postmodum apud sacerdotem deponas? An post examen aliquâ Deum satisfactione, aut penitentiâ placare soles?

IV. Paratusne esses ad mortem, et ad examen Dei, post illud tuum examen? An postea te magis colligis? Quis tandem fructus ex illo remanet?

DE SACRAMENTO POENITENTIÆ.

I. Quomodo ad illud accedis? an tanquam ad pretiosum sanguinis Christi balneum, in quo sordes omnes tuas debes abluere?

II. Quo motivo ad illud accedis? an ut soli consuetudini pareas? an ut animi tantum et conscientie cesset perturbatio? an non magis ut Deo satisfacias?

III. Quâ præparatione ad illud accedis? an post ritè examinatam conscientiam? an eo dolore, quo debes conteri? an eâ reverentiâ, quâ accederes ad crucem Christi morientis pro peccatis tuis, teque tuo sanguine purgantis à sordibus tuis?

IV. Dum confiteris, an omitis, aut leviter tantum perstringis ea quæ tibi pudori essent? An te excusas? an culpam in alios refundis? an numerum et circumstantias peccatorum refers?

V. An caves postmodum ne recidas? idque si facis,

facis, an propter amorem Dei, quem recidendo gravius offendis?

VI. An emendationem proponis, et quam? An penitentiam imples, et quomodo? An, et quos fructus ex sacramento Penitentiae colligis?

VII. An cogitas, ut absolutionem obtineas à peccato veniali, ita detestandum illius objectum esse, ut fixum tibi, certumque sit ab hoc prorsus in posterum abstinere? Si non eo sis animo, frustrâ illud confiteris.

VIII. An præscriptum habes diem aliquem, in quo, bis aut semel in anno, conscientiam omnem tuam excutias, et confessione generali, peccata, quæ per annum admiseris, deponas apud confessarium? Hæc praxi nihil est utilius. An illâ uteris, et quomodo?

CONSIDERATIO III.

De oratione mentali, cæterisque precibus.

DE ORATIONE MENTALI.

I. NUM ei aliquando defuisti, et quàm sæpè?

II. An argumenta meditandi sumis ab autore approbato: neque suaviora ad consolationem, neque ad curiositatem altiora; sed ea in primis, quæ ad præsentem animi fructum, ac præsertim ad mortificationem obtinendam, sint aptissima?

III. Christi Domini dicta, facta, sed maximè passionem et mortem, ut imiteris, sæpius meditare.

IV. Meditationis puncta præcipua, affectusque serotinis horis præparabis, revocabisque in memoriam inter decumbendum, et cum postridiè surgis.

V. Animum collige paulò antequàm ad meditandum aggrediaris. Initio reverenter Deum adora: postula, ut omnes, tum animi, tum corporis vires ad meditationem ritè obeundam concurrant: fructumque, quem præcipuè intendis, petere nunquàm omittas.

VI. In singulis punctis, memoriam, intellectum, et voluntatem exercebis, sed præcipuè voluntatem: quæ si post primum punctum pio aliquo affectu movebitur, noli ad aliud prætervolare, quandiu talis affectus durabit.

VII. Colloquia interdum, cum Deo, cum beatâ Virgine, sanctisque miscebis, sed præsertim sub finem.

VIII. Varias poteris ex eodem principio conclusiones deducere: sed cave à ratiocinationibus illis subtilioribus et speculativis, quæ sic mentem pascent, ut voluntatem jejunam relinquant.

IX. Sæpè inter orandum melius est pati, quàm agere; et Deum audire, quàm alloqui. Sed periculosum est, ne suggestiones diaboli pro divinis inspirationibus sumantur. Quare in his sapientissimo directore opus est.

X. Post meditationem, examinabis quomodò pertracta sit. Si quid deliqueris, veniam petes, proponesque emendationem: si quos affectus utiles elicueris, notabis, iisque per diem, tanquam orationibus jaculatoriis, uteris identidem.

XI. Orationem ex fructu æstima. Vide ergo diligenter quantum ex eâ percipias, quæque ex eâ ad quotidianam praxim revoces. Eò enim referri meditationes singulæ debent.

DE ALIIS PRECIBUS.

I. Quæ voce efferuntur, quotidie aliquæ usurpandæ sunt: sed ita ut eas lentè pronuncies, ut modesto sis corporis habitu, et animo, vel ad sensum verborum, vel ad finem orationis, vel ad Deum ipsum quem alloqueris, attento. Hæc fortè non servas, dum recitatur oratio Angelica, dum benedicitur mensæ, etc.

II. Statue, quas preces deinceps velis et possis recitare in honorem Christi, beatæ Virginis, sancti Josephi, angeli custodis, patroni, etc.

III. Orationes, quibus ex officio tenemur, anteponendæ sunt iis, quas ad libitum usurpamus. Recitari debent attentè, devotè, et opportuno tempore.

IV. Singulis horis animum ad Deum converte; item, quando te ab actione aliquâ ad aliam refers: in eamque rem versiculos è psalmis aliisve sacre Scripturæ locis, memoriâ teneto, maximè ex meditatione matutinâ.

V. Deumne oras, pro Ecclesiâ, amicis, inimicis, conversione animarum, defunctis, iisque qui se tuis precibus commendârunt? Siccine alios tuâ oblivisci æquo animo feras?

VI. Sint semper voluntati Dei subordinatæ præces tuæ, Christique meritis unitæ.

CONSIDERATIO IV.

De lectione spirituali, sacrâ concione, et communicatione cum direttore.

Hæc tria sunt præcipua media, quibus nos Deus instruit.

DE LECTIONE SPIRITUALI.

I. CERTUMNE illi ac destinatum habes tempus, an consilio directoris?

II. Nulla te occupatio ab hâc avocet. Si enim doctus es, fortasse speculative, non practice doctus es: si ignarus, erudiri sic debes. Quæ legeris, ad praxim redige.

III. Ei potissimum lectioni vaca, quæ tibi conveniat. Non enim cuilibet omnis convenit. Si in aliquam virtutem præcipuè incumbis, de eâ lege.

IV. Ne plures legas libros, quàm par sit, etsi bonos. Plus prodest unus, si perpendatur, et regustetur, quàm plures cursim lecti. Multitudo cibo-

rum obruit stomachum; non alit. Sic et librorum multitudo, animum.

V. Cave, ne curiositas irrepât: sed fuge præsertim ea quæ sapiunt novitatem; ipsa etiam bonarum rerum aviditas quandoquæ nocet. Quare ne ultra præscriptum tempus nimium protrahas lectionem.

VI. Antequàm incipias lectionem, pete lumen à Deo; et in fine, roga ut confirmet quæ operatus est in te.

VII. Expediit in primis legere aliquid ex sacrâ Scripturâ, et ex libro de Imitatione Christi.

DE SACRA CONCIONE.

I. Concionatores audi, qui magis erudiendis, et movendis auditoribus, quàm delectandis, studeant.

II. Ad concionem te confer, non ut censor, sed ut humilis docilisque doctrinæ divinæ discipulus. Ora Deum, ut quæ dicuntur, non careant suo fructu apud te, et apud cæteros. Quod te præcipuè moverit, regusta. Vide quo pacto hæc usurpes.

DE DIRECTORE.

I. Perpende, utrum maturâ cum deliberatione tuum tibi elegeris: an probitatis et doctrinæ probatæ sit: num te ducat per vias insolitas, et anxie prohibeat, ne quemquam alium consulas. Suspectus enim vel ex eo debet esse.

II. An sincerè cum illo agis? An præcipuos animi motus, vitia, virtutes, et modum agendi in

oratione, lectione, communione, mortificatione, etc., aperis? Num fortè melior vis ab eo haberi, quàm sis; et sic, aut defectus celas, aut virtutes fingis, aut quas habes exaggeras?

III. An te docilem et obedientem in omnibus ad salutem animæ pertinentibus, præbes?

IV. Ad illum identidem: sed ante Deum ora, ut ei quæ ad tuam perfectionem faciunt, aperiatur. Cole ipsum: neque tamen tenaciùs illi adhæreas.

CONSIDERATIO V.

*De statu, et officio uniuscujusque, de-
que temporis usurâ.*

DE STATU UNIUSCUJUSQUE.

I. AN te Deus vocavit ad eum statum, in quo nunc es? Si te vocavit, an, et quomodò ea, quæ sunt statûs illius, adimpleas?

II. Si statum, in quo es, mutare non potes, vide quomodò procurare in eo salutem tuam possis: si potes et debes mutare, vide quâ id fieri ratione possit, ad Dei gloriam, tuamque salutem. Sed in re hujus momenti, sapientis utere directoris consilio.

III. Sorte tuâ contentus esto. Ne superioribus invidias, ne despicias inferiores. Vita hominum tragœdia est, in quâ non qui regis aut principis, sed

qui benè personam suam gerit, qualiscumque illa sit, laude et mercede dignus est.

IV. Quo pacto adversis, prosperisque uteris?

DE OFFICIO UNIUSCUJUSQUE.

I. An juxta Dei voluntatem tale officium suscepisti? Hoc si ita est, an eo, quo par est, modo in id incumbis? Reddere Deo rationem illius debes: hæc tua est ad Cælum via. Noli naturæ impetu, aut hominum respectu agi, sed ratione, Deique voluntate, cujus meminisse inter agendum debes.

II. Ita respicere debes quæ tua sunt, ut respicias primò ea quæ sunt Dei; ita curare temporalia, ut non amittas æterna; ita jus tuum suslinere, ut ab alieno abstineas. Omnia quæ, vel ad te, vel ad familiam tuam spectant, pro tuâ conditione ordinatissima sunt: neque omittas quæ in eo genere ab hominibus verè christianis usurpantur. Hæc hodie vide, tibi quæ præscribe.

III. Dum tuis negotiis vacas, cave à vanâ gloriâ, si sublimia sint; à nimia divitiarum cupiditate, si lucrum afferant; à voluptatis illecebrâ, si quid habeant delectationis. Quòd si ardua sint, ne desperes: si gravia et dura, ne nimio plus perturbaberis. Quærenti Jesum in omnibus, nihil arduum aut grave est.

IV. Ita te occupent negotia tua, ut in Deo simul occuperis. Salus tua unum est, et maximum negotium.

V. Auctoritatem, si quam habes, eò tibi concessam existima, ut aliis prosis.

DE TEMPORIS USURA.

I. Tempore nihil pretiosius est: nihil tamen facilius teritur, nihil labitur celerius, nihil difficilius recuperatur. Ex bono vel malo temporis usu tota pendet aeternitas.

II. Expende ergo, quanti referat bene illud collocare, disponere, et distribuere. Quamobrem, tempus sit orandi, tempus studendi, tempus negotiandi, tempus otiaudi, etc. Examina quomodo te in singulis geras, quid pecces, quid perficere possis.

CONSIDERATIO VI.

De virtute, cui studere potissimum debemus.

CONSIDERASTI jam in Meditatione de peccatis, quæ origo esset tuarum imperfectionum. Ex eo vide, quæ virtus tibi necessaria maxime sit, habitâ ratione tuæ indolis, muneris, et occasionum, quæ se offerent hoc anno. Pete à Deo lumen, ut eam virtutem probe eligas.

I. Perpende, primam radicem omnium, quæ in te sunt, imperfectionum; quanta sit illius vis, quomodo resisteris ad hanc diem: an creverit, et quid factum sit.

II. Cogita pericula amittendæ Dei gratiæ, salutis, vocationis, perfectionis, in quæ te conjicit; consideratâ imprimis naturâ tuâ ferventiore, elatiorè, etc.

III. Ab hâc primâ radice imperfectionum venies ad secundam, et eodem modo ad tertiam; quas ita discuties accuratè, quasi tantum cum singulis tibi res esset.

IV. Constitue, hoc anno virtuti contrariæ studere: Deum ora, ut tuam probe electionem, et propositum firmet.

V. Fine ita constituto, eligenda media sunt accommodata virtuti propositæ. Media autem, alia sunt communia: meditatio, oratio vocalis, examina, lectio spiritualis; actiones pietatis, misericordiæ, etc.: alia propria. Et quidem primum est, si discutias diligenter naturam vitii, quod fugere, et virtutis, quam consequi intendis. 2. Si proponas nullos actus vitii, virtutis autem oppositæ, tum externos actus, tum maxime internos, elicere. 3. Si invigiles omnibus occasionibus, ut talem virtutem exerceas. 4. Si in examine, et generali, et particulari, in primis notes quos progressus feceris; qui defectus occurrerint aut commissionis aut omissionis, et unde: quid obstiterit, quæ lumina habueris. Pœnam tibi impone ob defectus admissos, et propone emendationem. 5. Si, unâquâque hebdomadâ, horam impendas unam recognoscendis tuis in hâc virtute progressibus.

VI. Hæc autem hebdomadaria consideratio ita facienda. Perpendes, 1. quam intentionem proficiendi habueris. Hæc intentio debet esse frequens, firma, sedula, generosa. Videbisque, an ex primo fervore aliquid remiseris. 2. Quomodo usus sis mediis generalibus? An aliquod ex iis omissum per incuriam: quomodo adhibueris media ad tuum finem accommodata, quâ diligentia, quo ardore animi? Atque hæc scripto nota. 3. In memoriam revoca, quæ, per hebdomadam integram, desideria proficiendi habueris; quos motus à Deo immissos, etc. 4. Vide an profeceris? Quod ex tribus maximè intelliges: si tuam vilitatem clariùs cognoscas; si desiderium sentias ardentius acquirendæ virtutis propositæ, si in exercitiis spiritualibus firmus sis et constans. Potes item, diem cum die, et hebdomadam cum hebdomadâ, conferre. 5. Considera quoties viceris, et quoties victus sis. Inquire undè lapsus sis: remedium quære; pœnam aliquam tibi impone. 6. Prævide hebdomadam consequentem: quâ de re meditari debeas. Stude ut accommodata sit tuo proposito, et careat imperfectionibus, quas in præcedentibus deprehendisti. Et sic de omnibus rebus aliquid apud te statue. 7. Impende diem unum singulis mensibus, ut virtuti acquirendæ impensius vaces. Ac tum lege, meditare, examina, ut fecisti in hebdomadaria recollectione.

CONSIDERATIO VII.

De conversatione.

I. TUA conversatio debet ita utilis esse omnibus, ut tibi non noceat. Quod assequeris, si, et tuæ conditionis, et eorum quibuscum agis, memineris.

II. Componere diligenter externum corporis habitum, vultum, oculos, gestus, vocem; sic, ut te coram Deo agere semper cogites.

III. Amabilem potius, quàm austerum te præbebis. Quod præstabis potissimum, comitate, modestiâ, et humilitate, et magnâ erga eos cum quibus agis reverentiâ.

IV. Ita te gravem exhibe, ut effugias superbiæ aut arrogantæ notam: ita comem et familiarem, ut levitatem, aut etiam nimis affectatam urbanitatem, evites.

V. Quantum fieri poterit, eorum te indoli, cum quibus versaris, accommoda. Quare noli flere cum ridentibus, neque ridere cum flentibus, nisi quandoquæ, ut solatio aliquo recrees afflictos.

VI. Ita cum omnibus etiam domesticis age, ut nemo se putet à te contemni.

VII. In oblectationibus, conviviiis, ludis, etc., tibi præcipuè attende, Deique identidem memor esto. Difficillimè enim in his servatur modus.

VIII. Si tibi cum aliquo tractandum est de re

paulò graviori, meditare priùs dicenda; cor ad angelum tuum custodem erige, converte te etiam ad illius angelum custodem. Si se minùs tamen facilem ille præbebit, ne continuò respondeas animum.

IX. Cave præcipuè ab omnibus, quæ quomodo-cumque violant alienam famam, et caritatem.

X. Alienos defectus patienter feras, neque ab his refugias, qui tibi sunt molesti: tibi enim proficies, vincendo naturam, et illis; quos tuâ facilitate, aut demulcebis, aut corriges.

XI. Quære eos potissimùm qui de rebus divinis et piis libenter colloquantur. Sed dum de iis ages, ne te importunum aliis exhibeas: et cave ne monere magis, quàm colloqui videaris.

XII. Si quid peccatur quod à te debeat corrigi, id ita præsta, ut neque videare indulgentior, neque etiam subirator.

XIII. Singularis industriæ est, inutiles aut prævios sermones ad utiliores convertere: sed non fit sæpè sine aliorum offensione; quæ ut vitetur, petendum à Deo auxilium.

XIV. Cave ne, cum res tibi minùs bellè procedunt, dent alii tibi pœnas tuæ morositatis.

XV. Fuge ut pestem lusus illos minùs liberales, qui in scurrilitatem degenerant: quia nihil magis veræ pietati perniciosum est. Ita moderata sit lætitia tua, ut nunquam te in cachinnos effundas.

XVI. Cum id à te officium exiget, ut aliquos invisas, curabis eo modo id fiat, qui Christianum

hominem decet. Neque plus temporis impendes, quàm honestas aut necessitas requirat.

XVII. Suspectas amicitias, aut periculosas, fuge.

CONSIDERATIO VIII.

De mortificatione.

FALLUNTUR vulgò seculares, qui mortificationes omnes in claustra amandandas esse putant. Neque enim æquum est, ut qui innocentius vivunt, pœnitentiæ, quæ reorum est, potissimùm studeant. Certè non religiosos solos, sed christianos omnes Christus alloquitur, dum ait: *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et tollat crucem suam, et sequatur me.* Constat igitur, omnibus ad salutem et perfectionem aspirantibus mortificationem esse amplectendam.

II. Ea duplicis est generis: altera penitus necessaria, altera utilis tantùm. Prima præcipitur, secunda consulitur. De illà dictum est: *Si oculus tuus scandalizat te, erue eum, et projice abs te: de istà: Qui potest capere, capiat.* Primi generis usus consistit in eo, ut quidquid ad peccatum sive mortale, sive veniale impellere posset, penitus abjiciatur.

III. Considera, quæ sit frequentior causa lapsus: utrùm amici, amor propriæ excellentiæ, ambitio, voluptas, etc. Hæc enim tibi amputanda esse prorsus existima. Nam, ut ait veritas æterna, *si quis venit ad me et non odit patrem suum, et matrem, et uxorem,*

et filios, et fratres, et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus.

4. Sed remotâ peccandi occasione, qui ad perfectionem aspirat, majus eum aliquid aggredi oportet. Nemo est, cui non insit aliqua minus ordinata inclinatio. Alii plus æque honoris appetentes sunt, alii nimis indulgent corpori: illi in ludum propensiores, isti conversationibus quibusdam liberioribus implicati sunt. Quisquis ejusmodi est, sciat se nunquam Deo penitus acceptum fore, nisi modum in iis, eumque arctissimum servet. Licet enim ista aperte peccata non sint, difficile tamen ab omni peccandi periculo absunt. Firmiter igitur hodiè propone, sensuum, inclinationum, vanitatis, desideriorum, curiositatis studere mortificationi. Qui enim illam neglexerit, raro, aut nunquam perfectam animi puritatem assequetur.

5. De mortificationibus corporis nihil est quod speciatim dicam. Unusquisque vires propriamque necessitatem consulere debet. Hoc unum in genere affirmare licet, quòd sæpè longè plura ferre possumus, quàm natura sibi malè blandiens arbitretur.

6. Verùm ne quis prudentiæ limites excedat, consulat conscientiæ moderatorem, illisque pœnitentiis, magno et forti animo utatur, quas sibi aut necessarias esse, aut utiles ad perfectionem acquirendam judicârit.

FINIS TOMI SECUNDI.

**INDEX
MEDITATIONUM
TOMI SECUNDI.**

IV. PARS MEDITATIONUM.

De passione Domini nostri Jesu Christi.

I NTRODUCTIO,	<i>pag.</i> 3
<i>Meditatio.</i> De circumstantiis dominicæ passionis,	8
2. Prædicat discipulis passionem,	17
3. De ingressu in Jerusalem.	19
4. De fletu super Jerusalem,	22
5. De cœnâ in Bethaniâ,	24
6. De Christi venditione,	26
7. De esu Agni paschalis,	30
8. De lotionè pedum,	32
9. De præmissis ante institutionem sanctissimæ Eucharistiæ,	35
10. De loco, tempore, et convivis,	37
11. De conversione panis in Corpus,	39
12. De conversione vini in sanguinem,	42
13. De sacramentalibus speciebus panis et vini,	44
14. De ritu consecrationis, etc.,	47
15. De potestate consecrandi sanctissimam Eucharistiam datâ apostolis,	49
16. De insinuatione proditoris,	52
17. De apostolorum contentione,	55

et filios, et fratres, et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus.

4. Sed remotâ peccandi occasione, qui ad perfectionem aspirat, majus eum aliquid aggredi oportet. Nemo est, cui non insit aliqua minus ordinata inclinatio. Alii plus æque honoris appetentes sunt, alii nimis indulgent corpori: illi in ludum propensiores, isti conversationibus quibusdam liberioribus implicati sunt. Quisquis ejusmodi est, sciat se nunquam Deo penitus acceptum fore, nisi modum in iis, eumque arctissimum servet. Licet enim ista aperte peccata non sint, difficile tamen ab omni peccandi periculo absunt. Firmiter igitur hodiè propone, sensuum, inclinationum, vanitatis, desideriorum, curiositatis studere mortificationi. Qui enim illam neglexerit, rarò, aut nunquam perfectam animi puritatem assequetur.

5. De mortificationibus corporis nihil est quod speciatim dicam. Unusquisque vires propriamque necessitatem consulere debet. Hoc unum in genere affirmare licet, quòd sæpè longè plura ferre possumus, quàm natura sibi malè blandiens arbitretur.

6. Verùm ne quis prudentiæ limites excedat, consulat conscientiæ moderatorem, illisque pœnitentiis, magno et forti animo utatur, quas sibi aut necessarias esse, aut utiles ad perfectionem acquirendam judicârit.

FINIS TOMI SECUNDI.

**INDEX
MEDITATIONUM
TOMI SECUNDI.**

IV. PARS MEDITATIONUM.

De passione Domini nostri Jesu Christi.

INTRODUCTIO,	pag. 3
<i>Meditatio.</i> De circumstantiis dominicæ passionis,	8
2. Prædicat discipulis passionem,	17
3. De ingressu in Jerusalem.	19
4. De fletu super Jerusalem,	22
5. De cœnâ in Bethaniâ,	24
6. De Christi venditione,	26
7. De esu Agni paschalis,	30
8. De lotionè pedum,	32
9. De præmissis ante institutionem sanctissimæ Eucharistiæ,	35
10. De loco, tempore, et convivis,	37
11. De conversione panis in Corpus,	39
12. De conversione vini in sanguinem,	42
13. De sacramentalibus speciebus panis et vini,	44
14. De ritu consecrationis, etc.,	47
15. De potestate consecrandi sanctissimam Eucharistiam datâ apostolis,	49
16. De insinuatione proditoris,	52
17. De apostolorum contentione,	55

18. De sermone Christi post coenam ,	pag. 57
19. De oratione Christi ad Patrem ,	62
20. De itinere Christi ad hortum ,	66
21. Oratio Christi in horto ,	69
22. De sudore sanguineo ,	72
23. <i> Applicatio sensuum interiorum circa effusionem sanguinis Christi ,</i>	75
24. De osculo Judæ , etc.	ibid.
25. Comprehensio Christi ,	79
26. Ducitur ad Annam ,	82
27. De alapâ in domo Annæ ,	84
28. Triplex negatio Petri ,	86
29. De accusatione coram Caiphâ ,	89
30. De illusionem apud Caipham ,	91
31. Trahitur ad Pilatum. Judas desperat ,	95
32. De accusatione coram Pilato ,	98
33. De missione ad Herodem , et remissione ,	102
34. Christus Barabbæ postponitur ,	104
35. De flagellatione ,	106
36. De coronatione spineâ ,	108
37. De productione ad populum ,	111
38. De condemnatione ad crucem ,	114
39. De crucis bajulatione ,	115
40. De circumstantiis crucifixionis ,	120
41. Cruci affigitur ,	121
42. De mysteriis in Christo crucifixo ,	124
43. De Titulo crucis ,	126
44. Partitio vestimentorum et blasphemie in cruce affixum ,	129
45. De 1. verbo , pro crucifixoribus ,	131
46. De 2. verbo , ad latronem	133
47. De 3. verbo , ad Matrem ,	137
48. De tenebris , et 4. verbo ,	139
49. De 5. verbo : <i>Sitio</i> ,	141
50. De 6. verbo : <i>Consummatum est</i> ,	143

51. De 7. verbo : <i>Commendo spiritum</i> ,	pag. 144
52. De prodigiis post mortem ,	147
53. De lateris apertione ,	148
54. Depositio de cruce ,	152
55. De sepulturâ Christi ,	153
56. De solitudine beatæ Virginis post sepulturam ,	155
57. De custodiâ sepulcri ,	157

V. PARS MEDITATIONUM.

De resurrectione , et sequentibus mysteriis.

<i>Introductio.</i> De scopo vitæ unitivæ ,	159
<i>Meditatio</i> 1. De descensu Christi ad inferos ,	163
2. De resurrectione Christi ,	167
3. } <i>Matri : ubi et de angelo ad mulieres ,</i>	171
4. } <i>Magdalenæ ,</i>	175
5. } <i>Aliis mulieribus ,</i>	179
6. } <i>De apparitione Petro apud sepulcrum : et de eodem currente cum Joanne ,</i>	181
7. } <i>Euntibus in Emmaus ,</i>	183
8. } <i>Congregatis eodem die discipulis ,</i>	186
9. De eo quod tunc dat illis Spiritum sanctum ,	190
10. De apparitione factâ apostolis octavo die , præsentem Thomâ ,	193
11. Cur reservaverit cicatrices vulnerum ,	195
12. Apparitio piscantibus in Galilæa ,	197
13. Committit Petro oves ,	200
14. Apparitio in monte Galilææ ,	203
15. De mansionem Christi ad consummationem seculi ,	205
16. De aliis variis apparitionibus ,	207
17. Apparitio in die Ascensionis ,	209
18. Ascendit in Cælum ,	211

19. De triumpho ascendenti Christi ,	pag. 215
20. Expectatio adventus Spiritus sancti ,	218
21. De electione Mathiæ apostoli ,	220
22. De beneficio dati Spiritus sancti , et cur ,	222
23. De modo quo datus est Spiritus sanctus ,	225
24. De gestis ab apostolis in die Pentecostes ,	230
25. De vitâ primorum christianorum ,	232
26. De Spiritus sancti inspirationibus ,	234
27. De septem donis Spiritus sancti ,	236
28. De sancto Stephano protomartyre ,	240
29. Conversio Pauli ,	245
30. De iis quæ secuta sunt Pauli conversionem ,	250
31. Illustres Pauli virtutes ,	255
32. Vocatio Cornelii , et visum Petri ,	263
33. De beatâ Virgine : quomodo vixerit post adventum Spiritus sancti ,	267
34. De transitu beatæ Virginis è vitâ ,	271
35. De glorificatione animæ beatæ Virginis ,	275
36. De Assumptione in corpore ,	278
37. De humilitate beatæ Virginis ,	279
38. De devotione erga beatam Virginem : ubi de modis recitandi Rosarium ,	283
39. Pro festis sanctorum ,	289

VI. PARS MEDITATIONUM.

De perfectionibus Dei , et ejus beneficiis.

<i>Introductio.</i> De mysteriis Divinitatis , et ferventibus amoris affectibus ,	292
Modus meditandi Dei beneficia ex affectu gratitudinis ,	295
<i>Meditatio 1.</i> Quòd Deus sit ,	297
1. De æternitate Dei ,	302
3. De infinitate , et incomprehensibilitate Dei ,	304

4. De unitate essentiæ , et Trinitate personarum ,	p. 308
5. De perfectione infinitâ ,	313
6. De bonitate Dei ,	319
7. De communicatione bonitatis Dei ,	322
8. De amabilitate summâ Dei ,	324
9. Qualem caritatem Deus habet ,	327
10. De excellentiis caritatis divinæ ,	332
11. Quòd Deus vult à nobis amari ,	338
12. De infinitâ misericordiâ Dei ,	341
13. De liberalitate Dei ,	345
14. De immensitate Dei ,	348
15. De infinitâ Dei sapientiâ ,	352
16. De omnipotentiâ Dei ,	356
17. De omnipotentiâ Dei in creatione ,	358
18. Circa id quod initio temporis creatum est ,	360
19. De opere primæ diei ,	363
20. De opere secundæ diei ,	366
21. De opere terciæ diei ,	369
22. De opere quartæ diei ,	375
23. De opere quintæ diei ,	379
24. De opere sextæ diei ,	381
25. De creatione hominis ,	384
26. De formatione corporis Adæ , et inspiratione animæ ,	388
27. De approbatione totius operis , ac de Sabbato ,	392
28. De conservatione rerum , et dependentiâ à Deo ,	395
29. Quid sit Providentiâ , et quæ bona ex eâ proveniant ,	397
30. De providentiâ in gubernatione mundi ,	399
31. De providentiâ in cultu , et bonis fortunæ ,	400
32. De providentiâ Dei in adversis et malis , tum culpæ , tum pœnæ ,	406
33. De providentiâ in orationibus exaudiendis ,	410
34. De providentiâ in custodiâ angelorum ,	411

35. De providentiâ in reparatione hominis per Christum, pag. 415
 36. De providentiâ in Ecclesiâ fundandâ, 418
 37. De providentiâ in vocatione ad Ecclesiam et fidem, 419
 38. De providentiâ in sacramentorum institutione, 421
 39. De providentiâ in institutione venerabilis sacramenti, 423
 40. Quôd sacramentum Eucharistiæ sit memoria mirabilium Domini, 425
 41. De Eucharistiâ, ut memoriali passionis, 428
 42. De Eucharistiâ, ut signo et causâ sanctificationis, 430
 43. De Eucharistiâ, ut est pignus futuræ gloriæ, 432
 44. Applicatio sensuum ad sanctissimam Eucharistiam, 433
 45. De supplicatione corporis Christi, 435
 46. De providentiâ Dei in assignando cuique statu, 437
 47. De providentiâ circa statum religiosum, 439
 48. De bonis statûs religiosi, 441
 49. De providentiâ erga prædestinatos, 443
 50. De humilitate et resignatione pro consequendis fructibus providentiæ, 444
 51. De cœlesti gloriâ: quid sit, de loco, et sociis, 446
 52. De essentiali gloriâ animæ et corporis, 448
 53. De gloriâ cœlesti, ut respondet octo beatitudinibus, 450
 54. De gloriâ cœlesti, ut datur vincenti, 453

SUPPLEMENTUM.

- Dominica 4 Adventûs.* Prædicatio Joannis, 459
Dom. Passionis. De immunitate Christi à peccato, 462
Dom. 4 post Pascha. Vado ad eum qui misit me, 463
Dom. post Ascensionem. Cùm venerit Paraclitus, 465

- In festo sacrosancti Cordis, pag. 467
Dom. 4 post Pentecosten. Christus docet è navi Petri, 469
Dom. 7 post Pentecosten. De falsis prophetis, 471
Dom. 18 post Pentecosten. De paralytico, 473
Dom. 20 post Pentecosten. De reguli Filio, 475
Dom. 22 post Pentecosten. De numismate censûs, 476

PROPRIUM SANCTORUM.

- De S. Andräâ, 479
 De S. Francisco Xaverio, 481
 De S. Nicolao, 483
 De S. Joanne evangelistâ, 486
 De S. Genovefâ, Lutetiæ patronâ, 488
 De S. Francisco Salesio, 491
 In festo BB. Martyrum Japonum, è societate Jesu, 494
 De S. Thomâ Aquinate, 495
 De S. Benedicto, 497
 De S. Francisco à Paulâ, 499
 De S. Marco, 502
 De SS. Philippo et Jacobo, 504
 In festo beati Francisci de Hieronymo, è societate Jesu, 507
 In festo beatæ Mariæ Virginis. Auxilium christianorum, 509
 De S. Norberto, 510
 De S. Barnabâ, 512
 In festo sancti Joannis Francisci Regis, è societate Jesu, 515
 De S. Aloysio Gonzagâ, è societate Jesu, 516
 In festo beatæ Mariæ Virginis, de monte Carmelo, 519
 De S. Annâ, 522
 De S. Ignatio, societatis Jesu fundatore, 524
 De S. Dominico, 527

De S. Laurentio ,	pag 530
In festo sancti Cordis beatæ Mariæ Virginis ,	532
De S. Bernardo ,	534
De S. Bartholomæo ,	537
De S. Ludovico , Galliæ rege ,	539
De S. Augustino ,	542
In festo sancti Nominis beatæ Mariæ Virginis ,	544
In festo septem Dolorum beatæ Mariæ Virginis ,	545
De Exaltatione sanctæ Crucis ,	546
De S. Mathæo ,	548
De S. Michaelæ ,	550
In festo sancti Rosarii beatæ Mariæ Virginis ,	552
De S. Francisco ,	553
De S. Brunone ,	556
In festo Maternitatis beatæ Mariæ Virginis ,	558
De S. Dionysio ,	560
De S. Francisco Borgia ,	562
In festo Puritatis beatæ Mariæ Virginis ,	565
De S. Theresiâ ,	566
De S. Lucâ ,	569
In festo Patrocinii beatæ Mariæ Virginis ,	572
De SS. Simone et Judâ ,	573
In festo beati Alphonsi Rodriguez ,	575
De S. Carolo ,	577
De S. Martino ,	581
In festo sancti Stanislai Kostkæ , è societate Jesu ,	583
De S. Catharinâ .	585

PRO RENOVATIONE VOTORUM.

<i>Meditatio</i> 1. Religiosi reformatio in renovatione votorum ,	588
2. Idea religiôsæ reformationis ,	591
3. Defectus luminis spiritualis practici ,	595
4. Defectus amoris Jesu Christi ,	598

5. Levitas et inconstantia ,	pag. 601
6. Tepiditas ,	604

CONSIDERATIONES AD EXERCITIA SPIRITUALIA.

1. De Missæ sacrificio , sacrâ communionè , et visitatione SS. Sacramenti ,	608
2. De examine conscientiæ , et confessione sacramentali ,	611
3. De oratione mentali , cæterisque precibus ,	613
4. De lectione spirituali , sacrâ concione , et communicatione cum directore ,	616
5. De statu et officio uniuscujusque , deque temporis usurâ ,	618
6. De virtute , cui studere potissimum debemus ,	620
7. De conversatione ,	623
8. De mortificatione ,	625

FINIS INDICIS TOMI SECUNDI.

LA NUEVA
BIBLIOTECA